Bundel - Commissie Middelen van 18 juni 2026

Agenda bijlagen

Agenda commissie Middelen 18 juni 2026

1 Opening

2 Vaststellen agenda
De commissie wordt gevraagd de agenda vast te stellen.

3 Vaststellen verslag vorige vergadering
De commissie wordt gevraagd het verslag van de vergadering van 21 mei 2026 vast te stellen.

1298647 - Verslag commissie Middelen 21 mei 2026 (concept)

4 Z/26/513565 Jaarstukken 2025 Gemeente Zevenaar
Portefeuillehouder: Arthur Boone

Behandelschema Jaarstukken 2025
Raadsvoorstel 1295890 - Jaarstukken 2025 Gemeente Zevenaar
Raadsbesluit 1295991 - Jaarstukken 2025 Gemeente Zevenaar
Bijlage 1. 1299204 - Jaarstukken 2025 Gemeente Zevenaar - Raad versie 29-5-2026
Bijlage 2. 1298389 - Accountantsverslag 2025 Gemeente Zevenaar
Bijlage 3. 1298390 - Jaarrekening in één oogopslag (JIEO) 2025 Gemeente Zevenaar

5 Z/26/514176 Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025
Portefeuillehouders: Arthur Boone en Aad van Orden

Raadsvoorstel 1297176 - Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025
Raadsbesluit 1297841 - Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025

6 Z/26/512174 Jaarstukken 2025 en Begroting 2027-2030 Groene Metropoolregio Arnhem – Nijmegen (GMR)
Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

Raadsvoorstel 1293133 - Jaarstukken 2025 en Begroting 2027-2030 Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
Raadsbesluit 1293134 - Jaarstukken 2025 en Begroting 2027-2030 Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
Bijlage 1. 1294734 - Zienswijze op jaarstukken 2025 en begroting 2027 - 2030
Bijlage 2. 1293996 - Aanbiedingsbrief jaarstukken 2025 Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
Bijlage 3. 1293136 - Concept jaarstukken 2025 GMR
Bijlage 4. 1293995 - Accountantsverslag 2025 Flynth
Bijlage 5. 1293726 - Aanbiedingsbrief jaarstukken 2025 The Economic Board
Bijlage 6. 1293724 - Jaarstukken 2025 The Economic Board
Bijlage 7. 1294845 - Aanbiedingsbrief conceptbegroting 2027-2030 GMR
Bijlage 8. 1294712 - Financiële en algemene uitgangspunten begroting 2027 GMR
Bijlage 9. 1293139 - Concept begroting 2027-2030 GMR
Bijlage 10. 1294759 - Dashboard GMR 2026

7 Behandeling agenderingsverzoeken
Gelegenheid voor de behandeling van agenderingsverzoeken die door de agendacommissie op de voorlopige agenda zijn geplaatst.

8 Mededelingen portefeuillehouders
Gelegenheid voor de portefeuillehouders om namens het college korte actuele en urgente mededelingen te doen.

9 Vragen aan het college
Gelegenheid voor de leden van de commissie om vragen te stellen aan het college.

10 Sluiting

Agenda Commissie Middelen 18 juni 2026

Tijd	19:30 uur
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	Jelle Hugen
Commissiegriffier	Chiel Claassen

1 **Opening**

2 **Vaststellen agenda**

De commissie wordt gevraagd de agenda vast te stellen.

3 **Vaststellen verslag vorige vergadering**

De commissie wordt gevraagd het verslag van de vergadering van 21 mei 2026 vast te stellen.

4 **Z/26/513565 Jaarstukken 2025 Gemeente Zevenaar**

Portefeuillehouder: Arthur Boone

Voorgesteld besluit:

De raad wordt voorgesteld:
1. de jaarstukken 2025 vast te stellen;
2. in te stemmen met het accountantsverslag van Baker Tilly.
3. voor een deel van het resultaat ad € 111.000 een bestemmingsreserve 'Opvang en begeleiding Oekraïners' te vormen;
4. voor een deel van het resultaat ad € 721.000 een bestemmingsreserve 'Realisatiestimulans' te vormen.
5. het restant van het positieve resultaat van 2025 ad € 2.298.835 toe te voegen aan de algemene reserve

5 **Z/26/514176 Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025**

Portefeuillehouders: Arthur Boone en Aad van Orden

Voorgesteld besluit:

De raad wordt voorgesteld:
1. Onder geheimhouding kennis te nemen van bijlagen 1 en 2 (Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025 en overzicht boekwaarden grondexploitaties 2025) behorende bij het raadsvoorstel.
2. De Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025 vast te stellen.

GEMEENTE ZEVENAAR

6 **Z/26/512174 Jaarstukken 2025 en Begroting 2027-2030 Groene Metropoolregio Arnhem – Nijmegen (GMR)**

Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

Voorgesteld besluit:

De raad wordt voorgesteld:
1. een zienswijze in te dienen op de concept jaarstukken 2025 van de Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen;
2. een zienswijze in te dienen op de concept begroting 2027-2030 van de Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen;
3. de zienswijze vast te stellen overeenkomstig bijgevoegde conceptbrief.

7 **Behandeling agenderingsverzoeken**

Gelegenheid voor de behandeling van agenderingsverzoeken die door de agendacommissie op de voorlopige agenda zijn geplaatst.

8 **Mededelingen portefeuillehouders**

Gelegenheid voor de portefeuillehouders om namens het college korte actuele en urgente mededelingen te doen.

9 **Vragen aan het college**

Gelegenheid voor de leden van de commissie om vragen te stellen aan het college.

10 **Sluiting**

Zevenaar, 1 juni 2026
Namens de Agendacommissie,
Chiel Claassen, commissiegriffier

Verslag commissie Middelen d.d. 21 mei 2026

De beraadslagingen zijn terug te kijken en luisteren op de website van de gemeente Zevenaar op: https://channel.royalcast.com/zevenaar/#!/gemeentezevenaar/20260521_1

Tijd	19:30 - 21:12 uur
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	Jelle Hugen
Commissiegriffier	Chiel Claassen
Aanwezigen	Tjeerd Boekhorst (Lokaal Belang), Martijn de Vries (CDA), Joost du Croix (WijZZ), Joke Harmsen (Sociaal Zevenaar), Maaike Jansen (PRO), Marco Kerdijk (VVD), Claudia Meurs (Lokaal Belang), Marcel Moes (D66), Pascal Rieswijk (Forum voor Democratie), Glen Stokman (VVD), Nanne van Dellen (WijZZ), Dorothea van der Velden (PRO) en Willy van Dinther (CDA).
College	Arthur Boone (wethouder), Bart Kagei (wethouder) en Lucien van Riswijk (burgemeester)
Afwezigen	Ingrid van Helvert (D66), Kasper Lindhorst (CDA) en Roel Van Bommel (Forum voor Democratie)

1 Opening

De voorzitter opent de vergadering om 19:30 uur.

2 Vaststellen agenda

De commissie besluit de agenda ongewijzigd vast te stellen.

3 Vaststellen verslag vorige vergadering

De commissie besluit het verslag van de vergadering van 16 april 2026 ongewijzigd vast te stellen.

4 Z/26/509017 1e Voortgangsrapportage 2026

Portefeuillehouder: Arthur Boone

Voorgesteld besluit:

De raad wordt voorgesteld:

1. de 1e voortgangsrapportage 2026 vast te stellen overeenkomstig het aangeboden ontwerp;
2. in te stemmen met 'stand van zaken' en 'voorstel raad' zoals bij de resultaten met een oranje status is aangegeven;
3. het voordelig saldo van € 1.036.000 van deze rapportage ten gunste te brengen van het begrotingsresultaat 2026;

CONCEPT

4. in te stemmen met nieuwe en verhoogde investeringsbudgetten ten behoeve van de volgende investeringen:
   - Parkeerdek Masiusplein € 578.000
   - Installaties raadzaal € 230.000
   - Straatmarkt en evenementen € 80.000
   - Schipperspoortje € 38.000
   - Voertuig boa's Kia EV3 € 36.000

Advies:
De commissie adviseert de raad om dit agendapunt als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 27 mei 2026.

Toezeggingen:
- Wethouder Boone zegt toe dat het college vóór de raadsvergadering van 27 mei 2026 een schriftelijke stand van zaken over de aanbesteding van de nieuwe velden op sportpark Hengelder met de raad deelt.
- Wethouder Kagei zegt toe dat het college vóór de raadsvergadering van 27 mei 2026 schriftelijk de subsidiemogelijkheden voor het onderhoud van het Schipperspoortje in Lobith met de raad deelt.

5 Z/25/505156 Concept informatieprotocol 2025 Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen (GMR)
Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

Voorgesteld besluit:
De raad wordt voorgesteld:
1. kennis te nemen van het concept Informatieprotocol 2025 van de GMR;
2. hiertegen geen zienswijze in te dienen.

Advies:
De commissie adviseert de raad om dit agendapunt als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 27 mei 2026.

6 Z/26/510615 Concept informatieprotocol Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM)
Portefeuillehouder: Bart Kagei

Voorgesteld besluit:
De raad wordt voorgesteld:
1. kennis te nemen van het concept informatieprotocol ODGM;
2. geen zienswijze in te dienen.

CONCEPT

Advies:
De commissie adviseert de raad om dit agendapunt als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 27 mei 2026.

7 **Z/26/511857 Zienswijze Samenwerking De Liemers (SDL) jaarstukken 2025 en Meerjarenbegroting 2027-2030**
Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

Voorgesteld besluit:
De raad wordt voorgesteld:
1. In te stemmen met de conceptbegroting 2027-2030 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers;
2. Bijgevoegde zienswijze vast te stellen en het college te verzoeken deze aan te bieden aan de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers.

Advies:
De commissie adviseert de raad om dit agendapunt als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 27 mei 2026.

8 **Z/26/512176 Ontwerpbegroting 2027 en jaarstukken 2025 Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)**
Portefeuillehouders: Lucien van Riswijk en Stef Bijl

Voorgesteld besluit:
De raad wordt voorgesteld:
1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden;
2. In te stemmen met de resultaatbestemming van de jaarstukken VGGM 2025 waarmee €1,1 miljoen terugvloeit naar de deelnemende gemeenten;
3. In te stemmen met de gewijzigde VGGM begroting 2026 en de VGGM begroting 2027;
4. Geen inhoudelijke zienswijze kenbaar te maken aan VGGM, maar wel bijgaande conceptreactiebrief te sturen naar VGGM.

Advies:
De commissie adviseert de raad om dit agendapunt als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 27 mei 2026.

CONCEPT

9 **Z/26/512506 Zienswijze jaarrekening 2025 en ontwerpbegroting 2027-2030 Gemeenschappelijke Regeling Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg**
Portefeuillehouder: Arthur Boone

Voorgesteld besluit:
De raad wordt voorgesteld:

1. Een positieve zienswijze in te dienen op zowel de jaarrekening 2025 als de ontwerpbegroting 2027-2030 van de Gemeenschappelijke Regeling Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg;
2. de bijgevoegde zienswijzebrief vast te stellen en te verzenden aan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

Advies:
De commissie adviseert de raad om dit agendapunt als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 27 mei 2026.

10 **Behandeling agenderingsverzoeken**
Er zijn geen agenderingsverzoeken behandeld.

11 **Mededelingen portefeuillehouders**
Wethouder Boone deelt mede dat hij een bezoldigde nevenfunctie als (in)formateur van een college in de gemeente Lingewaard heeft.

12 **Vragen aan het college**
De heer Du Croix (WijZZ) vraagt naar de aandacht voor de overlast in het centrum van Lobith en de toepassing van de persoonsgerichte aanpak door het college.
Burgemeester Van Riswijk beantwoordt de vraag.

De heer Van Dinther (CDA) vraagt naar de aanpak van het college omtrent de landbouwsluis in het buurtschap Veldhuizen in Babberich.
De voorzitter verzoekt de heer Van Dinther de vraag schriftelijk in te dienen omdat deze ziet op het onderwerp verkeer/ruimtelijke ordening.

13 **Sluiting**
De voorzitter sluit de vergadering om 21:12 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Middelen,
gehouden op 18 juni 2026.

De commissiegriffier,
Chiel Claassen

De voorzitter,
Jelle Hugen

CONCEPT

Behandelschema

Planning en Control documenten – Jaarstukken 2025

Nb. Uitleg kleuren -> lichtgrijs: de activiteit is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning; groen: de activiteit loopt op schema binnen de gestelde kaders (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel); oranje: de activiteit dreigt óf qua beleidsdoel/resultaat óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk; rood: de activiteit loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel, tijdsplanning en financieel). Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk; donkergrijs: de activiteit is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten.

- *= alleen de paragrafen die betrekking hebben op deze commissie worden hier besproken*

Commissie Samenleving

Programma's:

4. Onderwijs

5. Sport, cultuur en recreatie *)
5.2 *Stimuleren van sport- en beweegdeelname voor verschillende doelgroepen*
5.3 *Stimuleren van het behoud van cultureel erfgoed en een goed aanbod culturele voorzieningen*

6. Sociaal domein

7. Volksgezondheid en duurzaamheid *)
7.1 *Verbeteren volksgezondheid in Zevenaar*

Commissie Ruimte

Programma's:

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

5. Sport, cultuur en recreatie *)
5.6 *Bevorderen van de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte*

7. Volksgezondheid en duurzaamheid *)
7.2 *Inzetten voor uitsluitend gebruik van duurzame vormen van energie*
7.3 *Werken aan een aardgasvrij Zevenaar in 2050*
7.4 *Werken aan een volledig circulaire economie in 2050*
7.5 *Voorbereiden op klimaatverandering en gevolgen daarvan wateroverlast, hitte, verdroging en overstroming*

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Commissie Middelen

Programma's:

- Algemeen
Bestuurlijke en financiële hoofdlijnen (pag. 4 t/m 8)
Leeswijzer (pag. 9 en 10)

0. Bestuur en ondersteuning

1. Veiligheid

3. Economie

5. Sport, cultuur en recreatie *)
5.1 *Werken aan een doelmatiger subsidiebeleid*
5.4 *Optimaliseren aanbod toeristisch-recreatieve voorzieningen*

Alle paragrafen aangaande de Financiën (blz. 111 t/m 189)

Alle teksten aangaande de bijlagen (blz. 190 t/m 359):
- bijlagen jaarverslag
- financiën
- bijlagen gecontroleerde jaarrekening
- controleverklaring accountant

Raadsvoorstel

onderwerp	Raadsvoorstel Jaarstukken 2025 Gemeente Zevenaar
zaaknummer	Z/26/513565
documentnummer	INT/26/1295890
portefeuillehouder	A.M. Boone
portefeuille	Financiën

1. Samenvatting

Met het jaarverslag 2025 leggen wij verantwoording af over de uitvoering van onze bestuurlijke en financiële opgaven in het afgelopen jaar. Deze jaarrekening vormt tevens de laatste integrale verantwoording van het college in de bestuursperiode 2022–2026. Daarmee markeert dit document niet alleen de afronding van het begrotingsjaar, maar ook het moment waarop we terugblikken op wat we in de afgelopen jaren hebben gerealiseerd. We kijken ook vast vooruit naar de uitdagingen in de komende periode en de activiteiten die we zijn gestart, maar nog niet hebben afgerond.

Het merendeel van de doelen uit het coalitieakkoord en collegeprogramma is conform planning uitgevoerd. Met deze jaarrekening brengen wij de resterende opgaven in beeld en leggen wij vast wat is afgerond, wat doorloopt en welke keuzes richting de nieuwe bestuursperiode nodig zijn.
Ondanks landelijke instabiliteit, financiële druk en maatschappelijke complexiteit heeft Zevenaar belangrijke stappen gezet op het gebied van wonen, opvang, mobiliteit, economie, organisatieontwikkeling en regionale samenwerking.

Wij dragen met deze jaarrekening een stevig fundament over aan de volgende bestuursperiode. Wij blijven in de resterende maanden scherp op de uitvoering van onze taken en op de risico's die onze financiële en maatschappelijke positie beïnvloeden. Uw raad blijft hierbij een essentiële rol vervullen als kadersteller en toezichthouder.

2. Aanleiding

Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college van burgemeester en wethouders over elk begrotingsjaar aan de raad verantwoording af over het gevoerde beleid, onder overlegging van de jaarstukken bestaande uit de jaarrekening en het jaarverslag. Het vaststellen van deze stukken is, op grond van artikel 198 van de Gemeentewet, een bevoegdheid van de gemeenteraad. Daarbij hoort ook de bestemming van het resultaat. De jaarstukken van ieder jaar moeten vóór 15 juli van het daaropvolgende jaar zijn vastgesteld om te kunnen voldoen aan de eisen van tijdige indiening.

3. Beoogd effect

Voldoen aan de Gemeentewet en de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de raad invulling te laten geven aan de kaderstellende en controlerende taak.

4. Argumenten

1.1. Met de jaarstukken leggen wij verantwoording af over het boekjaar 2025.
De jaarstukken bestaan uit de jaarrekening en het jaarverslag met bijlagen en hebben als doel:
1. verantwoording per programma over het gevoerde (financiële) beleid en beheer;
2. financiële verantwoording voor de accountantscontrole over de getrouwheid en rechtmatigheid.

De jaarstukken zijn een instrument om de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende, budgetbepalende en controlerende taken. De jaarrekening is ingedeeld volgens de begroting 2025 en bestaat uit de verantwoording over de realisatie van de diverse programma's en de financiële rekening. Per programma geven wij inzicht in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd, de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken en in relatie tot de gerealiseerde baten en lasten. In de toelichting zijn de afwijkingen tussen de 'begroting na wijziging' en de realisatie nader verklaard. Deze afwijkingen zijn per programma en taakveld weergegeven. In de financiële rekening wordt inzicht geboden in de algemene dekkingsmiddelen en de onvoorziene lasten.

1.2. De jaarstukken 2025 laten een voordelig resultaat zien van € 3.130.835.
De verantwoording over het (financieel) gevoerde beleid en beheer vindt plaats in de programmaverantwoording. De grootste verschillen liggen voornamelijk bij 4 programma's; bestuur en ondersteuning, economie, sociaal domein en volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Bestuur en ondersteuning	95.713	97.258	101.134	3.877
Veiligheid	-4.708	-4.821	-4.755	66
Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.543	-7.303	-7.257	46
Economie	-556	-632	-4.973	-4.341
Onderwijs	-5.170	-5.183	-4.920	263
Sport, cultuur en recreatie	-10.887	-11.417	-11.777	-359
Sociaal domein	-62.647	-64.359	-61.848	2.511
Volksgezondheid en milieu	-2.872	-2.452	-2.311	141
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.231	-2.399	-163	2.236
Resultaat 2025	-902	-1.309	3.131	4.439

Voor een toelichting op deze posten verwijzen wij u naar de "Financiële hoofdlijnen" van de jaarstukken. Een meer uitgebreide toelichting, ook op de overige ontwikkelingen gedurende 2025, kunt u vinden in de programmaverantwoordingen in de jaarrekening.

2.1 De accountant geeft een goedkeurend oordeel over de getrouwheid
De jaarstukken 2025 zijn gecontroleerd door de accountants van Baker Tilly. Naar aanleiding van deze controle is een accountantsverslag opgesteld. Dit verslag is bij de vergaderstukken gevoegd.
Het controleprotocol is voor meerdere jaren vastgesteld en wordt alleen bij belangrijke wijzigingen geactualiseerd. Dit protocol vormt de basis voor de accountantscontrole over 2025. Voor een totaaloverzicht van de accountantscontrole en bevindingen verwijzen wij u naar de bestuurlijke samenvatting vanaf pagina 5 in het accountantsverslag.

Het college van B&W heeft dit jaar wederom een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening en licht daarmee het handelen toe in relatie tot de wet- en regelgeving. De accountant heeft hier een controle op uitgevoerd.

Getrouwheid
De accountant heeft een goedkeurend oordeel verstrekt voor de getrouwheid.

Rechtmatigheid
De accountant heeft vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft van de geconstateerde en verantwoorde rechtmatigheidsfouten. De rechtmatigheidsfouten overschrijden de 2% tolerantiegrens (3,7 miljoen) die is opgenomen in de financiële verordening.

De rechtmatigheidsfouten zijn onderverdeeld in de volgende hoofdbevindingen:

1. Begrotingsrechtmatigheid
2. Voorwaardencriterium
3. Misbruik & oneigenlijk gebruik

Bij het onderdeel financiën, onderdeel rechtmatigheid staan de hoofdbevindingen opgenomen. In de paragraaf bedrijfsvoering vindt u een toelichting op de geconstateerde onrechtmatigheden en de verbeteringen die worden doorgevoerd.

Begrotingsrechtmatigheid
Er zijn voor in totaal € 2.059.000 aan begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd. Op basis van de afspraken in de financiële verordening 2025 past hiervan € 1.392.000 binnen de afspraken. Voor het bedrag van € 667.000 is in de paragraaf bedrijfsvoering een nadere toelichting opgenomen.

Voorwaardencriterium
Bij het voorwaarden criterium zijn twee onrechtmatigheden opgenomen, zijnde niet-naleving vereisten Europese aanbesteding en geen zichtbaar uitgevoerde controle op de identiteit. Beide zijn nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

1. Europese aanbestedingen

Bij de Europese aanbestedingen zijn minder onrechtmatige aanbestedingen geconstateerd dan vorig jaar. In aantal (9) en bedrag (€ 730.000). De verbeteringen als gevolg van de eigen inkooporganisatie worden langzaam zichtbaar. Na de overdracht vanuit de RID en de vormgeving ondernemen we in 2026 verdere stappen om de eigen inkooporganisatie te versterken.

2. Identificatie

In 2025 is er een bedrag van € 6.159.000 als onrechtmatig aangemerkt. Nadat in 2024 een aanzienlijke daling van dit bedrag was gerealiseerd is deze dit jaar weer gestegen. Wij hebben verschillende stappen ondernomen om de vastlegging van de controle te verbeteren, van procesbeschrijvingen tot onderzoek naar ondersteuning in de applicatie. Deze stappen hebben niet de gewenste uitkomst, waarbij met name de naleving en monitoring onderdelen zijn die verbeterd moeten worden. Hoewel het risico dat hier aan ten grondslag ligt beperkt is, moeten wij voldoen aan de wettelijke verplichting. In 2026 zal zeer gericht actie worden ondernomen om te zorgen dat de sterfhuisconstructie weer van toepassing is.

3. Misbruik & oneigenlijk gebruik
Dit jaar zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd op dit onderdeel.

Accountantsverslag
In het accountantsverslag heeft de accountant de belangrijkste constateringen en bevindingen beschreven en voorzien van adviezen. De adviezen van de accountant betrekken wij bij de verbetering van de interne beheersing. Met een aantal verbeteringen in het inkoopproces zijn wij al bezig. Vanaf mei 2026 zijn wij gestart met een verbetering van het proces rondom prestatieakkoord verklaringen. De inkoopfunctie wordt in 2026 verder verstevigd.

3.1 *Toevoegen van vergoedingen van het COA aan de Bestemmingsreserve 'Opvang en begeleiding Oekraïners' via de resultaatbestemming*
In 2025 ontving de gemeente een vergoeding van het COA voor de opvang van nareizigers in 2023, 2024 en 2025. Deze middelen zijn in 2025 niet besteed. In 2026 en 2027 zijn er onzekerheden door het aflopen van vergunningen en overeenkomsten van de verschillende opvanglocaties voor vluchtelingen en de transitie die ingezet wordt voor de opvang en begeleiding van Oekraïners. We verwachten hierbij meer kosten te maken dan vergoeding die er vanuit het rijk beschikbaar wordt gesteld. Daarom stellen we voor om de ontvangen vergoeding ad € 111.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve opvang en begeleiding Oekraïners.

4.1 *Toevoegen van ontvangen vergoedingen ad € 721.000 realisatiestimulans aan de bestemmingsreserve 'Realisatiestimulans' via de resultaatbestemming.*
Op 5 november 2025 heeft het Rijk de Regeling Realisatiestimulans vastgesteld. Gemeenten ontvangen een vaste bijdrage van € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw start tussen 1 januari 2025 en 31 december 2029. Verantwoording vindt plaats middels het SiSa-verantwoordingsdocument en is onderdeel van de jaarrekeningcontrole. Het doel van de Realisatiestimulans is om woningbouw in heel Nederland haalbaar te maken, ook op plekken waar betaalbare woningen anders moeilijk van de grond komen. Gemeenten kunnen de bijdrage eenvoudig en laagdrempelig aanvragen. In totaal is er ongeveer € 2,5 miljard beschikbaar voor deze regeling. De Realisatiestimulans moet gezien worden als een stimulans voor gemeentelijke inzet. Gemeenten mogen de bijdrage volledig naar eigen inzicht besteden en hoeven deze niet door te zetten naar derden. De regeling is breed toepasbaar, maar moet wel worden gekoppeld aan de definitie van versnelling van de woningbouw in het segment betaalbaar (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop). De regeling is bewust eenvoudig en voorspelbaar vormgegeven, zodat gemeenten sneller meer betaalbare woningen kunnen realiseren. Wij komen vervolgens separaat nog met een raadsvoorstel hoe deze middelen in te zetten.

5.1 Het voordelige resultaat van 2025 dient bestemd te worden door de raad.
Wij stellen u voor het restant van het voordelige resultaat van 2025 van € 2.298.835 toe te voegen aan de algemene reserve.

De weerstandsratio bedraagt 4,85. De beschikbare en benodigde capaciteit zijn nader toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

5. Alternatieven

Niet van toepassing.

6. Planning en evaluatie

Deze jaarstukken maken onderdeel uit van de Planning en Controlcyclus. Door middel van tussentijdse rapportages en deze jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid, de mate waarin doelen zijn behaald, de bereikte resultaten en financiële overschotten en tekorten. Structurele effecten die voortvloeien uit deze jaarstukken worden meegenomen in de volgende documenten in de cyclus.

7. Communicatie

De digitale versie van deze jaarstukken 2025 presenteren wij op de portal van de gemeente Zevenaar https://zevenaar.pcportal.nl . Bij dit raadsvoorstel treft u de jaarstukken in pdf-formaat aan, zodat u ook op deze wijze kennis kunt nemen van de inhoud. In dit format treft u op meerdere plaatsen een herhaling van teksten aan. Dat is een technisch gevolg van het werken met een website.

8. Financiële gevolgen

Alle financiële ontwikkelingen over 2025 zijn verwerkt en toegelicht in de jaarrekening en de overige beschikbaar gestelde documenten.

9. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

	Documentnummer	Naam
1	1299204	Jaarstukken 2025 Gemeente Zevenaar
2	1298389	Accountantsverslag Gemeente Zevenaar 2025
3	1298390	Jaarrekening in één oogopslag 2025

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp	Raadsbesluit Jaarstukken 2025 Gemeente Zevenaar
zaaknummer	Z/26/513565
documentnummer	INT/26/1295991

De raad van de gemeente Zevenaar;

heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 26 mei 2026 met nummer INT/26/1295869 gelezen;

Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college van burgemeester en wethouders over elk begrotingsjaar aan de raad verantwoording af over het gevoerde beleid, onder overlegging van de jaarstukken bestaande uit de jaarrekening en het jaarverslag. De jaarstukken van ieder jaar moeten vóór 15 juli van het daaropvolgende jaar zijn vastgesteld om te kunnen voldoen aan de eisen van tijdige indiening

besluit:

1. de jaarstukken 2025 vast te stellen;
2. in te stemmen met het accountantsverslag van Baker Tilly.
3. voor een deel van het resultaat ad € 111.000 een bestemmingsreserve 'Opvang en begeleiding Oekraïners' te vormen;
4. voor een deel van het resultaat ad € 721.000 een bestemmingsreserve 'Realisatiestimulans' te vormen.
5. het restant van het positieve resultaat van 2025 ad € 2.298.835 toe te voegen aan de algemene reserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 1 juli 2026.

De griffier	De burgemeester
Lennart Sluis	Lucien van Riswijk

Jaarstukken

2025

GEMEENTE ZEVENAAR

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave **2**

Algemeen **4**
Bestuurlijke hoofdlijnen 4
Financiële hoofdlijnen 6
Leeswijzer 9

JAARVERSLAG **11**

Programma's **12**
0.Bestuur en ondersteuning 13
1.Veiligheid 33
2.Verkeer, vervoer en waterstaat 38
3.Economie 46
4.Onderwijs 53
5.Sport, cultuur en recreatie 57
6.Sociaal domein 71
7.Volksgezondheid en duurzaamheid 87
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 100

Paragrafen **111**
Lokale heffingen 112
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 121
Onderhoud kapitaalgoederen 133
Financiering 142
Bedrijfsvoering 150
Verbonden partijen 161
Grondbeleid 179
Openbaarheidsparagraaf 187

Bijlagen jaarverslag **190**
Kerngegevens 190

JAARREKENING **191**

Financiën **192**
Resultaat 193
Overzicht van baten en lasten 197
Toelichting op overzicht Baten en Lasten per programma 198
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves 213
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen 213
Overzicht van incidentele baten en lasten 215
Rechtmatigheid 219
Wet Normering Topinkomens (WNT) 221
Balans en de toelichting 223

Bijlagen gecontroleerde jaarrekening **261**
Overzicht van baten en lasten per taakveld 262
Investeringsoverzicht 270
Overzicht reserves 313
Overzicht voorzieningen 314
Overzicht langlopende geldleningen 315
Overzicht grondexploitaties 316
Single information, Single audit (SiSa) 317

Overige gegevens **358**

Controleverklaring accountant 359

ALGEMEEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

Met het jaarverslag 2025 leggen wij verantwoording af over de uitvoering van onze bestuurlijke en financiële opgaven in het afgelopen jaar. Deze jaarrekening vormt tevens de laatste integrale verantwoording van het college in de bestuursperiode 2022–2026. Daarmee markeert dit document niet alleen de afronding van het begrotingsjaar, maar ook het moment waarop we terugblikken op wat we in de afgelopen jaren hebben gerealiseerd. We kijken ook vast vooruit naar de uitdagingen in de komende periode en de activiteiten die we zijn gestart, maar nog niet hebben afgerond.

In de tweede voortgangsrapportage 2025 hebben wij u inzicht gegeven in de realisatie van de meerjarenbegroting 2025–2028. Uit de tussentijdse evaluatie van het collegeprogramma bleek dat wij overwegend op koers liggen. Het merendeel van de doelen uit het coalitieakkoord en collegeprogramma is conform planning uitgevoerd. Een deel van de resultaten is echter als 'oranje' of 'rood' aangemerkt, waarvoor aanvullende inspanningen noodzakelijk blijven. Met deze jaarrekening brengen wij de resterende opgaven in beeld en leggen wij vast wat is afgerond, wat doorloopt en welke keuzes richting de nieuwe bestuursperiode nodig zijn.

Ook in 2025 bleef de financiële druk op gemeenten aanzienlijk. Hoewel het Rijk tijdelijke verlichting heeft geboden tot en met 2027, ontbreekt nog altijd een structurele oplossing voor de ravijnjaren, waardoor het fundamentele financiële risico naar 2028 is verplaatst. De middelen voor inflatiecorrectie en jeugdzorg blijven daarbij structureel ontoereikend.

Internationale spanningen en geopolitieke ontwikkelingen zorgden voor voortdurende volatiliteit op de energie- en grondstoffenmarkt, waardoor kosten voor bouw, energie en dienstverlening hoog bleven. Gemeenten ondervinden structurele knelpunten op het gebied van woningbouw, stikstof, opvang en netcapaciteit.

De bestuurlijke context werd verder bemoeilijkt door de val van het kabinet Schoof I in 2025, waarmee cruciale dossiers zoals stikstof, energie, migratie, jeugd en wonen voorlopig zijn vertraagd of in afwachting van nieuw landelijk beleid. Gemeenten opereren hierdoor noodgedwongen in een context van politieke instabiliteit, terwijl de opgaven onverminderd groot zijn. Zevenaar blijft actief deelnemen aan landelijke en regionale overleggen en zet zich via de VNG stevig in voor betere bestuurlijke en financiële verhoudingen met het Rijk.

In 2025 bood Zevenaar opnieuw structurele opvang aan Oekraïense ontheemden. De eerder ingerichte opvanglocaties zijn het afgelopen jaar volledig benut, en de gemeente heeft – ondanks schaarste in de woningvoorraad – vrijwel volledig voldaan aan de taakstelling voor de huisvesting van statushouders en nareizigers. De druk op de sociale woningvoorraad blijft echter groot, mede door regionale vraag en beperkte uitbreidingsruimte.

De wooncrisis vormt nog steeds een van onze grootste uitdagingen. In 2025 hebben wij verdere stappen gezet in het uitvoeren van de Woonzorgvisie, het actualiseren van prestatieafspraken met corporaties, het stimuleren van doorstroming en het benutten van de bestaande voorraad. Ook is gewerkt aan de uitwerking van de Omgevingsvisie Zevenaar 2040, in nauwe samenwerking met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners.

De positieve uitspraak van de Raad van State eind 2024 over de doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12 kreeg in 2025 vervolg in regionale afstemming en planvorming. Deze ontwikkeling is van strategisch belang voor de regio en specifiek voor Zevenaar, met directe positieve effecten op:

- bereikbaarheid en verkeersveiligheid;
- de economische ontwikkeling van 7Poort II;
- de verdere doorgroei van de Fashion Outlet;
- de regionale mobiliteitsstructuur.

Een belangrijke ontwikkeling in 2025 was de intensivering van de Liemerse samenwerking, waarin Zevenaar, Doesburg, Duiven en Westervoort gezamenlijk optrekken. Er werd in 2025 verkend of een gemeentelijke herindeling wenselijk en haalbaar is. Deze verkenning heeft impact op onze organisatie, werkwijze en toekomstige bestuurlijke structuur. Inmiddels is het principe besluit genomen en bereiden wij ons actief voor op het herindelingsontwerp.

Deze samenwerking versterkt de positie van de Liemers en vergroot de gezamenlijke slagkracht van de deelnemende gemeenten.

Ondanks externe onzekerheden blijft onze organisatie in beweging. In 2025 hebben wij geïnvesteerd in het versterken van onze interne beheersing, onze strategische slagkracht en het ontwikkelen van een wendbare en toekomstbestendige organisatie. Dit zal is steeds beter in staat stellen om tijdig te reageren op risico's en nieuwe ontwikkelingen.

In dit jaarverslag treft u opnieuw de rechtmatigheidsverantwoording aan. Hiermee legt het college zelf verantwoording af over de financiële rechtmatigheid. Dit draagt bij aan transparantie, bestuurlijke betrouwbaarheid en continue verbetering van onze interne processen.

Afronding van een bestuursperiode
Met deze laatste jaarrekening van de collegeperiode 2022–2026 sluiten wij een intensieve en uitdagende bestuursperiode af. Ondanks landelijke instabiliteit, financiële druk en maatschappelijke complexiteit heeft Zevenaar belangrijke stappen gezet op het gebied van wonen, opvang, mobiliteit, economie, organisatieontwikkeling en regionale samenwerking.

Wij dragen met deze jaarrekening een stevig fundament over aan de volgende bestuursperiode. Wij blijven in de resterende maanden scherp op de uitvoering van onze taken en op de risico's die onze financiële en maatschappelijke positie beïnvloeden. Uw raad blijft hierbij een essentiële rol vervullen als kadersteller en toezichthouder.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel, + is een voordeel)

De jaarstukken 2025 sluiten met een voordelig resultaat van € 3.130.835. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 1.308.641. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van € 4.439.476.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	180.563	213.254	194.483	-18.770
Lasten	181.466	214.562	191.352	23.210
Resultaat 2025	**-902**	**-1.309**	**3.131**	**4.439**

Toelichting op hoofdlijnen

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Bestuur en ondersteuning	95.713	97.258	101.134	3.877
Veiligheid	-4.708	-4.821	-4.755	66
Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.543	-7.303	-7.257	46
Economie	-556	-632	-4.973	-4.341
Onderwijs	-5.170	-5.183	-4.920	263
Sport, cultuur en recreatie	-10.887	-11.417	-11.777	-359
Sociaal domein	-62.647	-64.359	-61.848	2.511
Volksgezondheid en milieu	-2.872	-2.452	-2.311	141
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.231	-2.399	-163	2.236
Resultaat 2025	**-902**	**-1.309**	**3.131**	**4.439**

De oorzaken van het verschil van € 4.439.476 liggen voornamelijk bij 4 programma's. Hieronder is van deze 4 programma's aangegeven wat de grootste verschillen zijn.

<u>Programma o Bestuur en ondersteuning</u>

Voorziening wethouders

Er heeft in 2025 een incidenteel hogere dotatie aan de pensioenvoorziening wethouders plaatsgevonden. Door de komst van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) worden de pensioenaanspraken van (voormalig) politieke ambtsdragers op 1 januari 2028 collectief overgedragen van de eigen gemeentelijke regeling (Appa) naar het pensioenfonds ABP. Per saldo is een eenmalige extra toevoeging van totaal € 2.251.000 noodzakelijk om de overstap naar het ABP volledig af te dekken.

Doorbelasting overhead

Tot en met 2024 werd bij grondexploitaties alleen overhead toegerekend aan personeel in dienst. Met ingang van 2025 wordt bij de grondexploitaties ook over de inhuurkosten overhead toegerekend. Deze andere toerekening heeft een negatief effect op de incidentele opbrengsten van de grondexploitaties, maar heeft een structureel positief effect op het begrotingssaldo van de gemeente. In 2025 een voordeel van € 1.222.000. Deze werkwijze is in lijn met de financiële verordening (artikel 17 lid 1).

Algemene uitkering

In de september- en decembercirculaire is in totaal € 3.347.000 meer aan algemene uitkering ontvangen.

Programma 3 Economie

Grondexploitaties

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. De resultaten van deze jaarlijkse actualisatie zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025. In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Bedrijven bepaald op € 8.590.000 (netto contante waarde, peildatum 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verslechtering van € 4.354.000 NCW. De belangrijkste factoren voor de verslechtering zijn dat door de vertraging van het Tracébesluit Via15 de uitvoering wordt uitgesteld met extra plankosten tot gevolg (circa € 0,6 miljoen). Daarnaast vallen de plankosten hoger uit dan eerder begroot. Dit komt omdat vanaf 2025, conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar, ook overhead over de inhuurkosten doorbelast wordt (circa € 1,3 miljoen). De civieltechnische werken vallen op basis van een nieuwe civieltechnische raming € 895.000 hoger uit dan eerder begroot.

Programma 6 Sociaal domein

Binnen het sociaal domein hebben we ongeveer € 2,5 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Hieronder lichten we de belangrijkste oorzaken kort toe. Bij het minimabeleid is een voordeel van € 268.000 ontstaan. Dit komt doordat we de collectieve zorgverzekering hebben aangepast en minder hebben uitgegeven aan de alleenverdienersregeling en bijzondere bijstand. Het Rijk heeft het definitieve BUIG-budget voor 2025 verhoogd. Hierdoor ontvangen we ongeveer € 615.000 meer dan eerder gedacht. Voor de Wmo zien we een voordeel van ongeveer € 580.000. Dit wordt vooral veroorzaakt door lagere kosten voor woningaanpassingen en hulpmiddelen. Bij de jeugdzorg ontstaat per saldo een voordeel van € 600.000. Het positieve resultaat op dit programma wordt mede verklaard door het gericht werken vanuit de visie sociaal domein én de maatregelen vanuit het project Financieel Gezonde Toekomst. In die lijn is een forse daling van kosten op jeugdzorg met verblijf te constateren. De volgende stap is om de kosten voor ambulante jeugdhulp niet verder te laten stijgen om zodoende de ingeboekte besparingen in de meerjarenbegroting te gaan realiseren.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Grondexploitaties

De grondexploitaties voor de woningbouw laten in totaal een voordeel van € 1,2 miljoen zien op de verliesvoorziening. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de vrijval van de geprognosticeerde kosten voor woonrijp maken en een bijstelling van de geprognosticeerde grondopbrengsten. Hier staan hogere geprognosticeerde plankosten tegenover.

Omgevingsvergunningen en toezicht

Er is in 2025 € 448.000 meer aan leges ontvangen. Dit kan verklaard worden doordat in het vierde kwartaal 2025 meer omgevingsvergunningen voor grote projecten zijn vergund dan eerder verwacht.

Realisatiestimulans

Op 5 november 2025 heeft het Rijk de regeling realisatiestimulans vastgesteld. Het doel hiervan is om lokale woningbouw te versterken en onrendabele projecten haalbaar te maken in heel Nederland. In de vorm van een Spuk-uitkering ontvangen gemeenten € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw start tussen 1 januari 2025 en 31 december 2029. In de begroting was hier nog geen rekening mee gehouden. Dit geeft een voordeel van € 721.000.

De overige 4 programma's geven samen een voordeel van € 157.000 welke we hier niet verder toelichten. Voor een uitgebreidere toelichting op alle verschillen groter dan € 100.000, verwijzen we u naar de betreffende programma's of naar de toelichting onder het overzicht van baten en lasten.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die zich binnen onze gemeente kunnen manifesteren. De weerstandscapaciteit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{34.405.000}{7.506.000} = 4{,}85$$

De berekende ratio duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

LEESWIJZER

Inleiding
Door de jaarstukken leggen wij als college verantwoording af aan uw raad over het gevoerde beleid. Tevens zijn deze jaarstukken een instrument om uw raad te ondersteunen bij de kaderstellende en controlerende taken. De jaarstukken hebben wij ingericht op basis van de voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording hierna BBV). Verder hebben wij nadrukkelijk gekeken naar de informatieve waarde voor u als raad. De komende jaren willen wij hierin in overleg met u nog verdere stappen zetten.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de verschillende programma's en de paragrafen. In de programma's presenteren wij ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen. De paragrafen richten zich op het beleid ten aanzien van relevante beheersaspecten, zoals de bedrijfsvoering, het weerstandsvermogen, onze kapitaalgoederen en de lokale heffingen. De financiële jaarrekening gaat vooral in op de financiële positie van onze gemeente.

Programma's
Bij de programma's komen de zogenaamde 3 W-vragen terug:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we gedaan?
3. Wat heeft het gekost?

Op programmaniveau hebben wij ook de vastgestelde beleidskaders opgenomen. U kunt deze digitaal direct openen. Hiermee hebt u per programma het meest relevante vastgestelde beleid direct beschikbaar.

Per programma maken wij onze doelstellingen (Wat wilden we bereiken?) inzichtelijk. Hierbij presenteren wij u ook de verplichte beleidsindicatoren vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording.

Bij het onderdeel 'Wat hebben we gedaan?' staan de activiteiten die wij in 2019 in het kader van autonome ontwikkelingen, actualisatie van bestaand en nieuw beleid uitgevoerd hebben. Over onze reguliere taken informeren wij u alleen indien hier aanleiding voor is. Bij deze jaarstukken leggen wij hier verantwoording over af.
De kleuren bij de stand van zaken betekenen het volgende:

Lichtgrijs	de activiteit is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning.
Groen	de activiteit loopt op schema binnen de gestelde kaders (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel).
Oranje	de activiteit dreigt óf qua beleidsdoel/resultaat óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk.
Rood	de activiteit loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel). Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk.
Donkergrijs	de activiteit is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten.

Wij presenteren ook op hoofdlijnen informatie over de verbonden partijen die een bijdrage hebben geleverd aan de uitvoering van ons beleid. Uitvoerige informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de betreffende paragraaf.

Per programma presenteren wij ook financiële informatie (Wat heeft het gekost?). Hier hebben we de ontwikkelingen aangegeven en de toelichting op deze ontwikkelingen. Op grond van de voorschriften (BBV) presenteren wij de financiële informatie ook op taakvelden. Indien van toepassing bieden wij u ook inzicht in

de incidentele baten en lasten per programma. Hetzelfde geldt voor de mutaties in de reserves en voorzieningen per programma. Bedragen zijn afgerond op € 1.000. Hierdoor kunnen verschillen voorkomen.

JAARVERSLAG

PROGRAMMA'S

0.BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden bestuur, gemeentelijke organisatie, dienstverlening en belastingen.

Wat willen we bereiken?

Wij stellen in ons handelen goede dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties centraal. We willen meer gebruik maken van digitalisering om dienstverlening te verbeteren en zetten daarbij ook in op het versimpelen en digitaal toegankelijk maken van onze dienstverlening. We nemen onze inwoners serieus en betrekken hen actief bij het maken van ons beleid en de uitvoering.

Door vanuit respect, gelijkwaardigheid en transparantie te denken en te doen, zorgen we voor een goede basis voor de organisatie van morgen. We werken daarom ook aan strategisch personeelsbeleid.

De financiën van onze gemeente zijn op orde en dat willen we zo houden.

Ontwikkelingen

Bestuurlijke samenwerking

In 2025 is een belangrijke stap gezet richting een mogelijke nieuwe Liemerse gemeente. Na afronding van de verkenningsfase hebben de gemeenteraden van Zevenaar, Doesburg, Duiven en Westervoort begin 2026 in principe ingestemd met een gemeentelijke herindeling per 1 januari 2029, waarmee de colleges opdracht kregen een gezamenlijk herindelingsontwerp op te stellen. Dit ontwerp gaat onder meer in op de visie op de nieuwe gemeente, de naam, de grenzen en de financiële effecten, en wordt samen met inwoners, ondernemers en partners ontwikkeld. Ook zijn gezamenlijke uitgangspunten vastgesteld als kader voor dit proces en wordt gewerkt aan personele waarborgen voor medewerkers. Het herindelingsontwerp wordt naar verwachting in het najaar van 2026 aan de raden voorgelegd, gevolgd door het herindelingsadvies uiterlijk op 1 april 2027.

Organisatie in Ontwikkeling

In 2025 werkten we verder aan de doorontwikkeling van de organisatie. Daarbij lag de nadruk op het versterken van onze robuustheid en wendbaarheid, zodat we taken voortkomend uit veranderende wet- en regelgeving, politieke besluiten of organisatorische keuzes effectief en efficiënt kunnen organiseren en uitvoeren. In 2025 is de detailstructuur vastgesteld. Daarmee is de hoofdstructuur nader uitgewerkt en is het organisatorische deel van de organisatie in ontwikkeling afgerond en de basis gelegd voor het tweejarige programma Organisatie in Ontwikkeling. Dat programma richt zich met name op leiderschap en integraal samenwerken met als doel: een organisatie met professionals die klaar is voor de toekomst, ook in het licht van een mogelijke bestuurlijke herindeling.

Digitalisering van de organisatie

In 2025 is stevig geïnvesteerd in de verdere digitalisering van de organisatie. De I&A-visie en -strategie vormde hiervoor een belangrijk kader. Binnen de bedrijfsvoering is gewerkt aan het versterken en centraliseren van functioneel beheer en zijn informatiemanagers gestart om de domeinen beter te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun informatievoorziening. Daarnaast is in 2025 een nieuwe, moderne manier van werken met M365 ingevoerd. Deze beweging wordt in 2026 voortgezet met de modernisering van de werkplek en het onderbrengen van meer applicaties in de cloud, waardoor de organisatie wendbaarder wordt en beter kan aansluiten op landelijke ontwikkelingen. Ook zijn beleidskaders en werkafspraken aangescherpt om de samenwerking met interne afdelingen en externe partners verder te verbeteren. Met deze stappen wordt toegewerkt naar een robuuste, samenhangende en toekomstbestendige informatievoorziening die de organisatie in staat stelt om dienstverlening en bedrijfsvoering verder te moderniseren en optimaliseren.
De Visie op Dienstverlening Samen Sterker (2024–2028) sluit hierop aan. Door snelle ontwikkelingen in digitalisering en AI positioneren we ons als slimme volger en investeren we continu in meten, weten en verbeteren. Deze digitale basis is essentieel om onze dienstverlening verder te laten groeien.

Beleidskaders

- Visie op dienstverlening 2024-2028
- Inkoopbeleid 2025
- Collegeprogramma 2022-2026 (2022)
- Financiële verordening gemeente Zevenaar 2025 (artikel 212 Gemeentewet)
- Verordening controle financieel beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) 2023
- Nota Verbonden partijen
- Nota reserves en voorzieningen 2018
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2024
- Beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen 2023
- Nota garantiebeleid 2023
- Normen- en toetsingskader 2023
- Verordening Rekenkamer 2023
- Verordening op de raadscommissies (3e wijziging, 2023)
- Datastrategie 2023-2025
- I&A-visie en -strategie 2023-2025 "Beter samen"

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

0.1 Verbeteren van de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen

0.1.2 Wij breiden onze online dienstverlening uit — 2022-2026

Inwoners kunnen zoveel mogelijk zaken digitaal en online regelen. Betrouwbaarheid en veiligheid staan daarbij voorop. We ondersteunen inwoners die minder digitaal vaardig zijn bij hun aanvraag. Persoonlijk contact blijft mogelijk. We bouwen digitale formulieren die waar nodig in te vullen zijn met DigiD, e-Herkenning of e-IDas. We implementeren de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV). Deze wet geeft inwoners het recht om hun zaken met de gemeente digitaal te regelen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De implementatie van de WMEBV op de onderdelen die vereist zijn, is in 2025 nagenoeg afgerond. Ontwikkeling van digitale dienstverlening, in de vorm van het maken van e-formulieren, zetten we door op basis van de behoefte en signalen van inwoners onder meer naar aanleiding van inwonerstevredenheidsonderzoek. We verkenden eerste stappen naar een 'mijn-omgeving'. Alle websites en webapplicaties zijn in 2025 onderzocht op toegankelijkheid en daar waar nodig, voerden we verbeteringen door. Dienstverlening digitaliseert, echter maatwerk voor inwoners die digitaal minder vaardig zijn, blijft mogelijk.

0.1.3 Wij communiceren in begrijpelijke taal — 2022-e.v.

Dat alle inwoners onze brieven, e-mails en de informatie op onze websites kunnen begrijpen vinden wij belangrijk. Documenten die online gedeeld worden zijn begrijpelijk geschreven. We trainen medewerkers hierin wanneer ze in dienst komen. We zorgen ervoor dat iedereen, ook bezoekers met een beperking, onze websites goed kunnen gebruiken omdat deze voldoen aan de meest recente richtlijnen voor digitale toegankelijkheid.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens	Niet	Niet

plan	volgens plan	volgens plan

Door prioritering van taken in primaire processen organisatiebreed is er op dit moment onvoldoende tijd beschikbaar om goed met dit onderwerp aan de slag te gaan.
In 2025 is er vanuit bestaande en geplande procesverbeteringen ingezet op het toepassen van heldere taal in onze communicatie richting inwoners. We hebben niet organisatiebreed, maar proces- en inhoudelijk gericht stappen gezet en bijgedragen aan het doel om in begrijpelijke, heldere taal te communiceren.

Voorstel raad
Vanuit bestaande en geplande procesverbeteringen zetten we organisatiebreed in op het toepassen van heldere taal in digitale en schriftelijke communicatie richting inwoners. Zodat we alsnog stappen zetten die bijdragen aan het doel om in begrijpelijke naar taal te communiceren.

0.1.4 Wij maken onze processen klantgerichter 2024-2026

Contact met de gemeente is prettig, open en duidelijk. We denken in oplossingen en vragen inwoners met ons mee te denken. We verplaatsen ons in de inwoner door 'klantreizen' te maken. In een klantreis interviewen we inwoners over hoe zij de contactmomenten met de gemeente hebben ervaren. We gebruiken de ervaringen van inwoners om onze werkprocessen klantgerichter in te richten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Na een succesvolle implementatie in 2025 bij team Wmo, gaan we in 2026 aan de slag met een proces binnen het fysiek domein. We zetten ons in om de expertise voor het verbeteren van processen aan de hand van de Lean methodiek in huis via (en in samenwerking met) de Zevenaar Academie op te bouwen. Daarnaast verzorgen we procesbegeleiding bij overige processen die geoptimaliseerd worden binnen het Sociaal Domein.

0.2 Stimuleren van betrokkenheid van inwoners, ondernemers en instellingen

0.2.1 Wij coördineren participatie 2023-2026

Participatie gaat over op welke manieren inwoners mogen meedenken en meepraten over onderwerpen en beleid in de gemeente. Participatie is een belangrijk thema voor onze bestuursperiode. Participatie is een rode draad in het coalitieakkoord en in dit collegeprogramma, maar ook onderwerp op de raadsagenda. In verschillende resultaten in dit collegeprogramma is participatie concreet benoemd, onder andere bij energietransitie (7.2.1), ruimtelijke plannen en wonen (8.2.3), invoering van de omgevingswet (8.2.2) en openbare ruimte (5.6.5 en 8.2.3).
Wij brengen de verschillende initiatieven op het gebied van participatie samen in een uniforme werkwijze door hiervoor een programma participatie in te richten. We stellen hiervoor een toolbox samen. De middelen en methodes uit deze toolbox helpen medewerkers en inwoners om op een effectieve manier participatie in te zetten. We stellen een tijdelijke programmamanager aan om dit te realiseren.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Er is sinds juni 2025 een participatieadviseur in dienst van de gemeente. Het herijkte participatiebeleid, *Het Participatiekompas*, is eind 2025 vastgesteld en omvat duidelijke richtlijnen over hoe en wanneer inwoners worden betrokken bij uitvoering- en beleidsprocessen.
Aan de hand van het vastgestelde participatiekompas geven we, in samenwerking met o.a. inwoners en maatschappelijke partners, verdere invulling aan participatie in de gemeente. In 2026 informeren wij u nog over de participatieverordening.

0.3 Optimaliseren van bestuurlijk ambtelijk samenspel

0.3.1 Wij werken aan verbetering van de (organisatie)cultuur — Doorlopend

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen richt zich op verschillende dimensies. In de eerste plaats raakt dit het functioneren van de raad zelf. Daarnaast gaat het om de betrekkingen tussen het college en de raad. Verder is er het samenspel tussen het bestuur en de ambtelijke organisatie en tenslotte het samenspel met de samenleving. Van belang is dat men op een respectvolle manier met elkaar omgaat met ruimte voor eenieders mening en standpunt. Het debat wordt op een goede en toegankelijke manier gevoerd, het besluitvormingsproces is helder en duidelijk en men gunt elkaar een succes.

Raad en college moeten vanuit een duidelijke taakverdeling werken met een heldere rolverdeling in termen van opdrachtgever- en opdrachtnemersrol. Het college ondersteunt de raad bij het nemen van uitvoerbare besluiten en voert deze besluiten uit. Rolzuiverheid, verantwoording, evalueren en leren moeten structureel onderdeel zijn van het samenspel tussen raad en college.

De ambtelijke organisatie ondersteunt het college (en de raad) vanuit een integrale werkwijze en fungeert als antennefunctie voor het bestuur. Zij informeert het bestuur over belangrijke opgaven en urgente ontwikkelingen in de samenleving. In de doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie hebben we de uitdaging om onze organisatie hierop nog beter in te richten en onze medewerkers daarvoor de goede uitrusting te geven.

Voor een goed samenspel met de samenleving is het van belang om samen op te trekken en zuiver te zijn over rolverdeling, taken en verantwoordelijkheden. Rond concrete maatschappelijke opgaven organiseren we samenwerking en bundelen we de krachten. Participatie vormt een rode draad in de aanpak van de ambities uit dit collegeprogramma.

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen is een proces van lange adem. Een allesomvattende aanpak is er eigenlijk niet. De bereidheid om te willen veranderen en het inzicht in de mogelijkheden en kansen om elkaar te versterken en te helpen, zijn de eerste stappen naar een verbeterde samenwerking. In de raadagenda wordt de verdere aanpak uitgewerkt.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

De gemeenteraad, ambtelijke organisatie en het college hebben in 2025 gezamenlijk gewerkt aan de verbetering van bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen. De ingezette weg op de politieke beeldvorming en de bijpassende vergadersystematiek zijn doorgezet. Deze beeldvormende vergaderingen bieden de ruimte om verschillende perspectieven met elkaar uit te wisselen en mogelijk ook inzichten uit de samenleving op te halen. De beeldvormende vergadering werd door meer dialoog in plaats van eenzijdig zenden een effectieve manier om ook participatie toe te kunnen passen. De stappen en ontwikkelingen op het vlak van organisatie- en bestuurscultuur maakten het mogelijk om in gezamenlijkheid te spreken over grote onderwerpen, zoals de mogelijke gemeentelijke herindeling met Doesburg, Duiven en Westervoort en toekomstbestendige financiën (Financieel Gezonde Toekomst). Aan de hand van deze ontwikkelingen is er bij de Kadernota 2026-2029 gesproken over de maatregelen Financieel Gezonde Toekomst. De pilot om te werken met een separate commissievergadering Kadernota heeft eraan bij gedragen dat er sprake is van een integrale behandeling van de onderdelen en bijbehorende voorstellen.
Er is in 2025 gewerkt aan de structurele versterking van decentrale volksvertegenwoordiging en de ondersteuning hiervan. Daartoe is het functieboek van de griffie geactualiseerd en ook is de ambtsinstructie voor de griffier 2025 vastgesteld door de gemeenteraad. Met beide documenten wordt richting gegeven aan de strategie voor (de verdere professionalisering van) een stevige ondersteuning van het gemeentebestuur. Tenslotte heeft er onder raads- en commissieleden en de leden van het college van Burgemeester en Wethouders een evaluatie plaatsgevonden over de raadsperiode 2022-2026. Hieruit is een aantal

aanbevelingen en adviezen gekomen, ter verbetering van onder andere de bestuurlijk-ambtelijke samenwerking.
Het onderdeel 'optimaliseren van bestuurlijk ambtelijk samenspel' is over 2025 volgens plan verlopen en het werken aan de verbetering van de (organisatie)cultuur is een doorlopend proces. De status van deze doelstelling wordt daarom op gerealiseerd gezet.

0.4 Verbeteren van de bedrijfsvoering (betere sturing en beheersing van processen) als ondersteuning aan het realiseren van taken en doelen van de gemeente

0.4.1 Wij verbeteren onze interne beheersing — Doorlopend

Een goede interne beheersing is de basis voor een transparante en betrouwbare gemeente, die zijn doelstelling weet te realiseren en verantwoord omgaat met de middelen die zij beheert. We willen een (digitaal) toegankelijke, betrouwbare organisatie zijn waarbij veiligheid en zorg voor onze inwoners voorop staat. Om dit te kunnen realiseren moet de interne beheersing van onze bedrijfsvoeringsprocessen op orde zijn.

Wij zijn verantwoordelijk voor het in kaart brengen van de risico's en moeten daar adequate maatregelen voor inrichten. Hiervoor is concernbreed aandacht, ook waar het gaat om de beschikbare capaciteit om de uitvoering van de bestuurlijke ambities te realiseren vanuit alle domeinen (fysiek, sociaal en bedrijfsvoering). Dit is een belangrijke randvoorwaarde voor het behalen van de doelen in het coalitieakkoord en dit collegeprogramma.

Wij leggen verantwoording af aan de raad over de kwaliteit van de interne beheersing in de paragraaf bedrijfsvoering van de documenten uit de planning en controlcyclus. Daar gaan we in op de kwaliteit van de interne beheersing met specifieke aandacht voor onderwerpen als rechtmatigheid, privacy en informatieveiligheid. Met name ook de verwachte toename van het aantal cyberincidenten de komende jaren, vereist dat cybersecurity integraal onderdeel moet zijn binnen onze processen. We blijven dan ook investeren in het veilig inrichten van onze bedrijfsvoeringsprocessen en zorgen voor bewustwording bij onze medewerkers.

Ter ondersteuning hiervan starten we met de doorontwikkeling van meetlatten en (beleids)indicatoren om de effectiviteit van beleid beter te kunnen meten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2025 hebben wij verschillende stappen gezet in de verbetering van de interne beheersing. Er zijn stappen gezet in een betere inrichting in de structuur, wat de mogelijkheid geeft om de andere aspecten van hard -en softcontrols te verbeteren. Daarnaast zijn concrete stappen gezet op (fraude) risicomanagement en prestatieakkoordverklaring. Met het zelfstandig uitvoeren van inkoop en aanbesteding wordt de rol en positie van inkoop verstevigd.

0.4.10 Wij herijken het Integraal Accommodatiebeleid 2020-2040 — 2025-2026

De raad heeft eind 2020 het Integraal Accommodatieplan (IAP) voor gemeentelijk vastgoed vastgesteld. Dit is een strategisch plan dat aangeeft welke gemeentelijke accommodaties wij willen behouden en welke wij op termijn willen afstoten. Ook geeft het plan aan voor welke maatschappelijke doelgroepen wij in principe huisvesting aanbieden en voor welke functies. De beleidskaders worden elke vier jaar opnieuw onder de loep genomen om rekeningen te kunnen houden met actuele ontwikkelingen en inzichten. Specifieke aandachtspunten bij de herijking van het IAP zijn verduurzaming en het beoordelen of leegstaande gemeentelijke panden een nieuwe functie kunnen krijgen in de buurt, wijk of het dorp bij voorkeur in combinatie met wonen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Wij werken aan de herijking van het Integraal Accommodatieplan (IAP). Aansluitend aan de verkiezingen in maart 2026 is er de mogelijkheid voor de nieuwe raad om nog bij te sturen. Oplevering van het nieuwe IAP staat gepland voor Q4 2026.

0.4.2 Wij herijken het inkoopbeleid en positioneren de inkoopfunctie 2023-2025

Om de lokale economie te stimuleren, zetten we in op het gebruik van lokale producten. Dit geldt ook voor lokale diensten. In verband met de complexiteit van inkoop en aanbesteding en de toenemende aandacht vanuit rechtmatigheid is het noodzakelijk om voor dit onderwerp vol aandacht te hebben. Dit thema – en ook social return en duurzaamheid - komt nadrukkelijk aan bod bij het herijken van ons inkoopbeleid. Tevens positioneren we de inkoopfunctie zodanig dat deze past bij de huidige ambitie van de organisatie en het bestuur.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Bij de besluitvorming over de detailstructuur van de organisatie is in maart 2025 besloten tot centralisatie van inkoop, contractmanagement en contractbeheer. Voor de verdere uitwerking en te komen tot professionalisering is een business case geschreven. De uitwerking en invulling zal in 2026 plaatsvinden. In juni 2025 is het Inkoopbeleid van de gemeente Zevenaar vastgesteld. Hiermee sluit de inkoopfunctie steeds meer aan bij de ambitie van de organisatie en bestuur om doelmatig en rechtmatig in te kopen.

Voorstel raad

Wij stellen voor om het jaar gereed aan te passen naar 2026 en hiervan kennis te nemen.

0.4.3 Wij groeien verder als aantrekkelijke werkgever 2022-2026

Er is sprake van een aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. We willen ook nu in staat blijven om (nieuwe) medewerkers aan te trekken, te boeien, te binden en te behouden. We vinden het belangrijk dat alle medewerkers volledig zichzelf kunnen zijn, dat iedereen erbij hoort en dat iedereen dat ook zo voelt. Daarin geven we zelf het goede voorbeeld.

Wij nemen maatregelen die zijn gericht op het faciliteren van groei in de professionele en persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Daarnaast richten we ons op het kunnen bieden van moderne marktconforme arbeidsvoorwaardelijke ontwikkelingen en aandacht voor diversiteit en inclusiviteit. Deze maatregelen vragen om een meer centrale aanpak.

We investeren in centrale regievoering op werving en selectie, het opleiden en begeleiden van medewerkers en de aanpassing van de arbeidsvoorwaarden. Dit heeft een tweeledig doel. Allereerst richten we ons op ontwikkeling en behoud van onze huidige medewerkers. Daarnaast willen we ook een gezonde instroom in ons personeelsbestand. We zien landelijk dat medewerkers steeds meer betekenisvol werk zoeken. Als gemeente kunnen we dit gezien onze maatschappelijke taak zeker bieden.

Door de krapte op de arbeidsmarkt is het aantrekken van ervaren senior medewerkers steeds uitdagender. We willen door het inzetten van traineeships, stages en ontwikkelfuncties als werkgever aantrekkelijker worden voor de jongere generatie. We investeren daarbij in opleiding en begeleiding van deze doelgroep naar senior medewerkers.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
			
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt stelt Zevenaar voor grote uitdagingen bij het binden, boeien en laten groeien van medewerkers. Om ook in de toekomst een wendbare en vitale organisatie te blijven, werken wij aan een samenhangende arbeidsmarktstrategie. Deze strategie is gericht op het versterken van onze positie als aantrekkelijke werkgever, met aandacht voor professionele ontwikkeling en moderne arbeidsvoorwaarden.

Wij hebben de centrale regie versterkt op het gebied van werving en selectie door inzet van onze recruiter. Daarnaast investeren wij in het opleiden en begeleiden van medewerkers en in het actualiseren van arbeidsvoorwaarden. Daarmee streven wij enerzijds naar behoud en verdere ontwikkeling van onze huidige medewerkers, en anderzijds naar een gezonde instroom van nieuwe collega's. Traineeships en stages spelen hierbij een belangrijke rol, omdat we daarmee jong talent aantrekken en begeleiden richting seniorposities.

Een goede uitvoering van de nieuwe cao (2025–2027) draagt bij aan een gezonde, aantrekkelijke en toekomstbestendige organisatie, waarin medewerkers zich gewaardeerd en ondersteund voelen.

Tot slot erkennen wij dat deze ambities kunnen leiden tot hogere kosten, onder andere voor arbodienstverlening, opleiding en arbeidsvoorwaarden. Deze investeringen zijn noodzakelijk om onze maatschappelijke opgaven ook in de toekomst met voldoende en goed toegeruste medewerkers te kunnen blijven realiseren.

0.4.4 Wij voeren een strategisch personeelsbeleid 2023-2024

Het uitgangspunt hierbij is dat er aansluiting is op de visie en missie van de organisatie. Het doel van het strategisch personeelsbeleid is om ondersteunend te zijn aan het realiseren van doelstellingen (beleidsmatig en organisatorisch) door adequate inzet van personeel en organisatie. Het stapsgewijs toewerken naar een vernieuwd strategisch personeelsbeleid stelt ons in staat om in te spelen op veranderingen in de toekomst. Na de herindeling in 2018 zijn we vooral bezig geweest met consolideren en de basis van de organisatie op orde brengen. We willen nu meer gaan kijken naar veranderingen in de samenleving, maatschappelijke opgaven, nieuwe taken en de arbeidsmarkt. We brengen op basis daarvan kansen en uitdagingen in beeld.

Door dit anticiperend inzicht kunnen we tijdig interventies in gang zetten om de organisatie wendbaar te houden. Bijvoorbeeld door:

- Arbeidsmarktcommunicatie.
- Doorontwikkeling van de Zevenaar Academie.
- Beleid voor duurzame inzetbaarheid.
- Verhogen van digitale vaardigheden.
- Datagedreven werken.
- Digitalisering, automatisering en robotisering.
- Aanpassing van arbeidsvoorwaarden.
- Aansluiting beschikbare formatie t.o.v. uitvoeringsvraag borgen (m.n. binnen fysiek en sociaal domein).

Een onderdeel van het strategisch personeelsbeleid is het opmaken van een strategische personeelsplanning. Op basis van de opgedane inzichten inventariseren we welke competenties noodzakelijk zijn om de doelstellingen en ambities van bestuur en organisatie te realiseren. We brengen kwantitatief en kwalitatief in beeld wat de huidige situatie is en waar we naar toe willen groeien. Wij houden daarbij rekening met de te verwachten competenties als gevolg van de ambities zoals deze in het coalitieakkoord zijn opgenomen. Wij sturen op het (verplicht) ontwikkelen en bijhouden van (dienstverlenings)competenties, schriftelijke en mondelinge communicatie en vakinhoudelijke kennis en competenties.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

In 2025 is de personele detailinrichting afgerond, onderdeel van Organisatie in Ontwikkeling. Dit geeft op domeinniveau een beeld van het personeelsbestand.
Aansluitend hierop starten we met een organisatie brede kwalitatieve en kwantitatieve analyse van het personeelsbestand. Deze uitkomsten gaan ons meer inzicht geven in waar de organisatie goed is toegerust en waar aandacht nodig is om capaciteit en expertise verder te versterken. Deze analyse is een bredere verkenning naar de mate waarin onze organisatie toegerust is om huidige en toekomstige opgaven adequaat te kunnen ondersteunen. Met deze analyse zetten we in 2026 een volgende stap in de doorontwikkeling van het strategisch personeelsbeleid, als het gaat om het verder ontwikkelen en aanscherpen hiervan.

Voorstel raad

De detailinrichting van de domeinen is eind 2025 afgerond. Op basis van de definitieve domeinplannen en organisatiestructuur vindt de kwalitatieve analyse van ons personeelsbestand plaats. De verwachting is dat we starten in het eerste halfjaar van 2026.

0.4.6 Wij verbeteren onze datahuishouding en datagedreven werken in Zevenaar 2022-2026

Het tempo van de digitale transitie is ook binnen onze organisatie de laatste tijd versneld. We willen daarmee meer en beter inspelen op digitale ontwikkelingen in de maatschappij en economie. Als meest nabije overheid hebben we de zorg voor inwoners die zich minder of niet redden in dit digitale tijdperk. Daarnaast zijn we scherp op privacy en informatieveiligheid. Dit is het fundament voor onze kijk op het gebied van digitalisering. We willen de veranderkracht van digitalisering verder te benutten.

Het ontwikkelen van een datastrategie is een prioriteit. In deze strategie worden onder andere datamanagement, governance, beveiliging en bewustwording (bijvoorbeeld rondom het werken met algoritmen) aangestipt. We werken toe naar het kunnen analyseren van trends met data om vooruit te kunnen kijken. Daarvoor moet eerst de basis op orde zijn. Die basis wordt gelegd in deze collegeperiode. We voeren diverse experimenten uit. Bij succesvolle resultaten rollen we deze verder uit.

Aan het einde van de collegeperiode is het goed kunnen analyseren van data ter beoordeling van beleid steeds vaker een dagelijkse gang van zaken. Het verbreedt onze kennis uit en over onze omgeving.
We halen data uit onze systemen en tonen deze in verschillende dashboards. Bijvoorbeeld op het gebied van bereikbaarheid, wachttijden en doorlooptijden van onze dienstverlening. Het dashboard maakt zichtbaar waar we met de dienstverlening staan en waar verbeterkansen liggen. Op basis hiervan stellen we doelen voor verdere verbetering.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2025 hebben we belangrijke stappen gezet in de uitvoering van onze datastrategie. Daarbij stonden de twee ambities – leren van en met data en datagedreven werken systematischer aanpakken – centraal. Met een gedetailleerde uitwerking van de datastrategie in de vorm van een routekaart is het systematisch organiseren van datagedreven processen verder geconcretiseerd. Zo hebben we in 2025 één centraal datawarehouse ingericht, waarin data uniform en gestructureerd wordt opgeslagen. Dit vormt een essentiële basis voor het realiseren van een meer volwassen en betrouwbare informatievoorziening. Daarnaast hebben we de eerste stappen gezet in de Liemerse datasamenwerking, waarin we de datarollen en expertises hebben gebundeld. Door deze samenwerking is actielijn 1.2 uit de datastrategie – het versterken van de datacommunity – verbreed naar een Liemers niveau. Hiermee stimuleren we actief het leren van en met data, doordat kennisdeling, gezamenlijke ontwikkeling en intergemeentelijke samenwerking structureel worden versterkt.

0.4.7 Wij verbeteren het functioneel beheer in de informatievoorziening 2022-2025

Inwoners moeten zoveel mogelijk zaken digitaal, online kunnen regelen. Betrouwbaarheid en veiligheid staan daarbij voorop. Voor wie dit lastig is, blijft persoonlijk contact mogelijk.
Digitalisering van onze dienstverlening en een efficiënt werkende gemeente vragen om goed georganiseerde informatievoorziening. Maar informatievoorziening is meer dan dat, want het is ook een randvoorwaarde voor het behalen van maatschappelijke doelen. De realisatie van de digitale transformatie van de gemeente Zevenaar gaat gepaard met een goede centraal georganiseerde informatievoorziening op het gebied van het functioneel beheer van de gemeentelijke applicaties.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Gerealiseerd

De verdere professionalisering van het functioneel beheer verloopt naar tevredenheid. Het lopende ontwikkeltraject heeft in 2025 een vervolg gekregen. In dit kader is een extra functioneel beheerder aangenomen, waardoor meer applicaties en medewerkers kunnen worden ondersteund met de juiste kennis en expertise. Daarnaast is gewerkt aan verdere kennisontwikkeling en het versterken van procesmatig werken.
Per 1 januari 2026 is een centraal team Functioneel Beheer gevormd, samengesteld uit de functioneel beheerders die al binnen de organisatie actief waren. Met dit team pakken we de verdere ontwikkelingen van een professioneel en dienstverlenend functioneel beheer voor de gemeente Zevenaar structureel in de lijn op.

Voorstel raad

Dit is een continue proces. We stellen voor dit resultaat af te sluiten.

0.4.8 Wij verbeteren het (digitaal) documentenbeheer 2022-2025

Onze manier van werken willen we blijven verbeteren. Belangrijk element daarbij is dat we goed zorg hebben voor de (digitale) documenten die we in huis hebben. We werken systematisch aan het verder op orde en in control brengen van het (digitaal) informatiebeheer. Dit doen we tijdens deze bestuursperiode op basis van een informatiebeheerplan (2023) en met een kwaliteitssysteem informatiebeheer. Belangrijk onderdeel is de zorg voor informatie in vakapplicaties. Daarnaast bereiden we ons voor en sluiten we aan op een e-depot, waarin het opslaan van informatie en het garanderen van de houdbaarheid van deze digitale informatie voor langere tijd is ingericht.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

In 2025 verbeterden wij aantoonbaar ons (digitaal) documentenbeheer en versterkten we het fundament voor archiveren by design. We implementeerden informatiebeheerplannen bij meerdere teams en voerden op basis van de nulmeting gerichte verbetermaatregelen door. Ook actualiseerden we het beleidskader, waaronder het Besluit informatiebeheer, in lijn met de komende nieuwe Archiefwet (2027).
Daarnaast ontwikkelden we een vernietigingsprocedure voor de kernapplicaties. Daarmee zorgen we ervoor dat we informatie tijdig, aantoonbaar en rechtmatig vernietigen en voorkomen we dat data onbeheerd achterblijft.
Tot slot droegen we voor het eerst gedigitaliseerd archief over aan het collectiebeheersysteem (CBS) van het SALD: de bouwvergunningen van de voormalige gemeente Angerlo.

Voorstel raad

Dit is een continue proces. We stellen voor dit resultaat af te sluiten.

0.4.9 Wij voeren de Wet open overheid (Woo) uit 2022-2027

Een open cultuur vinden wij belangrijk, we willen duidelijk zijn in wat we doen en waarom.

De invoering van de Wet open overheid faciliteert dit:

- We voeren een analyse uit om te bepalen wat de impact is van de Woo op de gehele organisatie.
- We stellen een strategie op voor het uitvoeren van de Woo, waarin onder andere ambitieniveau, communicatiewijze (intern en extern) en participatie aan bod komen.
- Wij voeren actieve openbaarmaking in (het online publiceren van minstens de 11 aangewezen informatiecategorieën: wet- en regelgeving, organisatiegegevens, raadsstukken, bestuursstukken, stukken van adviescolleges, convenanten, jaarplannen en -verslagen, Wob/Woo-verzoeken, onderzoeken, beschikkingen, klachten). Hierbij houden we de landelijke planning aan.

De aanpak richt zich daarnaast op de gemeentelijke systemen (o.a. aanschaf van software), cultuur (o.a. trainen medewerkers) en het op orde brengen van de informatiehuishouding (o.a. vastleggen van meta-gegevens bij te bewaren documenten).

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Wij maken inmiddels alle klachtoordelen openbaar en lopen daarmee vooruit op de landelijke planning. De invoering van nieuwe documentcategorieën vindt landelijk plaats in tranches; de tweede tranche is opnieuw uitgesteld. Ondanks dit uitstel blijven wij investeren in het verbeteren van onze systemen en processen en in de voorbereiding op toekomstige openbaarmakingsverplichtingen.
De pilot met het informatiebeheerplan is succesvol afgerond. Inmiddels werken we organisatiebreed met informatiebeheerplannen (IBP's), die we per team invoeren. Zo krijgt ieder team inzicht in het eigen informatiebeheer en kan het op basis van een nulmeting gerichte verbeteracties uitvoeren.

Een uitgebreide toelichting op de behandeling van Woo-verzoeken (passief openbaar maken van documenten) en de verbetering van onze informatiehuishouding is te vinden in de openbaarheidsparagraaf.

0.5 Zorgen voor een betrouwbare en een houdbare financiële huishouding

0.5.1 Wij voeren de planning- en controlcyclus uit 2022-2026

In ons financieel beleid is het uitgangspunt: een structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting en voldoende weerstandsvermogen. Wij geven uitvoering aan de planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) door het opstellen van een kadernota, begroting, voortgangsrapportages en jaarstukken. De beschikbare middelen zijn integraal afgewogen bij de kadernota en de begroting. We blijven de P&C-cyclus doorontwikkelen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De planning- en controlcyclus bestaat uit de kadernota, meerjarenbegroting, twee voortgangsrapportages en de jaarrekening. Met deze cyclus houden wij als gemeente inzicht in hoeverre onze doelstellingen zijn bereikt en welke (financiële) middelen daarbij nodig zijn. Op deze manier beheersen wij het beleid en de bedrijfsvoering van onze gemeente. Wij hebben de planning- en controlcyclus volgens plan doorlopen. Alle documenten zijn door de raad vastgesteld. Wij hebben deze raadsperiode steeds een reëel sluitende (meerjaren)begroting gerealiseerd.
De raad heeft als uitgangspunt vanuit het traject "Financieel Gezonde Toekomst" besloten dat 2026 én 2029 structureel en reëel sluitend moesten zijn. In het kader van de "Financieel Gezonde Toekomst" zijn in de kadernota 2026-2029 daarom diverse maatregelen opgenomen. Deze financieel technische, beleidsmatige en inkomstenverhogende maatregelen hebben geleid tot een sluitende meerjarenbegroting die in 2026 (begrotingsjaar), 2027 en 2029 (laatste jaar meerjarenraming) een structureel sluitend saldo liet zien.

Vanaf de 1e Voortgangsrapportage 2025 zijn er wijzigingen aangebracht in de opmaak en de opzet van het raadsvoorstel en -besluit.

VERBONDEN PARTIJEN

Bedragen x € 1.000

Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2025
Gemeenschappelijke regeling		
Euregio Rijn-Waal	De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.	12
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is de opvolger van de regio Arnhem-Nijmegen en is op 1 januari 2021 van start gegaan. De regio staat voor de uitdaging hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit.	412
Samenwerking De Liemers	Samenwerking De Liemers is een samenwerkingsverband van Liemerse gemeenten op gebied van ICT, inkoop en werk en inkomen.	7.948
Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	Het Streekarchivariaat heeft als doel het beheren van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten conform de Archiefwet 1995.	243
Vennootschap		
Alliander NV	De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie.	0
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank financiert sinds 1914 de publieke sector. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	0
Leisurelands BV	Het doel is het publiekstoegankelijk houden van recreatievoorzieningen en -plassen. Het recreatiegebied Rhederlaag is ondergebracht in Leisurelands BV. Bij het deelnemen aan een verbonden partij staat de vraag centraal of dit de meest geëigende vorm is om de doelstelling van de gemeente (het publieke belang) te realiseren. De gemeente ziet de instandhouding van recreatieplassen als een publiek belang. Het aandeelhouderschap in Leisurelands BV is een middel om invloed te houden op het realiseren van en het laagdrempelig toegankelijk houden van recreatieplassen in Zevenaar en omgeving.	0
Vitens NV	Waarborgen van de kwaliteit en levering van drinkwater.	0

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Apparaatskosten (in € per inwoner)						
				882,00	967,00	85,00
De beleidsindicatoren van dit programma (apparaatskosten, bezetting, externe inhuur, formatie en overhead) zijn niet opgenomen op waarstaatjegemeente.nl. Daarom zijn niet alle waardes gevuld. De apparaatskosten zijn becijferd door een totaaltelling van salarissen, inhuur, P&O, Huisvesting, Intern Beheer en I&A. Wordt uitgedrukt in € per inwoner.						
Bezetting (aantal Fte per 1.000 inwoners)						
				7,53	8,02	0,49
De bezetting per 31-12-2025 bedraagt 360,98 fte. Uitgedrukt per 1.000 inwoners is dat 8,02. De bezetting met eigen medewerkers is de afgelopen jaren (2022-2025) toegenomen. Dit houdt verband met uitbreiding van de formatie, gehonoreerd in eerdere meerjarenbegrotingen.						
Externe inhuur (kosten in % totale loonsom en inhuur externen)						
				30,00	26,00	4,00
Het gaat hier om het bedrag van de totale inhuur als % van de loonsom. De inhuur is inclusief inhuur ten laste van projecten, GREX, investeringen en inclusief inhuur wegens ziekte. De externe inhuur is als gevolg van inhuur op projecten en vacatures in de reguliere formatie hoger dan ons streefcijfer. In de huidige krappe arbeidsmarkt blijft het een uitdaging om personeel aan te trekken. Om het werk toch gedaan te krijgen, zijn we genoodzaakt externe inhuur in te zetten. Kijkend naar de totale uitgaven is in 2025 vergeleken met 2024 minder uitgegeven aan inhuur derden. Het percentage is gedaald van 34% naar 26%. Totale inhuur in 2025: € 9.898.000. Totale inhuur in 2024: € 11.501.000.						
Formatie (aantal Fte per 1.000 inwoners)						
				8,30	8,81	0,51
De vastgestelde formatie per 31-12-2025 inclusief de RDL is 396,23 fte. In deze indicator wordt de formatie uitgerekend per 1.000 inwoners. Afhankelijk van veranderingen en ontwikkelingen in het takenpakket van gemeenten in de nabije toekomst kan deze indicator wijzigen.						
Overhead (in % van totale lasten)						
				9,85	8,94	0,91
Het totaal van de loonkosten, kosten van ICT, P&O, facilitaire zaken, huisvesting en overige overhead wordt uitgedrukt in een % van de totale lasten. De berekening van overhead sluit aan bij het taakveld 0.4 overhead. De gevolgen van diverse organisatorische en externe ontwikkelingen zoals datasturing, informatisering & automatisering, gehonoreerde uitbreiding van formatie en organisatieontwikkeling zijn meegenomen in de overhead.						

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	124.048	125.312	129.429	4.117
Lasten	28.787	28.787	28.779	7
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**95.262**	**96.525**	**100.649**	**4.124**
Mutaties reserves				
Baten	451	5.651	5.403	-248
Lasten	0	4.918	4.918	0
Totaal mutaties reserves	**451**	**733**	**485**	**-248**
Gerealiseerd resultaat	**95.713**	**97.258**	**101.134**	**3.877**

Verschillenanalyse

0. Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur - Pensioenvoorziening wethouders — Lasten -2.251.000 N I

Door de komst van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) worden de pensioenaanspraken van (voormalig) politieke ambtsdragers op 1 januari 2028 collectief overgedragen van de eigen gemeentelijke regeling (Appa) naar het pensioenfonds ABP. Deze transitie heeft financiële consequenties tot gevolg. Om de pensioenverplichtingen over te dragen, moet de gemeente een afkoopsom (overdrachtswaarde) aan het ABP betalen. Omdat het ABP werkt met een andere systematiek en dekkingsgraad dan de huidige gemeentelijke voorziening, valt deze inkoopsom hoger uit dan de huidige waarde van onze voorziening. Voorheen kwamen pensioenbetalingen voor wethouders die vóór 2012 uit dienst traden direct ten laste van de begroting. Om de overdracht naar het ABP in 2028 mogelijk te maken, moeten álle lopende en toekomstige verplichtingen — dus ook die van vóór 2012 — nu volledig in de overdrachtswaarde worden opgenomen. De rekenrente over 2025 was marginaal hoger dan in 2024. Dit heeft de benodigde dotatie iets verlaagd. Per saldo is een eenmalige extra toevoeging van totaal € 2.251.000 noodzakelijk om de overstap naar het ABP volledig af te dekken. De jaarlijkse raming van € 70.000 voor directe pensioenbetalingen vervalt vanaf 2028, aangezien het ABP vanaf dat moment de uitvoering en betaling volledig overneemt. Dit levert een structurele besparing op, die wij verwerken in de 1e voortgangsrapportage 2026.

0.2 Burgerzaken - Paspoorten en rijbewijzen — Baten -153.000 N I

In 2025 is begroot op basis van het aantal verlopen documenten (bron: RViG) . Er zijn minder documenten aangevraagd, zodat de baten € 153.000 minder zijn dan begroot. Ook de uitgaven voor de paspoorten en rijbewijzen zijn lager dan begroot. Het gaat hier om een bedrag van € 86.000. Omdat bij een verschil onder de € 100.000 niet wordt gerapporteerd, is dit niet zichtbaar bij de uitgaven. De jaarlijkse cijfers kunnen fluctueren, echter de verhoogde vraag naar reisdocumenten houdt aan tot en met 2028. Per saldo valt deze post € 67.000 negatief uit.

0.4 Overhead - Advieskosten Het budget dat bedoeld was voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording is uiteindelijk niet besteed. Wij hebben de meeste voorbereidende werkzaamheden zelf kunnen uitvoeren. Daarnaast was budget beschikbaar voor het project Financieel Gezonde Toekomst (FGT); hiervoor geldt ook dat het project met interne capaciteit is opgepakt. We melden een voordeel van € 140.000.	Lasten	140.000	V	I
0.4 Overhead - Budgetten P&O Op enkele budgetten in de bedrijfsvoering waren we genoodzaakt meer uit te geven. Het gaat om het ARBO-budget, loopbaanadviezen en outplacement. Dit houdt ook verband met de dynamiek waarin de organisatie zich momenteel bevindt.	Lasten	-100.000	N	I
0.4 Overhead - Doorbelasting overhead In de financiële verordening van de gemeente Zevenaar is bepaald dat overheadkosten worden toegerekend aan de kostprijs van een activum. Bij de salariskosten werd hier al rekening mee gehouden, maar met ingang van 2025 wordt bij de grondexploitaties in lijn met de financiële verordening (artikel 17 lid 1) ook over de inhuurkosten overhead toegerekend. In verband met de fiscale openingsbalans 2024 moest dit al in het boekjaar 2025 verwerkt worden. Dit was nog niet voorzien in de 2e VGR 2025. Voor 2025 is het overheadpercentage bepaald op 80% (overeenkomstig de kaders en uitgangspunten in de meerjarenbegroting 2025-2028). Een voordeel in 2025 van € 1.222.000.	Lasten	1.222.000	V	I
0.4 Overhead - Extern juridisch advies Het budget was in 2025 niet toereikend. De hogere kosten hebben betrekking op langlopende grote dossiers. Vanwege de complexiteit van deze dossiers zijn we genoodzaakt extern juridisch advies bij onze huisadvocaat in te zetten op dossiers zoals de raadsenquête en regievoering veelschrijvers. Daarnaast zijn de kosten van bezwaar en beroep toegenomen.	Lasten	-100.000	N	I
0.4 Overhead - HRM personeelsinformatiesysteem Voor de aanbesteding en implementatie van het personeelsinformatiesysteem was € 95.000 begroot. Door vertraging in het project is hiervan in 2025 € 35.000 uitgegeven. Totaal voordeel € 60.000. Dit bedrag vragen we opnieuw aan voor 2026 via de 1e voortgangsrapportage.	Lasten	60.000	V	I
0.4 Overhead - Materieel openbare werken De lasten zijn in totaal € 138.000 lager dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een voordelig resultaat van € 285.000 als gevolg van doorbelasting op materieel (€ 216.000), lagere brandstofkosten (€ 48.000) en diverse overige kosten die lager zijn (€ 21.000). Anderzijds door een nadelig resultaat van € 147.000. Deze hogere lasten bestaan uit een lagere bijdrage van de RDL voor de brandstofkosten (€ 56.000), hogere lasten voor belastingen en verzekeringen mede als gevolg van gestegen premies (€ 30.000), hogere onderhoudskosten en leasekosten (€ 41.000), en diverse overige gestegen lasten (€ 20.000). Totaal voordeel van € 138.000.	Lasten	138.000	V	I

0.4 Overhead - Personeelslasten en inhuur Op dit programma is ten opzichte van de bijgeraamde begroting een voordeel ontstaan van € 453.000. Het saldo van de personeelslasten en inhuurbudgetten betreft alle afdelingen van de ambtelijke organisatie, inclusief inhuur wegens ziekte. Daarnaast is de raming voor overwerk bij Openbare Werken slechts voor een deel nodig geweest. Op de andere programma's zijn ten laste van de inhuurbudgetten hogere lasten verantwoord met een nadeel als gevolg. De totale analyse van personeelslasten en inhuur van alle programma's samen komt uit op een voordeel van € 162.000. Deze vindt u bij de analyse van de personeelslasten in het onderdeel Financiën.	Lasten	453.000	V	I
0.4 Overhead - Voorzieningen voor personeel De voorziening sociaal plan was bedoeld om kosten op te vangen die ontstaan na de organisatieontwikkeling. Er worden in dit kader geen kosten meer verwacht. De voorziening valt vrij ten gunste van het resultaat voor een bedrag van € 125.000. Op basis van het saldo van verlofsparen opgebouwd door medewerkers per 31-12-2025 laten we de voorziening voor verlofsparen vrijvallen voor een bedrag van € 61.000. In totaal een voordeel van € 186.000.	Lasten	186.000	V	I
0.4 Overhead - Vergoeding voor personeel In verschillende teams van de organisatie is personeel tijdelijk gedetacheerd of uitgeleend naar andere overheidsorganisaties, vaak een gemeenschappelijke regeling of andere gemeente. Daarnaast is een specifieke uitkering ontvangen van het Rijk voor de uitvoering van het Integraal Zorgakkoord. (IZA). Voor een deel zijn deze inkomsten niet geraamd waardoor een voordeel is ontstaan. De inkomsten worden gedurende het jaar steeds ingezet als dekking voor inhuur derden binnen onze eigen organisatie.	Baten	144.000	V	I
0.8 Overige baten en lasten - Dekking loon- en prijsindexatie Van de uitkering uit het gemeentefonds was voor 2025 een bedrag van € 1.278.000 beschikbaar voor indexatie. Dit kwam nog aanvullend naar voren in de septembercirculaire 2024 en de meicirculaire 2025. Van dit bedrag is € 1.118.000 ingezet voor nog te verwerken indexatie 2025 van de zorgkosten Wmo en jeugd. In de 2e VGR 2025 is abusievelijk verzuimd om het resterende bedrag van € 160.000 vrij te laten vallen. Een voordeel van € 160.000.	Lasten	160.000	V	I
0.10 Onttrekkingen reserves - Algemene reserve Aan de algemene reserve is minder onttrokken voor de kosten voor de invoering van de Omgevingswet. Een nadeel van € 84.000 op dit programma. De geraamde onttrekking in verband met onderhoud gebouwen voor een bedrag van € 66.000 heeft niet plaats gevonden. Dit geldt ook voor de onttrekking ten behoeve van sloop Nieuwe Komstraat Lobith en de projectleider Financieel Gezonde Toekomst (FGT). In totaal melden we lagere onttrekkingen voor een bedrag van € 248.000 (nadeel).	Baten	-248.000	N	I
0.11 Resultaat van de rekening Het begrote, negatieve resultaat na wijziging komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.	Lasten	-1.309.000	N	I
0.61 OZB-woningen - Belasting op eigendom woningen Over 2025 realiseren we een meeropbrengst van de OZB voor woningen van € 210.000. Dit komt doordat de inschatting van de WOZ-waardeontwikkeling lager was dan de uiteindelijke gerealiseerde waardeontwikkeling.	Baten	210.000	V	I

0.62 OZB niet-woningen - Belasting op eigendom en gebruik bedrijven In 2025 verantwoorden we ten opzichte van de begroting een hogere opbrengst van de OZB voor niet-woningen van € 195.000. De daadwerkelijke WOZ-waarden van niet-woningen blijken hoger te zijn dan eerder geraamd.	Baten	195.000	V	I
0.63 Parkeerbelasting - Opbrengsten parkeren De opbrengsten van parkeren zijn in totaal € 151.000 hoger dan begroot. Het onderdeel parkeergelden (straatparkeren) is € 74.000 hoger dan begroot. Dit komt deels doordat de invoering van het 2e uur gratis parkeren vanaf juni 2025 is vervallen en het koopgedrag van mensen. Dit heeft geleid tot een hogere opbrengst parkeergelden. Samen met een hogere opbrengst parkeervergunningen (€ 67.000) en een hogere opbrengst parkeerboetes (€ 10.000) leveren de parkeeropbrengsten een voordeel op van € 151.000.	Baten	151.000	V	I
0.7 Algemene uitkering - September- en decembercirculaire In de begroting 2025 zijn de uitkeringen uit het gemeentefonds verwerkt tot en met de meicirculaire 2025. In deze jaarrekening verantwoorden wij de mutaties uit de september- en decembercirculaire 2025. Over beide circulaires hebben wij u met een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Hieronder geven wij daar een samenvatting van. In de september- en decembercirculaire is in totaal € 3.347.000 meer aan algemene uitkering ontvangen. Hieronder de specificatie: +/+€ 2.654.000 taakmutaties +/+ € 444.000 hoeveelheidsverschillen +/+ € 195.000 afrekeningen voorgaande jaren +/+ € 308.000 teveel ontvangen maatstaf huishoudens met laag inkomen boven drempel -/- € 258.000 voorschot BTW-compensatiefonds onder het plafond Hieronder volgt een uitsplitsing van de taakmutaties: € 2.044.000 hervormingsagenda jeugd 2023 en 2023 € 149.000 vervroegde tweede kamer verkiezingen 2025 € 121.000 Wet versterking regie volkshuisvesting € 101.000 participatie € 239.000 overige kleinere taakmutaties Totaal € 2.654.000	Baten	3.347.000	V	I
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB) Door een extern adviesbureau is een voorlopige berekening gemaakt van het belastbare bedrag voor de vennootschapsbelasting. De verwachting is dat het belastbare bedrag over 2025 negatief uit zal vallen. HIerdoor kunnen we de last van de vennootschapsbelasting die we in 2024 hebben opgenomen in de jaarrekening volledig verrekenen. Dit levert in 2025 een voordeel op van € 146.000.	Lasten	146.000	V	I
Programma 0 - Bestuur en ondersteuning - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (bedragen < € 100.000) die wij verder niet toelichten.	Lasten	177.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Beleid(skaders)

Voor wat betreft de invulling van het begrip 'incidenteel' volgen wij de notitie incidentele Baten en Lasten van de commissie BBV en de handreiking structurele en incidentele baten en lasten van de gezamenlijke

provincies. In onderstaande tabel presenteren wij een totaaloverzicht. Conform het advies van de commissie BBV hanteren wij voor het afzonderlijk bepalen en opnemen van incidentele baten en lasten in het overzicht een grensbedrag van € 250.000. Dit grensbedrag is vastgelegd in de financiële verordening gemeente Zevenaar 2025.

Toelichting bij het hanteren van het grensbedrag:
Volgens het BBV zijn alle onttrekkingen aan reserves incidenteel. In het overzicht incidentele baten en lasten moeten daarom alle onttrekkingen aan reserves worden vermeld, ongeacht de hoogte van het bedrag. Daarnaast hanteren wij bij het gebruik van de reserves over een periode van meerdere jaren het totaal van alle begrotingsjaren. Als dit boven de € 250.000 komt dan wordt het bedrag opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. Daardoor vermeldt het overzicht in afzonderlijke jaren ook bedragen onder € 250.000.

Toelichting incidentele lasten en baten
Structurele baten en lasten zijn in elk geval die baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting zijn opgenomen. Omdat de gemeente structurele taken uitvoert, zijn structurele baten en lasten de regel. Incidentele lasten zijn de uitzondering. De toezichthouder houdt bij het beoordelen van de incidentele baten en lasten de volgende volgorde aan:

- Aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost)
- Einddatum (duidelijk en onvoorwaardelijk)
- De materiële beïnvloeding (voldoende omvang)

Hulpmiddel voor het invullen van het begrip incidenteel is: baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost) gaat echter altijd boven het hulpmiddel.

De in het overzicht opgenomen incidentele lasten en baten betreffen middelen die naar de aard van de post een eenmalig karakter hebben en waarbij een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum vastligt.
Voorbeelden van incidentele posten zijn:

- implementatiekosten;
- verkopen van bezit;
- alle mutaties van grondexploitatie.

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 0. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	206	293
Lasten			
Pensioenvoorziening wethouders	In verband met gewijzigde regelgeving moet er een aanvulling plaatsvinden op de voorziening voor (voormalig) wethouders.	2.257	72
Totaal programma 0		**-2.051**	**221**

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve(s)					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	**Algemene reserve**	**38.867**	**1.715**	**3.934**	**36.648**

De algemene reserve is een buffer om onverwachte tegenvallers en fluctuaties in de exploitatie op te kunnen vangen. Daarnaast is de algemene reserve bedoeld als dekking voor risico's. Het gedeelte van de algemene reserve dat niet nodig is als bufferfunctie of voor het afdekken van risico's is vrij aanwendbaar voor bestuurlijke ambities.

Totaal algemene reserve(s)	**38.867**	**1.715**	**3.934**	**36.648**

Specificatie toevoegingen Algemene Reserve:

Resultaatbestemming jaarstukken 2024; Vrijval BR Tijdelijk energiefonds (voorheen Noodfonds)	1.191
Terugvloeien BR Woningbouw naar AR	524
Totaal toevoegingen	1.715

Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve:

Onttrekking restant resultaat jaarstukken 2024 na resultaatbestemming	3.728
Invoering omgevingswet	130
Overige onttrekkingen kleiner dan € 100.000	76
Totale onttrekkingen	3.934

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9047	**Onderhoud gebouwen**	**66**	**0**	**0**	**66**

In 2017 is het restant van de voorziening onderhoud gebouwen Rijnwaarden overgeboekt naar de bestemmingsreserve onderhoud gemeentegebouwen, omdat er voor groot onderhoud gebouwen geen actueel onderhoudsplan meer was.
De reserve is bedoeld voor groot onderhoud van de gebouwen van de voormalige gemeente Rijnwaarden. Na vaststelling van een nieuw onderhoudsplan kan deze reserve vervallen.

Toevoeging In 2025 heeft er geen storting in de reserve plaatsgevonden.

Onttrekking In 2025 heeft er geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden.

Totaal bestemmingsreserves	**66**	**0**	**0**	**66**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9007	**Werkzaamheden gemeentehuis**	**492**	**0**	**13**	**479**

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

9027	**Balansverkorting**	**125**	**0**	**5**	**120**

In een bezuinigingsronde in 2011 van de gemeente Rijnwaarden is structurele budgettaire ruimte gecreëerd door het afboeken van investeringen (balansverkorting), waardoor de afschrijvingslasten vervielen. Voor investeringen met een economisch nut moet dit volgens de BBV-regels bruto verantwoord worden door tegenover de investering een zelfde bedrag aan reserves te vormen.

9040	**Verbouw nieuwbouw gemeentehuis**	**936**	**0**	**81**	**856**

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

9067	**Vervanging hardware werkplekken**	**276**	**0**	**92**	**184**

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken.

9068	**Vervanging hardware werkplekken 2022**	**24**	**0**	**12**	**12**

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken 2022.

9069	**Vervanging hardware werkplekken 2023**	**300**	**0**	**82**	**219**

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2023.

9070	**Vervanging hardware werkplekken 2024**	**252**	**0**	**0**	**252**

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2024.

9071	**Vervanging hardware werkplekken 2025**	**192**	**0**	**0**	**192**

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2025.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		**2.598**	**0**	**284**	**2.314**

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8002	**Pensioenen wethouders**	**2.483**	**2.251**	**111**	**4.623**

Voor de huidige en voormalige wethouders van de (voormalige) gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd is op de marktrente.

Toevoeging	Door de komst van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) worden de pensioenaanspraken van (voormalig) wethouders op 1 januari 2028 collectief overgedragen van de eigen gemeentelijke regeling (Appa) naar het pensioenfonds ABP. Een aanvulling van de voorziening met € 2.251.000 is noodzakelijk.
Onttrekking	Vanwege betaalde pensioenuitkeringen is in 2025 een bedrag van € 111.000 aan de voorziening onttrokken.

8004	**Onderhoud gebouwen**	**2.138**	**684**	**655**	**2.167**

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Dit is de jaarlijkse dotatie.

Onttrekking De uitgaven in 2024 zijn ten laste van de voorziening gebracht. Het gaat om een bedrag van € 655.000.

8013	Wachtgelden wethouders	80	5	85	0

Na het aftreden van burgemeester en wethouders hebben bestuurders recht op een wachtgelduitkering. Hiertoe is bij de jaarrekening 2017 een voorziening gevormd. Om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, wordt jaarlijks bij de 2e Voortgangsrapportage bekeken of een aanvulling nodig is in de voorziening.

Toevoeging De voorziening loopt op €0. Er zijn geen wachtgeldverplichtingen meer van wethouders uit de bestuursperiode 2018-2022. Bij de vorming van een nieuw college in 2026 doen wij voor de niet-terugkerende wethouders een nieuwe storting in de voorziening.

8014	Verlofsparen	306	0	61	245

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. De bovenwettelijke vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw kennen, vormen wij hier een voorziening voor.

Onttrekking Op basis van het saldo van verlofsparen opgebouwd door medewerkers per 31-12-2025 laten we de voorziening vrijvallen voor een bedrag van € 61.000.

8015	Voorziening regeling vervroegde uitkering (RVU)	192	214	125	281

Voorziening voor de regeling vervroegde uitkering (RVU). Van medewerkers waarmee een overeenkomst is afgesloten, wordt het benodigde bedrag in de voorziening gestort.

Toevoeging Op grond van de RVU-regeling nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijkse) ontslagvergoeding die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. In 2025 is met een aantal medewerkers een overeenkomst voor vervroegde uittreding afgesloten. Het benodigde bedrag € 214.000 voor de komende jaren is in de voorziening gestort.

Onttrekking De uitgekeerde RVU- bedragen in 2025 zijn ten laste van de voorziening gebracht.

8016	Sociaal plan	125	0	125	0

Voorziening voor de kosten die betrekking hebben op het sociaal plan en de organisatieontwikkeling.

Onttrekking De voorziening sociaal plan was bedoeld om kosten op te vangen die ontstaan na de organisatieontwikkeling. Er worden geen kosten meer verwacht. De voorziening valt vrij ten gunste van het resultaat voor een bedrag van € 125.000.

Totaal voorzieningen	5.324	3.155	1.163	7.315

1.VEILIGHEID

Omschrijving

Dit programma gaat over brandweerzorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid.

Wat willen we bereiken?

We zetten ons in voor een veilige en leefbare samenleving. Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis, op straat, in het dorp of de stad én in het buitengebied.

Ontwikkelingen

Subsidie OOV op Orde

In 2025 hebben we gebruik mogen maken van een subsidie van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV). Hiermee hebben we op het gebied van Zorg en Veiligheid de volgende stap kunnen zetten, het inrichten van de PGA (persoonsgerichte aanpak). Door middel van de subsidie hebben we de samenwerking en gegevensuitwisseling formeel geregeld in drie convenanten. Het tekenmoment was op 20 november in Zevenaar.

Schietincident Pannerden en Zevenaar

In de nacht van 14 februari 2025 zijn we opgeschrikt door meerdere schietincidenten in onze gemeente. De burgemeester heeft twee woningen in onze gemeente direct gesloten en in mei zijn de woningen weer open gegaan. Als gemeente zijn we in het kader van zorgplicht verantwoordelijk voor de tijdelijke huisvesting van de (op dat moment ingeschreven) bewoners waarvan de woning was gesloten. Hiertoe hebben we als gemeente opvangkosten gemaakt.

Rhederlaagse Meren

Om het project Rhederlaagse Meren uit te kunnen voeren heeft u in 2024 budget beschikbaar gesteld voor de inzet van extra capaciteit vanuit OOV. Het project heeft in 2025 lange tijd on hold gestaan. Dit kwam onder andere door onduidelijkheid over de vervolgaanpak vanwege de uitspraken van de rechtbank. Die waren in ons nadeel. Daarbij is door het recreatiepark hoger beroep ingesteld bij de Raad van State. We verwachten dat het project Rhederlaagse Meren in de loop van 2026 meer prioriteit gaat krijgen.

Beleidskaders

- Integrale Veiligheidsagenda 2023-2026
- Beleidsregels drugshandel op straat gemeente Zevenaar 2024
- Handhavingsbeleid permanente bewoning recreatieverblijven (2023)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

1. Veiligheid

We zetten ons in voor een veilige en leefbare samenleving. Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis, op straat, in het dorp of de stad én in het buitengebied.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

1.1 Bestrijden van ernstige overlast en criminaliteit

1.1.1 Wij voorkomen dat jongeren overlast op straat veroorzaken en treden op tegen van overlast gevende en/of criminele jeugdgroepen 2022-2026

We zetten in op preventief jongerenwerk buiten de organisatie (outreachend) in Zevenaar. Dit jongerenwerk houdt in dat de jongerenwerkers ondersteuning bieden binnen de leefwereld van de jongeren. In 2022 start een pilot jongerenwerk op straat. Dit wordt in 2023 geëvalueerd. Bij preventief beleid kijken we ook naar maatregelen om te voorkomen dat jongeren overlast veroorzaken. Voldoende speel- en sportvoorzieningen en locaties voor het organiseren van activiteiten voor jongeren kunnen preventief werken en overlast elders beperken of voorkomen.

Voor de aanpak van overlast veroorzakende en/of criminele jeugdgroepen werken we samen met betrokken partijen op basis van het in 2022 afgesproken convenant. Gezien de ontwikkeling van de problematiek met overlast veroorzaakt door jeugdigen in onze gemeente willen we, naast het outreachend jongerenwerk, de inzet van jeugdboa's onderzoeken. Een jeugdboa richt zich specifiek op jeugdigen en de daarbij horende overlast. De inzet van een jeudgboa gaat een stap verder dan het jongerenwerk en kan een repressief karakter aannemen. De jeugdboa kan handhavend optreden. In 2023 start een pilot met de inzet van jeugdboa's.

Belangrijk hierbij is dat we deze problematiek vanuit inhoud en bestuurlijk-ambtelijke inzet integraal benaderen vanuit beide prevalente belangen: zorg voor onze jongeren en zorg voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Aanpak overlastgevende en criminele jeugd
Het afgelopen jaar hebben we geen geprioriteerde jeugdgroep gehad in Zevenaar. Het blijft moeilijk om te kunnen handelen wanneer we zien dat een jongere afglijdt. Het delen van signalen tussen samenwerkende partijen is spannend. Het convenant is afgesloten en getekend eind 2025, daarmee gaan we de samenwerking verstevigen. Er staat duidelijk beschreven wat welke partij mag. De overlegtafels zijn georganiseerd en met de partijen proberen we vroeg te signaleren en zo nog meer aan de voorkant te komen.

1.1.2 Wij zetten in op het terugdringen van meldingen van personen met verward gedrag en betere begeleiding naar passende hulp 2022-2025

Er kan sprake zijn van ordeverstorend verward gedrag bij bepaalde ziektebeelden, verslavingsproblematiek of andere onderliggende psychosociale problemen. De verbinding tussen zorg en veiligheid is van cruciaal belang voor het integraal bieden van ondersteuning voor kwetsbare inwoners met multiproblematiek en begeleiding naar passende hulp.

We beschrijven onze integrale aanpak op het gebied van preventie en dienstverlening in een lokaal plan kwetsbare inwoners. Dit doen we samen met maatschappelijke partners, ervaringsdeskundigen en (vertegenwoordigers van) inwoners. Lokaal richten we ons op voorzieningen als respijtzorg en tijdelijke opvang. We werken daarbij via de lijn: voorkomen en signaleren – dienstverlening – toezicht en handhaving.

Regionale voorzieningen gelden als vangnet. Veiligheid en handhaving is het sluitstuk van de keten. We werken samen met de politie indien er sprake is van verstoring van de openbare orde en veiligheid, maar ook wanneer er sprake is van zorgvragen die door politie geconstateerd worden. Vanuit deze samenwerking zorgen we voor een zorgvuldige en adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en overlast gevende personen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

In 2025 is de pilot wijk-GGD voortgezet. De wijk-GGD krijgt meldingen binnen vanuit de politie rondom mensen met onbegrepen gedrag. De wijk-GGD triageert of de inwoner al bij een zorgaanbieder bekend is en zet de melding naar hen door. Wanneer een inwoner nog niet bekend is bij een zorgaanbieder gaat de wijk-GGD bij de inwoner langs om te bespreken welke zorg het best passend is. De wijk-GGD heeft korte lijnen met de drie procesregisseurs Zorg en Veiligheid binnen de gemeente.
Voorstel raad
Het jaar gereed van dit resultaat staat op 2025. Wij stellen voor om dit aan te passen in 2026 om u te kunnen blijven informeren.

1.1.3 Wij vergroten en bewaken de veiligheid en leefbaarheid in alle kernen

2022-e.v.

Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis en op straat, in het dorp en de stad én in het buitengebied. We werken hiervoor samen met partners vanuit het werkveld, zoals de politie en partners vanuit het RIEC-verband. Het RIEC is het Regionale Informatie- en Expertise Centrum dat zich richt op bestrijding van ondermijnende criminaliteit.

We zorgen voor een veilige en prettig leefbare gemeente. Hierbij hebben we een aantal speerpunten:

- De inzet van cameratoezicht zien we als laatste inzetmiddel, we willen dit dus zo min mogelijk inzetten. Tijdelijke inzet van camera's kan een overweging zijn.
- We continueren de inzet van het kernteam ondermijning. We zetten in op kleinschalige controles met interne collega's, waar nodig aangevuld met onze partners uit het RIEC-verband.
- We geven uitvoering aan Uitvoeringsplan Ondermijning 2022-2023.
- We geven opvolging aan de aanbevelingen uit Weerbaarheidsscan (2022) van het RIEC.

Regionaal, vanuit het RIEC, maar ook door de Provincie Gelderland wordt geïnvesteerd in de aanpak van ondermijning op verschillende vlakken. Willen we hiervan profiteren dan is nu het moment om hieraan deel te nemen. Zo zijn we gestart met Ariadne (aanpak vakantieparken). Er is een Districtelijk ondermijningsteam ingesteld dat kan ondersteunen bij integrale controles en is er een platform veilig ondernemen actief, dat zich specifiek richt op het buitengebied.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Kernteam ondermijning
We zijn nog steeds erg trots op de samenwerking binnen het kernteam ondermijning. In 2025 zijn er 9 controles geweest, waarbij 60 panden zijn gecontroleerd. Daarnaast zijn er zeker 100 panden preventief aangelopen. De samenwerking met onze partners verloopt goed.

Training Zevenaar Academie
Naast bewoners en bedrijven willen we ook onze collega's bewust maken van de gevaren van ondermijnende criminaliteit. In 2025 zijn 4 trainingen gegeven. In de training gaan we in op het herkennen van signalen van de georganiseerde criminaliteit in de publieke ruimte en dit is een succes onder onze collega's. In 2025 zijn er de eerste trainingen geweest rond het thema Zorg en Veiligheid. Aan collega's geven we training over de AVE-methode; aanpak voorkoming van escalatie.

VERBONDEN PARTIJEN

Bedragen x € 1.000

Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2025
Gemeenschappelijke regeling		
Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)	De VGGM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van brandweer, regionale ambulancevoorziening en GGD voor de vijftien gemeenten in de regio Gelderland-Midden.	5.182

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Diefstal uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)						
	2025	1,10	0,70	0,50	0,70	0,20
We zitten met de diefstallen laag in Zevenaar ten opzichte van het Gelders gemiddelde. Samen met de buurtwhatsappgroepen, politie en gezamenlijke acties proberen we inwoners te waarschuwen voor inbraken.						
Drugsdelicten: drugsvervaardiging, -handel en -bezit (aantal per 10.000 inwoners)						
	2025	7,01	5,53	6,31	5,53	0,78
Dit is een KPI die aansluit bij de prioritering uit de Integrale Veiligheidsagenda (2023-2026). Het is geen verplichte BBV-indicator. Het vervaardigen, handelen en bezitten van drugs is strafbaar gesteld als misdrijf. Het aantal door de politie geregistreerde drugsdelicten in Zevenaar ligt onder het Gelders gemiddelde. We zetten met onze preventieve ondermijningsaanpak in op het voorkomen van onder meer drugsdelicten, maar in ons gebied is het zeker een probleem. De investeringen die we doen om de ondermijnende criminaliteit tegen te gaan heeft mogelijk gezorgd voor een daling van het aantal drugsdelicten.						
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)						
	2024	3,50	3,10	2,30	3,10	0,80
Zevenaar scoort onder het Gelders gemiddelde. We blijven sturen op een verdere daling van het aantal geweldmisdrijven.						
Politieregistraties overlast door verward persoon (aantal per 10.000 inwoners)						
	2025	86,93	40,47	35,00	40,47	5,47
Dit is een KPI die aansluit bij de prioritering uit de Integrale Veiligheidsagenda (2023-2026). Het is geen verplichte BBV-indicator. Het aantal politieregistraties van overlast met verwarde personen is een nieuw opgenomen beleidsindicator. In 2024 en 2025 kwam Zevenaar ver onder het Gelders gemiddelde, een mooie prestatie.						
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (aantal per 1.000 inwoners)						
	2025	4,90	3,20	3,30	3,20	0,10
We scoren onder het Gelders gemiddelde en gaan voor een verdere afname. Overigens is de indicator "Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte" gewijzigd in "Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag".						
Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)						
	2025	9,00	6,00	9,00	6,00	3,00
De verwijzingen naar Halt waren in 2024 nog boven het Gelders gemiddelde. Deze zijn in 2025 gedaald. Minder jongeren kregen een doorverwijzing naar Halt. Mogelijk is dit een effect van de verbeterde samenwerking in het zorg- en veiligheidsdomein, zodat we jongeren eerder en beter in beeld krijgen.						
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)						
	2025	1,60	1,00	0,80	1,00	0,20
In 2025 zagen we een toename in het cijfer van winkeldiefstallen. We blijven wel onder het Gelders gemiddelde.						

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	133	177	193	16
Lasten	4.841	4.998	4.948	50
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-4.708**	**-4.821**	**-4.755**	**66**
Mutaties reserves				
Baten				
Lasten				
Totaal mutaties reserves				
Gerealiseerd resultaat	**-4.708**	**-4.821**	**-4.755**	**66**

Verschillenanalyse

1. Veiligheid

Programma 1 Veiligheid - Overige verschillen De afwijkingen binnen dit programma bestaan uit diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.	Lasten	66.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 1. Veiligheid			
Voor dit programma zijn geen incidentele baten en/of lasten			
Totaal programma 1		**0**	**0**

2.VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Omschrijving

Dit programma gaat over verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting e.d.), parkeren en openbaar vervoer.

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat de gemeente Zevenaar voor elke inwoner en bezoeker goed bereikbaar is. Of je nu wandelt of jezelf met de fiets, auto of het openbaar vervoer verplaatst. Dit moet voor iedereen comfortabel en veilig zijn. Hierbij hebben we oog voor verkeersgedrag, de inrichting van de infrastructuur en het verkeersveiligheidsgevoel van inwoners.

Ontwikkelingen

Project ViA15: doortrekken A15 en verbreden A12

In juli 2025 is het aannemerscontract tussen Rijkswaterstaat en GelreGroen geactualiseerd. Het Rijk heeft budget toegevoegd aan het project zodat het gerealiseerd kan worden. Vanaf het najaar van 2025 heeft GelreGroen de voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van het project vanaf januari 2026. In januari 2026 zijn de voorbereidende werkzaamheden van start gegaan (kappen van bomen, verleggen kabels & leidingen, etc.). In het derde kwartaal 2026 wordt gestart met de op- en afrit Zevenaar Oost en de verbredingen van de A12 en de A15. Vanuit de gemeente is de projectorganisatie opgestart.

Vervanging VRI's Doesburgseweg

Daarnaast speelt nog dat de huidige VRI's op de kruising Doesburgseweg/Ringbaan/Noordeinde zijn vier jaar technisch afgeschreven en dringend aan vervanging toe zijn. Uitstel is vanuit oogpunt van veiligheid niet meer acceptabel. Na asfaltwerkzaamheden in 2024 zijn medio 2025 de VRI-armaturen vervangen.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie (2025)
- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (2022)
- Gemeentelijke verkeers- en vervoersplan 2020
- Beheerplan openbare verlichting (2022)
- Beheerplan straatmeubilair (2022)
- Beheerplan verkeersregelinstallaties (2022)
- Beheerplan wegen en civiele kunstwerken (2022)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

2.1 Optimaliseren van de bereikbaarheid via verkeersveilig infrastructuur

2.1.1 Wij anticiperen op het doortrekken van de A15 en het verbreden van de A12 2024-2028

Een doorgetrokken A15 en verbreding van de A12 met daarbij de aanleg van deze twee nieuwe aansluitingen heeft gevolgen voor het verkeer op ons onderliggend wegennet. Wij zetten ons in om hinder (o.a. sluipverkeer) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden zoveel mogelijk te beperken. Ondertussen werken wij aan een alternatief plan, indien onverhoopt het project A15/A12 niet doorgaat als gevolg van de uitspraak van de Raad van State.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Nadat de Raad van State Tracébesluit ViA15 onherroepelijk heeft verklaard zijn Rijkswaterstaat en GelreGroen (consortium) in overleg gegaan over het contract. In verband met de lange doorlooptijd van het project moest er extra budget beschikbaar komen bij het Rijk. Dit aanvullend budget is beschikbaar gesteld en

op 3 juli 2025 is het contract tussen RWS en GelreGroen getekend. Hiermee is het doorgaan van het project ViA15 een feit. GelreGroen is vervolgens begonnen met het opbouwen van hun team en het project. GelreGroen is gestart met onderzoeken en informatiebijeenkomsten, waaronder twee beeldvormende raadsbijeenkomsten over het project ViA15 en grondwateronttrekking en inloopbijeenkomsten voor inwoners bij Van der Valk. Vanuit Zevenaar zijn wij ook gestart met het inrichten van het projectteam en de samenwerking met omliggende gemeenten. In 2026 start de uitvoering, waarbij men begint bij de verbreding van de A12 en de nieuwe op- en afrit Zevenaar Oost.

2.1.3 Wij beschermen en geven voorrang aan fietsers, voetgangers en mensen met een beperking in het verkeer 2022-2030

Bij onderhoud of het opnieuw inrichten van wegen houden we rekening met de bescherming van fietsers, voetgangers en mensen met een beperking. Wij streven naar een optimale toegankelijkheid en een optimaal gebruik van de openbare ruimte, wegen, en fietspaden. We stimuleren het fietsen door goede en veilige fietsroutes en zorgen voor voldoende ruimte om fietsen te kunnen parkeren. Binnen ons Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan, dat onderdeel uit gaat maken van een nieuw op te stellen mobiliteitsvisie, geven wij prioriteit aan de thema's fietsverkeer, voetgangers en openbaar vervoer.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

We zijn vorig jaar verder gegaan met de voorbereiding en subsidieaanvragen voor voetgangersvoorzieningen en oversteekplaatsen en verkeersremmemde maatregelen om het oversteken te verbeteren. Het gaat hierbij om de voorbereiding voor de projecten nieuwbouw openbare basisschool De Wissel aan de Vincent van Goghstraat, de rotonde Arnhemseweg - Wilhelminaan, Noordeinde - Acaciastraat. Verder zijn verkeersmaatregelen uitgevoerd in de wijken Schrijvershoek en Bloemkamp. Ook is hier aandacht besteed aan het verbeteren van de voetgangersvoorzieningen en oversteek situaties.

2.1.4 Wij actualiseren het verkeers- en mobiliteitsbeleid 2024-2025

In de bredere mobiliteitsvisie die wij opstellen, actualiseren wij de (beleids)plannen op het gebied van verkeer en vervoer. Dit onderwerp staat op de raadsagenda. Aan de raad wordt parkeren en het parkeerbeleid voorgelegd voor beeldbepaling en meningsvorming (zie 2.3.1.). Uiteraard betrekken wij onze inwoners en belangengroepen ook bij het opstellen van de visie, onder andere om de locaties waar verkeersonveiligheid ervaren wordt in kaart te brengen.

Verkeersveiligheid krijgt naast mobiliteit en verkeerscirculatie volop aandacht in deze visie. Dat geldt ook voor verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid op de wegen die niet in eigen beheer/eigendom zijn. Hiervoor treden wij actief in overleg met andere wegbeheerders, zoals de Provincie Gelderland.
In het huidige Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan (GVVP) zijn in het uitvoeringsprogramma doelstellingen gekoppeld aan jaartallen waarin het doel bereikt dient te worden. In deze collegeperiode integreren wij de acties uit het GVVP in de nieuw op te stellen mobiliteitsvisie. Wij onderzoeken of de acties aansluiten op onze visie op een verbetering van de verkeersveiligheid.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

Het mobiliteitsprogramma is inmiddels vastgesteld.
Voorstel raad
Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

2.1.5 Wij inventariseren verkeersonveilige situaties en ondersteunen lokale initiatieven 2022-2026

Vooruitlopend op de brede mobiliteitsvisie inventariseren wij in hoeverre de meest kwetsbare verkeersdeelnemers zich veilig voelen in het verkeer. We brengen in kaart welke plekken niet verkeersveilig zijn in onze gemeente. We kijken dan niet alleen naar de cijfers zoals het aantal ongevallen, maar ook naar hoe (on)veilig inwoners zich voelen op de weg. Wij ondersteunen en maken daarbij gebruik van lokale initiatieven die werken aan verkeersveiligheid. We werken samen met instanties zoals Veilig Verkeer Nederland en ouderenbonden en maken gebruik van het nog op te richten participatieplatform. Verder houden wij een enquête specifiek gericht op het inventariseren van ervaren verkeersonveilige situaties. De input verwerken we in de plannen ter uitvoering van het GVVP.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Voor de rotonde Arnhemseweg - Wilhelminalaan is Rijkssubsidie aangevraagd en toegekend. Dit jaar wordt een Definitief Ontwerp gemaakt. Er is ook een provinciale subsidie aangevraagd. Dit jaar wordt met de voorbereiding gestart. Twee andere kruispunten (Lentemorgen - Noordeinde en uitrit Kampsingel) wordt opgenomen in het mobiliteit investeringsprogramma.

2.1.6 Wij nemen regie op de verbetering van de verkeerssituatie Witte Kruis en stimuleren RWS en de provincie om het wegennet rondom Babberich en Zevenaar te verbeteren en hierop te anticiperen 2022-2030

Wij benutten elke gelegenheid om de gewenste aanpassingen aan het wegennet in en rondom Babberich en Zevenaar (Witte Kruis) onder de aandacht te brengen bij de provincie en Rijkswaterstaat. Wij zetten in op het stimuleren van verbeteringen en anticiperen hierop. Dit doen we zowel ambtelijk als bestuurlijk. De hiervoor reeds gedane inspanningen in de afgelopen jaren zetten wij voortvarend voort in deze collegeperiode. Daarbij zetten wij ons in om de gebiedsoplossing samen met de provincie gerealiseerd te krijgen. Het doortrekken van de Witte Kruis maakt onderdeel uit van de gebiedsoplossing Babberich. Zo nodig en mogelijk treffen wij kleinschalige maatregelen voor wegen waar de gemeente wegbeheerder van is.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

De provincie is bereid om € 10 miljoen beschikbaar te stellen voor de realisatie doortrekken Witte Kruis. Er zijn gesprekken gevoerd met de provincie over de randvoorwaarden voor het beschikbaar stellen van het budget. Het bedrag van de provincie is onvoldoende om het project te kunnen realiseren. De komende periode gaan we op zoek naar aanvullende middelen.

Voorstel raad

Kennisnemen van de stand van zaken.

2.1.7 Wij anticiperen op wijzigingen in de infrastructuur en op toename van verkeer 2024-2025

Bij het opstellen van een brede mobiliteitsvisie zoeken we een oplossing om de toename van verkeer op verschillende plekken in de gemeente in goede en veilige banen te leiden. Waar nodig en mogelijk verminderen we het drukke verkeer. Het project ViA15 brengt met de realisatie van twee nieuwe aansluitingen op de A12 en A15 wijzigingen aan ons wegennet met zich mee. Wij passen ons wegennetwerk hier verder op aan en maken bewuste keuzes over via welke wegen wij het verkeer willen afwikkelen (categoriseringsplan). Hierdoor kunnen wij wegen in- en rondom woonwijken afwaarderen/anders categoriseren. Dit sluit aan op de motie die onlangs in de Tweede Kamer is aangenomen om de maximum

snelheid binnen de bebouwde kom terug te brengen van 50 naar 30 kilometer per uur. Dit vraagt een herinrichting van wegen binnen de bebouwde kom.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Het mobiliteitsprogramma is zowel door het college als de raad vastgesteld. De noodzakelijke verkeersmaatregelen zijn opgenomen in het mobiliteitsprogramma en deze worden geprioriteerd naar jaartal in het mobiliteit investeringsprogramma. Deze verwachten in 2026.

Voorstel raad

Wij stellen voor om het jaar gereed aan te passen naar 2026 en hiervan kennis te nemen.

2.1.8 Wij richten de Edisonstraat opnieuw in 2024-2028

Het opnieuw inrichten van de Edisonstraat is nodig om een goede aansluiting van de diverse bedrijventerreinen (vooral Mercurion) op de nieuwe aansluiting op de A12 bij Zevenaar Oost te realiseren. De Edisonstraat wordt hiervoor aangepast.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

De noodzaak voor het al dan niet doortrekken van de Edisonstraat is in relatie gebracht met de nieuwe Omgevingsvisie, het Mobiliteitsprogramma en nieuwe woningbouwontwikkelingen zoals Reisenakker. Het college neemt medio 2026 een besluit over de uitvoering van een variant.

2.2 Verbeteren van de bereikbaar van de kernen via openbaar vervoer

2.2.1 Wij spannen ons in voor de komst van hub Zevenaar Oost 2023-2030

Er zijn en worden veel woningen gebouwd op Groot Holthuizen. Eveneens staat de realisatie van de Fashion Outlet op de planning en worden steeds meer bedrijven op 7Poort gerealiseerd. Goede bereikbaarheid, ook met het openbaar vervoer vinden we van groot belang. We blijven ons inzetten voor een station Zevenaar Oost. De Groene Metropoolregio (GMR) heeft onlangs een verkenning opgestart om de potentie van een mobiliteitshub Zevenaar Oost te onderzoeken. Een hub is een vervoersknooppunt waar je kunt overstappen van het ene naar het andere vervoersmiddel. Na de zomer van 2022 wordt het rapport door de GMR opgeleverd aan de gemeente Zevenaar. Het doel zoals opgenomen in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2020 – 2030 blijft vooralsnog dat Zevenaar Oost in 2030 fungeert als mobiliteitshub.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Na afronding van de werkzaamheden aan de A12 wordt dit verder opgepakt.

Voorstel raad

Kennisnemen van de stand van zaken.

2.2.2 Wij behouden de buurtbus 2022-2030

De buurtbus vervult een belangrijke rol om de kleine kernen van onze gemeente bereikbaar te houden. Om de buurtbus te behouden gaan wij de vrijwilligers meer ondersteunen. Als eerste actie overleggen wij met de organisatie en de vrijwilligers om de knelpunten die zij ervaren in kaart te brengen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

De buurtbus wordt jaarlijks ondersteund met een beperkte financiële bijdrage. Daarnaast vindt meerdere malen per jaar overleg plaats over door de buurtbus ervaren knelpunten.

2.2.3 Wij zetten in op het voorkomen van de realisatie van de Noordtak 2022-2026

We zijn tegen de aanleg van een Noordtak van de Betuweroute. Aanleg van de Noordtak leidt ertoe dat Zevenaar steeds meer ingeklemd wordt door grootschalige infrastructuur. Dit heeft een negatieve invloed op het woon- en leefplezier van onze inwoners in met name Zevenaar Oost en Babberich. Daarnaast is de impact op de natuur en het landschap groot. Dit standpunt blijven wij duidelijk maken in ambtelijke en bestuurlijke gremia. We trekken hierin samen op met de regio Achterhoek en de Liemerse gemeenten. Wij dragen ons standpunt regionaal uit. Daarom wordt er allereerst actief gestuurd op het onderzoeken van het nut en de noodzaak van de voorgestelde varianten voor het goederenvervoer.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

Wij conformeren ons nog steeds aan het standpunt van de regio Achterhoek en handelen en participeren daarin met inachtneming van de motie. Het onderzoek van I&W naar het nut en de noodzaak heeft vertraging opgelopen in de aanbestedingsprocedure, uitkomsten worden niet voor de zomer 2026 verwacht.

2.3 Met een doelmatig parkeerbeleid de leefbaarheid en veiligheid in de kernen bevorderen

2.3.1 Wij actualiseren het parkeerbeleid. 2022-2025

Met de gemeenteraad en samen met onze inwoners, instellingen en ondernemers onderzoeken we wat er goed is en wat kan worden verbeterd aan het parkeren in de gemeente Zevenaar. Op de raadsagenda staat dit onderwerp opgenomen als onderdeel van het thema Mobiliteitsvisie (zie 2.1.4).

Met actieve betrokkenheid van genoemde groepen maken we een plan waarin in ieder geval de volgende onderdelen zijn opgenomen:
- Het opstellen van een parkeerbeleid voor de gehele gemeente (o.a. parkeernormen).
- Een evaluatie en zo nodig het bijstellen van het betaald parkeren en vergunningen-parkeren in het reguleringsgebied in Zevenaar.
- Het zo nodig actualiseren van de Parkeerverordening Zevenaar 2017.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Niet volgens plan	 Niet volgens plan	 Niet volgens plan

Het parkeerbeleid is uitgesteld naar 2026 omdat we eerst besluitvorming over het mobiliteitsprogramma wilden afwachten. Daar staan de kaders in die we kunnen vertalen in de parkeernota.

Voorstel raad

Wij stellen voor om jaar gereed aan te passen naar 2026 en kennis te nemen van de vertraging.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	349	593	677	84
Lasten	7.984	8.009	8.118	-109
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-7.635**	**-7.416**	**-7.441**	**-25**
Mutaties reserves				
Baten	92	113	184	71
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**92**	**113**	**184**	**71**
Gerealiseerd resultaat	**-7.543**	**-7.303**	**-7.257**	**46**

Verschillenanalyse

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Overige verschillen De afwijkingen binnen dit programma bestaan uit diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.	Lasten	46.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 2. Verkeer en vervoer			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	171	100
Lasten			
Begeleiding en advies A12/A15	Besteding Bestemmingsreserve advies en begeleiding project a12/a15	171	100
Totaal programma 2		**0**	**0**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9059	**Advies en begeleiding project A12/A15**	**494**	**0**	**171**	**323**

De kosten met betrekking tot het project A12/A15 worden gedekt uit deze bestemmingsreserve. Het gaat om de kosten voor advies en begeleiding van de voorbereiding en uitvoering.

Onttrekking In 2025 is € 171.000 ten laste gebracht van de bestemmingsreserve.

Totaal bestemmingsreserves	**494**	**0**	**171**	**323**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9012	**Snelfietsroute F12**	**393**	**0**	**1**	**392**

In 2015 heeft de raad besloten tot de aanleg van een snelfietsroute F12. Van de totale kosten van € 3.110.000 resteert na cofinanciering een bijdrage van de gemeente Zevenaar van € 376.000. Inclusief rente is hiervoor een reserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten.

9036	**Fietspad Geitenwaard**	**100**	**0**	**0**	**100**

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor aanleg van een fietspad in de Geitenwaard. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve fietspad Geitenwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

9037	**Herinrichting Tengnagelwaard**	**48**	**0**	**1**	**47**

In 2017 heeft de raad van de gemeente Rijnwaarden als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Tengnagelwaard in Lobith. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve herinrichting Tengnagelwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

9055	**Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar**	**166**	**0**	**0**	**166**

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering 'Herontwikkeling Bizetstraat 1' te dekken.

9072	**Vervanging software centrale afsluiting parkeren**	**34**	**0**	**11**	**22**

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in vervangingssoftware voor de centrale afsluiting parkeren.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	**741**	**0**	**13**	**728**

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8006	**Openbare verlichting**	**181**	**32**	**0**	**213**

Deze voorziening dient om schommelingen in de kosten van het periodieke onderhoud aan de openbare verlichting en verkeersregelinstallaties op te vangen.

Toevoeging De jaarlijkse storting van € 32.000 is gebaseerd op de in 2022 geactualiseerde beheerplannen openbare verlichting en verkeersregelinstallaties.

Onttrekking In 2025 is er geen onttrekking geweest uit de voorziening voor groot onderhoud.

8007	**Wegen**	**2.675**	**2.010**	**2.012**	**2.674**

Afdekken van verplichtingen en om schommelingen in het wegenonderhoud op te kunnen vangen. Het groot onderhoud aan de wegen is opgenomen in het beheerplan wegen en civiele kunstwerken.

Toevoeging In 2025 hebben we € 42.000 meer gestort in de voorziening wegen dan geraamd. Zoals in programma 2 is toegelicht krijgt de gemeente een vergoeding van nutsbedrijven wanneer er ten behoeve van nieuwe aanleg of schades van nutsbedrijven wegen of trottoirs aangetast worden. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen. In 2025 waren deze ontvangsten hoger, waardoor ook de storting in de voorziening hoger is. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen.

Onttrekking De geraamde onttrekking aan de voorziening hebben we in 2022 aangepast op basis van het geactualiseerde beheerplan wegen en civiele kunstwerken. In 2025 hebben we iets minder uitgegeven aan groot onderhoud aan de wegen, het restant van de geplande werkzaamheden uit 2025 vindt begin 2026 plaats.

8008	**Bruggen**	**172**	**149**	**143**	**178**

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan bruggen conform het beheerplan wegen en civiele kunstwerken.

Toevoeging De jaarlijkse storting van € 122.000 is gebaseerd op het in 2022 geactualiseerde beheerplan wegen en civiele kunstwerken en aanvullend is € 25.000 gestort in verband met brandschade voetgangers- fietsbrug de Bijland (1e VGR 2025).

Onttrekking In 2025 hebben we € 143.000 onttrokken aan deze voorziening voor onderhoud van civiele kunstwerken.

Totaal voorzieningen	**3.028**	**2.191**	**2.155**	**3.065**

3.ECONOMIE

Omschrijving

Dit programma gaat over economische ontwikkeling, werklocaties, regelingen voor ondernemers en promotie van de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Economische ontwikkeling is een essentieel onderdeel van de brede welvaart. We willen 'Onderneem het in Zevenaar!' op de kaart zetten. Dit doen we om economisch groeien, vernieuwen en ondernemen in Zevenaar aantrekkelijker te maken. Daarvoor bieden we ruimte voor ondernemerschap op toekomstbestendige bedrijventerreinen, in een bruisend stadscentrum en in levendige dorpscentra. Ons buitengebied is aantrekkelijk en combineert agrarische en vrijetijdseconomie op duurzame wijze. We zorgen voor het juiste aanbod van kavels op nieuwe bedrijventerreinen en verbetering van de kwaliteit van bestaande. Dat laatste kan als ondernemers zich per bedrijventerrein weten te organiseren rond het thema van 'toekomstbestendige bedrijventerreinen'.

Ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen

In 2025 laat de Nederlandse economie een gematigde groei zien van circa 1,7%. Voor Zevenaar en de Liemers zijn met name de ontwikkelingen in de industrie, bouw en logistiek van belang. De industriële sector herstelt zich, wat kansen biedt voor de lokale maakindustrie. Ook de bouwsector groeit, mede door de toegenomen woningbouwactiviteit en lagere rente, wat aansluit bij de ambities van Zevenaar op het gebied van woningontwikkeling.

Tegelijkertijd staat de landbouwsector onder druk door stikstofmaatregelen en stijgende kosten. Dit vraagt om aandacht voor het buitengebied en de agrarische ondernemers in onze gemeente. De arbeidsmarktkrapte blijft een structurele uitdaging, vooral in technische beroepen, wat de noodzaak onderstreept van samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven.

Zevenaar kan profiteren van regionale samenwerking binnen de Liemers en met omliggende regio's zoals de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en The Economic Board, met name op het gebied van duurzame economische ontwikkeling, logistiek en innovatie.

In de Liemers is de regionale sociaaleconomische vitaliteit versterkt dankzij €1,5 miljoen aan LEADER-subsidies, waarmee in 2025 in totaal 27 lokale projecten voor leefbaarheid, toerisme en korte ketens zijn ondersteund.

Beleidskaders

- Liemers Economische Visie LEV (2019)
- Economische Agenda Zevenaar (2021)
- Centrumvisie Zevenaar 2015 - 2025 (2015)
- Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2025 - 2028
- Omgevingsvisie Gemeente Zevenaar 2040 (2025)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

3.1 Realiseren van een aantrekkelijke binnenstad van Zevenaar voor inwoners en bezoekers

3.1.1 Wij werken samen aan een toekomstbestendig centrum van Zevenaar 2022-2026

Wij zetten in op het behoud van de leefbaarheid en de economische vitaliteit (als bovenlokaal winkelgebied) van het centrum van Zevenaar. Wij starten samen met centrumondernemers en vastgoedeigenaren met het toekomstbestendig maken van het centrum. Ieder vanuit zijn eigen rol. We zetten in op een eenduidige profilering en het compact maken van het kernwinkelgebied tot een centrumgebied.

We voeren het Actieplan Centrum uit, met als doel het centrum te ontwikkelen tot een compleet, compact en comfortabel winkel-, woon-, werk- en uitgaansgebied. We faciliteren de aanstelling van een centrummanager en professionalisering van de samenwerking tussen ondernemers, vastgoed en gemeente. Daarnaast stellen we met de betrokken partners een marketingstrategie en activiteitenplan op en voeren deze uit. Ook starten we met het opstellen van een plan om het centrum compact te maken: een transformatieplan.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Vanaf januari 2025 is de BedrijvenInvesteringsZone (BIZ) Centrum Zevenaar een feit. Ook vastgoedeigenaren maken deel uit van het bestuur en werken samen aan een toekomstbestendig centrum. Vanuit de BIZ plegen we actief acquisitie om nieuwe concepten te laten landen in Zevenaar, mede door de inzet van een transformatiemanager. Ook zetten we in om pop-up winkels te openen. Dit heeft geleid tot 5 nieuwkomers in het centrum. Daarnaast brengen we Zevenaar Centrum structureel onder de aandacht van het publiek en potentiële ondernemers. Dit gebeurt met name de via social mediakanalen onder de vlag van Zin in Zevenaar.

3.1.2 Wij zetten in op het herinrichten en aantrekkelijker maken van de pleinen in het centrum van Zevenaar 2022-2025

We voeren de volgende projecten uit:

• Herinrichting van het Raadhuisplein in Zevenaar
In het najaar van 2022 starten we met de uitvoering van de herinrichting van het Raadhuisplein. Oplevering is voorzien in 2023. Dit plein behoudt de functie van evenemententerrein en krijgt een sfeervolle en functionele inrichting. Het ontwerp is in samenspraak met omwonenden en ondernemers gemaakt.

• Herinrichting van de Markt in Zevenaar
Een opwaardering van de openbare ruimte in het centrum biedt veiligheid, comfort en beleving voor de consument. Dit leidt tot meer bezoekers en uitgaven en dus omzet voor de ondernemers. Deze maatregel moet specifiek meer ruimte voor horecaondernemers bieden. De start van de herinrichting is gepland voor uiterlijk 2024.

• Herinrichting van het Muldershof
In 2022 starten we met het maken van een ontwerp voor het Muldershof, samen met omwonenden en ondernemers. We hebben specifiek aandacht voor de verblijfsfunctie van het plein en het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen in het kader van hittestress en klimaatadaptatie.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

De herinrichting van het Raadhuisplein, Markt en Muldershof is afgerond.
Voorstel raad
Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

3.2 Ruimte bieden voor groei- en ontwikkelkansen voor bedrijven

3.2.1 Wij blijven inzetten op de realisatie van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ) 2017-2027

We blijven inzetten op het realiseren van de Fashion Outlet Zevenaar. Deze ontwikkeling levert circa 500 directe arbeidsplaatsen op. We werken aan een positief effect voor de binnenstad. Daarnaast benutten we de FOZ om de regio te promoten. Dit heeft een economische spin-off. Samen met de Regionale Opleidingscentra (ROC's) leidt de FOZ haar personeel op.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Op basis van de huidige inzichten is de verwachting dat de gronden in 2027 geleverd worden. De Fashion Outlet zal op basis van de huidige verwachtingen in 2029 gereed zijn.

Voorstel raad
Kennisnemen van de vertraging.

3.2.2 Wij zetten in op het toekomstbestendig maken van het bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder 2021-2025

Om de economische structuur en de positie van Zevenaar te versterken investeren we in toekomstbestendige werklocaties, waar duurzaamheid en mobiliteit onderdeel van uitmaken. Om Hengelder en Tatelaar toekomstbestendig te maken, is onderzocht wat de actuele knelpunten zijn. Alternatieve invullingen worden hierbij ook afgewogen. Denk aan de mogelijkheid van transformatie naar een woongebied.
Samen met ondernemersvereniging Lindus voeren we gesprekken met ondernemers. De inzet is gericht op het vergroten van de organisatiegraad en het opstellen en uitvoeren van maatregelen. Voor de uitvoering van de maatregelen dienen we een subsidieaanvraag bij de provincie in.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

De Vereniging stelt een actieplan op. In dit Actieplan staan de thema's waar ze de komende jaren op willen focussen en ook meer leden willen aantrekken. Uit dit actieplan staan ook de benodigde investeringen in de openbare ruimte ter beoordeling voor de gemeente.
Voorstel raad
Wij stellen voor om jaar gereed aan te passen naar 2026 en kennis te nemen van de vertraging.

3.3 Bevorderen van een beter ondernemingsklimaat

3.3.1 Wij stimuleren partners om in te zetten op meer balans op de krappe arbeidsmarkt 2023-2025

De arbeidsmarkt is uit balans. Er zijn voldoende vacatures, met name in de horeca, zorg, techniek en ICT. Geschikte en beschikbare werknemers zijn lastig te vinden. Vanuit onze rol als gemeente gaan wij in gesprek met partners zoals de Liemerse Ambassade, Groene Metropoolregio, ondernemersverenigingen, onderwijs- en andere kennisinstellingen, Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD) en het werkgeversservicepunt (WSP).

We stimuleren om personeel op te leiden, om te scholen en/of om geschikte opleidingen en werkervaringsplaatsen (stages) aan te bieden en inzet van arbeidsmigranten te faciliteren. We leggen hierbij de nadruk op techniek- en talentonderwijs en hebben oog voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en inclusief werkgeverschap.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

Onze rol als lokale overheid is het verbinden van kennisinstellingen met ondernemers om te verkennen waar kansen liggen om potentieel talent en in de regio op te leiden en te behouden. Als deelnemer van de Groene

Metropoolregio Arnhem en The Economic Board zijn wij betrokken bij de uitvoering van de Human Capital Agenda. Zo start de regio in 2025 met het Arbeidsmatchplatform (AMP). Om aan de vraag naar technisch talent te kunnen voldoen, speelt het AMP hierop in door werkzoekenden en werkgevers op basis van skills aan elkaar te koppelen, zonder dat diploma's of traditionele werkervaring een drempel vormen. Hier zijn tijdens de Actietafel onderwijs en arbeidsmarkt concrete afspraken over gemaakt.

Voorstel raad

Dit is een continue proces. Om dit reden stellen wij voor om dit resultaat af te sluiten.

3.3.2 Wij participeren in de Liemerse Ambassade 2023-2026

In 2020 is de Liemerse Ambassade opgericht. De Liemerse Ambassade is het knooppunt in het regionaal economisch netwerk. Deze netwerkorganisatie helpt projectideeën te realiseren van Liemerse inwoners en bedrijven. Dat doen ze door krachten van ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen, overheid en inwoners te verbinden, talenten te ontwikkelen, middelen te verwerven en de resultaten aan het hele land te laten zien. De meerwaarde van deelname is meer samenhang realiseren tussen verschillende gebieden en vergroten van de structurele samenwerking om de economische kracht in de Liemers te versterken. Met name op de arbeidsmarktproblematiek en uitvoering van de Liemers Economische Visie speelt de Liemerse Ambassade een rol.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De belangrijkste projecten van de Liemerse Ambassade in 2025 zijn de uitvoering van de Liemerse Economische Visie (zie 3.3.5), het penvoerderschap van het LEADER-project en samen met de agrarische sector werken aan een Agrarische Agenda met de oprichting van een netwerkorganisatie. Deze laatste doelstelling is niet bereikt. De agrariërs in Het Broek werken wel, mede door het traject geïnitieerd door de Liemerse Ambassade, samen aan een subsidieaanvraag voor een bijdrage uit de GLB-regeling (Gemeenschappelijk Landbouw Beleid). Binnen het LEADER-project nemen we bestuurlijk en ambtelijk deel aan de Locatie Actie Groep. Belangrijkste taak van deze groep is het beoordelen van de binnengekomen initiatieven of zij in aanmerking komen voor een financiële bijdrage. In 2025 hebben vijf initiatieven uit de gemeente Zevenaar een positief advies ontvangen om een subsidieaanvraag in te dienen. LEADER loopt nog t/m 2027.

3.3.4 Wij voeren de Economische Agenda Zevenaar uit 2022-2026

We blijven werken aan de uitvoering van de Economische Agenda Zevenaar. We zetten in op meer werkgelegenheid, meer ruimte voor ondernemerschap en meer samenwerken als partners in business. Vermindering van regeldruk en verbetering van de dienstverlening aan ondernemers door de gemeentelijke organisatie zijn hiervoor belangrijke resultaten. We verbeteren onze dienstverlening onder meer door het inrichten van een speciaal ondernemersloket. Door uitvoering van een tweejaarlijkse ondernemerspeiling meten we het effect van de verbetering. In het kader van ruimte voor ondernemerschap gaan we aan de slag met het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein in Lobith en/of Giesbeek, afhankelijk van de organisatiegraad op het terrein. Om de uitvoering van de Economische Agenda te bewaken, stellen we een Economische Monitor op.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Bedrijventerrein Halve Maan – Lobith

Vanaf april 2025 zijn we op bedrijventerrein Halve Maan gestart met het inzetten op georganiseerd vermogen. De gevestigde ondernemers hebben zich verenigd en er is een projectplan klaar om de komende drie jaar uitgevoerd te worden. Speerpunten zijn veiligheid, energie, terreinbeheer en netwerken.

Dag van de Ondernemer 2025
Dit jaar organiseerden we dit voor het derde jaar op rij, opnieuw samen met MKB Zevenaar en BIZ centrum Zevenaar.

Monitor economie en toerisme
In de 2025 uitgave belichten we een aantal interessante economische highlights. Tevens zetten we een aantal ondernemers uit onze gemeente in de schijnwerper. Op de dag van de ondernemer presenteerden we de monitor.

3.3.5 Wij voeren de Liemers Economische Visie uit 2023-2026

In 2020 zijn we gestart met de uitvoering van de Liemers Economische Visie, samen met de gemeenten Doesburg, Duiven, Montferland en Westervoort. Speerpunten zijn maakindustrie, logistiek, vrijetijdseconomie en detailhandel. In 2022 ronden we de eerste fase af en stellen we een nieuw uitvoeringsprogramma 2023-2026 op. Deze voeren we samen met de Liemerse gemeenten, ondernemers en onderwijsinstellingen binnen de Liemerse Ambassade uit.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De Liemerse Ambassade coördineert de uitvoering van de Liemerse Economische Visie 2024-2026. Voor het speerpunt logistiek sluiten we ons aan bij de activiteiten van Logistics Valley. Voor vrijetijdseconomie hebben we ingezet op de marketingcampagne "Kijk verder in de Liemers", maar met meer aandacht voor inzet van social media en de Duitse bezoeker dan voorheen. We zijn gestart met het organiseren van een halfjaarlijks toeristisch café, met een gemiddelde opkomst van 40 ondernemers. Voor versterking van de maakindustrie is een coördinator onderwijs en arbeidsmarkt aangesteld die voor meer aansluiting moet zorgen tussen onderwijs en ondernemers, met als doel dat er meer goed gekwalificeerde arbeiders beschikbaar komen. Ook kunnen ondernemers hier terecht met vragen over arbeidsgerelateerde zaken.

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Functiemenging (%)	2024	54,60	48,80	46,50		
Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)	2024	174,20	156,50	149,00		

Het aantal banen en woningen is in de gemeente Zevenaar niet volledig in balans. Vanuit de geplande woningbouw opgave is het zaak om ook ruimte voor economie goed te borgen. Een gezonde economie draagt, net als een gezonde leefomgeving en een inclusieve samenleving, bij aan de brede welvaart. Voor het versterken van de lokale economie zetten we onder andere in op de uitbreiding van bedrijventerrein 7Poort. De voorkeur heeft het om het woon-werkverkeer zo beperkt mogelijk te houden. Naar verwachting stijgt de komende jaren het aantal woningen sterker dan het aantal banen.

De gemeente Zevenaar volgt de provinciale en landelijke trend. Het aantal vestigingen ten opzichte van de inwoners in de leeftijdscategorie 15 t/m 64 jaar stijgt. Oorzaak hiervoor is het relatief grote aantal oprichtingen en het nog beperkt aantal faillissementen. De verwachte stijging zet nog steeds door.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	23.773	33.273	5.778	-27.494
Lasten	24.329	33.904	10.751	23.153
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-556**	**-632**	**-4.973**	**-4.341**
Mutaties reserves				
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerd resultaat	**-556**	**-632**	**-4.973**	**-4.341**

Verschillenanalyse

3. Economie

3.2 Grondexploitatie (bedrijventerrein) - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven	Lasten	-4.354.000	N	I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze herziening is uitgevoerd op basis van de actuele marktontwikkelingen en de op 16 december 2025 vastgestelde Notitie Parameters. De resultaten van deze jaarlijkse actualisatie zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Bedrijven bepaald op € 8.590.000 (netto contante waarde, peildatum 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verslechtering van € 4.354.000 NCW.

De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:
1. Bijstelling grondopbrengsten
Op basis van een marktonderzoek naar grondprijzen van bedrijfskavels zijn de grondopbrengsten neerwaarts bijgesteld. Dit leidt tot een negatief effect van € 274.000.
2. Rente-effecten
De rente-effecten binnen de diverse deelgrondexploitaties leiden per saldo tot een nadeel van € 522.000. De hogere rentevoet werkt positief uit op deze winstgevende grondexploitatie.
3. Prijspeilcorrectie
Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau is een prijspeilcorrectie toegepast. Deze correctie resulteert in een negatief effect van € 477.000.
4. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging
De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hoewel zowel de kosten als opbrengsten stijgen, leidt de relatief sterkere kostenstijging tot een negatief effect van € 293.000.
5. Vertraging Tracébesluit Via15 en plankosten:
Net als vorig jaar leidt de vertraging rond het Tracébesluit Via15 tot uitstel in de uitvoering. Dit heeft extra plankosten tot gevolg (circa € € 0,6 miljoen) Daarnaast wordt vanaf 2025, conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar, ook overhead (2025: 80%) over de inhuurkosten doorbelast aan de

grondexploitaties (effect circa € 1,3 miljoen). Deze combinatie beïnvloedt de VTU- en plankosten en resulteert in een nadeel van € 1.893.000.
6. Civieltechnische werken
Op basis van een nieuwe civieltechnische raming, uitgaande van het volledige plangebied 7Poort en inclusief herstelwerkzaamheden, is een nadelig effect van € 895.000 ontstaan.

Programma 3 Economie - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.	Lasten	13.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 3. Economie			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	0	0
Lasten			
Grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven is het verwachte resultaat met afgerond € 4.354.000 nadelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	4.354	0
Opstellen lokale ontwikkelstrategie	Voor versterking van het landelijk gebied is projectsubsidie aangevraagd. Doel is om te komen tot een lokale ontwikkelstrategie voor de vijf gemeenten in de Liemers. In totaliteit is vanuit Zevenaar een bedrag van € 274.500 beschikbaar gesteld, verdeeld over vier jaar.	69	69
Totaal programma 3		**-4.423**	**-69**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9006	**Revitalisering Tatelaar fase 2**	**500**	**0**	**0**	**500**
Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten voor Revitalisering Tatelaar fase 2 te dekken.					
9051	**Herinrichting Muldershof**	**565**	**0**	**0**	**565**
Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Muldershof' te dekken.					
9052	**Herinrichting Markt Zevenaar**	**375**	**0**	**0**	**375**
Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Markt Zevenaar' te dekken.					
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		**1.440**	**0**	**0**	**1.440**

4.ONDERWIJS

Omschrijving

Dit programma gaat over alle onderwijszaken, zoals het openbaar onderwijs, huisvesting van scholen en leerlingzaken (leerlingenvervoer, kinderopvang, volwasseneneducatie, onderwijskansenbeleid).

Wat willen we bereiken?

We vinden het belangrijk dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan. Hierdoor is de school een ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders. Kinderen moeten lopend of met de fiets naar de basisschool kunnen.

Ontwikkelingen

Onderwijskansenbeleid

In 2025 hebben we in afstemming met de betrokken partijen uitvoering gegeven aan de doelstellingen in het beleidsplan onderwijskansen (2024-2027). Belangrijke doelstelling is het vergroten van de deelname van peuters aan de voorschoolse educatie. In 2025 was de deelname van nieuwe peuters hoger dan in 2024. In 2024 waren er 72 nieuwe peuters. In 2025 was er een instroom van 79 nieuwe doelgroeppeuters. Deze kinderen gaan vier dagdelen naar de voorschoolse educatie.
De nieuwkomersleerlingen in de basisschoolleeftijd hebben onderwijs gekregen op Taalschool de Liemers. Voor de nieuwkomersleerlingen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar zijn er Internationale Schakelklassen in Arnhem. Vorig jaar is een regionaal projectleider gestart om sluitende afspraken te maken met de gemeenten en schoolbesturen. Deze afspraken moeten ertoe leiden dat er snel plaats is voor nieuwe leerlingen, ook als er een groot aantal vluchtelingen naar Nederland komt.

Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat Liemers College

Het jongerenwerk op school is in 2025 volgens afspraak uitgevoerd. Het jongerenwerk is op vaste tijden aanwezig op de locaties Landeweer en Zonegge. Ook is er in 2025 groepsvoorlichting gegeven, dit keer over hoe om te gaan met ongewenste publicatie van persoonlijke gegevens op social media. Daarnaast is op alle drie de locaties schoolmaatschappelijk werk ingezet. Hiermee zijn 40 ouders/leerlingen geholpen bij problematiek die in de gezinssituatie speelt.
Via "Helder op school" programma is door Iriszorg gewerkt aan een integrale aanpak op de scholen om het gebruik van verslavende middelen te voorkomen. Ook heeft Iriszorg een (online) ouderavonden op maat georganiseerd, over de bewustwording van de gevaren van gamen, social media, en verslavende middelen, zoals roken en vapen. Daarnaast heeft Iriszorg ondersteuning aan ouders, jongeren, professionals geboden via voorlichtingen of gesprekken. HALT is als vaste partner aanwezig geweest op de scholen en in de wijk met voorlichting in de klas en preventieve gesprekken met ouders en jongeren. Kansrijk jongerenwerk/ straatcoaching was in 2025 op/bij schoolpleinen te vinden ter voorkoming van mogelijke (of verdere) overlast en afglijden van jongeren.

Onderwijshuisvesting

Eind 2025 is het besluit voor IKC De Wissel voor het afronden van de definitiefase en het beschikbaar stellen van het bouwvoorbereidingskrediet voor de ontwerpfase met één maand uitgesteld tot januari 2026. Op de beoogde locatie zit op dit moment nog de Taalschool. Voor dit onderwijs zijn wij op zoek naar alternatieve huisvesting.
In 2025 zijn wij verder gegaan met de definitiefase van het project Heerenmäten/Zonegge. Dit project heeft vertraging opgelopen. Het is nu de verwachting dat de uitkomsten van deze fase in Q2 van 2026 zullen worden afgerond en in september als voorstel aan de raden van de GRHVOL-gemeenten worden aangeboden.
Het IHP primair onderwijs is in juni 2025 door de raad vastgesteld. In juli 2025 is er binnen de gemeenschappelijke regeling huisvesting voortgezet onderwijs de Liemers (GRHVOL) een start gemaakt voor een regionaal IHP-VO (voortgezet onderwijs). Hiervoor wordt in 2026 een raadsvoorstel aangeboden.

Volwasseneneducatie

Bij volwasseneneducatie gaat het om onderwijs voor inwoners die beter willen leren lezen en schrijven. Evenals voorgaande jaren hebben onze inwoners in 2025 deelgenomen aan lessen volwasseneducatie van het

ROC in Zevenaar of Arnhem. Vorig jaar waren er 82 cursisten uit onze gemeente en dit is vergelijkbaar met het aantal in 2024. In 2025 was er ook het wekelijkse Taalcafé en het Praathuis in onze gemeente en hier stond oefenen in de Nederlandse taal en ontmoeting centraal. Verder zijn er verschillende initiatieven geweest vanuit het Liemers Taalhuis. Zo was er in de Week van Lezen en Schrijven aandacht voor het schrijven van begrijpelijke brieven naar inwoners. In de berichtgeving vanuit de gemeenten kwamen er eenvoudiger teksten, ook online.

Leerlingenvervoer
Een belangrijk onderdeel van het verbeterplan doelgroepenvervoer betrof het leerlingenvervoer. In 2025 zijn allereerst de verbeteringen in organisatie en werkwijze geëvalueerd. De implementatie kostte tijd maar heeft de samenwerking verbetert, net als de zorgvuldigheid bij het toekennen van vervoer. Ook is het besef bij inwoners en medewerkers gegroeid dat vervoer niet vanzelfsprekend een gemeentelijke taak is, maar onderdeel van een bredere afweging.

Beleidskaders
- Beleidsplan onderwijskansen 2024-2027
- Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040
- Uitvoeringsplan sociaal domein 2025-2028
- Integraal Huisvestingsplan 2025-2050
- Het Participatiekompas (2025)
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Zevenaar 2024
- Subsidieregeling peutervoorziening en voorschoolse educatie 2025

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

VERBONDEN PARTIJEN

Bedragen x € 1.000

Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2025
Gemeenschappelijke regeling		
Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	Op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs werken de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar samen in een Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs Liemers. Door deze samenwerking kunnen er in alle drie de gemeenten grote renovaties en nieuwbouw plaatsvinden, die de gemeenten zelfstandig moeilijk kunnen realiseren.	999

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)						
	2024	5,10	1,10	1,30		

In schooljaar 2023-2024 was het aantal absoluut verzuimers in Zevenaar 1.10 op 1.000 leerlingen, en daarmee lager dan het Gelderse gemiddelde (5,1) en het landelijk gemiddelde (6,7). De scholen in onze gemeente werken goed samen om leerlingen op school te houden. Hierdoor was er minder sprake van absoluut verzuim.
De voorlopige cijfers over 2024-2025 laten een toename van absoluut verzuim zien. Dit kan grotendeels worden verklaard door het absoluut verzuim van nieuwkomersleerlingen, die tijdelijk geen onderwijsplek hadden.

Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)

2024	28,00	45,00	20,00

In schooljaar 2023-2024 was het aantal leerlingen met relatief verzuim in Zevenaar 45 op 1.000 leerlingen, en daarmee hoger dan het Gelderse gemiddelde (28) en het landelijk gemiddelde (28). Het aantal meldingen was gelijk aan het percentage van het jaar daarvoor. Het gaat met name om verzuim in het voortgezet onderwijs. In schooljaar 2024-2025 hebben we ervoor gezorgd dat de school en de leerplichtambtenaar sneller samenwerken met de maatschappelijk werker op school. Hiermee komt zicht op achterliggende oorzaken van het zorgelijk verzuim en kan hieraan gewerkt worden.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan VO en MBO)

2024	2,10	2,10	1,70

Een voortijdig schoolverlater is een jeugdige die het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie. Een startkwalificatie is minimaal een HAVO-diploma of MBO niveau 2. Het percentage voortijdig schoolverlaters in Zevenaar (2,10%) is in 2023-2024 licht gedaald ten opzichte van 2022-2023. In 2022-2023 was het percentage voortijdig schoolverlaters in Zevenaar 2,50%. Voortijdig schoolverlaten blijft desondanks een aandachtspunt. Evenals voorgaande jaren zien we terug dat voortijdig schoolverlaten vooral bij MBO2 en MBO4 heeft plaats gevonden, op de leeftijd van 18 jaar. Reden voor uitval is motivatie en/of omstandigheden thuis. Voor het merendeel van de jongeren geldt dat zij weer terug naar school gegaan zijn. Dit gebeurt met hulp van de leerplichtconsulenten. Omdat er voor jongeren ook vorig jaar een gunstige arbeidsmarkt was, is een deel van de VSV-ers gaan werken.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	1.174	1.284	1.403	119
Lasten	6.467	6.535	6.391	144
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-5.294**	**-5.251**	**-4.988**	**263**
Mutaties reserves				
Baten	123	68	68	0
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**123**	**68**	**68**	**0**
Gerealiseerd resultaat	**-5.170**	**-5.183**	**-4.920**	**263**

Verschillenanalyse

4. Onderwijs

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingenvervoer	Lasten	120.000	V	I

De uitgaven met betrekking tot het leerlingenvervoer laten ten opzichte van de begroting een voordeel zien van afgerond € 120.000. Dit voordeel bestaat voor € 65.000 uit geraamde kosten voor maatregelen om zelfstandig reizen (verder) te bevorderen en meer gebruik van het openbaar vervoer. Voor deze maatregelen zijn vrijwel geen kosten gemaakt. Daarnaast heeft het verbeterplan doelgroepenvervoer bijgedragen in de lagere kosten van de BVO DRAN met betrekking tot het leerlingenvervoer (€ 55.000).

Programma 4 Onderwijs - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (bedragen < € 100.000) die wij verder niet toelichten.	Lasten	143.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 4. Onderwijs			
Voor dit programma zijn geen incidentele baten en/of lasten			
Totaal programma 4		**0**	**0**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9028	**Onderwijshuisvesting**	**261**	**0**	**10**	**251**

In 2006 is in de gemeente Rijnwaarden geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Deze investering is destijds gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. In de Nota reserves en voorzieningen is deze reserve in 2018 vanuit de algemene reserve aangevuld met € 248.661 zodat de reserve nu op het juiste niveau is om de gehele afschrijvingslast van de investeringen in onderwijshuisvesting te kunnen dekken.

9029	**Basisschool 't Scathe**	**1.834**	**0**	**59**	**1.776**

In 2012 is de investering in de bouw van de basisschool 't Scathe in Pannerden voor een bedrag van € 650.000 gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 1.737.809 waardoor nu de gehele afschrijvingslast gedekt wordt uit deze reserve afschrijvingslasten.

9034	**De Cirkel/De Duim**	**551**	**0**	**28**	**524**

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden uit de reserve bestedingsvoorstellen jaarrekening 2016 € 280.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de Cirkel en de verhuizing van jeugdsoos de Duim. In 2018 is hiervoor een reserve afschrijvingslasten gevormd. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 282.000 om de reserve op het juiste niveau te brengen om de gehele afschrijvingslast van de investering te dekken.

9053	**Vervangende nieuwbouw de Wissel**	**6.500**	**0**	**0**	**6.500**

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor de afschrijvingslasten van de vervangende nieuwbouw De Wissel.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	**9.146**	**0**	**96**	**9.051**

5.SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, erfgoed, media (bibliotheek), openbaar groen en vrijetijdseconomie.

Wat willen we bereiken?

Wij vinden het belangrijk dat inwoners hun vrije tijd op een aangename en zinvolle wijze kunnen invullen. Een goed aanbod van sport, cultuur en recreatie is hiervoor essentieel en draagt bij aan de leefbaarheid, ontmoeting en verbinding. Sport is goed voor de gezondheid en brengt mensen samen. We willen een divers en kwalitatief sterk cultureel en educatief aanbod dat toegankelijk is voor alle inwoners. De gemeente Zevenaar is een mooie bestemming. We hebben diverse natuurgebieden, recreatiegebieden en landgoederen. Zowel inwoners als toeristen moeten zich kunnen ontspannen en vermaken in onze gemeente.

Ontwikkelingen

Beleidsnota Sport 2021-2028

Het in 2021 vastgestelde beleidsplan sport en bewegen 2021-2028 is momenteel in uitvoering. Het sportbeleid richt zich op de positieve en preventieve effecten van een gezonde leefstijl met voldoende beweging. Daarbij werken we nauw samen met onze uitvoeringspartner Ataro B.V. en hun team Sportservice. Zij leggen actief verbindingen met sportaanbieders, kinderopvangorganisaties, zorg- en welzijnsaanbieders en het onderwijs. Dit krijgt onder andere vorm via het lokale Sportakkoord, intensief contact met sportverenigingen en projecten die minder actieve inwoners stimuleren om te kiezen voor een gezonde leefstijl. Deze werkzaamheden zijn onderverdeeld in een aantal verschillende programma's die beter bekend zijn als JOGG, Valpreventie, BOKS en bijvoorbeeld verenigingsondersteuning. Wanneer verenigingen knelpunten ervaren op het gebied van kwaliteit of capaciteit, zoeken we samen naar passende oplossingen. In 2025 is in dat kader onder meer meegewerkt aan de aanleg van een nieuwe toplaag voor het eerste hockeyveld van Hockeyvereniging Zevenaar en is er intensief contact met Stichting Breedtesport de Liemers aangaande een vraag over de toekomst van de stichting.

Tevens is in oktober 2025 gebleken dat het plan voor sportpark Hengelder financieel onhaalbaar is gebleken voor alle partijen. In de periode daarna is er gewerkt aan het realiseren van een 'Basis op orde'-plan, en wordt er onderzocht welke ambities er wel nog realiseerbaar zijn.

Cultuur

In het kader van herdenken en vieren van 80 jaar Vrijheid hebben er in 2025 diverse activiteiten plaatsgevonden, daarnaast is het Liemers project over onderduik- en evacuatieverhalen in de Liemers o.a. in de vorm van de publicatie van podcast reeks 'Kind op de vlucht' gerealiseerd.
In 2025 is er een aanvraag gedaan bij de provincie voor de nieuwe regeling Culturele infrastructuur en cultuur en erfgoedparticipatie (voorheen regeling cultuur- en erfgoedpacten). Het projectplan hiervoor is opgesteld met de gemeenten Duiven, Westervoort, Lingewaard, Overbetuwe en Zevenaar voor de jaren 2025 t/m 2027. Het pact is een belangrijk middel om Liemers brede initiatieven op het gebied van toerisme en recreatie, cultuur en cultureel erfgoed te kunnen ondersteunen, hierdoor zijn er al vele succesvolle projecten gerealiseerd in de Liemers. Deze aanvraag is gehonoreerd, waardoor in januari 2026 het nieuwe pact van start zal gaan.
In 2025 is naast een cultuurcoach voor het PO ook een cultuurcoach gestart voor het VO om de verbinding te maken tussen de middelbare scholen en het lokale culturele aanbod. Zodat alle leerlingen in Zevenaar laagdrempelig in aanraking kunnen komen met kunst en cultuur. Daarbij begeleidt zij o.a. project Kunstbende voor de Liemers, dit wordt gefinancierd door SPUK gelden (combinatiefunctionaris) en middelen vanuit een aanvraag bij de Groene Metropool Regio. Op basis van de positieve evaluatie vanuit de culturele sector en de scholen wordt voor schooljaar 2025/2026 e.v. de inzet van de cultuurcoach (in zowel PO als VO) doorgezet.
Binnen de Groene Metropoolregio is in juni 2025 het nieuwe Regioplan 2025 t/m 2027 cultuurregio 025 vastgesteld, met de drie focusgebieden; cultuureducatie, amateurkunst & vrijwilligers en talentontwikkeling.

Beleidskaders

- Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040
- Uitvoeringsplan sociaal domein 2025-2028
- Beleidsplan Sport en Bewegen 2021-2028
- Het Participatiekompas (2025)
- Beleidskader Vrijetijdseconomie Zevenaar 2030
- Omgevingsvisie Zevenaar 2040 - Stad, dorpen en landschap in balans
- Liemerse Economische Visie 2040

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

5.1 Werken aan een doelmatiger subsidiebeleid

5.1.1 Wij benutten subsidies beter om onze beleidsdoelstellingen te bereiken

2023-2026

Wij gaan subsidie gerichter inzetten om gemeentelijke beleidsdoelen te bereiken en sturen daarmee als gemeente op de gewenste maatschappelijke effecten. Daarnaast verbeteren we de vindbaarheid en rechtmatigheid van onze subsidies. Vanaf 2023 herzien wij daartoe stapsgewijs onze subsidiesystematiek als beleidsontwikkeling daar aanleiding toe geeft. Wij streven er naar dit proces in 2026 af te ronden. Met ingang van 2023 herzien wij de bezuinigingstaakstelling voor culturele festivals.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

De subsidies die werden verstrekt sluiten aan bij de gemeentelijke beleidsdoelen. Het verder vergroten van de doelmatigheid is onderzocht en bleek een complex proces met financiële consequenties voor de organisaties. Er is besloten om de organisaties op dit moment niet met financiële wijzigingen en onzekerheid te confronteren. De raad is hierover in december geïnformeerd met een RIB.

Voorstel raad

De aangepaste uitwerking wordt in 2026 aangeboden, in lijn met de aangeboden RIB van december 2025.

5.2 Stimuleren van sport- en beweegdeelname voor verschillende doelgroepen

5.2.1 Wij verhogen de sport- en beweegdeelname

2022-2026

We voeren de onderdelen van de Beleidsnota Sport en Bewegen 2021-2028 uit. We stimuleren senioren en kwetsbare groepen om meer te bewegen en hun leefstijl gezonder te maken. Daarvoor zetten we onder meer de combinatiefunctionarissen in, middels de opdrachtverlening aan Ataro B.V.. We richten ons speciaal op die groep waarbij voldoende bewegen kan voorkomen dat zij intensievere zorg en ondersteuning nodig hebben in de toekomst.
Ook stimuleren we de ontwikkeling en deelname aan programma's die gericht zijn op een gezonde leefstijl. Hiervoor werken wij samen met zorgverleners, sport- en beweegaanbieders, dorps- en buurthuizen, verzorgingshuizen en belangenorganisaties. Tevens continueren we de inzet van de Gelrepas en de samenwerking met Stichting Leergeld De Liemers om financiële drempels om te gaan sporten zoveel mogelijk weg te nemen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Binnen het Beleidsplan Sport en Bewegen zet de gemeente in op het stimuleren van sport- en beweegdeelname onder haar inwoners. Sport en bewegen nemen daarnaast een belangrijke plaats in binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), onder meer via de Brede Regeling Combinatiefuncties en het

Lokaal Sportakkoord (LSA). De focus ligt hierbij onder anderen op preventie en bevordering met specifieke aandacht voor doelgroepen die minder vanzelfsprekend deelnemen aan sport en bewegen: ouderen, jonge kinderen, jongeren en inwoners met een lage sociaaleconomische status (SES). Op lokaal niveau wordt hier invulling aan gegeven door gerichte programma's en interventies. De buurtsportcoaches spelen hierin een centrale rol. Zij voeren programma's uit die erop gericht zijn inwoners structureel aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden. Daarnaast zijn zij betrokken bij de uitvoering van de ketenaanpak valpreventie en het programma Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG). Met sportbedrijf Ataro B.V. is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten voor de inzet van combinatiefunctionarissen ten behoeve van bovengenoemde doelstellingen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het gemeentelijk sportbeleid en wordt bijgedragen aan een gezonde en actieve leefstijl voor inwoners van alle leeftijden, zowel individueel als in verenigingsverband.

5.2.2 Wij promoten het sportaanbod 2023-2026

We leggen verbindingen tussen scholen en sportverenigingen en zorgen dat kinderen kennismaken met het lokaal sport- en beweegaanbod. Hier zetten we onder andere onze combinatiefunctionarissen voor in, middels de opdrachtverlening aan Ataro. Ook faciliteren we sportverenigingen bij het zichtbaar maken en promoten van kennismakingsactiviteiten voor kinderen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Het contact met scholen, sportverenigingen, kinderopvang, welzijnsinstellingen en zorg verloopt via de buurtsportcoaches van Ataro B.V. (Sportservice), die ook vakantieactiviteiten en verenigingsondersteuning organiseren. Het sportaanbod in de gemeente is gebundeld op de website Ataro Sportservice, zodat inwoners en organisaties één centraal informatiepunt hebben. Voor basisschoolleerlingen wordt jaarlijks het project Sjors Sportief georganiseerd, waarmee sport- en culturele activiteiten laagdrempelig worden aangeboden.

5.2.3 Wij maken sportpark Hengelder toekomstbestendig 2023-2026

Het initiatief van de verenigingen op Hengelder voor de vernieuwing van het sportpark ondersteunen wij. Wij faciliteren daartoe onder voorwaarden de procesbegeleiding op basis van nader te maken afspraken, zodat zij hun plannen verder kunnen uitwerken. In samenspraak met de verenigingen voeren wij tevens een locatieonderzoek uit waarbij wij meerdere opties voor een toekomstige plek voor de sportactiviteiten beoordelen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In het eerste kwartaal van 2025 is een volgende stap gezet in het onderzoek naar de herinrichting van sportpark Hengelder. In samenwerking met stedenbouwkundig bureau CB5 zijn drie scenario's ontwikkeld voor een toekomstbestendig en multifunctioneel sportpark. Deze scenario's zijn besproken met initiatiefnemers, inwoners en sportverenigingen op het huidige sportpark. In maart van 2025 is de eindrapportage met haar bevindingen aan u gepresenteerd. Na oplevering van de definitieve eindrapportage inclusief kostenraming is deze zorgvuldig getoetst op investeringen dan wel kapitaalslasten voor de gemeente Zevenaar en stakeholders. Hieruit is gebleken dat het plan financieel onhaalbaar is. De input uit deze nieuwe inzichten is verwerkt in een raadsinformatiebrief, die in oktober 2025 aan de gemeenteraad is voorgelegd.

Eind 2025 is er een vervolgstap gezet in de vorm van twee nieuwe richtlijnen: een 'Basis op Orde'-plan (vervanging van toplagen kunstgrasvelden + extra veld), dat de huidige situatie op orde brengt zodat er goed en veilig gesport kan blijven worden. En in samenwerking met de verenigingen wordt gekeken naar eventuele ambities voor het sportpark, waarbij het initiatief bij de verenigingen ligt en de gemeente een faciliterende rol vervuld.

5.2.4 Wij willen vitalere sportverenigingen en sportaanbieders 2023-2026

Sportverenigingen en sportaanbieders faciliteren wij bij vraagstukken rondom ontwikkelingen in de samenleving. De Rijksoverheid heeft gemeenten gevraagd een eigen lokaal sportakkoord op te stellen. Hierin stemmen lokale sportaanbieders, onderwijs- en zorginstellingen en de gemeente met elkaar af hoe er meer mensen een leven lang kunnen genieten van sport en bewegen. Wij geven uitvoering aan het in 2021 vastgestelde lokale sportakkoord.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De gemeente zet in op sterke en toekomstbestendige sportverenigingen. Deze inzet krijgt onder anderen vorm via het Lokaal Sportakkoord Zevenaar, waarin sportaanbieders, maatschappelijke organisaties en andere partners samenwerken aan vier maatschappelijke themas. De praktische ondersteuning van verenigingen wordt, daar waar mogelijk, gecoördineerd door Ataro B.V.. Afhankelijk van de ondersteuningsvraag wordt samengewerkt met gespecialiseerde partners, zoals de Gelderse Sport Federatie en NOC*NSF. Hiermee worden verenigingen ondersteund bij onder meer organisatorische vraagstukken, vrijwilligersbeleid en of toekomstbestendig accommodatiebeheer. Voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke sportaccommodaties is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Ataro B.V. van kracht. Naast de werkzaamheden zoals benoemd in de DVO heeft Ataro B.V. ook de werkzaamheden met betrekking tot de LED-verlichting en beregeningsinstallaties op de sportparken uitgevoerd en afgerond.

Ten behoeve van de kwaliteitsverbetering van de hockeyaccommodatie heeft de Stichting Accommodatie en Support Hockeyvereniging Zevenaar, in afstemming met de Stichting Waarborgfonds Sport, een borgstellingstraject doorlopen. Het hoofdveld is inmiddels vervangen en weer volledig in gebruik.

5.2.5 Wij stimuleren aangepast sporten 2023-2026

We blijven Uniek Sporten ondersteunen. Wij onderzoeken of wij via ons subsidiebeleid en door verdere samenwerking met verenigingen, zorgaanbieders en het onderwijs, aangepast en inclusief sporten verder kunnen stimuleren.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Via het platform Uniek Sporten richten wij ons specifiek op inwoners die achterblijven in sport- en beweegdeelname en daarbij extra ondersteuning nodig hebben. Dit gebeurt in regionaal verband, waarbij structureel wordt samengewerkt met omliggende gemeenten en partners. Aanvullend op deze regionale zijn er verschillende subsidierelaties met andere verenigingen op lokaal niveau en wordt er voortdurend gekeken naar aanvullende kansen en initiatieven, zodat het aanbod zo goed mogelijk aansluit bij de behoeften van de doelgroep.

5.3 Stimuleren van het behoud van cultureel erfgoed en een goed aanbod van culturele voorzieningen

5.3.1 Wij stellen een Beleidsnotitie Erfgoed op en geven hier uitvoering aan 2023-e.v.

Bij het opstellen van een Beleidsnotitie Erfgoed betrekken wij actief onze inwoners, ondernemers en instellingen. Het doel van deze beleidsnotitie is behoud van het cultuurhistorisch erfgoed. In de notitie nemen wij een harmonisatie met het Gelders Eiland mee (inventariseren en aanwijzen van monumenten), we wijzen mogelijk Post'65 monumentale objecten aan, zetten in op het verduurzamen en herbestemmen van monumentaal erfgoed en we bepalen hoe we het erfgoed vermarkten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

De kaders voor het programma erfgoed zijn op 17 december 2025 vastgesteld door de raad.

Voorstel raad

Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

5.3.2 Wij stellen de herziene Archeologische Beleidskaart Zevenaar en een parapluplan Archeologie Zevenaar vast 2023-e.v.

In 2022 hebben wij een herziene archeologische beleidskaart opgesteld. Deze kaart vervangt de verouderde kaarten van de voormalige gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden. De conceptkaart is ter consultatie voorgelegd aan inwoners en ondernemers in Zevenaar. De reacties nemen we mee in het bestemmingsplan buitengebied Gelders Eiland. Voor het noordelijke deel van de gemeente en de kernen van het Gelders Eiland stellen we een parapluplan (omgevingsplan) Archeologie op.
De beleidskaart Archeologie Zevenaar is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

In 2022 hebben wij een herziene archeologische beleidskaart opgesteld. De herziene Archeologische Beleidskaart is maart 2023 vastgesteld door de raad. De beleidskaart Archeologie Zevenaar is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie. De kaart vervangt ook de verouderde kaarten van de voormalige gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden. De conceptkaart is ter consultatie voorgelegd aan inwoners en ondernemers in Zevenaar. De reacties zijn met het herziene archeologisch beleid meegenomen in het bestemmingsplan buitengebied Gelders Eiland. Voor het noordelijke deel van de gemeente en de kernen van het Gelders Eiland wordt de beleidskaart verwerkt in de het gemeente-brede omgevingsplan. Bij ruimtelijke initiatieven die worden mogelijk gemaakt met een omgevingsplanwijziging (in het ontwikkelhoofdstuk van het Omgevingsplan) wordt voor dat specifieke deelgebied de nieuwe archeologische kaart verwerkt.

Voorstel raad

Wij stellen voor dit punt af te sluiten.
Het herziene archeologisch beleid is meegenomen in het bestemmingsplan buitengebied Gelders Eiland. Voor het noordelijke deel van de gemeente en de kernen van het Gelders Eiland wordt de beleidskaart verwerkt in de het gemeente-brede omgevingsplan. Bij ruimtelijke initiatieven die worden mogelijk gemaakt met een omgevingsplanwijziging (in het ontwikkelhoofdstuk van het Omgevingsplan) wordt voor dat specifieke deelgebied de nieuwe archeologische kaart verwerkt.

5.3.4 Wij zetten in op doorontwikkeling van de Turmac Cultuurfabriek 2022-2026

Wij stimuleren activiteiten in de Turmac Cultuurfabriek, zowel van gebruikers als van derden. Het doel is een bruisende ontmoetingsplek met een collectief programma voor Zevenaar en de Liemers. We zetten in op een financieel zo gezond mogelijke exploitatie, waarbij we rekening houden met de valse start in de coronaperiode. Voor het beheer onderzoeken we nieuwe mogelijkheden.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2025 heeft in opdracht van de raad een extra marktverkenning plaatsgevonden, om te bepalen welke ontwikkelingen nodig zijn om tot een goede basis te komen voor een nieuwe aanbesteding van de horeca. Zowel gebruikers als derden hebben op constructieve wijze bijgedragen aan deze marktverkenning. Op basis van de uitkomsten hiervan wordt begin 2026 aan de raad een voorstel gedaan om tot een betere

uitgangspositie te komen voor een gezonde exploitatie van de Turmac Cultuurfabriek. Tevens is er vanuit bestaand budget geïnvesteerd in apparatuur van de Cultuurhal, zodat ook op de kortere termijn gebruikers en derden beter gebruik kunnen maken van de locatie.

5.3.5 Wij zetten in op doorontwikkeling van de prestatieafspraken met Kunstwerk! en Filmhuis Zevenaar 2022-2026

Met prestatieafspraken geven wij richting aan de rol die Kunstwerk! speelt bij het bevorderen van de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Wij hebben bijzondere aandacht voor activiteiten die bijdragen aan preventie en participatie. Ook stellen wij Kunstwerk! en Filmhuis Zevenaar in staat zich te blijven ontwikkelen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Ook in 2025 is er met Kunstwerk! gewerkt aan de hand van een vernieuwd jaarplan, afspraken over diensten en aanpak worden vanuit dit plan in de beschikking vastgelegd. Tevens is er sinds 2025 een vaste bespreekcyclus vastgesteld waarin voortgang, toekomst en andere zaken tijdig besproken kunnen worden. Sinds september 2025 wordt samen met de gemeente Duiven, Montferland en Westervoort gewerkt aan een nieuw beleidskader, waarin specifiek aandacht is voor een meerjarenplan voor bibliotheekwerk. Dit meerjarenplan is onderdeel van een nieuwe wettelijke taak voorkomend uit de zorgplicht in de nieuwe Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (WSOB).
Na extern onderzoek en meerdere sessies met zowel het Filmhuis als de raad, wordt begin 2026 een voorstel gedaan aan de raad om de toekomst van Filmhuis Zevenaar te borgen. Dit voorstel wordt op verzoek van de raad gecombineerd aangeboden met het voorstel voor toekomst Turmac, zie ook resultaat 5.3.4.

5.4 Optimaliseren van het aanbod van toeristisch-recreatieve voorzieningen

5.4.1 Wij voeren het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 uit 2022-2030

Het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 vormt de basis van onze ambities, doelstellingen, resultaten en dus werkzaamheden op het gebied van recreatie en toerisme. Door in te zetten op vrijetijdseconomie willen wij een bijdrage leveren aan het aantrekkelijker maken van de gemeente Zevenaar als woon- en vestigingslocatie en meer werkgelegenheid in de sector. Om dit te bereiken, hebben wij doelstellingen geformuleerd. We willen meer tevreden inwoners over de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, een toename van bestedingen door toeristen en recreanten en een groei van het aantal overnachtingen. Ook willen we meer tevredenheid over het ondernemersklimaat voor toeristisch-recreatieve ondernemers en een toename van het aantal dagtoeristen.
Daarnaast vinden wij het van groot belang dat we goed omgaan met onze recreatiegebieden. Om deze reden zijn we tegen nieuwe plannen voor zonneparken in deze gebieden.

De resultaten behalen wij binnen de volgende taakvelden:

1. Toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering): bijvoorbeeld het bereikbaar maken van onze recreatie- en belevingsgebieden, zoals de Rijnstrangen.
2. Ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie: bijvoorbeeld het zichtbaar maken van cultuurhistorie, evenementenbeleid, accommodatiebeleid en thematische routes.
3. Samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap: bijvoorbeeld het oprichten van een Toeristisch Platform voor de Liemers en het ondersteunen van ondernemers met goede toeristisch-recreatieve plannen.
4. Marketing, informeren & inspireren: goed en toekomstgericht gastheerschap, zowel op Zevenaars als Liemers niveau, promoot ons gebied voor zowel eigen inwoners als bezoekers van buiten de regio.

Wij monitoren het beleidskader vrijetijdseconomie in 2023. Jaarlijks stellen wij een uitvoeringsagenda op, waarin activiteiten op de bovenstaande taakvelden worden uitgevoerd.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
			
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

a. Toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering):
Op het gebied van wandelinfrastructuur openden we het kinderklompenpad Giesepad op 18 juni. Daarnaast is een stukje van het Babborgapad verbeterd. De klompenpaden die er de afgelopen jaren zijn bijgekomen en aangepast zijn nu ook geïntegreerd in het wandelnetwerk. In regionaal verband zijn gesprekken gevoerd over inrichting van een regionaal routebureau. Daarnaast is er een bijdrage geleverd aan de aanbesteding m.b.t. het beheer van het fiets- en wandelnetwerk voor Routebureau Arnhem Nijmegen.

b. Ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie:
Om nieuwe initiatieven voor verblijfsaccommodaties te kunnen beoordelen, is een intern afwegingskader verblijfsrecreatie ontwikkeld. Dit is een uitwerking van de visie op verblijfsrecreatie die in de omgevingsvisie is opgenomen.
Ook in GMR-verband hebben we een bijdrage geleverd aan de Toeristisch-recreatieve verhaallijnen binnen de regio, naast Gezond & Lekker Leven betrof dit vooral de Romeinen en het 3e waterverhaal. In GMR-verband zaten wij in de begeleidings- en stuurgroep van het Programma Romeinen in Gelderland voor de regio Arnhem-Nijmegen. Het Uitvoeringsprogramma De Delta van Drusus is in december wereldkundig gemaakt. We hebben meegewerkt aan het uitvoeringsprogramma voor het 3e waterverhaal, volgend op het belevingsconcept "De Rivier, je kunt er niet omheen". Daarnaast zijn we gestart met het opstellen van een (project)plan voor de uitwerking van het subgebied rondom de splitsingspunten van Rijn, Waal en IJssel (de zogenaamde Kraan van Nederland). Als stuurgroeplid van het Cultuur- en Erfgoedpact leverden we een bijdrage aan de uitvoering ervan, waaronder het beoordelen van binnenkomende subsidieaanvragen en de totstandkoming van het nieuwe pact met Duiven, Westervoort, Lingewaard en Overbetuwe.

c. Samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap:
Vanuit en met de Liemerse Ambassade is vanuit de Liemerse Economische Visie uitvoering gegeven aan het actieplan voor Vrijetijdseconomie. Gestart is met het onderzoek naar de wensen en mogelijkheden voor een toeristisch platform voor de Liemers. Namens de Liemerse gemeenten heeft Zevenaar zitting gehad als adviseur (vrijetijds)economie in de Lokale Actie Groep van LEADER de Liemers. Er zijn in 2025 twee toeristische cafés georganiseerd voor de Liemers. Het portefeuillehoudersoverleg Vrijetijdseconomie de Liemers is voorbereid en ondersteund. Deelgenomen hebben we aan de opgave Ontspannen Regio binnen de GMR.

d. Marketing, informeren & inspireren:
Via de Liemerse Ambassade is meer ingezet op actieve profilering van de Liemers. Er is gestart met het vertalen van de website van Kijk verder in de Liemers naar het Duits. Gestart is met het voorbereiden voor het realiseren van een TIP (Toeristisch Informatiepunt) in de Turmac. Onder regie van de GMR is verder gewerkt aan een herziening van de opdracht aan TVAN (Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen). Onder coördinatie van de GMR is gestart met de voorbereiding van een onderzoek naar de kansen en mogelijkheden voor het positioneren van subregio's van regio Arnhem, waarvan de Liemers er een is. Aan het TIC (Toeristisch Informatiecentrum) 't Gelders Eiland is input gegeven voor de doorontwikkeling van die organisatie en vertaling in hun beleidsplan. Samen met een vertegenwoordiging van toeristisch-recreatieve ondernemers en organisaties hebben wij zitting gehad met Duiven/Westervoort in de campagneboard van TVAN.

e. Doeltreffend beleid:
Samen met EZ hebben we gewerkt aan de Monitor EZ/R&T 2025 waarmee we verschillende doelgroepen kunnen informeren met data en weetjes over de beide beleidsvelden.

5.6 Bevorderen van de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte

5.6.1 Wij hebben meer aandacht voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte 2022-2032

We vinden het belangrijk dat de openbare ruimte aantrekkelijk, schoon en van goede kwaliteit is. De gewenste kwaliteit willen we in een plan vastleggen. Dit geldt voor alle onderdelen van de openbare ruimte

zoals bijvoorbeeld groen, wegen en openbare verlichting. Dit plan noemen we het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2022-2032 (IBOR). Het plan geeft inzicht in de huidige omvang, opbouw en kwaliteit van de openbare ruimte en de visie en doelstellingen die de gemeente heeft voor het verbeteren en beheren hiervan. De uitgangspunten in het plan:
• De basis voor een goed beheer is op orde en achterstanden lopen we in.
• Het beheer draagt bij aan het vergroten van de biodiversiteit.
• De openbare ruimte is klimaatbestendig, aantrekkelijk en uitnodigend.
• Het beheer is duurzaam en circulair.
• We betrekken inwoners bij de inrichting van de openbare ruimte.
Het IBOR vormt de basis voor de verdere uitwerking in beheerplannen per onderdeel.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Op basis van het IBOR en de daaruit voortvloeiende beheerplannen beheren, onderhouden en vervangen wij de openbare ruimte. De raad informeren wij periodiek over de voortgang en resultaten.
Jaarlijks voeren wij een beleidsschouw uit in augustus. De gemiddelde uitkomst van de schouw ligt redelijk op lijn met de door de raad vastgestelde onderhoudsniveaus. Alleen voor onkruid op verhardingen en de groenvoorzieningen komen de resultaten nog niet volledig overeen met de vastgestelde ambities. In de raadsinformatiebrief 506 'Vergelijk onderhoudskwaliteit openbaar groen 2023 versus 2024' hebben wij uw raad over deze resultaten geïnformeerd.

5.6.2 Wij vergroten de biodiversiteit 2023-2026

We willen meer soorten planten en dieren in onze gemeente. We moedigen inwoners aan om hier in hun eigen tuin aandacht aan te besteden. Als gemeente geven we het goede voorbeeld bij de keuze van ons plantmateriaal. Dit moet aantrekkelijk zijn voor vogels en insecten. We plaatsen voorzieningen voor dieren zoals nestkasten en zetten verder volledig in op ecologisch berm- en oeverbeheer. We gaan meer gefaseerd maaien. Waar mogelijk passen we sinusbeheer toe, een speciale manier van gefaseerd maaien. We maaien minder, maar vaker een deel van de bermen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Bij groot onderhoud en renovaties hebben wij delen van grote gazonvlakken omgevormd naar kruidenrijke vegetatie. Bij het aanbrengen van nieuwe beplanting kiezen wij voor bloemrijke en insectvriendelijke soorten. We hebben een kansenkaart biodiversiteit opgesteld. Daarnaast hebben we een aantal nestgelegenheden aangebracht voor insecten en vogels. We gaan nog een specifiek plan opstellen met als onderwerp de versterking van de biodiversiteit. In 2024 hebben wij over dit onderwerp met u gesproken tijdens een informatieve raadsvergadering. Dit plan is naar verwachting in het vierde kwartaal 2026 gereed.

5.6.3 Wij breiden het aantal bomen uit 2023-2026

Voor elke nieuw geboren inwoner planten we een boom. Dit zijn er jaarlijks zo'n 400. Vierhonderd bomen per jaar vergen veel ruimte, die kunnen niet zomaar even geplant worden. Wij onderzoeken hoe we dit kunnen realiseren. Ook kappen we zo min mogelijk bomen. Als we toch een boom kappen, planten we een nieuwe terug. Bij het maken van herinrichtingsplannen kijken we of we extra bomen in het plan kunnen opnemen. We kiezen waar mogelijk boomsoorten die van nature in de gemeente voorkomen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In het plantseizoen 2024-2025 zijn we gestart met de aanplant van jonge bomen op de volgende locaties:
- Hengelder; 3000 stuks bosplantsoen bomen (eik, es, linde) en 1000 stuks bosplantsoen struiken (sleedoorn, hazelaar, hondsroos e.a.);
- Gebied tussen De Tol en De Bem; 75 laanbomen;
- 260 stuks bomen op diverse locaties.

Daarnaast trachten wij bij revitaliseringsprojecten zoals in Lobith, Bloemenkamp en Schrijvershoek en bij grootschalige renovaties waar mogelijk bomen toe te voegen.

5.6.4 Wij bestrijden schadelijke planten 2023-2026

Planten die van nature niet in Nederland voorkomen en schadelijk zijn voor de natuur, mens of dier, bestrijden we. Een voorbeeld is de Japanse Duizendknoop. Wij doen dit door voorlichting aan inwoners te bieden als deze planten zich op privégrond bevinden. Als de planten in de openbare ruimte staan, gaat de gemeente deze intensief (laten) bestrijden.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

We hebben in 2024 alle locaties digitaal inzichtelijk gemaakt opdat we de effecten van de bestrijding in de tijd kunnen volgen (monitoringssysteem). Verder voeren wij jaarlijks de bestrijding uit waarbij de focus ligt op de Japanse Duizendknoop en de Reuzenberenklauw. Wij passen diverse methodes toe zoals heet water, afgraven en elektrocuteren. Wij volgen nieuwe ontwikkelingen op de voet. De Reuzenberenklauw bestrijden wij door deze tijdig te maaien en/of af te graven en af te voeren. We verwachten hiermee snel resultaat te boeken. De bestrijding/beheersing van de Japanse Duizendknoop gaat nog jaren duren, omdat de plant zeer sterk is, telkens terugkomt en het lang duurt voordat de plant is uitgeput en uitgeroeid.

5.6.5 Wij betrekken de samenleving bij de openbare ruimte 2023-2026

Inwoners, woningcorporaties, verenigingen en andere partners dagen we uit om samen met de gemeente iets moois te maken van de openbare ruimte. Nieuwe ideeën voor de openbare ruimte ondersteunen wij waar mogelijk. Binnen het IBOR-plan wordt ook aandacht besteed aan de participatie met de samenleving. Dit maakt weer onderdeel uit van het nog op te stellen gemeentebrede participatiebeleid.

Dit onderwerp staat op de raadsagenda. Binnen dit resultaat beschrijven we de reeds gemaakte voorbereidingen inzake, dan wel ons voornemen tot uitvoering. Dit onder voorbehoud van de uitkomsten van de behandeling van dit onderwerp door de raad.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Voor de grootschalige integrale vervangingen van de openbare ruimte passen wij een participatieproces toe. De omgevingsmanager verbindt inwoners en partijen met elkaar zodat wensen een plek krijgen in het project waarbij het doel voor de gemeente niet uit het oog wordt verloren. Via een projectpagina kunnen inwoners naast relevante operationele informatie ook een verslag en terugkoppeling van de participatieronde(s) nalezen.

In het revitaliseringsprojecten Bloemenkamp en Lobith hebben inwoners de nieuwe inrichting van de speeltuin meebepaald. Specifiek hebben wij samen met de direct omwonenden van een drietal braakliggende velden plannen gemaakt voor een nieuwe invulling. Dit heeft geresulteerd in een compleet nieuwe invulling waar spelen en ontmoeten voor jong en oud voorop staat.

Daarnaast hebben we een voorstel gemaakt en vast laten stellen door het college, waarin wij spelregels hebben opgesteld voor het mogelijk maken van zelfbeheer in de openbare ruimte. Hiermee willen we bewoners meer betrekken bij het beheer van de openbare ruimte in hun eigen leefomgeving. Deze spelregels maken het makkelijker voor bewoners om initiatieven (bijvoorbeeld via Zevenaar Doet) tot uitvoering te brengen. Tegelijkertijd voorkomen de spelregels dat het initiatief leidt tot ondoelmatig beheer van de openbare ruimte door de gemeente.

5.6.6 Wij verbeteren speel- en ontmoetingsplekken 2023-2025

Wij onderzoeken de behoefte en gewenste spreiding voor speel- en ontmoetingsplekken voor jong en oud. We leggen hierbij ook een relatie met de aanpak van overlast door jongeren. In een nog op te stellen Nota Speelplekken brengen wij de fysieke speel- en ontmoetingslocaties in kaart. We kijken daarbij in ieder geval naar een goede verdeling tussen en binnen de kernen, de (natuurlijke) inrichting van de speel- of ontmoetingsplek en of iedereen (ook kinderen met een beperking) hier kan spelen of verblijven. In iedere inspectieronde van de speelplekken toetsen we standaard op die uitgangspunten. In het kader van de herinrichting Angerlo gaan we een speelplek inrichten met deze uitgangspunten. Dit kan als voorbeeld dienen voor de nog op te stellen Nota Speelplekken.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

De raamovereenkomst voor de levering en plaatsing van speelvoorzieningen hebben wij in 2025 met één jaar verlengd. Renovatie van bestaande speelterreinen heeft, op basis van het beheerplan Spelen, over de gehele gemeente plaatsgevonden. Aan de hand van een participatief proces hebben wij bewoners betrokken door hen binnen bepaalde kaders keuzes te laten maken voor de soort speeltoestellen en de inrichting van de speelplekken. In 2025 zijn onder andere de volgende locaties (her)ingericht:

(Inclusieve) speel- en ontmoetingslocaties:
- Koningshof in Lobith
- Tulpenstraat in Zevenaar
- Zwanenwaay in Babberich
- Droogveld in Tolkamer
- De Olmen in Zevenaar
- De vissteiger in park Rosorum Zevenaar
- Schutstal in Ooy.

Natuurlijke speel- en ontmoetingslocaties:
- Bizetstraat in Zevenaar
- Omgeving Carrousel in Zevenaar

Daarnaast zijn de locaties Hallsteinstraat in Zevenaar, Kwekerstraat in Lobith en Catharinastraat in Lobith in voorbereiding.

Op diverse andere locaties hebben we op basis van uitgevoerde inspecties speeltoestellen vervangen. Bij grote revitaliseringsprojecten wordt de vervanging van speeltoestellen standaard meegenomen zoals in Bloemenkamp, Schrijvershoek en Lobith. De Nota Spelen is in voorbereiding en wij verwachten dat deze in 2026 vastgesteld kan worden.

Voorstel raad

Wij stellen voor jaar gereed aan te passen naar 2026 en kennis nemen van de vertraging.

5.6.7 Wij bevorderen de toegankelijkheid van de openbare ruimte 2023-2026

Het is belangrijk dat iedereen van de openbare ruimte gebruik kan maken en dat deze voor iedereen (ook voor mensen met een beperking) toegankelijk is. Bij de reguliere schouwen van de openbare ruimte wordt toegankelijkheid een vast onderdeel. In nieuwe projecten besteden wij standaard aandacht aan de toegankelijkheid.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Bij nieuwe aanleg, vervanging of groot onderhoud van de openbare ruimte kijken wij standaard naar verbetering van de bereikbaarheid van objecten en routes voor alle doelgroepen. Voorbeelden hiervan zijn het standaard verlagen van de trottoirbanden bij de hoeken van straten en de aanleg van ribbelstroken voor visueel gehandicapten bij openbaar vervoervoorzieningen. Tevens hebben we de doorstroming van het fietsverkeer op de snelfietsroute met een VRI verbeterd ter hoogte van de aansluiting van de Hunneveldweg met de overgang Doesburgseweg.

Recent hebben wij in park Rosorum samen met de visvereniging HSV de Breuly de toegankelijkheid voor vismogelijkheden verbeterd door een tweede vispad aan te leggen voor mensen die minder mobiel zijn.
De gegevens uit een onderzoek naar het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte hebben we verwerkt in onze plannen voor revitalisering en groot onderhoud.

Vooruitlopend op de Nota Spelen hebben we de toegankelijkheid en gebruik van enkele speelplekken voor alle doelgroepen sterk verbeterd.

VERBONDEN PARTIJEN

Bedragen x € 1.000

Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2025
Vennootschap		
Ataro B.V.	Ataro B.V. heeft als doel het beheren en exploiteren van maatschappelijk vastgoed.	3.681

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Niet sporters (%)						
	2024	43,10	47,20	48,50		

Het percentage niet wekelijkse sporters betreft het aandeel inwoners van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Het percentage inwoners dat in 2024 (nog) niet sport in de gemeente Zevenaar bedraagt 47,2% (bron: Waarstaatjegemeente.nl - 2024). Dit aandeel ligt hoger dan het landelijk (42,5%) en Gelders gemiddelde (43,1%). Het terugdringen van het aantal niet sporters blijft daarmee een belangrijk aandachtspunt. De gemeente zet in op het stimuleren van sport en bewegen, met als doel de gezondheid en vitaliteit van inwoners te versterken. Dit sluit aan bij het Sport- en Beweegbeleid 2021–2028, waarin wordt ingezet op het vergroten van sportdeelname, het bevorderen van een gezonde leefstijl en het wegnemen van drempels voor deelname. Ataro BV voert een deel van de activiteiten uit die bijdragen aan het bereiken van deze doelen.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	1.425	2.952	3.324	373
Lasten	12.916	14.939	15.351	-412
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-11.491**	**-11.987**	**-12.026**	**-40**
Mutaties reserves				
Baten	604	569	250	-319
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**604**	**569**	**250**	**-319**
Gerealiseerd resultaat	**-10.887**	**-11.417**	**-11.777**	**-359**

Verschillenanalyse

5. Sport, cultuur en recreatie

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed) De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 300.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (voordeel € 300.000 / zie ook toelichting nadeel onder Baten bij dit taakveld).	Lasten	-300.000	N	I
5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed) De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk is ingezet voor dekking van werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld die eind van het jaar bekend zijn (Voordeel € 300.000) Tegenover deze baten staan voor hetzelfde bedrag hogere lasten (zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).	Baten	300.000	V	I
5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf Het ontstane tekort op de DVO (dienstverleningsovereenkomst met Ataro) is veroorzaakt door o.a. indexaties die hoger uitvallen dan de aanpassingen die destijds zijn verwerkt in de 2e voortgangsrapportage (2e VGR 2025) op basis van de concept DVO 2025. Hierbij is geen rekening gehouden met de in de 1e VGR 2025 opgenomen aanvullende bijdrage van € 124.000 (exclusief kostenverhogende btw), waardoor de mutaties in de 2e VGR, per saldo, een te positief resultaat lieten zien (eenmalig € 259.000). Het nadeel bedraagt € 139.000.	Lasten	-139.000	N	S

5.2 Sportaccomodaties - Sportbedrijf gebouwen Er is een voordeel van € 141.000 op sportbedrijf gebouwen. Bij de 1e voortgangsrappportage 2025 is het budget verhoogd met (€ 148.000) in verband met hoger verbruik van elektriciteit en het lagere begrote bedrag in 2025. Op basis van lagere prijs per KwH en gebruik komt dit lager uit (€ 98.000). Daarnaast is minder uitgegeven aan onderhoud (€ 25.000) en diverse kleine verschillen (€ 18.000).	Lasten	141.000	V	I
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie In 2022 zijn wij gestart met het inhalen van de onderhoudsachterstand. Het geraamde budget € 387.000 is deels besteed. Het restant van 2025 (€ 301.000) besteden wij in 2026. Bij de lasten een voordeel van € 301.000. Zie ook toelichting bij onttrekkingen reserves een nadeel.	Lasten	301.000	V	I
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie Het ontstane tekort op de budgetten van de integrale beeldkwaliteitsbestekken groen Zevenaar Noord, Midden, Zuid en onderhoud bermen is ontstaan als gevolg van aanpassingen in de hoeveelheden in de bestekken en verlenging van het huidige contract en de daarmee gepaard gaande indexering.	Lasten	-364.000	N	I
0.10 Onttrekkingen reserves - Onderhoudsachterstand groen In 2022 zijn wij gestart met het inhalen van de onderhoudsachterstand. Wij hebben de geraamde € 387.000 deels besteed. Het restant van 2025 (€ 301.000) besteden wij in 2026. Bij de onttrekking reserve een nadeel van € 301.000. Zie ook toelichting bij lasten een voordeel.	Baten	-301.000	N	I
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij verder niet toelichten.	Lasten	3.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	87	387
Lasten			
Openbaar groen.	Voor het inhalen van onderhoudsachterstanden binnen het openbaar groen is incidenteel budget beschikbaar gesteld.	87	387
Totaal programma 5		**0**	**0**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9058	Achterstand groen	387	0	87	301

Deze bestemmingsreserve is gevormd om de achterstanden onderhoud groen in te halen. Zodra deze achterstanden zijn ingelopen heffen we deze reserve weer op.

Toevoeging Op basis van het integraal beleidsplan openbare ruimte (IBOR) hebben we in 2022 eenmalig € 1.250.000 gestort in de reserve. We houden geen rekening met verdere stortingen.

Onttrekking In 2025 hebben we € 87.000 besteed aan het inhalen van de achterstanden onderhoud groen. Deze onttrekken we uit deze reserve.

Totaal bestemmingsreserves					
		387	0	87	301

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9035	Sportvelden RKPSC	51	0	9	43

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden € 120.350 beschikbaar gesteld voor een investering in de drainage en het vernieuwen van de toplaag van de sportvelden van RKPSC. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten.

9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	100	0	7	93

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar deze reserve speelvoorzieningen ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

9039	Brede Blik Giesbeek	1.009	0	72	938

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

9057	Sportaccommodaties	1.158	0	76	1.082

Dekking afschrijvingslasten sportaccommodaties (Ataro)

9061	Ledverlichting sportterreinen	760	0	0	760

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering van ledverlichting bij sportterreinen.

9062	Beregeningsinstallatie sportvelden	307	0	0	307

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering in beregeningsinstallaties bij sportvelden.

9064	IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn	275	0	0	275

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
		3.662	0	163	3.498

6.SOCIAAL DOMEIN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeidsparticipatie, leefbaarheid en wijkgericht werken, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Samen vormen deze beleidsvelden het sociaal domein. Voor het realiseren van de opgaven in het sociaal domein nemen we ook onderdelen uit de beleidsvelden sport, cultuur, veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, gezondheid en onderwijs mee die bij andere programma's zijn ondergebracht.
Op 26 juni 2024 is de visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 vastgesteld. Dit document is gemaakt samen met input van onze inwoners, maatschappelijke partners, collega's, participatieraad, het college en gemeenteraad.
In de visie sociaal domein 2020 – 2023 lag de nadruk op financiële beheersbaarheid en haalbaarheid. Er was minder aandacht voor onder andere sociale verbinding, de invloed van leefstijl en het benutten van gemeenschapskracht. Nu willen we meer bouwen en ontwikkelen, met aandacht voor bestaanszekerheid en gelijke kansen voor iedereen. We gaan samen aan de slag met de huidige opgaven en vraagstukken in het sociaal domein, vanuit een andere houding. Daarbij houden we de drie kernwaarden van de gemeente Zevenaar voor ogen: samenwerking, resultaatgerichtheid en klantgerichtheid.

Onze visie:
"In de gemeente Zevenaar staan het sociale netwerk, gezondheid en leefbaarheid centraal. We werken aan de mogelijkheden voor iedereen om een eigen, zelfstandig en betekenisvol leven te leiden. Dit vanuit een stabiele (financiële) basis en gelijke kansen voor iedereen. In een prettige en gezonde leefomgeving. Met en voor elkaar. Zo maken we Zevenaar een nog fijnere plek om te wonen, werken en leven!"

Deze visie en integrale nota:
geven aan wat voor gemeente we willen zijn;
geven richting aan beleid en uitvoering binnen het sociaal domein;
sluiten aan op de woonzorgvisie, omgevingsvisie en onze visie op de dienstverlening.

Om het beleid en de uitvoering vorm te geven, hebben we zes bouwstenen beschreven. Dit zijn:
1. bestaanszekerheid;
2. sociale basis;
3. leefbaarheid;
4. gezondere leefstijl;
5. kansrijk en veilig opgroeien;
6. veerkrachtig ouder worden.

De concrete vertaling van alle doelen, keuzes en uitdagingen in de bouwstenen staan in het uitvoeringsplan 2025-2028. Bij de uitwerking houden we rekening met de volgende uitgangspunten:

- iedereen doet ertoe en is van waarde (inclusie);
- de mens staat centraal (positieve gezondheid);
- voorkomen is beter dan genezen (preventie);
- niet ieder probleem vraagt om een professional voor de oplossing (normaliseren);
- de kosten gaan soms voor de baten uit (investeren);
- we maken het mogelijk houding (we denken in oplossingen).

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Mensen die hier hulp bij nodig hebben ondersteunen we zo goed mogelijk. We richten ons op preventie: voorkomen is beter dan genezen. Als problemen eerder gesignaleerd worden, kan er op een laagdrempelige manier een oplossing gezocht worden. Voor werkzoekenden zetten we primair in op het vinden van passend werk.

Ontwikkelingen

Sociaal Domein

In 2025 is in vervolg op de visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 het uitvoeringsplan sociaal domein 2025-2028 vastgesteld, inclusief de bijbehorende KPI's. In 2025 hebben we een koers ingeslagen waarbij de zorg licht is waar het kan en zwaar(der) waar het moet; waar we versterken wat goed gaat; we normaliseren; en we hulp zoveel mogelijk organiseren in de leefomgeving van de inwoner. We richten ons verder op het versterken van een sterke sociale basis. Deze koers zetten we in 2026 voort.

Versterken sociale basis

In de visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 is een belangrijke plaats ingeruimd voor het versterken van de sociale basis. Een sterkere sociale basis draagt bij aan het verhogen van de kwaliteit van leven van onze inwoners én aan het terugdringen van zorgkosten. De gecombineerde ontwikkelingen van zorg naar gezondheid, van sterke lokale teams, van versterken eerstelijnszorg (vanuit het medisch domein) en de roep om versterking van het preventieve, voorliggende veld, maken dat we -samen met de maatschappelijke partners- een integrale aanpak ontwikkelen voor de komende jaren. In 2025 zijn hiervoor de eerste stappen gezet. Hierbij sluiten we nauw aan bij de ontwikkelingen rondom Sterke Lokale Teams. Hierbij houden wij ook rekening met de ontwikkelingen rondom landelijke akkoorden, zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA).

Sterk lokaal team

In 2025 hebben we belangrijke onderdelen uit de landelijke Hervormingsagenda en het Toekomstscenario opgepakt. Een cruciaal onderdeel hiervan is het vormen van een Sterk Lokaal Team (SLT) dat zelf ook lichte hulpverlening biedt. We hebben een adviesrapport op laten stellen hoe we dit Sterke Lokale Team zo goed mogelijk vorm kunnen geven en maken hierin keuzes.

Er is een verbeterplan opgesteld voor de teams WMO en Jeugd, naar aanleiding van het Rekenkamer Onderzoek en de uitkomsten van het Cliëntervaringsonderzoek. Veel verbeteringen zijn of worden al doorgevoerd. Zo staat er nu een vast team van medewerkers en hebben we grotendeels kunnen afstappen van inhuur van medewerkers op reguliere functies. Op deze wijze kunnen we kennis en deskundigheid vasthouden. Er is gewerkt aan het goed vastleggen van werkprocessen en het stroomlijnen van de samenwerking tussen teams en ketenpartners.

In 2025 hebben we diverse preventieve voorliggende voorzieningen verder ondersteund. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van de praktijkondersteuner jeugd ggz bij de huisarts (POH Jeugd), het maatschappelijk werk op school, Buurtgezinnen, Home Start en de cursussen 'Grip op ouderschap' voor ouders met kinderen in de leeftijd van 4-18 jaar. Deze initiatieven hebben resultaat; in een groot aantal gevallen is zwaardere zorg niet nodig. Positieve effecten zijn ook dat de eigen kracht van de inwoner wordt versterkt en het eigen netwerk actief wordt ingezet, wat zorgt voor meer verbinding en de veiligheid vergroot. Preventie past binnen onze visie Sociaal Domein en is een belangrijk speerpunt van het coalitieakkoord en de Hervormingsagenda Jeugd.

Asiel, opvang en inburgering

Er zijn twee nieuwe opvanglocaties voor Oekraïners geopend, daarmee is deze taakstelling behaald. De opvang is geprofessionaliseerd door strakker te handhaven op de leefregels en meer te sturen op zelfredzaamheid. Met de opvang van nareizigers aan de Hunneveldweg en Mercurion hebben we in 2025 voldaan aan onze taakstelling voor asielopvang. Ook is de taakstelling huisvesting statushouders nagenoeg gehaald, door gebruik te maken van alternatieve woonvormen. De nieuwe aanbieders voor de B1- en Zelfredzaamheidsroute in de inburgering zijn gestart en er is een aanbesteding maatschappelijke begeleiding doorlopen. In de uitvoering van de Wet inburgering 2021 zijn er wachtlijsten ontstaan door personeelstekort. Hierop heeft het college actie ondernomen door het inhuren van tijdelijke formatie.

Participatiewet in balans

De in 2025 vastgestelde Participatiewet in balans vormt een belangrijk kader voor de uitvoering. De wet beoogt een betere balans tussen bestaanszekerheid, participatie en handhaving, met meer ruimte voor maatwerk en professionele afwegingen. Zevenaar onderschrijft deze uitgangspunten en werkt samen met RSD de Liemers aan verdere implementatie. De focus ligt op een toereikend bestaansminimum, passende participatieondersteuning, eenvoudiger regelgeving en goede uitvoerbaarheid. Vertrouwen en de menselijke maat staan centraal.

Ontwikkeling BUIG
Het BUIG-resultaat bleef in 2025 stabiel, met voortzetting van de eerdere afname van het tekort. Dit komt door de krappe arbeidsmarkt, rijksmaatregelen en ingezette gemeentelijke acties, zoals gerichte arbeidsinschakeling, meer inzet van loonkostensubsidie en handhaving. Voor 2025 was een vangnetuitkering nodig, waarvoor Zevenaar binnen de huidige voorwaarden in aanmerking kwam.

Regionale samenwerking en arbeidsmarktinfrastructuur
In 2025 is binnen arbeidsmarktregio Midden Gelderland verder gewerkt aan de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur. De ontwikkeling van het Regionaal Werkcentrum kreeg concrete vorm, met als doel uiterlijk 1 juli 2026 één herkenbaar loket te bieden voor werkzoekenden, werkenden en werkgevers. Dit moet zorgen voor snellere en effectievere dienstverlening en betere samenwerking tussen gemeenten, UWV, onderwijs en sociaal ontwikkelbedrijven.

Sociale werkvoorziening en sociaal ontwikkelbedrijf
Scalabor B.V. blijft de uitvoerder van de Wet sociale werkvoorziening voor Zevenaar. In 2025 is gewerkt aan de uitvoering van de afspraken over het werkgeverschap voor 2026–2028, waarmee continuïteit voor SW medewerkers wordt geborgd. Tegelijk zet Scalabor stappen richting een sociaal ontwikkelbedrijf, met aandacht voor talentontwikkeling, inclusieve technologie en duurzame inzetbaarheid. Dit ten behoeve van een zekere arbeidsplaats voor mensen met een Wsw-indicatie en een gezonde bedrijfsvoering. Hiermee zouden eventueel toekomstige tekorten zo veel mogelijk beperkt kunnen worden.

Onderwijs en overgang naar werk
De Wet van school naar duurzaam werk is in 2025 verder uitgewerkt en sluit aan bij de gemeentelijke inzet op preventie en kansengelijkheid. De wet biedt betere ondersteuning bij de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt of vervolgonderwijs en helpt langdurige uitval te voorkomen.

Zevenaar Doet
Vanwege personele inzet en beschikbare middelen zijn we van twee rondes in 2024 naar één ronde in 2025 gegaan. De waardebon is verhoogd van €7,50 (in 2023 en 2024) naar €10,00 (in 2025). Ondanks deze wijzigingen zien we een exponentiële toename van het activeren van de waardebonnen. Daarmee laat het zien dat Zevenaar Doet een effectief middel is om de leefbaarheid, samenredzaamheid en sociale basis/cohesie te versterken.

Dorpsplannen
In 2025 zijn de dorpsplannen van Oud-Zevenaar en Angerlo vastgesteld. Het budget voor de dorpsplannen kan sinds 2025 ook gebruikt worden voor de uitvoering van de dorpsplannen. Dit zorgt voor activering in de dorpen.

Maatschappelijke ondersteuning
In navolging op de in 2024 gerealiseerde actualisatie van de Wmo verordening is in 2025 gewerkt aan de actualisatie van het uitvoerend beleid (nadere- en beleidsregels) en het effectiever en efficiënter uitvoeren van maatschappelijke ondersteuning.

Beschermd wonen en beschermd thuis
Regionaal en lokaal is de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis verder uitgewerkt. Voor de invulling van de lokale infrastructuur voor kwetsbare inwoners is in samenwerking met maatschappelijke partners geïnvesteerd in bijvoorbeeld een herstelacademie en projecten als GGZ in de wijk en wijk GGD. Dit laatste project heeft vooral betrekking op het terugdringen van verward- en/of onbegrepen gedrag. Zie hiervoor ook programma 1 Veiligheid, resultaat 1.1.2.

Mentaal Gezondheidsnetwerk
Het Mentaal Gezondheidsnetwerk Achterhoek- Liemers is op basis van het Integraal Zorgakkoord (IZA) opgezet. Het Mentaal Gezondheidsnetwerk De Liemers is één van de drie Mentaal Gezondheidsnetwerken in dit gebied. Om tot uitvoering van het transformatieplan Mentaal Gezond Achterhoek-Liemers te komen zijn in 2025 tijdig alle benodigde beslissingen genomen, overeenkomsten gesloten en de SPUK-transformatiemiddelen aangevraagd.

Wonen en hulpmiddelen
Er zijn nieuwe samenwerkingsafspraken met woningcorporaties vastgelegd in het convenant Wmo-woningaanpassingen. Met hen is ook een samenwerking afgesproken als het gaat om het realiseren van voldoende scootmobielstallingen bij woongebouwen met daaraan gekoppeld de implementatie van een systeem van deelscootmobielen.

Huishoudelijke ondersteuning
We zijn in de 2e helft van 2025 gestart met de realisatie van een was- en strijkservice en met het pilotproject Eigen Regie 7Waerdig. In beide is samenwerking essentieel en nadrukkelijk de inzet. Bij de was- en strijkservice gaat het om samenwerking tussen Wmo en Participatiewet en daaraan gerelateerde partijen. Bij 7Waerdig is dat vooral samenwerking met aanbieders van huishoudelijke hulp en professionals uit de 1e lijn, zoals fysiotherapeuten en wijkverpleegkundigen.

Doelgroepenvervoer
Het verbeterplan doelgroepenvervoer, dat voor een groot deel vervoer op basis van de Wmo omvat, is in 2025 qua organisatorische verbeteringen (werkwijze en beleid) geëvalueerd. Op dit moment loopt de eindevaluatie die is gericht op de verbeteringen die de instroom in en de kosten voor het doelgroepenvervoer moeten beïnvloeden.

Beleidskaders
- Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 (2024)
- Uitvoeringsplan sociaal domein 2025-2028 (2025)
- Nota Armoede en Schulden (2025)
- Beleidsplan Sport en Bewegen 2021-2028
- Het Participatiekompas (2025)
- Kadernota Samen aan Zet 2022 en verder (transformatie beschermd wonen naar beschermd thuis)
- Plan onderwijskansenbeleid 2024-2027
- Bestuurlijke opdracht RSD 2024-2026
- Re-integratieverordening 2024
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2025
- Nadere regels- en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2025
- Verordening jeugdhulp 2025 inclusief beleidsregels en nadere regels
- Convenant Schoolveiligheid (Financiële en inhoudelijke onderlegger: Samenwerkingsagenda Veilig en Zorgzaam Schoolklimaat)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

6.1 Verruimen van de inkomensondersteuning voor meer bestaanszekerheid van inwoners

6.1.1 Bestendigen en versterken samenwerking armoedeplatform 2022-2026

We evalueren de aanpak van de bestrijding van armoede zoals beschreven in de beleidsnotitie armoede en schulden voor de periode 2019-2022. Ook laten we een minima-effectrapportage door het NIBUD uitvoeren, waarbij de financiële gevolgen van het synchroniseren van de inkomensgrens voor inwoners inzichtelijk wordt. Tevens zullen we het NIBUD vragen om inzichtelijk te maken voor welke huishoudtypen er mogelijk sprake is van een armoedeval. Daarnaast kijken we naar wat het verhogen van de inkomensgrens voor de inwoner aan welzijn en preventie oplevert. De uitkomsten van het NIBUD-onderzoek en van de beleidsevaluatie bespreken we met het armoedeplatform. De uitkomsten verwerken we in een nieuwe Beleidsnota armoede en schulden. Samenwerking met het armoedeplatform bestendigen en versterken we.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

In 2025 is er een nieuw Beleidsplan Armoede en Schulden vastgesteld. In dit plan is nieuw beleid opgenomen waarbij rekening gehouden is met inzichten uit de evaluatie van de bestrijding van armoede zoals beschreven

in de beleidsnotitie armoede en schulden voor de periode 2019-2022. Ook zijn de resultaten en aanbevelingen uit de minima-effectrapportage van het Nibud in het plan en de nieuwe Beleidsregels bijzondere bijstand en minimaregelingen gemeente Zevenaar 2026 verwerkt. Tijdens het armoedeplatform van november 2024 en september 2025 zijn de ketenpartners op de hoogte gebracht van nieuw beleid. Het armoedeplatform van september 2025 is samen georganiseerd met 1Stroom waarbij ook de ketenpartners uit de gemeenten Duiven en Westervoort zijn aangesloten.
Uit de Nibud effectrapportage blijkt het volgende:
In de gemeente Zevenaar kunnen alle huishoudtypen zonder zorg de maandbegroting rond krijgen. Geconcludeerd wordt dat de gemeente Zevenaar een ruimhartig beleid heeft. Wel wordt er hierbij van uitgegaan dat alle huishoudens gebruik maken van de lokale en landelijke regelingen en toeslagen. Aanbevolen wordt het niet-gebruik tegen te gaan.

Voorstel raad
Wij verzoeken de raad het resultaat als zijnde behaald af te sluiten.

6.1.2 Wij synchroniseren waar mogelijk de inkomensgrenzen van minimaregelingen 2022-2025

De ambitie is om dezelfde inkomensgrens te gebruiken voor alle regelingen. Zo is het voor inwoners eenvoudiger te bepalen wanneer zij op welke hulp kunnen rekenen. De inkomensgrenzen voor de minimaregelingen zijn, op de individuele inkomenstoeslag (110%) en de collectieve zorgverzekering (140%, derde pakket) na, allemaal gesteld op 120%. We onderzoeken verdere synchronisatie van de inkomensgrenzen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

De Beleidsregels bijzondere bijstand en minimaregelingen zijn geactualiseerd waarbij waar mogelijk dezelfde inkomensgrens wordt gehanteerd.
Voorstel raad
Wij verzoeken de raad het resultaat als zijnde behaald af te sluiten.

6.2 Ondersteunen van inwoners door passende jeugd- en maatschappelijke zorg, hulp en ondersteuning aan te bieden

6.2.2 Wij bieden een herkenbare toegang tot het sociaal domein 2023-2025

De toegang tot het sociaal domein moet zowel fysiek, telefonisch als elektronisch te benaderen zijn. De inwoner met een ondersteuningsvraag kan rekenen op goede informatie en advies, kortdurende ondersteuning, verwerking van een hulpvraag, een beschikking en/of een doorverwijzing naar een ander loket, zoals het Centrum voor Indicatiestelling Zorg (CIZ) voor ondersteuning vanuit de Wet Langdurige Zorg of zorg op basis van de Zorgverzekeringswet (ZVW).
De komende jaren zetten wij in op het bieden van een integrale intake voor inwoners met ondersteuningsvragen. Daarbij kijken wij ook naar integrale dienstverlening. Ook voor andere professionals, die contact hebben met inwoners van de gemeente Zevenaar is de toegang tot hulp en ondersteuning een herkenbare en belangrijke partner. Voor inwoners die geen ondersteuningsvraag hebben (maar wel problemen kennen) en multi-probleem casussen bieden wij een integrale aanpak van de vraagstukken.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Inwoners kunnen zich sinds medio 2025 nu ook digitaal aanmelden voor jeugdhulp. Om de telefonische aanmeldingen snel en zorgvuldig te laten verlopen zijn er bij het KCC enkele medewerkers getraind in het

afnemen van de triage voor jeugdhulp. Dit zorgt voor een eenduidige toegang voor de inwoner. En het vangt veel vragen aan de voorkant af, wat leidt tot snelle en efficiënte afhandeling van jeugdhulpvragen. Met deze ontwikkeling bouwen we aan een van de peilers van een sterk lokaal team.

Voorstel raad
Wij stellen voor om het jaar gereed aan te passen naar 2026 en hiervan kennis te nemen.

6.2.3 Wij verbeteren de afspraken en sturen op het aantal contracten met (regionale) aanbieders van jeugdzorg en wmo 2022-2026

De kwaliteit van de zorg aan onze jeugdigen monitoren we continu door middel van cliëntervaringsonderzoeken, accountgesprekken en controle op doelmatigheid, rechtmatigheid en kwaliteit. In de aanbestedingstrajecten hebben wij altijd aandacht voor de kwaliteit van de zorg. Voor wat betreft contracten met jeugdhulpaanbieders en Wmo-zorgaanbieders sluiten we aan bij de regionaal aangestuurde inkooptrajecten van de MGR sociaal domein Centraal Gelderland. Bij iedere inkoopronde sturen wij op het afsluiten van langer lopende contracten en het verminderen van het aantal aanbieders.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Aan kwaliteit- en toezicht controle is ook in 2025 continu aandacht gegeven. Kwaliteit- en doelmatigheidscontrole voert de MGR uit. Wmo- en Jeugd toezicht voert de toezichthouder rechtmatigheid uit. Inkoop en monitoring zijn steeds in ontwikkeling. Een voorbeeld van een regionaal aangestuurd inkooptraject is het anders organiseren van hoog specialistische zorg, ook wel Essentiële Functies genaamd. Dit door een bovenregionale samenwerking met de zorgaanbieders te organiseren. De bedoeling is om hiermee te voorkomen dat jongeren met een complexe hulpvraag vastlopen in het systeem, dat de vele overplaatsingen worden voorkomen en een kostenreductie wordt gerealiseerd.

6.2.4 Wij werken efficiënt en eenvoudig in het sociaal domein 2022-2026

Binnen het sociaal domein willen we werken vanuit vertrouwen met minder regeldruk en betere efficiëntie. We hebben de ambitie om een betere balans tussen uitgaven en daadwerkelijke zorg te realiseren en minder geld te besteden aan administratieve taken. Met eenvoudig werken willen we geld besparen, aangezien onnodige regels en processen geld kosten. Door te vertrouwen op onze professionals binnen het sociaal domein is er minder verantwoording en administratie nodig.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2024 en 2025 zijn diverse werkprocessen binnen de uitvoerende teams geactualiseerd en aangepast op efficiëntie en noodzaak. Zo is binnen team Jeugd de zogenoemde 'verkorte route' ingevoerd, zodat inwoners een vast aanspreekpunt hebben binnen de gemeente en zij niet elke keer opnieuw hun hele verhaal hoeven te doen. Ook blijven consulenten gekoppeld aan een gezin, zodat zij zich niet steeds opnieuw hoeven inlezen. Binnen team Inkomen & Ondersteuning zijn veel werkprocessen gedigitaliseerd en lean gemaakt, wat de efficiency ten goede gekomen is. Binnen team Wmo is gestart met een pilot om het hoofdproces efficiënter te maken en wordt onderzocht hoe er meer werkprocessen lean kunnen worden gemaakt.

6.2.6 Wij volgen de landelijke (financiële) ontwikkelingen rondom jeugdzorg 2022-2026

Sinds de invoering van de Jeugdwet (2015) is jeugdzorg voortdurend in ontwikkeling. Wij nemen actief deel aan relevante regionale overleggen (via de MGR sociaal domein Centraal Gelderland) en blijven op de hoogte van de ontwikkelingen en oefenen waar mogelijk invloed uit.
Wij volgen de ontwikkelingen via de VNG nauwgezet. Verder volgen wij ook de landelijke ontwikkelingen op

het gebied van innovatie. Best–practices nemen we (indien mogelijk) over in Zevenaar.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De Hervormingsagenda is landelijk vastgesteld en wordt regionaal en lokaal geïmplementeerd en geëvalueerd. Daarnaast wordt het Toekomstscenario Jeugd en Gezinsbescherming in verschillende werkvormen in de regio beproefd. Zevenaar neemt ambtelijk en bestuurlijk actief deel aan de regionale werkgroepen en overleggen van deze landelijke thema's. Zevenaar zet lokaal acties uit om een brede sociale basis te krijgen, samen met de partners met wie we veel samenwerken. Gericht op versterking van het preventieve veld. Dit ligt in lijn met de hervormingsagenda.

6.4 Stimuleren van de deelname van meer inwoners aan het arbeidsproces

6.4.1 Wij willen een passende uitvoering van de Participatiewet 2022-2025

We houden meer rekening met de menselijke maat bij de uitvoering van de Participatiewet, bijvoorbeeld door het aanpakken van hardheden en knelpunten bij de uitvoering van de Participatiewet. Daarbij hebben we tevens aandacht voor de vorm van onze handhaving.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

De landelijke herziening van de Participatiewet vindt plaats binnen het programma Participatiewet in balans, dat bestaat uit drie sporen. De gemeente Zevenaar heeft deze ontwikkelingen vanuit spoor 1 al vertaald naar lokaal beleid. De re-integratieverordening is aangepast en in lijn gebracht met de gewijzigde wet- en regelgeving. Met de vaststelling van de aangepaste re-integratieverordening en beleidsregels is de taak voltooid voor zover dat binnen de huidige landelijke wet- en regelgeving mogelijk is. Een voorstel voor aanpassing van de beleidskaders volgt eind 2026 door aanpassing van de betreffende verordeningen. Daarmee wordt uitgevoerd wat binnen het huidige wettelijke kader mogelijk is. Verdere aanpassingen zijn afhankelijk van de landelijke vervolgstappen in spoor 2 en 3 van de herziening.

Voorstel raad

Voorgesteld wordt de realisatie van dit resultaat door te schuiven naar 2027

VERBONDEN PARTIJEN

Bedragen x € 1.000

Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2025
Gemeenschappelijke regeling		
MGR sociaal domein Centraal-Gelderland	Regionale samenwerking in het sociaal domein moet leiden tot kwalitatief goede en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van de 11 deelnemende gemeenten. Daarbij is het lokale beleid leidend. De MGR is van en voor de samenwerkende gemeenten.	5.730

BedrijfsvoeringsorganisatieDoelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)	De vervoersorganisatie is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk. Het aanvullend vervoer dient ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd te zijn en het vervoer heeft een optimale aansluiting op het openbaar-vervoer-netwerk.	1.477

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin (%)						
	2024	5,00	5,00	4,50		

Het percentage kinderen tot 18 jaar dat opgroeit in een gezin met een bijstandsuitkering bedraagt in Zevenaar 5%. Dit ligt gelijk aan het Gelders gemiddelde en onder het landelijke gemiddelde (6%).
Het gemeentelijk beleid richt zich op het verder terugdringen van kinderarmoede en het behouden van een niveau onder het landelijk gemiddelde. Daarbij wordt aangesloten bij recente ontwikkelingen, zoals de herziening van de Participatiewet met meer nadruk op maatwerk en bestaanszekerheid, de gunstige arbeidsmarkt die kansen biedt voor uitstroom uit de bijstand, en de groeiende aandacht binnen het onderwijs voor kansengelijkheid en het voorkomen van achterstanden.
De gemeente blijft inzetten op een integrale aanpak waarbij participatie, arbeid en onderwijs gezamenlijk bijdragen aan het voorkomen en verminderen van achterstanden bij kinderen.

Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren (%)						
	2024	2,00	2,00	1,10		

Het percentage werkloze jongeren in Zevenaar ligt iets hoger dan het Gelders gemiddelde. Lokaal en regionaal wordt daarom actief ingezet op het voorkomen en terugdringen van jeugdwerkloosheid, in aansluiting op actuele ontwikkelingen in de Participatiewet en de regionale aanpak jeugdwerkloosheid.
Het jongerenloket van RSD de Liemers vormt hierbij een belangrijk instrument. Jongeren worden begeleid naar werk, onderwijs of een combinatie daarvan, met extra aandacht voor jongeren zonder startkwalificatie.
De regionale aanpak bestaat uit vier inhoudelijke lijnen, gericht op onder andere betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, ondersteuning van kwetsbare jongeren en het benutten van kansen op de krappe arbeidsmarkt.
Met deze samenhangende aanpak streeft Zevenaar naar een stabiel en laag niveau van jeugdwerkloosheid, in lijn met regionale en landelijke doelstellingen.

Banen (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)						
	2024	840,40	721,50	720,00		

In 2025 groeit de werkgelegenheid landelijk, regionaal en in Zevenaar licht, maar de arbeidsmarkt blijft overal structureel krap: de vraag naar personeel is groter dan het aanbod. Werkgevers in Midden Gelderland hebben moeite om vacatures te vervullen door schaarste en relatief hoge arbeidskosten. Tegelijkertijd is er een groep inwoners met potentie om met passende ondersteuning aan het werk te gaan. Daarom zet de gemeente Zevenaar in op het beter benutten van dit arbeidspotentieel, via samenwerking met regionale partners en werkgevers, gerichte begeleiding, het ontwikkelen van vaardigheden en het realiseren van duurzame plaatsingen. Hiermee wordt gewerkt aan een meer evenwichtige arbeidsmarkt en verdere groei van de lokale werkgelegenheid.

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo (aantal per 10.000 inwoners)

2025	659,00	840,00	890,00	840,00	50,00

Zevenaar heeft relatief meer inwoners met een maatwerkvoorziening Wmo dan het Gelders gemiddelde. Dit verschil wordt door meerdere factoren verklaard:
Zevenaar heeft een relatief vergrijsde bevolking. Vergrijzing hangt sterk samen met een hoger gebruik van Wmo-voorzieningen, waardoor de vraag naar ondersteuning in Zevenaar groter is. In Zevenaar is een groot deel van de ondersteuning als maatwerkvoorziening georganiseerd. In andere Gelderse gemeenten vallen vergelijkbare vormen van ondersteuning onder algemene voorzieningen. Huishoudelijke ondersteuning is hiervan een voorbeeld. Hoewel steeds meer gemeenten deze keuze inmiddels (deels) terugdraaien, zorgt dit nog steeds voor een lager gemiddelde in Gelderland. Dit betekent dat het verschil tussen Zevenaar en Gelderland niet alleen voortkomt uit een hogere zorgvraag, maar ook uit verschillen in beleidsinrichting.

Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)

2023	1,00	1,00	0,80

Vanuit Zevenaar is in 2025 0,2% van de jongeren met een delict voor de rechter verschenen. Dit staat gelijk aan het Gelders gemiddelde maar is minder dan het landelijk gemiddeld (0,3%). Het betrof 30 jongeren tussen de 12 en 21 jaar.
Ook hierin versterken we het preventief veld. We investeren in de pedagogische basis: een stabiele thuissituatie, een veilige schoolomgeving en voldoende mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding. Samen met onze partners zoals Straatwerk/Jongerenwerk, HALT, Politie, het onderwijs en Iris Zorg proberen werken we aan het vroeg signaleren van risico's en jongeren perspectief te bieden.

Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)

2024	1,00	1,10	1,00

Een jeugdbeschermingsmaatregel wordt door de rechter opgelegd. Het voorlopige cijfer laat een stabiele lichte daling zien. Dit is een trend die ook landelijk geldt. De trend past in de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen van de Hervormingsagenda en Toekomstscenario, waarbij we focussen op vroegsignalering, preventie en het zoveel mogelijk zorg leveren in het vrijwillig kader.

Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)

2024	15,20	16,00	12,40

Zowel de stijging van gebruik van jeugdhulp als de toename van complexiteit per casus is een landelijke trend. Er is een aantal variabelen (wetenschappelijk aangetoond dat deze bijdragen aan instroom jeugdhulp) te noemen waardoor Zevenaar hoger scoort op gebruik jeugdhulp dan het Gelders gemiddelde:
• Zevenaar heeft meer kinderen met een handicap
• Zevenaar heeft meer kinderen met een lager opleidingsniveau
• Zevenaar heeft meer kinderen met een laag geboorte gewicht
• Zevenaar heeft meer volwassenen die gebruik maken van basis GGZ en/ of POH GGZ.
• Zevenaar heeft meer één-ouder- gezinnen.

Het beleid richt zich op het versterken van de eigen kracht van de inwoner en zijn sociale netwerk, en op het uitbreiden van het voorliggend veld. Met als effect dat inzet van jeugdhulp minder nodig is en korter ingezet kan worden. Hier zijn diverse initiatieven voor gestart of voortgezet:
De POH jeugd is uitgebreid naar bijna alle huisartsen van Zevenaar. Er zijn afspraken gemaakt met het onderwijs over de inzet van jeugdhulp binnen de school (schoolmaatschappelijk werk). We hebben de subsidie van het omgangshuis gecontinueerd, maar ook die van organisaties als Humanitas Home Start en Buurtgezinnen. En ook intern zijn er dingen veranderd: denk aan verbeterde werkprocessen, het inzetten van gezinscoaches en het goed beoordelen of een jeugdhulptraject niet al eerder kan worden afgesloten.

Jongeren met jeugdreclassering (% kinderen 12 tot 23 jaar)

2024	0,30	0,30	0,20

Het streven is om in de pas te lopen met het Gelders gemiddelde, dat is in 2025 en 2024 gelukt. De inzet van jeugdreclassering is een maatregel die wordt opgelegd door een rechter. Daarmee is onze invloed beperkt en proberen we vooral te voorkomen dat jongeren in dergelijke trajecten terecht komen. Dat gebeurt o.a. door de inzet van jongerenwerk, Halt, Iriszorg, leerplicht, maatschappelijk werk.

Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)

2024	210,80	219,40	210,00

In 2025 is het aantal lopende re integratievoorzieningen binnen de gemeente Zevenaar verder toegenomen. Deze ontwikkeling sluit aan bij de bestuurlijke opdracht die de raad in december 2023 aan RSD de Liemers heeft verstrekt om inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt beter te ondersteunen.
Ondanks de kansrijke arbeidsmarkt vraagt de begeleiding van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt – bij wie vaak sprake is van complexe en meervoudige problematiek – om maatwerkgerichte ondersteuning. Sinds 2024 wordt hier sterker op ingezet via gespecialiseerde, ingekochte partijen. De stijging van het aantal lopende re integratievoorzieningen is daarmee een logisch gevolg van de gekozen werkwijze: een investering in duurzame participatie en realistische uitstroom op de langere termijn, passend bij zowel de arbeidsmarktomstandigheden als de kenmerken van de doelgroep.

Netto arbeidsparticipatie (% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)

2024	74,00	71,80	73,00

Het percentage werkzame beroepsbevolking in Zevenaar is de afgelopen jaren licht gestegen, mede dankzij intensievere participatie- en activeringsondersteuning voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt via RSD de Liemers. Toch blijft Zevenaar achter bij het Gelders gemiddelde. Dit hangt samen met structurele en demografische factoren zoals vergrijzing, lage arbeidsdeelname in specifieke doelgroepen en relatief hoge jeugdwerkloosheid, in combinatie met landelijke arbeidsmarktkrapte, wijzigingen in de Participatiewet en de groeiende nadruk op duurzame inzetbaarheid en een leven lang ontwikkelen.
Het beleid richt zich steeds sterker op een inclusieve arbeidsmarkt, met nadruk op vaardigheidsontwikkeling, leer-werktrajecten en een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Regionale samenwerkingen en initiatieven op het snijvlak van onderwijs, werk en zorg bieden hierbij belangrijke kansen.
Om de arbeidsparticipatie te verhogen en het verschil met het provinciale gemiddelde te verkleinen, zet de gemeente in op gerichte maatregelen. Prioriteiten zijn onder andere betere regionale arbeidsmarktmatching, maatwerktrajecten voor jongeren en kwetsbare groepen, en een intensievere samenwerking met onderwijsinstellingen en werkgevers. Deze aanpak sluit aan bij de landelijke lijn om participatie te bevorderen, talenten optimaal te benutten en inwoners duurzaam toe te leiden naar werk of onderwijs.

Personen met een bijstandsuitkering van 18 jaar en ouder (aantal per 10.000 inwoners)

2025	240,40	210,10	255,00	210,10	44,90

De gemeente Zevenaar streeft naar zo min mogelijk inwoners met een bijstandsuitkering. Het aantal bijstandsgerechtigden per 10.000 inwoners ligt al jaren onder het landelijke en Gelderse gemiddelde en daalde in het verslagjaar licht. Dit hangt samen met de krappe arbeidsmarkt, de grotere beschikbaarheid van werk en de uitvoering van de bestuurlijke opdracht aan RSD de Liemers (2024–2026).
Deze opdracht richt zich op het benutten van onbenut arbeidspotentieel, het duurzaam behouden van werk en het stimuleren van participatie naar vermogen wanneer uitstroom nog niet mogelijk is. De herziening van de Participatiewet, met meer ruimte voor maatwerk, ondersteunt dit. In de begroting is echter rekening gehouden met een verwachte groei van het bijstandsbestand van circa +1,4%, waardoor het aantal bijstandsgerechtigden de komende jaren licht kan stijgen, ondanks de ingezette inzet op uitstroom en participatie.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	14.911	21.128	24.156	3.028
Lasten	77.682	85.612	86.036	-425
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-62.771**	**-64.483**	**-61.880**	**2.603**
Mutaties reserves				
Baten	124	124	33	-91
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**124**	**124**	**33**	**-91**
Gerealiseerd resultaat	**-62.647**	**-64.359**	**-61.848**	**2.511**

Verschillenanalyse

6. Sociaal domein

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Burgerinitiatieven en vrijwilligerswerk / Preventie (SPUK Breed) De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) voor 2025 bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen afgerond € 203.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).	Lasten	-203.000	N	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kosten preventie In 2025 zijn enkele taken op het gebied van preventie uitgevoerd in de vorm van projecten. Het gaat dan met name om Straatcoaching (Kansrijk jongerenwerk) en GGZ in de Wijk. In totaliteit laten de projecten een overschrijding zien van afgerond € 188.000. Deze projecten zijn vrijwel volledig (€ 168.000) gedekt door externe bijdragen (zie ook toelichting bij de baten).	Lasten	-188.000	N	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden In 2025 is extra budget geraamd, met als dekking de bestemmingsreserve 'Opvang en begeleiding Oekraïners' bedoeld voor het aanpassen van woningen voor huisvesting van grote gezinnen. Deze kosten worden naar verwachting in 2026 en 2027 gemaakt, maar heeft vertraging opgelopen door het gebrek aan beschikbare woningen en de benodigde onderzoeken. Daarnaast was een deel bestemd voor de begeleiding van statushouders voor een pilot deelwonen. De verwachting is dat deze activiteiten in 2026 van start gaan en doorlopen in 2027. Voor 2025 is dit een voordeel van € 100.000. Tegenover de lagere lasten staat voor hetzelfde bedrag een nadeel door lagere onttrekking van de vermelde bestemmingsreserve.	Lasten	100.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden De lasten voor uitvoering van de wettelijke taken voor de 'Wet inburgering' en voor de 'Onderwijsroute' zijn lager. Het voordeel bedraagt € 102.000. Zie verdere toelichting onder baten.	Lasten	102.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Burgerinitiatieven en vrijwilligerswerk / Preventie (SPUK Breed) De in 2025 ontvangen specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) is ingezet voor dekking van de werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma. Hiervoor is een bedrag ontvangen en ingezet van € 203.000 (voordeel). Tegenover deze baten staat voor hetzelfde bedrag aan hogere lasten / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).	Baten	203.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kosten preventie In 2025 zijn enkele taken op het gebied van preventie uitgevoerd in de vorm van projecten. Het gaat dan met name om Straatcoaching (Kansrijk jongerenwerk) en GGZ in de Wijk. Deze projecten konden grotendeels extern worden gefinancierd, in totaal voor € 168.000. De totale kosten bedroegen € 188.000 (zie ook toelichting bij de lasten).	Baten	168.000	V	I

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden In 2025 is rekening gehouden met voorlopige bedragen voor de Rijksvergoedingen voor de specifieke uitkeringen 'Wet inburgering 2021' en 'Onderwijsroute'. De ontvangen bedragen zijn lager op basis van een prognose van het aantal asielstatushouders en gezins- en overige migranten. Het nadeel bedraagt € 102.000. Tegenover dit nadeel staat een voor hetzelfde bedrag een voordeel vanwege lagere lasten.	Baten	-102.000	N	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden In 2025 zijn vergoedingen ontvangen van het COA vanuit het faciliteitenbesluit voor 2023, 2024 en 2025. Deze middelen zijn niet ingezet in 2025. De komende jaren willen wij deze middelen in zetten voor verschillende projecten op het gebied van opvang Oekraïne en statushouders. Bij het raadsvoorstel behorende bij de jaarstukken vragen wij om dit bedrag te doteren aan de Bestemmingsreserve Oekraïne via de resultaatbestemming. Het voordeel bedraagt € 111.000.	Baten	111.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen Gemeente Zevenaar is een tekort gemeente, de BUIG-uitkering sluit niet voldoende aan bij de realiteit van het uitkeringsbestand, de kosten zijn dus hoger dan het budget dat door het Rijk beschikbaar wordt gesteld. Hierover is de gemeente in bezwaar en beroep gegaan, ook zijn er beleidsmatige maatregelen genomen om het te kort verder terug te dringen.	Lasten	-137.000	N	I
6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid De kosten voor de uitvoering van het minimabeleid zijn lager door aanpassingen van de regeling voor de collectieve zorgverzekering en lagere uitgaven voor de alleenverdienersproblematiek en bijzondere bijstand. Het voordeel bedraagt € 268.000.	Lasten	268.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen De hogere baten zijn een gevolg van de hogere vaststelling van het definitief door het Rijk vastgestelde BUIG budget 2025 t.o.v. het in oktober 2024 gepubliceerde voorlopig budget. Daarnaast is rekening gehouden met een aanvullende vangnetuitkering vanwege het tekort, boven de 5%, op de BUIG. Het voordeel bedraagt € 615.000.	Baten	615.000	V	I
6.4 WSW en beschut werk - Sociale werkvoorziening De Impulsbudgetten voor 'Sociale Infrastructuur' die door het Rijk in voorgaande jaren beschikbaar gesteld zijn voor de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio waren voldoende om de kosten te dekken. Hierdoor zijn de incidentele (2024) en structurele middelen ingaande 2025 per gemeente niet ingezet (voordeel € 215.000). Daarnaast is de bijdrage voor het materieel werkgeverschap Wsw lager (voordeel € 26.000). Per saldo bedraagt het voordeel € 241.000.	Lasten	241.000	V	I
6.5 Arbeidsparticipatie - Participatiebudget re-integratie De overschrijding op het participatiebudget wordt voornamelijk veroorzaakt door de complexiteit van de doelgroep, waardoor meer en intensievere begeleiding nodig is om stappen richting werk te zetten. De kosten voor de inzet op nieuw beschut werk en mensen met een doelgroepindicatie brengen extra uitgaven met zich mee, onder andere voor jobcoaching en compensatie voor werkgevers. Deze uitgaven zijn noodzakelijk om de doelgroep arbeidsbeperkten aan het werk te laten gaan. Ook de uitgaven aan reiskosten voor statushouders in hun inburgeringstraject hebben bijgedragen aan de hogere lasten. Het nadeel bedraagt € 159.000.	Lasten	-159.000	N	I

6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO) - Vervoersvoorzieningen Op een totaalbudget van € 2.062.000 is een financieel voordeel ontstaan van € 470.000 bij de woningaanpassingen, scootmobielen en rolstoelen. Door kostenbewustheid en extra aandacht op de toegang is er een financieel voordeel ontstaan. Bij de scootmobielen en rolstoelen afgerond € 350.000 en bij de woonvoorzieningen € 120.000.	Lasten	470.000	V	I
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO) - HbH Op een totaalbudget van € 7.600.000 voor hulp bij het huishouden is een financieel voordeel ontstaan van € 117.000. We zien nog steeds een stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakt van hulp bij het huishouden. Maar de gemiddelde kosten per cliënt laten een lichte daling zien.	Lasten	117.000	V	I
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO) - Eigen bijdragen Via het CAK worden eigen bijdragen geïnd in het kader van de WMO. Deze eigen bijdragen laten een voordelig verschil zien van € 100.000.	Baten	100.000	V	I
6.712 Begeleiding (WMO) - Begeleiding en bemoeizorg Op het taakveld WMO Begeleiding is op een raming van € 3,9 miljoen een nadeel ontstaan van € 285.000. Deze wordt voor ongeveer € 130.000 verklaard door een stijging van het aantal inwoners dat begeleiding ontvangt. Daarnaast is er sprake van een nadeel van € 150.000 die wordt veroorzaakt door uitgaven voor bemoeizorg. De kosten voor deze specifieke groep stijgen nog steeds.	Lasten	-285.000	N	I
6.75 Jeugdhulp ambulant Voor de jeugdhulp ambulant is afgerond € 11.085.000 geraamd. De uitgaven in 2025 bedroegen € 11.975.000. Een nadeel van € 890.000. Wat opvalt is dat de kosten bij jeugdhulp met verblijf een vergelijkbaar resultaat laten zien ten opzichte van de begroting, maar dan positief. Geprobeerd wordt zo min mogelijk gebruik te maken van uithuisplaatsingen. Vaak heeft dit wel gevolgen voor de ambulante hulp. Je ziet een verschuiving. Alleen zou er een voordeel worden verwacht met betrekking tot de uitgaven. Dit is niet direct zichtbaar in de cijfers van 2025. Dit wordt veroorzaakt door enkele factoren. De pilot voor gezinscoaches is door omstandigheden tijdelijk gestopt waardoor er meer indicaties zijn afgegeven die eerder door de gezinscoach konden worden opgepakt. Daarnaast valt een onderdeel van de (nieuwe) essentiële functies onder ambulante jeugdhulp en wordt er vrij veel één op één begeleiding ingezet.	Lasten	-890.000	N	I
6.76 Jeugdhulp met verblijf Voor de jeugdhulp met verblijf is afgerond € 10.175.000 geraamd. De uitgaven in 2025 bedroegen € 9.305.000. Een financieel voordeel van € 870.000. De jeugdhulp met verblijf heeft een sterke relatie met de ambulante jeugdhulp. Bij dat onderdeel staat een uitgebreidere toelichting.	Lasten	870.000	V	I
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal - Woonplaatsbeginsel Afgelopen jaar is gebleken dat er zorgkosten zijn betaald die op basis van het woonplaatsbeginsel niet voor rekening diende te komen van de gemeente Zevenaar. De betaalde kosten zijn in rekening gebracht bij de juiste gemeente. Dit levert op dit taakveld een voordeel op van afgerond € 145.000.	Baten	145.000	V	I
6.791 PGB WMO - Persoonsgebonden budget De vraag naar PGB's (Persoonsgebonden budget) in het kader van de WMO laat nog steeds een daling zien. Dit jaar betekent dit een voordeel van € 170.000.	Lasten	170.000	V	I

6.792 PGB Jeugd - Persoonsgebonden budget De vraag naar PGB's (Persoonsgebonden budget) in het kader van de jeugd laat nog steeds een daling zien. Dit jaar betekent dit een voordeel van € 120.000.	Lasten	120.000	V	I
6.821 Jeugdbescherming Met betrekking tot de jeugdbescherming zijn de kosten binnen de raming van € 1.200.000 gebleven. Het financiële voordeel bedraagt afgerond € 310.000. Bij de jeugdbescherming fluctueren de kosten sterk en zijn we grotendeels afhankelijk van andere partijen.	Lasten	310.000	V	I
0.10 Onttrekkingen reserves - Reserve opvang en begeleiding Oekraïners Er is rekening gehouden met een onttrekking van € 100.000 uit de bestemmingsreserve. Deze is niet ingezet omdat er alternatieve dekkingsmiddelen zijn gevonden of de werkzaamheden zijn uitgesteld.	Baten	-100.000	N	I
Programma 6 Sociaal domein - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse verschillen kleiner dan € 100.000, die niet verder worden toegelicht.	Lasten	465.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 6.Sociaal domein			
Baten			
Opvang ontheemden Oekraïne	De uitgaven in verband met de opvang van ontheemden uit de Oekraïne worden door het Rijk vergoed.	5.401	4.591
Kindertoeslagen affaire	Vergoeding van het Rijk voor de uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	369	325
Minderheden	Een incidentele vergoeding van het COA op basis van het faciliteitenbesluit.	112	0
Woonplaatsbeginsel	Op basis van het woonplaatsbeginsel zijn reeds betaalde zorgkosten in rekening gebracht bij de juiste gemeenten.	1.189	931
Lasten			
Opvang ontheemden Oekraïne	Voor de ontheemden in verband met de oorlog in Oekraïne zijn opvanglocaties ingericht. De kosten hiervan zien wij als incidenteel.	5.155	4.563
Kindertoeslagen affaire.	Totale uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	357	325
Totaal programma 6		**1.558**	**958**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9010	**Uitvoeringskosten TOZO**	**202**	**0**	**0**	**202**

Deze reserve heeft als doel om de uitvoeringskosten van de TOZO regeling zelfstandig ondernemers te egaliseren.

9049	**Zevenaar Doet**	**0**	**0**	**0**	**0**

Deze reserve wordt ingezet voor dekking van de jaarlijkse kosten in de komende jaren (2026 t/m 2028) met betrekking tot DoeDuiten.

Toevoeging De stand van deze reserve is eind 2025 € 0. In 2026 wordt € 225.000 toegevoegd in het kader van de financieel gezonde toekomst.

9073	**Opvang en begeleiding Oekraïners**	**230**	**0**	**0**	**230**

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor activiteiten op het gebied van opvang en begeleiding van vluchtelingen. Hiermee werken we ook aan de taakstelling voor statushouders en geven we vorm aan het deelwonen, we trainen de woonvaardigheden en kunnen extra taallessen organiseren.

Onttrekking In 2025 zijn er geen kosten gedekt uit de reserve. De activiteiten die zijn uitgevoerd konden allemaal gedekt worden met externe financiering waardoor de eigen reserve niet ingezet hoefde te worden.

Totaal bestemmingsreserves		**432**	**0**	**0**	**432**

7.VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Volksgezondheid richt zich op een gezonde leefomgeving en leefstijl. Milieu richt zich op de onderdelen lucht, geluid, bodem, externe veiligheid en duurzaamheid (klimaat).
Over duurzaamheid/klimaat zijn in het Nationaal Klimaatakkoord afspraken gemaakt waarbij de uitvoering bij de gemeenten is belegd. De aanpak en invulling van Zevenaar is onderverdeeld in de 'resultaten': energietransitie, warmtetransitie, circulaire economie/Fairtrade gemeente en klimaatadaptatie.

Wat willen we bereiken?

Wij willen een bijdrage leveren aan een gezonder Zevenaar. Dit bereiken we door meer dan een goede gezondheidszorg alleen. De omgeving waarin we leven is ook belangrijk om ons geestelijk en lichamelijk fit te voelen. We werken ook aan een duurzame samenleving. Zo borgen we de toekomstbestendigheid en leefbaarheid van de samenleving voor onze toekomstige generaties.

Ontwikkelingen

Volksgezondheid

Gemeenten hebben de wettelijke taak zorg te dragen voor de publieke gezondheidszorg voor hun inwoners. Deze publieke gezondheidszorg wordt uitgevoerd door de GGD (VGGM) en biedt gezondheidsbeschermende en gezondheidsbevorderende maatregelen voor alle inwoners (Algemeen Publieke Gezondheidszorg) en preventieve jeugdgezondheidszorg voor 0-18 jarigen (Jeugdgezondheidszorg). In voorgaande jaren heeft de VGGM een aantal taken niet (helemaal) uit kunnen voeren. Door bijstelling van budgetten was dit in 2025 voor nagenoeg alle basistaken wel mogelijk. Vanwege personele krapte op de arbeidsmarkt konden nog niet alle openstaande functies worden ingevuld.

Omgevingsdienst

De besturen van de Omgevingsdienst Arnhem en Nijmegen stelden voor de beide diensten te fuseren tot één Omgevingsdienst. Door een schaalvergroting ontstaat een robuuste en toekomstbestendige omgevingsdienst die ook in de toekomst goed in staat zal zijn haar taken te blijven uitvoeren. De gemeenteraad is geconsulteerd over het voorgenomen besluit tot fusie en dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een fusie per 1 januari 2026. De ODRA en ODRN zijn samen verder gegaan als Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM).

Beleidskaders

- Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040
- Uitvoeringsplan sociaal domein 2025-2028
- Watertakenplan de Liemers 2022-2026 (2022)
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (DPRA) (2022)
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Beheerplan water en riolering (2022)
- Beheerplan begraafplaatsen (2022)
- Milieubeleidsplan 2013-2030 Zevenaar
- Beleidsvisie Externe Veiligheid 2012 Zevenaar
- Nota Bodembeheer 2011 Zevenaar
- Geluidbeleid 2008 Zevenaar
- Integrale laadvisie gemeente Zevenaar 2022
- Klimaatplan "Op weg naar een klimaatneutrale organisatie"
- Uitvoeringsprogramma klimaatneutrale organisatie

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

7.1 Verbeteren van de volksgezondheid in Zevenaar

7.1.1 Wij optimaliseren de aanwezigheid van AED's in wijken en dorpen 2022-2025

Er zijn in de afgelopen periode al de nodige AED's geplaatst in wijken en dorpen. We beoordelen in de komende periode of er nog aanvulling gewenst is en hoe we het beheer borgen. We onderzoeken een subsidieregeling, met name voor opleidingen. Crowdfunding en andere vormen van financiering willen we aanmoedigen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

In november 2025 heeft Stichting Liemers Hartveilig vastgesteld dat nog 6 AED's, 6 buitenkasten en 6 scholingen nodig waren om het AED-netwerk dekkend te maken. De hiervoor geraamde kosten bedragen € 17.000. Het beschikbare budget was ontoereikend om optimalisering in 2025 te realiseren. Om het dekkend AED-netwerk af te ronden is in de 1e VGR 2026 een voorstel opgenomen om incidenteel budget beschikbaar te stellen.

Voorstel raad

Voorgesteld wordt het jaar realisatie door te schuiven naar 2026.

7.1.2 Wij werken aan verbetering van aanrijdtijden van ambulancezorg 2022-2025

Met de VGGM blijven we in overleg om de aanrijdtijden van ambulance spoedritten te verbeteren in een aantal kernen. Daarbij houden we rekening met ontwikkelingen in de ambulancezorg, infrastructurele werken en positionering van de ambulanceposten in de regio.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

In de afgelopen jaren is voortdurend aandacht gevraagd voor verdere optimalisatie van de ambulancezorg, met een focus op aanrijtijden. In samenspraak met de zorgverzekeraar is het meldingsproces doorontwikkeld, wat heeft geresulteerd in een hoger resultaat dan afgesproken in de gehele regio.

Voorstel raad

Voorgesteld wordt om dit resultaat af te sluiten.

7.1.3 Wij versterken de ondersteuning van (aanstaande) ouders en bieden van passende hulp aan kwetsbare (aanstaande) ouders 2023-2025

Ook al in de fase voor de geboorte van een kind ondersteunen we kwetsbare (aanstaande) ouders. Hierbij sluiten we sinds 2020 aan bij het landelijke project Kansrijke Start voor alle kinderen. Binnen dit kader bieden we de doelgroep laagdrempelige ondersteuning thuis met initiatieven als Voorzorg en Nazorg voor kwetsbare (aanstaande) ouders en Sterk Ouderschap voor ouders die vragen om een steuntje in de rug. We willen dit aanbod uitbreiden met o.a. groepsbijeenkomsten voor aanstaande jonge ouders. Dit is wat de doelgroep zelf als wens heeft aangegeven. De inzet kan een preventieve werking hebben op de lange termijn.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

In de afgelopen drie jaar hebben we binnen het project Kansrijke Start een stevige basis gelegd voor de hulp aan (aanstaande) ouders in kwetsbare omstandigheden. Er zijn groepsbijeenkomsten voor jonge ouders in Zevenaar. Verder is het aanbod voor kwetsbare zwangeren en jonge ouders in kwetsbare omstandigheden

uitgebreid. We hebben de subsidie voor Stevig Ouderschap en Homestart verhoogd. Hierdoor kunnen er meer kwetsbare gezinnen meedoen. De kosten hiervoor worden betaald uit reguliere middelen in de gemeentebegroting en gelden uit de SPUK-uitkering GALA/IZA. In de komende jaren werken we verder aan de Kansrijke Start in gemeente Zevenaar en de regio.

Voorstel raad

Wij stellen voor om dit resultaat als afgerond te beschouwen.

7.1.4 Wij zetten ons in voor behoud van de ziekenhuiszorg in ziekenhuis Rijnstate Zevenaar 2022-2025

Ziekenhuis Rijnstate Zevenaar blijft behouden voor Zevenaar en omgeving. Met handhaving van het huidige aanbod van zorg onderzoeken we mogelijkheden voor toevoeging van versterkende (specialistische) functies voor gezondheidszorg op deze locatie, bijvoorbeeld geriatrische voorzieningen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

Voorstel raad

Dit resultaat kan worden afgesloten.

7.2 Inzetten voor uitsluitend gebruik van duurzame vormen van energie

7.2.1 Wij stimuleren maatschappelijke discussie, bewustwording en voorlichting over de energietransitie 2023-2026

Samen met onze inwoners en bedrijven staan we voor de opgave energietransitie. Dat willen we bereiken door ons in te zetten op het besparen van het energieverbruik en op een overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame vormen van energie. Wij geven ruimte aan initiatieven uit de samenleving, die een bijdrage leveren aan de energietransitie. We willen in dialoog met inwoners en andere betrokkenen samen een koers uit stippelen hoe Zevenaar in 2050 CO_2 neutraal is. Samen met onze inwoners gaan we op zoek naar de beste alternatieve energiebronnen voor Zevenaar en op welke locaties deze het best gerealiseerd kunnen worden. Via het energieloket, energiecoaches en campagnes als Kids groen en duurzaam, energiebesparing woningvoorraad en door middel van informatievoorziening aan bedrijven (samen met de ODRA) zorgen we voor de nodige bewustwording en gedragsverandering.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

De dialoog met de samenleving is in 2025 afgerond. In totaal is met bijna duizend inwoners in de dorpen en wijken gesproken over het CO_2 neutraal maken van de Gemeente Zevenaar. Uit deze gesprekken zijn ook aanbevelingen over communiceren en rolneming gekomen. Deze worden betrokken bij het opstellen van het nieuwe participatiebeleid.
De gemeenteraad is met een Raadsinformatiebrief van 7 oktober 2025 over de resultaten en de afronding van het project geïnformeerd.

Voorstel raad

Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

7.2.2 Wij verduurzamen onze eigen organisatie en vastgoed 2025-2026

De CO_2-Prestatieladder zetten we in om als organisatie op de onderdelen energie inkoop, mobiliteit en eigen vastgoed (gemeentehuis, Turmac Cultuurfabriek en de gemeentewerf) 100% CO_2-neutraal zijn.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Eind 2025 is het Uitvoeringsprogramma Klimaatneutrale Organisatie afgerond. Het programma bevat acties en maatregelen die bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelen, een klimaatmonitor om de voortgang te volgen, een duurzaamheidsrapportage voor de verslaglegging en een gedragsstrategie om de uitvoering te ondersteunen. In het eerste kwartaal van 2026 wordt het programma ter besluitvorming aan het college aangeboden.

Voorstel raad

Kennis te nemen van de stand van zaken.

7.2.3 Wij werken in de regio samen aan de regionale energiestrategie 2023-e.v.

Via de Groene Metropoolregio dragen wij bij aan de totstandkoming van een Regionale Energie Strategie (RES). Het RES moet de energietransitie, het overschakelen van fossiele energie naar duurzame energie, mogelijk maken.
Dit gebeurt bijvoorbeeld via zonnevelden, windturbines of warmte uit de bodem. De gezamenlijke ambitie en de zoekgebieden voor duurzame opwek zijn in het RES 1.0 besluit vastgelegd. Verder is de basis gelegd voor de Regionale Structuur Warmte.
Naast duurzaamheid is ook het ruimtelijk aspect van belang. De regio werkt onder andere via een plan Milieueffectrapportage (MER) aan de onderbouwing van de keuzes, die in de RES 2.0 moeten worden gemaakt.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Begin juli 2025 is de raad geïnformeerd over de voortgangsrapportage 'Regionale Energie Strategie Arnhem Nijmegen' en dat in de tweede helft van 2025 het besluitvormingstraject zal volgen. In de RES 2.0 wordt een nadere uitwerking gegeven over het realiseren van het afgesproken duurzame opwek doel van 1,62 terawattuur (TWh) en geven we samen richting aan een robuust, duurzaam en flexibel energiesysteem waarin elektriciteit, warmte en infrastructuur elkaar versterken.
Op 4 december 2025 is het Ontwerp RES 2.0 gepubliceerd en tot 14 januari 2026 ter inzage gelegd. In Q1 2026 is/wordt de RES 2.0 door het college vastgesteld.

7.2.4 Wij zetten in op energiebesparing 2023-2026

De energierekening wordt voor iedereen hoger, de noodzaak en urgentie van de energie- en warmtetransitie is en wordt belangrijker. Daarom moet iedereen mee kunnen doen. We maken slim gebruik van landelijke regelingen en subsidietrajecten. Kennis en kunde worden zoveel mogelijk gedeeld via bestaande platforms/kanalen (zoals het energieloket en energiecoaches). Deelname aan landelijke subsidieregelingen biedt de mogelijkheid van subsidie voor kleine energiebesparende maatregelen. Die deelname zetten wij voort. Ook onze eigen subsidieregeling voor toekomstbestendig wonen blijven we inzetten voor het stimuleren van energiebesparende maatregelen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Lokale Isolatieaanpak

Sinds de start in maart 2025 hebben 1.100 woningeigenaren zich voor de isolatieactie aangemeld. Hiervan hebben 644 woningeigenaren tenminste één isolatiemaatregel aangebracht en isolatiesubsidie ontvangen.

Ongeveer een kwart plant een afspraak met een energieadviseur. Een klein deel, 2%, kiest voor de doe-het-zelfaanpak en voert zelf isolatiemaatregelen uit. De meeste deelnemers, ongeveer driekwart, laten de isolatie uitvoeren door een installatiebedrijf en dienen hiervoor een declaratie in. Een beperkt aantal eigenaren heeft een declaratie ingediend voor subsidie met terugwerkende kracht voor maatregelen die zijn uitgevoerd tussen 1 januari 2024 en maart 2025. Dit betekent dat de overige eigenaren door de regeling zijn gestimuleerd om een nieuwe isolatiemaatregel te nemen.

Soortenmanagementplan
Begin 2025 is een ecologisch bureau gecontracteerd om een soortenmanagementplan op te stellen. In het najaar van 2025 is dit bureau gestart met een eerste gebiedsverkenning.
De uitgebreide ecologische onderzoeken zijn in de tweede helft van 2025 begonnen en gaan door in 2026. Deze onderzoeken vinden plaats in specifieke seizoenen, zoals de broed- en foerageerperiodes. Naar verwachting wordt het project eind 2027 afgerond. Daarna kan een omgevingsvergunning bij de provincie worden aangevraagd waarmee individuele onderzoeken en vergunningstrajecten worden voorkomen. Hierdoor kunnen verduurzamingsprojecten sneller en efficiënter worden uitgevoerd.

Lokale Aanpak Energiearmoede
Sinds 2023 zetten we ons actief in om energiearmoede te bestrijden. Sindsdien zijn meer dan 1.100 huishoudens geholpen bij het verlagen van hun energierekening.
In de zomer van 2025 heeft het college een geactualiseerd plan van aanpak vastgesteld: de Lokale Aanpak Energiearmoede. Deze nieuwe aanpak richt zich op het bereiken van meer huishoudens en biedt extra ondersteuning, onder andere via een witgoedregeling.
Na de zomer is een Europese aanbestedingsprocedure gestart voor het contracteren van een uitvoeringsorganisatie. Naar verwachting wordt in het eerste kwartaal van 2026 het contract getekend en wordt de uitvoering opgeschaald.

Toekomstbestendig Wonen
Sinds de verordening in 2019 in werking trad, hebben 613 woningeigenaren in gemeente Zevenaar gebruikgemaakt van de regeling. Samen investeerden zij ongeveer € 7.528.000 in het verduurzamen of levensloopbestendig maken van hun woning. De provincie Gelderland financierde hiervan 50%. In 2025 ging het tot en met 5 november om 40 woningeigenaren met een totale investering van ongeveer € 820.000. In december heeft het college een nieuwe maatregelenlijst vastgesteld. Een aangepaste verordening is voor besluitvorming in januari 2026 aan de raad aangeboden.

7.2.5 Wij verruimen de laadinfrastructuur voor elektrische auto's 2022-2026

Via een laadvisie willen we aangeven hoe Zevenaar een bijdrage kan leveren aan de totstandkoming van een landelijk dekkend netwerk laadpalen. Wij sluiten daarbij aan op de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), opgesteld door provincie, gemeenten, marktpartijen en netbeheerders. Wij werken daarvoor samen in de Samenwerkingsregio Oost.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In de Integrale Laadvisie uit 2021 was berekend dat er in 2025 ongeveer 169 publieke laadpalen nodig zijn. Eind 2025 waren dat er 121 met nog 22 in realisatie door concessiehouder Vattenfall. Daarnaast zijn er een aantal snellaadpunten, en semipublieke laadpalen en laadpalen door andere concessiehouders die buiten deze cijfers vallen.

Daarnaast voorziet Zevenaar in een dekkend netwerk door middel van 'paal-volgt-auto'-aanvragen. Deze vraaggestuurde aanpak sluit goed aan op de werkelijke behoefte van inwoners, omdat laadpalen alleen worden geplaatst bij concrete aanvragen van EV-rijders.

7.3 Werken aan een aardgasvrij Zevenaar in 2050

7.3.1 Wij voeren de plannen van de Warmtevisie uit 2023-2026

Het Nationaal Klimaatakkoord heeft de regie van de warmtetransitie bij de gemeenten neergelegd, om te komen tot alternatieven voor aardgas als warmtebron. In Zevenaar moeten ongeveer 20.000 woningen aardgas vrij worden, waarbij betaalbaarheid en betrouwbaarheid belangrijke uitgangspunten zijn. Dit hebben we vastgelegd in de Warmtetransitievisie (vastgesteld 2019).

De planning om het proces in de wijken en dorpen van Zevenaar te starten om aardgas vrij te worden is vanwege financiële afwegingen bij de kadernota 2020-2023 getemporiseerd. Er is afgesproken dat vanaf 2023 de verdere uitrol versneld opgepakt gaat worden. De planning wordt daarvoor geactualiseerd. In 2023 starten we de uitvoering van de warmtevisie. Daarin staat de aanpak van het energiezuiniger en aardgasvrij maken van de woningen in de gemeente Zevenaar. Per kern dorp, wijk of en buurt wordt bekeken welke de meest logische alternatieven voor aardgas zouden kunnen zijn en wanneer. Er wordt een termijn van 2 jaar ingepland voor overleg en planvorming met de bewoners.

In Angerlo is al een pilot voor de warmtetransitie opgestart. Het opgestelde plan, vastgesteld door de gemeenteraad op 29 september 2021, vormt de basis voor een uitvoeringsplan. Voor het opstellen daarvan wordt gewerkt door alle betrokken partijen (bewoners, woningcorporatie, netbeheerder en gemeente) samen in de Programma Organisatie Angerlo. De ervaringen en uitkomsten van deze pilot zijn waarschijnlijk goed bruikbaar voor de uitrol over rest van de gemeente.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Warmte programma

Het Warmteprogramma is een verplicht programma onder de Omgevingswet. Het warmteprogramma wordt in 2027 door het college vastgesteld. De verwachting is dat de betreffende wetgeving hierover op 1 juli 2026 in werking treedt, een half jaar laten dan gepland. Het warmteprogramma beschrijft in welke gebieden we de komende 10 jaar aan de slag gaan en wat de verwachte aanpak is.

7.3.2 Wij zetten in op een warmtenet en het gebruik van restwarmte 2023-2026

Met de woningbouwcorporaties en de provincie onderzoekt de gemeente de mogelijkheden van een warmtenet voor de stad Zevenaar. Daarvoor is in 2020 een plan opgesteld. De onderzoeksresultaten geven aanleiding over te gaan tot een intentieovereenkomst (einde 2022) en vervolgens toe te werken naar een samenwerkingsovereenkomst (2023) met als doel de aanleg van een warmtenet.
Verder vindt een onderzoek plaatst naar de mogelijkheden van het door trekken van dit warmtenet naar Didam (gemeente Montferland).

Op het Gelders Eiland is een businesscase in ontwikkeling voor het gebruik van de restwarmte van de steenfabriek in Spijk. De provincie, de gemeente en andere partijen dragen ook bij in de kosten van dit onderzoek.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Warmtenet Spijk

Op 25 februari 2025 is door de betrokken partijen de intentieovereenkomst ondertekend voor het verder onderzoeken van de mogelijkheden voor een Warmtenet in Spijk. Omdat het aantal aansluitingen onvoldoende bleek voor een subsidie van het Warmte Investeringssubsidie bleek de businesscase niet haalbaar. Het college heeft daarom samen met onze partners besloten om de intentieovereenkomst Spijk te beëindigen.

Warmtenet stad Zevenaar
In het collegeprogramma is aangegeven dat de gemeente zich inzet op het gebruik van warmtenetten met gebruik van restwarmte. Voor het benutten van de warmte van de AVR voor een warmtenet in stad Zevenaar is een (publiek) warmtebedrijf nodig dat uiteindelijk zorgt voor de levering van deze warmte naar de afnemers, onze inwoners en bedrijven. Voor de warmtelevering is een intentieovereenkomst afgesloten met de AVR en Vattenfall. En voor het verkennen van de haalbaarheid van het oprichten van een lokaal warmtebedrijf met als doel een warmtenet in stad Zevenaar te realiseren wordt ook aan een intentieovereenkomst gewerkt met het Gelders Warmtebedrijf (GWB). De raad is hierover geïnformeerd (RIB 2 december 2025).

7.4 Werken aan een volledig circulaire economie in 2050

7.4.2 Wij werken aan de opgave circulaire economie, ook via de Groene Metropoolregio 2023-2025

Een circulaire economie is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen. Het vormt een gesloten kringloop, waarin producten en grondstoffen hun waarde behouden. Zevenaar heeft als doelstelling in 2030 50% en 2050 100% circulair te zijn. Via een routekaart circulaire economie zetten we routes uit om dat doel te bereiken.
Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Wij nemen deel aan de opgave circulaire regio van de Groene Metropoolregio 2023-2025. Via deze regionale samenwerking bevorderen we circulaire opdrachtgeverschap en inkoop in de grond-, weg en waterbouw.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Besloten is om de routekaart te integreren in het Uitvoeringsprogramma Klimaatneutrale Organisatie. Eind 2025 is het Uitvoeringsprogramma Klimaatneutrale Organisatie afgerond. In het eerste kwartaal van 2026 wordt het programma ter besluitvorming aan het college aangeboden.

Voorstel raad
Wij stellen voor om jaar gereed aan te passen naar 2026 en kennis te nemen van de stand van zaken.

7.4.3 Wij vernieuwen het afvalbeleid 2024-2025

Het plaatsen van ondergrondse containers voor restafval bij hoogbouw is het laatste grote onderdeel van de harmonisatie van het afvalbeleid. Ook het nieuwe aanbiedstation op 7Poort nadert zijn voltooiing. In 2023 kunnen we de effecten van deze ontwikkelingen op het afvalaanbod en de afvalscheiding in kaart brengen. Mede op basis daarvan moet de gemeente brengen we in beeld hoe we verder willen met het afvalbeleid in de toekomst, welke doelen wij nastreven en welke middelen hiervoor nodig zijn. Hierna volgt actualisatie van het afvalstoffenbeleid. Wij moeten daarnaast bepalen hoe wij in overleg met de gemeente Montferland gevolg willen geven aan het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de Reinigingsdienst De Liemers (RDL).

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

De plaatsing van de 18 bovengrondse luier- en incontinentiecontainers heeft in november 2025 plaatsgevonden.
Omdat de inzameling in januari 2025 al is gestart met de "open" containers, is in 2025 al veel gebruikgemaakt van deze nieuwe maatregel. In totaal is in 2025 142 ton aan luier- en incontinentiemateriaal ingezameld.

Het vervolgonderzoek naar de toekomstbestendigheid van de RDL is voorlopig onderbroken vanwege een mogelijke herindeling met de gemeenten Doesburg, Duiven en Westervoort. Door deze ontwikkeling zijn er momenteel te veel onduidelijkheden om nu al een nieuwe koers voor de RDL uit te zetten.

Voorstel raad

Nader onderzoek naar de toekomstbestendigheid RDL wordt onderbroken totdat er duidelijkheid is over een eventuele herindeling met de gemeenten Doesburg, Duiven en Westervoort. Wij stellen voor om het jaar gereed aan te passen naar 2026 en hiervan kennis te nemen.

7.5 Voorbereiden op klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor wateroverlast, hitte, verdroging en overstroming

7.5.1 Wij nemen maatregelen ter voorkoming van wateroverlast en droogte

2023-2026

Het klimaat verandert en daar moeten wij op inspelen. Wij hebben samen met de gemeenten Westervoort, Duiven en het Waterschap Rijn en IJssel het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie in de Liemers vastgesteld. Hierin is het beperken en voorkomen van wateroverlast en droogte ten gevolge van klimaatverandering geregeld. Het beperken en voorkomen van hittestress is hierin nog niet geregeld.

In het uitvoeringsplan is gekozen voor het scenario, waarin is gezocht naar zoveel mogelijk samenloop met andere ingrepen en aanpakken binnen gemeente Zevenaar. Maatregelen die worden getroffen in het kader van klimaatadaptatie dragen vaak ook bij aan andere doelen. De kosten van de klimaatmaatregelen worden gedekt uit het watertakenplan.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie zijn verschillende maatregelen meegenomen die in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd. Voor beperken van wateroverlast en droogte als gevolg van klimaatverandering worden in lopende projecten (wijk Bloemenkamp, Schrijvershoek, Lobith, diverse inbreidingsprojecten, etc.) maatregelen gerealiseerd. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor toekomstige projecten (Pannerden, Masiusplein).

Lopende en afgeronde taken:

- Er is een particuliere subsidieregeling vastgesteld tot 2027, waarin inwoners subsidie kunnen krijgen voor het nemen van klimaatadaptieve maatregelen in hun tuin, om bijvoorbeeld waterberging te bevorderen;
- In Liemers verband is een project gestart voor het klimaatadaptief maken van het buitengebied;
- Er is in Tolkamer een voedselbos gerealiseerd voor en door inwoners;
- Het bouwstenenrapport bodem en water voor De Liemers is opgeleverd, met bijbehorende signaleringskaart om klimaatadaptieve ruimtelijke inrichting beter te organiseren.

VERBONDEN PARTIJEN

Bedragen x € 1.000

Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2025
Gemeenschappelijke regeling		
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	Uitvoering van meerdere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor gemeenten uit de regio Arnhem. Ook is ODRA voor de deelnemende gemeenten het aanspreekpunt voor milieuvraagstukken.	966
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	RDL zorgt voor de uitvoering van een groot deel van de afvalinzameling en -verwerking, een basistaak van de gemeente.	2.396

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Omvang huishoudelijke restafval (kg/inwoner)						
	2024	93,00	92,00	91,00	95,00	4,00

Door de toename van het huishoudelijk afval is—ondanks de invoering van de nieuwe beleidsmaatregel voor de inzameling van luier- en incontinentiemateriaal—de hoeveelheid fijn restafval gestegen. Daarnaast is het aantal inwoners van onze gemeente in 2025 toegenomen.
Voor het berekenen van de hoeveelheid restafval per inwoner wordt standaard peildatum 1 januari van het betreffende jaar gehanteerd. Wanneer we dezelfde berekening uitvoeren met de peildatum 31 december van vorig jaar, komen we voor Zevenaar uit op 1 kg restafval minder per inwoner t.o.v. de waarde in Gelderland.

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit (%)						
	2022	28,40	31,00			

Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Het laatst bekende cijfer is 31% in 2022. In Zevenaar zitten we iets boven het Gelders gemiddelde. Het doel is om in 2029 meer duurzame elektriciteit op te wekken.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	11.788	11.891	12.991	1.100
Lasten	15.871	14.633	15.319	-686
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-4.083**	**-2.742**	**-2.328**	**414**
Mutaties reserves				
Baten	1.211	438	147	-291
Lasten	0	148	131	17
Totaal mutaties reserves	**1.211**	**289**	**16**	**-273**
Gerealiseerd resultaat	**-2.872**	**-2.452**	**-2.311**	**141**

Verschillenanalyse

7. Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed) De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) voor 2025 bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 247.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).	Lasten	-247.000	N	I
7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed) De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 247.000. Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (Voordeel € 247.000 / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).	Baten	247.000	V	I
7.3 Afval - Afvalinzameling - zwerfafval 1 januari 2023 is de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) voor Singel Use Plastic-richtlijn (SUP) van kracht gegaan. Producenten van verpakkingen zijn nu medeverantwoordelijk voor het betalen van het opruimen en verwerken van wegwerp plastics. In november 2025 heeft de eerste uitbetaling plaatsgevonden, dit betrof de uitbetaling van 2023 en 2024. Elk jaar wordt dit bedrag opnieuw berekend over het voorgaande jaar. Met het ingaan van deze regeling is de "oude" zwerfafvalvergoedingsregeling vervallen. Dit levert een voordeel op van € 140.000. Daarnaast op afvalinzameling - PMD mede als gevolg van een toename afval nog een voordeel van € 53.000.	Baten	193.000	V	I
7.3 - Afval - Afvalstoffenheffing Vanaf augustus 2025 heeft de RDL drie nieuwe vuilniswagens in gebruik genomen. Door een mankement in het administratieve proces zijn de geregistreerde ledigingen van deze wagens niet doorgezet naar het afvalregistratiesysteem van BWaste. Hierdoor zijn deze gegevens niet verwerkt in de belastingadministratie. Dit heeft geleid tot een lagere opbrengst van € 122.000. Daarnaast is er een nadeel van € 70.000 ontstaan doordat aan minder huishoudens vastrecht kon worden opgelegd. Het totale nadeel wordt gecompenseerd door meevallers binnen de kostenpost afvalbeheer en is gedekt via de reserve afval.	Baten	-192.000	N	I

7.4 Milieubeheer - Lokale aanpak isolatie Door het Rijk zijn middelen beschikbaar gesteld om miljoenen bestaande woningen te isoleren. Tot en met 2025 zijn drie tranches via een SPUK-uitkering beschikbaar gekomen. Te besteden tot en met 2028. De nadruk ligt op de slecht geisoleerde woningen van eigenaar-bewoners in de lagere inkomensgroepen (tot 150% van het sociaal minimum). De uitvoering hiervan is in 2025 gestart. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 895.000.	Lasten	-895.000	N	I
7.4 Milieubeheer - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026 In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026 was een bedrag van € 417.000 opgenomen voor 2025. De realisatie was € 147.000. De belangrijkste reden hiervoor is: dat de uitvoering van de Lokale Aanpak Energiearmoede naar verwachting pas start in 2026, na de afronding van een Europese aanbestedingsprocedure. Dit levert een voordeel op in 2025 van € 139.000. Daarnaast is er nog een aantal onderdelen met afwijkingen onder de € 100.000. Dekking van de lasten vindt plaats uit de bestemmingsreserve duurzaamheid. Per saldo zijn de onttrekkingen uit de reserve en de lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een voordeel van € 270.000.	Lasten	270.000	V	I
7.4 Milieubeheer - Lokale aanpak isolatie De uitvoering van de lokale aanpak isolatie wordt gedekt door een SPUK-uitkering. De resterende middelen zijn overgeheveld naar 2026. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 895.000.	Baten	895.000	V	I
0.10 Onttrekkingen reserves - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026 Op begrotingsbasis is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve duurzaamheid van € 417.000. De werkelijke onttrekking is € 147.000. Per saldo zijn de lasten en onttrekkingen budgettair neutraal. Bij de onttrekkingen een nadeel van € 270.000.	Baten	-270.000	N	I
Programma 7 Volksgezondheid en milieu - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.	Lasten	140.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	147	417
Lasten			
Duurzaamheid.	Kosten uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025.	147	417
Opstellen gemeentebreed SMP	Kosten voor het opstellen van een gemeentebreed SMP (ecologisch onderzoek).	74	74
Totaal programma 7		**-74**	**-74**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9017	**Afval**	**256**	**94**	**0**	**350**

De reserve afval is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten afval. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor afval ook beschikbaar voor afval.

Toevoeging In 2025 heeft er een storting van € 93.000 in de reserve plaatsgevonden.

Onttrekking Het resultaat binnen het product afval is in 2025 positief. Hierdoor heeft er geen onttrekking uit de reserve afval plaatsgevonden.

9018	**Riolering**	**644**	**38**	**0**	**681**

De reserve riolering is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten riolering. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor riolering ook beschikbaar voor riolering.

Toevoeging In 2025 hebben we een positief resultaat behaald van afgerond € 552.000. Het geringe nadeel uit de lagere opbrengsten rioolheffing (€ 38.000) hebben we ten gunste gebracht aan de reserve. Het resterende resultaat (€ 514.000) is toegevoegd aan de voorziening.

Onttrekking Het resultaat binnen het product riolering is positief. In 2025 heeft er geen onttrekking uit de reserve plaatsgevonden.

9054	**Duurzaamheid**	**1.368**	**0**	**147**	**1.220**

Voor de duurzaamheidsprojecten is een bedrag beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve. Deze zal de komende jaren worden benut voor de ontwikkeling op het gebied van warmte- en energietransitie.

Onttrekking In 2025 zijn de kosten (€ 147.000) die gemaakt zijn voor het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2023-2026 ten laste gebracht van de bestemmingsreserve.

Totaal bestemmingsreserves	**2.268**	**131**	**147**	**2.251**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9066	**Rioolcombi (kolkenzuiger)**	**400**	**0**	**0**	**400**

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in een rioolcombi (kolkenzuiger).

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	**400**	**0**	**0**	**400**

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8009	**Begraafplaatsen**	**106**	**10**	**2**	**115**

Deze voorziening is gevormd voor het egaliseren van meerjarige periodieke onderhoudskosten. Het onderhoud aan de begraafplaatsen is opgenomen in het beheerplan begraafplaatsen.

Toevoeging In 2022 hebben we het beheerplan begraafplaatsen geactualiseerd. De jaarlijkse storting is conform dit plan.

Onttrekking In 2025 is er € 1.500 onttrokken uit de voorziening voor groot onderhoud aan begraafplaatsen.

8010	**Riolering**	**5.452**	**515**	**0**	**5.967**

Deze voorziening riolering waarborgt dat bijdragen van de burger voor riolering specifiek beschikbaar blijven voor riolering.

Toevoeging In 2022 hebben we het Watertakenplan geactualiseerd. De jaarlijkse storting is conform dit plan.

Onttrekking In 2025 is geen bedrag onttrokken uit de voorziening riolering.

8017	**Afval**	**0**	**80**	**0**	**80**

Deze voorziening afval waarborgt dat bijdragen van de burger voor afval specifiek beschikbaar blijven voor afval.

Toevoeging In 2025 heeft een storting van € 79.000 plaatsgevonden in verband met lagere kapitaallasten als gevolg van uitgestelde investeringen.

Onttrekking In 2025 heeft geen onttrekking plaatsgevonden.

Totaal voorzieningen	**5.558**	**605**	**2**	**6.161**

8.VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en wonen.

Wat willen we bereiken?

We maken gewenste ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de natuur- en cultuurhistorische waarden. We zetten de veranderopgave van de Omgevingswet in voor een andere manier van werken binnen het fysieke domein. We vinden dat er voor iedereen een geschikte woning moet zijn en dat onze inwoners prettig moeten kunnen wonen in een veilige en schone omgeving.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling Woningbouw

In juni 2025 is, na een uitgebreid participatietraject, de Omgevingsvisie vastgesteld. De visie beschrijft de strategische ambities en keuzes op het gebied van wonen, werken, recreatie, natuur en energietransitie. Ook is aandacht voor de sociaal-maatschappelijke infrastructuur. Voor de woningbouw is de ambitie om per jaar 150 tot 200 woningen toe te voegen. In 2025 zijn er ca. 191 woningen toegevoegd.
Voor de lopende Woondeal is een update opgesteld. De oorspronkelijke uitgangspunten blijven stevig overeind. Wel is de woningbouwprogrammering geactualiseerd, in samenwerking met de corporaties en de betrokken gemeenten. Daarbij is specifiek aandacht besteed aan nultredewoningen, geclusterde woonvormen en zorggeschikte woningen voor ouderen. Ook is een doorkijk gemaakt naar de woningbouwmogelijkheden na 2030, aangezien de woningbehoefte blijft toenemen. In de update is extra ingezoomd op de ruimtelijk passende ontwikkelingen en de randvoorwaarden die momenteel belemmerend werken, zoals netcongestie, bereikbaarheid, stikstof, onrendabele toppen en personeelstekorten.

WVG-locaties

In 2025 zijn verdere stappen gezet in de verwerving van de gronden binnen de aangewezen WVG-locaties. Met diverse grondeigenaren zijn onderhandelingen gestart waarvan een aantal inmiddels in een ver gevorderd stadium verkeren. Wij verwachten in het eerste kwartaal van 2026 de koopovereenkomsten met deze partijen te kunnen finaliseren en ondertekenen.

Wet goed verhuurderschap (arbeidsmigranten)

Sinds 1 januari 2024 heeft de gemeente een meldpunt voor goed verhuurderschap, waar inwoners ongewenst gedrag van verhuurders kunnen melden, zoals oneerlijke kosten, discriminatie of bedreiging, op basis van de Wet goed verhuurderschap. In 2025 zijn er twee meldingen ontvangen, die niet tot handhaving hebben geleid.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie Zevenaar 2040
- Structuurvisie Zevenaar 2012-2030
- Woonzorgvisie Zevenaar 2024-2028
- Nota grondbeleid Zevenaar 2021
- Woondeal regio Arnhem-Nijmegen 2.0 (2023)
- Nota vastgoedbeleid
- Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021 - 2024
- Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)
- Integraal accommodatieplan 2020-2040 (IAP)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

8.1 Zorgen voor een geschikte woning voor iedereen

8.1.2 Wij zetten een doorstroommakelaar in 2023-2026

Een doorstroommakelaar adviseert inwoners (op eigen verzoek) over welke woonsituatie het beste bij hen past. We vragen hiervoor bij een provincie een bijdrage aan vanuit de Verhuiscoachregeling.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2025 was de gemeente Zevenaar één van de focusgemeenten van de Provincie Gelderland voor de inzet van de verhuiscoach voor sociale huurwoningen, samen met de gemeenten Duiven en Westervoort en de betrokken woningcorporaties. In de tweede helft van het jaar is de inzet verder uitgebreid naar koopwoningen en de vrije huurmarkt.
Het doel van 200 gevoerde gesprekken is gerealiseerd. Het aantal daadwerkelijke verhuizingen is niet vast te stellen, omdat bewoners dit niet terugkoppelen.
Binnen de woningcorporaties is de rol van verhuiscoach overgenomen door de woonconsulenten. Voor de koopwoningen en de vrije huurmarkt wordt in 2026 opnieuw gebruikgemaakt van de provinciale verhuiscoach. Daarnaast wordt binnen de organisaties verder uitgewerkt hoe de ondersteuning van doorstroming structureel kan worden voortgezet.

8.1.3 Wij maken jaarlijks prestatieafspraken met woningcorporaties 2023-e.v.

In de prestatieafspraken met de woningcorporaties zetten we in op het toevoegen van sociale huurwoningen (30% van de toegevoegde woningvoorraad) en middeldure huurwoningen. Daarnaast zetten we in op verduurzaming bij bestaande woningen en bespreken we de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de corporaties.
In de raamovereenkomst met de corporaties is 25% sociale huur opgenomen, deze passen we aan naar 30%. Wij hebben geen beleid op middeldure woningen, dit is ook niet opgenomen in woonvisies. Dat gaan we nu wel doen. Hiervoor is het nodig om de woonvisies te actualiseren. Daarin gaan we opnieuw de definitie bepalen van wat we betaalbaar vinden, rekening houdend met de huidige marktsituatie en prijsontwikkeling. Daarbij kijken we ook naar instrumenten zoals erfpacht en startersleningen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Voor 2026 zijn nieuwe prestatieafspraken vastgelegd, gebaseerd op de woonzorgvisie Zevenaar 2024-2028 en de biedingen van de corporaties. De afspraken voor 2025 zijn voor een groot deel afgerond. De nog openstaande afspraken blijven onze aandacht houden en worden in 2026 verder opgepakt.

8.1.4 Wij stellen een woningbouwplan voor een continue bouwstroom op en geven uitvoering aan dit plan 2022-2026

In dit plan staat aangegeven welke woningbouw (nieuwbouw) op welke locaties de komende jaren plaatsvindt. Dit plan is afgestemd op de woningbouwbehoefte.
Wij streven naar een continue bouwstroom door het toevoegen van 150-200 woningen per jaar. Wij kijken naar mogelijkheden om woningen sneller te realiseren. Bouwen met nieuwe technieken, bijvoorbeeld fabrieksmatig (prefab) en alternatieve materialen zoals hout, bieden kansen voor versnelling van de realisatietijd. Daarnaast bekijken we hoe wij het proces nog effectiever kunnen inrichten.
Voor leegkomende of leegstaande gebouwen bekijken we of deze een nieuwe functie kunnen krijgen, bij voorkeur wonen. We gaan hiervoor het gesprek aan met eigenaren van leegstaande objecten om te kijken of deze zich lenen voor functieverandering. Dit kan het geval zijn voor individuele objecten maar ook voor een groter gebied dat om herstructurering vraagt. Als het om ons eigen vastgoed gaat zetten we in op een

combinatie van maatschappelijke functies en wonen.
Er moet voldoende capaciteit zijn om goed uitvoering te kunnen geven aan de ambitieuze bouwopgaven (meer bouwen, strakke vergunningverlening) en om uitvoering te kunnen geven aan de Omgevingswet (o.a. kortere procedures, participatie, integrale besluitvorming).

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De ambitie voor de woningbouw is het toevoegen van 150 tot 200 woningen per jaar. In 2025 zijn er 191 woningen toegevoegd.
De komende jaren is onze inzet om het aantal afgesproken woningen te blijven realiseren. Om die reden investeert de gemeente in de ontbrekende grondposities door een meer situationeel grondbeleid te voeren met als doel om meer regie te kunnen voeren op de woningbouwproductie.

8.2 Uitvoeren van de Omgevingswet en ruimtelijke projecten

8.2.2 Wij geven uitvoering aan de Omgevingswet 2022-2026

Naar verwachting treedt op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Of dat ook de definitieve datum is, zal in oktober blijken. Belangrijk is namelijk dat de ICT-problemen verholpen zijn. De implementatie van de Omgevingswet heeft een structureel effect op de gemeente als organisatie (groeiende, krimpende en veranderende capaciteit, legesopbrengsten, vervallen taken en nieuwe taken). Daarbij biedt de stelselwijziging veel decentrale beleidsruimte (keuzevrijheid) die effect gaat hebben op de organisatie en de financiën. De VNG heeft in samenwerking met een aantal gemeenten het Structureel Effectenmodel Omgevingswet ontwikkeld. Aan de hand van dit model zijn de structurele effecten van de Omgevingswet in beeld gebracht. Omdat er nog inhoudelijke beleidskeuzes gemaakt moeten worden is uitgegaan van een aantal aannames over o.a. vroegtijdige participatie, overname van de zogenaamde bruidsschat en de opzet van de nieuwe omgevingsplannen (globaal of gedetailleerd). De beschikbaar gestelde budgetten voor de invoering van de Omgevingswet zijn deels nog beschikbaar voor de transitiefase, maar behoeven wellicht nog aanvulling.

De Omgevingswet vereist het vaststellen van een omgevingsvisie en 1 omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente. Bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan onderzoeken we ook de mogelijkheden voor welstandsvrij bouwen en houden we de taakstelling van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit tegen het licht. Ook verkennen we of (gedeelten van) werklocaties te transformeren zijn naar woongebieden.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

De Omgevingswet kent drie nieuwe instrumenten. De omgevingsvisie is 25 juni 2025 door de raad vastgesteld. Wij werken op dit moment aan het gemeentebrede omgevingsplan aan de hand van een pilot. De resultaten van de pilot worden in het najaar van 2026 aan de raad aangeboden.
Tevens is gestart met de het werken met omgevingsprogramma's, zoals het mobiliteitsprogramma en het erfgoedprogramma die een uitwerking zijn van de ambities uit de Omgevingsvisie

Voorstel raad
Het is een regulier proces geworden. Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

8.2.3 Wij intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen 2022-2026

Inwoners betrekken we meer en op het juiste moment bij de ruimtelijke ordening en wonen o.a. bij gebiedsgericht werken, omgevingsvisie en bouwplannen. Dit sluit aan op het nog op te stellen gemeentebrede participatiebeleid. Voor het toetsen van initiatieven werken wij met de omgevingstafel. Een omgevingstafel is een overlegstructuur waarbij een initiatief voor een ruimtelijk project vanuit verschillende invalshoeken (o.a. ruimtelijk, wonen, natuur, milieu, fysieke en sociale leefomgeving) wordt bekeken en beoordeeld. Deze is nog zeer intern gericht, maar gaan we uitbreiden en meer naar buiten richten.
Wij kijken kritisch naar het idee van de conceptaanvraag zoals wij deze momenteel hanteren. We toetsen in een vroeg stadium (idee fase) het initiatief op kansrijkheid. Hierdoor geven we wooninitiatieven van inwoners en ontwikkelaars meer kans en we kunnen sneller besluiten. Ook voorkomen we hiermee dat een initiatiefnemer veel voorbereidingskosten moet maken. Bij het herinrichten van een wijk, zetten we in op wijkgericht werken.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Woningbouwplannen
Om de plannen te beoordelen, maken we momenteel actief gebruik van de intake- en omgevingstafel. Deze aanpak is voornamelijk intern gericht. Tijdens de omgevingstafel worden de aanvragen integraal besproken en voorzien van een advies voor verdere behandeling. Dit wordt tevens gedaan om vanuit alle disciplines sneller de aanvraag te kunnen beoordelen.

Locaties voor reizigers (woonwagens).
Voor het vraagstuk rondom het tekort aan woonwagenlocaties hebben we samen met de sector belangrijke stappen gezet. Het doel is om te kunnen voorzien in de behoefte aan extra standplaatsen, zowel op bestaande locaties als op mogelijke nieuwe locaties. Als eerste is een woonwagenprogramma (beleid) opgesteld, dat dient als basis voor de verdere uitwerking richting daadwerkelijke uitbreiding van standplaatsen. Daarnaast zijn voor de bestaande locaties ruimtelijke onderzoeken uitgevoerd om te bepalen waar uitbreiding haalbaar is. Voor de meest kansrijke locaties starten wij in 2026 de ruimtelijke procedure. Ook wordt onderzocht of er nieuwe locaties gerealiseerd kunnen worden. We blijven in gesprek met de klankbordgroep van woonwagenbewoners en andere betrokkenen om het proces gezamenlijk en zorgvuldig vorm te geven.

Integraal gebiedsgericht werken
Eind 2024 is het programma integraal wijkgericht werken gestart voor de gemeente en Baston wonen. In het afgelopen jaar is intensief ingezet op participatie in zowel Methen als Babberich. In beide gebieden zijn samenwerkingsstructuren opgezet tussen Caleidoz, Baston Wonen, de gemeente Zevenaar en in Babberich de Dorpsraad. Deze wijk- en dorpsteams stimuleren betrokkenheid van bewoners en ondersteunen de inmiddels opgerichte bewonersplatforms. In beide wijken zijn diverse activiteiten uitgevoerd en is gewerkt aan het verbeteren van de woonomgeving, Op dit moment wordt gewerkt aan de voorbereiding van 2 grootschalige bewonersbijeenkomsten, gericht op ontmoeting, versterking van participatie en het gezamenlijk vormgeven van de toekomst van wijk en dorp.

8.2.4 Wij werken samen met partners aan de realisering van het Rivierklimaatpark 2022-e.v.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst die in oktober 2020 gesloten is met de gemeenten Arnhem, Duiven, Rheden, Westervoort, het waterschap Rijn en IJssel, de provincie Gelderland, de staat der Nederlanden en Natuurmonumenten nemen we in 2022 een besluit over toezegging van financiën voor de uitvoering van maatregelen in het Rivierklimaatpark. Van de gemeente Zevenaar wordt een bijdrage verwacht voor
- Het verbeteren (verkeersveiliger maken) van de Marsweg.
- De opwaardering van de entrees van het gebied.
- Een algemene kwaliteitsimpuls.
- De aanleg van struinroutes.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
			
	Volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

In 2025 zijn keuzes gemaakt om te komen tot een Voorkeursvariant. Bij de uitwerking van het Voorkeursalternatief (VKA) naar een Voorkeursvariant (VKV) bleek in de eerste helft van 2025 dat de kosten van het VKA het in de SOK afgesproken budget overschreden. In opdracht van de Stuurgroep heeft het projectteam in de tweede helft van 2025 een integrale variant uitgewerkt die wél binnen het beschikbare budget past: de geoptimaliseerde VKV. Deze VKV bevat onder meer een vrijliggend fietspad langs de Marsweg, verbetering van de gebiedsentrees, natuurontwikkeling, opheffing van de meeste scheepvaartknelpunten en een kwaliteitsimpuls van het gebied. De geoptimaliseerde VKV wordt in het voorjaar van 2026 voorgelegd aan de Stuurgroep. Na een positief besluit wordt deze uitgewerkt tot een vergunbaar ontwerp.

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Demografische druk (%)						
	2025	74,80	80,20	80,20	80,20	0,00
Met de demografische druk bedoelen we het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar. Deze ligt in Zevenaar aanzienlijk hoger dan het landelijk- en Gelders gemiddelde.						
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€)						
	2025	964,00	904,00	827,00	827,00	0,00
Deze indicator betreft het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afval en riool zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie.						
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€)						
	2025	1.052,00	1.010,00	921,00	921,00	0,00
De indicator heeft betrekking op het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afvalbeheer en rioolbeheer zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie.						
Gemiddelde WOZ-waarde (per € 1.000)						
	2025	398,00	334,00	334,00	334,00	0,00
Deze beleidsindicator is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. De waarde kan daardoor licht afwijken van andere publicaties. De stijging in 2025 ten opzichte van 2024 is 4,4%. De ontwikkeling van de woningmarkt voor de komende jaren schatten wij als volgt in: 2025 --> 2026 +15% 2026 --> 2027 +5%						

Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)

2024	7,60	9,90	7,50	9,90	2,40

De ambitie voor de woningbouw is het toevoegen van 150 tot 200 woningen per jaar. In 2025 zijn er ca. 191 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad. Voor de komende jaren zitten er voldoende woningen in het programma om de gemiddelde jaarproductie te kunnen bereiken. Dit neemt niet weg dat we blijvend te maken hebben met een aantal onzekerheden. Met name de stikstofproblematiek, de toenemende netcongestie en beschikbaarheid van personeel.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	-245	8.123	9.518	1.395
Lasten	2.588	11.555	10.086	1.470
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-2.833**	**-3.433**	**-568**	**2.865**
Mutaties reserves				
Baten	602	1.558	929	-629
Lasten	0	524	524	0
Totaal mutaties reserves	**602**	**1.034**	**405**	**-629**
Gerealiseerd resultaat	**-2.231**	**-2.399**	**-163**	**2.236**

Verschillenanalyse

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimte en leefomgeving - Faciliterende grondexploitaties/Anterieure overeenkomsten	Lasten	-377.000	N	I

Het BBV schrijft voor dat gemaakte kosten waarvan de verwachting is dat deze door middel van een overeenkomst verhaald kunnen worden op de balans worden gepresenteerd als nog te ontvangen bedragen. Vanaf 2022 is dit ook voor het gebied Enghuizen II het geval. In de loop van 2025 is duidelijk geworden dat een deel van de gemaakte kosten niet verhaald kunnen worden via het kostenverhaal. Een belangrijk deel van de reeds gedane en nog benodigde inzet ziet op vraagstukken die betrekking hebben op (toekomstig) gemeentelijk eigendom of beleidsmatige keuzes die uitsluitend in het publieke belang worden gemaakt. Voor deze werkzaamheden bestaat geen grondslag om kosten te verhalen op marktpartijen. Daarnaast zijn er nog wat kleinere voor- en nadelen bij andere projecten. Per saldo een nadeel van € 377.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Babberich - Middag Oost & Zwanenwaay	Lasten	423.000	V	I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025. In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Middag Oost & Zwanenwaay berekend op negatief € 3.353.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het

voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 423.000 NCW. De verbetering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:
1. Aanpassing grondprijzen en overige opbrengsten
De grondprijzen zijn aangepast op basis van de grondprijsbrief 2026 en recent afgesloten overeenkomsten. Daarnaast zijn extra overige opbrengsten ontvangen uit bijdragen voor de inrichting van het openbaar gebied. Gezamenlijk heeft dit een positief effect van € 61.000 op de grondexploitatie.
2. Rente-effecten
De rente-effecten bedragen € 3.000 voordelig. De verplichte discontovoet van 2%, waarmee het resultaat contant wordt gemaakt, wijkt de laatste jaren fluctuerend af van de rekenrente. De hogere rentevoet heeft een positieve uitwerking op deze verlieslatende grondexploitatie.
3. Extra plankosten
Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Dit resulteert in een nadeel van € 34.000.
4. Vrijval van kosten door woonrijp maken
Het deelgebied Middag Oost is voor een groot deel woonrijp gemaakt. Hierdoor vallen kosten vrij die eerder geraamd waren voor het bouwrijp maken, maar niet meer noodzakelijk blijken te zijn. In totaal leidt dit tot een positief effect van € 418.000.
5. Prijspeilcorrectie
Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Dit resulteert in een nadeel van € 17.000.
6. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging
De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Door een relatief sterkere kostenstijging is sprake van een negatief effect van € 8.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Vestersbos Lasten 160.000 V I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze doorrekening is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Vestersbos berekend op negatief € 362.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 160.000 NCW.

De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:
1. Rente effecten
De rente effecten bedragen € 77.000 negatief. Hoewel de hogere rentevoet een negatieve uitwerking heeft, zorgt de wijziging in rentepercentages in verschillende jaren tegelijkertijd voor een beperkt positief effect door afwijkingen in de rekenrente.
2. Prijspeilcorrectie
Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Deze correctie resulteert in een negatief effect van € 49.000.
3. Bijstelling grondopbrengsten
Op basis van de nieuwe selectieleidraad zijn de grondopbrengsten bijgesteld. Dit leidt tot een positief effect van € 461.000 op de grondexploitatie.
4. Extra plankosten
Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025:

80%). Dit resulteert in een nadeel van € 152.000.
5. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging
De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Door een hogere opbrengstenstijging én hogere kostenstijging ontstaat per saldo een positief effect van € 48.000.
6. Civieltechnische kosten
De extra civieltechnische kosten bedragen € 72.000 negatief. Dit wordt veroorzaakt door het overboeken van kosten vanuit de algemene dienst die oorspronkelijk op de grondexploitatie geboekt hadden moeten worden en in eerste instantie niet waren voorzien.
7. Overige verschilllen
De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 1.000 positief, voornamelijk door afrondingen binnen de grondexploitatie.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Waaijakkers Lasten -129.000 N I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze doorrekening is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Waaijakkers berekend op negatief € 129.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026).

De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:
1. Rente-effecten
De rente-effecten bedragen € 6.000 positief. Hoewel de hogere rentevoet doorgaans een positieve uitwerking heeft op verlieslatende grondexploitaties, is dit positieve effect hier beperkt zichtbaar.
2. Prijspeilcorrectie
Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Dit leidt tot een negatief effect van € 14.000.
3. Extra kosten bouwrijp maken
De extra kosten voor het bouwrijp maken bedragen € 50.000 negatief. Dit wordt veroorzaakt door aanvullend onderzoek naar flora en fauna.
4. Extra plankosten
Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Dit resulteert in een nadeel van € 196.000.
5. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging
De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hierbij ontstaat per saldo een negatief effect van € 2.000.
6. De NCW per 1 januari 2025 was nog positief. Alleen voor het negatieve gedeelte wordt een verliesvoorziening gevormd. Dit heeft een positief effect van € 124.000.
6. Overige verschillen
De overige niet nader verklaarde afwijkingen bedragen per saldo € 3.000 positief. Dit komt voornamelijk door afrondingen.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen Lasten 807.000 V I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale

doorrekening plaatsgevonden. Deze is uitgevoerd op basis van de actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Wonen becijferd op negatief € 31.875.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 807.000 NCW.

De verbetering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:
1. Bijstelling grondopbrengsten
De grondopbrengsten zijn bijgesteld op basis van tot stand gekomen overeenkomsten. Dit leidt tot een positief effect van € 469.000. De aanpassing betreft voornamelijk de opbrengsten van de sociale huurwoningen binnen Het Hof.
2. Overige opbrengsten
Het saldo van overige opbrengsten heeft een positief effect van € 449.000. Dit komt door extra opbrengsten uit de aansluitbijdrage voor het warmtenet in Het Hof en het vervallen van een eerder te betalen financiële bijdrage.
3. Vrijval van kosten door woonrijp maken
Enkele deelgebieden binnen Zevenaar Oost Wonen zijn grotendeels woonrijp gemaakt. Hierdoor vallen kosten vrij die eerder geraamd waren voor bouwrijp maken, maar niet meer nodig blijken te zijn. Het budget voor woonrijp maken blijft behouden. Per saldo levert dit een positief effect op van € 949.000.
4. Extra plankosten
De procedures duren langer dan eerder verwacht. Daarnaast wordt, conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Deze combinatie beïnvloedt de plankosten en resulteert in een nadeel van € 745.000. Een deel van deze kosten wordt gecompenseerd door vrijvallende budgetten binnen Zevenaar Oost Wonen.
5. Rente effecten
De rente effecten bedragen € 243.000 negatief. De hogere rentevoet heeft een ongunstige uitwerking op deze verlieslatende grondexploitatie. Dit wordt versterkt doordat de verplichte discontovoet van 2% afwijkt van de rekenrente.
6. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging
De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hoewel beide stijgen, leidt de relatief sterkere kostenstijging tot een negatief effect van € 3.000.
7. Prijspeilcorrectie
Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau is een prijspeilcorrectie uitgevoerd. Deze correctie resulteert in een nadeel van € 70.000.
8. Overige verschillen
Niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 1.000 positief. Dit vloeit vooral voort uit afrondingen binnen diverse deelgrondexploitaties.

8.3 Wonen en bouwen - Wonen Lasten 629.000 V I
Het was de verwachting dat in 2025 € 1.033.000 nodig zou zijn voor diverse onderdelen uit het plan woningbouw welke dekking heeft uit de bestemmingsreserve woningbouw. Echter de realisatie laat in 2025 maar € 404.000 zien. Dit verschil wordt o.a. veroorzaakt door vertraging in het project flexwoningen Reisenakker. De afronding van het project vindt plaats in 2026. Ook het onderzoek naar standplaatsen woonwagens laat in 2025 een lagere realisatie zien dan begroot. Ook dit proces zal naar verwachting in 2026 gaan

lopen. Een voordeel bij de lasten van € 629.000.

8.3 Wonen en bouwen - Omgevingsvergunningen en toezicht In de 2e voortgangsrapportage 2025 is de verwachting uitgesproken dat voor een bedrag van € 1.051.000 aan leges ontvangen zou worden. In werkelijkheid is € 1.499.000 ontvangen. Dit kan verklaard worden doordat in het vierde kwartaal 2025 meer omgevingsvergunningen voor grote projecten zijn vergund dan eerder verwacht.	Baten	448.000	V	I
8.3 Wonen en bouwen - Realisatiestimulans Op 5 november 2025 heeft het Rijk de regeling realisatiestimulans vastgesteld. Het doel hiervan is om lokale woningbouw te versterken en onrendabele projecten haalbaar te maken in heel Nederland. In de vorm van een Spuk-uitkering ontvangen gemeenten € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw start tussen 1 januari 2025 en 31 december 2029. In 2025 is in Zevenaar voor 103 betaalbare woningen met de bouw gestart. Hiervoor ontvangen wij € 721.000. In de begroting was hier nog geen rekening mee gehouden.	Baten	721.000	V	I
0.10 Onttrekkingen reserves - Bestemmingsreserve woningbouw In de begroting is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve van € 1.558.000. Zoals bij 8.3 Wonen en bouwen - Wonen is aangegeven is die onttrekking in 2025 lager uitgevallen. Dit levert een nadeel op van € 629.000.	Baten	-629.000	N	I
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.	Lasten	183.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	405	405
Grondexploitatie Babberich - Middag oost en Zwanenwaay	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Babberich Middag Oost en Zwanenwaay is het verwachte resultaat met afgerond € 423.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	423	0
Grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen is het verwachte resultaat met afgerond € 807.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	807	0
Grondexploitatie Vestersbos	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Vestersbos is het verwachte resultaat met afgerond € 161.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	161	0

Realisatiestimulans	In 2025 is € 721.000 ontvangen voor de Realisatiestimulans, op basis van het aantal gebouwde betaalbare woningen.	721	0
Lasten			
Grondexploitatie Vestersbos	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Vestersbos is het verwachte resultaat met afgerond € 325.000 nadelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	325	0
Bevordering woningbouw	Voor het bevorderen van de woningbouw en de doorstroming op de woningmarkt zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	405	405
Faciliterende grondexploitaties	Op basis van anterieure overeenkomsten zijn kosten gemaakt die onvoldoende vergoed worden door externe partijen.	420	43
Grondexploitatie Waaijakkers Aerdt	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Waaijakkers Aerdt is een verliesvoorziening gevormd van afgerond € 129.000.	129	0
Totaal programma 8		**1.563**	**-43**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9056	**Woningbouw**	**2.097**	**0**	**929**	**1.168**

De plannen voor het bevorderen van de woningbouw voor starters en doorstroming op de woningmarkt worden bekostigd uit deze bestemmingsreserve.

Onttrekking	In 2025 zijn de kosten (€ 405.000) die gemaakt zijn voor het plan woningbouw Zevenaar en voor het project flexwoningen Reisenakker ten laste gebracht van de bestemmingsreserve. Daarnaast is € 524.000 teruggevloeid naar de algemene reserve.

Totaal bestemmingsreserves	**2.097**	**0**	**929**	**1.168**

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

ALGEMEEN

Inleiding
De lokale belastingen vormen een belangrijk deel (grofweg 20%) van de inkomsten van de gemeente. Deze paragraaf geeft inzicht in de te verwachten of gerealiseerde opbrengsten van de verschillende belastingen, heffingen en retributies. De lokale belastingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies. De opbrengsten van de algemene belastingen, zoals onroerendezaakbelastingen, parkeerbelasting en toeristenbelasting, behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Bij bestemmingsheffingen en retributies, zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing of leges, is sprake van een samenhang tussen de opbrengst en bepaalde aanwijsbare kosten of tegenprestaties.

In de Gemeentewet en enkele bijzondere wetten, zoals de Wet milieubeheer, staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. Wij benutten een groot deel van de toegestane belastingsoorten. U besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen door het vaststellen van een verordening. Voor elke heffing stelt u een afzonderlijke verordening vast.

Beleid
U stelt de verordeningen vast voor alle gemeentelijke belastingen en heffingen. In deze verordeningen is ook opgenomen of -en tot welk bedrag- kwijtschelding mogelijk is. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2025 golden de volgende uitgangspunten:

- De afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden en leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% kostendekkend zijn. Concreet betekent dit dat de geraamde baten van deze heffingen niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten die hiermee verband houden. Wij voldoen hieraan. Bij sommige heffingen, zoals marktgelden en lijkbezorgingsrechten, zien wij af van volledige kostendekking;
- Het gehanteerde inflatiepercentage voor 2025 is 1,2% (raming CPB);
- De kosten die wij maken voor heffing en invordering van de belastingen en rechten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend naar de bestemmingsheffingen, zoals afvalstoffen- en rioolheffing en naar één verzamelpost voor de algemene heffingen. Deze verdeelsleutel is een zo goed mogelijke inschatting. Omdat het gros van de werkzaamheden niet specifiek aan één enkele belastingsoort is toe te rekenen, is een meer specifieke inschatting niet te maken.

Beleidskaders
Een essentieel kader is de beperking dat lokale belastingen en heffingen niet afhankelijk gemaakt mogen worden van inkomen, winst of vermogen. Inkomenspolitiek is voorbehouden aan het Rijk. De specifieke beleidskaders zijn opgenomen bij de verschillende belastingen en heffingen.

Ontwikkelingen
Indien van toepassing zijn er bij de betreffende belastingen of heffingen specifieke ontwikkelingen opgenomen.

OPBRENGSTEN

Bedragen x € 1.000

Belastingen en heffingen	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil
Belastingen				
Belasting op eigendom woningen	9.009	9.009	9.219	210
Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	6.019	6.019	6.214	195
Precariobelasting	38	38	44	6
Reclamebelasting	105	0	2	2

Toeristenbelasting	382	382	414	32
Parkeerbelasting - parkeergelden	961	961	1.035	74
Parkeerbelasting - parkeervergunningen	124	124	192	68
Bedrijfsinvesteringszone	0	190	190	0
Totaal belastingen	16.638	16.723	17.310	587
Heffingen (excl. reservemutaties)				
Leges - burgerzaken	112	112	132	20
Leges - paspoorten en rijbewijzen	998	998	845	-153
Leges - opstellen en handhaven APV	61	51	54	3
Marktgelden	36	36	26	-10
Afvalstoffenheffing	4.703	4.703	4.511	-192
Lijkbezorgingsrechten	135	135	135	0
Leges - omgevingsvergunningen	901	1.051	1.499	448
Leges - ruimtelijke ordening	16	10	8	-2
Leges - welstand	43	73	109	36
Rioolheffing	5.183	5.183	5.145	-38
Totaal heffingen (excl. reservemutaties)	12.188	12.352	12.464	112
Totaal belastingen en heffingen	28.826	29.075	29.774	699

OVERZICHT KOSTENDEKKENDHEID

Heffingsoort (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025				Rekening 2025			
	Taakveld	Overhead	Baten	Dekkings %	Taakveld	Overhead	Baten	Dekkings %
Afvalstoffenheffing (*)	4.611	92	4.703	100%	4.326	92	4.511	102%
Rioolheffing (*)	4.541	642	5.183	100%	4.400	708	5.145	101%
Lijkbezorging	339	184	135	26%	335	184	135	26%
Marktgelden	25	9	34	100%	44	9	26	48%
Leges:								
Titel 1 Algemene dienstverlening	1.044	430	1.251	85%	914	279	986	83%
Titel 2 Omgevings-vergunningen	733	535	962	76%	1.129	604	1.616	93%
Titel 3 Europese Dienstenrichtlijn	42	34	61	80%	42	34	54	71%
Totaal leges	1.819	999	2.273	81%	2.085	917	2.656	88%

(*) Bij de jaarrekening kunnen de opbrengsten van de afvalstoffenheffing en rioolheffing hoger of lager zijn dan verwacht. We storten een positief saldo in de daarvoor bestemde reserves. Is het saldo negatief, dan halen we dit bedrag uit de reserve. Zo blijven de heffingen die inwoners betalen beschikbaar voor dit taakveld.

LOKALE LASTENDRUK

Over de lokale lastendruk wordt jaarlijks door diverse organisaties gepubliceerd. In deze publicaties wordt bij het bepalen van de lastendruk veelal uitgegaan van verschillende gegevensverzamelingen en verschillende methoden van berekening en grondslagen. In de ene publicatie wordt bijvoorbeeld gewerkt met gemiddelden, in de andere worden verschillende standaardprofielen onderscheiden of wordt alleen een aantal tevoren geselecteerde heffingen opgenomen. Hierbij gaat het dan ook vrijwel altijd uitsluitend om de lasten voor bewoners, en dus niet voor bedrijven.
Informatie over lastendruk is onder andere te vinden bij de Provincie Gelderland, het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), op Waar staat je gemeente en via de Lokale Lastenmeter.

Hieronder vindt u een overzicht van de gemiddelde lastendruk van een meerpersoonshuishouden op basis van de publicatie van COELO. De gemiddelde lastendruk is een zo'n goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de lastendruk iets afwijken van andere publicaties.

Belastingsoort	2024	2025
Afvalstoffenheffing	208	231
OZB eigendom woning	434	445
Rioolheffing	243	245

KWIJTSCHELDING EN ONINBAAR

Inleiding
Inwoners die niet in staat zijn de gemeentelijke belastingen te betalen kunnen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Beleid
Uw raad is bij de kwijtschelding gebonden aan wettelijk voorgeschreven regels (onder meer de Invorderingswet 1990). De gemeente heeft slechts een beperkte beleidsvrijheid.
Binnen deze beperkte beleidsvrijheid heeft uw raad in haar Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen o.a. bepaald voor welke belastingsoorten kwijtschelding mogelijk is en maakt uw raad gebruik van de mogelijkheid het percentage van de kosten van bestaan op 100% te stellen. Dit betekent dat belastingschuldigen met een inkomen rond of op 100% van het minimuminkomen (volgens de bijstandsnorm) in aanmerking kan komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Kengetallen
Aantal kwijtscheldingsverzoeken:
Geautomatiseerd toegekend: 456 aanslagbiljetten
Aantal handmatige verzoeken: 572
- Waarvan 223 geheel toegekend
- Waarvan 15 gedeeltelijk toegekend
- Waarvan 223 afgewezen
- Waarvan 16 ingetrokken/retour

Aantal vorderingen oninbaar en op welke gronden:
In 2025 zijn er ongeveer 183 vorderingen over de heffingsjaren tot en met 2025 oninbaar geleden.
De gronden waarop een vordering oninbaar kan worden geleden zijn:
- Op voorstel van de deurwaarder, geen verhaalsmogelijkheden;
- Overleden, erfgenamen niet traceerbaar;
- Oninbaar schuldhulpverlening;
- Oninbaar failliet;
- Oninbaar vertrokken onbekend waarheen.

Aantal vorderingen overgedragen aan deurwaarder in 2025: 676

Onroerende zaakbelasting

Inleiding

De onroerendezaakbelastingen (OZB) wordt geheven op grond van artikel 220 van de Gemeentewet. Er worden twee soorten belastingen geheven:

- een eigenarenbelasting van de eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- een gebruikersbelasting van de gebruikers van niet-woningen.

Bij niet-woningen met woondelen (zoals een boerderij of een winkelpand met bovenwoning) wordt voor de gebruikersbelasting de waarde van die woondelen buiten beschouwing gelaten.

Grondslag

De grondslag voor de OZB is de waarde op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Begin van het jaar heeft iedere belastingplichtige een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen gecombineerd met de aanslag.

Gebruik WOZ-waarde in Woningwaarderingsstelsel

De WOZ-waarde heeft invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen. Het puntensysteem van het Woningwaarderingsstelsel is deels gebaseerd op de WOZ-waarde van de woning. Veel huurders van woningen hebben daardoor een formeel belang bij de WOZ-waarde van hun woning. Immers kan de jaarlijkse huurverhoging beïnvloed worden door de maximaal redelijke huurprijs die direct samenhangt met de WOZ-waarde. Daarom is het van belang dat ook de huurder van woningen de mogelijkheid heeft om bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde en zij hebben dus eveneens een WOZ-beschikking ontvangen.

Beleid

Opbrengst

Bij de raming van de OZB-opbrengst 2025 hebben wij rekening gehouden met een meeropbrengst van 1,2%. Dit is verwerkt in de tarieven.

OZB en gemeentefonds

De hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds van een gemeente hangt onder andere af van de zogenoemde 'OZB-belastingcapaciteit' van een gemeente. Het idee daarachter is eenvoudig: hoe meer geld een gemeente aan OZB kan binnenhalen, des te minder geld uit het Gemeentefonds nodig is. Zonder de toepassing van de OZB-belastingcapaciteit bij de verdeling van het Gemeentefonds zouden gemeenten met een hoge waarde aan onroerende zaken een hoger voorzieningenniveau of lagere belastingtarieven kunnen bieden dan gemeenten met een lage waarde.
Bij een gelijk tarief zijn de OZB-inkomsten in een gemeente met hoge WOZ-waarden immers hoger dan in een gemeente met lage WOZ-waarden. Een andere mogelijkheid is dat de tarieven in de gemeente met hoge WOZ-waarden lager uitvallen, terwijl de voorzieningen op een gemiddeld peil worden geboden.

Reken-/normtarieven

De belastingcapaciteit is afhankelijk van de WOZ-waarden in een gemeente. Hoe hoger de waarde, hoe hoger de belastingcapaciteit, hoe hoger de 'OZB-aftrekpost' bij de verdeling van het Gemeentefonds. Gemeenten worden afgerekend op de zogenoemde reken- of normtarieven. Er zijn drie reken- of normtarieven:

- voor eigenaren van woningen
- voor gebruikers van niet woningen
- voor eigenaren van niet-woningen

Deze drie tarieven zijn voor alle gemeenten gelijk. Verschillen tussen gemeenten in de OZB-aftrekpost worden dus alleen bepaald door verschillen in de waarde van onroerende zaken. De tarieven die de gemeenten werkelijk in rekening brengen bij de gebruikers en eigenaren van onroerende zaken spelen hierbij geen enkele rol. Dit betekent dat een verhoging of verlaging van de OZB-tarieven door de gemeente geen gevolgen heeft voor de uitkering uit het Gemeentefonds. Alleen als de totale WOZ-waarde verandert, door de jaarlijkse hertaxatie of door nieuwbouw of sloop, verandert de Gemeentefondsuitkering.

Beleidskaders
Verordening onroerende zaakbelasting:
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731624?&show-wti=true
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Parkeerbelasting

Inleiding
Gemeenten zijn op grond van artikel 225 van de Gemeentewet bevoegd parkeerbelastingen te heffen. De parkeerbelastingen zijn aan te merken als algemene en zakelijke belastingen. 'Algemeen' omdat de opbrengsten vrij besteedbaar zijn voor de gemeenten en 'zakelijk' omdat geen rekening wordt gehouden met persoonlijke omstandigheden.

Beleid
De parkeerbelasting is ingevoerd in het kader van parkeerregulering. De kostenopslag bij de naheffingsaanslagen mag maximaal kostendekkend zijn en is gemaximeerd.

Beleidskaders
Verordening parkeerbelasting:
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731629/1
Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Precariobelasting

Inleiding
De precariobelasting is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Beleid
In de gemeente Zevenaar is de precariobelasting met name bedoeld voor het innemen van een terras op gemeentegrond.

Beleidskaders
Verordeningen precariobelasting:
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731623/1
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Reclamebelasting

Inleiding
Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg. Vanaf 2010 heffen wij voor het centrumgebied van Zevenaar reclamebelasting.

Beleid
De reclamebelasting is per 2025 afgeschaft in de gemeente Zevenaar.

Beleidskaders
Laatste verordening reclamebelasting (2024):
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711234/1
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Toeristenbelasting

Inleiding
Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels en pensions, op campings en dergelijke. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is in beginsel geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Beleid
Belastingplichtig voor de toeristenbelasting is degene die tegen een vergoeding gelegenheid biedt tot verblijf met overnachting. De belastingplichtige is bevoegd de belasting te verhalen op degene die verblijf houdt.

Beleidskaders
Verordening toeristenbelasting:
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731620/1?&show-wti=true
Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Afvalstoffenheffing

Inleiding
Afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de Wet milieubeheer.

Beleid
De afvalstoffenheffing leggen wij op aan de gebruikers van percelen waarvoor wij verplicht zijn huishoudelijk afval in te zamelen.

Wij hanteren het diftar-systeem. Dit houdt in dat wij naast een vast bedrag per huishouden een bedrag per lediging van de afvalcontainer dan wel een bedrag per storting in een ondergrondse container in rekening brengen. Van huishoudens die gebruik maken van een verzamelcontainer (bij sommige hoogbouw) heffen wij een vast bedrag.

Beleidskaders
Verordening afvalstoffenheffing:
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731627/1
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

AFVALSTOFFENHEFFING		
Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	3.866	3.550
Overhead	92	92
BCF	745	776
Totaal kosten	4.703	4.418
Heffing	4.703	4.511
Reserve mutatie		93
Kostendekkendheid	100%	100%

In 2025 is een voordeel gerealiseerd op het product afval. Dit voordeel is, conform het besluit begroting en verantwoording, toegevoegd aan de daarvoor bestemde reserve. Op deze manier worden de geïnde heffingen gebruikt voor afval.

Lijkbezorgingsrechten

Inleiding
Voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen en het daarbij verlenen van diensten door of vanwege de gemeente worden leges geheven op grond van de 'Verordening lijkbezorgingsrechten'.

Beleid
Wettelijk mogen de lijkbezorgingsrechten 100% kostendekkend zijn op begrotingsbasis. Om deze kosten voor onze inwoners te matigen zien wij af van 100% kostendekkendheid.

Beleidskaders
Verordening lijkbezorgingsrechten:
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731626/1?&show-wti=true
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

LIJKBEZORGINGSRECHTEN		
Omschrijving	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Taakveld	339	335
Overhead	184	184
Totaal kosten	523	519
Rechten	135	135
Kostendekkendheid	26%	26%

Leges

Inleiding
Voor het door ons verlenen van diensten heffen wij leges. In de Legesverordening op grond van artikel 229 van de Gemeentewet is geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn.
Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Voor de Legesverordening nemen wij de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten als basis.

Beleid
De leges zijn in de gemeente Zevenaar conform wet- en regelgeving niet meer dan 100% kostendekkend op begrotingsbasis.

Beleidskaders
Verordening leges:
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731628/1
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

LEGES: TITEL 1 Algemene dienstverlening		
Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	1.044	914
Overhead	430	279
Totaal kosten	1.474	1.193
Leges	1.251	986
Kostendekkendheid	85%	83%

LEGES: TITEL 2 Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning		
Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	733	1.129
Overhead	535	604
Totaal kosten	1.268	1.733
Leges	962	1.616
Kostendekkendheid	76%	93%

LEGES: TITEL 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn		
Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	42	42
Overhead	34	34
Totaal kosten	76	76
Leges	61	54
Kostendekkendheid	80%	71%

Marktgelden

Inleiding
Marktgeld wordt geheven van degene die goederen of koopwaren uitstalt tijdens de wekelijkse markt. Het is een recht, geheven voor het gebruik van de openbare grond op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is.

Beleid
Marktgeld heffen wij van degene, die de goederen of koopwaren uitstalt. Hiervoor geldt een tarief per strekkende meter die in gebruik is genomen. Bij het tarief marktgeld hebben wij rekening gehouden met de kosten voor promotie van de markt.

Beleidskaders
Verordening marktgelden:
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731625/1
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

MARKTGELDEN Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	25	44
Overhead	9	9
Totaal kosten	34	53
Marktgelden	34	26
Kostendekkendheid	100%	48%

Rioolheffing

Inleiding
De Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken is in werking getreden. Dit heeft een verbreding van de gemeentelijke zorgplicht tot gevolg. Tegenwoordig gaat het niet meer slechts om kostenverhaal van een doelmatig werkende riolering. Het gaat om verhaal van kosten die gemoeid zijn met alle collectieve maatregelen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering én om verhaal van kosten van alle overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater, kortom voor de volledige uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet.

Beleid
Wij heffen de rioolheffing van de gebruiker van een perceel van waaruit direct of indirect water (huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater of grondwater) op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De opbrengst baseren wij op het watertakenplan de Liemers.

Beleidskaders
Verordening rioolheffing:
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR731621/1
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

RIOOLHEFFING Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Taakveld	4.318	4.145
Overhead	642	708
BCF	223	255
Totaal kosten	5.183	5.108
Heffing	5.183	5.145
Reserve mutatie		37
Kostendekkendheid	100%	100%

In 2025 is een voordeel gerealiseerd op het product riolering. Dit voordeel is, conform het besluit begroting en verantwoording, toegevoegd aan de daarvoor bestemde reserve.
Op deze manier blijven de geïnde heffingen beschikbaar voor riolering.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

Inleiding

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen in risicomanagement toegelicht. Hierbij wordt het risicoprofiel en het bijbehorende weerstandsvermogen voor de gemeente Zevenaar weergegeven. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het bestaande beleid aangepast moet worden en zonder dat de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening in gevaar komt.

De gemeente Zevenaar vindt het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering en de verschillende beleidsterreinen inzichtelijk en beheersbaar te maken. Door inzicht in de (financiële) risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze een afweging te maken en besluiten te nemen over de inzet van middelen. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van deze risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Beleid

Het beleid op het terrein van risicomanagement heeft als het doel:

- Het inzichtelijk maken van en sturen op (financiële) risico's;
- Het vergroten van het risicobewustzijn;
- Het voorkomen van onaangename (financiële) verrassingen;
- Het aanhouden van voldoende weerstandsvermogen, minimaal ratio 1.0.

De gemeenteraad neemt kennis van het risicoprofiel, bepaalt de financiële omvang van de noodzakelijke risicoreservering en stelt de ratio vast.

Beleidskaders

Beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen (2023)

Ontwikkelingen

We werken aan een doorontwikkeling van het risicomanagement. Naast het inventariseren en actualiseren van de financiële risico's gaan we meer focus leggen op risicobeheersing en risicomanagement van doelstellingen. Welke risico's hangen met de doelstellingen van de gemeente samen, welke maatregelen nemen we en hoe gaan we met de risico's om?

OVERZICHT TOPRISICO'S

In de voorbereiding op deze jaarstukken zijn de risico's geïnventariseerd en geactualiseerd. In het hieronder weergegeven overzicht zijn de risico's gepresenteerd met de grootste netto impact; dat wil zeggen effect x kans groter dan € 250.000.

Nr.	Risico Bedragen x € 1.000	Kans op voordoen van risico	Financieel gevolg (maximaal)
1	Niet realiseren geraamde opbrengstwaarde grondexploitaties	*1	2.081
2	Aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel	70%	1.600
3	Algemene uitkering wijkt af van de begroting	50%	2.100
4	Verbonden partijen	70%	1.350
5	Bylandse brug	30%	2.000
6	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	50%	1.200
7	Voortgang hervormingsagenda/eigen bijdrage	20%	2.900
8	Sociaal domein / Jeugd / WMO	70%	750
9	Hogere onderhoudskosten door grondroeringen van nutsbedrijven	50%	800
10	Dividendinkomsten	50%	758
11	Tekort op het I-deel / BUIG-budget	50%	600
12	Wachtgeld wethouders	30%	980
13	Uitval ICT systemen	50%	500
14	Budgetoverschrijdingen a.g.v. aangescherpte ramingen	50%	500

Opmerking:
*1: Voor de grondexploitaties is een separate risico-inventarisatie en -analyse uitgevoerd. De uitkomst daarvan is opgenomen in deze tabel, vandaar dat hiervoor geen kans is opgenomen.

Ontwikkeling weerstandsvermogen
In de meerjarenbegroting 2026-2029 is de laatste stand van het weerstandsvermogen bepaald. De benodigde weerstandscapaciteit in de begroting bedroeg € 7.200.000. Ten opzichte van die stand zijn risico's geactualiseerd en enkele nieuwe risico's toegevoegd.

Op basis van de actualisatie van de risico's is de benodigde weerstandscapaciteit bijgesteld naar € 7.506.000. De toename is te verklaren door enkele nieuw toegevoegde risico's. De risico's bij de grondexploitaties zijn iets afgenomen.

Marktontwikkelingen en weerstandsvermogen

CPB maart 2026
De meest recente raming van het Centraal Planbureau (maart 2026) laat zien dat gemeenten nog altijd voor aanzienlijke financiële uitdagingen staan. Het economische beeld voor 2026 is gematigd positief; de economie groeit met 1,4%, terwijl de inflatie is gestabiliseerd rond de 2,3%. Hoewel de koopkracht dit jaar gemiddeld met 1,4% toeneemt door stijgende lonen, blijven de lasten voor veel huishoudens hoog door de na-ijleffecten van eerdere prijsstijgingen. Voor gemeenten betekent dit dat een aanzienlijke groep inwoners kwetsbaar blijft. Het beroep op lokale voorzieningen, schuldhulpverlening en het armoedebeleid neemt hierdoor niet af, wat een voortdurende druk legt op de gemeentelijke begroting.

De arbeidsmarkt blijft ook in 2026 structureel krap. Hoewel het werkloosheidspercentage volgens het CPB licht oploopt naar 4,0%, blijft de vraag naar personeel in cruciale sectoren als zorg, jeugd en onderwijs onverminderd hoog. Voor gemeenten is het werven en behouden van personeel hierdoor een blijvende uitdaging. De inzet van externe capaciteit is bovendien complexer geworden: door de strikte handhaving op schijnzelfstandigheid die begin 2026 volledig van kracht is geworden, is het aantal beschikbare zzp'ers in de publieke sector fors afgenomen. Gemeenten die voorheen leunden op zelfstandigen voor tijdelijke opdrachten, ervaren nu meer hinder bij het invullen van hun formatie en het borgen van continuïteit.

Hoewel de armoede begin 2025 een dalende lijn vertoonde door lastenverlichting en hogere toeslagen, is het huidige beeld grilliger geworden. De recente escalatie in het Midden-Oosten en de betrokkenheid van Iran hebben de energieprijzen opnieuw opgestuwd, waardoor de eerdere koopkrachtwinst deels wordt weggevaagd. Ondanks de nieuwe, ruimere armoededefinitie van CBS, SCP en Nibud, blijft de armoede-intensiteit (de afstand tot de armoedegrens) voor kwetsbare huishoudens zorgwekkend groot. Voor gemeenten betekent dit dat de verwachte afname van de hulpvraag stagneert; de stijgende energiekosten dwingen tot een hernieuwde focus op energiearmoede en flankerend armoedebeleid.

De CEP-raming van maart 2026 bevestigt dat gemeenten klem zitten: de loon- en inkoopkosten stijgen hard, terwijl de druk op het sociaal domein door de onrust rond Iran en hernieuwde energiearmoede onverminderd groot blijft. Met de aanhoudende personele krapte, is de financiële ruimte voor gemeenten kritiek. Dit dwingt tot een uiterst sobere begrotingsdiscipline en de opgave om duidelijke politieke keuzes te maken, waarbij de maatschappelijke onderbouwing en de zorg voor kwetsbare inwoners zwaarder wegen dan ooit.

Toelichting op risico's

1. Grondexploitaties

Uit een recente risicoanalyse van de grondexploitaties blijkt dat het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is gecalculeerd op € 2.081.000. Ten opzichte van het risico in de meerjarenbegroting 2026-2029 (€ 2.974.000) betekent dit een daling van € 893.000.

Dit risicoprofiel van € 2,1 miljoen bestaat onder andere uit risico's die worden veroorzaakt door projecten die zich in de beginfase van de ontwikkeling bevinden, zoals Vestersbos en Businesspark 7Poort II. In deze fase zijn nog veel onzekerheden en kunnen risico's in de toekomst plaatsvinden. Risico's waar we geen grip op hebben zoals kostenstijging en vertraging in de gronduitgifte worden daarom meegenomen in het risicoprofiel. Ook met de prijsstijging van materialen is rekening gehouden. Hoe het prijsverloop verder zal gaan is onzeker en vormt daarom een risico.In de paragraaf Grondbeleid is een nadere analyse van het risico per project opgenomen.

Grondposities

In de afgelopen periode zijn meerdere stappen gezet om grondposities te verwerven om op langere termijn woningbouw en bedrijventerreinen te ontwikkelen. De raad heeft in 2025 meerdere voorstellen behandeld om grondaankopen mogelijk te maken.

2. Aantrekken en behouden gekwalificeerd personeel

Zoals opgenomen in de CPB raming blijft de arbeidsmarkt krap. Het gevolg hiervan zien wij terug in het risico in vacatures die langere tijd open staan en soms zelfs niet in te vullen zijn. Met name bij bouwen & wonen, ruimtelijke ordening en sociaal domein staan vacatures open.
Om het noodzakelijke werk op te kunnen leveren, zetten wij personeel van derden in (inhuur). Het uitgangspunt is dat de kosten van inhuur binnen de formatieve budgetten blijft. De krappe arbeidsmarkt en

stijgende inflatie leiden tot stijgende lonen. De hogere lonen leiden tot hogere kosten voor inhuur. Mocht er ook geen inhuur beschikbaar zijn, dan kan het risico zich voordoen dat geplande activiteiten niet uitgevoerd kunnen worden. Een geplande activiteit niet meer of anders uitvoeren zal ook tijd en geld kosten. Hierbij kun je denken aan extra kosten voor communicatie en kosten voor alternatieve plannen en verantwoording.

Als maatregel voor dit vraagstuk hebben wij ingezet op de ontwikkeling van aantrekkelijke werkgever. We werken aan de doorontwikkeling naar een moderne en professionele organisatie. Gelet op het belang en onze ambitie hierin vervult Zevenaar een bestuursrol in het P&O-netwerk / werken in Gelderland. In de begroting zijn budgetten opgenomen om een aantrekkelijkere werkgever te worden, aangevuld met budget voor recruitment om daarmee de afhankelijkheid van inhuur te beperken en meer te kunnen ontwikkelen. De maatregelen beperken dit risico enigszins.

Als grondslag voor het bepalen van het risico gebruiken wij de geraamde salarislasten als basis. Het risico bepalen wij op 5% van de geraamde salarislasten en bedraagt daarmee € 1,6 miljoen met een kans van 70%.

3. Algemene uitkering

De jaarlijkse verhogingen of verlagingen (het accres) van het gemeentefonds zijn onzeker. Zeker sinds de invoering van het nieuwe stelsel, waarbij gemeenten compensatie ontvangen op basis van de ontwikkeling van het BBP die niet gelijk is aan de inflatieontwikkeling voor het grootste deel van de kosten. Als de economie stagneert, maar de inflatie hoog blijft zullen zal dit een tekort tot gevolg hebben. Het risico is bepaald op 2,1 miljoen, dit is 2% van 106 miljoen.

4. Verbonden partijen

De totale jaarlijkse bijdrage van onze gemeente aan verbonden partijen is 29 miljoen. Het risico bestaat dat verbonden partijen in een bepaald jaar een hogere bijdrage nodig hebben dan begroot. Dit kan bijvoorbeeld ontstaan bij onverwachte tegenvallers in hun exploitatie. Ook zit er een financieel gat tussen de werkelijke benodigde indexatie bij verbonden partijen en hetgeen wij ontvangen van het Rijk. Omdat de verbonden partijen in hoofdzaak niet beschikken over een eigen weerstandsvermogen, worden deze tegenvallers in rekening gebracht bij de gemeente. Door de huidige economische situatie is de kans groter dat er tekorten ontstaan bij verbonden partijen, die zij niet zelf kunnen opvangen.

5. Bylandse brug

De Bylandse brug verkeert in slechte staat en moet op (korte) termijn vervangen worden. Het wegvak over de brug is openbaar en de brug is in particulier eigendom van de steenfabriek Tolkamer. De eigenaar stelt dat hij wel eigenaar is maar niet onderhoudsplichtig. De gemeente stelt dat de particuliere eigenaar onderhoudsplichtig is omdat zij in het verleden en nog steeds onderhoud uitvoert. Het risico bestaat dat de gemeente als onderhoudsplichtige wordt aangemerkt en dus ook de kosten voor vervanging op zich moet nemen. In het meerjareninvesteringsplan voor vervanging van kunstwerken is met deze vervanging geen rekening gehouden. De kosten voor vervanging worden geraamd op € 1.500.000 tot € 2.000.000. De kans dat de gemeente volledig opdraait voor vervanging schatten we nu in op 30%.

6. Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Als onderdeel van het integraal accommodatieplan is een financiële doorrekening gemaakt van € 24 miljoen aan verduurzamende maatregelen voor het gemeentelijk vastgoed. Dit gaat om investeringen in verduurzaming van bestaande bouw en vervangende nieuwbouw in een tijdshorizon van de komende 20 jaar. Wij schatten in dat een afwijkingsrisico van 25% aanwezig is omdat dit op kengetallen is gebaseerd. Ervan uitgaande dat we op termijn via de kadernota/begroting de investeringsbedragen beschikbaar krijgen, zien wij een risico van zo'n 6 miljoen dat extra investeringen nodig zijn. Het bedrag van € 6 miljoen heeft

betrekking op de totale investering voor de komende 20 jaar. Deze totale investering wordt niet in één keer aangevraagd maar jaarlijks een deel op basis van een investeringsprogramma. Voor de risicoberekening gaan we uit van een periode van 4 jaar. We houden rekening met een risico van € 1,2 miljoen (24 miljoen x 25% = 6 miljoen / 5). De kans is 50%.

7. en 8.. Sociaal domein

Algemene ontwikkeling

De prognose voor het gebruik van jeugdzorg en Wmo is gebaseerd op de werkelijke uitgaven, verhoogd met de verwachte ontwikkelingen in prijs en aantal cliënten. Wij zijn hierbij afhankelijk van factoren die buiten onze invloedssfeer liggen. Een andere factor die buiten onze invloedssfeer ligt is de beschikbaarheid van zorg. De beschikbaarheid staat onder druk, waardoor inwoners niet gelijk kunnen worden geholpen. Hierdoor bestaat het risico dat alternatieve (tussentijdse) zorg ingezet moet worden. Daarnaast hebben ook niet voorspelde demografische ontwikkelingen invloed op de gerealiseerde kosten. In de monitor sociaal domein wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen in de huidige jaar.

Als algemeen risico wordt op basis van het huidige kostenniveau voor de gemeente Zevenaar een bedrag van € 750.000 aangehouden.

Hervormingsagenda jeugd

De commissie van Ark heeft in het kader van de hervormingsagenda in 2025 een onderzoek uitgevoerd. De Hervormingsagenda Jeugd is noodzakelijk, maar op zichzelf onvoldoende om de problematiek in de jeugdzorg het hoofd te bieden. Dat concludeert de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd in het rapport 'Groeipijn'.

In de raadsvergadering van 25 februari 2026 heeft de raad besloten om de ontvangen compensatie over 2023 en 2024 naar aanleiding van het rapport Van Ark te gebruiken voor het versterken van de sociale basis. In de voorjaarsnota zijn door het Rijk wel aanpassingen gedaan, maar de financiële onzekerheid blijft en is toegenomen vanaf 2028. Naar verwachting worden in 2028 middelen vervangen door maatregelen. Deze moeten door wetgeving mogelijk worden gemaakt en gezien de ervaring met het verleden en het nieuwe kabinet blijft de onzekerheid hoog.

In relatie tot de hervormingsagenda, eigen bijdrage en compensatie houden wij rekening met een risico van 5% van het saldo van de bestedingen in programma 6, zijnde 3 miljoen. De kans dat de onzekerheden dit negatieve effect hebben schatten we in op 20%.

9. Hogere onderhoudskosten door grondroeringen van nutsbedrijven

In verband met de energietransitie renoveren en vergroten nutsbedrijven hun netwerk van kabels en leidingen. Onder meer in Babberich, Giesbeek en Pannerden gaan projecten en uitbreidingen van start.
Met maximale inzet wordt de planning van gemeentelijke projecten afgestemd op de planningen van de werkzaamheden door de nutsbedrijven. Dit lukt niet altijd met als gevolg degeneratie (verval) van wegen met hogere onderhoudskosten als gevolg. Bijkomend risico is de aanwezigheid van asbest in de grond. Met het verwijderen van asbest zijn hoge kosten gemoeid en een geschil kan ontstaan wie voor deze kosten opdraait. We schatten het totale risico hiermee in op € 800.000.

10. Dividend deelnemingen

We ramen in de begroting dividendinkomsten van Alliander, Ataro en BNG. Het risico bestaat dat dividendinkomsten lager uitvallen, bijvoorbeeld door tegenvallende bedrijfsresultaten.

11. Tekort I-deel/ BUIG

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen. Het risico van het tekort op het BUIG-budget fluctueert. Boven de 12,5% worden tekorten volledig gecompenseerd door de vangnetuitkering. Gemiddeld rekening houdend met vangnetuitkeringen is het tekort € 600.000 en 50%.

12. Wachtgeld wethouders

Om de huidige wethouders te beschermen tegen de gevolgen van werkloosheid na het wethouderschap geldt een wachtgeldregeling. Na het wethouderschap ontvangt een wethouder een Appa-ontslaguitkering, tenzij de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt. Dit is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Waarom het wethouderschap beëindigd is hierbij niet van belang; het recht op de uitkering bestaat ongeacht de reden van het aftreden. De specifieke aanspraak en omvang kunnen pas worden bepaald op het moment dat zich dit voordoet.

13. Uitval ICT-systemen

Een storing in de ICT-omgeving heeft directe gevolgen voor de continuïteit van gemeentelijke dienstverlening. Denk hierbij aan het tijdelijk niet beschikbaar zijn van systemen voor burgerzaken, vergunningverlening, sociale dienstverlening en interne bedrijfsvoering. De kwetsbaarheid van de ICT-infrastructuur wordt versterkt door beperkte personele capaciteit, krapte op de arbeidsmarkt, afhankelijkheid van externe leveranciers en een achterblijvende innovatiekracht.

Wij schatten het risico in op een financiële impact van € 500.000 met een waarschijnlijkheid van 50%. Deze inschatting is gebaseerd op een scenario waarbij systemen enkele dagen niet beschikbaar zijn door een technische storing of een cyberincident. In het geval van een ransomware-aanval kunnen de kosten aanzienlijk hoger uitvallen door herstelwerkzaamheden, aanvullende beveiligingsmaatregelen, juridische en bestuurlijke verantwoording en reputatieschade.

Ontwikkelingen

Volgens het meest recente dreigingsbeeld van de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) neemt de kans op incidenten zoals ransomware, phishing en verstoringen bij leveranciers toe. Gemeenten worden opgeroepen om hun digitale weerbaarheid structureel te versterken. De doorontwikkeling van de Regionale ICT-Dienst (RID) en het versterken van de I-organisatie dragen bij aan het beheersbaar maken van dit risico op de lange termijn.

14. Aangescherpte ramingen / budgetoverschrijdingen

Als gevolg van de financieel onzekere situatie waarin gemeenten zich bevinden en de daarop gemaakte keuzes is onze begroting gevoeliger geworden voor onvoorziene omstandigheden en onverwachte ontwikkelingen. We zijn genoodzaakt om risicovoller te ramen. In het kader van de indexatie zijn in de meerjarenbegroting 2026-2029 alle budgetten zorgvuldig langsgelopen. Evenwel blijft er een risico bestaan op budgetoverschrijdingen. Waar dit toe zal leiden is onbekend en betekent een risico in onze begroting.

WEERSTANDSCAPACITEIT

De hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die een grote impact kunnen hebben op de financiën van Zevenaar. Het risicoprofiel is een dynamisch geheel gelet op ontwikkelingen in de in- en externe omgeving, het bijstellen van doelstellingen en de werking van beheersmaatregelen. Op het moment dat een bepaald risico in de begroting is geraamd, is het geen risico meer. Op basis van een actuele risicosimulatie heeft de gemeente Zevenaar een weerstandscapaciteit nodig van afgerond € 7,5 miljoen.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote kosten, dat wil zeggen risico's, op te vangen.

De beschikbare weerstandscapaciteit zit in het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve. Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve van onze gemeente is per 31 december 2025 € 36,4 miljoen. Dit is vergeleken met de gepresenteerde stand in de meerjarenbegroting 2026-2029 een toename van de algemene reserve, met name als gevolg van het positieve rekeningresultaat 2025.

WEERSTANDSVERMOGEN

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{36.405.000}{7.506.000} = 4{,}85$$

Duiding
De ratio weerstandsvermogen geeft een beeld van in hoeverre de huidig bekende, kwantificeerbare en ingeschatte risico's kunnen worden afgedekt met beschikbare weerstandscapaciteit. Daarmee geeft het inzicht in de ruimte die er is om meer of minder risico's te nemen bij verschillende ontwikkelingen die nog op de gemeente afkomen.

Kwalificering
De ratio voor het weerstandsvermogen kan worden ingedeeld in een aantal waarderingscijfers.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	2,0 ≤ x	Uitstekend
B	1,4 ≤ x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 ≤ x < 1,4	Voldoende
D	0,8 ≤ x < 1,0	Matig
E	0,6 ≤ x < 0,8	Onvoldoende
F	x < 0,6	Ruim onvoldoende

De nu berekende ratio van de gemeente Zevenaar valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve per 31-12-2025 aangevuld met de verwachte mutaties in het meerjarenperspectief. De weerstandscapaciteit is toegenomen, met name als gevolg van het positieve resultaat van de jaarstukken 2025.

Doorrekening algemene reserve (bedragen x € 1.000)	
Saldo algemene reserve per 31-12-2025	36.648
Positief resultaat jaarrekening 2025	3.131
Begrotingsresultaat 2026	1.157
Begrotingsresultaat 2027	-116
Begrotingsresultaat 2028	-831
Begrotingsresultaat 2029	1.417
Eenmalige onttrekking 2026 t.b.v. begrotingsresultaat	- 2.183
Mutaties n.a.v. eerder genomen besluiten	- 2.818
Totaal	**36.405**

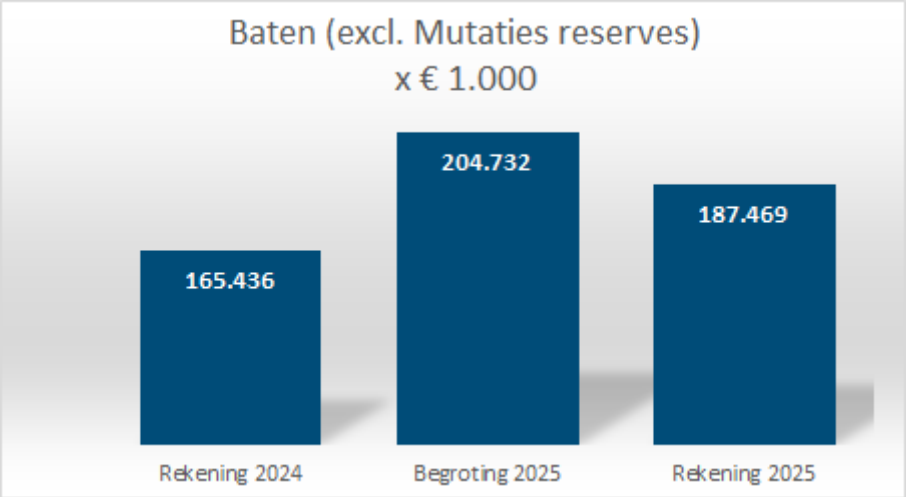
FINANCIELE KENGETALLEN

Algemeen

De financiële kengetallen geven u een globaal inzicht in de financiële positie van onze gemeente. De kengetallen moeten in samenhang worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van onze gemeente.

Baten

Bij het bepalen van de kengetallen wordt bij de meeste kengetallen een waarde gedeeld door de totale baten, exclusief mutaties reserves. In meerdere gevallen wijken kengetallen af van de begroting of rekening van vorig jaar omdat de totale baten zijn gewijzigd. In het onderstaande tabel is daarom het verloop van de totale baten weergegeven, die sterk wordt beïnvloed door de baten die samenhangen met de grondexploitaties.

De werkelijke baten in 2025 zijn ruim 13% hoger dan de werkelijke baten in 2024. Dit zorgt ervoor dat de kengetallen waarbij de deler de baten zijn (bij gelijkblijvende noemers) in 2025 lager zullen zijn.
De werkelijke baten in 2025 zijn echter ruim 8% lager dan de baten uit de begroting 2025. Dit heeft een verhogend effect op de betreffende kengetallen in werkelijkheid (bij gelijkblijvende noemers) ten opzichte van de begroting.

Bij het beschouwen van de ontwikkeling is bovenstaande van belang om mee te wegen.

Financiële kengetallen

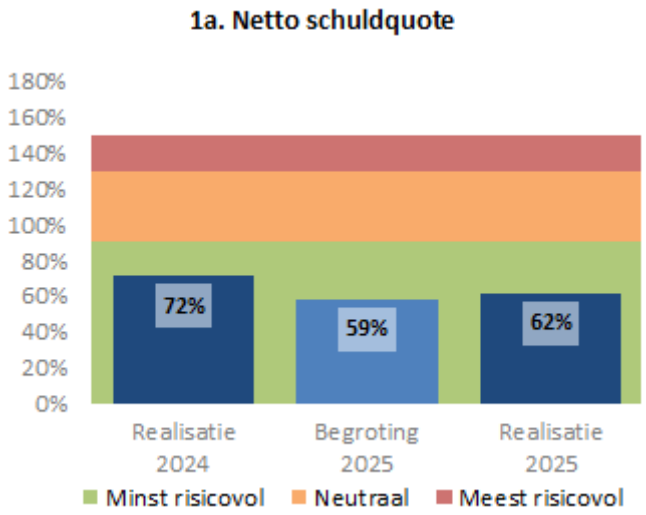
Financiële kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
1.a Netto schuldquote	71,5%	58,7%	61,9%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	60,5%	48,9%	51,8%
2. Solvabiliteitsratio	27,4%	23,8%	26,1%
3. Structurele exploitatieruimte	-1,7%	-0,6%	3,4%
4. Grondexploitatie	16,9%	3,9%	11,7%
5. Belastingcapaciteit	88,4%	87,5%	87,5%

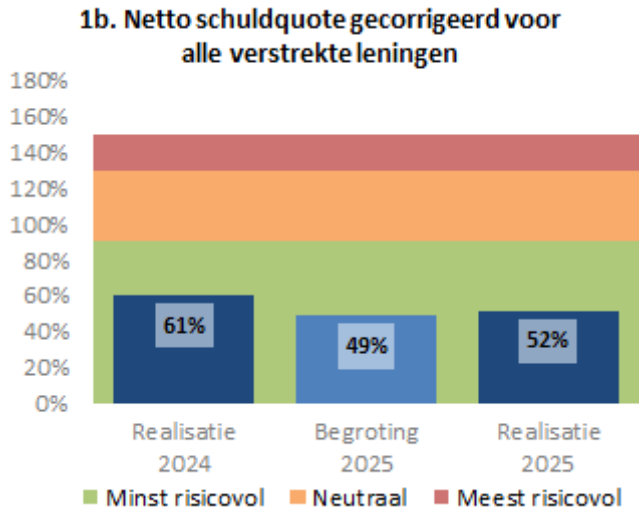
Onderstaand een nadere uitleg van de ontwikkelingen in de financiële kengetallen.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

a. netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.
b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

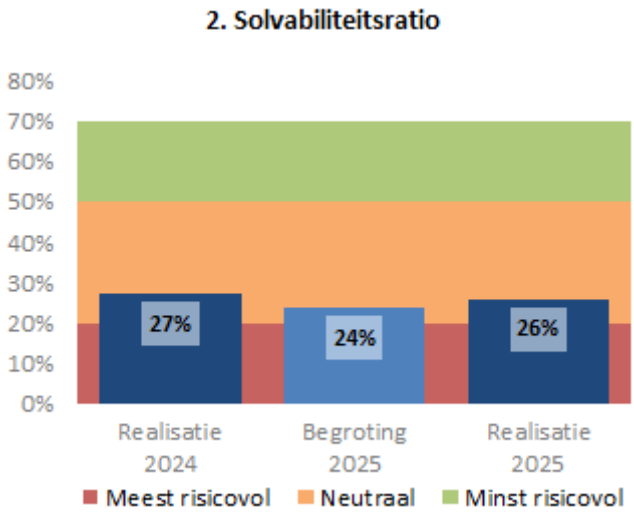

Voor onze gemeente bedraagt het werkelijke percentage van de netto schuldquote in 2025 61,9% en valt hiermee hoger uit dan de begroting 2025. Dit wordt veroorzaakt door de lagere baten in werkelijkheid. Bij de primitieve begroting werd rekening gehouden met een hogere financieringsbehoefte vanwege met name hoge investeringslasten. De totale netto schuld in werkelijkheid is lager dan begroot.

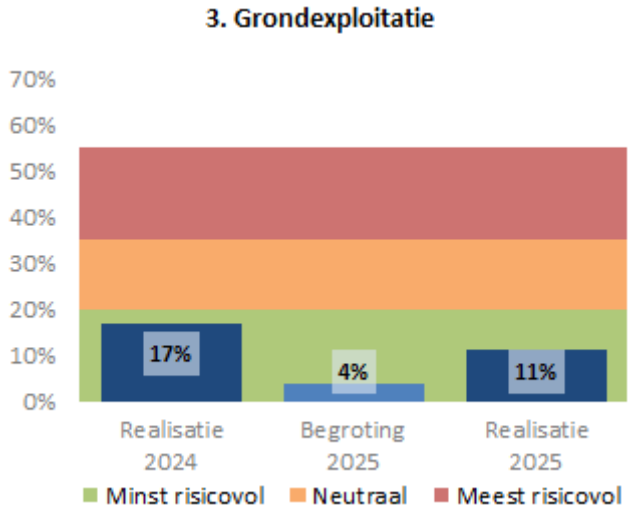
2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen (eigen vermogen in verhouding tot het balanstotaal). Voor onze gemeente zien we een verminderde solvabiliteitsratio van 27,4% (2024) naar 26,1%. De daling wordt veroorzaakt door een hoger totaal van de balanswaarde. Het eigen vermogen is heel licht gestegen in 2025.

3. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale baten. In onze gemeente is sprake van 'in exploitatie genomen bouwgronden' die grotendeels bestaat uit grondexploitaties Zevenaar-Oost en Babberich.

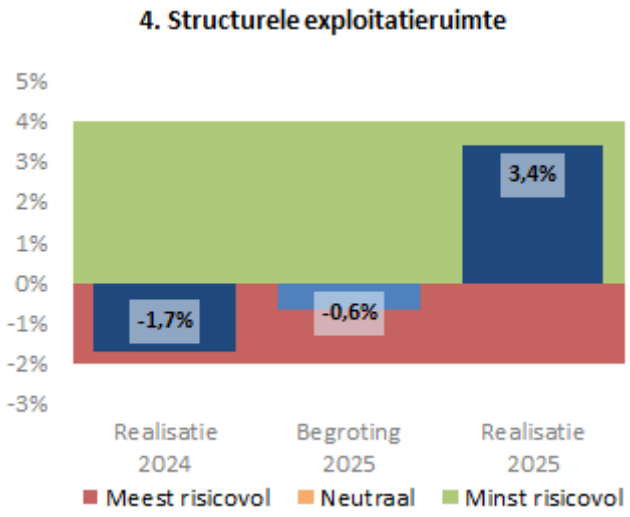
De boekwaarde van de grondexploitaties is in 2025 afgenomen ten opzichte van 2024. In 2025 zijn er geen nieuwe grondexploitatie geopend. De afname van de boekwaarde zit vooral in de grondexploitaties Zevenaar-Oost.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de Algemene uitkering en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit kengetal

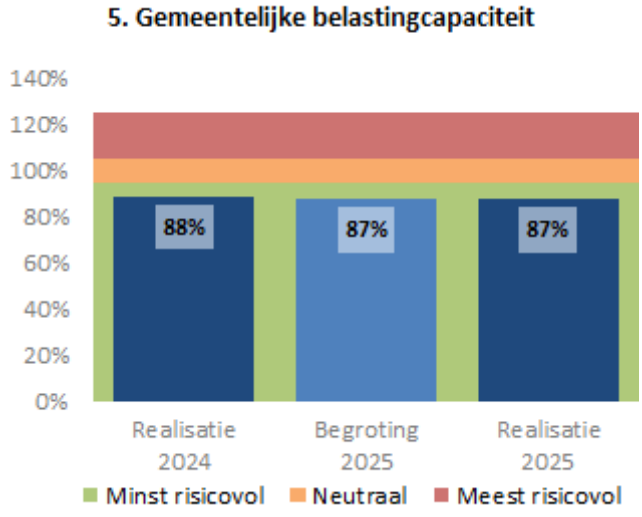
is relevant voor de beoordeling van de financiële positie, omdat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

In de verschillende P&C-documenten informeren wij u over de tot dan toe recente ontwikkelingen.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de belastingdruk van de gemeente ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het landelijk gemiddelde is gebaseerd op de gegevens van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), die jaarlijks een rapport opstelt over de ontwikkeling van de lokale lasten. In de berekening zijn meegenomen de OZB-lasten, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een gemiddeld gezin. Onze gemeente zit met 87% ruim onder het landelijk gemiddelde en is nagenoeg niet gewijzigd ten opzichte van 2024 en de begroting.

CONCLUSIE

Samenvattend concluderen we dat de onzekerheden en risico's omvangrijk zijn. We kunnen de ingeschatte risico's echter ruimschoots opvangen met de beschikbare weerstandscapaciteit. De solvabiliteit is iets afgenomen maar nog van voldoende niveau. De ratio van ons weerstandsvermogen is met 4,85 uitstekend.

De meerjarenbegroting 2026 -2029 is structureel sluitend in 2026 én 2029. In de latere jaren is het begrotingssaldo verbeterd, voornamelijk door de uitwerking van de maatregelen uit de Financieel Gezonde Toekomst en een hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds.
Op basis van de financiële kengetallen hebben we als gemeente ons financiële fundament verstevigd, maar moeten we nog steeds voorzichtig opereren. De structurele exploitatieruimte is positief (3,4%), en de netto schuldquote is aanzienlijk gedaald ten opzichte van 2024. De solvabiliteitsratio is licht afgenomen ten opzichte van vorig jaar, maar ligt boven de begrote verwachting en blijft daarmee op een solide niveau.

Wij hebben nog wel een uitdaging in de komende jaren om alle taken die wij moeten vervullen uit te kunnen voeren. Dit in lijn met het landelijke beeld. Hoewel de ingezette financiële maatregelen het begrotingsbeeld hebben hersteld, gaat dit onvermijdelijk ten koste van onze maatschappelijke slagkracht.

De provincie heeft aangegeven dat we onder repressief toezicht staan. Hiermee behouden we beleidsvrijheid om keuzes te maken in de uitvoering van onze maatschappelijke opgaven. Dit stelt ons in staat zelfstandig en autonoom (financieel) beleid te voeren. Voor gemeenten geldt daarnaast dat vanwege de onbegrensde leencapaciteit bij de BNG (en daardoor altijd aanwezige liquiditeit) per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsveronderstelling.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding
De gemeente Zevenaar heeft een groot deel van haar vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van gebouwen, wegen en bruggen, openbare verlichting, groen, riolering en water. Het onderhoud van deze zaken is een kerntaak van de gemeente en van groot belang voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Het onderhoud van kapitaalgoederen is grotendeels vastgelegd in beleids- en onderhoudsplannen. In deze paragraaf wordt per kapitaalgoed ingegaan op onder andere het beleid, de kwaliteitsnormen, het onderhoud, de financiële middelen en de risico's die met het onderhoud samenhangen.

Beleid
De verschillende onderdelen groen, openbare verlichting, riolering en onderhoud wegen hebben grote raakvlakken. We pakken onderhoudsprojecten daarom integraal aan. In oktober 2022 heeft u het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. Dit integrale beleidskader is op basis van geactualiseerde beheerdata opgesteld. Het bevat kaders voor het beheer van de openbare ruimte, de vaststelling van het gewenste verzorgend en technisch onderhoudsniveau en ambities op het gebied van biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Op basis van het IBOR hebben we per onderdeel (groen, wegen, openbare verlichting, etc.) beheer- en onderhoudsplannen ontwikkeld die uitdrukken hoe we de openbare ruimte kunnen onderhouden op de vastgestelde onderhoudsniveaus.

Beleidskaders
- Integraal Beheer Openbare Ruimte (2018)
- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (2022)
- Integraal AccommodatiePlan (2020)
- Watertakenplan

Ontwikkelingen
IBOR (Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte)
In het IBOR schenken we ruim aandacht aan biodiversiteit, duurzaamheid en circulariteit. Onderdelen zoals het toevoegen van beplanting, het verwijderen van overbodig asfalt en het gebruik van gerecyclede materialen voor de inrichting van de openbare ruimte zijn hier voorbeelden van. Voor de revitaliseringsprojecten houden we in de planning en uitvoering ook rekening met ontwikkelingen zoals energietransitie en klimaatadaptieve maatregelen. Deze staan vastgelegd in het Watertakenplan. Daarnaast formuleert het IBOR ook concrete doelstellingen voor communicatie met en het betrekken van inwoners bij het beheer van de openbare ruimte. Hier geven we per project concreet invulling aan. In 2026 gaan wij het IBOR en het Watertakenplan samen integraal herijken.

IAP (Integraal AccomodatiePlan)
In het IAP is op strategisch niveau vastgesteld welk vastgoed benodigd is om alle maatschappelijke taken te kunnen vervullen. Dit leidt tot een doelmatigere, duurzamere en meer toekomstbestendige gemeentelijke vastgoedportefeuille, die past bij de wettelijke taken van de gemeente en bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Een belangrijk aspect hierin is de verduurzamingsopgave ten aanzien van de CO_2-reductie en 0 op de meter in 2050. In blokken van 4 jaar (tot aan 2050) zijn objecten gecategoriseerd naar belang en prioriteit, waarbij de hoofdmaatregelen per object zijn weergegeven.

GEBOUWEN

Beleid
In de raadsvergadering van 16 december 2020 heeft u het integraal accommodatieplan (IAP) vastgesteld. De ambitie van de gemeente Zevenaar is te komen tot een doelmatigere, duurzamere en toekomst bestendigere gemeentelijke vastgoedportefeuille, die past bij de wettelijke taken van de gemeente en bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Het IAP geeft concrete invulling aan deze ambitie door het vertalen van deze ambitie in te behalen doelstellingen en het formuleren van een stappenplan om deze doelstellingen te bereiken. Het IAP bevat ook een routekaart voor de verduurzaming van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Dit jaar (2026) vindt er een herijking plaats van het integraal accommodatieplan, dat parallel loopt aan het IBOR.
Beleidskaders

- Nota vastgoedbeleid (2017)
- Integraal accommodatieplan (2020)

Kwaliteitsnormen
Het vaststellen van het onderhoudsniveau van de gemeentelijke panden is gebaseerd op de NEN 2767 methodiek, waarbij niveau 3 als aanvaardbaar wordt beschouwd (redelijke conditie). Hier kan in specifieke gevallen van afgeweken worden. Voor publieke functies kan conditie 2 aangehouden zijn.
Onderhoudsniveau 3 houdt in dat het verouderingsproces over de gehele linie duidelijk op gang is gekomen. Functionele gebreken en gebreken die tot veiligheidsrisico's leiden worden direct verholpen.

In het geval dat panden tijdelijk onderdeel uitmaken van de vastgoedportefeuille en/of op termijn afgestoten of gesloopt worden, kan worden afgeweken van de onderhoudsnormering. Uitgangspunt in deze situatie zal zijn dat er zo min mogelijk onderhoud wordt uitgevoerd. De onderhoudsactiviteiten zijn gericht op het wind- en waterdicht houden van het object, op veiligheid en tijdelijke verhuurbaarheid.

Onderhoud
De actuele staat van onderhoud is conform het uitgangspunt conditieniveau 3 "redelijk". Conform dit niveau is in de afgelopen jaren onderhoud uitgevoerd. Van de gebouwen die naar verwachting binnen afzienbare periode (< 5 jaar) gesloopt of herbestemd worden, wordt zo min mogelijk onderhoud uitgevoerd.

Op dit moment wordt een beheerplan opgesteld en wordt de doorrekening gemaakt voor de voorziening van het planmatig onderhoud. Het ziet er naar uit dat de dotatie aan de voorziening omhoog zal moeten om het onderhoudsniveau van het gemeentelijk bezit op het juiste niveau te houden.

Ontwikkelingen
Op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en het IAP zijn in 2025 diverse activiteiten uitgevoerd om voor de komende jaren het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed doelmatig te onderhouden en op gebied van duurzaamheid te verbeteren. Dit wordt zo effectief mogelijk aangepakt door het integraal plan voor de grote vastgoedacties (renoveren, afstoten, nieuw bouwen) te combineren met het MJOP. Voor de verduurzaming van het vastgoed hebben we begin 2024 DUMAVA subsidie toegekend gekregen voor de locaties Turmac Cultuurfabriek (isolatie dak) en het Musiater (isolatie buitenschil en verduurzaming verwarmingsinstallaties). De werkzaamheden aan het Musiater zijn nagenoeg klaar, er komen alleen nog zonnepanelen op het hoge dak. De aanbesteding van de dakvervanging en verduurzaming Turmac Cultuurfabriek is uitgevoerd en gegund, dit voorjaar worden de werkzaamheden uitgevoerd.

Daarnaast hebben een aantal acties plaatsgevonden met betrekking tot de bezuinigingsopgave van zes vastgoedobjecten. De opstallen aan de Bizetstraat, Steenhuizen en Da Costastraat (allen in Zevenaar) en de Nieuwe Komstraat in Lobith zijn inmiddels gesloopt. De locatie van de Bizetstraat is inmiddels als groen/park/speelvoorziening ingericht, de overige locaties worden gebruikt als woningbouwlocaties. Markt 8 in Lobith wordt herontwikkeld tot woningen. De boerderij aan de Reisenakker wordt als onderdeel van de te openen GREX opgenomen, wanneer deze GREX opent is nog niet duidelijk). De laatste locatie, twee geschakelde woningen aan de Engeveldweg, moeten nog verkocht worden. Er zijn diverse onderzoeken die lopen voor invulling van deze locatie. Voor Dorpstraat 46 in Babberich (voormalig Kiddiez) wordt momenteel met een ontwikkelaar gesproken over een herontwikkeling.

Overige ontwikkelingen: inmiddels zijn er twee objecten in gemeentelijk eigendom ten behoeve van de opvang van OekraÏners. Dit betreffen Huize Mathena en de pastorie in Angerlo. Beide locaties zijn in 2025 in gebruik genomen. Momenteel wordt gekeken of DUMAVA subsidie aangevraagd kan worden voor het verduurzamen van het Lentebad. Gezien het Lentebad de grootverbruiker is van gas en de installaties het niet tot 2035 zullen uithouden, wordt gekeken of er met beperkte middelen een duurzaamheidsslag te maken is voor de komende 10 jaar.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2025	realisatie 2025	Verschil
Belastingen	236	194	42
Doorbelastingen	117	95	21
Dotatie voorziening	684	684	0
Huisvestingslasten	1.293	1.205	88
Leveringen diensten en goederen	346	299	47
Onderhoud gebouwen	362	424	-62
Overige lasten	0	0	0
Totaal	**3.038**	**2.901**	**137**

Er is in 2025 op een aantal onderdelen niet gewerkt binnen de begroting. Het grootste verschil wordt veroorzaakt door de lagere huisvestingslasten en hogere lasten bij onderhoud gebouwen.

GROEN

Beleid
Voor het beheer van de openbare ruimte en daarmee voor het openbaar groen heeft u in 2022 het IBOR (Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte) 2022-2032 vastgesteld. Hierin is de gewenste beeldkwaliteit vastgesteld voor het groenonderhoud en zijn de ambities voor het openbaar groen voor de komende jaren benoemd.

Beleidskaders

- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (2022)
- Beheerplan openbaar groen en bomen (2022)

Kwaliteitsnormen
In het IBOR is het gewenste niveau voor de openbare ruimte vastgesteld en daarmee ook voor het openbaar groen. De beeldkwaliteitsniveaus zijn vastgesteld op basis van kwaliteitsnormen volgens de CROW beeldkwaliteitssystematiek.

Beeldkwaliteit hoog: centrum, begraafplaatsen en accentplekken;
Beeldkwaliteit basis: woonwijken, doorgaande wegen, parken en industrieterreinen;
Beeldkwaliteit laag: buitengebied.

De vastgestelde beeldkwaliteit heeft betrekking op het verzorgende en technische onderhoud van de openbare ruimte.

Onderhoud
Het onderhoud van de groenvoorzieningen wordt voor een deel in eigen beheer uitgevoerd en voor een deel door derden. Voor het reguliere onderhoud maken we een integraal beeldkwaliteitsbestek dat voor meerdere jaren wordt aanbesteed. Daarnaast maken we bestekken voor het onderhoud van bermen, gazon maaien en bomenonderhoud. Deze bestekken inclusief de raamovereenkomst voor het uitvoeren van renovaties zijn in 2023 voor meerdere jaren aanbesteed. In 2025 hebben we geen nieuwe aanbesteding hoeven uit te voeren.

Ontwikkelingen
Op basis van het IBOR en het collegeprogramma 2022-2026 zijn de volgende ontwikkelingen voor het openbaar groen van belang:

Een deel van het openbaar groen verkeert in een slechte technische staat en moet de komende jaren worden vervangen. Daarnaast hebben we een opgave om de veiligheid van ons bomenbestand op orde te brengen zodat we voldoen aan onze zorgplicht. U heeft incidenteel budget beschikbaar gesteld zodat wij deze achterstand in kunnen halen. De achterstanden in het bomenonderhoud met risico's voor de omgeving zijn in 2024 weggewerkt. Nu hanteren wij een cyclus voor structureel boomonderhoud van één keer per drie jaar. Jaarlijks vervangen wij een klein deel van ons bomenbestand vanwege onveiligheid als gevolg van ziekte of houtrot. Voor het wegwerken van achterstanden in het beheer en onderhoud van het openbaar groen is een meerjarenplanning gemaakt. In 2025 zijn renovaties in de volgende wijken uitgevoerd:

- Lentemorgen 1
- Lentemorgen 2
- De Horst/Schaapsdrift

Het behouden en versterken van de biodiversiteit is een belangrijke opgave in Zevenaar. De komende jaren geven we verder vorm aan ecologisch bermbeheer en aan een natuur inclusieve inrichting van de openbare ruimte. In 2023 zijn we gestart met het gefaseerd maaien van bermen. Dit maaibeleid is in 2024 en 2025 voortgezet. Het bestrijden van de invasieve exoten voortkomend uit Europese wetgeving krijgt de komende jaren veel aandacht. Vanaf 2024 en komende jaren heeft de bestrijding van de Reuzenberenklauw en de Japanse Duizendknoop in de directe omgeving van tuinen prioriteit.

In 2024 hebben we te maken gekregen met forste prijsstijgingen voor loon, brandstof en materieelkosten (ca. 10 tot 15 %). De uitwerking hiervan is bij een verlenging van het onderhoudscontract in 2025 merkbaar geweest. Vanaf 2026/2027 verwachten we bij een nieuwe aanbesteding nog een forse prijsstijging. Aannemers schrijven tot wel 50% hoger in om de risico's op boetes als gevolg van het niet voldoen aan de beeldkwaliteit te voorkomen. Dit wordt veroorzaakt door het natte groeizame weer van de afgelopen jaren.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2025	realisatie 2025	Verschil
Bestekken onderhoud groen	2.410	2.265	145
Doorbelastingen	1.916	2.036	-120
Leveringen diensten en goederen	565	660	-95
Onkruidbestrijding	157	133	23
Overige lasten	127	145	-17
Totaal	**5.175**	**5.239**	**-64**

Er is een nadeel van € 64.000 op het openbaar groen in 2025. Dit wordt met name veroorzaakt door een tweetal onderdelen. Hogere lasten door meer inhuur om de werkzaamheden te verrichten en hogere doorbelastingen.

OPENBARE VERLICHTING

Beleid
Voor de gemeente Zevenaar is het van belang om alle beheerdata over de gemeentelijke kapitaalgoederen (waaronder openbare verlichting) op orde te hebben. Deze beheerdata is essentieel om als sturingsmiddel te gebruiken bij het nemen van beslissingen over het beheren van de openbare ruimte. Op basis van de geactualiseerde beheerdata hebben wij een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) opgesteld inclusief consequenties die samenhangen met complexe opgaven als bijvoorbeeld klimaatadaptatie en participatie. Dit plan heeft u in 2022 vastgesteld. Tegelijkertijd hebben wij het beheerplan voor openbare verlichting voor de daaropvolgende jaren opgesteld. Hierin komt tot uitdrukking hoe we met de beschikbare budgetten de openbare verlichting onderhouden op het vastgestelde onderhoudsniveau.

Beleidskaders
- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (2022)
- Beheerplan openbare verlichting (2022)
- Beheerplan verkeersregelinstallaties (2022)

Kwaliteitsnormen
De kwaliteitsnormen zijn vastgelegd in IBOR. Deze zijn vervolgens uitgewerkt in de beheerplannen openbare verlichting en verkeersregelinstallaties.

Onderhoud
In 2024 heeft de gemeente opnieuw een Europese aanbesteding gehouden voor beheer, onderhoud en vervanging van openbare verlichting gezamenlijk met de gemeente Duiven en Westervoort. De aanbesteding is gehouden volgens de EMVI-methode waarbij inschrijvers konden scoren op het aspect duurzaamheid. We zitten nu in het tweede jaar. Hierna hebben we nog de mogelijkheid om twee keer te verlengen met één jaar.

Ontwikkelingen
Het beheer van de openbare verlichting draagt bij aan het realiseren van doelstellingen van het Rijk en de ambities in het IBOR op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. Naast de actuele aandacht voor duurzaamheid zijn er geen nieuwe externe ontwikkelingen te benoemen.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2025	realisatie 2025	Verschil
Elektriciteit	240	296	-56
Leveringen diensten en goederen	95	99	-4
Doorbelastingen	131	132	-1
Dotatie voorziening	18	18	0
Overige lasten	0	0	0
Totaal	**485**	**546**	**-61**

Er is een nadeel behaald in 2025 van € 61.000 op het product openbare verlichting. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de hogere elektriciteitskosten.

RIOLERING EN WATER

Beleid
In samenwerking met drie Liemerse gemeenten en het waterschap Rijn en IJssel is het "watertakenplan de Liemers" (WTP) opgesteld. Het WTP heeft een planperiode van vijf jaar en is een praktische vertaling van onze visie op de waterketen en klimaatadaptatie naar beleid en maatregelen. In het Watertakenplan de Liemers 2022 – 2026 krijgt het beleid t.a.v. klimaatadaptatie met de bijbehorende begroting extra aandacht.

Zowel de gemeenten als het waterschap ondersteunen hierbij de gekozen strategie, maar behouden hierbij ieder hun eigen wettelijke taken en verantwoordelijkheden, waarbij iedere organisatie een eigen individuele vastgestelde financiële bijlage heeft. Aanvullend op de bestaande beleidsstukken is door de vier organisaties in het WTP gekeken naar een gezamenlijke strategie ten aanzien van interacties binnen de waterketen en klimaatadaptatie. Specifiek voor De Liemers vormt dit WTP op onderstaande vier thema's een uitsplitsing van algemeen beleid. De thema's zijn:

- Basis op orde;
- Klaar voor de toekomst;
- Burgers betrokken;
- Samenwerking De Liemers.

In dit WTP is het vastgestelde uitvoeringsprogramma uit het lopende DPRA traject (deltaprogramma ruimtelijke adaptatie) met de bijbehorende begroting opgenomen in het kostendekkingsplan.

Beleidskaders

- Watertakenplan de Liemers 2022-2026 (2022)
- Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2027 (2022)
- Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023

Kwaliteitsnormen

De gemeente draagt zorg voor de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater vermengd met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander water. De ontvangst en zuivering van het door de gemeente ingezamelde (stedelijke) afvalwater is de taak van het waterschap. Daarnaast draagt het waterschap zorg voor de waterhuishouding. In het WTP staat beschreven hoe de zorgplichten in onderlinge samenwerking tussen de Liemerse gemeenten en het waterschap tot uitvoering komen.

Onderhoud

Waterschap en gemeenten dragen zorg voor de instandhouding van de afvalwaterketen en het watersysteem zodanig dat voorzieningen goed blijven functioneren en er geen gevaren optreden voor de volksgezondheid, het milieu of voor de leefomgeving. Jaarlijks zijn hiervoor onderhoudsactiviteiten gepland zoals het vervangen en renoveren van objecten, het uitvoeren van onderzoeken en het zorg dragen voor het beheer en onderhoud. Daarnaast zijn we bezig met planvorming en het opstellen van beleid. Deze werkzaamheden zijn meestal periodiek en/of cyclisch van aard.

Het waterschap en de gemeenten willen de komende jaren toegroeien naar een meer risicobewust beheer voor het uitvoeren van de watertaken door middel van het implementeren van strategisch assetmanagement en zo te komen tot meer doelmatig waterbeheer. In 2025 is de revitalisering in de wijk Bloemenkamp afgerond. Daarnaast lopen er revitaliseringsprojecten in Lobith, Tolkamer en de wijk Schrijvershoek.

Ontwikkelingen

De problematiek inzake woningverzakkingen als gevolg van onder meer klimaatverandering (langdurige droogte) met name in de kern Zevenaar is nog actueel. Woningen die op stroken zijn gefundeerd, hebben kans op verzakkingen. Er is een comité opgericht binnen de gemeente Zevenaar, in nauwe samenwerking met Waterschap Rijn en IJssel en gemeenten Duiven en Westervoort. Doel hiervan is om te bekijken in hoeverre de overheden de gedupeerden bij kunnen staan en via klimaat adaptieve maatregelen het risico van verzakking kan verminderen.

Een van de maatregelen is het afkoppelen van regenwater. Tijdens de revitalisering van de wijk Bloemenkamp konden inwoners zich inschrijven voor het afkoppelen van de regenpijp aan de voorkant van hun woning. Al eerder hebben we in de dorpen Giesbeek en Angerlo het regenwater afgekoppeld bij woningen. Ca. 80 % deed in deze dorpen aan deze actie mee met hulp van de woningbouwstichting.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2025	realisatie 2025	Verschil
Beheersystemen en IT	35	33	2
Doorbelastingen	1.178	1.226	-48
Dotatie voorziening	651	540	110
Onderhoud en reparaties	582	622	-40
Onderzoeken	140	151	-11
Overige lasten	367	390	-23
Totaal	**2.953**	**2.962**	**-9**

In 2025 hebben we een positief resultaat behaald binnen riolering. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat een hogere dotatie aan de voorziening is begroot dan in werkelijkheid nodig was. Deels is dit gestort in de reserve riool. Daarnaast hogere lasten dan begroot op doorbelastingen en onderhoud en reparaties mede als gevolg van drie aanbestedingen (reinigen & inspecteren, kolkenreiniging, renovatie hoofd- en minigemalen). Daarnaast zijn de prijzen voor onderhoudswerkzaamheden gestegen.

WEGEN EN BRUGGEN

Beleid
De verschillende onderdelen groen, openbare verlichting, riolering en onderhoud wegen hebben grote raakvlakken. We pakken projecten daarom integraal aan. Hierbij kijken we ook naar de ambities op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie, hittestress, energietransitie, biodiversiteit en afsluiting van het gas.

Op basis van geactualiseerde beheerdata hebben wij in 2022 een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) opgesteld. Hierin wordt aandacht geschonken aan consequenties die samenhangen met complexe opgaven zoals bijvoorbeeld klimaatadaptatie. Op basis van het IBOR zijn beheerplannen voor wegen en civiele kunstwerken opgesteld. Deze worden op dit moment uitgevoerd.
Beleidskaders
- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (2022)
- Beheerplan wegen en kunstwerken (2022)
- Beheerplan straatmeubilair (2022)

Kwaliteitsnormen
In het IBOR hebben wij het gewenste technische onderhoudsniveau van de openbare ruimte vastgesteld, zo ook voor openbare wegen en civiele kunstwerken. Daarnaast is er aandacht voor de noodzakelijke omvang van de onderhoudsbudgetten. In de beheerplannen over deze onderwerpen hebben wij rekening gehouden met het vastgestelde onderhoudsniveau, de geplande renovaties en de areaalvergrotingen van de afgelopen jaren en verwachtingen voor toekomstige jaren.
Onderhoud
Klein onderhoud van wegen en civiele kunstwerken wordt door de gemeente zelf uitgevoerd. Groter en intensiever onderhoud wordt uitbesteed aan derden. Voor de uitvoering hiervan zijn bestekken gemaakt.

In 2022 en 2023 hebben wij het midden- en groot onderhoud voor asfalt en bebording aanbesteed voor in totaal vier jaar. In 2025 heeft er voor het straatwerk een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden. In deze aanbestedingen zijn ook duurzaamheidscriteria opgenomen. Voor grootschalig onderhouden gaan we zoveel mogelijk efficiënt te werk door dit integraal aan te pakken.

Eind 2025 hebben we een grootschalige weginspectie uitgevoerd van onder andere asfalt, elementenverharding en markeringen. Deze inspectie vindt elke twee jaar plaats. Op basis van de uitkomsten gaan wij in 2026 starten met de urgente tekortkomingen aan te pakken. Dit zal doorlopen tot 2027.

In 2025 hebben wij werkzaamheden uitgevoerd bij de fiets-/voetgangerstunnel Babberichseweg. Er zijn tijdelijke maatregelen getroffen om lekkages tegen te gaan. Daarnaast zijn er lijngoten geplaatst om de waterafvoer te verbeteren. Ook hebben wij in 2025 een aantal civiele kunstwerken vervangen. Zo is op het Gimbornhof de staalconstructie van de brug verzwaard en zijn de dekplanken vervangen. In het park Tichelkamp is een complete brug vervangen. Daarnaast hebben er voor diverse andere civiele kunstwerken onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden.

Ontwikkelingen
In de planning en uitvoering van revitaliseringsprojecten hebben wij rekening gehouden met ontwikkelingen met betrekking tot energietransitie. In de plannen hebben wij daarom voorwaarden opgenomen om de energietransitie in de toekomst mogelijk te maken. Denk hierbij aan ontwikkelingen zoals de aanleg van een warmtenet in de stad Zevenaar en een elektranet in de gehele gemeente.

Aan de hand van een projectmatige aanpak binnen een projectteam worden de grote revitaliseringsprojecten voorbereid. De stand van zaken wat betreft de revitaliseringsprojecten is als volgt:

- Lobith Noord (deels gerealiseerd, fase 1 op schema);
- Lobith Zuid (centrum) (fase 2 gerealiseerd);
- Tolkamer (deels gerealiseerd, fase 2 op schema);
- Deelgebied Pannerden (start Q2 2026);
- Schrijvershoek (fase 1 in Q1 2026 gestart);
- Bloemenkamp (2025 gerealiseerd).

De uitvoering vindt gefaseerd plaats. De herinrichting Lobith Zuid (centrum) fase 2 is gerealiseerd, op dit moment zijn we in Lobith Noord bezig (fase 1). In 2025 is de wijk Bloemenkamp afgerond.

In 2025 hebben er geen ontwikkelingen plaatsgevonden met betrekking tot de buurtrealisatieplannen om het netwerk van de energieleverancier in de dorpen en wijken te verzwaren. Als gevolg van tegenslagen heeft de elektranetleverancier onvoldoende capaciteit om in de gemeente Zevenaar aan de slag te gaan. In Q1 2026 is een start gemaakt in Babberich. Naar verwachting zal de uitvoering ervan doorlopen tot en met 2027. De gemeentelijke inzet richt zich nog steeds op het toetsen van de plannen vanuit het oogpunt van behoud van een kwalitatief goede openbare ruimte, het omgevingsmanagement met betrekking tot interne en externe communicatie en afstemming met revitalisering- of andere ruimtelijke plannen.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2025	realisatie 2025	Verschil
Doorbelastingen	1.729	1.763	-34
Dotatie voorziening	2.139	2.159	-20
Leveringen diensten en goederen	456	488	-32
Overige lasten	33	37	-4
Totaal	**4.357**	**4.447**	**-90**

Er is een nadeel behaald in 2025 op wegen en bruggen van € 90.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door hogere doorbelastingen en meer leveringen diensten en goederen.

Conclusie

In onderstaande tabel zijn de onderhoudskosten van de verschillende onderdelen binnen de kapitaalgoederen opgenomen ten opzichte van de begroting 2025 inclusief begrotingswijzigingen gedurende het jaar.

Gemeente Zevenaar Bedragen x € 1.000

Soort kapitaalgoed (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Gebouwen	3.038	2.901	137
Wegen en bruggen	4.357	4.447	-90
Openbare verlichting	485	546	-61
Groen	5.175	5.239	-64
Riolering	2.953	2.962	-9
Totaal lasten onderhoud kapitaalgoederen	16.008	16.095	-87

De raad heeft in oktober 2022 het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. Het IBOR bevat de beleids- en financiële kaders voor het beheer, onderhoud en vervanging van de openbare ruimte. Aan de hand van deze kaders zijn eind 2022 sectorale beheerplannen opgesteld waarin wordt aangegeven hoe wij de

kapitaalgoederen op het gewenste niveau gaan brengen en houden. Grootschalige vervangingen pakken wij integraal en gebiedsgericht aan.

De stand van zaken wat betreft de revitaliseringsprojecten is als volgt:
- Lobith Noord (deels gerealiseerd, fase 1 op schema);
- Lobith Zuid (centrum) (fase 2 gerealiseerd);
- Tolkamer (deels gerealiseerd, fase 2 op schema);
- Deelgebied Pannerden (start Q2 2026);
- Schrijvershoek (fase 1 in Q1 2026 gestart);
- Bloemenkamp (2025 gerealiseerd).

De uitvoering vindt gefaseerd plaats.
De financiële kaders zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2025-2028.

Op basis van de huidige meerjarenbegroting is een bedrag van € 16,1 miljoen benodigd voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen binnen de gemeente Zevenaar.

FINANCIERING

Inleiding
De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij bijvoorbeeld tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening. De risicobeheersing binnen de Wet fido richt zich op renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Definitie van het begrip treasury:
Het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De doelstelling van de treasuryfunctie is dat deze uitsluitend de lokale publieke taak dient. De gemeente Zevenaar hanteert daarom als uitgangspunt dat er defensief en risicomijdend op de geld- en kapitaalmarkt opgetreden wordt. Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang het onderscheid te herkennen tussen de treasury- en de controlfunctie. Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen. De controlfunctie is juist belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen en die van de controlfunctie op de baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

Beleid
Het beleid van de gemeente Zevenaar is gericht op:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Beleidskaders
Financiële verordening Gemeente Zevenaar 2026 (art. 212 GW)
Treasurystatuut Gemeente Zevenaar 2018

GEMEENTEFINANCIERING

Financieringsbehoefte
De financieringspositie wordt bepaald door het saldo van de boekwaarden van vaste activa en grondexploitaties ten opzichte van het totaal aan beschikbare financieringsmiddelen. Per ultimo dienstjaar heeft de gemeente Zevenaar een financieringstekort. Voor dit tekort zijn geldleningen aangetrokken.

In onderstaand overzicht is het verloop van de afgesloten langlopende geldleningen op de balansdatum weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Jaar	Stand 31-12	Rentebedrag	Rente %
2024	116.207	2.353	2,1%
2025	123.147	2.823	2,4%
2026	104.964	2.917	2,6%
2027	96.749	2.616	2,6%

Het gemiddelde rentepercentage is gebaseerd op de te betalen rente van de gesloten geldleningovereenkomsten gedeeld door het gemiddelde schuldrestant in dat jaar. Doordat bijna 90% van de huidige leningen voor een langere looptijd is afgesloten (looptijd nog 5 jaar en langer), fluctueert het gemiddelde rentepercentage de komende jaren nauwelijks. De afgesloten leningen die voor een kortere looptijd zijn afgesloten (zogenaamde fixe leningen, welke aan het einde van de looptijd in één keer worden afgelost) hebben een zeer laag rentepercentage en brengen daarmee het gemiddelde rentepercentage naar beneden. Het vrijvallen van deze leningen in de komende jaren, en het afsluiten van nieuwe leningen zullen met de huidige hogere marktrente het gemiddelde rentepercentage op langere termijn laten stijgen. We hebben een drietal nieuwe vaste geldleningen in 2025 afgesloten. De aanhoudende financieringsbehoefte in 2025 en de financieringsbehoefteberekening voor het komende jaar gaven de aanleiding om deze vaste geldleningen af te sluiten met de volgende modaliteiten:
- vaste lineaire geldlening van € 8 miljoen; rentepercentage 3,258% met een looptijd van 20 jaar.
- fixe geldlening (projectfinanciering GREX) van € 5 miljoen; rentepercentage 2,859% met een looptijd van 8 jaar.
- fixe geldlening (projectfinanciering GREX) van € 7 miljoen; rentepercentage 3,078% met een looptijd van 10 jaar.

RISICOBEHEER

Risicobeheer
Risicobeheer is een van de centrale doelstellingen van de Wet fido. Hierbij worden de volgende risico's onderscheiden:

- renterisico's;
- kredietrisico's;
- risico's bij het liquiditeitsbeheer en debiteurenrisico's.

In het financieringsstatuut is aangegeven dat voor het uitzetten van middelen alleen gebruik wordt gemaakt van financiële instellingen met minimaal een AA - rating, dat wil zeggen zeer kredietwaardige partijen. Uitlenen van gelden aan bedrijven en beleggen in aandelen is niet toegestaan gelet op de risico's die daaraan verbonden zijn.
Bij het verstrekken van leningen voor de publieke taak worden zoveel mogelijk zekerheden of garanties geëist.

RENTE EN RENTERISICO'S

De belangrijkste risico's voor de gemeente die samenhangen met de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan uit renterisico's. Deze worden getoetst aan twee normen. Dit zijn:

1. De kasgeldlimiet. Deze geeft het maximale bedrag aan dat een gemeente aan vlottende financieringsmiddelen (looptijd korter dan één jaar) mag opnemen;
2. De renterisiconorm. Hiermee wordt het renterisico op de vaste schuld (looptijd vanaf één jaar) in beeld gebracht.

De ontwikkelingen van deze renten worden hieronder nader toegelicht.

1) De kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar). Reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico met zich mee brengt, omdat rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. Het is dan ook van belang dat de grote potentiële

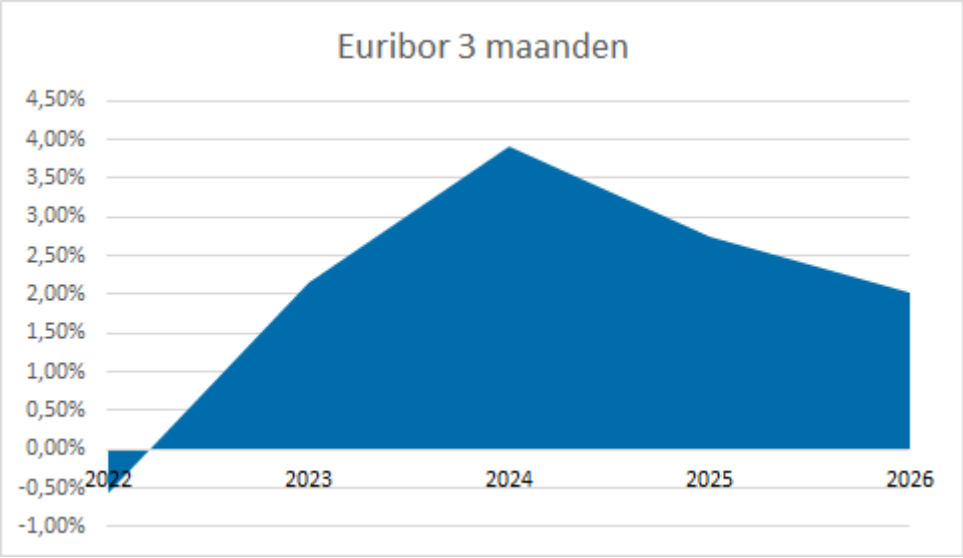
beweeglijkheid van de rentelasten op korte financiering gedurende het begrotingsjaar beheerst wordt. Voor structurele liquiditeitstekorten is financiering met geldleningen met een looptijd langer dan 1 jaar de aangewezen oplossing.

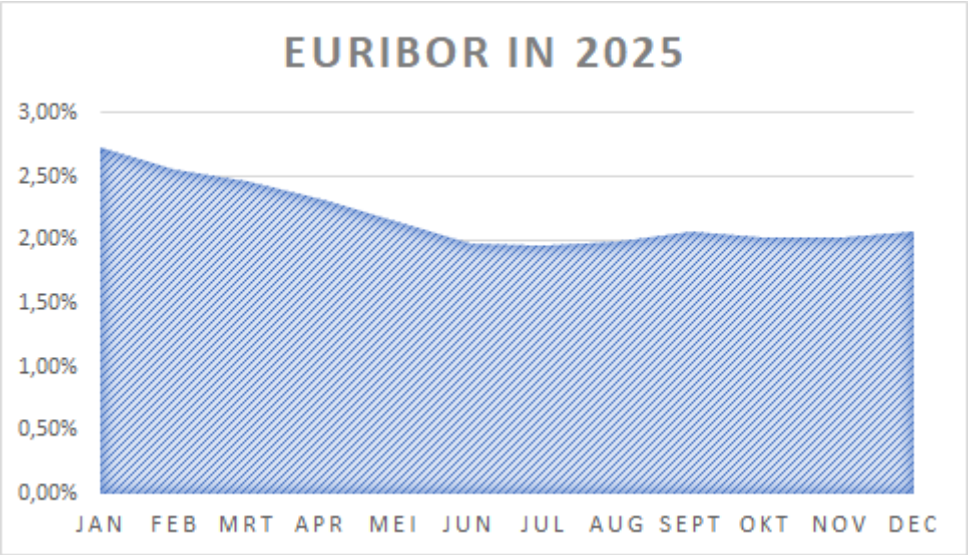
De hoogte van de kasgeldlimiet is afhankelijk van de omvang van de lopende uitgaven.
De kasgeldlimiet voor de gemeente Zevenaar voor 2025 is berekend op 15,9 miljoen en is gelijk aan 8,5% van de begrotingsomvang van 187,4 miljoen (inclusief de begrotingstotalen van de Gemeenschappelijke Regelingen de RDL (Reinigingsdienst De Liemers) en het SALD (Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).

Overzicht kasgeldlimiet in 2025 (x€ 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Berekend kasgeldlimiet 2025	15.900	15.900	15.900	15.900
Omvang netto-vlottende schuld	-13.521	1.050	-21.732	-6.999
Ruimte binnen kasgeldlimiet	29.421	14.850	37.632	22.899
Overschrijding van de kasgeldlimiet	0	0	0	0

In 2025 is de kasgeldlimiet niet overschreden.
Als drie kwartalen achtereen de kasgeldlimiet zou worden overschreden, moet volgens artikel 4 van de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) de provincie als toezichthouder hiervan op de hoogte worden gebracht. Daarnaast moet de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring aan de toezichthouder voorgelegd worden.
Uiteraard blijven we de kapitaalmarkt nauwlettend volgen en maken we bij nieuwe financieringsbehoeften steeds weer opnieuw een afweging tussen kort en lang geld.

<u>Renterisico kort geld</u>
De rentelasten van kort geld (kasgeldlimiet) hangen samen met de ontwikkeling van de Euribor. In onderstaande twee grafieken is het verloop van de Euribor in de afgelopen jaren en het verloop van 2025 weergegeven.

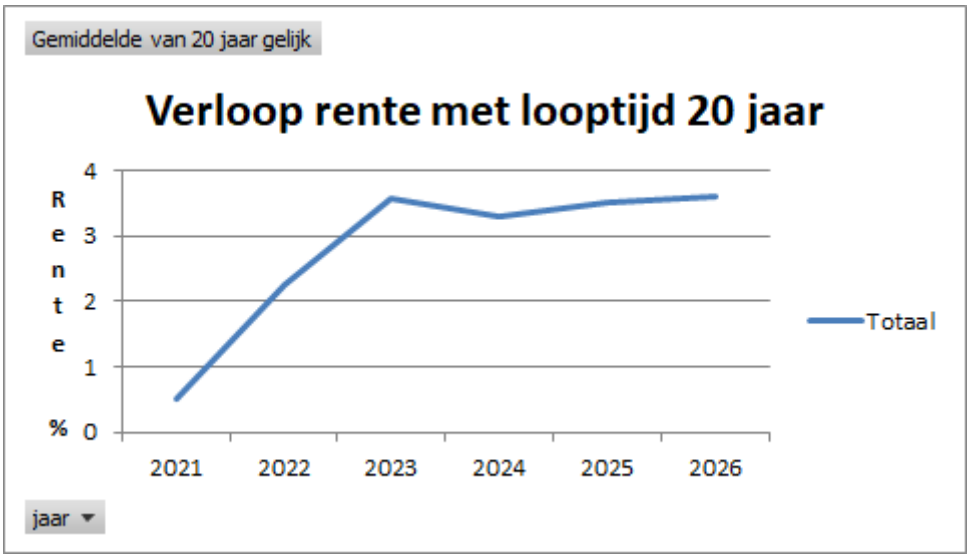

Sinds 2022 bevindt het kortlopende renteniveau (referentierente: 3-maands Euribor) zich weer ruim boven de 0%. Na een sterke stijging vanaf 2022, is de piek in 2024 bereikt. Dit korte renteniveau staat hoofdzakelijk onder invloed van het monetair beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB heeft als primaire taak om de inflatie te bestrijden. Zij houdt als streefwaarde voor de inflatie 2% aan. Vanaf juni 2024 tot op heden heeft de ECB sinds lange tijd de rente van het depositotarief in fases verlaagd van 4% naar 2% als laatst op 5 juni 2025. Het depositotarief heeft veel invloed op de rentes op financiële markten. In Europa is de economie inmiddels afgekoeld en is de groei beperkt. Deze afkoeling van de economie zien we ook terug in de inflatiecijfers. In 2025 zijn de inflatiecijfers flink afgenomen in Europa, de jaarlijkse inflatie in de eurozone betrof in februari 2026 1,9 procent. De inflatie in Europa fluctueerde het gehele jaar rond het streefniveau van de ECB. De verwachting is dan ook dat de kortlopende rente voorlopig ongewijzigd blijft.

Renterisico lang geld

De gemeente Zevenaar gaat in principe uit van totaalfinanciering. Op basis van de behoefte wordt lang geld aangetrokken. Het geld wenden wij met name aan om activa te financieren. In de gemeente Zevenaar schrijven wij activa lineair af en hier wordt met het langlopende geld bij aangesloten.
Voor nieuw vast te stellen grexen/voorbereidings- of grondaankoopbudgetten wegen wij per keer af of er projectfinanciering toegepast wordt. Vanaf 2025 hebben we dit toegepast op de grondexploitatie Businesspark 7Poort II.
Rentelasten van langlopend geld zijn gebaseerd op een lening bij de BNG met een looptijd van 20 jaar, waarbij de rente tussentijds niet wordt aangepast. In onderstaande grafiek staat het verloop van de rente in de afgelopen jaren opgenomen (stand 20 maart 2026).

De langlopende rente heeft de afgelopen 2 jaren een vrij stabiel verloop tot licht stijgend laten zien. De verwachtingen voor de komende tijd zijn ook stabiel tot licht stijgend.

2. Renterisiconorm

Bij de renterisiconorm gaat het om het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente voor de rentelasten. Aanpassing van de rentepercentages doet zich voor bij herfinanciering en renteherziening. Herfinanciering houdt in, dat een vervangende geldlening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichtingen van bestaande geldleningen te kunnen voldoen. Bij renteherziening gaat het om het aanpassen van het rentepercentage door de geldgever tijdens de looptijd van de geldlening.
Uit onderstaande tabel blijkt dat de renterisiconorm in 2025 niet is overschreden.

	Berekening renterisico-norm (x € 1.000)	Begroting 2025	Werkelijk 2025
1a.	Renteherzieningen (leningen)	0	0
1b.	Renteherzieningen (leningen u/g)	0	0
2a.	Aflossingen (leningen)	12.211	13.061
2b.	Aflossingen (leningen u/g)	0	1.340
3.	**Renterisico**	12.211	11.721
	Totaal begroting/jaarstukken	181.466	192.204
	Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%
4.	*Renterisiconorm*	36.293	38.434
	Renterisico op vaste schuld	12.211	11.721
5.	**Ruimte onder risico-norm**	24.082	26.713

KREDIETRISICO'S

De gemeente loopt kredietrisico op door de gemeente verstrekte gelden. Het risico doet zich voor bij het op beleidsmatige gronden verstrekken van leningen (publieke taak). Het risico bestaat dat leningen niet, niet volledig en/of niet tijdig worden terugbetaald (rentekosten).

Onderstaand volgt een overzicht van de uitgezette gelden per type instelling.

Risicogroep	M/Z*	Restant schuld	
		Bedrag (x € 1.000)	Percentage van het totaal (%)
Leningen aan stichtingen en sportaccommodaties	Z	211	1,1
Leningen aan deelnemingen (Alliander en RDL)	Z	6.973	36,7
Hypothecaire leningen ambtenaren	M	3.247	17,1
Sociale kredieten aan inwoners via Kredietbank	Z	19	0,1
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN):			
Leningen voor verzakte woningen	M	75	0,4
Startersleningen koophuizen	M	5.511	28,9
Duurzaamheidsleningen	M	221	1,2
Leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	M	2.751	14,5
Totaal		**19.008**	**100%**

* Met (M) of zonder (Z) hypothecaire zekerheid

Leningen aan stichtingen sportaccommodaties
Het betreft leningen aan stichtingen, sportaccommodaties en woonwagenbewoners. De aflossing verloopt zoals is overeengekomen. Het kredietrisico voor de gemeente wordt als gering geschat.

Deelnemingen (Alliander en RDL)
Bij raadsbesluit van 24 november 2021 is kennis genomen van het versterken van de kapitaal-structuur van Alliander N.V. door het verstrekken van een reverse converteerbare hybride obligatielening. Gedurende de looptijd van deze obligatielening zal de gemeente een vaste marktconforme rentevergoeding ontvangen. De aandeelhouders is verzocht hieraan minimaal naar rato van hun aandelenbelang deel te nemen. De gemeente Zevenaar is aandeelhouder van Alliander met een belang van 0,45% van de in totaal 136.794.964 aandelen. Op termijn zal Alliander naar verwachting de lening converteren oftewel omzetten naar nieuw uit te geven aandelen. Op 15 december 2021 is een obligatielening verstrekt van € 2.722.936. Het kredietrisico wordt als gering geschat.

In 2022 is aan het bestuur van de GR RDL een vaste geldlening verstrekt van € 5 miljoen voor de bouw van het nieuwe (afval) aanbiedstation op 7Poort.
De GR RDL voert de publieke taken uit in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar op het gebied van afvalinzameling en de exploitatie van aanbiedstations. De uitvoering van deze taken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

Hypothecaire leningen ambtenaren
Tot 1 januari 2009 zijn aan personeelsleden, onder een aantal voorwaarden, hypothecaire geldleningen verstrekt. Met ingang van 2009 is het door de wijziging van de Wet FIDO niet meer mogelijk om hypothecaire geldleningen te verstrekken aan personeelsleden. De verstrekte geldleningen tot 1 januari 2009 blijven bestaan en worden afgelost zoals overeengekomen. Bij het beëindigen van het dienstverband dient tot aflossing van de gehele lening te worden overgegaan. Het restant van de leningen zal door deze wijziging elk jaar afnemen.
Gelet op de hypothecaire zekerheidstelling worden de risico's als gering geschat.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN)
In het kader van de Verordening Stimulering Verzakkingsherstel zijn leningen verstrekt aan eigenaren van verzakte woning. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.
Op grond van de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar zijn voor de aankoop van een woning op "Groot Holthuizen" via de Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten startersleningen verstrekt van maximaal € 22.500. De helft van dit bedrag werd door het rijk verstrekt. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.
Vanaf medio 2020 is de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar van kracht bestemd voor mensen die voor het eerst een woning willen kopen in Zevenaar. Hierbij geldt dat het Rijk of de provincie geen bijdrage doet. Het maximale bedrag is vastgesteld op € 40.000 (vanaf 25 september 2024 op € 35.000). Alle verstrekte leningen worden op grond van deze verordening verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.
In 2017 zijn voor het eerst duurzaamheidsleningen via het SVN verstrekt. De risico's worden als gering geschat. Ook zijn via het SVN leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland verstrekt. De helft van dit bedrag wordt door de provincie verstrekt. De risico's worden als gering geschat.

RISICO'S LIQUIDITEITSBEHEER EN DEBITEUREN

De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en wijzigingen in het tempo van uitvoering van voorgenomen investeringen, waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen, worden zoveel mogelijk beheerst.
Met betrekking tot het risico van debiteuren wordt opgemerkt, dat het beleid gericht is op het tijdig innen van de vorderingen. Voor de inning van achterstallige vorderingen bestaat een vaste procedure.

SCHATKISTBANKIEREN

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal 2025 van € 187.411.000 (indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen zoals in onze gemeente). Het schatkistlimiet bedraagt voor onze gemeente over 2025 € 3,748 miljoen. Bij het berekenen van het genoemde totaal zijn de begrotingstotalen van de gemeenschappelijke regelingen, het Streekarchivariaat en de Reinigingsdienst de Liemers (RDL) meegenomen. Dit is conform de regeling van het schatkistbankieren, omdat deze administraties door onze gemeente worden gevoerd en de treasury ook door de gemeente Zevenaar wordt beheerd.
Onze bank (Bank voor Nederlandse Gemeenten, BNG) roomt elke dag automatisch het positieve saldo van onze gemeente boven de € 400.000 af naar de schatkist van het Rijk. Dit betekent dat we veel meer dan het drempelbedrag van € 3,748 miljoen afromen naar de schatkist. Bij het schatkistbankieren ontvangen we een hogere rente dan bij de BNG en is het handhaven van het geschetste afroom-beleid het gunstigste voor onze gemeente.

RENTETOEREKENING

Beleid rentetoerekening
In de begroting en deze jaarrekening zijn zowel de stellige uitspraken als de aanbevelingen uit de notitie rente (okt 2023) verwerkt. De belangrijkste onderdelen betreffen:

- Treasury activiteiten worden via het taakveld treasury verwerkt in de begroting;
- Er wordt geen rente over het eigen vermogen verwerkt in de begroting;

- De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd.

De verwerking van de rente is in onderstaand schema inzichtelijk gemaakt.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		3.174	2.740	2.823
b. Externe rentebaten	-/-	36	190	232
Totaal door te rekenen externe rente		3.138	2.550	2.591
c. rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	-	563	737
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	566	444	444
	-/-	566	1.007	1.181
d. Saldo door te rekenen rente		2.572	1.543	1.410
d1 Rente over eigen vermogen		-	-	-
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		2.572	1.543	1.410
e. De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	2.572	1.543	1.410
Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1		1,47%	1,43%	1,30%
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		**0**	**0**	**0**

Voor toerekening van rente aan de grondexploitatie worden de voorschriften opgenomen in de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023 (dec 2023) gehanteerd.

Op basis hiervan moet de voorziening contant worden gemaakt tegen 2%.

Toelichting

a) Werkelijk verschuldigde rente voor de aangetrokken vaste geldleningen en berekende rente over het financieringstekort.

c) Voor het toerekenen van rente aan de Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het omslagrentepercentage gehanteerd in navolging van de rentenotitie van oktober 2023.

c) Rente projectfinanciering: Dit betreft investeringen uit het verleden waarvoor vaste rentepercentages gelden.

d1) en d2) Op aanbeveling van de Commissie BBV en door de harmonisatie is besloten geen rente over het eigen vermogen (bespaarde rente) meer te berekenen.

f) Het renteresultaat van € 1.410.031 is omgeslagen over de boekwaarde per 1 januari 2025.

BEDRIJFSVOERING

PERSONEEL & ORGANISATIE

Personeel
We willen een duurzamere, aantrekkelijkere en professionelere werkgever zijn. In ons personeelsbeleid is nadrukkelijk aandacht voor duurzaamheid. Vanwege de arbeidsmarktkrapte is ingezet op verbetering van onze arbeidsmarktcommunicatie (werkgeversmerkverhaal) en is de website WerkenbijZevenaar.nl gebouwd en in gebruik genomen. De organisatieontwikkeling maar ook externe ontwikkelingen vragen om investeringen in de professionaliteit van onze medewerkers. Hiervoor bieden wij de benodigde faciliteiten waardoor wij als organisatie robuust en wendbaar zijn en blijven.

De arbeidsmarkt is in beweging waardoor de uitstroom van personeel gaat stijgen. Daarnaast blijkt uit de kwantitatieve personeelsanalyse (SPP) dat de komende tien jaar bijna een derde van ons personeelsbestand de organisatie verlaat vanwege het bereiken van de AOW-leeftijd. Dat noopt tot meer inspanning op het aantrekken van nieuw personeel. Daarvoor gaan we actiever de arbeidsmarkt op en bieden we aantrekkelijke secundaire arbeidsvoorwaarden aan. Daarnaast willen we onderscheidend zijn door onder meer door nadrukkelijk te investeren in leren en ontwikkelen via onze Zevenaar Academie. Dit past bij de generatie die nu het meest actief is op de arbeidsmarkt.

Ziekteverzuim
Onze doelstelling is om het ziekteverzuim in de komende jaren terug te brengen tot onder het landelijk gemiddelde van 6,7%. In 2025 komt het ziekteverzuim binnen onze organisatie uit op 7,93%. Daarmee ligt het verzuim boven zowel onze ambitie als het landelijk gemiddelde uit de Personeelsmonitor 2024 van het A&O fonds.
Deze ontwikkeling is ongewenst, omdat zij de continuïteit van onze dienstverlening onder druk zet en de belasting van medewerkers en teams vergroot. Daarom versterken wij samen met onze nieuwe arbodienstverlener onze inzet op preventie, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Ook investeren wij nadrukkelijker in de rol van leidinggevenden en medewerkers, zodat signalen eerder worden onderkend en sneller tot actie leiden. Daarnaast werken wij met de arbodienst aan beter inzicht in de oorzaken van het ziekteverzuim. Daarmee willen wij gerichter sturen, passende interventies inzetten en de effectiviteit van maatregelen beter volgen. Wij gaan ons richten op het verder versterken van de preventieve aanpak, het tijdig signaleren van risico's en het vergroten van het eigenaarschap van leidinggevenden en medewerkers. Over de voortgang en de ontwikkeling van het ziekteverzuim rapporteren wij via de reguliere P&C documenten.

	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
%Ziekteverzuim	6,04	7,88	6,70	7,93

Organisatie
De hoofdstructuur van de organisatie met de drie domeinmanagers en de teammanagers is werkend. In 2025 is de detailinrichting verder uitgewerkt en afgerond. Met de vaststelling van de detailstructuur is de basis gelegd voor verdere professionalisering, onder meer op het gebied van klantgerichtheid, online dienstverlening, interne beheersing en samenwerking. Vanuit deze uitgewerkte structuur, als noodzakelijke randvoorwaarde, richt in 2026 het programma organisatie in ontwikkeling zich op de verdere ontwikkeling van de organisatie, maar dan meer op de zogenaamde soft-skills, om de nieuwe structuur in de praktijk nog beter te laten functioneren

Onderstaand overzicht geeft de vastgestelde formatie per afdeling aan per 31-12-2025. Dit is inclusief de verschuivingen als gevolg van de organisatieontwikkeling.

Afdeling - team	Totaal formatie
Management/S&B/P&P	11,85
Griffie	3,67
Sociaal beleid	22,00
WMO sociaal domein	19,27
Jeugd	17,42
Inkomen & Ondersteuning	22,42
Openbare Werken (incl. RDL)	77,14
Beheer Fysieke Leefomgeving	39,17
Ontwikkeling Fysieke Leefomgeving	30,76
Vergunning, toezicht en handhaving	35,46
Publiekszaken	26,12
Advies & Ondersteuning	31,23
Financiën&Belastingen	29,05
Informatiebeheer	30,67
Totaal	396,23

INFORMATIEVOORZIENING EN AUTOMATISERING

Toekomstbestendige regionale ICT dienst
Gemeenten in de Liemers hebben hun ICT samenwerking geëvalueerd en besloten deze te versterken. De eerdere samenwerking was vooral kosten-gedreven en bood onvoldoende structurele basis. Sinds het besluit in 2024 om de samenwerking te intensiveren zijn stappen gezet, zoals professionalisering van portfoliomanagement en het vervangen van externe inhuur door vaste medewerkers, wat zorgt voor meer stabiliteit en kennisopbouw. Een belangrijke mijlpaal is de succesvolle overgang naar Microsoft 365 (M365), die de basis vormt voor een moderne, veilige en toekomstbestendige ICT-infrastructuur. Daarnaast is de samenwerking tussen de RID en de deelnemende gemeenten verder geïntensiveerd. Door deze samenwerking binnen de Liemers te versterken, vergroten we onze digitale slagkracht en kunnen we beter inspelen op de snel veranderende technologische omgeving.

Informatievoorziening
We leven in een informatiesamenleving waarin technologische ontwikkelingen elkaar in hoog tempo opvolgen. Om als gemeente wendbaar en toekomstgericht te blijven, is een goed georganiseerde en strategisch gepositioneerde informatievoorziening essentieel. Deze vormt niet alleen de ruggengraat van onze digitale dienstverlening en bedrijfsvoering, maar is ook een belangrijke randvoorwaarde voor het behalen van maatschappelijke doelen.

De afgelopen periode zijn er belangrijke stappen gezet om de informatievoorziening binnen de gemeente Zevenaar verder te professionaliseren. Zo zijn er per domein informatiemanagers aangesteld, in samenwerking met 1Stroom. Zij vervullen een brugfunctie tussen beleid en IT. Zij ondersteunen de organisatie bij het realiseren van digitale ambities. Ook is het team functioneel beheer uitgebreid en gecentraliseerd, zodat cruciale systemen die de primaire processen ondersteunen beter beheerd en ondersteund kunnen worden.

Daarnaast is er gestart met de inrichting van een centrale informatievoorziening, waarin procesmanagement, informatiemanagement, informatiebeheer en functioneel beheer integraal worden benaderd. Deze centrale aanpak draagt bij aan meer samenhang, betere regie en een efficiëntere inzet van middelen.

We blijven ons positioneren als een slimme volger: we benutten kansen die passen bij onze schaal en ambities, met focus op dienstverlening, lokale initiatieven en bedrijfsvoering. Daarbij blijven we inzetten op continuïteit van bestaande voorzieningen, het naleven van wet- en regelgeving, en het uitvoeren van

landelijke afspraken zoals die via de VNG zijn gemaakt ("samen organiseren en common ground").

De toekomstvisie en strategie voor de Liemerse samenwerking biedt hierbij richting, waarbij samenwerking met partners zoals 1Stroom en deelname aan landelijke initiatieven, zoals Dimpact, ons helpen om als gemeente wendbaar en toekomstbestendig te blijven.

Digitaal archiefbeheer
In 2025 is binnen het e-Depot project de aanbesteding voor het collectiebeheersysteem afgerond. Hiermee kan SALD de archieven en collecties – zoals gedigitaliseerde bouwvergunningen – duurzaam beheren en via de website beschikbaar stellen. Digitale bestanden worden veilig en duurzaam opgeslagen. In 2026 breiden we dit uit met bestaande archieven. Tegelijkertijd verbeteren we onze applicaties, metadata en processen voor een toekomstbestendig digitaal informatiebeheer.

RECHTMATIGHEID

Boekjaar 2025 is het derde jaar waarin het college verplicht is om een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken. De rechtmatigheidsverantwoording is de schriftelijke verklaring die het dagelijks bestuur afgeeft bij de jaarrekening. Het dagelijks bestuur verklaart daarbij dat zij rechtmatig heeft gehandeld, dat wil zeggen dat alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (externe en interne) wet- en regelgeving en dat alle lasten in het begrotingsjaar vallen binnen de begroting (incl. wijzigingen) zoals door het algemeen bestuur is goedgekeurd.

Het proces rondom de afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording is adequaat ingericht binnen gemeente Zevenaar. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor het college, raad, control en ambtelijke organisatie zijn goed beschreven en bekend bij alle actoren.

De gemeente heeft 1 fte formatie op de verbijzonderde interne controle. De functionarissen die de verbijzonderde interne controle uitvoeren zijn verantwoordelijk voor het vaststellen of in alle relevante processen de financiële rechtmatigheid wordt geborgd en geeft een onafhankelijk oordeel over de naleving. De uitkomsten van de interne controles worden vastgelegd in een checklist en in een verslag gerapporteerd. De VIC heeft over 2025 een interne controle uitgevoerd over onder meer de volgende processen;

- Inkoopfacturen
- Verstrekte subsidies
- Investeringen
- Sociaal domein
- EU aanbestedingen
- Krediet overschrijdingen
- Begrotingsonrechtmatigheid

De auditcommissie is de afgelopen jaren uitvoerig meegenomen in de ontwikkelingen in wet -en regelgeving, de controle en verantwoording. Dit ook in samenhang met de rapportages die worden opgesteld door de accountant.

Uitkomsten rechtmatigheidscriteria

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

- Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)
- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium

Onderstaand is per criterium aangeven op welke wijze de gemeente Zevenaar ten aanzien van rechtmatig heeft gehandeld.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)
Er zijn binnen de gemeente Zevenaar in 2025 geen signalen geweest over (het vermoeden van) misbruik of oneigenlijk gebruik. De VIC-functie heeft bij het uitvoeren van verschillende controles stil gestaan bij potentiële fraudesignalen.

Begrotingsrechtmatigheid criterium
Dit bestaat uit een onrechtmatigheid op investeringskredieten en overschrijdingen van lasten op programmaniveau. Uit de analyse blijkt dat 30 investeringen ultimo 2025 een overschrijding hebben ad €426.683. Van deze onrechtmatigheden is € 227.533 acceptabel.

Aankoop pand Stationsplein 4 Zevenaar
Het pand is in 2024 aangekocht door de gemeente. De verbouwwerkzaamheden zijn in 2025 afgerond en het pand is in gebruik genomen. De werkzaamheden zijn duurder uitgevallen dan aanvankelijk begroot. Dit is veroorzaakt door hogere renovatiekosten en het niet meenemen van de btw in de begrotingsaanvraag. Ultimo 2025 bedraag de overschrijding € 234.774 (waarvan € 94.000 acceptabel is).

De lasten overschrijdingen op programma niveau bedragen € 1.632.000 verdeeld over vijf programma`s. Van deze onrechtmatigheden is €1.164.000 acceptabel op basis van de bepalingen die in de financiële verordening zijn opgenomen.

Lasten (bedragen x € 1.000)	Primitieve begro	Na wijziging	Realisatie	Afwijking	Soort afwijking	Acceptabel	Niet acceptabel
Verkeer, vervoer en waterstaat	7.984	8.009	8.118	-109	Lasten overschrijding		-109
Sport, cultuur en recreactie	12.916	14.939	15.351	-412	Lasten overschrijding	-300	-112
Sociaal domein	77.682	85.612	86.036	-424	Lasten overschrijding	-425	
Volksgezondheid en milieu	15.871	14.633	15.319	-686	Lasten overschrijding	-439	-247
Totale lasten	114.453	123.193	124.824	-1.631		-1.164	-468

De afwijkingen op programmaniveau vallen binnen de afspraken, zoals opgenomen in artikel 12 van de financiële verordening. Een gedetailleerde uiteenzetting van de verschillende analyse per programma is opgenomen in de jaarstukken en in onderstaand tabel. Met de Raad zijn nadere afspraken gemaakt op welke wijze, in afwijking van begrotingswijzigingen, de raad tijdig kan worden geïnformeerd over onderschrijdingen van baten en lasten en overschrijdingen van baten. Deze afspraken zijn vastgelegd in de financiële verordening. Bij de programma's zijn de verschillende analyses uiteengezet op programmaniveau. Deze begrotingsafwijkingen passen binnen deze door de Raad gestelde kaders ten aanzien van acceptabele afwijkingen (past binnen beleid, direct gerelateerde inkomsten en open-einde regelingen).

Omschrijving programma	Toelichting acceptabel overschrijding
Sport, cultuur en recreatie	Bij onderdeel sportbeleid en activering zijn de totale werkelijke lasten aan het eind van het jaar bekend en kent een lasten overschrijding van € 300.000. Echter, de werkelijke lasten worden volledig gecompenseerd door direct gerelateerde baten uit SPUK Breed. Derhalve is deze afwijking acceptabel op basis van artikel 12 van de financiële verordening.
Sociaal domein	De afwijkingen binnen programma sociaal domein hebben betrekking op de open-einde regeling voor sociaal domein en zijn daarmee acceptabel op basis van artikel 12 van de financiële verordening.
Volksgezondheid en milieu	Bij het onderdeel versterking voor sport en bewegen zijn de totale werkelijke lasten aan het eind van het jaar bekend en is er een lasten

	overschrijding van € 2470.000. De werkelijke lasten worden volledig gecompenseerd door direct gerelateerde baten uit de SPUK Breed. Derhalve is deze afwijking acceptabel op basis van artikel 12 van de financiële verordening. Er is een lasten overschrijding ontstaan van € 70.000 doordat aan minder huishoudens vastrecht kon worden opgelegd. Het totale nadeel wordt gecompenseerd en volledig gedekt via afvalbeheer. Derhalve is deze afwijking acceptabel op basis van artikel 12 van de financiële verordening (directe baten).

Omschrijving programma	**Toelichting niet acceptabel overschrijding**
Verkeer, vervoer en waterstaat	De afwijkingen binnen dit programma bestaan uit diverse kleine verschillen (< € 100.000).
Sport, cultuur en recreatie	Er is een lastenoverschrijding van € 139.000 ontstaan op de dienstverleningsovereenkomst met Ataro door onder meer hogere indexaties die niet tussentijds zijn verwerkt in de voortgangrapportages. Het ontstane tekort van € 364.000 op de budgetten van de integrale beeldkwaliteitsbestekken groen Zevenaar Noord, Midden, Zuid en onderhoud bermen is ontstaan als gevolg van kleine aanpassingen in de hoeveelheden in de bestekken en verlenging van het huidige contract en de daarmee gepaard gaande indexering.
Volksgezondheid en milieu	Op verschillende onderdelen binnen taakveld 7.4 Milieubeheer zijn hogere kosten gerealiseerd dan begroot. De hogere kosten op de verschillende posten zijn niet eerder gemeld en daarmee als niet acceptabel aangemerkt.

Voorwaarden criterium

Bij het voorwaardencriterium wordt vooral gekeken of de financiële beheershandelingen binnen gemeente Zevenaar voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de wet- en regelgeving. Hierbij is het normenkader uitgewerkt in een toetsingskader (recht, hoogte en duur). Qua onderbouwing van de verantwoording op dit gebied wordt gebruik gemaakt van de interne controles die worden uitgevoerd om vast te stellen of voldaan is aan het voorwaardencriterium. De bevindingen ten aanzien van voorwaarden criterium heeft voornamelijk betrekking op de (Europese) aanbestedingen analyse.

Bij de crediteurenanalyse zijn bij 9 dossiers (2024: 12) onrechtmatigheden geconstateerd ad € 730.035 (2024: € 1.872.566). De geconstateerde afwijkingen hebben betrekking op de naleving van de Europese aanbestedingswet en regelgeving en zijn relatief gering. De individuele afwijkingen liggen ruim onder de rapportagegrens ad €250.000 en bestaan voor een deel aanbestedingen uit 2024.

De belangrijkste onrechtmatigheden hebben betrekking op de volgende afwijkingen;

- Contract voor schoonmaak van kantoorlocaties is meervoudig aanbesteed terwijl de uitgaven de EU drempel hebben overschreden;
- De bestedingen met betrekking tot het bezorgen hebben de Europese drempel overschreden terwijl de overeenkomst initieel enkelvoudig is gegund;

- Gemeente Zevenaar heeft geen (raam)overeenkomst met een crediteur voor aanschaf van verkeersborden maar gunt jaarlijks veel verschillende enkelvoudige opdrachten die homogeen zijn aan dezelfde crediteur;
- De bestedingen met betrekking tot de huidige salarisadministratie applicatie hebben het Europees drempelbedrag overschreden terwijl er geen wettig Europees aanbestedingsproces heeft plaatsgevonden
- Van een aantal contracten is de looptijd inclusief verlengingen verlopen terwijl er nog geen nieuwe aanbesteding is doorlopen. Deze uitgaven blijven onrechtmatig totdat een nieuw Europees aanbestedingstraject is afgerond.

Er is dus sprake van een afname van de onrechtmatigheden ten opzichte van voorgaand jaar rekening. Team inkopen heeft een belangrijke rol gespeeld om de onrechtmatigheden onder de aandacht te brengen van de verschillende teams en het ondersteunen bij een nieuw aanbestedingstraject. De VIC medewerker, team inkopen en applicatiebeheer zijn momenteel bezig met het ontwikkelen van een digitale spendanalyse. Met deze tool kunnen de uitgaven beter worden gevolgd, zodat mogelijke onrechtmatigheden tijdig worden opgespoord en voorkomen. Daarnaast wordt de inkooporganisatie vergroot om het aanbestedingsproces nog beter te ondersteunen.

De geconstateerde onrechtmatige aanbestedingen betroffen aanbestedingen of uitgaven die zijn gestart voor 2025 en de inrichting van de eigen inkooporganisatie. Voor boekjaar 2026 zullen voor het inkoop- en aanbestedingenproces meer maatregelen genomen worden om onrechtmatigheden tijdig te voorkomen en signaleren binnen gemeente Zevenaar.

Naleving inkoopbeleid
Uit de spendanalyse is opgemerkt dat het interne inkoop en aanbestedingen beleid niet consistent wordt nageleefd. Er zijn enkele contracten opgemerkt die enkelvoudig zijn gegund. Op basis van de werkelijke bestedingen hadden deze contracten meervoudig aanbesteed moeten worden. Dit zijn enkele incidenten die niet leiden tot een financiële onrechtmatigheid.

Bij andere interne controles zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (externe en interne) wet- en regelgeving.

Zichtbare vastlegging ID check WMO
Voordat een beschikking wordt afgegeven in het kader van de WMO moet de identiteit van de aanvrager worden vastgesteld. De uitgevoerde controle moet reproduceerbaar worden vastgelegd in het dossier. Als dit achteraf niet kan worden vastgesteld, dan leidt dit tot een financiële rechtmatigheidsfout. Tijdens de controles hebben wij geconcludeerd dat er onvoldoende aandacht is geschonken aan het juist vastleggen van de uitgevoerde controle, waardoor de rechtmatigheidsfout is ontstaan van € 6.159.432 (vorig jaar € 2.326.289).

De afgelopen jaren is er geïnvesteerd in meerdere manieren om dit te ondersteunen. In de applicatie is gezocht naar mogelijkheden om dit te ondersteunen en te verplichten. Maar de applicatie biedt onvoldoende mogelijkheden om dit te waarborgen en te monitoren. In de procesbeschrijvingen zijn aanpassingen geweest, maar de aandacht voor monitoring moet verbeterd worden. Daarnaast is gezocht naar de meest effectieve manier om de controle uit te voeren en vast te leggen. Hier zijn verschillende methoden toegepast wat uitdagingen gaf in de consistentie van de vastlegging van de controle. In 2026 worden gerichte verbeter acties op naleving en monitoring ingericht.

Formele onrechtmatigheid; geen formele beschikking bij doorverwijzingen

Er wordt zorg ingezet via het berichtenverkeer op basis van doorverwijzing door derden (vb. een huisarts, medisch specialist, gecertificeerde instelling). Voor deze zorg wordt geen formele beschikking door de gemeente afgegeven. De verantwoording van deze zorg en de bijbehorende kosten nemen wij in de reguliere bedrijfsvoering mee, met inachtneming van de wettelijke kaders van de Jeugdwet en de Wmo. De gemeente heeft interne procedures ingericht om de rechtmatigheid en doelmatigheid van deze zorg te borgen, zodat de controle en verantwoording mogelijk blijven. De totale kosten voor deze zorg bedragen circa € 10,3 miljoen en op basis van statistische steekproef circa € 5,6 miljoen

Overzicht van uitkomsten rechtmatigheid

In onderstaand overzicht zijn de uitkomsten opgenomen van het rechtmatigheidsonderzoek.

Begrotingscriterium	**X €**
1A. Overschrijding lasten programma's	1.632.000
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	427.000
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	2.059.000
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden zijn inhoudelijk hiervoor toegelicht.	1.392.000 667.000
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	730.000
6. Geen zichtbare vastlegging ID WMO	6.159.000
M&O criterium	
7. Geen bevindingen.	
Totaal Onrechtmatigheden	**8.948.000**
Waarvan acceptabel	1.392.000
Waarvan niet-acceptabel	**7.556.000**

INFORMATIEBEVEILIGING EN PRIVACY

Als gemeente zijn we schatbewaarder van een breed scala van data, zowel van inwoners als van ondernemers en andere organisaties. Door het gebruik van deze data kunnen wij onze dienstverlening steeds verder verbeteren en optimaliseren en een bijdrage leveren aan realiseren van het raadsprogramma, het coalitie akkoord en de missie en visie van onze gemeente.
Gemeenten moeten zich elk jaar verantwoorden over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen. Dit moet verplicht met de audit systematiek Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). ENSIA helpt gemeenten in één keer slim verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Dit gebeurt door middel van een zelfevaluatie op de normen van de BIO aangevuld met zelfevaluaties op de Basisregistraties en een audit op de normen van het gebruik van DigiD en Suwinet.

Regionale ICT-dienst
De kwaliteit van de informatieveiligheid en de diverse informatiesystemen worden geborgd in de samenwerking met de RID-ICT. Voor een groot deel worden de general en applicationcontrols ingericht en onderhouden door de RID. Bij de RID zit een belangrijke waarborg voor de betrouwbaarheid van de systemen. De kwaliteit van de RID en de afspraken met de RID zijn daarmee van fundamenteel belang Vanwege dit belang heeft de accountant ook verschillende adviezen opgenomen in zijn rapporten over de relatie tussen de RID en de gemeente en een aantal belangrijke

Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)
Uit de zelfevaluatie op de BIO blijkt dat veel maatregelen al (gedeeltelijk) geïmplementeerd zijn. In 2025 is het functioneel beheer binnen de gemeente zelf verder ontwikkeld, maar we zien dat de uitvoer van een aantal maatregelen nog niet volledig gerealiseerd zijn en de gemeente hiermee nog niet voldoet aan de BIO. In de I&A-visie en -strategie 2023-2025 "Beter Samen" zijn op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacy 4 speerpunten benoemd; Basis (processen) op orde krijgen, voldoen aan wet- & regelgeving, digitale weerbaarheid en inzetten op bewustwording. Deze zijn echter nog niet op het gewenst niveau. Er moet de komende jaren meer ingezet worden op bewustwording, het op orde brengen van de basis(processen) en het inrichten van risicomanagement om te voldoen aan de wet en regelgeving (NIS2) en de Cyberveiligheidswet (Cbw).

DigiD en Suwinet
In april 2026 is door het College van B&W een collegeverklaring DigiD en Suwinet afgegeven over de ENSIA verantwoording 2025. Met de ENSIA-collegeverklaring geeft het college aan in hoeverre de beheersingsmaatregelen voldoen aan de normen die gelden voor Suwinet en DigiD. Met de ENSIA-collegeverklaring geeft het college aan in hoeverre de beheersingsmaatregelen voldoen aan de normen die gelden voor Suwinet en DigiD. Uit de zelfevaluatie blijkt dat de gemeente aan alle normen voor Suwinet en DigiD voldoet. De bevindingen uit de collegeverklaring zijn in het 1e kwartaal van 2026 nog apart getoetst door een IT-auditor en deze heeft de juistheid van de collegeverklaring bekrachtigd.

Zelfevaluaties Basisregistraties
Over de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Ondergrond (BRO), Basisregistratie Personen (BRP) en de Paspoortuitvoeringsregeling (PUN) moet de gemeenten verantwoording afleggen door middel van een verantwoordingsrapportage. De verantwoordingsrapportages geven een oordeel over de borging van het proces en de tijdigheid, de volledigheid en de juistheid van de basisregistraties van de BAG, BGT, BRO en de normen die behoren bij de BRP en PUN. De rapportages laten zien dat de gemeente Zevenaar voor de meeste basisregistraties aan haar verplichtingen voldoet. Voor de BRO is afgelopen jaar niet aan de wettelijke voorwaarden voldaan, hiervoor wordt een verbeterplan geschreven.

Incidenten en datalekken
In 2025 zijn 10 datalekken geregistreerd. Afgelopen jaar zijn er (landelijk) een aantal beveiligingsincidenten geweest, deze zijn tijdig gesignaleerd en hebben niet geleid tot ongeoorloofd verlies van beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van de gegevens. Zowel de landelijke als eigen incidenten worden geëvalueerd en aandacht- en verbeterpunten worden doorgevoerd in de processen.

Privacybescherming - AVG
Privacy is een doorlopend proces dat zich steeds beter verankerd binnen de organisatie, maar ook complex is, gezien de diversiteit van taken binnen de gemeente. Het bewustzijn over het verwerken van persoonsgegevens neemt toe maar levert ook weer nieuwe vraagstukken op. We zien dat privacy maatregelen op onderdelen niet voldoende ingebed zijn binnen de processen van de gemeente en dit vraagt de komende jaren ook nog blijvend aandacht. Belangrijk is hierbij het borgen van het tijdig uitvoeren van Data Protection Impact Analyses (DPIA) op risicovolle processen. Ook op het gebied van informatiebeheer, opslag en beschikbaarheid tot privacygevoelige informatie staan verbeteracties gepland. Essentieel hierin blijft gerichte aandacht voor het juiste gedrag en de bewuste omgang met informatie. Tot slot zien we een duidelijke ontwikkeling in de samenwerking bij de implementatie van nieuwe processen en wetgeving met de VNG. Hierdoor wordt optimaal gebruik gemaakt van de kennis en ervaring en is privacy ook een standaard onderdeel van het implementatietraject.

In 2025 hebben diverse burgers gebruik gemaakt van het recht op inzage, verwijdering of informatie over de verwerking van persoonsgegevens bij de gemeente Zevenaar. We zien dat deze verzoeken veel capaciteit van de organisatie vragen. Het hebben van een goede informatievoorziening en dossiervorming is dan van belang om aan de privacywetgeving te kunnen voldoen. Op deze onderdelen zijn nog een aantal verbeterslagen te maken, met name op het gebied van documenteren en archiveren.

Privacybescherming - Wet politiegegevens (Wpg)
Gemeenten (en andere werkgevers) die beschikken over boa's met opsporingstaken zijn op grond van de Wet politiegegevens verplicht om jaarlijks een interne audit uit te voeren en 4 jaarlijkse een externe audit. In 2025 is over de periode 2021-2024 de verplicht externe audit uitgevoerd. In deze audit is vastgesteld dat gemeente Zevenaar niet (geheel) voldoet aan het bij of krachtens de wet bepaalde. In 2025 zijn al wel diverse verbeteringen doorgevoerd. De interne audits over 2025 en 2026 zullen dan toetsen of hiermee de gemeente wel voldoet aan de normen die zijn vastgelegd.

PLANNING & CONTROL

In de reguliere planning & control-cyclus starten wij met een kadernota. Deze heeft een richtinggevend karakter en vormt het moment in de P&C cyclus om voorstellen voor nieuw beleid integraal af te wegen. Hiermee leggen we de basis voor de meerjarenbegroting. In het jaar van uitvoering informeren wij u door middel van twee voortgangsrapportages over de voortgang van de uitvoering, zowel op beleidsmatig als financieel gebied. Als afsluiting verantwoorden wij het uitvoeringsjaar in de jaarstukken. De documenten van de planning & control-cyclus blijven continue in ontwikkeling. Dit geldt voor zowel de inhoud als de vorm. Alle documenten worden digitaal beschikbaar gesteld via een portal.

Het doel is een reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting te presenteren. De komende jaren ontvangen gemeenten minder inkomsten van het rijk, de zogenaamde ravijnjaren. Ter voorbereiding op de kadernota 2026-2029 zijn onder de noemer financieel gezonde toekomst in 2025 reële maatregelen uitgewerkt die resulteerden tot besparingen om te komen tot een structureel sluitende begroting.

COMMUNICATIE

Onze samenleving is continu in beweging. Communicatie speelt een cruciale rol in hoe de gemeente Zevenaar daarop inspeelt. We willen dat iedereen zich gehoord en betrokken voelt. Daarom investeren we in heldere, toegankelijke en effectieve communicatie, die bijdraagt aan een sterke verbinding met onze inwoners en partners.

1. Informatievoorziening en bereik
We zorgen dat inwoners goed geïnformeerd zijn over besluiten, projecten en ontwikkelingen, zowel offline (bijvoorbeeld via de gemeentepagina in de Zevenaar Post) als online (zevenaar.nl en social media). Met gerichte campagnes, zoals rond de Lokale Isolatieaanpak, bereiken we meer inwoners. Ook zetten we betaalde socialmediacampagnes in om specifieke doelgroepen te bereiken.

2. Participatie en betrokkenheid
We maken meedenken en meepraten over gemeentelijke projecten laagdrempelig en effectief. Via Zevenaar Verbindt kunnen inwoners online participeren, aangevuld met offline trajecten. Betrokkenheidsprofielen vanuit de tool Citisens geven inzicht in voorkeuren en communicatiestijlen van inwoners, tot op wijk- en postcodeniveau. Dit helpt bij het gericht inzetten van campagnes en participatie, bijvoorbeeld bij specifieke projecten.

3. Samenwerking en zichtbaarheid
Samenwerking met externe partners en media is essentieel voor effectieve communicatie. We werken nauw samen met externe fotografen en videografen die bijdragen aan visueel aantrekkelijke en herkenbare uitingen, conform onze huisstijl. Daarnaast onderhouden we sterke relaties met regionale en lokale media.

4. Stijl van communiceren
Collega's krijgen trainingen en coaching in duidelijke, toegankelijke communicatie (B1). We hebben de aanspreekvormen binnen de gemeentelijke communicatie gelijkgetrokken en kiezen in de meeste gevallen voor 'je', omdat dit past bij onze laagdrempelige en benaderbare stijl. In situaties die formeler zijn of een gezagdragend karakter hebben, zoals juridische brieven, gebruiken we 'u'. Per situatie wordt zorgvuldig afgewogen welke toon het meest passend is.

5. Arbeidsmarktcommunicatie
We profileren Zevenaar als een moderne en aantrekkelijke werkgever. We blijven de website werkenbijzevenaar.nl verder doorontwikkelen en vacatures worden op een aantrekkelijke manier gepresenteerd.

6. Vernieuwing en experiment
We blijven vernieuwen en leren van ervaringen. Zo introduceren we met regelmaat nieuwe rubrieken op social media, zoals 'Bij ons om de hoek', waarin we laten zien wat er leeft en gebeurt buiten het gemeentehuis. Verder gebruiken we feedback en evaluaties om strategieën bij te stellen en te stoppen met wat niet effectief is.

INKOOP EN AANBESTEDING

Bij de besluitvorming over de detailstructuur van de organisatie is in maart 2025 besloten tot centralisatie van inkoop, contractmanagement en contractbeheer. Voor de verdere uitwerking en te komen tot professionalisering is een business case geschreven. De uitwerking en verdere invulling zal in 2026 plaatsvinden. In juni 2025 is het Inkoopbeleid van de gemeente Zevenaar vastgesteld. Hiermee sluit de inkoopfunctie steeds meer aan bij de ambitie van de organisatie en bestuur om doelmatig en rechtmatig in te kopen.

JURIDISCHE ZAKEN

We hebben in 2025 ingezet op de reguliere werkzaamheden, waaronder het verzorgen van het secretariaat van de bezwarencommissies en het coördineren van klachten en verzoeken op grond van de Wet open overheid. Daarnaast is uitvoering gegeven aan de juridische vraagbaakfunctie binnen de organisatie en is inzet gepleegd op lopende procedures in bezwaar, beroep en hoger beroep. Een aantal hiervan is langlopend en in 2025 nog niet afgerond. Ook zijn de jaarlijkse trainingen voor de 1e en 2e lijns juristen door onze huisadvocaten uitgevoerd en is een aanzet gemaakt voor de afbakening van de 1e en 2e lijns juridische adviesfunctie vanuit juridische kwaliteitszorg.

VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding
Gemeenten kennen in het Nederlands staatsbestel een omvangrijk en uiteenlopend takenpakket, dat door overheveling van rijkstaken naar de gemeenten alleen nog maar groter wordt. Deze ontwikkeling past bij de filosofie van de gemeente als eerste overheid. Waar mogelijk moeten taken worden neergelegd bij de overheid die het dichtst bij de burger staat en vanuit dat oogpunt het beste de belangen van haar inwoners kan behartigen.

Gemeenten kunnen voor de uitoefening van hun taken uit een aantal uitvoeringsvarianten kiezen. Ze kunnen de taken zelf uitvoeren of de taken op afstand zetten. Een taak kan op afstand worden gezet door via inkoop of subsidie een andere partij te contracteren voor de uitvoering van een bepaalde taak. Een andere mogelijkheid vormt het aangaan van een samenwerkingsverband met andere publiek- of privaatrechtelijke partijen voor de uitvoering van een bepaalde taak. In alle gevallen blijft de gemeente verantwoordelijk voor de inhoudelijke aansturing of opdrachtverlening en de controle daarop.

Omschrijving
Wij spreken van een verbonden partij als het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht - de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen - is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij.
In de gemeenschappelijke regeling heeft de gemeente zowel de rol van eigenaar als opdrachtgever.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage 2025	Aandeel gemeente	Eigen vermogen 2025	Vreemd vermogen 2025	Resultaat 2025
Gemeenschappelijke regeling					
Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)	1.477	6	0	10.316	0
Euregio Rijn-Waal	12	2			
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	412	6	100	6.599	258
Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	999	45			
MGR sociaal domein Centraal-Gelderland	5.730	9	714	5.915	0
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	966	8	834	6.351	55
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	2.396	45			
Samenwerking De Liemers	7.948	52	75	0	120
Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	243	48	0	125	-10

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage 2025	Aandeel gemeente	Eigen vermogen 2025	Vreemd vermogen 2025	Resultaat 2025
Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)	5.182	6	13.506	65.018	1.152
Vennootschap					
Alliander NV	0	0	6.203.000	7.960.000	289.000
Ataro B.V.	3.681	100			
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0	0	4.863.000	110.701.000	172.000
Leisurelands BV	0	3			
Vitens NV	0	1	809.100	1.846.100	90.600
Totaal verbonden partijen	**29.046**				

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)	
Omschrijving	Een gemeenschappelijke regeling, gebaseerd op een bedrijfsvoeringsorganisatie.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen, Zevenaar en de provincie Gelderland.
Beleid	De verordening leerlingenvervoer, Jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en nadere- en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning vormen de basis waarop uitvoering wordt gegeven aan het doelgroepenvervoer.
Beleidskaders	• Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2024 • Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Zevenaar 2024 • Verordening jeugdhulp gemeente Zevenaar 2025 • Visie en integrale nota Sociaal Domein 2024-2040.
Openbaar belang en doel	De vervoersorganisatie is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk. Het aanvullend vervoer dient ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd te zijn en het vervoer heeft een optimale aansluiting op het openbaar-vervoer-netwerk.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur van de BVO DRAN wordt de gemeente Zevenaar vertegenwoordigd door een collegelid.
Aandeel in %	6,20
Ontwikkelingen	De Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN) is een gemeenschappelijke regeling tussen 18 regio-gemeenten waaronder gemeente Zevenaar. De BVO DRAN is verantwoordelijk voor de inkoop en uitvoering van het doelgroepenvervoer. Het doelgroepenvervoer is onderverdeeld in het vraagafhankelijk Wmo-vervoer, het routegebonden Wmo-vervoer (het zgn. dagbestedingsvervoer), het routegebonden Jeugdwet vervoer en het routegebonden Leerlingenvervoer. Gemeente Zevenaar heeft al het genoemde doelgroepenvervoer in de BVO DRAN ingebracht. Een (blijvend) tekort aan chauffeurs is een voortdurend aandachtspunt. Deze situatie leidt naar verwachting de komende jaren tot een hogere loonindexatie. Ook de fluctuerende brandstofprijzen beïnvloeden de financiële situatie van het doelgroepenvervoer. Gelet op beide aspecten is vanaf 2025 in de ontwerpbegroting BVO DRAN rekening gehouden met een historisch indexatiegemiddelde van 3% in

	plaats van 2%. Door met het verbeterplan doelgroepenvervoer verbeteringen en maatregelen in te voeren, is in 2025 desondanks een kostenreductie van zo'n € 50.000 (4%) gerealiseerd.
Prestaties	Geen bijzonderheden.
Website	Website vervoersorganisatie

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	1.407	1.518	1.477
Resultaat partij	1.991		0
Eigen vermogen	0		0
Vreemd vermogen	10.103		10.316

Risico's	De inrichting van het doelgroepenvervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een gemeente meer inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee. Periodiek wordt er gerapporteerd over het volume van het aantal ritten en worden de gevolgen van verwachte toenames van ritten tijdig gecommuniceerd met de klant (gemeente). Buiten de post onvoorzien is er geen weerstandscapaciteit aanwezig bij de BVO.
Programma	6. Sociaal domein

Euregio Rijn-Waal	
Omschrijving	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband van 30 Nederlandse en 20 Duitse gemeenten en steden, de Kreise Kleve en Wesel, de Niederrheinische IHK en het Landschaftsverband Rheinland.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Kleve
Partijen	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband van 30 Nederlandse en 20 Duitse gemeenten en steden, de Kreise Kleve en Wesel, de Niederrheinische IHK en het Landschaftsverband Rheinland.
Beleid	Einde 2020 is de strategische visie "Strategische Agenda 2025+" door de Euregioraad vastgesteld. Hierin zijn vier grensuitdagingen voor de komende jaren gedefinieerd en uitgewerkt. Dit zijn "economie en klimaat", "arbeidsmarkt en onderwijs", "leefbaarheid" en "Euregionale identiteit". De Euregioraad van de Euregio Rijn-Waal heeft op 10 maart 2022 het Euregionaal Mobiliteitsplan 2030 vastgesteld. Met het Euregionale Mobiliteitsplan wordt een belangrijke stap gezet om de komende jaren concrete grensoverschrijdende maatregelen te realiseren, die de mobiliteit en bereikbaarheid van de Euregio Rijn-Waal vergroten en daarbij inspelen op de actuele mobiliteitsontwikkelingen.
Beleidskaders	In 2025 is verder gewerkt aan de uitvoering van de strategische visie Strategische Agenda 2025+. De vier grensuitdagingen – economie en klimaat, arbeidsmarkt en onderwijs, leefbaarheid en Euregionale identiteit – vormden opnieuw het kader voor de gezamenlijke projecten en samenwerkingsinitiatieven binnen de Euregio Rijn-Waal. Daarnaast is in 2025 vervolg gegeven aan de uitwerking van het Euregionaal Mobiliteitsplan 2030. Gemeenten en partners hebben stappen gezet om grensoverschrijdende mobiliteit te verbeteren, onder meer door het versterken van duurzame vervoersverbindingen en het wegnemen van praktische belemmeringen voor reizigers. Hiermee wordt verder gebouwd aan een goed bereikbare, economisch sterke en leefbare Euregio, waarin inwoners en ondernemers zich vrij kunnen bewegen

	en samenwerken over de grens heen.
Openbaar belang en doel	De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.
Bestuurlijk belang	Zevenaar wordt vertegenwoordigd in de Euregioraad met een lid namens het college en twee leden namens de gemeenteraad
Aandeel in %	2,20
Ontwikkelingen	In 2025 is uitvoering gegeven aan de Interreg VI Deutschland-Nederland, waarvoor in de periode 2021–2027 in totaal circa € 450 miljoen beschikbaar is voor grensoverschrijdende samenwerking. Binnen dit programma worden projecten ondersteund op het gebied van innovatie, digitalisering, energie, toerisme en leefbaarheid. Het Kleinprojectenfonds (KPF) blijft een belangrijk instrument voor laagdrempelige samenwerking. Het fonds ondersteunt mini projecten tot € 750 en kleine projecten tot € 25.000 subsidie. Dankzij de vereenvoudigde aanvraagprocedure is het aantal aanvragen in 2025 verder toegenomen. Daarnaast is in 2025 verder gewerkt aan het KPF voor MKB, waarvoor in totaal € 10 miljoen beschikbaar is. Dit programma ondersteunt circa 200 ondernemers in het Nederlands-Duitse grensgebied bij digitalisering en technologische innovatie, op voorwaarde dat zij samenwerken met een partner over de grens. Ook ondernemers uit de Liemers, waaronder Zevenaar, hebben in 2025 gebruik kunnen maken van het KPF voor MKB. Dit fonds ondersteunt digitaliseringsprojecten in de Nederlands-Duitse grensregio. De gemeente stimuleert de deelname en brengt deze fondsen ook actief onder de aandacht. In 2025 is daarnaast uitvoering gegeven aan de Grenslandagenda 2025–2026, waarin Nederland en Noordrijn Westfalen samenwerken aan het versterken van de grensregio. Belangrijke thema's zijn onder meer het verbeteren van grensoverschrijdende mobiliteit, het wegnemen van belemmeringen voor grensarbeid, het versterken van de euregionale onderwijsstructuur en het verbeteren van bestuurlijke informatie uitwisseling. Deze agenda vormt een aanvullend kader waarbinnen de Euregio Rijn Waal en haar partners concrete stappen zetten om de grensregio economisch, sociaal en bestuurlijk verder te versterken. Met deze programma's blijft de Euregio Rijn-Waal een belangrijke motor voor economische ontwikkeling, innovatie en sociale verbinding in de grensregio.
Prestaties	In 2025 is de grensoverschrijdende samenwerking binnen Interreg VI verder versterkt. In totaal zijn dit jaar **xx nieuwe projecten** goedgekeurd binnen het programma, waarvan **33 projecten** in de Euregio Rijn-Waal zijn uitgevoerd. Deze projecten richten zich onder meer op innovatie, duurzaamheid, arbeidsmarkt en leefbaarheid in de grensregio. Het Kleinprojectenfonds (KPF) is opnieuw intensief benut. Binnen de actiethema's People-to-People, Health, Education en Governance zijn in 2025 meerdere kleinschalige initiatieven ondersteund die de samenwerking tussen Nederlandse en Duitse organisaties versterken. Zoals een project van het Liemers College Zevenaar voor een scholierenuitwisseling of een Duits voetbaltoernooi voor de politie waarbij de Koninklijke Marechaussee uit Zevenaar ook aan deel heeft genomen.
Website	Website Euregio Rijn-Waal

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	12	13	12
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Risico's			
Programma	0. Bestuur en ondersteuning		

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	
Omschrijving	De 17 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen willen de positie van de regio Arnhem-Nijmegen versterken en een kwalitatieve groei van de regio – met behoud van de typische balans tussen levendige verstedelijking en ontspannen leefkwaliteit – bewerkstelligen. Daartoe is in 2020 een nieuw samenwerkingsverband opgericht in de vorm van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) als vervanger van het Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Elst
Partijen	Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
Beleid	Via de regionale agenda geeft de Groene Metropoolregio aan wat de doelen zijn die zij met regionale samenwerking in deze periode wil bereiken en wat de bijdrage van de Groene Metropoolregio is om dit te realiseren.
Beleidskaders	Regionale Agenda 2025 - 2028
Openbaar belang en doel	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is de opvolger van de regio Arnhem-Nijmegen en is op 1 januari 2021 van start gegaan. De regio staat voor de uitdaging hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit.
Bestuurlijk belang	De colleges van de 18 deelnemende gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar kiezen een vertegenwoordiger in het algemeen bestuur, Het AB bestaat uit 18 leden, van iedere gemeente een collegelid. Uit het algemeen bestuur wordt een dagelijks bestuur gevormd, bestaande uit 3 leden. De burgemeester van Zevenaar maakt deel uit van het dagelijks bestuur.
Aandeel in %	5,60
Ontwikkelingen	In 2025 startten we met de uitvoering van de Regionale Agenda 2025-2028. De regionale agenda is opgebouwd uit vijf opgaven en het regiobureau. Onze gemeente participeert voor de komende vier jaar in alle opgaven. Voor de periode 2025-2028 ligt de focus op de uitvoering. Deze regionale agenda vormt de basis voor de inzet van menskracht en middelen. Voor het zelfstandig aanvragen, verwerken en verantwoorden van subsidies heeft de GMR een specifieke verordenende bevoegdheid gekregen. Dit is aanleiding voor het vaststellen van een nieuwe gemeenschappelijk regeling.
Prestaties	Uitvoering geven aan de vijf opgaven: circulaire regio, verbonden regio, productieve regio, ontspannen regio en groene groeiregio.
Website	Groenemetropoolregio.nl

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	390	453	412
Resultaat partij	244		258
Eigen vermogen	127		100
Vreemd vermogen	6.729		6.599

Risico's	De risico's voor de gemeente zijn beperkt, omdat voor deze regionale samenwerking, naast een algemene bijdrage voor het regiobureau, de financiële verplichtingen voor de regionale agenda steeds voor een beperkte periode (vier jaar) worden aangegaan.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)

Omschrijving	Samenwerkingsverband op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Het betreft een samenwerking tussen de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar.
Beleid	Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers
Beleidskaders	IHP 2020-2036
Openbaar belang en doel	Op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs werken de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar samen in een Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs Liemers. Door deze samenwerking kunnen er in alle drie de gemeenten grote renovaties en nieuwbouw plaatsvinden, die de gemeenten zelfstandig moeilijk kunnen realiseren.
Bestuurlijk belang	De gemeente Zevenaar benoemt een van de drie leden van het algemeen bestuur.
Aandeel in %	44,98
Ontwikkelingen	Er lopen op het moment twee projecten vanuit de GRHVOL: - Vervangende bouw van Liemers College Heerenmäten/Zonegge. De definitiefase zal in Q2 van 2026 worden afgerond en in Q3 (september) aan de raden van de GRHVOL gemeentes worden aangeboden. - Regionaal Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs. Dit project zal ook in Q2 worden afgerond en als apart voorstel tegelijkertijd met het voorstel voor Heerenmäten/Zonegge aan de raden worden aangeboden.
Prestaties	
Website	geen

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	940	991	999
Resultaat partij			
Eigen vermogen	0		
Vreemd vermogen			

Risico's	De GRHVOL heeft geen rechtspersoonlijkheid en neemt geen eigen besluiten. Financiële risico's zijn hierdoor nihil. De gemeentelijke bijdrage kan wel jaarlijks verschillen, aangezien het aantal leerlingen wijzigt.
Programma	4. Onderwijs

MGR sociaal domein Centraal-Gelderland

Omschrijving	De MGR (Modulaire Gemeenschappelijke Regeling) biedt een algemeen kader voor samenwerking op het gebied van het sociaal domein binnen de regio Centraal Gelderland en voorziet in samenwerkingsmodules. Zevenaar neemt deel aan de modules: Inkoop, Werkgevers Service Punt (WSP), Regionaal Bureau Leerplicht (Onderwijs), Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW) en Beheer.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	11 regiogemeenten nemen deel aan de algemene regeling: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. Het aantal deelnemende gemeenten per samenwerkingsmodule verschilt.
Beleid	*Zorg* Inkoop en (juridisch) inkoopadvies, contractmanagement en contractbeheer van maatwerkvoorzieningen Jeugdzorg, Wmo, beschermd wonen en activerend werk. *Regionale Facilitering Zorg* Binnen deze module wordt uitvoering gegeven aan het regiosecretariaat Zorg, regioadvies Jeugd en enkele regionale projecten Jeugd. *Onderwijs* Het RBL ziet toe op de naleving van de leerplichtwet voor leer-en kwalificatieplichtige jeugdigen (5 tot 18 jaar) en voert de regionale meld- en coördinatie-wetgeving voor jeugdigen van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie uit. *Participatie* - Het Werkgeversservicepunt (WSP) voorziet werkgevers met arbeidsmarkt- en personele vraagstukken van advies. Het WSP werkt met en voor alle uitkeringsgerechtigden/werkzoekenden van gemeenten en UWV. - Het steunpunt SROI (Social Return On Investment) richt zich zowel op gemeenten en de taak die inkooporganisaties van gemeenten hebben om in hun aanbesteding SROI-verplichtingen op te nemen, als op de ondernemers die uitvoering geven aan de gemeentelijke contracten. - Werkgeverschap SW (WgSW) zorgt dat het formeel werkgeverschap voor 1.486 SW-ers van de negen deelnemende gemeenten goed geborgd is en aansluit op het aanwijzingsbesluit van deze gemeenten. - Het contractmanagement inburgering (CMI) verzorgt contractbeheer en contractmanagement van inburgeringstrajecten die de deelnemende gemeenten hebben ingekocht ten behoeve van de uitvoering van de wet inburgering.
Beleidskaders	De MGR is een uitvoeringsorganisatie. Opdrachtgeverschap gemeenten verloopt via de bestuurscommissies van de verschillende modules. De afspraken worden jaarlijks vastgelegd in de begroting van de MGR met daarbij een uitvoeringsprogramma voor het komende jaar.
Openbaar belang en doel	Regionale samenwerking in het sociaal domein moet leiden tot kwalitatief goede en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van de 11 deelnemende gemeenten. Daarbij is het lokale beleid leidend. De MGR is van en voor de samenwerkende gemeenten.
Bestuurlijk belang	Deelname aan het algemeen bestuur en de verschillende bestuurscommissies.
Aandeel in %	8,70

Prestaties

Website [Website MGR]

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	5.654	5.761	5.730
Resultaat partij	0		0
Eigen vermogen	560		714
Vreemd vermogen	4.512		5.915

Risico's

Programma 6. Sociaal domein

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

Omschrijving	De Omgevingsdienst voert taken op het gebied van bouwen, milieu, handhaving en toezicht voor de deelnemende gemeenten en Provincie uit. De ODRA is vanaf 1 april 2013 operationeel.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Gemeente Doesburg, Gemeente Duiven, Gemeente Lingewaard, Gemeente Overbetuwe, Gemeente Renkum, Gemeente Rheden, Gemeente Rozendaal, Gemeente Westervoort, Gemeente Zevenaar en de Provincie Gelderland.
Beleid	Wet milieubeheer.
Beleidskaders	De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem ODRA is per 14 november 2012 in werking getreden. Per 1 april 2013 is vervolgens de Omgevingsdienst van start gegaan.
Openbaar belang en doel	Uitvoering van meerdere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor gemeenten uit de regio Arnhem. Ook is ODRA voor de deelnemende gemeenten het aanspreekpunt voor milieuvraagstukken.
Bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur door een wethouder. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden. Eén lid vertegenwoordigt de gemeenten Westervoort, Duiven en Zevenaar.
Aandeel in %	7,80
Ontwikkelingen	De wet- en regelgeving is dynamisch. Het is van belang om tijdig in te spelen op veranderingen voor onszelf maar ook voor de partners. Deze veranderingen kunnen plaats vinden op gemeentelijk niveau (bijv. handhavingsbeleid of gemeentelijk VTH-beleid), provinciaal niveau (bijv. provinciaal geurbeleid), nationaal niveau (bijv. Omgevingswet) of het Europese niveau (bijv. wijzigingen op het gebied van luchtkwaliteit). De ODRA heeft met de partners een initiële begroting opgesteld door extrapolatie van de begroting en de realisatie van de voorafgaande begrotingsjaren. Voor de begroting hanteert de ODRA de werkwijze door trendmatig te gaan begroten. Dit houdt in dat er op productgroep/productniveau samen met de partners de trends worden besproken en vertaald naar de werkprogramma's. Voor sommige productgroepen betekent dit een neerwaartse tendens. Voor andere producten een positieve, afhankelijk van de economische en maatschappelijke ontwikkelingen. De besturen van de ODRA en ODRN hebben een 'voorgenomen besluit tot fusie' genomen. Dit voorgenomen besluit is vervolgens voor zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze procedure is in 2025 afgerond waardoor per 1 januari 2026 de ODRA en ODRN samen verder gaan als de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM)

Prestaties	Er wordt uitvoering gegeven aan de VTH-taken op het gebied van milieu overeenkomstig het werkprogramma.
Website	Website ODRA

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	893	926	966
Resultaat partij	67		55
Eigen vermogen	803		834
Vreemd vermogen	6.555		6.351

Toelichting	De werkzaamheden van ODRA worden bekostigd op basis van outputfinanciering. Er wordt gerapporteerd op basis van afgenomen diensten en op basis van geleverde producten. De daadwerkelijke gemaakte kosten worden verrekend met de partners van de ODRA.
Risico's	Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze is positief en er is daardoor een laag risico.
Programma	7. Volksgezondheid en milieu

Reinigingsdienst de Liemers (RDL)

Omschrijving	Reinigingsdienst De Liemers is een samenwerkingsverband van de gemeenten Montferland en Zevenaar voor uitvoerende taken op het gebied van afval en reiniging.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	De gemeenten Montferland en Zevenaar maken deel uit van de GR.
Beleid	RDL is een uitvoerende organisatie die het beleid van de aangesloten gemeenten uitvoert
Beleidskaders	De vastgestelde GR is het kader op basis waarvan RDL functioneert.
Openbaar belang en doel	RDL zorgt voor de uitvoering van een groot deel van de afvalinzameling en -verwerking, een basistaak van de gemeente.
Bestuurlijk belang	Het bestuurlijk belang is 50%, Zevenaar levert één van de twee bestuurders.
Aandeel in %	45
Prestaties	
Website	Geen

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	2.499	2.400	2.396
Resultaat partij	159		
Eigen vermogen	0		
Vreemd vermogen	7.276		

Toelichting	*De extra bijdrage is enerzijds veroorzaakt door hogere verwerkingskosten en anderzijds omdat de inkomsten op de aanbiedstations lager waren dan geraamd. Het aanbod van afval was niet alleen 18% lager dan in 2022, maar vooral 33% lager dan begroot. Bij de betaalde stromen was het aanbod 44% lager dan begroot en de inkomsten daarmee ook navenant lager. Omdat die inkomstendaling slechts gedeeltelijk is gecompenseerd door minder verwerkingskosten, valt het saldo negatief uit.*
Risico's	

Programma	7. Volksgezondheid en milieu

Samenwerking De Liemers

Omschrijving	Het uitvoeren van de ICT (RID), sociale dienst (RSD) en de inkoop voor de deelnemende gemeenten: Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Duiven
Partijen	Gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Beleid	Eind 2026 loopt de bestuursopdracht voor de RSD af. De gemeente Zevenaar blijft de uitvoering van de bestuursopdracht bij de RSD nauwlettend volgen. Uit de recente Divosa-benchmark blijkt dat deze opdracht noodzakelijk is om de taken voor de volledige RSD doelgroep doelmatig en met een positief resultaat te kunnen blijven uitvoeren. Wij blijven, binnen onze bestuurlijke rol, alert op de voortgang en resultaten van de lopende opdracht die eind 2026 afloopt. In goede afstemming met Samenwerking de Liemers (SdL) is de ontvlechting van de inkoopsamenwerking in 2024 succesvol afgerond.
Beleidskaders	- I-visie en I-strategie - Businesscase RSD
Openbaar belang en doel	Samenwerking De Liemers is een samenwerkingsverband van Liemerse gemeenten op gebied van ICT, inkoop en werk en inkomen.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de SDL de Liemers wordt gevormd door de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Aandeel in %	52
Ontwikkelingen	In 2025 is verder gewerkt aan het versterken van onze informatiebeveiliging en privacybescherming. Met het vaststellen van het Strategisch IB&P beleid heeft de SDL als organisatie belangrijke stappen gezet richting de komende verplichtingen uit de Cyberbeveiligingswet. Dit stelt ons beter in staat om de continuïteit van dienstverlening te waarborgen en onze digitale weerbaarheid te vergroten. Daarnaast blijft de uitvoering van de bestuursopdracht bij de RSD een belangrijk aandachtspunt. De opdracht loopt eind 2026 af. Wij volgen de voortgang nauwgezet en zorgen voor een tijdige en zorgvuldige voorbereiding op de vervolgstappen. De krapte op de arbeidsmarkt bleef ook in 2025. Dit raakt zowel SDL als werkgever – met gevolgen voor de inzetbaarheid en het behouden van gekwalificeerd personeel – als de ontwikkeling van het bijstandsbestand, dat beïnvloed wordt door de schaarste aan geschikte werkplekken voor verschillende doelgroepen.
Prestaties	*De RID is tevreden wanneer de gemeenten ook tevreden zijn over de gezamenlijke uitvoering van de I-Visie en I-Strategie.* *Uitgangspunten van de I-visie: Digitaal waar zinvol, Toegankelijk, Integraal, Flexibel, Betrouwbaar en Transparant* *KPI's:* *- minimaal 90% conformering aan de geldende service level agreement (SLA) voor ICT-verstoringen.* *- RID blijft onder het landelijk gemiddelde kostenniveau / ICT Benchmark voor gemeenten* *RSD:* *- minimaal een 8 voor klanttevredenheid* *- minimaal 80% duurzame plaatsing, langer dan zes maanden;* *- 100% van de klanten worden actief begeleid.*
Website	Website RSD De Liemers

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	7.545	7.680	7.948
Resultaat partij	-32		120
Eigen vermogen	100		75
Vreemd vermogen	0		0

Toelichting	De jaarrekening SDL laat op basis van de lasten een voordelig verschil zien van € 120.000 ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2025.
Risico's	*De exploitatielasten incl. eventueel niet begrote kosten worden volledig door de drie deelnemende gemeenten gedragen. Er wordt jaarlijks een begroting opgesteld die via twee tussenrapportages wordt gemonitord. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden dan voorgelegd aan het bestuur en aan het bestuur van de deelnemende gemeenten.*
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg

Omschrijving	Regionale voorziening voor het beheren van de archiefbescheiden.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Gemeenten Doesburg, Zevenaar, Duiven en Westervoort
Beleid	Een belangrijk speerpunt is de aansluiting op een e-depot. Een e-depot is noodzakelijk om de bestaande wettelijke taak uit te kunnen (blijven) voeren. De gemeente Zevenaar is zich ervan bewust dat de ontwikkeling naar een duurzaam beheer en raadplegen van de te bewaren digitale archiefbescheiden (het zogenoemde e-depot) een stevige opgave is.
Beleidskaders	Archiefwet 1995
Openbaar belang en doel	Het Streekarchivariaat heeft als doel het beheren van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten conform de Archiefwet 1995.
Bestuurlijk belang	Deelname Bestuur.
Aandeel in %	48
Ontwikkelingen	SALD zet met het collectiebeheersysteem (CBS) in op duurzaam beheer en actieve ontsluiting van digitale collecties, zoals bouwvergunningen en fotocollecties. Daarmee ontwikkelt SALD zich van beheerder van fysieke archieven naar regisseur van duurzame, digitale publieksinformatie. Tegelijk werkt SALD aan een toekomstbestendig perspectief voor de archiefdienst. Een gezamenlijke nulmeting bij SALD en de deelnemende gemeenten brengt de staat van het informatiebeheer in beeld en toetst deze aan de nieuwe Archiefwet (voorzien 2027). Dit geeft inzicht in het volwassenheidsniveau op digitale duurzaamheid, toegankelijkheid en toezicht. Met het oog op een mogelijke herindeling in 2029 benutten we deze analyse om scenario's uit te werken voor een robuuste, schaalbare archiefvoorziening die bestuurlijk en organisatorisch toekomstbestendig is.
Prestaties	Het Collectiebeheersysteem (CBS) is in gebruik en wordt steeds meer gevuld met onder andere gedigitaliseerde bouwvergunningen, omgevingsvergunningen en fotocollecties. De inventarissen zijn beschikbaar via archieven.nl.
Website	Website Streekarchivariaat

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente		253	243
Resultaat partij	-5		-10

Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	81	125

Risico's	Eventuele tekorten worden verhaald op de deelnemende gemeenten. De financiële omvang van de regeling is echter relatief klein en het risico wordt daarom gering geschat. Een recente risico-analyse van mogelijke risico's van het Streekarchivariaat heeft dit bevestigd.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)

Omschrijving	Samenwerking op het gebied van de regionale brandweertaken, ambulancevoorziening, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en collectieve preventieve gezondheidszorg ter realisering van deskundigheidsversterking en capaciteitsvergroting.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort, Zevenaar.
Beleidskaders	De VGGM werkt met drie verplichte planvormen: • Regionaal risicoprofiel: Dit document brengt in kaart welke risico's de regio bedreigen, de ernst van deze risico's en hoe de regio zich hierop voorbereidt. • Regionaal beleidsplan 2025-2026: Dit plan beschrijft wat de VGGM moet kunnen en welke middelen daarvoor nodig zijn om de veiligheid en gezondheid van inwoners te waarborgen. • Regionaal crisisplan: Dit plan bepaalt wie welke taken uitvoert en wie wie informeert tijdens een crisis.
Openbaar belang en doel	De VGGM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van brandweer, regionale ambulancevoorziening en GGD voor de vijftien gemeenten in de regio Gelderland-Midden.
Bestuurlijk belang	Deelname aan algemeen bestuur door burgemeester en in commissie volksgezondheid door portefeuillehouder.
Aandeel in %	6,45
Ontwikkelingen	In 2025 is het besparingsproces gelopen. Meerdere gemeenten, waaronder Zevenaar, hebben verzocht om een verlaging van de gemeentelijke bijdrage aan de VGGM. Het bestuur heeft daarop een zorgvuldig proces ingericht om dit verzoek te concretiseren. Het verzoek betrof enerzijds een tijdelijke verlaging van de bijdrage in 2025 en 2026 van € 1,6 miljoen per jaar en anderzijds een verkenning van structurele besparingsmogelijkheden voor de jaren daarna. Dit traject heeft geresulteerd in een voorstel voor structurele besparingen ter hoogte van € 1,6 miljoen, waarbij de nadruk ligt op technisch-inhoudelijke maatregelen. Dit voorstel is verwerkt in de Kaderbrief 2027.

Prestaties	Onder de streep zien we een positief resultaat van € 1.152.000. Het overschot wordt voor een aanzienlijk deel veroorzaakt bij de GGD. Alle drie de GGD-pijlers - Jeugdgezondheidszorg, Algemene Gezondheidszorg en Monitoring en Advies - realiseerden meer opbrengsten dan begroot. De hogere baten worden veroorzaakt door taken die worden gefinancierd met een hogere rijksbijdrage. De lasten vallen lager uit door niet ingevulde vacatures. Het eerdere traject 'Toekomstbestendige GGD', in samenwerking met gemeenten, heeft waardevolle verbeteringen opgeleverd binnen de JGZ. Deze inspanningen bleken echter niet toereikend om de structurele knelpunten binnen de JGZ duurzaam op te lossen. De basis was nog onvoldoende versterkt. Dit heeft geleid tot een bestuurlijke opdracht, uitmondend in het meerjarig programma JGZ op koers. Dit programma richt zich op het structureel toekomstbestendig maken van de JGZ door te werken aan een stabiele, wendbare en uitvoerbare jeugdgezondheidszorg die minimaal haar wettelijke taken duurzaam kan uitvoeren.
Website	Website VGGM

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	5.003	5.276	5.182
Resultaat partij	4.059		1.152
Eigen vermogen	14.331		13.506
Vreemd vermogen	47.664		65.018

Toelichting	Met het vaststellen van de nota weerstandsvermogen heeft het Bestuur de ambitie uitgesproken om de algemene reserve minimaal naar het niveau van € 3.000.000 te verhogen. De algemene reserve is met het positieve jaarresultaat 2024 op niveau gekomen van het minimale niveau. Daarom wordt voorgesteld het gerealiseerde resultaat 2025 van € 1.152.000 terug te laten vloeien naar de gemeenten.
Risico's	VGGM heeft het risicomanagement op orde. Aan de hand van de zogenaamde 'kans x effect'-methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. VGGM vindt het eigen weerstandsvermogen op basis van deze inschatting voldoende om de risico's af te dekken. De bijdrage van Zevenaar aan VGGM bestaat uit de bijdragen voor brandweer, Bevolkingszorg, GGD, JGZ en RVP volgens de vastgestelde begroting van VGGM, aangevuld met maatwerk voor JGZ.

Programma	1. Veiligheid

Alliander NV

Omschrijving	Alliander N.V. ontwikkelt en beheert energienetten. Via kabels en leidingen ontvangen ruim drie miljoen Nederlandse huishoudens en bedrijven elektriciteit, gas en warmte. Het bedrijf telt 5,8 miljoen klantaansluitingen.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander N.V. zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Deze aandeelhouders bezitten gezamenlijk ongeveer 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn 72 kleinere gemeenten en de provincie Flevoland.
Beleid	Klimaatakkoord. Dividendplafond: De uitkering aan aandeelhouders is gemaximeerd op € 100 miljoen per jaar, om kapitaal binnen het bedrijf te houden.
Beleidskaders	Afsprakenkader financieringsbehoefte Alliander

Openbaar belang en doel	De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente is lid van het platform Nuval. Het platform ondersteunt de gemeenten uit Flevoland en Gelderland bij de invulling van het aandeelhouderschap in Alliander N.V.
Aandeel in %	0,45
Ontwikkelingen	Het jaar 2025 kenmerkt zich door een toenemende spanning op het energiesysteem. Netcongestie is structureel geworden en beperkt zowel economische ontwikkeling als woningbouw.
Prestaties	Financieel laat Alliander in 2025 een vergelijkbaar resultaat zien met eerdere jaren, ten opzichte van het uitzonderlijke jaar 2024 waarin de verkoop van Kenter het resultaat aanzienlijk hoger maakte. Het nettoresultaat over 2025 komt uit op € 289 miljoen.
Website	Website Alliander

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	976.000		289.000
Eigen vermogen	6.038.000		6.203.000
Vreemd vermogen	6.918.000		7.960.000
Toelichting	De gemeente Zevenaar bezit 616.132 aandelen.		
Risico's	Tekort aan uitvoeringscapaciteit, netcongestie (drukte op het net) en cybersecurity.		
Programma	0. Bestuur en ondersteuning		

Ataro B.V.	
Omschrijving	Zevenaar heeft in 2015 het sport- en accommodatiebeleid geprofessionaliseerd en ondergebracht in het gemeentelijk sportbedrijf Ataro.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Zevenaar is enig aandeelhouder
Beleid	Ataro B.V. heeft als doel het beheren en exploiteren (verhuren daaronder mede verstaan) van maatschappelijk vastgoed (sportaccommodaties daaronder mede verstaan) en uitvoeren van het sportstimuleringsbeleid middels het sportservicepunt.
Beleidskaders	Beleidsplan Sport en Bewegen 2021-2028 en het Lokaal Sportakkoord Zevenaar
Openbaar belang en doel	Ataro B.V. heeft als doel het beheren en exploiteren van maatschappelijk vastgoed.
Bestuurlijk belang	De rol van gemeentelijk aandeelhouder in Ataro B.V. wordt uitgeoefend door de wethouder sport (A. Boone).
Aandeel in %	100
Ontwikkelingen	In 2025 hebben de aandeelhouder, de gemeente Zevenaar, en Ataro B.V. intensief samengewerkt aan een verdere aanscherping van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en de onderliggende werkzaamheden. De afspraken zijn inhoudelijk verduidelijkt en beter op elkaar afgestemd. Dit heeft geleid tot concrete verbeteringen in de planning- en controlcyclus, een scherpere afbakening van verantwoordelijkheden en meer inzicht in kosten en risico's. Hiermee is een steviger basis gelegd om gezamenlijk de financiële beheersing en risicosturing structureel te versterken.

Prestaties	De uitvoering van de met Ataro B.V. gemaakte afspraken is in 2025 vastgelegd in afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Op basis hiervan heeft Ataro B.V. zorg gedragen voor het beheer, de exploitatie en het onderhoud van de gemeentelijke sportaccommodaties conform de overeengekomen kwaliteits- en prestatienormen. Daarnaast zijn binnen de DVO's werkzaamheden uitgevoerd in het kader van de specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026' (SPUK Breed). Met deze inzet is uitvoering gegeven aan de doelstellingen waarvoor de rijksbijdrage is ontvangen, waaronder het versterken van sport- en beweegaanbod, het bevorderen van een gezonde leefstijl en het ondersteunen van de sociale basis.g voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) waarvoor een bijdrage van het Rijk wordt ontvangen.
Website	Website Ataro

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	3.499	3.531	3.681
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			

Risico's	De gemeente blijft als enig aandeelhouder bij tegenvallende exploitatieresultaten uiteindelijk financieel verantwoordelijk.
Programma	5. Sport, cultuur en recreatie

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Omschrijving	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Beleid	BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar maatschappelijke impact en een redelijk rendement voor de aandeelhoudende overheden. Gelet op de wijze waarop BNG Bank het openbaar belang behartigt, zien wij ons aandelenbezit in BNG Bank ziet als een duurzame belegging.
Openbaar belang en doel	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank financiert sinds 1914 de publieke sector. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA).
Aandeel in %	0,02
Ontwikkelingen	Met een langlopende kredietportefeuille van € 95,7 miljard en € 11,2 miljard aan nieuwe langlopende leningen heeft BNG bijgedragen aan voorzieningen die Nederland vooruit helpen. Van betaalbare sociale woningen en duurzame energie tot toekomstbestendige zorg- en onderwijsinstellingen en vitale infrastructuur.

Prestaties	BNG realiseerde in 2025 een nettowinst van EUR 172 miljoen, een daling van EUR 122 miljoen ten opzichte van 2024. Deze daling is het gevolg van marktomstandigheden en bewuste keuzes. Een lager renteresultaat, een negatief resultaat financiële transacties en een stijging van de bedrijfslasten. Hoewel de nettowinst van de bank over 2025 daalde, bleef de kapitaalpositie zeer robuust.
Website	Website BNG

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	294.000		172.000
Eigen vermogen	4.777.000		4.863.000
Vreemd vermogen	123.614.000		110.701.000

Toelichting	De gemeente Zevenaar heeft 12.934 aandelen BNG.
Risico's	De grootste risico's zijn de aanhoudende geopolitieke spanningen, economische onzekerheid en sterke volatiliteit (veranderlijkheid) op de financiële markten, gecombineerd met de uitdaging om de enorme maatschappelijke investeringsopgaven van klanten financierbaar te houden.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Leisurelands BV

Omschrijving	Leisurelands B.V. is een recreatiebedrijf met 20 openbare recreatiegebieden. Hiervan is één gebied gelegen in Zevenaar, namelijk: Rhederlaag.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeenten Apeldoorn, Barneveld, Berg en Dal, Beuningen, Brummen, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Hattem, Heerde, Nijmegen, Nunspeet, Putten, Renkum, Rozendaal, Voorst, Wijchen en Zevenaar.
Beleid	Op Rhederlaag is het bestemmingsplan 'Rhederlaag' geheel onherroepelijk in werking getreden.
Beleidskaders	De vastgestelde structuurvisie voor Rivierklimaatpark vormt de kaders voor toekomstig beleid.
Openbaar belang en doel	Het doel is het publiekstoegankelijk houden van recreatievoorzieningen en -plassen. Het recreatiegebied Rhederlaag is ondergebracht in Leisurelands BV. Bij het deelnemen aan een verbonden partij staat de vraag centraal of dit de meest geëigende vorm is om de doelstelling van de gemeente (het publieke belang) te realiseren. De gemeente ziet de instandhouding van recreatieplassen als een publiek belang. Het aandeelhouderschap in Leisurelands BV is een middel om invloed te houden op het realiseren van en het laagdrempelig toegankelijk houden van recreatieplassen in Zevenaar en omgeving.
Bestuurlijk belang	Via stemrecht bij de algemene aandeelhoudersvergadering
Aandeel in %	3,45
Ontwikkelingen	In 2016 is een aandeelhoudersovereenkomst aangegaan, met een aantal afspraken aanvullend op de statuten. De overeenkomst is reeds met 5 jaar verlengd tot aan 31 december 2026. Na 31 december 2026 verloopt de bestaande overeenkomst van rechtswege. In 2025 is een nieuwe overeenkomst opgesteld en aandeelhouders hebben tijdens de vergadering ingestemd met de voortzetting van het proces.

Prestaties	Leisurelands speelt een steeds belangrijkere rol in het mogelijk maken van het 'buiten zijn' en is flink op weg om deze beloftes waar te maken. Met trimparcoursen, sportstranden, speelstranden, nieuwe toiletgebouwen, kleedhokjes en wandelroutes is het aanbod verbeterd en vergroot. Ook de grote projecten worden zichtbaar, zoals de Venice Beach boulevard op Veluwe aan Zee. Jaarrond bezoek vraagt om jaarrond horeca. De komende jaren zal een groot deel van de kiosken plaatsmaken voor strandpaviljoens.
Website	Website Leisurelands

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	3.489		
Eigen vermogen	84.762		
Vreemd vermogen	17.409		

Risico's	Gezien het geringe belang van de gemeente hierin is het risico bijzonder klein. Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille. Leisurelands B.V. keert tot op heden geen dividend uit.
Programma	5. Sport, cultuur en recreatie

Vitens NV

Omschrijving	Vitens wint, zuivert en levert drinkwater en zorgt voor de instandhouding van het leidingnetwerk. Jaarlijks maakt Vitens meer dan 360 miljard liter drinkwater.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Utrecht
Partijen	De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 110 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel, provincie Flevoland en provincie Utrecht en het merendeel van de in deze provincies liggende gemeenten.
Beleid	De ambitie van Vitens is om een duurzaam en maatschappelijk verankerd drinkwaterbedrijf te zijn met een positieve impact op mens en natuur, uitgewerkt in de strategie 'Elke druppel duurzaam'. Dit begint bij de kernprocessen winnen, zuiveren en leveren.
Beleidskaders	Beleidstafel Droogte: aanbevelingen voor het borgen van voldoende drinkwater tijdens extreem droge perioden.
Openbaar belang en doel	Waarborgen van de kwaliteit en levering van drinkwater.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente is lid van het platform Nuval. Het platform ondersteunt de gemeenten uit Flevoland en Gelderland bij de invulling van het aandeelhouderschap in Vitens N.V..
Aandeel in %	0,60
Ontwikkelingen	De drinkwatervoorziening staat momenteel onder druk. Om de leveringszekerheid tot 2030 en daarna te garanderen, moet Vitens fors investeren in nieuwe bronnen en infrastructuur. Vitens zet in op de strategie "Elke druppel duurzaam". Hoewel het verbruik per persoon licht daalt, stijgt de totale vraag door bevolkingsgroei.

Prestaties	Het resultaat na belasting bedraagt circa € 90,6 miljoen. Dit is hoger dan voorgaande jaren, maar wordt deels verklaard door incidentele factoren en lagere investeringen dan gepland. Tegelijkertijd wordt over 2025 geen dividend uitgekeerd. Het positieve resultaat over 2025 wordt volledig toegevoegd aan het eigen vermogen.
Website	Website Vitens

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	34.500		90.600
Eigen vermogen	713.600		809.100
Vreemd vermogen	1.684.810		1.846.100

Toelichting	De gemeente Zevenaar bezit 34.717 gewone aandelen.
Risico's	De belangrijkste risico's van Vitens zijn de beschikbaarheid en kwaliteit van drinkwaterbronnen en de uitvoerbaarheid van de investeringsopgave. Deze risico's nemen toe.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

GRONDBELEID

Inleiding
Overeenkomstig artikel 9, lid 2 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moet een paragraaf Grondbeleid deel uitmaken van de programmabegroting en het jaarverslag. Transparantie over het grondbeleid voor u is om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie met de inhoudelijke doelstellingen zoals aangegeven in de programma's.

Beleid
Het gemeentelijke grondbeleid is vastgelegd in de Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar die op 18 maart 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze nota is ondersteunend aan de diverse beleidsdoelstellingen van onze gemeente en sluit aan op de diverse beleidsdocumenten, onder meer zoals hieronder genoemd, maar ook het beleid op het gebied van de energietransitie, duurzaamheid en economie. We kiezen in het grondbeleid voor een situationeel grondbeleid wat betekent dat we onze rol per project of locatie op basis van een afwegingskader bepalen. Hierbij wordt gekozen tussen een faciliterende of actieve houding. Aan de hand van de thema's in de nota beoordelen we in hoeverre we een initiatief belangrijk vinden en welke rol we daarin als gemeente willen spelen. Zevenaar staat voor een enorme opgave. In het fysieke domein gaat het om transformatie van bestaande bouw, nieuwbouw, klimaatadaptatie, duurzaamheid en de energietransitie. Daarnaast streven we naar verbetering van de economische vitaliteit, leefbaarheid, gezondheid en passende huisvesting. Op basis van deze thema's wegen we af hoe we onze rol bepalen. Hierbij spelen de financiële aspecten uiteraard ook een rol. De afweging vindt altijd gefundeerd plaats.

In de collegevergadering van 16 december 2025 is de grondprijsbrief 2026 vastgesteld. Door middel van de raadsinformatiebrief 1275012 bent u hierover op de hoogte gebracht en hebt u kennis kunnen nemen van de inhoud ervan. Jaarlijks wordt de grondprijsbrief geactualiseerd.

Omgevingsvisie
Op 25 juni 2025 is de 'Omgevingsvisie Zevenaar 2040 – Stad, dorpen en landschap in balans' vastgesteld. De Omgevingsvisie is een strategische, integrale lange termijnvisie (2040) voor de fysieke leefomgeving en daarmee een belangrijke onderlegger van de doelen waarvoor het grondbeleid wordt ingezet.

Beleidskaders
Nota grondbeleid gemeente Zevenaar 2024
Grondprijsbrief gemeente Zevenaar 2026
Omgevingsvisie Zevenaar 2040 – Stad, dorpen en landschap in balans
Woonzorgvisie Gemeente Zevenaar 2024-2028
Woondeal 2.0 (Groene metropool regio Arnhem Nijmegen)
Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Ontwikkelingen
Op dit moment zijn er veel macro-economische ontwikkelingen die invloed hebben op de woningbouw. Na een periode van forse renteverhogingen om de inflatie in te perken, heeft de Europese Centrale Bank (ECB) sinds 2024 meerdere renteverlagingen doorgevoerd. De rente daalde van 4,00% naar 2,00%, als reactie op de afnemende inflatie. Sinds juli 2025 houdt de ECB deze rente stabiel, nu de inflatie rond het streefniveau van 2% ligt. De dalende rente en gematigde inflatie hebben een directe invloed op de woningmarkt. Een lagere rente vertaalt zich in gunstige hypotheekrentes, waardoor de leencapaciteit stijgt en de koopvraag toeneemt. Tegelijkertijd zorgt de gematigde inflatie voor stabielere prijzen van goederen en bouwmaterialen. Wel blijven de loonkosten in de bouwsector en bij gemeenten hoog, omdat de krapte op de arbeidsmarkt de looninflatie aanjaagt. De loonstijging zet door, maar inmiddels in een gematigder tempo dan in voorgaande jaren. De Nederlandse economie lijkt teruggekeerd naar een gematigd groeipad, met een verwachte groei van 1,4% in 2026. Geopolitieke spanningen kunnen wel van flinke invloed zijn op bovenstaande inzichten.

Regionaal Programma Werklocaties
Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (RPW) vormt de kaders voor het regionaal beleid ten aanzien van regionale bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel. Hierin zijn onder meer

afspraken vastgelegd als het gaat om:

- Een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio;
- De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen, waaronder die voor XXL-logistiek.

Wvg locaties woningbouw
Onder Wvg locaties wordt verstaan de nieuwe ontwikkellocaties binnen de gemeente Zevenaar, te weten: Dijkweg (Oud-Zevenaar), Reisenakker (Zevenaar), Groot Holthuizen A en B (Zevenaar) en Witte Kruis (Babberich). Voor deze Wvg locaties zijn inmiddels voorbereidingskredieten verstrekt voor de te maken plankosten en een verwervingskrediet voor het aankopen van gronden. In 2025 is met een aantal eigenaren gestart met gesprekken en onderhandelingen over grondaankopen. De verwachting is dat in 2026 voor een aantal locaties de eerste aankopen gedaan kunnen worden en er grondexploitaties geopend zullen gaan worden.

Toerekenen overhead
In de financiële verordening van de gemeente Zevenaar is bepaald dat overheadkosten worden toegerekend aan de kostprijs van een activum. Bij de salariskosten werd hier al rekening mee gehouden, maar met ingang van 2025 wordt bij de grondexploitaties in lijn met de financiële verordening (artikel 12 of 13, lid 2) ook over de inhuurkosten overhead toegerekend. In verband met de fiscale openingsbalans 2024 moest dit al in het boekjaar 2025 verwerkt worden. Voor 2025 is het overheadpercentage bepaald op 80% (zie hiervoor de kaders en uitgangspunten in de meerjarenbegroting 2025-2028). Dit percentage wordt jaarlijks bij de begroting vastgesteld en is van toepassing op alle onderdelen van de begroting waar dit van toepassing is.

BOUWGRONDEXPLOITATIE (WONINGBOUW EN BEDRIJVENTERREINEN)

<u>Zevenaar-Oost Bedrijven</u>
Op BusinessPark 7Poort zijn nog maar enkele kavels beschikbaar. Vanwege een juridische procedure is de laatste grote kavel (ca. 2,7 ha) pas vorig jaar verkocht. De overige nog beschikbare kavels bevinden zich in plandeel Landeweer. Voor dit plandeel is de interesse kleiner vanwege de maximaal toegestane (lage) milieucategorie als gevolg van de ligging naast woongebied Groot Holthuizen. Inmiddels is er, vanwege de zeer beperkte beschikbaarheid van bedrijfskavel in de regio (en de rest van het land), wat meer interesse voor deze kavels. Naar verwachting zullen de laatste kavels dan ook in 2027 worden verkocht.

De levering van de kavels voor de ontwikkeling van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ) is ook al lange tijd vertraagd (mede) vanwege de onzekerheid ten aanzien van het Tracébesluit ViA15. Inmiddels is het Tracébesluit ViA15 onherroepelijk en worden er serieuze stappen gezet naar de realisatie van de FOZ. Verwacht wordt dat in 2026 meer duidelijkheid ontstaat over de realisatie van de FOZ.

Voor het noordelijke deel in plandeel Landeweer blijven de verwachtingen gematigd positief. De gronden op Landeweer Zuid (13.000 m²) zijn in 2020 uit de grondexploitatie genomen en overgeheveld naar de zgn. materiële vaste activa in de gemeentelijke boekhouding. Overigens betekent dit niet dat de locatie buiten beeld raakt. Er is inmiddels enige interesse voor diverse invullingen. De planning was om een visie op dit gebied in het eerste halfjaar van 2025 af te ronden. Door juridische procedures t.a.v. de afwikkeling van de verkoop van de laatste grote kavel op BusinessPark 7Poort en de uitwerking van BusinessPark 7Poort II wordt de ontwikkelvisie doorgeschoven naar de tweede helft van 2026.

In maart 2025 is een nieuwe civieltechnische raming opgesteld. Met deze raming zijn de resterende werkzaamheden voor woonrijp maken en herstelwerkzaamheden voor het hele plangebied in kaart gebracht.

Zevenaar Oost-Wonen

De ontwikkeling van Groot Holthuizen stond in 2025 vooral in het teken van de verkoop van woningen in de deelgebieden De Holtkamp en De Stede. In De Stede zijn inmiddels alle vrije kavels verkocht en geleverd. In De Tol is nog één kavel beschikbaar; de verwachting is dat deze in 2027 wordt verkocht.
Voor het deelproject Het Hof is in 2023 een ontwikkelaar geselecteerd. De grond is in 2025 bouwrijp gemaakt. Halverwege 2025 heeft de ontwikkelaar fase 1 afgenomen en is gestart met de bouw. Deze woningen worden in 2026 opgeleverd. Begin 2026 wordt fase 2 afgenomen. Woningcorporatie Vivare neemt dan ook de grond voor de sociale huurwoningen af tegen de vastgestelde prijzen uit de Grondprijsbrief 2026. Wanneer de werkzaamheden in Het Hof voldoende gevorderd zijn, kan worden gestart met het woonrijp maken van het laatste stuk Landeweerdijk. De verwachting is dat de grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen in 2029 kan worden afgesloten en dat de laatste fase dan wordt overgedragen aan beheer.

Middag Oost & Zwanenwaay

In 2025 zijn de laatste woningen opgeleverd en is het gebied Middag Oost zo goed als volledig woonrijp gemaakt. Door de goede voortgang van de ontwikkeling van Middag Oost is ook de ontwikkeling van Zwanenwaay weer actief opgepakt. De civiele raming voor dit plan is geactualiseerd en er is een selectieleidraad opgesteld. Op basis daarvan is een ontwikkelaar gekozen om het plan verder uit te werken. Het programma is aangepast: waar eerst alleen vrije kavels waren voorzien, ligt de focus nu op betaalbare en levensloopbestendige woningen. De verwachting is dat de plannen medio 2026 klaar zijn, de koopovereenkomst kan worden opgesteld met de ontwikkelaar en vervolgens gestart kan worden met de uitwerking en de verkoop van deze woningen in 2026/2027 plaatsvindt. Aansluitend kan het project worden uitgevoerd. Het terrein is in het verleden reeds grotendeels bouwrijp gemaakt.

Waaijakkers

In december 2022 is de grondexploitatie Waaijakkers geopend. Het plangebied Waaijakkers betreft de ontwikkeling van een woongebied in Aerdt. Het omgevingsplan is eind 2024 in werking getreden. Inmiddels is een ontwikkelaar geselecteerd voor de ontwikkeling van het plangebied. In december 2025 is de eerste kavel geleverd, de overige kavels zijn aan het begin van 2026 geleverd. In 2027 zullen de woningen worden opgeleverd en vervolgens zal het terrein woonrijp worden gemaakt.

Vastgoedlocaties

In 2023 zijn de grondexploitaties voor de vastgoedlocaties geopend. Daarmee is ruimte ontstaan om ongeveer 50 woningen te ontwikkelen. Begin 2025 is Markt 8 in Lobith geleverd en zijn ook de locaties aan de Da Costastraat en Steenhuizen overgedragen aan de ontwikkelende bouwer. De bouw op Steenhuizen is inmiddels gestart. De Nieuwe Komstraat wordt in 2026 geleverd aan de ontwikkelaar. De verwachting is dat deze grondexploitatie in 2027 kan worden afgesloten.

Vestersbos

In 2024 is de grondexploitatie Vestersbos geopend. Binnen dit project worden naar verwachting 70 tot 80 woningen gerealiseerd, een mix van gestapelde en grondgebonden woningen. Het programma moet minimaal bestaan uit 30% sociale huur, 20% goedkope koop en 17% betaalbare koop. Het overige deel kan worden ingevuld met woningen in het duurdere segment. In 2025 heeft de gemeente na zorgvuldige afweging geconcludeerd dat de lopende selectieprocedure, zoals vastgelegd was in de selectieleidraad, niet het gewenste resultaat opleverde. Daarom is besloten de procedure te beëindigen en geen selectie te maken. Begin 2026 is een nieuwe procedure gestart op basis van een bijgestelde selectieleidraad. De verwachting is dat in de loop van 2026 een ontwikkelaar wordt gekozen en het omgevingsplan zal worden vastgesteld door de gemeenteraad. De geraamde opbrengsten zijn aangepast op basis van de ingediende biedingen. De opbrengsten uit de grondverkopen worden verwacht in 2026 en 2027. In 2026 start ook de sloop van de bestaande bebouwing. De oplevering van het nieuwe woongebied staat gepland voor 2029.

Businesspark 7Poort II

Op 26 juni 2024 heeft de raad ingestemd met het vaststellen van het bestemmingsplan, het exploitatieplan en het openen van een grondexploitatie. In 2024 is al een significant aantal percelen grond aangekocht. Ook in 2025 is grond aangekocht (inclusief compensatiegronden). In de aankomende periode wordt verder gegaan met het verwerven van gronden, het doen van diverse onderzoeken en planvorming om toe te werken naar het bouwrijp maken van het terrein. Binnen het project BusinessPark 7Poort II wordt circa 36 hectare grond uitgegeven. De uitgifte van de bedrijfskavels worden verwacht in de periode van 2027 tot en met 2034, afhankelijk van het verloop van procedures, bouwrijp maken van de gronden en (oplossingen voor) de netcongestie-problematiek. De uiteindelijke oplevering van het project wordt nu geschat op 2034.

REALISATIE

In onderstaande tabel presenteren wij de gerealiseerde grondverkopen in het jaar 2025 en een prognose voor de komende vier jaar. Ter vergelijking is de realisatie van de jaren 2023 en 2024 eveneens opgenomen. De geprognosticeerde afzet voor de komende jaren is verwerkt in de herziening van de grondexploitaties per 01-01-2026 welke, samen met andere parameters, de basis vormt voor de verwachte resultaten (zie verderop in deze paragraaf).

Aantallen/m2 kavels wonen en bedrijven (realisatie en prognose)							
Naam grondexploitatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bedrijven (in ha.)							
Zevenaar Oost	7,04	0,00	2,86	4,80	67,00	0,00	0,00
Businesspark 7Poort II	0,00	0,00	0,00	0,00	35,68	0,00	71,36
Mercurion	0,54	0,00	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal Bedrijven	7,58	0,00	3,17	4,80	102,68	0,00	71,36
Wonen (in aantallen kavels/woningen)							
Groot Holthuizen	53	56	12	59	43	39	0
Middag Oost & Zwanenwaay	31	19	0	16	17	0	0
Vestersbos	0	0	0	0	0	25	50
Waaijakkers	0	0	1	22	0	0	0
Vastgoedlocaties	0	0	45	4	0	0	0
Totaal Wonen	84	75	58	101	60	64	50

PROGNOSE TE VERWACHTEN RESULTATEN

In BBV artikel 16 lid c is opgenomen dat de paragraaf grondbeleid een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie moet bevatten. Wanneer deze prognose is samengesteld uit positieve en negatieve grondexploitaties, dan is het van belang dat de verwachte resultaten voor alle grondexploitaties op een zelfde wijze worden berekend. Dit gebeurt op basis van de "netto contante waarde" methode. De voorschriften zeggen ook dat de resultaten op eindwaarde dienen te worden gepresenteerd waarbij tevens wordt aangegeven wat de verwachte einddatum van de exploitatie is.
Ten aanzien van de grondexploitaties van onze gemeente kan worden gesteld dat er sprake is van een mix van positieve en negatieve grondexploitaties. Aangezien de afzonderlijke grondexploitaties een verschillende einddatum kennen, zijn de resultaten per datum 1 januari 2026 contant gemaakt. Hierdoor worden de resultaten onderling goed vergelijkbaar.

De geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties luiden als volgt:

Financiële resultaten actieve grondexploitaties januari 2025 en januari 2026 (bedragen x € 1.000)							
Naam grondexploitatie	Einddatum exploitatie	Resultaat eindwaarde	Resultaat herziene grex NCW per 1-1-2025	Resultaat 1-1-2025 NCW per 1-1-2026	Resultaat herziene grex NCW per 1-1-2026	Verschil (kolom F-E)	Afwijking in %
A	B	C	D	E	F	G	H
Zevenaar Oost - bedrijven	31-12-2028	9.505	12.690	12.944	8.590	-4.354	-33,6%
Zevenaar Oost - wonen	31-12-2029	-34.414	-32.041	-32.682	-31.875	807	2,5%
Totaal Zevenaar Oost	31-12-2029	-24.909	-19.351	-19.738	-23.285	-3.547	18,0%
Middag Oost & Zwanenwaay	31-12-2029	-3.486	-3.703	-3.777	-3.353	424	11,5%
Mercurion	31-12-2026	47	88	90	46	-44	-50,0%
Waaijakkers	31-12-2028	-137	124	126	-129	-255	-205,6%
Vestersbos	31-12-2029	-391	-512	-522	-362	160	-63,5%
Businesspark 7Poort II	31-12-2034	7.901	9.804	10.000	6.611	-3.389	-34,6%
Vastgoedlocaties	31-12-2027	594	615	627	584	-43	7,0%
Totaal grond exploitaties	**31-12-2034**	**-20.381**	**-12.935**	**-13.194**	**-19.888**	**-6.694**	**-50,7%**

Uit bovenstaande tabel zijn de einddata per deelgrondexploitatie (kolom B) op te maken en de resultaten op deze eindwaarde (kolom C). Omdat eindwaarden onderling niet te vergelijken zijn vanwege de verschillende looptijden van de plannen volstaan we met een overzicht van de verschillen op netto contante waarde.

In bovenstaande tabel maken we de vigerende grondexploitatie (kolom D) netto contant op de situatie per 1 januari 2025 (kolom E), alvorens tot een goed vergelijk van de cijfers te komen. Het resultaat van de grondexploitatie wordt immers "opgerent" met een rentepercentage van 2%, zijnde de discontovoet waarmee het resultaat netto contant wordt gemaakt. Deze opgerente cijfers vergelijken we vervolgens met het geactualiseerde resultaat per 1 januari 2026 (kolom F). Vervolgens is in kolom G het verschil per grondexploitatie te zien (kolom F minus kolom E) en de afwijking in procenten (kolom H).

In zijn totaliteit is er sprake van een verslechtering van het resultaat van € 6.694.000 NCW per 1 januari 2026. Voor wat betreft de grondexploitaties Zevenaar Oost – bedrijven en Businesspark 7PoortII is in de jaarrekening in programma 3 een toelichting verstrekt op de verschillen. Voor de grondexploitaties Zevenaar Oost – wonen, Middag Oost & Zwanenwaay, Waaijakkers en Vestersbos is de verschillenanalyse terug te vinden in programma 8 van de programmarekening.

WINST- EN VERLIESNEMING

In de BBV-voorschriften is bepaald dat de grondexploitaties met betrekking tot wonen en bedrijven tot verschillende taakvelden behoren. Hierdoor worden de gevolgen voor "bedrijven" in de jaarrekening verantwoord binnen programma 3 (Economie) en voor "wonen" in programma 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing).

Verloop verliesvoorziening (bedragen x € 1.000)							
Grondexploitatie	**Stand 1-1-2025**	**Openen grexen**	**Toevoeging rente**	**Afsluiting deel complexen**	**Aanpassing door mutatie resultaat**	**Stand 31-12-2025**	**Verschil**
Zevenaar - Oost Wonen (prog. 8)	32.041	-	641	-	-807	31.875	-166
Zevenaar - Oost Bedrijven (prog. 3)	-12.690	-	-254	-	4.354	-8.590	4.100
Totaal grex Zevenaar Oost	**19.351**	**-**	**387**	**-**	**3.547**	**23.285**	**3.934**
Vestersbos (prog. 8)	512	-	10	-	-161	362	-151
Waaijakkers (prog. 8)	-	-	-	-	129	129	129
Middag-Oost &Zwanenwaay (prog. 8)	3.703	-	74	-	-423	3.354	-349
Totaal	23.566	-	471	-	3.092	27.130	3.564

Voor het bedrag van € 3.564.000 wordt de verliesvoorziening verhoogd.

RESERVE, VOORZIENINGEN EN RISICO'S

Eventuele winsten uit de grondexploitaties voegen wij toe aan het resultaat van het desbetreffende boekjaar waarbij de winstbestemming vervolgens wordt voorgelegd aan de raad. Een en ander is bepaald in de Nota Grondbeleid 2024.

Voor verlieslatende grondexploitaties wordt een verliesvoorziening getroffen, zoals voorgeschreven in het BBV. Voor winstgevende grondexploitaties zijn sinds 2017 gewijzigde BBV-regels van toepassing waarbij aansluiting is gezocht bij algemeen aanvaardbare methodes in het bedrijfsleven en bij fiscale regelgeving. Hierbij is, ten aanzien van tussentijdse winstneming, de zogenaamde Poc-methode van toepassing (Percentage of completion). Deze methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft opbrengsten als de kosten, verkeert. Hiermee kan op basis van een deel (percentage) van de realisatie van een project tussentijdse winst worden toegevoegd aan de algemene middelen (voorheen werd uitsluitend winst genomen indien het project in zijn geheel gereed was). Concreet is deze methode uitsluitend op de grondexploitatie Mercurion, Businesspark 7Poort II en Vastgoedlocaties van toepassing omdat deze winstgevend zijn. Voor alle projecten zijn beperkte wijzigingen, zodat nog geen sprake is van tussentijdse winstnemingen.

De stand van de verliesvoorziening grondexploitaties bedraagt volgens de jaarstukken 2025 € 27.130.000.

Ten behoeve van de voorliggende meerjarenbegroting heeft een actualisatie van de risico's plaatsgevonden. Het geactualiseerde risicoprofiel laat het volgende beeld zien:

Risicoprofiel actieve grondexploitaties 1-9-2025 en 1-1-2026 (bedragen x € 1.000)				
Grondexploitaties	**Risiscoprofiel per 1-9-2025**	**Risiscoprofiel per 1-1-2026**	**Verschil sept 2025 - jan 2026**	**Afwijking in %**
Zevenaar Oost - bedrijven	388	390	2	0,5%
Zevenaar Oost - wonen	226	220	-6	-2,7%
Totaal Zevenaar Oost	614	**610**	-4	-0,7%
Middag Oost & Zwanenwaay	91	62	-29	-31,9%
Waaijakkers	78	65	-13	-16,7%
Businesspark 7Poort II	1.806	1.172	-634	-35,1%

Vastgoedlocaties		10	10	
Vestersbos	385	162	-223	-57,9%
Totaal overige grondexploitaties	2.360	**1.471**	-889	-37,7%
Totaal risico's	2.974	**2.081**	-893	-30,0%

Uit een recente risicoanalyse van de grondexploitaties blijkt dat het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is gecalculeerd op € 2.081.000. Ten opzichte van het risico in de meerjarenbegroting 2026-2029 (€ 2.974.000) betekent dit een daling van € 893.000.

Dit risicoprofiel van € 2,1 miljoen bestaat onder andere uit risico's die worden veroorzaakt door projecten die zich in de beginfase van de ontwikkeling bevinden, zoals Vestersbos en Businesspark 7Poort II. In deze fase zijn nog veel onzekerheden en kunnen risico's in de toekomst plaatsvinden. Risico's waar we geen grip op hebben zoals kostenstijging en vertraging in de gronduitgifte worden daarom meegenomen in het risicoprofiel. Ook met de prijsstijging van materialen is rekening gehouden. Hoe het prijsverloop verder zal gaan is onzeker en vormt daarom een risico.

1. Zevenaar-Oost-Bedrijven:

De risico's met betrekking tot Zevenaar-Oost-Bedrijven zijn ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening. Dit betekent dat het risico van het project bestaat uit kosten- en opbrengstenstijging, vertraging van de gronduitgifte, risico dat ontwikkeling deelgebied 3 FOZ wordt ingezet als regulier bedrijventerrein en de kans dat deelgebied 2 wordt ontwikkeld als FOZ. Om het financiële gevolg te bepalen is het optreden van deze risico's doorgerekend in de herziene grondexploitatie.

2. Zevenaar-Oost-Wonen:

De risico's voor de grondexploitatie Zevenaar-Oost-Wonen zijn hetzelfde gebleven ten opzichte van de risico's in 2025. Dit betekent dat het risico van dit project nog steeds gevormd wordt door onder andere kosten- en opbrengstenstijgingen en vertraging van de gronduitgifte en daarmee woonrijp maken. Om het financiële gevolg te bepalen is het optreden van deze risico's doorgerekend in de herziene grondexploitatie.

3. Middag-Oost & Zwanenwaay:

De risico's voor de grondexploitatie Middag-Oost & Zwanenwaay verbeteren ten opzichte van de begroting. Dit komt vooral doordat de werkzaamheden voor Middag-Oost bijna zijn afgerond (en de risico's zich niet hebben voorgedaan). De risico's voor deze projecten zijn voornamelijk gebaseerd op stijging of daling van rente, opbrengsten- en kostenstijgingen of vertraging van gronduitgifte.

4. Waaijakkers:

Het risicoprofiel van de grondexploitatie Waaijakkers is verbeterd ten opzichte van de begroting. Het plan Waaijakkers bevindt zich nu iets verder in het proces, waardoor de kans op vertraging afneemt. Het restant risico wordt onder andere gevormd door mogelijke kostenstijgingen en het niet verkrijgen van de exploitatiebijdragen.

5. Businesspark 7Poort II:

Het risicoprofiel voor de grondexploitatie Businesspark 7Poort II is verlaagd ten opzichte van de begroting. Een van de grootste risico's, verdere vertraging door verbreding A12 en A15, is komen te vervallen, doordat hier een beslissing over is genomen. De overige risico's zijn ongewijzigd gebleven. Op dit moment houden we rekening met de volgende risico's: de beperkte beschikbaarheid van nutsvoorzieningen met mogelijke vertraging van de verkoop van de bedrijfskavels, aanvullende onderzoeken flora en fauna, mogelijke afwaardering van gronden op het moment dat niet alle gronden worden ontwikkeld en onvoldoende interesse in de bedrijfskavels.

6. Vestersbos:

In het project Vestersbos loopt de selectieprocedure. Het project kent over het algemeen geen grote onvoorziene risico's. Wel is er een nieuw risico toegevoegd dat betrekking heeft op de onduidelijkheid van het aantal vierkante meter openbaar gebied, dat is doorgerekend in extra kosten voor bouw- en woonrijp maken. Dit precieze oppervlak is afhankelijk van het uiteindelijk winnende initiatief uit de selectieprocedure. De grootste risico's waar rekening mee gehouden wordt zijn algemene vertragingen en kosten- en opbrengstenstijgingen.

7. Vastgoedlocaties

Ten opzichte van de vorige jaarrekening zijn er twee risico's meegenomen voor de vastgoedlocaties. Steenhuizen bevindt zich in de laatste fase van de ontwikkeling. Hierbij is er een risico dat het woonrijp maken met een jaar wordt vertraagd. Voor Markt 8 is als risico meegenomen dat de plankosten nog doorschuiven voor een extra jaar in 2027.

In de Paragraaf Weerstandsvermogen wordt inzicht verschaft in de verhouding van de grondexploitatie-risico's in relatie tot het risicoprofiel gemeente breed.

OPENBAARHEIDSPARAGRAAF

Inleiding
De Wet open overheid (hierna Woo) geeft iedereen het recht op toegang tot publieke informatie. Iedereen kan een verzoek om informatie indienen bij de gemeente. Wij maken die informatie vervolgens openbaar door deze online te publiceren, tenzij er een wettelijke uitzonderingsgrond van toepassing is. De gemeente is verplicht om de komende jaren minstens 11 informatiecategorieën openbaar te maken. Denk hierbij aan vergaderstukken voor de raad, maar ook collegebesluiten, onderzoeken, jaarplannen en jaarverslagen. Toegankelijke en goed vindbare informatie vormt de basis voor openbaarheid. Daarom geeft de Woo de gemeente meerdere jaren om de informatiehuishouding op orde te brengen. Dat betekent dat we onze systemen (software) en processen steeds beter inrichten en onze medewerkers trainen in het goed omgaan met informatie.

Beleid
De Wet open overheid is landelijke wetgeving. In artikel 3.5 (openbaarheidsparagraaf) van de Woo staat dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting toelichting geven op de beleidsvoornemens over de uitvoering van deze wet. De openbaarheidsparagraaf is een stok achter de deur, die ervoor zorgt dat er aandacht blijft voor het actief openbaar maken van documenten.

Beleidskaders
Op 10 januari 2023 stelde het college van B&W het 'ambitieniveau actief openbaar maken' vast. Er werd besloten om te gaan voor het VNG-ambitieniveau 'basis' en waar mogelijk aansluiting te zoeken op ambitieniveau 'medium'. Binnen ambitieniveau 'basis' ligt de focus van de werkzaamheden op het technisch mogelijk maken van het online publiceren van documenten en het trainen van medewerkers in het gebruik van de benodigde software. Ambitieniveau 'medium' zet in op participatie en het publiceren van meer documenten dan wettelijk noodzakelijk.
Voor het op orde brengen van onze informatiehuishouding houden we het Meerjarenplan Woo van de VNG aan.

Ontwikkelingen
De Woo heeft drie aandachtsgebieden: 1) actief openbaar maken van documenten, 2) passief openbaar maken van documenten (Woo-verzoeken) en 3) op orde brengen van de informatiehuishouding.

1) Actief openbaar maken van documenten
Wij maken meer informatie openbaar dan de wet verplicht stelt en lopen daarmee voor op de landelijke ontwikkelingen. Naast de verplichte categorieën uit de eerste tranche (wet- en regelgeving, besluiten van algemene strekking en organisatiegegevens (inclusief organogram en bereikbaarheidsgegevens)), publiceren wij ook Woo-verzoeken en -besluiten, convenanten en klachtoordelen online (https://zevenaar.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports).
De invoering van de tweede en daaropvolgende tranches is landelijk opnieuw uitgesteld. De tijd die daardoor ontstaat, gebruiken wij om onze systemen en processen verder te verbeteren. Ook besteden we aandacht aan het trainen van onze medewerkers in het actief openbaar maken van documenten (inclusief het anonimiseren van gegevens) en bewustwording van het nut hiervan.

2) Passief openbaar maken van documenten (Woo-verzoeken)
In 2025 kregen we meer Woo-verzoeken dan in 2024. In 2025 kregen we 59 Woo-verzoeken. We handelden 48 verzoeken af als formeel Woo-verzoek en 11 als informatieverzoek. Bij een Woo-verzoek worden de gevraagde stukken online geplaatst. Bij een informatieverzoek worden de gevraagde stukken niet voor iedereen openbaar door publicatie, maar krijgt de vrager de gewenste informatie individueel overhandigd.

Afgewezen of ingetrokken
Er werden 8 Woo-verzoeken afgewezen. Dit kwam doordat de verzoeker dan om documenten vroeg die we niet hebben of omdat de gevraagde informatie al openbaar beschikbaar was. Daarnaast werden 14 verzoeken buiten behandeling gesteld. De redenen hiervoor waren het niet gebruik maken van een gelegenheid tot precisering en het niet op de juiste manier indienen van het verzoek, ook niet na het bieden van een herstelgelegenheid. Tenslotte werd er acht keer een Woo-verzoek ingetrokken.

Termijn
Woo-verzoeken werden gemiddeld binnen een termijn van 33 dagen afgehandeld. Wettelijk gezien hebben we een beslistermijn van 28 dagen. Er kan met 14 dagen worden verdaagd. In overleg met verzoeker werd in sommige gevallen een ruimere beslistermijn gehanteerd.

3) Informatiehuishouding
In het Meerjarenplan Woo (2022) van de VNG staan zeven eisen opgenomen voor een goede informatiehuishouding. Het overzicht Informatiehuishouding op orde toont deze eisen en de planning van realisatie in de gemeente Zevenaar. Ook toont de tabel de voortgang op basis van de monitor uit 2025 (percentages landelijke meting).

Informatiehuishouding op orde

	Eis aan informatiehuishouding	**Planning Zevenaar**	**Landelijke meting**		
			Zomer 2024	**Zomer 2025**	**Landelijke Planning 2027**
1	Iedere gemeente heeft de beschikking over of is aangesloten op een e-depotvoorziening	Project SALD 2024-2026	56%	44%	100%
2	Binnen iedere applicatie is de selectielijst geïmplementeerd	2025-2027	51%	6%	100%
3	Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op email-archivering	2023	32%	26%	100%
4	Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op tekstberichten	2023	7%	26%	100%
5	Iedere gemeente heeft een informatiebeheerplan (minimaal: inzicht in werkprocessen, proceseigenaar, in welke applicaties welke data/documenten staat)	2024	56%	39%	80%
6	Iedere gemeente hanteert een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer, zoals vastgelegd in artikel 16 van de Archiefregeling	2024	39%	40%	90%
7	Iedere gemeente heeft een metagegevensschema vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatieobject metagegevens gekoppeld.	2026	35%	51%	90%

Toelichting op de Zevenaarse planning

- Eis 1: Het SALD werkt inmiddels met een collectiebeheerssysteem om archieven en collecties duurzaam toegankelijk te beheren en te ontsluiten. Denk hierbij aan gedigitaliseerde bouwdossiers en fotocollecties. Daarmee kan het collectiebeheerssysteem ook de rol van e-depot gaan vervullen.
- Eis 2 en 7: In 2025 versterkten we het fundament voor duurzaam toegankelijk informatiebeheer ('archiveren by design'). We stelden het Besluit Informatiebeheer op, met duidelijke rollen en verantwoordelijkheden, en een Digitale Bewaarstrategie voor duurzame toegankelijkheid van informatie. We ontwikkelden een vernietigingsprocedure voor de (kern)applicaties om informatie tijdig, aantoonbaar en rechtmatig te vernietigen volgens de Selectielijst. Tegelijk volgden we de VNG-werkgroep 'Vernietigen over applicaties', die een leverancier- en applicatieonafhankelijke vernietigingscomponent ontwikkelt.
- Eis 3: In de volgende fase van M365 onderzoeken we of automatisch archiveren volgens de Capstone-methodiek toepasbaar en wenselijk is. Tot die tijd archiveren we e-mails via zaakgericht werken, waarbij relevante berichten in het zaaksysteem of het archiefbeherend informatiesysteem worden opgeslagen in plaats van in persoonlijke mailboxen.
- Eis 4: Binnen de organisatie geldt het strikte advies om werkgerelateerde communicatie niet via berichtenapps te voeren.

- Eis 5: De pilot voor het informatiebeheerplan per team is succesvol afgerond. Inmiddels implementeren we deze plannen bij meerdere teams en voeren we tegelijkertijd verbetermaatregelen door op basis van de resultaten van de nulmeting.
- Eis 6: We werken met een kwaliteitssysteem voor informatiebeheer en breiden de scope hiervan stapsgewijs uit naar alle applicaties waarin archiefwaardige informatie wordt beheerd.

BIJLAGEN JAARVERSLAG

KERNGEGEVENS

Onderdeel	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Sociale structuur			
Inwoners 0-19 jaar	8.630	8.638	8.631
Inwoners 20-64 jaar	25.090	25.115	25.291
Inwoners 65 jaar en ouder	11.496	11.507	11.647
Totaal aantal inwoners	**45.216**	**45.260**	**45.570**
Bijstandsgerechtigden	778	726	730
Tewerkgestelden SW	129	130	130

JAARREKENING

FINANCIËN

RESULTAAT

FINANCIEEL OVERZICHT EN TOELICHTING OP HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel, + is een voordeel)

De jaarstukken 2025 sluiten met een voordelig resultaat van € 3.130.835. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 1.308.641. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van € 4.439.476.

Verloop resultaat in begroting 2025	Bedrag (x € 1.000)
Primitieve begroting 2025-2028	-902
Wijzigingen 1e Voortgangsrapportage 2025	-1.888
Wijzigingen 2e Voortgangsrapportage 2025	1.482
Wijzigingen na de begroting 2025-2028	0
Totaal begrotingsresultaat na wijziging	**-1.308**

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	180.563	213.254	194.483	-18.770
Lasten	181.466	214.562	191.352	23.210
Gerealiseerd saldo van baten en lasten 2025	**-902**	**-1.309**	**3.131**	**4.439**

Resultaat na bestemming en incidentele mutaties

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	177.356	204.732	187.469	-17.263
Lasten	181.466	208.971	185.779	23.192
Gerealiseerd saldo van baten en lasten 2025	-4.110	-4.239	1.690	5.929
Reserve mutaties:				
Onttrekkingen	3.207	8.522	7.014	-1.507
Toevoegingen	0	5.591	5.573	17
Saldo reserve mutaties	3.207	2.931	1.441	-1.490
Saldo:				
Baten	180.563	213.254	194.483	-18.770
Lasten	181.466	214.562	191.352	23.210
Gerealiseerd resultaat 2025	**-902**	**-1.309**	**3.131**	**4.439**
Incidentele mutaties				
Baten	1.390		10.199	
Lasten	2.870		13.625	
Structureel resultaat	**578**		**6.557**	

RESULTAAT PER PROGRAMMA

Inleiding

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning	95.713	97.258	101.134	3.877
1. Veiligheid	-4.708	-4.821	-4.755	66
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.543	-7.303	-7.257	46
3. Economie	-556	-632	-4.973	-4.341
4. Onderwijs	-5.170	-5.183	-4.920	263
5. Sport, cultuur en recreatie	-10.887	-11.417	-11.777	-359
6. Sociaal domein	-62.647	-64.359	-61.848	2.511
7. Volksgezondheid en milieu	-2.872	-2.452	-2.311	141
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.231	-2.399	-163	2.236
Resultaat 2025	**-902**	**-1.309**	**3.131**	**4.439**

ANALYSE PERSONEELSLASTEN

Personeelslasten (bedragen x € 1.000)	begroot	realisatie	saldo
salarissen, incl. vergoeding voor personeel	31.117	27.505	3.612
inhuur derden	2.126	5.544	-3.418
inhuur derden wegens ziekte	965	983	-18
voormalig personeel	54	68	-14
Totaal	**34.262**	**34.100**	**162**

Het saldo van personeelslasten en inhuur derden van de ambtelijke organisatie over 2025 komt in totaal uit op een voordeel van € 162.000. De vacatureruimte binnen de teams in de salarisbudgetten is grotendeels ingezet voor de noodzakelijke externe inhuur. De lasten voor inhuur derden wegens ziekte en zwangerschap hebben de raming iets overschreden. De inkomsten van het UWV (WAZO gelden) zetten wij hierbij als dekking in. Over 2025 was het ziekteverzuim 7,9 %, een toename ten opzichte van 2024 (7,66%). Op de post van voormalig personeel is een nadelig verschil zichtbaar van € 14.000. De totale kosten van inhuur binnen de exploitatie komen uit op afgerond € 5,5 miljoen, dit is inclusief inhuur voor projecten maar exclusief inhuur voor investeringen en exclusief inhuur ten behoeve van de GREX. Dit is een daling ten opzichte van 2024 waarin we nog € 9,6 miljoen aan inhuurlasten verantwoorden.

ANALYSE RENTE EN AFSCHRIJVING

Werkelijke rente

De werkelijke rente is de rente die we betalen voor de aangetrokken vaste geldleningen aan financiële instellingen waar we deze leningen hebben afgenomen.

Rente aan de grondexploitatie

Per december 2023 is er een nieuwe notitie rente van de Commissie BBV. Hierin staat beschreven dat voor het toerekenen van rente aan de grondexploitaties de omslagrente gehanteerd moet worden. In navolging hiervan passen we het omslagrentepercentage toe voor het toewijzen van de rente aan de grondexploitatie.

Afschrijvingen

Afschrijven is het boekhoudkundig verwerken van de waardevermindering van uitgaven, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt, genaamd investeringen of kapitaalgoederen. Het afschrijvingsbedrag vormt een kostenpost op de taakvelden van de exploitatie. De afschrijvingskosten worden bepaald door de aanschafwaarde te delen door de technische of economische levensduur. In onze gemeente wordt volgens de lineaire methode (vast bedrag per jaar) afgeschreven. Uitzonderingen hierop zijn activa waarover afspraken met derden zijn gemaakt waaronder Gemeenschappelijke Regelingen.

De vertraging of versnelling van voorgenomen investeringen leidt tot onvermijdelijke afwijkingen in de afschrijvingen. Voor de verschillen in de investeringsbedragen verwijzen wij u naar het kredietoverzicht dat als bijlage in deze jaarrekening is opgenomen.

Niet alle afwijkingen van de afschrijvingen leiden tot een resultaat door een relatie met een reserve of verhaal via een rijkssubsidie. Hieronder is aangegeven welke afwijkingen een effect hebben op het rekeningsaldo.

De afwijkingen groter dan € 100.000 worden hieronder toegelicht.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Afschrijvingen	5.963	4.854	4.838	16

Er zijn geen grote afwijkingen in afschrijvingslasten tussen de (gewijzigde) begroting en de realisatie welke toelichting behoeven.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		3.174	2.740	2.823
b. Externe rentebaten	-/-	36	190	232
Totaal door te rekenen externe rente		3.138	2.550	2.591
c. rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	-	563	737
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	566	444	444
	-/-	566	1.007	1.181
d. Saldo door te rekenen rente		2.572	1.543	1.410
d1 Rente over eigen vermogen		-	-	-
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		2.572	1.543	1.410
e. De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	2.572	1.543	1.410
Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1		1,47%	1,43%	1,30%
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		**0**	**0**	**0**

Voor toerekening van rente aan de grondexploitatie worden de voorschriften opgenomen in de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023 (dec 2023) gehanteerd.

Op basis hiervan moet de voorziening contant worden gemaakt tegen 2%.

ANALYSE RESERVES

Reservemutaties per programma (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0.	Bestuur en ondersteuning	451	733	485	-248
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat	92	113	184	71
4.	Onderwijs	123	68	68	0
5.	Sport, cultuur en recreatie	604	569	250	-319
6.	Sociaal domein	124	124	33	-91
7.	Volksgezondheid en milieu	1.211	289	16	-273
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	602	1.034	405	-629
Resultaat 2025		**3.207**	**2.931**	**1.441**	**-1.490**

De voornaamste verschillen groter dan € 20.000 worden per programma hieronder weergegeven.

Pr.	Omschrijving	verschil
0.	Stoppen subsidie Kunstwerk! onderdeel volksuniversiteit	-21
0.	Overboeken reserve onderhoud gebouwen naar voorziening	-66
0.	Onderzoeksrapport strategiebepaling voor een gezonde toekomst	-38
0.	Sloopkosten Nieuwe Komstraat Lobith	-39
0.	Invoering omgevingswet	-84
2.	Advies en begeleiding project A12/A15	-71
5.	Inhalen onderhoudsachterstand openbaar groen	-301
6.	Fasering kosten inburgering	-100
7.	Uitvoeringsprogramma duurzaamheid	-270
8.	Aanwending reserve woningbouw	-629

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten				
0. Bestuur en ondersteuning	124.048	125.312	129.429	4.117
1. Veiligheid	133	177	193	16
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	349	593	677	84
3. Economie	23.773	33.273	5.778	-27.494
4. Onderwijs	1.174	1.284	1.403	119
5. Sport, cultuur en recreatie	1.425	2.952	3.324	373
6. Sociaal domein	14.911	21.128	24.156	3.028
7. Volksgezondheid en milieu	11.788	11.891	12.991	1.100
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-245	8.123	9.518	1.395
Totaal baten	**177.356**	**204.732**	**187.469**	**-17.263**
Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	28.787	28.787	28.779	7
1. Veiligheid	4.841	4.998	4.948	50
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	7.984	8.009	8.118	-109
3. Economie	24.329	33.904	10.751	23.153
4. Onderwijs	6.467	6.535	6.391	144
5. Sport, cultuur en recreatie	12.916	14.939	15.351	-412
6. Sociaal domein	77.682	85.612	86.036	-425
7. Volksgezondheid en milieu	15.871	14.633	15.319	-686
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.588	11.555	10.086	1.470
Totaal lasten	**181.466**	**208.971**	**185.779**	**23.192**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	95.262	96.525	100.649	4.124
1. Veiligheid	-4.708	-4.821	-4.755	66
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.635	-7.416	-7.441	-25
3. Economie	-556	-632	-4.973	-4.341
4. Onderwijs	-5.294	-5.251	-4.988	263
5. Sport, cultuur en recreatie	-11.491	-11.987	-12.026	-40
6. Sociaal domein	-62.771	-64.483	-61.880	2.603
7. Volksgezondheid en milieu	-4.083	-2.742	-2.328	414
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.833	-3.433	-568	2.865
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-4.110**	**-4.239**	**1.690**	**5.929**
Onttrekking aan reserves				
0. Bestuur en ondersteuning	451	5.651	5.403	-248
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	92	113	184	71
4. Onderwijs	123	68	68	0
5. Sport, cultuur en recreatie	604	569	250	-319
6. Sociaal domein	124	124	33	-91
7. Volksgezondheid en milieu	1.211	438	147	-291

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	602	1.558	929	-629
Totaal onttrekkingen aan reserves	**3.207**	**8.522**	**7.014**	**-1.507**
Toevoegingen aan reserves				
0. Bestuur en ondersteuning	0	4.918	4.918	0
7. Volksgezondheid en milieu	0	148	131	-17
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	0	524	524	0
Totaal toevoegingen aan reserves	**0**	**5.591**	**5.573**	**-17**
Saldo reserve mutaties				
0. Bestuur en ondersteuning	451	733	485	-248
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	92	113	184	71
4. Onderwijs	123	68	68	0
5. Sport, cultuur en recreatie	604	569	250	-319
6. Sociaal domein	124	124	33	-91
7. Volksgezondheid en milieu	1.211	289	16	-273
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	602	1.034	405	-629
Totaalsaldo reservemutaties	**3.207**	**2.931**	**1.441**	**-1.490**
Gerealiseerd saldo				
0. Bestuur en ondersteuning	95.713	97.258	101.134	3.877
1. Veiligheid	-4.708	-4.821	-4.755	66
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.543	-7.303	-7.257	46
3. Economie	-556	-632	-4.973	-4.341
4. Onderwijs	-5.170	-5.183	-4.920	263
5. Sport, cultuur en recreatie	-10.887	-11.417	-11.777	-359
6. Sociaal domein	-62.647	-64.359	-61.848	2.511
7. Volksgezondheid en milieu	-2.872	-2.452	-2.311	141
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.231	-2.399	-163	2.236
Gerealiseerd resultaat	**-902**	**-1.309**	**3.131**	**4.439**

TOELICHTING OP OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

0. Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur - Pensioenvoorziening wethouders -2.251.000 N I

Door de komst van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) worden de pensioenaanspraken van (voormalig) politieke ambtsdragers op 1 januari 2028 collectief overgedragen van de eigen gemeentelijke regeling (Appa) naar het pensioenfonds ABP. Deze transitie heeft financiële consequenties tot gevolg. Om de pensioenverplichtingen over te dragen, moet de gemeente een afkoopsom (overdrachtswaarde) aan het ABP betalen. Omdat het ABP werkt met een andere systematiek en dekkingsgraad dan de huidige gemeentelijke voorziening, valt deze inkoopsom hoger uit dan de huidige waarde van onze voorziening. Voorheen kwamen pensioenbetalingen voor wethouders die vóór 2012 uit dienst traden direct ten laste van de begroting. Om de overdracht naar het ABP in 2028 mogelijk te maken, moeten álle lopende en toekomstige verplichtingen — dus ook die van vóór 2012

— nu volledig in de overdrachtswaarde worden opgenomen. De rekenrente over 2025 was marginaal hoger dan in 2024. Dit heeft de benodigde dotatie iets verlaagd.
Per saldo is een eenmalige extra toevoeging van totaal € 2.251.000 noodzakelijk om de overstap naar het ABP volledig af te dekken. De jaarlijkse raming van € 70.000 voor directe pensioenbetalingen vervalt vanaf 2028, aangezien het ABP vanaf dat moment de uitvoering en betaling volledig overneemt. Dit levert een structurele besparing op, die wij verwerken in de 1e voortgangsrapportage 2026.

0.2 Burgerzaken - Paspoorten en rijbewijzen In 2025 is begroot op basis van het aantal verlopen documenten (bron: RViG) . Er zijn minder documenten aangevraagd, zodat de baten € 153.000 minder zijn dan begroot. Ook de uitgaven voor de paspoorten en rijbewijzen zijn lager dan begroot. Het gaat hier om een bedrag van € 86.000. Omdat bij een verschil onder de € 100.000 niet wordt gerapporteerd, is dit niet zichtbaar bij de uitgaven. De jaarlijkse cijfers kunnen fluctueren, echter de verhoogde vraag naar reisdocumenten houdt aan tot en met 2028. Per saldo valt deze post € 67.000 negatief uit.	-153.000	N	I
0.4 Overhead - Advieskosten Het budget dat bedoeld was voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording is uiteindelijk niet besteed. Wij hebben de meeste voorbereidende werkzaamheden zelf kunnen uitvoeren. Daarnaast was budget beschikbaar voor het project Financieel Gezonde Toekomst (FGT); hiervoor geldt ook dat het project met interne capaciteit is opgepakt. We melden een voordeel van € 140.000.	140.000	V	I
0.4 Overhead - Budgetten P&O Op enkele budgetten in de bedrijfsvoering waren we genoodzaakt meer uit te geven. Het gaat om het ARBO-budget, loopbaanadviezen en outplacement. Dit houdt ook verband met de dynamiek waarin de organisatie zich momenteel bevindt.	-100.000	N	I
0.4 Overhead - Doorbelasting overhead In de financiële verordening van de gemeente Zevenaar is bepaald dat overheadkosten worden toegerekend aan de kostprijs van een activum. Bij de salariskosten werd hier al rekening mee gehouden, maar met ingang van 2025 wordt bij de grondexploitaties in lijn met de financiële verordening (artikel 17 lid 1) ook over de inhuurkosten overhead toegerekend. In verband met de fiscale openingsbalans 2024 moest dit al in het boekjaar 2025 verwerkt worden. Dit was nog niet voorzien in de 2e VGR 2025. Voor 2025 is het overheadpercentage bepaald op 80% (overeenkomstig de kaders en uitgangspunten in de meerjarenbegroting 2025-2028). Een voordeel in 2025 van € 1.222.000.	1.222.000	V	I
0.4 Overhead - Extern juridisch advies Het budget was in 2025 niet toereikend. De hogere kosten hebben betrekking op langlopende grote dossiers. Vanwege de complexiteit van deze dossiers zijn we genoodzaakt extern juridisch advies bij onze huisadvocaat in te zetten op dossiers zoals de raadsenquête en regievoering veelschrijvers. Daarnaast zijn de kosten van bezwaar en beroep toegenomen.	-100.000	N	I
0.4 Overhead - HRM personeelsinformatiesysteem Voor de aanbesteding en implementatie van het personeelsinformatiesysteem was € 95.000 begroot. Door vertraging in het project is hiervan in 2025 € 35.000 uitgegeven. Totaal voordeel € 60.000. Dit bedrag vragen we opnieuw aan voor 2026 via de 1e voortgangsrapportage.	60.000	V	I

0.4 Overhead - Materieel openbare werken 138.000 V I

De lasten zijn in totaal € 138.000 lager dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een voordelig resultaat van € 285.000 als gevolg van doorbelasting op materieel (€ 216.000), lagere brandstofkosten (€ 48.000) en diverse overige kosten die lager zijn (€ 21.000). Anderzijds door een nadelig resultaat van € 147.000. Deze hogere lasten bestaan uit een lagere bijdrage van de RDL voor de brandstofkosten (€ 56.000), hogere lasten voor belastingen en verzekeringen mede als gevolg van gestegen premies (€ 30.000), hogere onderhoudskosten en leasekosten (€ 41.000), en diverse overige gestegen lasten (€ 20.000). Totaal voordeel van € 138.000.

0.4 Overhead - Personeelslasten en inhuur 453.000 V I

Op dit programma is ten opzichte van de bijgeraamde begroting een voordeel ontstaan van € 453.000. Het saldo van de personeelslasten en inhuurbudgetten betreft alle afdelingen van de ambtelijke organisatie, inclusief inhuur wegens ziekte. Daarnaast is de raming voor overwerk bij Openbare Werken slechts voor een deel nodig geweest. Op de andere programma's zijn ten laste van de inhuurbudgetten hogere lasten verantwoord met een nadeel als gevolg. De totale analyse van personeelslasten en inhuur van alle programma's samen komt uit op een voordeel van € 162.000. Deze vindt u bij de analyse van de personeelslasten in het onderdeel Financiën.

0.4 Overhead - Voorzieningen voor personeel 186.000 V I

De voorziening sociaal plan was bedoeld om kosten op te vangen die ontstaan na de organisatieontwikkeling. Er worden in dit kader geen kosten meer verwacht. De voorziening valt vrij ten gunste van het resultaat voor een bedrag van € 125.000.
Op basis van het saldo van verlofsparen opgebouwd door medewerkers per 31-12-2025 laten we de voorziening voor verlofsparen vrijvallen voor een bedrag van € 61.000. In totaal een voordeel van € 186.000.

0.4 Overhead - Vergoeding voor personeel 144.000 V I

In verschillende teams van de organisatie is personeel tijdelijk gedetacheerd of uitgeleend naar andere overheidsorganisaties, vaak een gemeenschappelijke regeling of andere gemeente. Daarnaast is een specifieke uitkering ontvangen van het Rijk voor de uitvoering van het Integraal Zorgakkoord. (IZA). Voor een deel zijn deze inkomsten niet geraamd waardoor een voordeel is ontstaan. De inkomsten worden gedurende het jaar steeds ingezet als dekking voor inhuur derden binnen onze eigen organisatie.

0.8 Overige baten en lasten - Dekking loon- en prijsindexatie 160.000 V I

Van de uitkering uit het gemeentefonds was voor 2025 een bedrag van € 1.278.000 beschikbaar voor indexatie. Dit kwam nog aanvullend naar voren in de septembercirculaire 2024 en de meicirculaire 2025. Van dit bedrag is € 1.118.000 ingezet voor nog te verwerken indexatie 2025 van de zorgkosten Wmo en jeugd. In de 2e VGR 2025 is abusievelijk verzuimd om het resterende bedrag van € 160.000 vrij te laten vallen. Een voordeel van € 160.000.

0.10 Onttrekkingen reserves - Algemene reserve -248.000 N I

Aan de algemene reserve is minder onttrokken voor de kosten voor de invoering van de Omgevingswet. Een nadeel van € 84.000 op dit programma. De geraamde onttrekking in verband met onderhoud gebouwen voor een bedrag van € 66.000 heeft niet plaats gevonden. Dit geldt ook voor de onttrekking ten behoeve van sloop Nieuwe Komstraat Lobith en de projectleider Financieel Gezonde Toekomst (FGT). In totaal melden we lagere onttrekkingen voor een bedrag van € 248.000 (nadeel).

0.11 Resultaat van de rekening -1.309.000 N I
Het begrote, negatieve resultaat na wijziging komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.

0.61 OZB-woningen - Belasting op eigendom woningen 210.000 V I
Over 2025 realiseren we een meeropbrengst van de OZB voor woningen van € 210.000. Dit komt doordat de inschatting van de WOZ-waardeontwikkeling lager was dan de uiteindelijke gerealiseerde waardeontwikkeling.

0.62 OZB niet-woningen - Belasting op eigendom en gebruik bedrijven 195.000 V I
In 2025 verantwoorden we ten opzichte van de begroting een hogere opbrengst van de OZB voor niet-woningen van € 195.000. De daadwerkelijke WOZ-waarden van niet-woningen blijken hoger te zijn dan eerder geraamd.

0.63 Parkeerbelasting - Opbrengsten parkeren 151.000 V I
De opbrengsten van parkeren zijn in totaal € 151.000 hoger dan begroot. Het onderdeel parkeergelden (straatparkeren) is € 74.000 hoger dan begroot. Dit komt deels doordat de invoering van het 2e uur gratis parkeren vanaf juni 2025 is vervallen en het koopgedrag van mensen. Dit heeft geleid tot een hogere opbrengst parkeergelden. Samen met een hogere opbrengst parkeervergunningen (€ 67.000) en een hogere opbrengst parkeerboetes (€ 10.000) leveren de parkeeropbrengsten een voordeel op van € 151.000.

0.7 Algemene uitkering - September- en decembercirculaire 3.347.000 V I
In de begroting 2025 zijn de uitkeringen uit het gemeentefonds verwerkt tot en met de meicirculaire 2025. In deze jaarrekening verantwoorden wij de mutaties uit de september- en decembercirculaire 2025. Over beide circulaires hebben wij u met een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Hieronder geven wij daar een samenvatting van.

In de september- en decembercirculaire is in totaal € 3.347.000 meer aan algemene uitkering ontvangen. Hieronder de specificatie:
+/+€ 2.654.000 taakmutaties
+/+ € 444.000 hoeveelheidsverschillen
+/+ € 195.000 afrekeningen voorgaande jaren
+/+ € 308.000 teveel ontvangen maatstaf huishoudens met laag inkomen boven drempel
-/- € 258.000 voorschot BTW-compensatiefonds onder het plafond

Hieronder volgt een uitsplitsing van de taakmutaties:
€ 2.044.000 hervormingsagenda jeugd 2023 en 2023
€ 149.000 vervroegde tweede kamer verkiezingen 2025
€ 121.000 Wet versterking regie volkshuisvesting
€ 101.000 participatie
€ 239.000 overige kleinere taakmutaties
Totaal € 2.654.000

0.9 Vennootschapsbelasting (VPB) 146.000 V I
Door een extern adviesbureau is een voorlopige berekening gemaakt van het belastbare bedrag voor de vennootschapsbelasting. De verwachting is dat het belastbare bedrag over 2025 negatief uit zal vallen. HIerdoor kunnen we de last van de vennootschapsbelasting die we in 2024 hebben opgenomen in de jaarrekening volledig verrekenen. Dit levert in 2025 een voordeel op van € 146.000.

Programma 0 - Bestuur en ondersteuning - Overige verschillen 177.000 V I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (bedragen < € 100.000) die wij verder niet toelichten.

1. Veiligheid

Programma 1 Veiligheid - Overige verschillen De afwijkingen binnen dit programma bestaan uit diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.	66.000	V	I

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Overige verschillen De afwijkingen binnen dit programma bestaan uit diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.	46.000	V	I

3. Economie

3.2 Grondexploitatie (bedrijventerrein) - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze herziening is uitgevoerd op basis van de actuele marktontwikkelingen en de op 16 december 2025 vastgestelde Notitie Parameters. De resultaten van deze jaarlijkse actualisatie zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025. In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Bedrijven bepaald op € 8.590.000 (netto contante waarde, peildatum 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verslechtering van € 4.354.000 NCW. De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren: 1. Bijstelling grondopbrengsten Op basis van een marktonderzoek naar grondprijzen van bedrijfskavels zijn de grondopbrengsten neerwaarts bijgesteld. Dit leidt tot een negatief effect van € 274.000. 2. Rente-effecten De rente-effecten binnen de diverse deelgrondexploitaties leiden per saldo tot een nadeel van € 522.000. De hogere rentevoet werkt positief uit op deze winstgevende grondexploitatie. 3. Prijspeilcorrectie Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau is een prijspeilcorrectie toegepast. Deze correctie resulteert in een negatief effect van € 477.000. 4. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hoewel zowel de kosten als opbrengsten stijgen, leidt de relatief sterkere kostenstijging tot een negatief effect van € 293.000. 5. Vertraging Tracébesluit Via15 en plankosten: Net als vorig jaar leidt de vertraging rond het Tracébesluit Via15 tot uitstel in de uitvoering. Dit heeft extra plankosten tot gevolg (circa € € 0,6 miljoen) Daarnaast wordt vanaf 2025, conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar, ook overhead (2025: 80%) over de inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (effect circa € 1,3 miljoen). Deze combinatie beïnvloedt de VTU- en plankosten en resulteert in een nadeel van € 1.893.000. 6. Civieltechnische werken Op basis van een nieuwe civieltechnische raming, uitgaande van het volledige plangebied 7Poort en inclusief herstelwerkzaamheden, is een nadelig effect van € 895.000 ontstaan.	-4.354.000	N	I

Programma 3 Economie - Overige verschillen 13.000 V I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.

4. Onderwijs

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingenvervoer 120.000 V I
De uitgaven met betrekking tot het leerlingenvervoer laten ten opzichte van de begroting een voordeel zien van afgerond € 120.000. Dit voordeel bestaat voor € 65.000 uit geraamde kosten voor maatregelen om zelfstandig reizen (verder) te bevorderen en meer gebruik van het openbaar vervoer. Voor deze maatregelen zijn vrijwel geen kosten gemaakt. Daarnaast heeft het verbeterplan doelgroepenvervoer bijgedragen in de lagere kosten van de BVO DRAN met betrekking tot het leerlingenvervoer (€ 55.000).

Programma 4 Onderwijs - Overige verschillen 143.000 V I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (bedragen < € 100.000) die wij verder niet toelichten.

5. Sport, cultuur en recreatie

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed) -300.000 N I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 300.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (voordeel € 300.000 / zie ook toelichting nadeel onder Baten bij dit taakveld).

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed) 300.000 V I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk is ingezet voor dekking van werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld die eind van het jaar bekend zijn (Voordeel € 300.000) Tegenover deze baten staan voor hetzelfde bedrag hogere lasten (zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).

5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf -139.000 N S
Het ontstane tekort op de DVO (dienstverleningsovereenkomst met Ataro) is veroorzaakt door o.a. indexaties die hoger uitvallen dan de aanpassingen die destijds zijn verwerkt in de 2e voortgangsrapportage (2e VGR 2025) op basis van de concept DVO 2025. Hierbij is geen rekening gehouden met de in de 1e VGR 2025 opgenomen aanvullende bijdrage van € 124.000 (exclusief kostenverhogende btw), waardoor de mutaties in de 2e VGR, per saldo, een te positief resultaat lieten zien (eenmalig € 259.000). Het nadeel bedraagt € 139.000.

5.2 Sportaccomodaties - Sportbedrijf gebouwen 141.000 V I
Er is een voordeel van € 141.000 op sportbedrijf gebouwen. Bij de 1e voortgangsrappportage 2025 is het budget verhoogd met (€ 148.000) in verband met hoger verbruik van elektriciteit en het lagere begrote bedrag in 2025. Op basis van lagere prijs per KwH en gebruik komt dit lager uit (€ 98.000). Daarnaast is minder uitgegeven aan onderhoud (€ 25.000) en diverse kleine verschillen (€ 18.000).

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie In 2022 zijn wij gestart met het inhalen van de onderhoudsachterstand. Het geraamde budget € 387.000 is deels besteed. Het restant van 2025 (€ 301.000) besteden wij in 2026. Bij de lasten een voordeel van € 301.000. Zie ook toelichting bij onttrekkingen reserves een nadeel.	301.000	V	I
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie Het ontstane tekort op de budgetten van de integrale beeldkwaliteitsbestekken groen Zevenaar Noord, Midden, Zuid en onderhoud bermen is ontstaan als gevolg van aanpassingen in de hoeveelheden in de bestekken en verlenging van het huidige contract en de daarmee gepaard gaande indexering.	-364.000	N	I
0.10 Onttrekkingen reserves - Onderhoudsachterstand groen In 2022 zijn wij gestart met het inhalen van de onderhoudsachterstand. Wij hebben de geraamde € 387.000 deels besteed. Het restant van 2025 (€ 301.000) besteden wij in 2026. Bij de onttrekking reserve een nadeel van € 301.000. Zie ook toelichting bij lasten een voordeel.	-301.000	N	I
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij verder niet toelichten.	3.000	V	I
6. Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Burgerinitiatieven en vrijwilligerswerk / Preventie (SPUK Breed) De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) voor 2025 bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen afgerond € 203.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).	-203.000	N	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kosten preventie In 2025 zijn enkele taken op het gebied van preventie uitgevoerd in de vorm van projecten. Het gaat dan met name om Straatcoaching (Kansrijk jongerenwerk) en GGZ in de Wijk. In totaliteit laten de projecten een overschrijding zien van afgerond € 188.000. Deze projecten zijn vrijwel volledig (€ 168.000) gedekt door externe bijdragen (zie ook toelichting bij de baten).	-188.000	N	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden In 2025 is extra budget geraamd, met als dekking de bestemmingsreserve 'Opvang en begeleiding Oekraïners' bedoeld voor het aanpassen van woningen voor huisvesting van grote gezinnen. Deze kosten worden naar verwachting in 2026 en 2027 gemaakt, maar heeft vertraging opgelopen door het gebrek aan beschikbare woningen en de benodigde onderzoeken. Daarnaast was een deel bestemd voor de begeleiding van statushouders voor een pilot deelwonen. De verwachting is dat deze activiteiten in 2026 van start gaan en doorlopen in 2027. Voor 2025 is dit een voordeel van € 100.000. Tegenover de lagere lasten staat voor hetzelfde bedrag een nadeel door lagere onttrekking van de vermelde bestemmingsreserve.	100.000	V	I

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden De lasten voor uitvoering van de wettelijke taken voor de 'Wet inburgering' en voor de 'Onderwijsroute' zijn lager. Het voordeel bedraagt € 102.000. Zie verdere toelichting onder baten.	102.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Burgerinitiatieven en vrijwilligerswerk / Preventie (SPUK Breed) De in 2025 ontvangen specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) is ingezet voor dekking van de werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma. Hiervoor is een bedrag ontvangen en ingezet van € 203.000 (voordeel). Tegenover deze baten staat voor hetzelfde bedrag aan hogere lasten / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).	203.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kosten preventie In 2025 zijn enkele taken op het gebied van preventie uitgevoerd in de vorm van projecten. Het gaat dan met name om Straatcoaching (Kansrijk jongerenwerk) en GGZ in de Wijk. Deze projecten konden grotendeels extern worden gefinancierd, in totaal voor € 168.000. De totale kosten bedroegen € 188.000 (zie ook toelichting bij de lasten).	168.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden In 2025 is rekening gehouden met voorlopige bedragen voor de Rijksvergoedingen voor de specifieke uitkeringen 'Wet inburgering 2021' en 'Onderwijsroute'. De ontvangen bedragen zijn lager op basis van een prognose van het aantal asielstatushouders en gezins- en overige migranten. Het nadeel bedraagt € 102.000. Tegenover dit nadeel staat een voor hetzelfde bedrag een voordeel vanwege lagere lasten.	-102.000	N	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden In 2025 zijn vergoedingen ontvangen van het COA vanuit het faciliteitenbesluit voor 2023, 2024 en 2025. Deze middelen zijn niet ingezet in 2025. De komende jaren willen wij deze middelen in zetten voor verschillende projecten op het gebied van opvang Oekraïne en statushouders. Bij het raadsvoorstel behorende bij de jaarstukken vragen wij om dit bedrag te doteren aan de Bestemmingsreserve Oekraïne via de resultaatbestemming. Het voordeel bedraagt € 111.000.	111.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen Gemeente Zevenaar is een tekort gemeente, de BUIG-uitkering sluit niet voldoende aan bij de realiteit van het uitkeringsbestand, de kosten zijn dus hoger dan het budget dat door het Rijk beschikbaar wordt gesteld. Hierover is de gemeente in bezwaar en beroep gegaan, ook zijn er beleidsmatige maatregelen genomen om het te kort verder terug te dringen.	-137.000	N	I
6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid De kosten voor de uitvoering van het minimabeleid zijn lager door aanpassingen van de regeling voor de collectieve zorgverzekering en lagere uitgaven voor de alleenverdienersproblematiek en bijzondere bijstand. Het voordeel bedraagt € 268.000.	268.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen De hogere baten zijn een gevolg van de hogere vaststelling van het definitief door het Rijk vastgestelde BUIG budget 2025 t.o.v. het in oktober 2024 gepubliceerde voorlopig budget. Daarnaast is rekening gehouden met een aanvullende vangnetuitkering vanwege het tekort, boven de 5%, op de BUIG. Het voordeel bedraagt € 615.000.	615.000	V	I

6.4 WSW en beschut werk - Sociale werkvoorziening 241.000 V I
De Impulsbudgetten voor 'Sociale Infrastructuur' die door het Rijk in voorgaande jaren beschikbaar gesteld zijn voor de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio waren voldoende om de kosten te dekken. Hierdoor zijn de incidentele (2024) en structurele middelen ingaande 2025 per gemeente niet ingezet (voordeel € 215.000). Daarnaast is de bijdrage voor het materieel werkgeverschap Wsw lager (voordeel € 26.000). Per saldo bedraagt het voordeel € 241.000.

6.5 Arbeidsparticipatie - Participatiebudget re-integratie -159.000 N I
De overschrijding op het participatiebudget wordt voornamelijk veroorzaakt door de complexiteit van de doelgroep, waardoor meer en intensievere begeleiding nodig is om stappen richting werk te zetten. De kosten voor de inzet op nieuw beschut werk en mensen met een doelgroepindicatie brengen extra uitgaven met zich mee, onder andere voor jobcoaching en compensatie voor werkgevers. Deze uitgaven zijn noodzakelijk om de doelgroep arbeidsbeperkten aan het werk te laten gaan. Ook de uitgaven aan reiskosten voor statushouders in hun inburgeringstraject hebben bijgedragen aan de hogere lasten. Het nadeel bedraagt € 159.000.

6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO) - Vervoersvoorzieningen 470.000 V I
Op een totaalbudget van € 2.062.000 is een financieel voordeel ontstaan van € 470.000 bij de woningaanpassingen, scootmobielen en rolstoelen. Door kostenbewustheid en extra aandacht op de toegang is er een financieel voordeel ontstaan. Bij de scootmobielen en rolstoelen afgerond € 350.000 en bij de woonvoorzieningen € 120.000.

6.711 Huishoudelijke hulp (WMO) - HbH 117.000 V I
Op een totaalbudget van € 7.600.000 voor hulp bij het huishouden is een financieel voordeel ontstaan van € 117.000. We zien nog steeds een stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakt van hulp bij het huishouden. Maar de gemiddelde kosten per cliënt laten een lichte daling zien.

6.711 Huishoudelijke hulp (WMO) - Eigen bijdragen 100.000 V I
Via het CAK worden eigen bijdragen geïnd in het kader van de WMO. Deze eigen bijdragen laten een voordelig verschil zien van € 100.000.

6.712 Begeleiding (WMO) - Begeleiding en bemoeizorg -285.000 N I
Op het taakveld WMO Begeleiding is op een raming van € 3,9 miljoen een nadeel ontstaan van € 285.000. Deze wordt voor ongeveer € 130.000 verklaard door een stijging van het aantal inwoners dat begeleiding ontvangt. Daarnaast is er sprake van een nadeel van € 150.000 die wordt veroorzaakt door uitgaven voor bemoeizorg. De kosten voor deze specifieke groep stijgen nog steeds.

6.75 Jeugdhulp ambulant -890.000 N I
Voor de jeugdhulp ambulant is afgerond € 11.085.000 geraamd. De uitgaven in 2025 bedroegen € 11.975.000. Een nadeel van € 890.000. Wat opvalt is dat de kosten bij jeugdhulp met verblijf een vergelijkbaar resultaat laten zien ten opzichte van de begroting, maar dan positief.
Geprobeerd wordt zo min mogelijk gebruik te maken van uithuisplaatsingen. Vaak heeft dit wel gevolgen voor de ambulante hulp. Je ziet een verschuiving. Alleen zou er een voordeel worden verwacht met betrekking tot de uitgaven. Dit is niet direct zichtbaar in de cijfers van 2025. Dit wordt veroorzaakt door enkele factoren. De pilot voor gezinscoaches is door omstandigheden tijdelijk gestopt waardoor er meer indicaties zijn afgegeven die eerder door de gezinscoach konden worden opgepakt. Daarnaast valt een onderdeel van de (nieuwe) essentiële functies onder ambulante jeugdhulp en wordt er vrij veel één op één begeleiding ingezet.

6.76 Jeugdhulp met verblijf Voor de jeugdhulp met verblijf is afgerond € 10.175.000 geraamd. De uitgaven in 2025 bedroegen € 9.305.000. Een financieel voordeel van € 870.000. De jeugdhulp met verblijf heeft een sterke relatie met de ambulante jeugdhulp. Bij dat onderdeel staat een uitgebreidere toelichting.	870.000	V	I
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal - Woonplaatsbeginsel Afgelopen jaar is gebleken dat er zorgkosten zijn betaald die op basis van het woonplaatsbeginsel niet voor rekening diende te komen van de gemeente Zevenaar. De betaalde kosten zijn in rekening gebracht bij de juiste gemeente. Dit levert op dit taakveld een voordeel op van afgerond € 145.000.	145.000	V	I
6.791 PGB WMO - Persoonsgebonden budget De vraag naar PGB's (Persoonsgebonden budget) in het kader van de WMO laat nog steeds een daling zien. Dit jaar betekent dit een voordeel van € 170.000.	170.000	V	I
6.792 PGB Jeugd - Persoonsgebonden budget De vraag naar PGB's (Persoonsgebonden budget) in het kader van de jeugd laat nog steeds een daling zien. Dit jaar betekent dit een voordeel van € 120.000.	120.000	V	I
6.821 Jeugdbescherming Met betrekking tot de jeugdbescherming zijn de kosten binnen de raming van € 1.200.000 gebleven. Het financiële voordeel bedraagt afgerond € 310.000. Bij de jeugdbescherming fluctueren de kosten sterk en zijn we grotendeels afhankelijk van andere partijen.	310.000	V	I
0.10 Onttrekkingen reserves - Reserve opvang en begeleiding Oekraïners Er is rekening gehouden met een onttrekking van € 100.000 uit de bestemmingsreserve. Deze is niet ingezet omdat er alternatieve dekkingsmiddelen zijn gevonden of de werkzaamheden zijn uitgesteld.	-100.000	N	I
Programma 6 Sociaal domein - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse verschillen kleiner dan € 100.000, die niet verder worden toegelicht.	465.000	V	I

7. Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed) De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) voor 2025 bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 247.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).	-247.000	N	I

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed) 247.000 V I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 920.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 247.000. Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (Voordeel € 247.000 / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).

7.3 Afval - Afvalinzameling - zwerfafval 193.000 V I
1 januari 2023 is de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) voor Singel Use Plastic-richtlijn (SUP) van kracht gegaan. Producenten van verpakkingen zijn nu medeverantwoordelijk voor het betalen van het opruimen en verwerken van wegwerp plastics. In november 2025 heeft de eerste uitbetaling plaatsgevonden, dit betrof de uitbetaling van 2023 en 2024. Elk jaar wordt dit bedrag opnieuw berekend over het voorgaande jaar. Met het ingaan van deze regeling is de "oude" zwerfafvalvergoedingsregeling vervallen. Dit levert een voordeel op van € 140.000. Daarnaast op afvalinzameling - PMD mede als gevolg van een toename afval nog een voordeel van € 53.000.

7.3 - Afval - Afvalstoffenheffing -192.000 N I
Vanaf augustus 2025 heeft de RDL drie nieuwe vuilniswagens in gebruik genomen. Door een mankement in het administratieve proces zijn de geregistreerde ledigingen van deze wagens niet doorgezet naar het afvalregistratiesysteem van BWaste. Hierdoor zijn deze gegevens niet verwerkt in de belastingadministratie. Dit heeft geleid tot een lagere opbrengst van € 122.000. Daarnaast is er een nadeel van € 70.000 ontstaan doordat aan minder huishoudens vastrecht kon worden opgelegd. Het totale nadeel wordt gecompenseerd door meevallers binnen de kostenpost afvalbeheer en is gedekt via de reserve afval.

7.4 Milieubeheer - Lokale aanpak isolatie -895.000 N I
Door het Rijk zijn middelen beschikbaar gesteld om miljoenen bestaande woningen te isoleren. Tot en met 2025 zijn drie tranches via een SPUK-uitkering beschikbaar gekomen. Te besteden tot en met 2028. De nadruk ligt op de slecht geisoleerde woningen van eigenaar-bewoners in de lagere inkomensgroepen (tot 150% van het sociaal minimum). De uitvoering hiervan is in 2025 gestart. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 895.000.

7.4 Milieubeheer - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026 270.000 V I
In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026 was een bedrag van € 417.000 opgenomen voor 2025. De realisatie was € 147.000. De belangrijkste reden hiervoor is: dat de uitvoering van de Lokale Aanpak Energiearmoede naar verwachting pas start in 2026, na de afronding van een Europese aanbestedingsprocedure. Dit levert een voordeel op in 2025 van € 139.000. Daarnaast is er nog een aantal onderdelen met afwijkingen onder de € 100.000. Dekking van de lasten vindt plaats uit de bestemmingsreserve duurzaamheid. Per saldo zijn de onttrekkingen uit de reserve en de lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een voordeel van € 270.000.

7.4 Milieubeheer - Lokale aanpak isolatie 895.000 V I
De uitvoering van de lokale aanpak isolatie wordt gedekt door een SPUK-uitkering. De resterende middelen zijn overgeheveld naar 2026. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 895.000.

0.10 Onttrekkingen reserves - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026 -270.000 N I
Op begrotingsbasis is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve duurzaamheid van € 417.000. De werkelijke onttrekking is € 147.000. Per saldo zijn de lasten en onttrekkingen budgettair neutraal. Bij de onttrekkingen een nadeel van € 270.000.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu - Overige verschillen 140.000 V I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimte en leefomgeving - Faciliterende grondexploitaties/Anterieure overeenkomsten -377.000 N I

Het BBV schrijft voor dat gemaakte kosten waarvan de verwachting is dat deze door middel van een overeenkomst verhaald kunnen worden op de balans worden gepresenteerd als nog te ontvangen bedragen. Vanaf 2022 is dit ook voor het gebied Enghuizen II het geval. In de loop van 2025 is duidelijk geworden dat een deel van de gemaakte kosten niet verhaald kunnen worden via het kostenverhaal. Een belangrijk deel van de reeds gedane en nog benodigde inzet ziet op vraagstukken die betrekking hebben op (toekomstig) gemeentelijk eigendom of beleidsmatige keuzes die uitsluitend in het publieke belang worden gemaakt. Voor deze werkzaamheden bestaat geen grondslag om kosten te verhalen op marktpartijen. Daarnaast zijn er nog wat kleinere voor- en nadelen bij andere projecten. Per saldo een nadeel van € 377.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Babberich - Middag Oost & Zwanenwaay 423.000 V I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025. In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Middag Oost & Zwanenwaay berekend op negatief € 3.353.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 423.000 NCW. De verbetering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:
1. Aanpassing grondprijzen en overige opbrengsten
De grondprijzen zijn aangepast op basis van de grondprijsbrief 2026 en recent afgesloten overeenkomsten. Daarnaast zijn extra overige opbrengsten ontvangen uit bijdragen voor de inrichting van het openbaar gebied. Gezamenlijk heeft dit een positief effect van € 61.000 op de grondexploitatie.
2. Rente-effecten
De rente-effecten bedragen € 3.000 voordelig. De verplichte discontovoet van 2%, waarmee het resultaat contant wordt gemaakt, wijkt de laatste jaren fluctuerend af van de rekenrente. De hogere rentevoet heeft een positieve uitwerking op deze verlieslatende grondexploitatie.
3. Extra plankosten
Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Dit resulteert in een nadeel van € 34.000.
4. Vrijval van kosten door woonrijp maken
Het deelgebied Middag Oost is voor een groot deel woonrijp gemaakt. Hierdoor vallen kosten vrij die eerder geraamd waren voor het bouwrijp maken, maar niet meer noodzakelijk blijken te zijn. In totaal leidt dit tot een positief effect van € 418.000.
5. Prijspeilcorrectie

Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Dit resulteert in een nadeel van € 17.000.
6. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging
De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Door een relatief sterkere kostenstijging is sprake van een negatief effect van € 8.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Vestersbos 160.000 V I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze doorrekening is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Vestersbos berekend op negatief € 362.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 160.000 NCW.

De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:
1. Rente effecten
De rente effecten bedragen € 77.000 negatief. Hoewel de hogere rentevoet een negatieve uitwerking heeft, zorgt de wijziging in rentepercentages in verschillende jaren tegelijkertijd voor een beperkt positief effect door afwijkingen in de rekenrente.
2. Prijspeilcorrectie
Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Deze correctie resulteert in een negatief effect van € 49.000.
3. Bijstelling grondopbrengsten
Op basis van de nieuwe selectieleidraad zijn de grondopbrengsten bijgesteld. Dit leidt tot een positief effect van € 461.000 op de grondexploitatie.
4. Extra plankosten
Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Dit resulteert in een nadeel van € 152.000.
5. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging
De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Door een hogere opbrengstenstijging én hogere kostenstijging ontstaat per saldo een positief effect van € 48.000.
6. Civieltechnische kosten
De extra civieltechnische kosten bedragen € 72.000 negatief. Dit wordt veroorzaakt door het overboeken van kosten vanuit de algemene dienst die oorspronkelijk op de grondexploitatie geboekt hadden moeten worden en in eerste instantie niet waren voorzien.
7. Overige verschilllen
De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 1.000 positief, voornamelijk door afrondingen binnen de grondexploitatie.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Waaijakkers -129.000 N I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze doorrekening is uitgevoerd op basis van actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Waaijakkers berekend op negatief € 129.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026).

De verslechtering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:
1. Rente-effecten
De rente-effecten bedragen € 6.000 positief. Hoewel de hogere rentevoet doorgaans een positieve uitwerking heeft op verlieslatende grondexploitaties, is dit positieve effect hier beperkt zichtbaar.
2. Prijspeilcorrectie
Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden. Dit leidt tot een negatief effect van € 14.000.
3. Extra kosten bouwrijp maken
De extra kosten voor het bouwrijp maken bedragen € 50.000 negatief. Dit wordt veroorzaakt door aanvullend onderzoek naar flora en fauna.
4. Extra plankosten
Conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar wordt vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Dit resulteert in een nadeel van € 196.000.
5. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging
De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hierbij ontstaat per saldo een negatief effect van € 2.000.
6. De NCW per 1 januari 2025 was nog positief. Alleen voor het negatieve gedeelte wordt een verliesvoorziening gevormd. Dit heeft een positief effect van € 124.000.
6. Overige verschillen
De overige niet nader verklaarde afwijkingen bedragen per saldo € 3.000 positief. Dit komt voornamelijk door afrondingen.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen 807.000 V I

Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Deze is uitgevoerd op basis van de actuele marktontwikkelingen en de Notitie Parameters die op 16 december 2025 is vastgesteld. De resultaten van deze herziening zijn opgenomen in de Uitvoeringsrapportage Grondexploitatie 2025.

In deze rapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Wonen becijferd op negatief € 31.875.000 (netto contante waarde per 1 januari 2026). Ten opzichte van het voorgaande jaar betekent dit een verbetering van € 807.000 NCW.

De verbetering wordt veroorzaakt door de volgende factoren:
1. Bijstelling grondopbrengsten
De grondopbrengsten zijn bijgesteld op basis van tot stand gekomen overeenkomsten. Dit leidt tot een positief effect van € 469.000. De aanpassing betreft voornamelijk de opbrengsten van de sociale huurwoningen binnen Het Hof.
2. Overige opbrengsten
Het saldo van overige opbrengsten heeft een positief effect van € 449.000. Dit komt door extra opbrengsten uit de aansluitbijdrage voor het warmtenet in Het Hof en het vervallen van een eerder te betalen financiële bijdrage.
3. Vrijval van kosten door woonrijp maken
Enkele deelgebieden binnen Zevenaar Oost Wonen zijn grotendeels woonrijp gemaakt. Hierdoor vallen kosten vrij die eerder geraamd waren voor bouwrijp maken, maar niet meer nodig blijken te zijn. Het budget voor woonrijp maken blijft behouden. Per saldo levert dit een positief effect op van € 949.000.
4. Extra plankosten
De procedures duren langer dan eerder verwacht. Daarnaast wordt, conform de financiële verordening van de gemeente Zevenaar vanaf 2025 ook overhead over inhuurkosten

doorbelast aan de grondexploitaties (2025: 80%). Deze combinatie beïnvloedt de plankosten en resulteert in een nadeel van € 745.000. Een deel van deze kosten wordt gecompenseerd door vrijvallende budgetten binnen Zevenaar Oost Wonen.
5. Rente effecten
De rente effecten bedragen € 243.000 negatief. De hogere rentevoet heeft een ongunstige uitwerking op deze verlieslatende grondexploitatie. Dit wordt versterkt doordat de verplichte discontovoet van 2% afwijkt van de rekenrente.
6. Actualisatie kosten- en opbrengstenstijging
De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten voor de herziening per 1 januari 2026. Hoewel beide stijgen, leidt de relatief sterkere kostenstijging tot een negatief effect van € 3.000.
7. Prijspeilcorrectie
Om de budgetten te actualiseren naar het huidige prijsniveau is een prijspeilcorrectie uitgevoerd. Deze correctie resulteert in een nadeel van € 70.000.
8. Overige verschillen
Niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 1.000 positief. Dit vloeit vooral voort uit afrondingen binnen diverse deelgrondexploitaties.

8.3 Wonen en bouwen - Wonen Het was de verwachting dat in 2025 € 1.033.000 nodig zou zijn voor diverse onderdelen uit het plan woningbouw welke dekking heeft uit de bestemmingsreserve woningbouw. Echter de realisatie laat in 2025 maar € 404.000 zien. Dit verschil wordt o.a. veroorzaakt door vertraging in het project flexwoningen Reisenakker. De afronding van het project vindt plaats in 2026. Ook het onderzoek naar standplaatsen woonwagens laat in 2025 een lagere realisatie zien dan begroot. Ook dit proces zal naar verwachting in 2026 gaan lopen. Een voordeel bij de lasten van € 629.000.	629.000	V	I
8.3 Wonen en bouwen - Omgevingsvergunningen en toezicht In de 2e voortgangsrapportage 2025 is de verwachting uitgesproken dat voor een bedrag van € 1.051.000 aan leges ontvangen zou worden. In werkelijkheid is € 1.499.000 ontvangen. Dit kan verklaard worden doordat in het vierde kwartaal 2025 meer omgevingsvergunningen voor grote projecten zijn vergund dan eerder verwacht.	448.000	V	I
8.3 Wonen en bouwen - Realisatiestimulans Op 5 november 2025 heeft het Rijk de regeling realisatiestimulans vastgesteld. Het doel hiervan is om lokale woningbouw te versterken en onrendabele projecten haalbaar te maken in heel Nederland. In de vorm van een Spuk-uitkering ontvangen gemeenten € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw start tussen 1 januari 2025 en 31 december 2029. In 2025 is in Zevenaar voor 103 betaalbare woningen met de bouw gestart. Hiervoor ontvangen wij € 721.000. In de begroting was hier nog geen rekening mee gehouden.	721.000	V	I
0.10 Onttrekkingen reserves - Bestemmingsreserve woningbouw In de begroting is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve van € 1.558.000. Zoals bij 8.3 Wonen en bouwen - Wonen is aangegeven is die onttrekking in 2025 lager uitgevallen. Dit levert een nadeel op van € 629.000.	-629.000	N	I
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 100.000) die wij niet verder toelichten.	183.000	V	I

OVERZICHT STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN RESERVES

Inleiding

In de bijlage reserves en voorzieningen vindt u een overzicht van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Vaak zijn deze toevoegingen en onttrekkingen incidenteel. Structurele toevoegingen en onttrekkingen beïnvloeden het structurele saldo van de begroting. Daarom is in het BBV een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen verplicht gesteld. Hieronder treft u het overzicht aan.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Bedragen x € 1.000

Reserve	2025
Lasten (toevoegingen in reserves)	2.257
Totaal structurele toevoegingen in reserves	**2.257**
Baten (onttrekkingen aan reserves)	
Algemene reserve	-
Reserves afschrijvingslasten	556
Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	**556**
Saldo toevoegingen minus onttrekkingen	**1.701**

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Onder algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald en dus vrij zijn om te besteden. Voor onze gemeente zijn dat de volgende dekkingsmiddelen:
- Algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie.

Onder dividend dat onder het taakveld Treasury wordt opgenomen is het totaalbedrag van de dividendgelden van Alliander, het waterbedrijf Vitens en de Bank voor Nederlandse gemeenten te zien.

Het saldo van de financieringsfunctie betreft alle betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant en de ontvangen baten over de uitzettingen. Deze posten vallen eveneens onder het taakveld Treasury.

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2025	Begroting 2025	Verschil
Algemene uitkering	108.504	105.157	3.347
Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	6.214	6.019	195
Belasting op eigendom woningen	9.219	9.009	210
Precariobelasting op terrassen	44	38	6
Totaal algemene dekkingsmiddelen	123.981	120.223	**3.758**

Algemene dekkingsmiddelen dividend	Rekening 2025	Begroting 2025	Verschil
Treasury - dividend	299	413	-114

Algemene dekkingsmiddelen saldo van de financieringsfunctie	Rekening 2025	Begroting 2025	Verschil
Treasury - financieringsfunctie	-495	-499	4

VENNOOTSCHAPSBELASTING

In Nederland zijn overheidsondernemingen in principe belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Activiteiten of clusters van activiteiten zijn te kwalificeren als Vpb-plichtig als sprake is van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, van deelname aan het economisch verkeer en van een winstoogmerk of van structurele overschotten.
Uit een inventarisatie van de activiteiten blijken in onze gemeente vanaf 2024 Vpb-plichtige (clusters van) activiteiten aanwezig te zijn. De activiteiten op het gebied van de grondexploitatie waren in eerdere jaren niet Vpb-plichtig, maar door het openen van nieuwe grondexploitaties is hier verandering in gekomen. Aan de voorwaarde van winstoogmerk of structurele overschotten wordt vanaf 2024 voldaan.
De gemeente Zevenaar is daarom belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting. Een voorlopige berekening voor 2025 geeft een fiscaal resultaat van negatief € 886.040. Het positieve fiscaal resultaat van 2024 mag verrekend worden met het negatieve fiscaal resultaat, waardoor in 2025 € 146.000 aan vennootschapsbelasting uit 2024 is teruggehaald.

ONVOORZIEN

Op taakveld 0.8 Overige baten en lasten van programma o Bestuur en ondersteuning is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen voor het opvangen van in de loop van het begrotingsjaar noodzakelijke nieuwe uitgaven of de onvermijdelijke verhoging van bestaande posten. Voor 2025 was een raming van € 25.000 beschikbaar. De post voor onvoorzien is ingezet voor de brandschade aan de voetgangers- en fietsbrug de Bijland. Hiermee is de post voor onvoorziene uitgaven besteed in 2025.

OVERHEAD

Om meer inzicht te geven wordt een apart overzicht opgenomen met de totale kosten van overhead. De term overhead wordt gedefinieerd als "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Het betreft in hoofdzaak ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product en de loonkosten in geval van sturende taken die worden vervuld door hiërarchisch leidinggevenden.

Het saldo van het taakveld overhead laat in 2025 een voordeel zien ten opzichte van de bijgestelde raming. Dit heeft in hoofdzaak te maken met doorbelasting van overheadkosten naar grondexploitaties. Bij de salariskosten werd hier al rekening mee gehouden, maar met ingang van 2025 wordt bij de grondexploitaties in lijn met de financiële verordening ook over de inhuurkosten overhead toegerekend. Dit is een voordeel in de exploitatie. Verder zijn binnen de overhead incidenteel lagere uitgaven gedaan op budgetten van onder meer advieskosten en personeelsvoorzieningen.

Bedragen x € 1.000

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie
Totaal overhead	-17.894	-18.861	-16.683

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Beleid(skaders)
Voor wat betreft de invulling van het begrip 'incidenteel' volgen wij de notitie incidentele Baten en Lasten van de commissie BBV en de handreiking structurele en incidentele baten en lasten van de gezamenlijke provincies. In onderstaande tabel presenteren wij een totaaloverzicht. Conform het advies van de commissie BBV hanteren wij voor het afzonderlijk bepalen en opnemen van incidentele baten en lasten in het overzicht een grensbedrag van € 250.000. Dit grensbedrag is vastgelegd in de financiële verordening gemeente Zevenaar 2025.

Toelichting bij het hanteren van het grensbedrag:
Volgens het BBV zijn alle onttrekkingen aan reserves incidenteel. In het overzicht incidentele baten en lasten moeten daarom alle onttrekkingen aan reserves worden vermeld, ongeacht de hoogte van het bedrag. Daarnaast hanteren wij bij het gebruik van de reserves over een periode van meerdere jaren het totaal van alle begrotingsjaren. Als dit boven de € 250.000 komt dan wordt het bedrag opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. Daardoor vermeldt het overzicht in afzonderlijke jaren ook bedragen onder € 250.000.

Toelichting incidentele lasten en baten
Structurele baten en lasten zijn in elk geval die baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting zijn opgenomen. Omdat de gemeente structurele taken uitvoert, zijn structurele baten en lasten de regel. Incidentele lasten zijn de uitzondering. De toezichthouder houdt bij het beoordelen van de incidentele baten en lasten de volgende volgorde aan:

- Aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost)
- Einddatum (duidelijk en onvoorwaardelijk)
- De materiële beïnvloeding (voldoende omvang)

Hulpmiddel voor het invullen van het begrip incidenteel is: baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost) gaat echter altijd boven het hulpmiddel.

De in het overzicht opgenomen incidentele lasten en baten betreffen middelen die naar de aard van de post een eenmalig karakter hebben en waarbij een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum vastligt.
Voorbeelden van incidentele posten zijn:

- implementatiekosten;
- verkopen van bezit;
- alle mutaties van grondexploitatie.

Bedragen
x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 0. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	206	293
Lasten			

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Pensioenvoorziening wethouders	In verband met gewijzigde regelgeving moet er een aanvulling plaatsvinden op de voorziening voor (voormalig) wethouders.	2.257	72
Totaal programma 0		**-2.051**	**221**
Programma 2. Verkeer en vervoer			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	171	100
Lasten			
Begeleiding en advies A12/A15	Besteding Bestemmingsreserve advies en begeleiding project a12/a15	171	100
Totaal programma 2		**0**	**0**
Programma 3. Economie			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	0	0
Lasten			
Grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven is het verwachte resultaat met afgerond € 4.354.000 nadelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	4.354	0
Opstellen lokale ontwikkelstrategie	Voor versterking van het landelijk gebied is projectsubsidie aangevraagd. Doel is om te komen tot een lokale ontwikkelstrategie voor de vijf gemeenten in de Liemers. In totaliteit is vanuit Zevenaar een bedrag van € 274.500 beschikbaar gesteld, verdeeld over vier jaar.	69	69
Totaal programma 3		**-4.423**	**-69**
Programma 4. Onderwijs			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	0	0
Totaal programma 4		**0**	**0**
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	87	387
Lasten			
Openbaar groen.	Voor het inhalen van onderhoudsachterstanden binnen het openbaar groen is incidenteel budget beschikbaar gesteld.	87	387

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Totaal programma 5		**0**	**0**
Programma 6.Sociaal domein			
Baten			
Opvang ontheemden Oekraïne	De uitgaven in verband met de opvang van ontheemden uit de Oekraïne worden door het Rijk vergoed.	5.401	4.591
Kindertoeslagen affaire	Vergoeding van het Rijk voor de uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	369	325
Minderheden	Een incidentele vergoeding van het COA op basis van het faciliteitenbesluit.	112	0
Woonplaatsbeginsel	Op basis van het woonplaatsbeginsel zijn reeds betaalde zorgkosten in rekening gebracht bij de juiste gemeenten.	1.189	931
Lasten			
Opvang ontheemden Oekraïne	Voor de ontheemden in verband met de oorlog in Oekraïne zijn opvanglocaties ingericht. De kosten hiervan zien wij als incidenteel.	5.155	4.563
Kindertoeslagen affaire.	Totale uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	357	325
Totaal programma 6		**1.558**	**958**
Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	147	417
Lasten			
Duurzaamheid.	Kosten uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025.	147	417
Opstellen gemeentebreed SMP	Kosten voor het opstellen van een gemeentebreed SMP (ecologisch onderzoek).	74	74
Totaal programma 7		**-74**	**-74**
Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	405	405
Grondexploitatie Babberich - Middag oost en Zwanenwaay	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Babberich Middag Oost en Zwanenwaay is het verwachte resultaat met afgerond € 423.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	423	0
Grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen is het verwachte resultaat met afgerond € 807.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	807	0

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Grondexploitatie Vestersbos	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Vestersbos is het verwachte resultaat met afgerond € 161.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de voorziening.	161	0
Realisatiestimulans	In 2025 is € 721.000 ontvangen voor de Realisatiestimulans, op basis van het aantal gebouwde betaalbare woningen.	721	0
Lasten			
Bevordering woningbouw	Voor het bevorderen van de woningbouw en de doorstroming op de woningmarkt zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	405	405
Faciliterende grondexploitaties	Op basis van anterieure overeenkomsten zijn kosten gemaakt die onvoldoende vergoed worden door externe partijen.	420	43
Grondexploitatie Waaijakkers Aerdt	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Waaijakkers Aerdt is een verliesvoorziening gevormd van afgerond € 129.000.	129	0
Totaal programma 8		**1.563**	**-43**
Totaal saldo incidentele baten minus incidentele lasten		**-3.426**	**994**

RECHTMATIGHEID

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 22 april 2026 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.715.600. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding
Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 8.948.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 3.715.600. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.392.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen

Begrotingscriterium	X €
1A. Overschrijding lasten programma's	1.632.000
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	427.000
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0,0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	0,0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**2.059.000**

4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	1.392.000 667.000
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	730.000
6. Geen zichtbare vastlegging ID WMO	6.159.000
M&O criterium	
7. Geen bevindingen.	
Totaal Onrechtmatigheden (4,2 + 4,5)	**8.948.000**
Waarvan acceptabel	**1.392.000**
Waarvan niet-acceptabel	**7.556.000**

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)

Topfunctionarissen in de (semi)publieke sector mogen niet meer verdienen dan een minister welk bedrag voor 2025 € 246.000 bedraagt. Dit is wettelijk vastgelegd en wordt de Wet normering van topinkomens genoemd (WNT). Hieronder het overzicht over 2025.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2025 **bedragen x € 1**	**Jansen, BJ**	**Sluis, LF**
Functiegegevens	Algemeen directeur/secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.944	106.972
Beloningen betaalbaar op termijn	22.788	16.618
Subtotaal	*164.732*	*123.590*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	164.732	123.590
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2024 **bedragen x € 1**	**Jansen, BJ**	**Dijk, IM van**
Functiegegevens	Algemeen directeur/secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 – 31/12	01/01 – 26-05
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.975	37.092
Beloningen betaalbaar op termijn	21.571	5.578
Subtotaal	*153.546*	*42.669*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	89.811

Bezoldiging	153.546	42.669

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Gegevens 2025 **bedragen x € 1**	**Steenbergen, C**	
Functiegegevens	Griffier	
Kalenderjaar	2025	2024
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	N.v.t.	01-05 t/m 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	N.v.t.	8
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	N.v.t.	1201
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	N.v.t.	€ 221
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 231.600	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	N.v.t.	153127
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	N.v.t.	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	**N.v.t.**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

BALANS EN DE TOELICHTING

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING VAN DE BATEN EN LASTEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Ook verwijzen wij naar het op 22 april 2026 door de raad vastgestelde Normenkader 2025.

In de paragraaf weerstandsvermogen hebben we aangegeven dat er bij een gemeente per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsdoelstelling. Deze jaarstukken zijn opgesteld op basis van deze continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen baten en lasten

In de programmarekening worden de baten en de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten als lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Het vereiste van toerekenen houdt in dat de gevolgen van transacties en andere gebeurtenissen in de administratie worden geboekt en in de jaarrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen of waarop zij betrekking hebben (en niet wanneer geldmiddelen worden ontvangen of betaald).
Als baten en lasten worden niet aangemerkt de neutrale uitgaven en inkomsten, zoals BTW, ingehouden en af te dragen loonbelasting.
Uitzondering op de toepassing van het stelsel van baten en lasten vormen de ontvangen dividenden. Deze worden conform de richtlijnen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) toegerekend aan het jaar waarin ze ontvangen worden (kasstelsel).
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden voor de jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Grondslagen voor waardering balansposten

In de financiële verordening gemeente Zevenaar 2025, artikel 14, is opgenomen dat het beleid inzake activeren en afschrijven nader zal worden beschreven in de nota activerings- en afschrijvingsbeleid. Deze nota is voor de nadere uitwerking van het beleid van deze aspecten.

Voor deze nota en de actuele afschrijvingstabel verwijzen wij naar de Nota van activerings- en afschrijvingsbeleid 2024

Waardering

Waarderingsgrondslagen balansposten

Bij de waarderingsgrondslagen gaat het om de waardebepaling van activa en de regels die daarvoor gelden. Het gaat hierbij om de waardering van balansposten (bezittingen), en om een reëel beeld te krijgen van de vermogenspositie van de gemeente. Het BBV geeft strikte regels voor de waardering van activa. Hiermee wordt voorkomen dat financiële resultaten kunnen worden beïnvloed en anderzijds wordt bereikt dat financiële gegevens in de loop der tijd vergelijkbaar blijven.

De hoofdregel voor waardering van activa is opgenomen in artikel 63 van de BBV: activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende

kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In Zevenaar worden activa gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs exclusief toegerekende uren gemeentelijk apparaat en overige indirecte kosten (overhead). Rente wordt niet geactiveerd.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

In de loop der tijd kan de waarde van een actief zijn veranderd ten opzichte van de boekwaarde ervan op de balans. Herwaardering van activa (naar een hogere waarde) is niet toegestaan, omdat winst pas bij realisatie mag worden genomen. Afwaardering van activa wordt in de meeste gevallen eveneens niet toegestaan, waardering geschiedt immers tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Onder bepaalde voorwaarden zijn bijzondere waardeverminderingen wel toegestaan of verplicht. Het betreft hier bijvoorbeeld waardeverminderingen als gevolg van wijzigingen in de levensduur als gevolg van schade of milieuvervuiling, wijziging van de bestemming en functie van het vastgoed. Een duurzame waardevermindering moet wel worden verwerkt in de balans door een extra afschrijving. De afwaardering vindt plaats onafhankelijk van het resultaat. Daarnaast is bepaald dat een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buiten gebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde. Bij vervanging van een niet afgeschreven investering, wordt de restant boekwaarde afgeboekt op het moment van vervanging.

Desinvestering activa

Op het moment dat een desinvestering plaatsvindt (bv. verkoop bedrijfsauto of sluiting kantoor), wordt de boekwinst of het boekverlies in het resultaat van het betreffende jaar verwerkt en niet verrekend met de verkrijgingsprijs van een nieuw actief. Het verrekenen is niet toegestaan op grond van het BBV.

Componentenbenadering

Investeringen in de openbare ruimte worden vaak gelijktijdig uitgevoerd (wegenonderhoud, inrichting groen, vervanging riool, aanleg openbare verlichting, aanleg parkeerplaatsen). Zowel de aanvraag voor het investeringsbudget als de uitbesteding gebeurt veelal in één krediet. Vooraf wordt de verdeelsleutel vastgelegd inzake de kosten. De werkelijke uitgaven worden met dezelfde verdeelsleutel verantwoord. In geval van substantieel meerwerk is extra budget nodig. Bij de aanvraag voor extra budget wordt aangegeven naar welke component(en) het meerwerk wordt toegerekend. Het BBV kent geen voorschriften voor Componentenbenadering.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANSPOSTEN

Algemeen

De activa zijn op basis van de nota activerings -en afschrijvingsbeleid 2024 verwerkt. Het uitgangspunt is dat alle activa lineair worden afgeschreven.

ALGEMEEN INVESTERINGEN
Onder investeren wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. De investeringen worden op de balans verantwoord. De lasten voortvloeiende uit de investeringen in materiële vaste activa, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente en verzekeringen, behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten. Onze gemeente heeft de financiële grens waarboven objecten als investeringen worden beschouwd gesteld op € 25.000.
Bij een bestaand actief is sprake van een investering indien de uitgaven:

- leiden tot een significante kwaliteitsverbetering; en/of;
- leiden tot een levensduurverlenging; en/of ;
- aanpassingen betreffen om te voldoen aan wet- en regelgeving (bijv. investeringen in een gebouw om te voldoen aan veiligheidsvoorschriften die invloed hebben op de waarde en de levensduur).

Wanneer uitgaven worden gedaan voor het behoud van de oorspronkelijke kwaliteit en levensduur van een actief, dan is er sprake van onderhoud.

INVESTERINGEN OP DE BALANS

Op de balans maken de investeringen in objecten voor eigen gebruik, die lang mee gaan, deel uit van de vaste activa en wel het onderdeel materiële vaste activa. Volgens artikel 35 BBV worden deze investeringen als volgt op de balans opgenomen:
a. investeringen met een economisch nut;
b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
Investeringen voor (riool- en afvalstoffen)heffingen moeten apart op de balans worden opgenomen, omdat de regelgeving over de verslaggeving daarvan en de daaraan gerelateerde lasten tot onduidelijkheden in fiscale procedures hebben geleid. Mede gezien de juridische consequenties die een onjuiste kostentoerekening aan deze taken kan hebben, is deze categorie in het leven geroepen. De bedoelde heffing betreft ook rechten die op grond van artikel 229 lid 1a en b van de Gemeentewet geheven kunnen worden. Dit zijn rechten die maximaal kostendekkend mogen zijn, alleen besteed mogen worden aan het doel waarvoor de rechten zijn geheven en die ook een spaarbedrag voor vervanging van de betrokken activa mogen bevatten.

VASTE ACTIVA

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) onderscheidt de volgende soorten vaste activa:
1. Immateriële vaste activa;
2. Materiële vaste activa;
3. Financiële vaste activa.

Immateriële activa

De immateriële vaste activa worden onderverdeeld in:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- bijdragen aan vaste activa in eigendom van derden.

De gemeente heeft besloten, de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio van geldleningen niet te activeren.
De kosten van onderzoek en ontwikkeling te verbinden aan een bepaald actief worden geactiveerd als zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. De afschrijvingstermijn is dan maximaal 5 jaar Activering is niet dwingend voorgeschreven. De kosten kunnen eventueel volledig ten laste van de rekening van baten en lasten van het desbetreffende jaar worden gebracht.
De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als:

- er sprake is van een investering door een derde;
- de investering bij draagt aan de publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals overeengekomen is;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, als de derde in gebrek blijft of onze gemeente recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

De immateriële en materiële activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals opgenomen in de nota activerings -en afschrijvingsbeleid. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Een saldo voor agio of disagio wordt lineair in 5 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn stoffelijk van aard. Een uitzondering hierop is software en licenties op software voor onbepaalde duur die in een keer in rekening wordt gebracht. Op grond van de stellige uitspraak in de Notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV valt dit ook onder de materiële vaste activa (investeringen met een economisch nut).
Investeringsbijdragen van derden met een direct aantoonbare relatie en geen specifieke terugbetalingsverplichting worden in mindering gebracht op de uitgaven voor de betreffende investering.
Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.
Bij materiële vaste activa is het onderscheid van belang tussen activa met een economisch nut en activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Een ***investering met economisch nut***:

- is verhandelbaar;
- kan bijdragen aan het genereren van middelen;
- *moet geactiveerd* worden (m.u.v. kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde).

Op investeringen met economisch nut wordt afgeschreven volgens afschrijvingstermijnen opgenomen in de Nota van activerings- en afschrijvingsbeleid 2024.

In erfpacht uitgegeven percelen behoren tot de investeringen met een economisch nut en zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).
De BBV schrijft voor dat in de toelichting bij de materiële vaste activa wordt aangegeven welke activa in erfpacht zijn uitgegeven.

Een ***investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut***:
Met het oog op een betere vergelijkbaarheid van de kosten, is in de nieuwe BBV de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen met ingang van 2017 gelijk getrokken. Dit betekent dat alle investeringen met een maatschappelijk nut, evenals de investeringen met een economisch nut, worden geactiveerd en over de verwachte levensduur worden afgeschreven.
Een investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:

- vervult een publieke taak;
- genereert geen middelen;
- moet met ingang van 2017 geactiveerd worden.

In onze gemeente vindt de afschrijving op de materiële vaste activa plaats in het jaar na gereed melding. Concreet betekent dit dat wordt gestart met afschrijven op het moment dat sprake is van een boekwaarde per 1 januari van een jaar.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. De onder financiële vaste activa opgenomen leningen zijn onder te verdelen in verstrekte leningen aan woningbouwcoöperaties en overige verstrekte leningen. De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de aflossingen. De aflossingen van de leningen vinden plaats op basis van annuïteiten of op lineaire basis.
Tevens worden onder de financiële vaste activa verantwoord de bijdragen aan activa in eigendom van derden, zoals bijdragen in restauratiekosten, bijdragen achterpad verlichting, bijdragen in investeringen van sportverenigingen e.d. De voorwaarden die ervoor gelden om te mogen activeren zijn opgenomen in artikel 61 van het BBV. Belangrijk is dat de bijdrage teruggevorderd moet kunnen worden als de derde in gebreke blijft.

Vlottende activa

Op grond van de notitie Grondexploitaties is sprake van grondexploitaties als de gemeente, zoals de onze, een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen, Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).
De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.
Aan de taakvelden inzake grondexploitaties wordt met ingang van 2024 de rente toegerekend op basis van de rente-omslag die volgt uit de notitie rente 2023.

Vorderingen

Vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen algemene reserves en bestemmingsreserves evenals het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijk is in te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies (artikel 44 – BBV). Een uitzondering is de pensioenvoorziening. De pensioenvoorziening betreft de in eigen beheer opgebouwde verplichting voor (gewezen) wethouders. De pensioenvoorziening is berekend volgens de actuariële methode.
Voor gepensioneerden en niet-gepensioneerden zijn dezelfde grondslagen gehanteerd. In de berekeningen zijn de niet ingegane pensioenen herrekend naar de AOW-leeftijd (aan de hand van de huidige uitruilfactoren), zoals vermeld op de site van de SVB.
Voor een nadere toelichting per voorziening verwijzen wij naar het overzicht van voorzieningen die na de toelichting op de balans is opgenomen.
Met ingang van 2021 is het niet langer toegestaan in geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties een termijn van 4 jaar te hanteren voor het vormen van en voorziening hiervoor. Er mag geen sprake zijn van een negatieve voorziening bij de jaarrekening dus is een eenmalige last ten gunste van deze voorziening noodzakelijk.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn begrepen schulden met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer.
De schulden worden opgenomen tegen de nominale waarde verminderd met aflossingen.
Onder de langlopende schulden worden tevens opgenomen de door derden bij de gemeente belegde gelden.

Vlottende passiva

De posten opgenomen onder vlottende passiva worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Buiten de balans opgenomen Borg- en Garantstellingen

De door de gemeente gewaarborgde geldleningen zijn voor het totaal waarvoor de gemeente garant staat per einde boekjaar opgenomen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen die na de toelichting op de balans is opgenomen.

RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid, het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:

- Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 22 april 2026 door de raad is vastgesteld;
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn.
Voor over-en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 2 % (zijnde € 3.715.600) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van € 250.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans per 31-12-2025 activa

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000 Ultimo 2025	Ultimo 2024
1	**Vaste activa**		
1.1	**Immateriële vaste activa:**		
1.1.1	Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
1.1.2	Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	891	445
1.1.3	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	100	106
1.2	**Materiële vaste activa:**		
1.2.1	Investeringen met economisch nut	92.905	93.181
1.2.2	Investeringen met maatschappelijk nut	22.691	20.517
1.2.3	Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven	36.458	31.575
1.3	**Financiële vaste activa:**		
1.3.1	Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	35	35
1.3.2	Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0
1.3.3	Leningen aan deelnemingen	6.973	7.223
1.3.4	Overige langlopende geldleningen	11.515	10.989
1.3.5	Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	0	0
	Totaal vaste activa	**171.568**	**164.071**
3	**Vlottende activa**		
3.1	**Voorraden:**		
3.1.1	Grond- en hulpstoffen	0	0
3.1.2	Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	21.895	27.922
3.1.3	Gereed product en handelsgoederen	289	289
3.2	**Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:**		
3.2.1	Vorderingen op openbare lichamen	12.367	12.638
3.2.2	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1.299	855
3.2.3	Schatkistbankieren	10.194	1.767
3.2.4	Overige vorderingen	4.769	3.749
3.3	**Liquide middelen:**		
3.3.1	Kas-, bank- en girosaldi	1.717	2.385
3.4	**Overlopende activa**		
	Voorschotten overheidslichamen	8.162	1.283
	Overige nog te ontvangen bedragen	2.896	4.229
	Totaal vlottende activa	**63.588**	**55.117**
	TOTAAL ACTIVA	**235.156**	**219.188**
	Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969	260	0

Balans per 31-12-2025 passiva

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000 Ultimo 2025	Ultimo 2024
2	**Vaste passiva**		
2.1	**Eigen vermogen:**		
2.1.1	Algemene Reserve	36.648	38.867
2.1.2	Bestemmingsreserves	21.972	23.731
2.1.3	Resultaat	3.131	-2.537
2.2	**Voorzieningen**	16.541	13.910
2.3	**Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer:**		
2.3.1	Onderhandse leningen	104.964	103.246
2.3.2	Door derden belegde gelden	16	16
2.3.3	Waarborgsommen	0	0
	Totaal vaste passiva	**183.272**	**177.233**
4	**Vlottende passiva**		
4.1	**Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar**		
4.1.1	Bank- en girosaldi	0	0
4.1.2	Overige schulden	24.511	18.862
4.1.3	kasgeldlening	0	0
4.2	**Overlopende passiva**		
	Vooruit ontvangen bedragen van overige overheid	17.547	14.521
	Overige overlopende passiva	9.826	8.572
	Totaal vlottende passiva	**51.884**	**41.955**
	TOTAAL PASSIVA	**235.156**	**219.188**
	Bedrag aan borgstellingen of garantiestellingen aan natuurlijke en rechtspersonen	210.370	200.627

TOELICHTING BALANS

Een balans bestaat zowel uit bezittingen, de activa, als uit het vermogen, de passiva. Anders gezegd de balans geeft aan waarin is geïnvesteerd en hoe deze investeringen zijn gefinancierd.
Financiering heeft betrekking op de wijze waarop op de geld- en kapitaalmarkt, of via onderhandse leningen, in de behoefte aan geld en kapitaal wordt voorzien.
Dekking heeft betrekking op de middelen die worden gevonden om de lasten in de begroting op te vangen.
Zowel de activa als de passiva worden onderverdeeld. De indeling van de balans is gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
In de hierna volgende toelichting op de balans worden de balansmutaties in beeld gebracht. De meest in het oog springende verschillen worden in dit onderdeel samengevat.
In de toelichting bij de investeringen worden alleen bedragen boven de € 100.000 opgenomen.

(Bedragen x € 1.000)
Door het afronden per € 1.000 kunnen verschillen voorkomen.

VASTE ACTIVA

De vaste activa kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Immateriële vaste activa;
- Materiële vaste activa;
- Financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

1.1.2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

Boekwaarde per 1 januari 2025	445
BIJ: Investeringen gedurende het jaar	450
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	--
AF: Bijdragen van derden	4
Boekwaarde per 31 december 2025	**891**

De volgende onderverdeling wordt gemaakt:

1. Kosten van onderzoek en ontwikkeling;
2. Voorbereidingskosten grondexploitaties (GREX).

De vermeerdering van kosten van onderzoek en ontwikkeling is:
Onderzoek PlanMER
Haalbaarheidsonderzoek huisvesting de Tamboerijn/De Wissel.

De vermeerdering van de voorbereidingskosten GREX:
Betreft voorbereidingskredieten Witte Kruis, Groot Holthuizen Veld A en B, Reisenakker en Dijkweg.

1.1.3. Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Boekwaarde per 1 januari 2025	106
BIJ: Nieuwe bijdragen gedurende het jaar	--
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	6
Boekwaarde per 31 december 2025	**100**

Deze subsidiebijdragen in activa van derden etc. zijn opgenomen in de Staat van activa en bestaan uit o.a. tegelpad, Jongerencentrum, aanleg tennisbanen en huisvesting peuterspeelzaal.

Materiële vaste activa

1.2.1 Investeringen met economisch nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon-ruimten	Bedrijfsge-bouwen	Grond-weg- en water-bouw-kundige werken	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal 2025
Aanschafwaarde	10.123	0	93.052	18.135	5.363	10.957	5.422	143.052
Cumulatieve afschrijving	561	0	33.073	5.491	4.122	4.059	2.565	49.871
Boekwaarde 1-1-2025	**9.562**	**0**	**59.979**	**12.644**	**1.241**	**6.898**	**2.857**	**93.181**
Investeringen 2025	0	0	759	623	1.022	281	536	3.221
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	2143	319	132	493	383	3.470
Afname boekwaarde	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0	27	0	0	0	27
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2025	9.562	0	58.595	12.921	2.131	6.686	3.010	92.905

Eigendom bedrijfsgebouwen

Wanneer de gemeente wel het economisch eigendom, maar niet het juridisch eigendom van een materieel vast actief heeft, moet het materieel vast actief op de balans van de gemeente worden opgenomen en wordt in de toelichting de eigendomssituatie toegelicht.
Uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat het eigendom van het schoolgebouw ligt bij het schoolbestuur. Dit eigendom wordt als zodanig vastgelegd in het kadaster via een notariële akte. In het spraakgebruik wordt bij de schoolgebouwen onderscheid gemaakt tussen het juridisch eigendom (schoolbestuur) en het economisch eigendom (claimrecht). De schoolgebouwen in onze gemeente staan onder de bedrijfsgebouwen met economisch nut op de balans.

Gronden en terreinen

Op grond van artikel 35 van de BBV wordt aangegeven welke gronden/terreinen in erfpacht zijn uitgegeven.
Van de gronden in de MVA zijn de volgende gronden uitgegeven voor erfpacht;
Reisenakker

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Klimaatadaptieve maatregelen	348
Herinrichting park.plaatsen centrum/babberichseweg	137

Vervoermiddelen

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is grotendeels veroorzaakt door de aanschaf van:

Vrachtwagen	418
Rioolcombi (kolkenzuiger)	407

Machines, apparaten en installaties

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

2 veegwagens	136
2 grote zoutsproeiers Epoke	127

Overige materiële vaste activa

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Vervanging hardware werkplekken	222
Invullen gebouw Raadhuisplein	174

1.2.2. Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Bedrijfsgebouwen	Grond- weg- en waterbouwkundige werken	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	0	1.975	24.206	303	797	27.281
Cumulatieve afschrijving	0	0	6.341	246	176	6.763
Boekwaarde 1-1-2025	**0**	**1.975**	**17.865**	**57**	**621**	**20.518**
Investeringen 2025	0	642	3.184	223	318	4.367
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	413	3	44	460
Bijdragen van derden	0	1380	354	0	0	1.734
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2025	0	1.237	20.282	277	895	22.691

Bedrijfsgebouwen

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar wordt veroorzaakt door de investeringen in:

Pand Dorpsstraat Angerlo	100
Pand Stationsplein Zevenaar	543

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende investeringen:

Revitalisatie wegen	908
Vervanging BOV masten en armaturen	470
Reguliere vervanging bomen en groen	1.066

Machines, apparaten en installaties

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar wordt veroorzaakt door de investering in:

Verkeersregelinstallaties	223

Overige materiële vaste activa

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende investering:

Speeltoestellen (vervanging en verduurzaming)	268

1.2.3. Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon-ruimten	Bedrijfsge-bouwen	Grond-weg- en water-bouw-kundige werken	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	14	0	18	43.059	0	23	2.149	45.263
Cumulatieve afschrijving	0	0	12	13.081	0	16	579	13.688
Boekwaarde 1-1-2025	**14**	**0**	**6**	**29.978**	**0**	**7**	**1.570**	**31.575**
Investeringen 2025	0	0	0	5.686	0	0	101	5.787
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	1	804	0	1	98	904
Bijdragen van derden	0	0	0	0	0	0	0	0
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2025	14	0	5	34.860	0	6	1.573	36.458

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende investeringen:

Lobith-Noord: vernieuwen riool-stelsel etc.	1.990
Methen en Heerenmäten: vrijverval riool	201
Gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's	456
Marktplein Lobith-Zuid: vernieuwen riool-stelsel	619
Bloemenkamp vernieuwen rioolstelsel	1.957
Schrijvershoek vernieuwen rioolstelsel	376

Financiële vaste activa

1.3 Financiële vaste activa

1.3.1. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari	35
BIJ: Kapitaalverstrekking gedurende het jaar	-
AF: Aflossingen gedurende het jaar	-
Boekwaarde per 31 december	**35**

Het betreft deelnemingen in de vorm van aandelen. De gemeente is houder van aandelen van:

Vitens	34.717	aandelen
Bank voor Nederlandse Gemeenten	12.934	aandelen
Ataro B.V.	12	aandelen
Alliander	616.132	aandelen (± 0,45% van het totaal)

1.3.3. Leningen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari	7.223
BIJ: Verstrekte leningen gedurende het jaar	0
AF: Aflossingen gedurende het jaar	250
AF: Kortlopende deel van de leningen	250
Boekwaarde per 31 december	**6.723**

Het saldo betreft:
Verstrekte reverse converteerbare hybride obligatielening aan Alliander N.V. in 2021.
In 2021 is tot het versterken van de kapitaal-structuur van Alliander N.V. overgegaan door het verstrekken van een reverse converteerbare hybride obligatielening van € 2.722.936. Om de capaciteit van de elektriciteitsnetten op veel plekken te verdubbelen zijn grootschalige investeringen noodzakelijk. Alliander verwacht dat de totale investeringen op korte termijn oplopen tot ca. € 1,2 miljard per jaar. Om het daarvoor benodigde geld op de markt te kunnen lenen en tegelijk een financieel solide bedrijf te blijven, was versterking van het eigen vermogen van Alliander nodig. De aandeelhouders hebben naar rato van hun aandelenbelang deelgenomen. De gemeente Zevenaar is aandeelhouder van Alliander met een belang van 0,45% van de in totaal 136.794.964 aandelen. Wettelijk is bepaald dat de aandelen van netwerkbedrijven als Alliander niet in private handen mogen zijn. Alle aandelen zijn dan ook in handen van een aantal provincies, waterschappen en gemeenten. Het belang van de gemeente bij het aandeelhouderschap is tweeledig:

- de gemeente kan (enige) invloed uitoefenen op het beleid van Alliander;
- de gemeente ontvangt dividend van Alliander als het resultaat dat toelaat.

Op termijn zal Alliander naar verwachting de lening converteren oftewel omzetten naar nieuw uit te geven aandelen, welke in plaats van rente een dividendopbrengst zal opleveren.
Het rentepercentage voor genoemde obligatielening is 2,075.

Verstrekte vaste geldlening aan Gemeenschappelijk Regeling Reiniging De Liemers (GR RDL).
In 2022 is aan het bestuur van de GR RDL een vaste geldlening verstrekt van € 5 miljoen voor de bouw van het nieuwe (afval) aanbiedstation op 7Poort.
De GR RDL voert de publieke taken uit in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar op het gebied van afvalinzameling en de exploitatie van aanbiedstations. De uitvoering van deze taken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

1.3.4. Overige langlopende geldleningen

De overige langlopende leningen bestaan uit:

a. Hypothecaire geldleningen personeel	2.993
b. Verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.	195
c. Leningen via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Nederland (SVN):	
1. Leningen verzakte woningen	75
2. Verstrekte startersleningen	5.510
3. Verstrekte duurzaamheidsleningen	221
4. Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	2.751
d. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank	19
Boekwaarde per 31 december	**11.764**

a. Toelichting hypothecaire geldleningen personeel
Vanaf 1 januari 2009 is het wettelijk niet meer toegestaan om als gemeente nog (nieuwe) hypotheken te verstrekken aan het personeel. De aflossing in huidig boekjaar was in totaal € 204.347.

Boekwaarde per 1 januari	3.451
AF: Aflossingen gedurende het jaar	204
AF: Kortlopend deel leningen	254
Boekwaarde per 31 december	**2.993**

b. Toelichting verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.

Het betreft verstrekte geldleningen aan sportverenigingen en aan woonwagenbewoners voor woonwagens. Er resteren in totaal 7 leningen op 31-12-2025.

Boekwaarde per 1 januari	227
AF: Aflossingen gedurende het jaar	16
AF: Kortlopend deel leningen	16
Boekwaarde per 31 december	**195**

c1. Verstrekte leningen via SVN voor verzakte woningen

Via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) zijn leningen verstrekt aan particulieren voor de verbetering van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de stedelijke vernieuwing in brede zin. Er resteren 2 leningen.

Boekwaarde per 1 januari	80
AF: Aflossingen gedurende het jaar	5
Boekwaarde per 31 december	**75**

c2. Verstrekte startersleningen via SVN

Tot 1 februari 2017 was het mogelijk voor de kopers in de nieuwbouwwijk Groot Holthuizen een starterslening aan te vragen. Het SVN was belast met de uitvoering. In totaal kon de starterslening maximaal € 22.500 bedragen. De eerste drie jaren zijn de leningen aflossingsvrij.
In 2016 is de laatste starterslening verstrekt. In totaal zijn er 15 leningen verstrekt.
Deze verordening is in 2017 ingetrokken. Er resteren nog 4 leningen.
In juli 2020 is de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020 vastgesteld en op 16 juli 2020 in werking getreden. Hiervoor is een revolverend fonds van in totaal € 1 miljoen beschikbaar aan het SVN .
Het maximale bedrag voor de Starterslening Zevenaar is vastgesteld op € 40.000, - met als voorwaarde dat de hoogte van de Starterslening Zevenaar maximaal 20% bedraagt van de totale koop(/aanneem)som van de maximale Nationale Hypotheek Garantie grens (NHG-grens), inclusief eventuele verbeter en/of meerwerkkosten. Een hoger maximum zou kunnen resulteren in een schuldenlast die tot hoge risico's voor de betreffende koper(s) zou leiden. Het minimumbedrag is op € 2.500, - vastgesteld uit efficiency overwegingen.
Op 24 november 2021 is besloten nogmaals € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor startersleningen. Bij raadsbesluiten van 1 februari en 1 november 2023 is een budget beschikbaar gesteld van respectievelijk € 1 miljoen en € 1,5 miljoen. Voor 2024 0.5 miljoen en voor 2025 een budget van 1 miljoen. Dat maakt samen het totaal beschikbaar gestelde saldo van € 6 miljoen.
In 2025 zijn in totaal 44 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 1.524.000

Boekwaarde per 1 januari (oude leningen)	47
AF: Aflossingen gedurende het jaar (oude leningen)	2
Boekwaarde per 31 december (oude 4 leningen)	**45**

Boekwaarde per 1 januari (nieuwe leningen)	**4.389**
Verstrekte leningen nieuwe verordening	1.524
AF : Aflossingen gedurende het jaar	448
Boekwaarde per 31 december	**5.465**
Totaal boekwaarden alle startersleningen per 31-12-2025	**5.510**

c3. Verstrekte duurzaamheidsleningen via SVN

Bij raadsbesluit op 25 januari 2017 is de verordening Duurzaamheidslening Zevenaar vastgesteld. De duurzaamheidslening is een stimulans om een financiële impuls te geven aan de energiebesparing in de bestaande woningvoorraad en daarmee ook de kwaliteit van de bestaande voorraad te verhogen.
De duurzaamheidslening wordt ingezet voor de particuliere woningvoorraad met een bouwjaar van ouder dan 1980 en een WOZ-waarde van minder dan € 200.000.
In juni 2019 is deze verordening ingetrokken en hiervoor de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland in plaats gekomen.

In 2025 resteren 71 duurzaamheidsleningen met het volgende verloop :

Boekwaarde per 1 januari	292
AF: Aflossingen gedurende het jaar	71
Boekwaarde per 31 december	**221**

c4 Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland via SVN

In juni 2019 is de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland vastgesteld. Hiervoor is een revolverend fonds van in totaal € 1.520.000 beschikbaar. (In een revolverend fonds komt het uitgeleende geld weer terug zodat het opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen. Dit is een beproefde manier van duurzaam financieren.)
Op 24 november 2021 is besloten € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor het verstrekken van leningen voor de verduurzaming en in 2024 €1 miljoen. Dat maakt een totaal va n €3.520.000.

In 2025 zijn in totaal 48 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van €632.000

Boekwaarde per 1 januari	2.460
BIJ: Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	635
AF: Aflossingen gedurende het jaar	344
Boekwaarde per 31 december	**2.751**

d. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank

Op grond van de dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland resteren er op 31-12-2025 in totaal 24 sociale verstrekte leningen met een restantbedrag van € 19.358. In 2025 is er 1 nieuwe lening verstrekt.

Boekwaarde per 1 januari	44
BIJ: Verstrekte duurzaamheidsleningen	3
AF: Aflossingen gedurende het jaar	28
Boekwaarde per 31 december	**19**

Vlottende activa

De vlottende activa kent voor onze gemeente de volgende indeling:

- Voorraden;
- Uitzettingen met de looptijd korter dan 1 jaar;
- Liquide middelen;
- Overlopende activa.

3.1 Voorraden

Volgens artikel 38 van de BBV worden op de balans onder de voorwaarden afzonderlijk opgenomen:
a. grond- en hulpstoffen;
b .onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
c. gereed product en handelsgoederen;
d. vooruitbetalingen.

b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Op grond van de notitie Grondbeleid is sprake van grondexploitaties als de gemeente een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen, Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).
De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.
Aan de taakvelden inzake grondexploitaties wordt met ingang van 2024 de rente toegerekend op basis van de rente-omslag die volgt uit de notitie rente 2023. Daarnaast wordt met ingang van 2025 ook rente toegerekend op basis van projectfinanciering.

Algemene toelichting over methodiek marktwaarde en verliesvoorziening
Jaarlijks wordt beoordeeld of de boekwaarde de marktwaarde van de grond overstijgt. Is hier sprake van dan is het verplicht hiervoor een verliesvoorziening te treffen die als een waardecorrectie moet worden gezien. De tot dan toe geactiveerde grondexploitatie krijgt daarmee een lagere waarde. Die lagere waarde kan in de jaarrekening op twee manieren worden gepresenteerd, namelijk:

- via een (niet-herstelbare) afboeking of;
- via het treffen van een verliesvoorziening.

De ingezette beleidslijn om te kiezen voor het treffen van een verliesvoorziening als correctie wordt voortgezet. Deze correctie wordt in mindering gebracht op de boekwaarde in de balans analoog aan de wijze zoals bij de dubieuze debiteuren. In deze jaarrekening is de verliesvoorziening verlaagd op de bouwgronden in exploitatie (BIE).
In totaal bedraagt de verliesvoorziening op 31-12-2025 voor onderhanden werken waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE) € 27.129.638.

Het verloop van deze verliesvoorziening ten opzichte van 2024 is als volgt: (x € 1.000)

	Per 31-12-2025	**Per 31-12-2024**
Babberich Middag-Oost en Zwanenwaay	3.353	3.703
Zevenaar-Oost bedrijven en woningen	23.285	19.351
Waaijakkers	130	0
Vestersbos	362	512
Totaal verliesvoorziening grondexploitaties	**27.130**	**23.566**

De verliesvoorziening is gebaseerd op de netto contante waarde (NCW)

3.1.2. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE)

Boekwaarde per 31 december 2025 excl. verliesvoorziening	49.025
Verliesvoorziening per 31 december 2025	-27.130
Boekwaarde per 31 december 2025 incl. verliesvoorziening	**21.895**

Voorraad bouwgrond in exploitatie (BIE)	Resultaat neming tm 2024	BW begin djr	Vermeer deringen	Vermin deringen	Resultaat neming in 2025	BW einde djr	Restant uitgeef bare grond (m2)	BW per restant uitgeef bare m2	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen opbreng-sten	Verwacht eind-resultaat eindwrde	Getroffen voorzie-ning	Verwacht jaar van afronding
Bedrijventerrein													
Zevenaar-Oost bedrijven		1.675	2.193	-5.217	-	-1.348	110.390	-12	18.525	-26.795	9.505	8.590	2028
Businesspark 7PoortII		11.978	3.321	-35	-	15.264	356.824	43	42.279	-70.972	7.901		2034
Mercurion	561	-373	16	-	-	-356	3.055	-117	608	-315	47		2026
Totaal bedrijventerrein	**561**	**13.281**	**5.531**	**-5.252**	**-**	**13.559**	**470.269**	**-86**	**61.412**	**-98.082**	**17.453**	**8.590**	
Woningbouw													
Waaijakkers		125	420	-219	-	325	3.984	82	797	-1.000	-137	-129	2028
Zevenaar-Oost woningen		32.077	2.634	-4.231	-	30.481	9.692	3.145	5.763	-4.448	-34.414	-31.875	2029
Middag Oost & Zwanenwaay		3.549	354	-0	-	3.903	7.529	518	1.411	-1.962	-3.486	-3.353	2029
Vestersbos		1.404	185	-6	-	1.584	6.451	245	2.293	-3.630	-391	-362	2029
Vastgoedlocaties		1.052	180	-2.060	-	-828	2.060	-402	551	-310	594		2027
Totaal woningbouw	-	**38.207**	**3.773**	**-6.515**	**-**	**35.465**	**29.716**	**3.589**	**10.815**	**-11.350**	**-37.834**	**-35.719**	
Totaal voorraad BIE	**561**	**51.488**	**9.304**	**-11.767**	**-**	**49.025**	**499.985**	**3.503**	**72.227**	**-109.432**	**-20.381**	**-27.130**	

Gehanteerde parameters:

Parameter	2025	2026	2027	2028	2029 en verder
Kostenstijging verwervingen	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Kostenstijging civieltechnische werken	3,0%	3,0%	3,0%	2,5%	2,5%
Kostenstijging plankosten	4,5%	4,0%	3,0%	2,5%	2,5%
Opbrengststijging woningbouw	3,5% *	3,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Opbrengststijging woningbouw gereguleerde sector	5,0% *	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Opbrengsten bedrijven	2,0%*	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Discontovoet	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Rente	1,468%	2,026%	2,025%	2,079%	1,939%
Rente projectfinanciering (Businesspark 7PoortII)	3,000%	3,000%	3,000%	3,000%	3,000%

** Gehanteerd percentage indien geen andere afspraken zijn gemaakt met de ontwikkelende partij(en)*

Voor een overzicht van de boekwaarden per complex verwijzen wij naar het overzicht grondexploitaties welke is opgenomen in de bijlagen.

c. gereed product en handelsgoederen;

Verkoop of buitengebruikstelling van vast actief
Volgens de BBV voorschriften moet wanneer een actief daadwerkelijk wordt bestemd voor verkoop, de resterende boekwaarden van deze activa worden overgeboekt naar deze balanspost te weten "Voorraden". Een eventueel verkregen opbrengst wordt als incidentele bate verantwoord in de jaarrekening. Indien het object nog een boekwaarde heeft, dan dient deze boekwaarde geheel afgeboekt te worden. Dit is een incidentele last in de jaarrekening. De verkoopopbrengst en het afboeken van de boekwaarde worden beide afzonderlijk verantwoord en mogen niet met elkaar worden verrekend. De verkoop opbrengst mag ook niet worden verrekend met de aanschafwaarde van een eventueel vervangingsobject.
Als bezuiniging bij het opstellen van de primitieve begroting 2020-2023 is besloten tot het versneld afstoten van 10 gemeentelijke panden/locaties. Van deze 10 locaties is na beoordeling besloten dat er 8 kunnen worden verkocht. Voor de overige 2 locaties loopt nog een onderzoek. De boekwaarden van de te verkopen panden zijn overgeheveld van andere balansposten naar deze balanspost voorraden te weten handelsgoederen. Het betreft de resterende boekwaarden van in totaal 5 panden voor een bedrag van in totaal € 910.184. De totale opbrengst staat tegenover de eenmalige afschrijvingslast en die is hoger dan de resterende boekwaarden. In 2022 en 2023 zijn in totaal 3 panden verkocht en daarmee ook geheel afgeschreven. In 2025 zijn er geen panden verkocht.

3.1.3. Gereed product en handelsgoederen

Boekwaarde per 1 januari	289
Afschrijving in verband met de verkoop van de panden	-
Boekwaarde per 31 december	289

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

3.2.1 Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen openbare lichamen is als volgt samengesteld:	
Belastingdienst	11.621
Reinigingsdienst de Liemers (RDL) en andere Gemeenschappelijke Regelingen	189
Ministeries/Rijksdienst/Provincies en overige openbare lichamen	217
Diverse omliggende gemeenten	340
Totaal	**12.367**

Per medio april 2026 was van debiteuren "overheden" nog een bedrag van ruim € 11 miljoen te vorderen. Het betreft voornamelijk de BTW uit het BTW compensatiefonds die op 1 juli 2026 wordt ontvangen.

3.2.2 Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen

De boekwaarde per 31 december is als volgt samengesteld:

Rek. courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN):	669
Kredietbank Nederland	630
Boekwaarde per 31 december	1.299

Rekening courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SvN)
Voor een toelichting verwijzen wij naar balanspost 1.3.4. Overige langlopende geldleningen.
De bedragen onder deze balanspost betreffen de bedragen in rekening courant bij de SVN waarvoor nog geen leningen zijn verstrekt voor starters op de woningmarkt en voor toekomst bestendig wonen. Daarnaast betreft het ontvangen rente en aflossingen voor verstrekte leningen die de SVN heeft ontvangen die nog niet met de gemeente zijn afgerekend.

Kredietbank Nederland
Op 29 november 2017 is door de gemeenteraad besloten om een dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland aan te gaan. Er is in totaal € 650.000 (€ 500.000 voormalige gemeente Zevenaar in 2017 en € 150.000 in 2018 voormalige gemeente Rijnwaarden) verstrekt als werkkapitaal. Om vanaf 1-1-2018 sociale kredieten te verstrekken aan inwoners van de gemeente Zevenaar. Op 31-12-2025 resteert na de aflossingen een bedrag van € 19.358 Dit betekent dat de Kredietbank een restant werkkapitaal van € 630.642 heeft op 31-12-2025 voor het verstrekken van sociale kredieten aan inwoners.

3.2.3 Schatkistbankieren
In 2013 is de Regeling Schatkistbankieren van kracht geworden en is elke gemeente verplicht overtollige liquide middelen, boven een bepaalde drempel, af te storten bij het ministerie van Financiën (in 's Rijks schatkist). Voor onze gemeente is deze drempel voor 2025 berekend op € 3,748 miljoen (2% van het begrotingstotaal incl. GR RDL en GR SALD)
Het afroom-bedrag voor de schatkist hebben wij vastgezet op € 400.000. Bij het schatkistbankieren wordt een hogere rente ontvangen dan bij de BNG Bank.

In het besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn regels opgenomen over het rapporteren over (het gebruik van) het drempelbedrag. In onderstaande toelichting wordt voldaan aan deze rapportage-eis in de jaarrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**3748,22**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**254**	**287**	**323**	**195**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.494	3.461	3.425	3.553
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag		
		Verslagjaar
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	187.411
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	187.411
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van	Drempelbedrag	3748,22

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	22.880	26.079	29.718	17.930
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	254	287	323	195

Op de balansdatum 31-12-2025 was een saldo van € 10.193.773 bij de schatkist ondergebracht.

Boekwaarde per 31 december	10.194

3.2.4 Overige vorderingen

De overige vorderingen zijn als volgt samengesteld:

Debiteuren algemeen	1.216
af: Voorziening debiteuren algemeen	-37
Diverse belastingen	1.647
AF: Voorziening dubieuze debiteuren belastingen	-464
Debiteuren RSD (vorderingen op burgers)	2.064
AF: Voorziening dubieuze debiteuren RSD	-177
Kortlopende deel langlopende leningen (FVA)	520
Boekwaarde per 31 december	**4.769**

Liquide middelen

3.3.1 Kas-bank- en girosaldi

Het positieve saldo op 31-12-2025 van de gemeente:

Het totaal van onze bankrekeningen bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten	1.706
Saldo SimpledCard	4
Het kassaldo bij Burgerzaken	7
Boekwaarde per 31 december	**1.717**

Overlopende activa

3.4.Onder de overlopende activa vallen de volgende posten:

a) de van Nederlandse en Europese overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;

b) de overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen. Zoals nog te ontvangen bedragen waarvoor nog geen factuur/aanslag/declaratie is uitgegaan maar de grondslag voor de "vordering" voor de balansdatum is ontstaan. En ultimo het boekjaar geleverde maar nog niet gefactureerde prestaties.

a) De specificatie van het balansbedrag nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen:
(Bij de provinciale subsidie wordt in de regel na toekenning een voorschot verstrekt van 80% en wordt het restant na ontvangst van de definitieve afrekening ontvangen)

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen	saldo 1-1-2025	Toevoe-ging	Ontvan-gen	saldo 31-12-2025
Provinciale subsidie klompenpaden (uitstel tot 1-10-2024)	8	-	8	0
Provinciale subsidie gemeentelijke monumenten	0	2	0	2
Provinciale subsidie Toekomstbestendig Hengelder/Tatelaar (22-4-2025)	7	-	2	5
Gemeentefonds	0	76	0	76
Provinciale subsidie Doesburgseweg	0	30	0	30
Provinciale subsidie VRI snelfietspad	0	25	0	25
Provinciale subsidie Water en Bodem	0	20	0	20
SPUK H35B IZA (Integraal Zorg Akkoord) gelden	454	518	454	518
SPUK B2 Hersteloperatie toeslagen	339	369	339	369
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	99	41	99	41

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen	saldo 1-1-2025	Toevoe-ging	Ontvan-gen	saldo 31-12-2025
vangnetuitkering 2023				
Afrekening Erfgoedcommissie	0	9	0	9
SPUK J17 realisatiestimulans	0	721	0	721
SPUK M16 GOO Oekraïne	376	539	376	539
Totaal voorschotten overheidslichamen	**1.283**	**2.350**	**1.278**	**2.355**

b) De specificatie van het balansbedrag per 31-12-2025 van de overige nog te ontvangen bedragen van boven de
€ 100.000 (afgerond en weergegeven per € 1.000);

Overige nog te ontvangen bedragen met / of afrekening van	
Afvalstoffenheffing	942
Onroerendzaakbelasting (OZB)	415
Toeristenbelasting	382
SDL afrekening	381
RDL afrekening (diversen)	941
RID eindafrekening	347
Waterschadevergoeding voortgezet onderwijs	128
Het Rijk (loonheffing en rijbewijzen dec)	26
Totaal bedragen onder de € 100.000	1.282
Totaal nog te ontvangen bedragen	**4.844**

Vooruitbetaalde bedragen	
VGGM bijdrage brandweer 1e halfjaar 2026	1.630
VGGM bijdrage GGD 1e halfjaar 2026	618
VGGM bijdrage basisaanbod JGZ + RVP 1e halfjaar 2026	400
Vervoersregio Arnhem en Nijmegen (routegebonden) 1e kwartaal 2026	282
Stichting Veilig Thuis Gelderland Midden 1e termijn subsidie 2026	217
Vervoersregio Arnhem en Nijmegen (vraagafhankelijk) 1e kwartaal 2026	140
Totaal bedragen onder de € 100.000	453
Totaal vooruitbetaalde bedragen	**3.740**

Nog te ontvangen bedragen diverse projecten faciliterend grondbeleid	115
Aparte balansposten	4

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen		**2.355**
Overige nog te ontvangen bedragen met / of afrekening	**4.844**	
Vooruitbetaalde bedragen	**3.740**	
Nog te ontvangen bedragen diverse projecten faciliterend grondbeleid	**115**	
Aparte balansposten (legesafdrachten)	**4**	
Totaal overige nog te ontvangen bedragen		**8.703**
Totaal overlopende activa		**11.058**

VASTE PASSIVA

Vaste passiva kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Eigen vermogen;
- Voorzieningen;
- Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer.

Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen is als volgt op de balans opgenomen:
2.1.1. Algemene reserve;
2.1.2. Bestemmingsreserves;
2.1.3. Het resultaat.

Nummer Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
Algemene reserve	38.867	1.715	3.934	36.648

Specificatie toevoegingen Algemene Reserve:	
Resultaatbestemming jaarstukken 2024; Vrijval BR Tijdelijk energiefonds (voorheen Noodfonds)	1.191
Terugvloeien BR Woningbouw naar AR	524
Totaal toevoegingen	1.715

Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve:	
Onttrekking restant resultaat jaarstukken 2024 na resultaatbestemming	3.728
Invoering omgevingswet	130
Overige onttrekkingen kleiner dan € 100.000	76
Totale onttrekkingen	3.934

2.1.2. Bestemmingsreserves

De aard en de reden van elke reserve staan op de betreffende programma's in het jaarverslag.

Toelichting volgens de voorschriften:

Reserve	**Toevoeging voor:**	**Bedrag x € 1.000**
Afval	Egaliseren saldo exploitatieposten	94
Riolering	Egaliseren saldo exploitatieposten	37

Reserve	**Onttrekking voor:**	**Bedrag x € 1.000**
Advies en begeleiding project A12/A15	Kosten voor advies en begeleiding van de voorbereiding en uitvoering	171
Duurzaamheid	Ontwikkeling in warmte- en energietransitie	147
Woningbouw	Kosten bevordering starters en doorstroming woningmarkt	929
Achterstand groen	Het inhalen van de achterstand	87

Reserve afschrijving voor investeringen voor	Onttrekking voor:	Bedrag x € 1.000
Werkzaamheden gemeentehuis	Afschrijving op activa	13
Snelfietsroute F12	Afschrijving op activa	1
Balansverkorting	Afschrijving op activa	5
Onderwijshuisvesting	Afschrijving op activa	10
't Scathe	Afschrijving op activa	59
De Cirkel/De Duim	Afschrijving op activa	28
Sportvelden RKPSC	Afschrijving op activa	8
Herinrichting Tengnagelwaard	Afschrijving op activa	1
Speelvoorz. kinderen met beperking	Afschrijving op activa	7
Brede Blik	Afschrijving op activa	71
Ver-nieuw-bouw gemeentehuis	Afschrijving op activa	80
Sportaccommodaties	Afschrijving op activa	76
Verv. hardware werkplekken 21-23	Afschrijving op activa	185
Verv. software centr.afsl. park.beheer	Afschrijving op activa	11

Naam reserve ((x € 1.000)	Saldo 1-1-2025	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Vermin-dering afschrijvin-gen activa	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve	38.867	1.715	3.934	-	36.648
Bestemmingsreserves:					
Uitvoeringskosten TOZO Reg zelfst ondern	202	-	-	-	202
Afval	258	94	-	-	352
Riolering	644	37	-	-	681
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	66	-	-	-	66
Duurzaamheid	1368	-	147	-	1.221
Woningbouw	2097	-	929	-	1.168
achterstand groen	387	-	87	-	300
Advies en begeleiding project A12/A15	494	-	171	-	323
Opvang en begeleiding Oekraïners	230	-	-	-	230
Subtotaal Bestemmingsreserves	**5.746**	**131**	**1.334**	**0**	**4.543**
Reserves afschrijvingslasten voor de investeringen:					
Revitalisering Tatelaar fase 2	500	-	-	-	500
Werkzaamheden gemeentehuis	492	-	-	13	479
Snelfietsroute F12	392	-	-	1	391
Balansverkorting	126	-	-	5	121
Onderwijshuisvesting	261	-	-	10	251
Basisschool 't Scathe	1.834	-	-	59	1.775
De Cirkel/De Duim	551	-	-	28	523
Sportvelden RPSC	50	-	-	8	42
Fietspad Geitenwaard	100	-	-	-	100

Naam reserve ((x € 1.000)	Saldo 1-1-2025	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Vermin-dering afschrijvin-gen activa	Saldo 31-12-2025
Herinrichting Tengnagelwaard	49	-	-	1	48
Speelvoorz kinderen met beperking	100	-	-	7	93
Brede Blik Giesbeek	1.008	-	-	71	937
Verbouw-nieuwbouw gem.huis	935	-	-	80	855
Herinrichting Muldershof	565	-	-	-	565
Herinrichting Markt Zevenaar	375	-	-	-	375
Herinrichting Bizetstraat 1 Zevenaar	166	-	-	-	166
Locatie Vesterbos	6.500	-	-	-	6.500
Ledverlichting sportterreinen	760	-	-	-	760
Sportaccommodaties	1.158	-	-	76	1.082
Beregeningsinstallaties sportterreinen	307	-	-	-	307
IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn	275	-	-	-	275
Rioolcombi (kolkenzuiger)	400	-	-	-	400
Vervanging hardware werkplekken	276	-	-	92	184
Vervanging hardware werkplekken 2022	24	-	-	12	12
Vervanging hardware werkplekken 2023	300	-	-	81	219
Vervanging hardware werkplekken 2024	252	-	-	-	252
Vervanging hardware werkplekken 2025	192	-	-	-	192
Verv. software centr.afsl. park.beheer	34	-	-	12	22
Subtotaal Reserves afschrijvingslasten	**17.984**	**0**	**0**	**556**	**17.426**
Boekwaarde alle reserves op 31-12-2025	62.598	1.846	5.268	556	58.620

DOELSTELLING RESERVES

Hieronder vindt u de doelstelling van de verschillende bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves

Uitvoeringskosten TOZO
Deze reserve heeft als doel om de uitvoeringskosten van de TOZO regeling zelfstandig ondernemers te egaliseren.

Afval
De reserve afval is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten afval. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor afval ook beschikbaar voor afval.

Riolering
De reserve riolering is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten riolering. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor riolering ook beschikbaar voor riolering.

Onderhoud gebouwen
In 2017 is het restant van de voorziening onderhoud gebouwen Rijnwaarden overgeboekt naar de bestemmingsreserve onderhoud gemeentegebouwen, omdat er voor groot onderhoud gebouwen geen actueel onderhoudsplan meer was.
De reserve is bedoeld voor groot onderhoud van de gebouwen van de voormalige gemeente Rijnwaarden. Na vaststelling van een nieuw onderhoudsplan kan deze reserve vervallen.

Zevenaar Doet
Deze reserve wordt ingezet voor dekking van de jaarlijkse kosten in de komende jaren (2026 t/m 2028) met betrekking tot DoeDuiten.

Duurzaamheid
Voor de duurzaamheidsprojecten is een bedrag beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve. Deze zal de komende jaren worden benut voor de ontwikkeling op het gebied van warmte- en energietransitie.

Woningbouw
De plannen voor het bevorderen van de woningbouw voor starters en doorstroming op de woningmarkt worden bekostigd uit deze bestemmingsreserve.

Achterstand groen
Deze bestemmingsreserve is gevormd om de achterstanden onderhoud groen in te halen. Zodra deze achterstanden zijn ingelopen heffen we deze reserve weer op.

Advies en begeleiding project A12/A15
De kosten met betrekking tot het project A12/A15 worden gedekt uit deze bestemmingsreserve. Het gaat om de kosten voor advies en begeleiding van de voorbereiding en uitvoering.

Opvang en begeleiding Oekraïners
Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor activiteiten op het gebied van opvang en begeleiding van vluchtelingen. Hiermee werken we ook aan de taakstelling voor statushouders en geven we vorm aan het deelwonen, we trainen de woonvaardigheden en kunnen extra taallessen organiseren.

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Revitalisering Tatelaar fase 2
Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten voor Revitalisering Tatelaar fase 2 te dekken.

Werkzaamheden gemeentehuis
De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Snelfietsroute F12
In 2015 heeft de raad besloten tot de aanleg van een snelfietsroute F12. Van de totale kosten van € 3.110.000 resteert na cofinanciering een bijdrage van de gemeente Zevenaar van € 376.000. Inclusief rente is hiervoor een reserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten.

Balansverkorting
In een bezuinigingsronde in 2011 van de gemeente Rijnwaarden is structurele budgettaire ruimte gecreëerd door het afboeken van investeringen (balansverkorting), waardoor de afschrijvingslasten vervielen. Voor investeringen met een economisch nut moet dit volgens de BBV-regels bruto verantwoord worden door tegenover de investering een zelfde bedrag aan reserves te vormen.

Onderwijshuisvesting
In 2006 is in de gemeente Rijnwaarden geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Deze investering is destijds gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. In de Nota reserves en voorzieningen is deze reserve in 2018 vanuit de algemene reserve aangevuld met € 248.661 zodat de reserve nu op het juiste niveau is om de gehele afschrijvingslast van de investeringen in onderwijshuisvesting te kunnen dekken.

Basisschool 't Scathe
In 2012 is de investering in de bouw van de basisschool 't Scathe in Pannerden voor een bedrag van € 650.000 gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 1.737.809 waardoor nu de gehele afschrijvingslast gedekt wordt uit deze reserve afschrijvingslasten.

De Cirkel/De Duim
In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden uit de reserve bestedingsvoorstellen jaarrekening 2016 € 280.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de Cirkel en de verhuizing van jeugdsoos de Duim. In 2018 is hiervoor een reserve afschrijvingslasten gevormd. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 282.000 om de reserve op het juiste niveau te brengen om de gehele afschrijvingslast van de investering te dekken.

Sportvelden RKPSC
In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden € 120.350 beschikbaar gesteld voor een investering in de drainage en het vernieuwen van de toplaag van de sportvelden van RKPSC. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten.

Fietspad Geitenwaard
In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor aanleg van een fietspad in de Geitenwaard. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve fietspad Geitenwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Herinrichting Tengnagelwaard
In 2017 heeft de raad van de gemeente Rijnwaarden als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Tengnagelwaard in Lobith. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve herinrichting Tengnagelwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Speelvoorzieningen kinderen met beperking
In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar deze reserve speelvoorzieningen ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Brede Blik Giesbeek
De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Verbouw nieuwbouw gemeentehuis
De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Herinrichting Muldershof
Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Muldershof' te dekken.

Herinrichting Markt Zevenaar
Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Markt Zevenaar' te dekken.

Vervangende nieuwbouw de Wissel
Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor de afschrijvingslasten van de vervangende nieuwbouw De Wissel.

Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar
Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering 'Herontwikkeling Bizetstraat 1' te dekken.

Sportaccommodaties
Dekking afschrijvingslasten sportaccommodaties (Ataro)

Ledverlichting sportterreinen
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering van ledverlichting bij sportterreinen.

Beregeningsinstallatie sportvelden
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering in beregeningsinstallaties bij sportvelden.

IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn.

Rioolcombi (kolkenzuiger)
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in een rioolcombi (kolkenzuiger).

Vervanging hardware werkplekken
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken.

Vervanging hardware werkplekken 2022
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken 2022.

Vervanging hardware werkplekken 2023
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2023.

Vervanging hardware werkplekken 2024
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2024.

Vervanging hardware werkplekken 2025
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2025.

Vervanging software centrale afsluiting parkeren
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in vervangingssoftware voor de centrale afsluiting parkeren.

2.1.3. Gerealiseerd resultaat

Het voordelige exploitatiesaldo over 2025 bedraagt € 3.130.835.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn passief-posten in de balans die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang en/of tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.
Er is een viertal categorieën voorzieningen:

- voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's;
- voorzieningen ter egalisatie van in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud;
- voorzieningen van derden waarvan de bestemming gebonden is;
- voorzieningen gevormd door overschotten in de exploitatie voor riolering en afvalstoffenheffing door een achterstand in de uitvoering van vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven.

Het verloop van deze voorzieningen in 2024 wordt hieronder weergegeven.

2.2. Voorzieningen

Naam voorziening (x € 1.000)	Saldo 1-1-2025	Toevoe-gingen	ten gunste van de expl. vrijgevallen bedragen	Aanwendingen	Saldo 31-12-2025
Voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening pensioenen wethouders	2.484	2.251	0	112	4.623
Voorziening wachtgelden vm wethouders	80	5	0	85	0
Voorziening verlofsparen	305	0	61	0	244
Voorziening regeling vervroegde uittreding (RVU)	192	214	0	125	281
Voorziening sociaal plan	125	0	125	0	0
Voorziening afval	0	80	0	0	80
subtotaal	3.186	2.550	186	322	5.228
Voor onderhoud/egalisatie					
Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	2.138	684	0	655	2.167
Voorziening openbare verlichting	181	32	0	0	213
Voorziening Groot onderhoud wegen	2.675	2.010	0	2012	2.673
Voorziening Groot onderhoud bruggen	172	149	0	143	178
Voorziening Onderhoud begraafplaats	106	10	0	1	115
subtotaal	5.272	2.885	0	2.811	5.346

Voorziening van derden geoormerkte gelden	0	0	0	0	0
Voorz vervangingsinv. waarvoor heffing (riolering)					
Voorziening Vervanging riolering	5.452	515	0	0	5.967
Totaal voorzieningen	13.910	5.950	186	3.133	16.541

Toelichting:

Voorziening pensioenen wethouders

De actuariële berekeningen 2025 voor de pensioenverplichtingen die de gemeente heeft voor de (gewezen) wethouders en/of gepensioneerde en hun nabestaanden hebben geleid tot een toevoeging van € 2.251.481. Dit is inclusief een correctie voor de dekkingsgraad (naar 123,5%) in verband met de aankomende overdracht naar het ABP welke momenteel voorzien is op 1-1-2028. De grondslagen die bij de actuariële berekening zijn gehanteerd zijn:
Berekeningsdatum : 31 december 2025
Rekenrente : 2,954%
Sterftetafel : GBM/GBV 2018/2023 met leeftijdsterugstelling
Het benodigde vermogen voor de overdracht aan het ABP moet jaarlijks worden herzien. Als gevolg van deze jaarlijkse herziening is het mogelijk dat de benodigde bedragen voor de waardeoverdracht naar het ABP per 1 januari 2025 fluctueren. De omvang van de voorziening wordt bijvoorbeeld bepaald door de hoogte van de rente. Een hogere rente betekend een lagere benodigde voorziening hetgeen zorgt voor een vrijval uit de voorziening. Een lagere rente heeft een tegenovergesteld effect.

Voorziening wachtgelden vm wethouders

Na het aftreden van burgemeester en wethouders hebben bestuurders recht op een wachtgelduitkering. Hiervoor is een voorziening gevormd. Om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, wordt jaarlijks bij de 2e Voortgangsrapportage bekeken of een aanvulling nodig is in de voorziening.
De kosten van wachtgelden van voormalige wethouders bedroegen in 2025 afgerond € 85.000 en zijn ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. De bovenwettelijke vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Voorziening regeling vervroegde uittreding (RVU)

Deze voorziening dient om de toekomstige verplichting af te dekken voor lasten van werknemers die vervroegd met pensioen gaan (conform de regeling uit de CAO voor gemeenten). Ultimo 2025 is er met 14 werknemers een overeenkomst gesloten.

Voorziening sociaal plan

Er worden geen toekomstige aanspraken verwacht op het sociaal plan, in 2025 is deze voorziening dan ook vrijgevallen.

Voorziening afval
Het doel van deze voorziening is het egaliseren van de uitgaven en inkomsten die in het kader van afvalinzameling en verwerking worden gemaakt met als effect dat een nagenoeg stabiel tarief afvalstoffenheffing wordt gehanteerd.

Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen
Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen conform het meerjarenonderhoudsplan. Vorig jaar verwachtten we dat we in 2025 het meerjaren onderhoudsplan gebouwen konden actualiseren. Deze verwachting hebben we bijgesteld en doorgeschoven naar 2026.

Voorziening openbare verlichting
Deze voorziening dient om schommelingen in de kosten van het periodieke onderhoud aan de openbare verlichting op te vangen.

Voorziening Groot onderhoud wegen
Bij raadsbesluit van 19 oktober 2022 is het integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2022-2023 vastgesteld. Hierbij is gekozen voor onderhoudsscenario 1 te weten het huidige beeldkwaliteitsambities behouden, inlopen achterstanden en inzetten op ambities.

Voorziening Groot onderhoud bruggen
Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan bruggen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Voorziening Onderhoud begraafplaats
Deze voorziening is gevormd in de voormalige gemeente Zevenaar. De voorziening is voor het egaliseren van meerjarige periodieke onderhoudskosten. Het onderhoud aan de begraafplaatsen is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan.

Voorziening Vervanging riolering
Voorziening voor toekomstige vervangingen van riolering.

Schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Schulden zijn op de balansdatum bestaande en qua omvang vaststaande verplichtingen die gewoonlijk door uitstroom van middelen worden afgewikkeld. De schulden worden gesplitst in:

a. obligatieleningen;
b. onderhandse leningen;
c. door derden belegde gelden;
d. waarborgsommen.

a. Onze gemeente heeft geen obligatieleningen.

b. Het overzicht van onderhandse geldleningen in 2025:

2.3.1. Totaal vaste schulden 2024 van de 24 onderhandse geldleningen (x € 1.000)						
Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Restantbedrag van de geldlening op 1-1-2025	Opgenomen geldlening	Rentebedrag	Aflossing	Kortlopend deel van de geldlening op 31-12-2025	Restant van de langlopende geldlening op 31-12-2025
Totaal Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen:						
7.500	5.100	-	60	300	300	4.500
Totaal binnenlandse banken en overige financiële instellingen:						
157.277	84.907	20.000	1.761	11.461	16.582	76.864
Totaal openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.:						
30.000	26.200	-	733	1.300	1.300	23.600
Totaal generaal	116.207	20.000	2.554	13.061	18.182	104.964

Een specificatie van deze onderhandse geldleningen vindt u in het overzicht geldleningen in de bijlagen.

De totale rentelast voor het huidige dienstjaar bedraagt € 2.823.

2.3.2 Door derden belegde gelden : Gelden Stichting burgemeester van Bastelaarfonds

Verloop gelden Stichting burgemeester van Bastelaarfonds

Saldo per 1 januari	16
BIJ: Rente	1
AF: kosten uitreiking prijs	-
Saldo per 31 december	**17**

Toelichting op uitreiking prijs uit Burgemeester van Bastelaarfonds:
Deze prijs wordt sinds 1987 eens in de twee jaar uitgekeerd aan een instelling of persoon, die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor het culturele leven in de gemeente Zevenaar.
Op 15 oktober 2022 is de oud burgemeester Fons van Bastelaar van Zevenaar op honderdjarige leeftijd overleden. Er is besloten dit fonds in stand te houden voor de 2 jaarlijkse prijs.
In 2026 wordt deze prijs weer uitgereikt.

2.3.3 Waarborgsommen

Saldo per 31 december	--

Toelichting waarborgsommen
Op de balansdatum is het saldo van de ontvangen waarborgsommen € 112,50.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende passiva kent voor onze gemeente de volgende indeling;

- Netto vlottende schulden met een looptijd kleiner dan 1 jaar;
- Overlopende passiva.

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar vallen onder de netto vlottende schulden en worden opgenomen onder vlottende passiva.
Hieronder vallen:

e. banksaldi;
f. overige schulden;
g. kasgeldleningen.

4.1.2. Overige schulden

Het saldo op 31-12-2025 van de crediteuren	5.116
Kortlopende deel van de onderhandse leningen	18.182
Belastingdienst (BTW)	1.212
Totaal overige schulden	**24.510**

4.1.3. Kasgeldleningen

Het saldo op 31-12-2025	--

Op de balansdatum was geen kasgeldlening afgesloten.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn:

a. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, maar nog niet bestede, voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
b. verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (transitoria);
c. vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren.

Overlopende passiva (Bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2025
a. De van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel voor dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	14.522	17.547
b. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in het volgend jaar tot betaling komen	6.079	7.975
c. Overige vooruitontvangen bedragen die ten gunste van het volgend begrotingsjaar komen	2.347	1.851
Totaal	**22.948**	**27.373**

4.2.a Overgehevelde overheidsbijdragen

Omschrijving overlopende passiva (overheidsvoorschotten) (x € 1.000)	Saldo op 1-1- 2025	Toevoe-gingen in 2025	Vrijval in 2025	Saldo op 31-12-2025
Rijksvoorschot subsidie monumenten (BRIM)	11	-	-	11
Provinciale subsidie Fietsinfrastructuur De Stede	8	-	8	-
Terugbetalingsverplichting Ministerie debiteuren RSD	340	-	50	290
Provinciale subsidie Herplantplicht bomen	76	-	-	76
Provinciale subsidie alternatieve woonvormen	-	49	-	49
Provinciale subsidie Cultuur- en erfgoed participatie	-	135	-	135
Rijkssubsidie hulp gedupeerden Toeslagenproblematiek (SPUK B2)	197	39	78	158
Rijkssubsidie Schone lucht akkoord (SPUK E53)	-	74	-	74
Rijkssubsidie verkeersveiligheidsmaatregelen (SPUK E120)	339	531	-	870
Rijkssubsidie Inhalen Covid-19 onderwijs vertraging	61	-	61	-
Rijkssubsidie Nationale isolatieprogramma (SPUK J94)	4.849	2.212	702	6.359
Rijkssubsidie Aanpak energie-armoede (SPUK J55)	1.132	-	201	931
Rijkssubsidie Personele cap. Klimaat en milieubeleid (SPUK K28)	1.109	1.537	701	1.945
Rijkssubsidie Wet Inburgering (SPUK G10 en G13)	772	275	222	825
Rijkssubsidie Brede SPUK (H30)	485	920	749	656
Rijkssubsidie Onderwijs Achterstand (SPUK D8)	1.087	1.331	751	1.667
Rijkssubsidie Duurzame en circulaire infrastructuur (SPUK E115)	-	331	-	331
Rijkssubsidie Duurzaam maatschappelijk vastgoed Kerkstraat Zevenaar	342	103-	-	239
Provinciale subsidie Aanpassing Griethse Poort en Edisonstraat	1.500	-		1.500
Verkeersbeleid	234	-	-	234
Toeristische infrastructuur - klompenpaden	33		33	-
Rijksbijdrage Spoorwegverdubbeling advies en planvorming	21	-	21	-
Provinciale subsidie Snelfietsroute	258	-	258	-
Provinciale subsidie Herontwikkeling Bizetstraat	79	-	79	-
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen Zevenaar	82	-	1	81
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen plein Didamsestraat	83	-	17	66
Provinciale subsidie Doesburgseweg	-	30	28	2
Provinciale subsidie Alternatieve verblijfplaatsen vleermuizen	-	17	-	17
Provinciale subsidie Compact Centrum Zevenaar	-	24	20	4
Provinciale subsidie Overdracht bodemtaken	3	-	-	3
CCV subsidie proeflokalen OOV	75	-	75	-
RVO Subsidie verduurzaming Bommersheufsestraat Zevenaar (DUMAVA)	327	-	-	327
RVO flexwonen Reisenakker Zevenaar	58	-	58	-
Provinciale mobiliteitssubsidie Witte Kruis onderzoek plan (MER)	11	-	11	-
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen Bloemenkamp Zevenaar	145	-	-	145
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen Lobith, Tolkamer, Pannerden	145	-	-	145

Omschrijving overlopende passiva (overheidsvoorschotten) (x € 1.000)	Saldo op 1-1- 2025	Toevoe-gingen in 2025	Vrijval in 2025	Saldo op 31-12-2025
Provinciale subsidie Klimaatadaptatie 'bouwsteen water en bodem'	80	-	80	-
Gemeentelijke subsidie Transformatievoorstel Cultuurregio 025 2022-2025	60	-	60	-
Rijkssubsidie Wijk GGD	44	-	44	-
Provinciale subsidie Centrum Zevenaar vervolg transitie procesondersteuning	30		30	-
Rijkssubsidie Advies en begeleiding project A12/A15	87	55	4	138
Rijkssubsidie (TOZO) steun zelfstandigen	84	-	79	5
Provinciale subsidie vitaliteitsonderzoek gemeenschapsvoorziening	33	-	-	33
Provinciale subsidie in de kosten Dorpendeal Lathum	242	211	222	231
Totaal	**14.522**	**7.668**	**4.643**	**17.547**

Als transitoria verantwoorde bedragen

Transitoria zijn opbrengsten en kosten waarvan de daadwerkelijke facturatie niet plaatsvindt in de periode waarop de lasten en baten betrekking hebben. Door het afsluiten van het digitale factuurproces half januari 2026 zijn er meer posten (kosten) opgenomen als "transitoria" en minder via crediteuren. Volgens de richtlijnen van de belastingdienst moeten voor de BTW de facturen met een datum in 2026 verwerkt worden in de administratie van 2026 ook al betreft het 2025. Echter volgens de BBV horen baten en lasten thuis in het jaar waarop de posten betrekking hebben. We maken hier onderscheid tussen nog te betalen lasten (4.2.b) en vooruitontvangen baten (4.2.c).

4.2.b Nog te betalen lasten

We specificeren alleen de lasten boven de € 100.000:	(x € 1.000)
Totaal betaalde facturen in 2026 die nog ten laste van 2025 komen < € 100.000	2.553
Loonheffing	1.978
Jeugdhulp 2025	1.016
Rente vaste geldleningen banken 2025	699
Rente vaste geldleningen provincie 2025	568
Opknappen opvang Bandijk	408
Eindafrekening RSD	388
Wmo 2025	125
Project Wal Masque	124
Bijdrage Water en Bodem	116
Totaal transitoria Nog te betalen	**7.975**

4.2.c vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren

Vooruitontvangen bedragen diverse projecten faciliterend grondbeleid	401
Ambulantiseringsmiddelen verdeling Regiobudget (Beschermd Wonen)	1.193
Rijkswaterstaat bijdrage beheer en onderhoud overnachtingshaven Spijk	234
Inrichting voetpad Lemm na grondruil met Provincie	23
Totaal vooruit ontvangen bedragen per balansdatum	**1.851**

Totaal Overige overlopende passiva	**9.826**

Borgstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende geldleningen gespecificeerd naar de aard.

Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen (x € 1.000)

Naam van de geldnemer	Omschrijving doel van de lening	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	% van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend	Restant-bedrag lening op 1-1-2025	Restant-bedrag lening op 31-12-2025
Woningbouwverenigingen					
Baston	woningbouwfinanciering	123.566	achtervang WSW	105.747	117.931
Stichting Plavei	woningbouwfinanciering	93.728	achtervang WSW	13.353	14.210
Woonzorg Nederland	woningbouwfinanciering	660.129	achtervang WSW	493	545
Woonstichting Vryleve	woningbouwfinanciering	79.353	achtervang WSW	80.138	75.875
Stichting Mooiland	woningbouwfinanciering	108.884	achtervang WSW	326	425
Stichting Habion	woningbouwfinanciering	123.566	achtervang WSW	264	495
Subtotaal Woningbouwverenigingen				**200.321**	**209.481**
Stichtingen en verenigingen					
Stichting Dorsphuis Angerlo	Verbouw Dorpshuis	31	100%	22	21
Stichting Kunstgras Zevenaar/HVZ	aanleg kunstgrasveld	57	50%	25	25
Scouting Abel Tasman	realiseren nieuw clubhuis	43	100%	20	16
Sportvereniging DCS	renovatie/verb accommodatie	133	50%	7	7
Stichting De Liemers Breedtesport	nieuw clubhuis/kleedacc.	225	50%	50	46
EMM Giesbeek	nieuw verenigingsgebouw	350	50%	133	133
Stichting Dierentehuis	Dierentehuis contragarantie	4400	15%	0	600
Angerlo Vooruit	renovatie/bouw kantine	150	50%	48	41
Subtotaal Stichtingen en verenigingen				**305**	**889**
Boekwaarde 31-12-2025				200.626	210.370

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Volgens de BBV wordt in deze toelichting op de balans de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden. Dit betreft meerjarige financiële verplichtingen zoals bijvoorbeeld langlopende huurcontracten of leasecontracten.

Alleen de verplichtingen zijn opgenomen van meer dan € 60.000 en afgerond. (bedragen x € 1.000)

Huurcontracten:	
- Raadhuisplein 1d	74
- Markt 5 Lobith	64
- Halve Maan 20a Lobith	86
Werkzaamheden revitalisering Schrijvershoek fase 1	3.055
Werkzaamheden revitalisering Lobith Noord fase 1	2.185

Werkzaamheden revitalisering Pannerden	253
Bouw- en woonrijp maken 7Poort	110
Bouw- en woonrijp maken De Holtkamp	865
Grond en flexwoningen Reisenakker	262
Werkzaamheden Wal Masque ZO-bedrijven	388
Advieswerkzaamheden ZO-bedrijven	2.894
Advieswerkzaamheden Businesspark 7Poort II	221
Bouw- en woonrijp maken en advieswerkzaamheden Waaijakkers	738
Bouw- en woonrijpmaken locatie flexwoningen Reisenakker	257
Diverse verplichtingen <100.000	301
Totaal verplichtingen	**11.529**

Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen
Mensen die hulp krijgen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) betalen meestal een eigen bijdrage. Het gaat dan bijvoorbeeld om hulp bij het huishouden, begeleiding of een scootmobiel. Iedereen betaalt even veel. Dit noemen ze het 'abonnementstarief'. Het doel van het abonnementstarief is om de zorgkosten voor mensen beter betaalbaar te maken.
Vast bedrag per maand
De eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen is € 21 per maand.
Dit bedrag is niet afhankelijk van de hoeveelheid zorg. Het CAK kijkt ook niet meer naar het inkomen of het vermogen. Tot 2019 deden ze dat wel. De gemeente geeft de gegevens van de cliënten die een eigen bijdrage moeten betalen aan het CAK door. Het CAK zorgt ervoor dat de facturen worden verstuurd en innen de bijdrage.

Uitzonderingen
Er zijn een aantal voorzieningen waarbij geen eigen bijdrage Wmo betaald hoeft te worden, dat is bij:

- Rolstoelen
- Wmo-voorzieningen bij een meerpersoonshuishouden waarbij tenminste één van de partners nog niet de AOW-gerechtigde leeftijd heeft. De reden hiervoor is dat het kabinet een aantal jaar geleden besloten heeft dat deze groep geen eigen bijdrage Wmo hoeft te betalen.

Het Centraal Administratiekantoor (CAK) berekent en incasseert de eigen bijdragen die zorgcliënten moeten betalen. Zij keren deze - in verband met de privacy-bepalingen - zonder verdere toelichting aan ons uit.Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en dus niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.
Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht

Verlofuren
Per 31-12-2025 staan er nog 61.566 uren open aan nog op te nemen verlof bij werknemers. Dit is het saldo exclusief de uren voor verlofsparen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van invloed zijn op deze jaarrekening.

BIJLAGEN GECONTROLEERDE JAARREKENING

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	451	5.651	5.403	-248
0.2	Burgerzaken	1.110	1.110	977	-133
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.315	926	921	-5
0.4	Overhead	1.986	778	1.143	365
0.5	Treasury	893	699	616	-83
0.61	OZB woningen	9.009	9.009	9.219	210
0.62	OZB niet-woningen	6.019	6.019	6.214	195
0.63	Parkeerbelasting	1.289	1.289	1.440	151
0.64	Belastingen overig	224	309	308	-1
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	102.188	105.157	108.504	3.347
0.8	Overige baten en lasten	16	16	87	71
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
Totaal programma 0.		**124.500**	**130.963**	**134.832**	**3.869**
1. Veiligheid					
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	72	72	76	4
1.2	Openbare orde en veiligheid	61	105	117	12
Totaal programma 1.		**133**	**177**	**193**	**16**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	92	113	184	71
2.1	Verkeer en vervoer	348	592	677	85
2.2	Parkeren	1	1	0	0
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0
Totaal programma 2.		**441**	**706**	**861**	**155**
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	0	30	20	-11
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	23.288	32.757	5.252	-27.505
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	45	45	34	-11
3.4	Economische promotie	440	440	472	32
Totaal programma 3.		**23.773**	**33.273**	**5.778**	**-27.494**
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	123	68	68	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
4.2	Onderwijshuisvesting	10	10	10	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.163	1.273	1.392	119
Totaal programma 4.		**1.297**	**1.352**	**1.471**	**119**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	604	569	250	-319
5.1	Sportbeleid en activering	0	0	300	300
5.2	Sportaccommodaties	1.192	2.646	2.625	-21
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	162	222	249	27
5.4	Musea	17	17	22	6
5.5	Cultureel erfgoed	24	24	32	8
5.6	Media	0	0	45	45
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	30	44	51	7
Totaal programma 5.		**2.029**	**3.521**	**3.574**	**53**
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	124	124	33	-91
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.616	5.816	7.071	1.255
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	0
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	0	0
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	325	369	44
6.3	Inkomensregelingen	12.634	13.622	14.241	620
6.4	WSW en beschut werk	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	5	5	7	2
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	657	430	533	103
6.712	Begeleiding (WMO)	0	0	251	251
6.713	Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	0	11	11	0
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	0	46	109	63
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	0
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	9	9	0
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	617	762	145
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0
6.791	PGB WMO	0	0	0	0
6.792	PGB Jeugd	0	0	0	0
6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	0	517	517
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
6.82	Ge□scaleerde zorg 18-	0	0	0	0
6.821	Jeugdbescherming	0	248	276	29
6.822	Jeugdreclassering	0	0	0	0
6.91	Co□rdinatie en beleid WMO	0	0	0	0
6.92	Co□rdinatie en beleid Jeugd	0	0	0	0
Totaal programma 6.		**15.036**	**21.253**	**24.189**	**2.936**
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	1.211	438	147	-291
7.1	Volksgezondheid	0	0	247	247
7.2	Riolering	5.196	5.196	5.145	-51
7.3	Afval	5.645	5.817	5.816	-2
7.4	Milieubeheer	812	743	1.649	906
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	135	135	135	1
Totaal programma 7.		**12.999**	**12.329**	**13.138**	**809**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	602	1.558	929	-629
8.1	Ruimte en leefomgeving	23	33	347	315
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.230	6.797	6.518	-279
8.3	Wonen en bouwen	962	1.294	2.653	1.359
Totaal programma 8.		**357**	**9.681**	**10.447**	**766**
Totaal baten		**180.563**	**213.254**	**194.483**	**-18.770**

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	2.444	2.444	4.712	-2.267
0.10	Mutaties reserves	0	4.918	4.918	0
0.2	Burgerzaken	1.678	1.853	1.772	81
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.767	2.620	2.512	109
0.4	Overhead	19.879	19.639	17.825	1.813
0.5	Treasury	554	632	647	-15
0.61	OZB woningen	1.136	1.136	1.139	-3
0.62	OZB niet-woningen	30	30	31	-1
0.63	Parkeerbelasting	2	2	1	0
0.64	Belastingen overig	252	251	256	-5
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	45	179	30	149

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	-146	146
Totaal programma 0.		**28.787**	**33.705**	**33.698**	**7**
1. Veiligheid					
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.450	3.450	3.398	52
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.392	1.548	1.549	-2
Totaal programma 1.		**4.841**	**4.998**	**4.948**	**50**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
2.1	Verkeer en vervoer	6.684	6.717	6.838	-121
2.2	Parkeren	1.283	1.276	1.268	9
2.5	Openbaar vervoer	16	16	13	3
Totaal programma 2.		**7.984**	**8.009**	**8.118**	**-109**
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	599	708	666	42
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	23.288	32.757	9.606	23.151
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	173	173	191	-17
3.4	Economische promotie	269	265	288	-23
Totaal programma 3.		**24.329**	**33.904**	**10.751**	**23.153**
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	10	10	10	0
4.2	Onderwijshuisvesting	3.489	3.484	3.423	61
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.968	3.041	2.958	83
Totaal programma 4.		**6.467**	**6.535**	**6.391**	**144**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
5.1	Sportbeleid en activering	442	542	918	-376
5.2	Sportaccommodaties	3.722	5.271	5.289	-18
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.225	1.304	1.307	-3
5.4	Musea	359	359	314	45
5.5	Cultureel erfgoed	204	195	193	2
5.6	Media	891	1.026	1.045	-19
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.075	6.242	6.285	-43
Totaal programma 5.		**12.916**	**14.939**	**15.351**	**-412**

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	6.972	11.247	11.756	-509
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	392	2.476	2.469	7
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	230	1.690	1.821	-131
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	373	698	716	-18
6.3	Inkomensregelingen	19.253	21.378	21.215	163
6.4	WSW en beschut werk	5.396	5.434	5.184	249
6.5	Arbeidsparticipatie	4.073	4.063	4.436	-374
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3.107	2.264	1.812	453
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	7.846	7.720	7.616	104
6.712	Begeleiding (WMO)	4.845	3.900	4.400	-500
6.713	Dagbesteding (WMO)	437	677	654	23
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	5	5	0	5
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	140	144	20	124
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	11.178	10.868	11.744	-877
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	319	329	474	-145
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	31	32	0	32
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	10.151	10.094	8.486	1.609
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	50	51	819	-768
6.791	PGB WMO	462	477	303	174
6.792	PGB Jeugd	309	319	200	119
6.811	Beschermd wonen (WMO)	-85	-85	479	-564
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	5	5	0	5
6.82	Ge□scaleerde zorg 18-	0	0	0	0
6.821	Jeugdbescherming	1.471	1.199	887	312
6.822	Jeugdreclassering	285	187	106	81
6.91	Co□rdinatie en beleid WMO	271	271	271	0
6.92	Co□rdinatie en beleid Jeugd	168	168	168	0
Totaal programma 6.		**77.682**	**85.612**	**86.036**	**-425**
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	0	148	131	17
7.1	Volksgezondheid	2.335	2.336	2.442	-106
7.2	Riolering	4.219	4.135	4.114	21
7.3	Afval	4.842	4.883	4.901	-18
7.4	Milieubeheer	4.140	2.950	3.531	-581
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	334	329	331	-2

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Totaal programma 7.		**15.871**	**14.781**	**15.450**	**-668**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	0	524	524	0
8.1	Ruimte en leefomgeving	967	1.201	1.774	-573
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.435	6.813	5.280	1.532
8.3	Wonen en bouwen	3.056	3.542	3.031	511
Totaal programma 8.		**2.588**	**12.080**	**10.610**	**1.470**
Totaal lasten		**181.466**	**214.562**	**191.352**	**23.210**

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	-2.444	-2.444	-4.712	-2.267
0.10	Mutaties reserves	451	733	485	-248
0.2	Burgerzaken	-568	-743	-795	-52
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-1.451	-1.694	-1.591	103
0.4	Overhead	-17.894	-18.861	-16.683	2.178
0.5	Treasury	339	67	-30	-97
0.61	OZB woningen	7.873	7.873	8.079	207
0.62	OZB niet-woningen	5.989	5.989	6.183	194
0.63	Parkeerbelasting	1.287	1.287	1.439	151
0.64	Belastingen overig	-27	58	52	-6
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	102.188	105.157	108.504	3.347
0.8	Overige baten en lasten	-29	-164	57	221
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	146	146
Totaal programma 0.		**95.713**	**97.258**	**101.134**	**3.877**
1. Veiligheid					
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-3.378	-3.378	-3.322	56
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.331	-1.443	-1.433	10
Totaal programma 1.		**-4.708**	**-4.821**	**-4.755**	**66**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	92	113	184	71
2.1	Verkeer en vervoer	-6.336	-6.125	-6.161	-37
2.2	Parkeren	-1.283	-1.276	-1.267	8
2.5	Openbaar vervoer	-16	-16	-13	3
Totaal programma 2.		**-7.543**	**-7.303**	**-7.257**	**46**

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	-599	-678	-646	32
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	-4.354	-4.354
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-128	-128	-157	-28
3.4	Economische promotie	171	175	184	10
Totaal programma 3.		**-556**	**-632**	**-4.973**	**-4.341**
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	123	68	68	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	-10	-10	-10	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-3.479	-3.474	-3.412	61
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.804	-1.768	-1.566	202
Totaal programma 4.		**-5.170**	**-5.183**	**-4.920**	**263**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	604	569	250	-319
5.1	Sportbeleid en activering	-442	-542	-618	-76
5.2	Sportaccommodaties	-2.529	-2.625	-2.664	-39
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1.063	-1.082	-1.058	24
5.4	Musea	-342	-342	-291	51
5.5	Cultureel erfgoed	-180	-171	-161	10
5.6	Media	-891	-1.026	-1.000	26
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-6.045	-6.198	-6.234	-35
Totaal programma 5.		**-10.887**	**-11.417**	**-11.777**	**-359**
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	124	124	33	-91
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-5.356	-5.432	-4.685	746
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-392	-2.476	-2.469	7
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-230	-1.690	-1.821	-131
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-373	-373	-347	26
6.3	Inkomensregelingen	-6.619	-7.756	-6.974	783
6.4	WSW en beschut werk	-5.396	-5.434	-5.184	249
6.5	Arbeidsparticipatie	-4.073	-4.063	-4.436	-374
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-3.102	-2.259	-1.804	455
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	-7.189	-7.290	-7.084	206
6.712	Begeleiding (WMO)	-4.845	-3.900	-4.149	-249

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
6.713	Dagbesteding (WMO)	-437	-677	-654	23
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-5	-5	0	5
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	-140	-133	-9	124
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-11.178	-10.822	-11.636	-814
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	-319	-329	-474	-145
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	-31	-24	9	32
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-10.151	-9.477	-7.724	1.753
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-50	-51	-819	-768
6.791	PGB WMO	-462	-477	-303	174
6.792	PGB Jeugd	-309	-319	-200	119
6.811	Beschermd wonen (WMO)	85	85	38	-47
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-5	-5	0	5
6.82	Ge□scaleerde zorg 18-	0	0	0	0
6.821	Jeugdbescherming	-1.471	-951	-610	341
6.822	Jeugdreclassering	-285	-187	-106	81
6.91	Co□rdinatie en beleid WMO	-271	-271	-271	0
6.92	Co□rdinatie en beleid Jeugd	-168	-168	-168	0
Totaal programma 6.		**-62.647**	**-64.359**	**-61.848**	**2.511**
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	1.211	289	16	-273
7.1	Volksgezondheid	-2.335	-2.336	-2.195	141
7.2	Riolering	977	1.061	1.031	-30
7.3	Afval	803	935	915	-20
7.4	Milieubeheer	-3.328	-2.207	-1.882	324
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-200	-195	-196	-1
Totaal programma 7.		**-2.872**	**-2.452**	**-2.311**	**141**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	602	1.034	405	-629
8.1	Ruimte en leefomgeving	-944	-1.168	-1.427	-258
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	205	-16	1.237	1.253
8.3	Wonen en bouwen	-2.094	-2.248	-378	1.870
Totaal programma 8.		**-2.231**	**-2.399**	**-163**	**2.236**
Totaal saldo		**-902**	**-1.309**	**3.131**	**4.439**

INVESTERINGSOVERZICHT

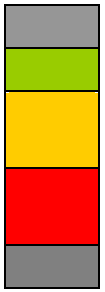
De investering is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning

De investering loopt op schema binnen de gestelde kaders

Let op, deze investering dreigt qua planning of financieel uit de pas te gaan lopen of er is een risico ontstaan, bijsturing kan noodzakelijk zijn

De investering loopt uit de pas, corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk

De investering is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis(K) De provincie is voornemens om € 10 miljoen beschikbaar te stellen voor de realisatie doortrekken Witte Kruis. Echter de randvoorwaarden voor het beschikbaar stellen zijn nog niet bekend. Dit is ruim onvoldoende om het project te kunnen realiseren. De komende periode gaan we zowel ambtelijk als bestuurlijk op zoek naar aanvullende middelen.	N			0	335.000	7.981	327.019	327.019	
Revitalisatie wegen Angelo Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Angerlo. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	49.950	49.934	16	16	
Revitalisatie wegen Lobith-Noord Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Lobith-Noord. In 2024 zijn we gestart met de voorbereiding en hebben we een deel van het budget naar voren gehaald. We verwachten deze werkzaamheden in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	132.117	144.519	-12.402	-12.402	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Revitalisatie wegen Lobith-Zuid Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Lobith-Zuid. In 2024 zijn we gestart met de uitvoering en hebben we een deel van het budget naar voren gehaald. We verwachten fase 1 van deze werkzaamheden in 2025 af te ronden. Daarna volgt de tweede fase, uitvoering start in 2027. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	214.433	125.388	89.045	89.045	
Revitalisatie wegen Pannerden Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Pannerden. We starten met de uitvoering in april 2026 en verwachten dit in 2027 af te ronden.	N			0	1.722.519	47.089	1.675.430	1.675.430	
Revitalisatie wegen Schrijvershoek Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Schrijvershoek. We verwachten deze werkzaamheden fase 1 in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	199.639	105.834	93.805	93.805	
Revitalisatie wegen Bloemenkamp Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Bloemenkamp. We verwachten deze werkzaamheden in 2026 af te ronden.	N			0	431.627	309.997	121.630	121.630	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Bloemenkamp: vernieuwen rioolstelsel etc. Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vernieuwing van het rioolstelsel in Bloemenkamp. Deze werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	1.962.855	1.957.431	5.424	5.424	
Klimaatadaptieve maatregelen Bloemenkamp (K) Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor klimaatadaptieve maatregelen in Bloemenkamp. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	324.068	330.992	-6.924	-6.924	
Klimaatadaptieve maatregelen Lobith-Zuid Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor klimaatadaptieve maatregelen in Lobith-Zuid. We verwachten fase 1 van deze werkzaamheden in 2025 af te ronden. Daarna volgt de tweede fase, uitvoering start in 2027. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	98.134	16.913	81.221	81.221	
Schrijvershoek: vernieuwen rioolstelsel etc. Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vernieuwing van het rioolstelsel in Schrijvershoek. We verwachten de werkzaamheden fase 1 in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	953.012	376.174	576.838	576.838	
Pannerden: vernieuwen rioolstelsel etc. Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vernieuwing van het rioolstelsel in Pannerden. We starten met de uitvoering in april 2026 en verwachten dit in 2027 af te ronden.	N			0	546.057	54.049	492.008	492.008	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Revitalisatie dijken(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervangingen van het asfalt op de dijken. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. In 2025 is uit de inspectie gebleken dat een stuk asfalt weg op de dijk in Spijk voorzien moet worden van een nieuwe toplaag. De verwachting is dat de uitvoering van deze werkzaamheden in 2026 worden uitgevoerd.	N			0	74.000	0	74.000	74.000	
Revitalisatie wegen Spijk Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Spijk. We verwachten deze werkzaamheden in 2027 af te ronden.	N	0	0	0	74.145	17.293	56.852	56.852	
Revitalisatie wegen Bijlandseweg Tolkamer Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor aanpassingen aan de weg. Op de 's-Gravenwaardsedijk zijn we in voorbereiding, samen met Vitens, om de waterleiding te vervangen en vergroten. De uitvoering van de werkzaamheden zijn uitgelopen in verband met personeelsbezetting bij Vitens. Eind 4e kwartaal 2025 is Vitens gestart met de werkzaamheden. De verwachting is dat onze werkzaamheden in Q2 2026 worden afgerond.	N			0	399.952	0	399.952	399.952	
Klimaatadaptieve maatregelen Zevenaar Beschikbaar gesteld in het "Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie de Liemers" 2023-2027. Hieruit wordt de ontwikkeling van nieuw beleid op het gebied van klimaatadaptatie bekostigd. Het voornemen is om medio 2026 een gerichte planning voor het vergroenen van gemeentelijk vastgoed op te stellen. Er zijn reeds werkzaamheden voor 2026 gepland voor het vergroenen van twee schoolpleinen (De Bem, De Carrousel). Hierbij worden de kosten van de projectleiding betaald uit het budget klimaatadaptieve maatregelen. De overige uitvoeringskosten vallen onder dit krediet.	N	82.231	1.681	80.550	132.231	1.681	130.550	50.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Klimaatadaptieve maatregelen plein Didamsestraat Het maatregelenpakket waarvoor deze subsidie 'tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie' in december 2022 is aangevraagd betreft de kosten voor klimaatadaptieve maatregelen ter bestrijding van wateroverlast, droogte of gevolgenbeperking overstromingen. We verwachten deze maatregelen, het vergroenen van diverse pleinen, afkoppelen en aanleg van parken, in 2026 bij het revitaliseringsproject Schrijvershoek uit te voeren.	N	82.645	16.302	66.343	166.343	0	166.343	100.000	
Vervanging speeltoestellen Lobith-Zuid Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om de speeltoestellen in Lobith-Zuid te vervangen. We verwachten de werkzaamheden in 2028 te realiseren.	N			0	18.750	0	18.750	18.750	
Vervanging speeltoestellen Bloemenkamp(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om de speeltoestellen in Bloemenkamp te vervangen. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	39.000	39.944	-944	-944	
Reguliere vervangingen groen Angerlo Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Angerlo. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	7.360	9.386	-2.026	-2.026	
Reguliere vervangingen groen Lobith-Noord(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Lobith-Noord. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	10.450	3.537	6.914	6.914	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen Lobith-N(K) Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting in Lobith-Noord. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	13.500	0	13.500	13.500	
Reguliere vervangingen groen Lobith-Zuid Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Lobith-Zuid. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	33.550	16.248	17.302	17.302	
Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen Lobith-Zuid Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting in Lobith-Zuid. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	18.750	0	18.750	18.750	
Reguliere vervangingen groen Kop van Tolkamer Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in de Kop van Tolkamer. Wij verwachten de werkzaamheden in 2027 af te ronden.	N			0	30.000	0	30.000	30.000	
Impuls aantrekkelijk groen Kop van Tolkamer Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting in de Kop van Tolkamer. Wij verwachten de werkzaamheden in 2027 af te ronden.	N			0	30.000	0	30.000	30.000	
Reguliere vervangingen groen Bloemenkamp(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Bloemenkamp. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	55.000	58.048	-3.048	-3.048	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Impuls aantrekkelijk groen Bloemenkamp Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting in Bloemenkamp. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden.	N			0	25.000	2.093	22.907	22.907	
Reguliere vervangingen bomen Angerlo Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen in Angerlo. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	7.941	5.419	2.522	2.522	
Reguliere vervangingen bomen Lobith-Noord (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen in Lobith-Noord. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	3.500	0	3.500	3.500	
Reguliere vervangingen bomen Lobith-Zuid (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen in Lobith-Zuid. Wij verwachten de werkzaamheden in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	18.750	0	18.750	18.750	
Reguliere vervangingen bomen Kop van Tolkamer (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen in Kop van Tolkamer. Wij verwachten de werkzaamheden in 2027 af te ronden.	N			0	25.000	0	25.000	25.000	
Reguliere vervangingen bomen Bloemenkamp (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen in Bloemenkamp. e werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	25.000	25.111	-111	-111	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Hittestress maatregelen Bloemenkamp(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de hittestress maatregelen in Bloemenkamp. Wij verwachten de werkzaamheden medio 2026 af te ronden.	N			0	98.633	90.668	7.965	7.965	
Hittestress maatregelen Lobith-Noord Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de hittestress maatregelen in Lobith-Noord. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	5.000	0	5.000	5.000	
Hittestress maatregelen Lobith-Zuid (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de hittestress maatregelen in Lobith-Zuid. Wij verwachten de werkzaamheden in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	19.181	0	19.181	19.181	
Hittestress maatregelen Schrijvershoek(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de hittestress maatregelen in Schrijvershoek. Wij verwachten de werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	3.426	0	3.426	3.426	
Herinrichting park.plaatsen centrum/babberichseweg(K) Het parkeerterrein is aangepast en op 5 juli jl. weer opengesteld. Hierdoor sluiten we dit budget in 2025 af.	J	0	8.578	-8.578	248.203	145.621	102.582	111.159	
Lathum (Koestraat): vernieuwen rioolstelsel etc. Het vernieuwen van rioolstelsel aan de Koestraat in Lathum staat medio 2025 gepland. De werkzaamheden zijn gestart en naar verwachting is uitvoering medio 2026 gerealiseerd.	N			0	108.736	0	108.736	108.736	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Revitalisatie Nieuwstraat Pannerden (K) Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van de Nieuwstraat in Pannerden. De planning hebben we aangepast van 2025 naar 2027. Deze werkzaamheden nemen we mee bij de revitalisering van Pannerden fase 2.	N			0	21.021	0	21.021	21.021	
Renovatie in div. schoolgebouwen. Het beschikbare investeringsbedrag wordt ingezet voor verbouwing van de Daltonschool De Overlaat in Tolkamer. In 2023 heeft de raad besloten om extra financiële middelen beschikbaar te stellen voor IKC De Overlaat. Er is gebleken dat er wijzigingen in de vergunning brandveilig gebruik noodzakelijk waren. We verwachting dat de werkzaamheden in 2025 zijn afgerond. In 2025 is nog geen verantwoording hiervoor afgelegd. Om die reden kan dit budget nog niet worden afgesloten.	N			0	16.896	0	16.896	16.896	
Reconstructie Arnhemseweg/Methen en Ringbaan-Noord Eind 2023 is positief besloten op de subsidieaanvraag inzake cofinanciering met de provincie Gelderland. De plannen omtrent de reconstructie zijn hierop aangepast. De subsidiebeschikking is ontvangen en de verwachting is dit project medio 2026 af te ronden.	N	-54.600	0	-54.600	-5.215	0	-5.215	49.385	
Haalbaarheidsonderzoek huisvesting de Tamboerijn/de Wissel Vanaf maart 2024 worden er onderzoeken uitgevoerd voor huisvesting op alternatieve locaties (voor 2 basisscholen, IKC en gymaccommodatie). De onderzoeken voor IKC De Wissel zijn inmiddels afgerond. In de begroting van 2026 is om extra middelen gevraagd om ook de onderzoeken van de Tamboerijn te kunnen financieren. De initiatieffase zal rond mei/juni 2026 starten	N			0	64.079	44.684	19.395	19.395	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Brede school Groot Holthuizen - 1e inrichting We verwachten voor 1e inrichting meubilair en onderwijsleerpakketten de komende jaren extra te moeten inzetten in verband met toename van het aantal leerlingen op zowel de Bem als de Sterrenschool	N			0	277.709		277.709	277.709	
Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam Er is een lekkage geconstateerd in de langzaam-verkeer tunnel aan de Babberichseweg. ProRail/aannemer Strukton hebben maatregelen getroffen waarbij de verwachting is dat hiermee geen verdere lekkages zullen gaan plaatsvinden in de toekomst. Hierdoor sluiten we dit budget eind 2025 af.	J	20.703	405	20.298	76.535		76.535	56.237	
Vervanging bouwkundig deel gemalen Methen De rioolgemalen RG Methen en Heerenmäten zijn aan vervanging toe. Op basis van de eerste geschatte kosten is één geheel nieuw hoofdgemaal fors duurder en worden de bestaande 2 gemalen gerenoveerd. Op het geplande moment van uitvoering in 2024 was de grondwaterstand te hoog, hetgeen hoge kosten met zich meebrengt. Op grond hiervan is de uitvoering uitgesteld naar 2025. De werkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	134.468	134.874	-406	-406	
Snelfietsroute F12 traject 7&9 De snelfietsroute tussen Didamseweg en Voltastreet is gerealiseerd. In het voorjaar van 2026 wordt de fietsbrug gerealiseerd nabij de watergang van de Didamseweg. Door leveranciersproblemen heeft dit vertraging opgeleverd. In het voorjaar wordt ook de 'ketting' verlichting van de snelfietsroutes geplaatst en het groen aangeplant.	N	993.683	257.666	736.017	1.202.994	307.298	895.696	159.679	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Voetgangersoversteekplaatsen parkeerring We hebben eerder een extern onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden voor het aanpassen van de oversteekplaatsen centrum. Denk hierbij aan de mogelijkheid om de maximale snelheid terug te schroeven. We zijn gestart met de voorbereiding. We verwachten hier begin 2027 met de werkzaamheden aan te vangen.	N			0	92.275	0	92.275	92.275	
Krediet actieplan 2e fase revitalisering Tatelaar Ondernemers en Lindus hebben 16 januari 2025 een vereniging opgericht. Zij stellen een actieplan op. In dit actieplan staan de thema's waar ze de komende jaren op willen focussen en ook willen ze meer leden aantrekken. Een parkmanager is onderdeel van het actieplan. In dit actieplan staan ook de benodigde investeringen in de openbare ruimte ter beoordeling door de gemeente. Er worden gesprekken gevoerd met de provincie over subsidie voor de onderdelen van het actieplan.	N	0	-11.906	11.906	222.607	59.561	163.046	151.140	
Gimbornhof De afgelopen jaren is er snoeiwerk verricht door medewerkers van Kansrijk de Liemers in het kader van dagbesteding. Dit heeft geen kosten met zich mee gebracht. Deze samenwerking is nu beëindigd. Aan de zijde van het Juvenaat komt een extra toegang tot het park. Realisatie van de toegang hangt mede samen met de ontwikkeling van het Juvenaat. De voorbereiding om de aansluiting te realiseren heeft vertraging opgelopen aangezien de vergunning van het project nog niet verleend is. De vergunning is in 2025 verleend echter er zijn door omwonenden bezwaren ingediend. De inrichting van de buitenruimte zou hierdoor ook nog weer kunnen wijzigen. Hierdoor loopt de uitvoering opnieuw vertraging op van een half jaar tot mogelijk een jaar. De verwachting nu is dat de aansluiting in 2027 kan worden gerealiseerd.	N			0	83.952		83.952	83.952	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Revitalisering Giesbeek In verband met het plaatsen van 13 trafostations, waar we op wachten, verwachten we in Q3 2025 de werkzaamheden uit te voeren. Dit gaat niet lukken aangezien wij van Liander nog geen planning hebben ontvangen. Waarschijnlijk wordt dit 2026 of 2027.	N			0	161.150	2.457	158.693	158.693	
Onderzoek PlanMER Witte Kruis (verbinding Gelders Eiland met A12) Het onderzoek planMER kan als afgerond beschouwd worden. De subsidie is eind Q1 2025 verantwoord. De subsidie is in de zomer 2025 definitief beschikt door de provincie. Hierdoor sluiten we dit budget in 2025 af. De studie Witte Kruis is onderdeel van een ander investeringsbudget nl. Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis.	J	52.883	3.682	49.201	90.945	8.059	82.886	33.686	
Geitenwaard -fietspad (K) Betreft de nieuwe fietsstructuur tussen Herwen, Pannerden en Lobith. We zijn hier nog niet mee gestart. De ontzanding van de Lobberdenseweg gaat plaatsvinden en hier komt een hele nieuwe fietsstructuur. De verwachting is dat deze werkzaamheden niet eerder aanvangen dan 2027.	N			0	99.301		99.301	99.301	
Vervangen brug Eltenseweg(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervangingen aan de brug. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Op basis van 2 jaarlijkse inspectie (via hoogte meting) is er nog geen reden voor vervanging. Op grond hiervan wordt voorgesteld dit investeringsbudget naar 2026 door te schuiven.	N			0	315.000	0	315.000	315.000	
Planvorming Herinrichting Edisonstraat Er is een verkeersstructuur opgesteld voor Hengelder en Tatelaar. De Edisonstraat maakt hier deel van uit. Het concept ontwerp is verder uitgewerkt met kruispuntoplossingen.Het ontwerp wordt dit jaar besproken met ondernemers. Hierna kan de raming geactualiseerd worden en kunnen de werkzaamheden worden aanbesteed (bij voldoende budget) .	N			0	50.000	7.849	42.151	42.151	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Herinrichten Raadhuisplein De uitvoering is gestart in september 2022. De markthaken zijn in 2025 geplaatst. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	5.486		5.486	5.486	
Herinrichting Muldershof We starten in het vierde kwartaal 2024 met de uitvoering en dit zal naar verwachting 2025 gereed zijn. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	22.168	28.953	-6.785	-6.785	
Bouwkundige aanpassing ds. Jonkerschool Dit krediet is beschikbaar gesteld. De Ds. Jonkersschool is m.i.v. augustus 2021 niet meer in gebruik voor het onderwijs. In overleg met inwoners van Lathum wordt bekeken welke gebruiksmogelijkheden er zijn voor de Ds. Jonkersschool. In 2023 is een start gemaakt met de verdere planontwikkelingen 'Lathum Later' waar de Ds. Jonkersschool onderdeel van uit maakt.	N			0	25.000	0	25.000	25.000	
Aanpassing locaties Liemers College (VO) (K) Budget wordt ingezet voor werkzaamheden t.b.v. de definitiefase.	N			0	3.500.000	91.957	3.408.043	3.408.043	
Herinr. voorterrein Turmac Cultuurf. en ged Kerkst. Op het voorterrein van de Turmac Cultuur Fabriek vinden ongewenste verkeersbewegingen plaats die overlast veroorzaken voor voetgangers en schade aanbrengen aan de openbare ruimte. Om deze overlast tegen te gaan hebben wij enkele aanpassingen uitgevoerd om het parkeren te ontmoedigen, waaronder bebording, bewegwijzering en handhaving. Via de RIB 'aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek' hebben wij u al uitgebreider geïnformeerd over de stand van zaken. De werkzaamheden zijn in 2024 nagenoeg afgerond n in 2025 geheel afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	17.128	16.136	992	992	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Rioolcombi (kolkenzuiger) (vervangt 211) Betreft vervangingsinvestering. In 2024 gaan wij tot vervanging over. De rioolcombi is in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	400.000	407.267	-7.267	-7.267	
Zevenaar - Bruisend maken centrum Beschikbaar gestelde investering voor het bruisend maken van het centrum vanuit een wens van de centrumondernemers. Plaatsing van een bomenbank in de Grietsestraat wordt meegenomen met de herinrichting van Muldershof in 2025. Deze werkzaamheden worden in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	43.036	44.045	-1.009	-1.009	
Carrousel/Maatjes verbouw - aanpassing De verbouwingswerkzaamheden zijn in 2022 gestart en zijn in 2023 afgerond. In 2024 vindt de afrekening plaats. Hiervoor wordt contact opgenomen met LiemersNovum na de zomervakantie. Daarnaast loopt er nog een traject voor de (her)inrichting van de speel- en leertuin van de basisschool en de (her)inrichting van het peuterplein. De eindinspectie voor de speelterreinen heeft in januari 2025 plaatsgevonden. Hiervoor is de laatste factuur betaald in februari 2025. De eindafrekening voor de aanpassingen aan het schoolgebouw is in 2025 binnengekomen. Deze is verwerkt en betaald in 2025. Hiermee kan deze post afgesloten worden.	J			0	146.881	36.486	110.395	110.395	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Invullen gebouw Raadhuisplein 1 In maart 2018 is een raming gemaakt van de te verwachten bouwkosten voor de inrichting van Raadhuisplein 1D. Hier is toen gerekend met kostenkengetallen voor de inrichting van een openbaar toilet, ruimte voor de marktmeester, een kantoor en een grote ruimte voor fietsparkeren. De raming kwam uit op € 130.000, met een aanvullend budget van € 5000 voor de voorbereiding. Later (2021) is daar nog behoefte aan opslag en kleedruimte voor evenementen bij gekomen. Echter, ten tijde van het moment van oplevering (december 2021) van de ruimte aan de gemeente, zijn er opnieuw discussies gevoerd over de invulling van deze ruimte. Na intern beraad en afstemming met het college is er eind 2023 besloten vast te houden aan de in 2018 bedachte invulling. Voor deze invulling is inmiddels een ontwerp uitgewerkt en zijn er offertes opgevraagd. Door stijging van de bouwkosten is het destijds geraamde bedrag onvoldoende om de invulling te realiseren. Bij de 2e voortgangsrapportage 2024 is het budget met € 40.000 verhoogd. De werkzaamheden zijn volledig uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	175.146	174.014	1.132	1.132	
Vervangen BOV 2016-2025 masten 2025 (K) Conform beleidsplan openbare verlichting. De werkzaamheden worden naar verwachting in 2025 uitgevoerd waaronder bij de Methen. De doorlooptijd is hier langer dan normaal als gevolg van Liander en de aannemer die personeelstekort heeft. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De uitvoering van de werkzaamheden zijn eind 2025 grotendeels gereed.	N			0	195.869	182.027	13.842	13.842	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Vervangen BOV 2016-2025 armaturen 2025 (K) Conform beleidsplan openbare verlichting. De werkzaamheden worden naar verwachting in 2025 uitgevoerd waaronder bij de Methen. De doorlooptijd is hier langer dan normaal als gevolg van Liander en de aannemer die personeelstekort heeft. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De uitvoering van de werkzaamheden zijn in 2025 gestart en lopen door in 2026.	N			0	237.000	96.902	140.098	140.098	
Herinrichting Kop van Tolkamer In de raadsvergadering op 26 april 2023 hebben wij aan u het raadsvoorstel 'Kop van Tolkamer' voorgelegd. Nadat u de gereserveerde investering ad € 900.000 voor de herinrichting van de openbare ruimte in de Kop van Tolkamer beschikbaar heeft gesteld, starten wij in maart 2024 met de uitvoering van de eerste fase. De tweede fase is in voorbereiding en gestart in augustus. Wij verwachten het project in 2027 af te ronden. Dit in verband met het vervangen van het kabels- en leidingennet.	N			0	454.627	27.652	426.975	426.975	
Iveco II / Iveco V-05-DRX (373) Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachtte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2023 is het vervangende voertuig geleverd. Met betrekking tot het dispuut zijn partijen in Q4 2025 tot overeenstemming gekomen. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	14.715	0	14.715	14.715	
Vrachtwagen DAF CF75(K) Betreft vervangingsinvestering. De vrachtwagen is in Q3 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	410.000	417.801	-7.801	-7.801	
Mercedes Sprinter Pick-up Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N			0	62.709	0	62.709	62.709	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Toyota Hi-Lux / Iveco VZF-30-B (364) begraven Betreft Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachtte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. Ivm met een dispuut over de levering van voertuigen als onderdeel van deze aanbesteding is de openstaande factuur die betrekking heeft op dit voertuig nog niet voldaan. Met betrekking tot het dispuut zijn partijen in Q4 2025 tot overeenstemming gekomen. De definitieve afwikkeling hiervan wordt begin 2026 verwacht. Voorgesteld wordt dit krediet bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	55.108	38.430	16.678	16.678	
Tractor MF Betreft vervangingsinvestering. De oude tractor MF is verkocht omdat deze niet geschikt is voor de huidige werkzaamheden. De opbrengst is verantwoord in de exploitatie. Hiervoor zijn twee kubota's (tractor en voertuig voor ruig terrein) gekocht in 2025. Deze activa hebben we gesplitst in de administratie (7182/7493). Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	75.000	28.025	46.975	46.975	
Service auto VW transporter Betreft vervangingsinvestering (gemalenwagen). In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachtte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. Dit vervangende voertuig is tot op heden niet geleverd vanwege een lopende discussie met de leverancier met betrekking tot het chassis en de opbouw. Met betrekking tot het dispuut zijn partijen in Q4 2025 tot overeenstemming gekomen dat dit voertuig niet afgenomen en geleverd wordt. Dit voertuig wordt in 2026 opnieuw aanbesteed.	N			0	102.416	0	102.416	102.416	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Ford Transit Connect Betreft vervangingsinvestering. In 2024 is het oude voertuig verkocht en het nieuwe voertuig besteld (E-voertuig Citroen Jumpy). Deze is in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	45.000	44.186	814	814	
Vloeistoftank 32000 liter Betreft vervangingsinvestering. Eind 2022 is er een scheur in de betonwand geconstateerd waardoor vervanging noodzakelijk is. In 2025 is opnieuw afgewogen wat de beste strooimethodiek is en wordt een keuze gemaakt in het vervangen van deze tank of het aanschaffen van een ander object. De aanbesteding is afgerond. Deze opslagtank heeft plaatsgemaakt voor een eigen zoutmenginstallatie voor productie van pekelwater. Inkoop en buffer van pekelwater in deze tank zijn nu niet meer nodig. De zoutmenginstallatie is verdeeld over krediet 7288 en 7205. In 2026 worden afronden werkzaamheden uitgevoerd tbv de zoutmenginstallatie.	N			0	33.000	6.977	26.023	26.023	
Fietspadstrooier Betreft vervangingsinvestering. Deze fietspadstrooier is aanbesteed en kan optioneel afgeroepen worden. Dit is mede afhankelijk van levering van de pick-up.	N			0	50.000	0	50.000	50.000	
Verduurzaming brandweerkazerne Zevenaar We verwachten in 2024 de verduurzaming van de brandweerkazerne te realiseren. Voor wat betreft de koel- en luchtverversingsinstallaties zijn de werkzaamheden gerealiseerd. Voor het aanbrengen van zonnepanelen is in 2025 een aanvullend investeringsbudget verduurzaming aangevraagd. Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	3.178	3.178	0	0	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Lobith-Noord: vernieuwen riool-stelsel etc. Investeringsbudget voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemalen. Is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan in 2019-2020. De investeringen uit het Watertakenplan 2022-2026 en IBOR 2023-2027 hebben wij deels ingezet om dit budget te verhogen, zoals aan u voorgesteld in de raadsvergadering op 29 maart 2023. Dit is onderdeel van een project met een integrale aanpak waarbij ook wegen, groen en openbare verlichting worden meegenomen. Wij verwachten de werkzaamheden in de periode 2024 t/m begin 2028 te verrichten. De uitvoering van fase I is in mei 2025 gestart. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	2.372.236	1.990.352	381.884	381.884	
Gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's 2024 (K) Deze investering is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan in 2019-2020. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar beperkt wordt uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 zijn de voorbereiding en planning van de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' gestart. De verwachting is in het 2e kwartaal 2026 te starten met de uitvoering.	N			0	368.028	73.989	294.039	294.039	
Gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's 2023 Deze investering is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan in 2019-2020. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De lopende werkzaamheden zijn uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	235.877	235.066	811	811	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Ondergrondse restafvalcontainers Investeringsbudget voor het vervangen van de ondergrondse containers voor restafval. Op twee plaatsen zijn deze nog niet vervangen in 2025 vanwege een bezwaarprocedure. Deze is afgerond en wij zijn in het gelijk gesteld. Opdracht voor plaatsing is uitgezet.	N			0	10.062	2.653	7.409	7.409	
Vervangen VW crafter bus (355) Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N			0	61.000	0	61.000	61.000	
Vervangen vangen VW crafter/kipper (356)(K) Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N			0	88.000	0	88.000	88.000	
Vervangen vangen VW crafter/kipper (357)(K) Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N			0	88.000	0	88.000	88.000	
Kia EV3 4-TXN-62 (480)(K) Betreft vervangingsinvestering. Deze is in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	35.000	35.054	-54	-54	
Servicewagen t.b.v. bordenploeg (nw) / Iveco V-06-DRX (374) Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachtte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig geleverd. Met betrekking tot het dispuut zijn partijen in Q4 2025 tot overeenstemming gekomen. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	4.279	0	4.279	4.279	
Maailandwagen (637)(K) Betreft vervangingsinvestering. In 2026 wordt bezien of deze vervangen moet worden aangezien deze voor een andere functie (bladcampagne) wordt ingezet of dat dit krediet wordt omgevormd naar een snipperkar waarbij aanvullende investering wordt gevraagd.	N			0	65.000	0	65.000	65.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Vervangen grote zoutsproeier Epoke (GH-3)(K) Betreft vervangingsinvestering. Deze is in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	65.000	62.179	2.821	2.821	
Vervangen grote zoutsproeier Epoke (GH-7)(K) Betreft vervangingsinvestering. Deze is in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	65.000	65.316	-316	-316	
Bouw toiletvoorziening Breuly Deze is in 2021 geplaatst maar inmiddels twee keer vernield. In 2023 onderzoeken we de mogelijkheden voor een nieuwe voorziening. De verwachting is vooralsnog dat deze niet wordt vervangen in 2024. In 2025 wordt vanuit vastgoed bezien of eventuele vervanging moet plaatsvinden. In 2026 kan een besluit worden genomen over dit krediet.	N			0	26.228	0	26.228	26.228	
Zoutsilo Deze zoutsilo is technisch nog niet afgeschreven en wordt ingezet voor de gladheidsbestrijding. Dit krediet is samen met 7205 aangewend voor de eigen zoutmenginstallatie. Inkoop van pekelwater is hierdoor niet meer nodig. In Q4 2025 is de zoutmenginstallatie geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	37.000	36.955	45	45	
Vervanging werkplekken hardware 2024 Het vervangen van hardware van de vaste en mobiele werkplekken gaat volgens een vooraf gepland proces. De apparatuur wordt vervangen op basis van een vooraf gedefinieerde levenscyclus. In 2025 zijn nog enkele uitgaven gedaan, waarna het krediet afgesloten kan worden.	J			0	32.291	32.981	-690	-690	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Vervanging werkplekken hardware 2025(K) Het vervangen van hardware van de vaste en mobiele werkplekken gaat volgens een vooraf gepland proces. Het gaat onder meer om laptops, thin clients, docking stations, beeldschermen en smartphones. In 2025 zijn alle thin clients vervangen door docking stations. De aanschaf van laptopkasten heeft tot een extra uitgaaf van € 8.200 geleid. Krediet kan afgesloten worden.	J			0	144.450	152.664	-8.214	-8.214	
Kop van Tolkamer: vernieuwen riool-stelsel etc. In de raadsvergadering op 26 april 2023 hebben wij aan u het raadsvoorstel 'Kop van Tolkamer' voorgelegd. De uitvoering van de werkzaamheden starten in 2024 en zullen naar verwachting 2025-2027 gereed zijn.	N			0	191.968	30.288	161.680	161.680	
Marktplein Lobith: vernieuwen riool-stelsel Investeringsbudget voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemalen.Tevens is deze investering bestemd voor klimaatadaptatieve maatregelen en vernieuwingswerkzaamheden. Is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan 2021. Gezien de stijgende prijzen en het vergroten van het aantal klimaatadaptieve maatregelen hebben wij investeringen uit het Watertakenplan 2022-2026 deels ingezet om dit budget te verhogen, zoals aan u voorgesteld in de raadsvergadering op 29 maart 2023. Uitvoering eerste fase is in juni 2024 gestart en in 2025 afgerond. Daarna volgt de tweede fase, uitvoering start in 2027. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	804.052	619.019	185.033	185.033	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Vervanging fietstunnel onder de weg 7Poort Dit project heeft een directe relatie met ViA15 en de aansluiting van de weg Hengelder op de A12 (aansluiting Zevenaar-Oost) en in het verlengde daarvan BusinessPark 7Poort. Het project ViA15 heeft door procedures forse vertraging opgelopen. Dat is de reden dat de vervanging van de fietstunnel tot nu toe niet is opgestart. Inmiddels is er een definitieve planning vanuit Rijkswaterstaat en wordt deze fietstunnel ingepland en opgepakt. Voorheen bleek verlenging van de fietstunnel niet mogelijk te zijn. Naar nu blijkt is dat zeer waarschijnlijk wel mogelijk. Op dit moment worden in overleg met de leverancier van de fietstunnel de mogelijkheden van verlenging onderzocht. Om deze reden bestaat er een reële kans dat, ondanks de forse kostenstijgingen in de markt, het beschikbaar gestelde investeringsbudget voldoende zal zijn voor verlenging van de fietstunnel. Indien dat niet het geval blijkt te zijn komen we met een nader voorstel naar de raad.	N			0	285.598	0	285.598	285.598	
Herinrichting Markt Zevenaar In oktober 2023 zijn we gestart met de herinrichting Markt Zevenaar. We verwachten dit project medio 2025 af te ronden. Door de aanleg van kabels en leidingen schuift een deel van de werkzaamheden door naar medio 2026.	N			0	129.801	22.886	106.915	106.915	
Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar Provinciale subsidie van € 100.000 is verleend en de definitieve uitgangspunten zijn door u in december 2021 vastgesteld. De school is in september 2024 gesloopt. De uitvoering van de werkzaamheden, de aanleg van het buurtpark zijn in Q4 2024 gestart en zijn in Q4 2025 opgeleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J	99.936	79.936	20.000	200.974	167.050	33.924	13.924	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Verkeersregelinstallaties 2023 Beschikbaar gesteld in IBOR. Het wel of niet vervangen van de verkeersregelinstallatie Platanenlaan is sterk afhankelijk van de besluitvorming A12/A15 doordat verkeersstromen mogelijk anders gaan lopen. Hierdoor staat deze vervangingsinvestering in 2023 tijdelijk stil. In 2024 wordt de verkeersregelinstallatie vervangen omdat dit gezien ouderdom noodzakelijk is. In 2024 is de voorbereiding en aanbesteding afgerond. In 2025 is de uitvoering van de werkzaamheden gestart en uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	23.310	23.133	177	177	
Verkeersregelinstallaties 2024 (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Het wel of niet vervangen van de verkeersregelinstallatie Platanenlaan is sterk afhankelijk van de besluitvorming A12/A15 doordat verkeersstromen mogelijk anders gaan lopen. Hierdoor staat deze vervangingsinvestering in 2023 tijdelijk stil. In 2024 wordt de verkeersregelinstallatie vervangen omdat dit gezien ouderdom noodzakelijk is. In 2024 is de voorbereiding en aanbesteding afgerond. In 2025 is de uitvoering van de werkzaamheden gestart en uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	109.750	110.423	-673	-673	
Verkeersregelinstallaties 2025 (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Het wel of niet vervangen van de verkeersregelinstallatie Platanenlaan is sterk afhankelijk van de besluitvorming A12/A15 doordat verkeersstromen mogelijk anders gaan lopen. Hierdoor staat deze vervangingsinvestering in 2023 tijdelijk stil. In 2024 wordt de verkeersregelinstallatie vervangen omdat dit gezien ouderdom noodzakelijk is. In 2024 is de voorbereiding en aanbesteding afgerond. In 2025 is de uitvoering van de werkzaamheden gestart en grotendeels uitgevoerd.	N	0	0	0	114.500	89.065	25.435	25.435	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Verlichting duurzaam en circulair 2023 (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. De voorbereiding is in 2024 gestart. De werkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	30.000	33.011	-3.011	-3.011	
Verlichting duurzaam en circulair 2024 (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. De voorbereiding is in 2024 gestart. De werkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	60.000	56.689	3.311	3.311	
Verlichting duurzaam en circulair 2025 (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. De voorbereiding is in 2024 gestart. De werkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	80.000	80.000	0	0	
Verlichting duurzaam en circulair 2026(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. Het totale investeringsbudget is gefaseerd in jaren. In 2025 zijn de werkzaamheden al verder gevorderd dan in de fasering geraamd was. Daarom is nu al een deel van het budget van 2026 gebruikt.	N			0		20.981	-20.981	-20.981	
Vervangen oeverbeschoeiing 2024 (K) De investering komt voort uit het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. In 2024 vindt onderzoek plaats en in 2025 is een damwand geplaatst. Het resterende investeringsbudget wordt ingezet voor de verbetering van de vijver aan de Kampsingel. Het definitieve ontwerp wordt in maart 2026 verwacht. De uitvoering zal omstreeks Q3 2026 plaatsvinden.	N			0	50.000	18.165	31.835	31.835	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Vervangen oeverbeschoeiing 2025 (K) De investering komt voort uit het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De gemeente draagt bij aan het herstel van de vijver in Pannerden aan de Doorneburgseweg. Bij een 50/50-overeenkomst met het waterschap zal de gemeente een bedrag van € 75.000 voldoen, op een totale kostenpost van € 150.000. Het resterende investeringsbudget wordt ingezet voor de verbetering van de vijver aan de Kampsingel. Het definitieve ontwerp wordt in maart 2026 verwacht. De uitvoering zal omstreeks Q3 2026 plaatsvinden.	N			0	100.000	0	100.000	100.000	
Minigemalen 2025 Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervanging van mini- en drukgemalen. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar beperkt wordt uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 zijn de voorbereiding en planning van de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' gestart. De verwachting is in het 2e kwartaal 2026 te starten met de uitvoering.	N			0	97.454	11.963	85.492	85.492	
Methen en Heerenmäten: vrijverval riool Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. De werkzaamheden voor de vervanging vrijverval riolering Methen en Heerenmäten zijn in 2025 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	200.000	200.604	-604	-604	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Renovatie 2025 Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Dit investeringsbudget zetten we in om plaatselijke renovatie (relinen) van slechte leidingen uit te kunnen voeren. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar niet uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 is gestart met de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' welke in het 1e kwartaal 2026 op de markt is gebracht. Daarna wordt gestart met de uitvoering.	N			0	250.000	86.743	163.257	163.257	
Gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's 2025 (K) Deze investering is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan in 2019-2020. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar beperkt wordt uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 zijn de voorbereiding en planning van de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' gestart. De verwachting is in het 2e kwartaal 2026 te starten met de uitvoering.	N			0	148.000	0	148.000	148.000	
Gemalen bouwkundig 2024 (K) Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervanging van het bouwkundige deel van de (hoofd)gemalen. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar niet wordt uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 zijn de voorbereiding en planning van de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' gestart. De verwachting is in het 2e kwartaal 2026 te starten met de uitvoering.	N			0	228.145	0	228.145	228.145	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Gemalen bouwkundig 2025 (K) Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervanging van het bouwkundige deel van de (hoofd)gemalen. De verwachting is dat het investeringsbudget dit jaar niet wordt uitgegeven vanwege personeelstekort, door verloop en ziekte, en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke aanbestedingen en raamcontracten om conform het inkoopbeleid te handelen. In 2025 zijn de voorbereiding en planning van de aanbesteding 'mini & hoofdgemalen' gestart. De verwachting is in het 2e kwartaal 2026 te starten met de uitvoering.	N			0	108.500	0	108.500	108.500	
Ambities wegen Angerlo Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit betreft het investeringsbudget voor Angerlo. De werkzaamheden zijn in 2025 nagenoeg afgerond. We voegen dit budget om administratieve redenen toe aan het budget ambities Lobith Zuid.	N			0	8.872	719	8.153	8.153	
Ambities wegen Lobith-Zuid(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit betreft het investeringsbudget voor Lobith-Zuid en naar verwachting sluiten we dit investeringsbudget in 2026 af. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren.	N			0	22.500	12.941	9.559	9.559	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Ambities wegen 2025(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	30.000	26.509	3.491	3.491	
Straatmeubilair 2025 (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we ter aanvulling op bestaande plannen. Voorgesteld wordt dit krediet bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	50.000	50.138	-138	-138	
Heftruck Toyota(K) Betreft vervangingsinvestering. In 2025/2026 wordt bezien of deze vervangen moet worden.	N			0	25.000	0	25.000	25.000	
Reguliere vervanging bomen 2023 Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen. In 2023 is gestart met de voorbereiding. In 2024 zijn de werkzaamheden grotendeels uitgevoerd en in 2025 is dit afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	7.471	7.494	-23	-23	
Reguliere vervanging bomen 2024 (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen. In 2023 is gestart met de voorbereiding. In 2024 is het kap- en vervangingsplan in beeld gebracht. In 2025 zijn de werkzaamheden uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	160.000	162.054	-2.054	-2.054	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Reguliere vervanging bomen 2025 Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen. In 2025 wordt voorafgaand aan de vervangingen de boomveiligheidscontrole uitgevoerd en eind van het jaar gereed. Uitvoering vindt eind 2025 begin 2026 plaats.	N			0	160.000	24.281	135.719	135.719	
Reguliere vervanging groen 2023 Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Tolkamer, Babberich, Lentemorgen 1 en 2, de Horst en Riverparc . De werkzaamheden voor Lentemorgen 1 en 2, de Horst en Riverparc zijn uitgevoerd. De werkzaamheden voor Tolkamer en Babberich starten in Q4 2025 samen met Stegeslag en zijn ook uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	345.057	345.057	0	0	
Reguliere vervanging groen 2024(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Tolkamer, Babberich, Lentemorgen 1 en 2, de Horst en Riverparc. De plannen zijn gereed en de uitvoering vindt plaats in 2025. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	327.507	328.945	-1.438	-1.438	
Reguliere vervanging groen 2025(K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen. De verwachting is dat deze werkzaamheden, waaronder renovatie groen Stegeslag, eind 2025 en 2026 starten.	N			0	400.000	35.119	364.881	364.881	
Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting. Deze werkzaamheden hebben we in 2024 en 2025 gerealiseerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	1.372	495	877	877	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen 2024(K) Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting. We verwachten dit grotendeels in 2026 te realiseren.	N			0	81.836	0	81.836	81.836	
Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen 2025(K) Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting. We verwachten deze werkzaamheden in 2026 te realiseren.	N			0	100.000	0	100.000	100.000	
Vervanging speeltoestellen 2024 Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van verouderde speeltoestellen die aan het eind van de technische levensduur zijn. Het investeringsbudget is zoals verwacht nagenoeg geheel besteedt in 2025 aan onder andere de speeltoestellen van Zwanenwaay en Riverparc. Het restant van de werkzaamheden wordt in 2026 uitgevoerd.	N			0	243.368	226.439	16.929	16.929	
Vervanging speeltoestellen 2025 Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van verouderde speeltoestellen die aan het eind van de technische levensduur zijn. Dit investeringsbudget zou grotendeels in 2025 worden besteedt. Als gevolg van weersomstandigheden zijn de werkzaamheden van de Halssteinstraat en Olmen in januari en februari gerealiseerd. In 2026 wordt naar verwachting onder andere de speeltoestellen van de Beyenstraat vervangen.	N			0	280.888	0	280.888	280.888	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Duurzaam materieel speelvoorzieningen 2024 Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. Denk hierbij aan het hergebruik van bestaande speelvoorzieningen en het gebruik van duurzaam materiaal. Dit investeringsbudget is in 2025 niet ingezet aangezien sprake is geweest van volledige vervanging en geen hergebruik van speelvoorzieningen. In 2026 is sprake van het duurzaam opknappen van bestaande speelvoorzieningen en het vergroenen van speelplekken.	N			0	20.245	1.299	18.946	18.946	
Duurzaam materieel speelvoorzieningen 2025 Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. Denk hierbij aan het hergebruik van bestaande speelvoorzieningen en het gebruik van duurzaam materiaal. Dit investeringsbudget is in 2025 niet ingezet aangezien sprake is geweest van volledige vervanging en geen hergebruik van speelvoorzieningen. In 2026 is sprake van het duurzaam opknappen van bestaande speelvoorzieningen en het vergroenen van speelplekken.	N			0	30.000	0	30.000	30.000	
Uitbreiding bomen 2025 Dit investeringsbudget gebruiken we voor de uitbreiding van bomen. Het is lastig de nieuwe bomen te planten gezien de zeer beperkte grondposities die we hebben mede als gevolg van reeds bestaande en in ontwikkeling zijnde bouwopgaven. De verwachting is dat deze bomen in 2025 en 2026 worden geplant.	N			0	100.000	42.362	57.638	57.638	
Uitbreiding bomen 2026 Dit investeringsbudget gebruiken we voor de uitbreiding van bomen. Het is lastig de nieuwe bomen te planten aangezien we zeer beperkte grondposities hebben mede als gevolg van reeds bestaande en in ontwikkeling zijnde bouwopgaven. De verwachting is dat we hier in het voorjaar en najaar 2026 uitvoering aan geven.	N			0	100.000	0	100.000	100.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Realiseren rivierklimaatpark Het voorkeursalternatief is in 2025 uitgewerkt naar een voorkeursvariant (vkv) die in het voorjaar van 2026 door de stuurgroep kan worden vastgesteld. Vanuit het project Rivierklimaatpark IJsselpoort zijn voor gemeente Zevenaar de belangrijkste speerpunten voor Rhederlaag: het vergroten van de verkeersveiligheid van de Marsweg en het versterken van de gebiedsentree aan de Koestraat. Dit is gepland in 2027. De herinrichting van de Koestraat (de verbindingsweg tussen Rivierweg en Marsweg) is geen onderdeel van de scope van het project. Deze herinrichting is echter noodzakelijk voor het vergroten van de verkeersveiligheid rondom Rhederlaag en de herkenbaarheid van het gebied. Hiervoor is in 2024 een planstudie gestart. Deze studie is door de uitgestelde vaststelling van de voorkeursvariant tijdelijk 'on hold' gezet en wordt vervolgd in 2026. Onderzocht wordt of in een later stadium ook voor de Koestraat en de directe omgeving ervan een kwaliteitsslag haalbaar is. Daarnaast is Rivierklimaatpark voor de ondernemers in het gebied Rhederlaag van belang omdat op basis van deze samenwerking gebruik kan worden gemaakt van de zogenaamde Maatwerkregeling. Deze regeling is een uitzondering op de regel dat buitendijks geen "niet rivier-gebonden" activiteiten mogen worden ontwikkeld. Voor aanpassing van de Marsweg is er vanuit provincie en gemeente gezamenlijk een budget beschikbaar van € 2.400.000 (50/50 verdeling Prijspeil 2019). In de begroting 2026-2029 is voor indexatie een aanvullend bedrag € 300.000 door de raad beschikbaar gesteld.	N			0	75.000	0	75.000	75.000	
Vervangen Servicewagen 468 VJ-092-F (K) Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N			0	34.000	0	34.000	34.000	
Afvalbakken Beschikbaar gesteld bij de kadernota in 2024 voor begrotingsjaar 2025. Eind 2025 wordt gestart met een voorstel voor beleidswijziging met betrekking tot de hondenuitlaatterreinen. Aanvang van de werkzaamheden vindt niet in 2025 plaats maar in 2026.	N			0	60.000	0	60.000	60.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Beregeningsinstallaties sportvelden(K) Om het beregenen van de sportvelden effectiever en efficiënter uit te voeren is een investeringsbudget beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zijn afgerond. Verantwoording vind plaats in 2026 in afwachting van definitieve toekenning van de subsidie.	N			0	-2.092	0	-2.092	-2.092	
Led verlichting sportvelden In 2023 is besloten een investeringsbudget beschikbaar te stellen om sportaanbieders te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie door middel van het investeren in ledverlichting. De investering is uitgevoerd door Ataro BV en afgerond in 2025. Definitieve verantwoord vind plaats in 2026 in afwachting van vaststelling van de aangevraagde subsidie.	N			0	-2.014	0	-2.014	-2.014	
Hondenloslooopterreinen Beschikbaar gesteld bij de kadernota in 2024 voor begrotingsjaar 2025. Eind 2025 wordt gestart met een voorstel voor beleidswijziging met betrekking tot de hondenuitlaatterreinen. Aanvang van de werkzaamheden vindt niet in 2025 plaats maar in 2026.	N			0	140.000	0	140.000	140.000	
Herstel dak en kozijnen basisschool de Bem In juli 2023 is door de raad besloten om € 100.389 voor herstel van dak en kozijnen beschikbaar te stellen. De laatste werkzaamheden zijn in najaar 2024 afgerond en verantwoord in 2025, waarna definitieve afrekening heeft plaatsgevonden .	J			0	50.260	35.648	14.612	14.612	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Invest. duurzaamheidsmaatregelen eigen org. 2024(K) Voor de investeringsbudgetten die reeds door de raad zijn toegekend (tot en met de begroting 2023-2026) biedt het transitiebudget vanuit het Klimaatplan de mogelijkheid om in deze gevallen toch duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Hiervoor is voor investeringen 2024 € 400.000 beschikbaar. Het budget is niet volledig besteed omdat er minder aanvragen zijn ingediend dan verwacht. Het transitiebudget is bedoeld om lopende investeringsprojecten te helpen verduurzamen, maar in 2025 hebben budgethouders hier beperkt gebruik van gemaakt. Daardoor is een deel van het beschikbare krediet niet benut.	N			0	35.499	0	35.499	35.499	
Invest. duurzaamheidsmaatregelen eigen org. 2025(K) Voor de investeringsbudgetten die reeds door de raad zijn toegekend (tot en met de begroting 2023-2026) biedt het transitiebudget vanuit het Klimaatplan de mogelijkheid om in deze gevallen toch duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Hiervoor is voor investeringen 2025 € 400.000 beschikbaar. Dit bedrag is in de meerjarenbegroting 2026-2029 omgezet naar een kapitaallastenreserve voor de duurzame vervanging dakbedekking en zonnepanelen Turmac Cultuurfabriek.	J			0	0	0	0	0	
Voorbereidingskrediet Dijkweg e.o. Oud-Zevenaar In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties als de gebieden tot ontwikkeling worden gebracht. Voor het gebied wordt op dit moment een stedenbouwkundig plan alsmede een concept grondexploitatie opgesteld. En worden onderhandelingen gevoerd mbt de grondaankopen. In de 1e VGR 2026 stellen wij een aangepaste verdeling voor van het oorspronkelijke gevraagde totaalbedrag van € 900.000 voor de WVG-locaties.	N			0	56.698	76.568	-19.870	-19.870	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Voorbereidingskrediet Reisenakker Zevenaar In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties als de gemeente overgaat tot ontwikkeling. Voor het gebied worden op dit moment de uitgangspunten in beeld gebracht en eerste haalbaarheidsstudies uitgevoerd.	N			0	156.600	57.885	98.715	98.715	
Voorbereidingskrediet Groot Holthuizen Veld A In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties als de gemeente overgaat tot ontwikkeling van deze gronden. Voor het gebied wordt op dit moment een stedenbouwkundig plan alsmede een grondexploitatie opgesteld.	N			0	156.987	123.361	33.626	33.626	
Voorbereidingskrediet Groot Holthuizen Veld B In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties indien dit gebied ontwikkeld gaat worden. Voor het gebied wordt op dit moment een stedenbouwkundig plan alsmede een grondexploitatie opgesteld.	N			0	162.412	108.648	53.764	53.764	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Voorbereidingskrediet Witte Kruis e.o. Babberich(K) In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties, wanneer het gebied tot ontwikkeling komt. De fasering van de ontwikkeling van dit gebied is gericht op 2032. Momenteel wordt bekeken hoe haalbaar/realiseerbaar deze ontwikkeling is.	N			0	165.658	30.271	135.387	135.387	
Aankoop pand Stationsplein 4 Zevenaar(K) Het pand is in 2024 aangekocht door de gemeente. De verbouwwerkzaamheden zijn in 2025 afgerond en het pand is in gebruik genomen. De werkzaamheden zijn duurder uitgevallen dan aanvankelijk begroot. Dit is veroorzaakt door hogere renovatiekosten en het niet meenemen van de btw in de begrotingsaanvraag. Daarentegen is de transitievergoeding van het Rijk hoger dan geraamd.	J	940.000	1.034.000	-94.000	308.436	543.180	-234.744	-140.744	
18 containers voor luiers en incontinentiemat. Investeringsbudget voor containers voor luiers en incontinentiemateriaal. Het gevraagde investeringsbudget is niet geheel toereikend. Aanvullend wordt een investeringsbudget van € 11.000 gevraagd in de 2e voortgangsrapportage 2025. Deze verhoging wordt verklaard omdat er in de raming geen rekening is gehouden met dubbele trommels (lees inworpopeningen) voor optimale vulling van de containers. Hierdoor is er een trommel extra nodig en ook een extra paslezer. Daarnaast is bebording en bestickering niet meegenomen in de raming.	N			0	121.000	98.175	22.825	22.825	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Revitalisatie Parkeerdek Masiusplein Zevenaar(K) Beschikbaar gesteld bij de kadernota 2025. De afwatering van het parkeerdek is onvoldoende en vergt noodzakelijk onderhoud. De grond in de tussenlaag is verzadigd met water met als gevolg diverse verzakkingen op het plein. De geplande uitvoering in Q3 2025 is vertraagd. De risicoanalyse en het onderzoek om de uitvoeringsmethodiek in beeld te brengen is in samenwerking met de aannemer inmiddels afgerond. Duidelijk is geworden dat de uitvoering in meerdere fases moet plaatsvinden vanwege de bereikbaarheid van de parkeerkelders voor de omwonenden, bezoekers en winkeliers. De wijziging in de uitvoeringsmethodiek en uitvoering in meerdere fases leidt tot hogere kosten. In de 1e voortgangsrapportage 2026 wordt hiervoor extra investeringsbudget gevraagd.	N			0	525.000	22.631	502.369	502.369	
Pand Dorpsstraat 33 Angerlo Het pand is in 2024 aangekocht door de gemeente. De verbouwwerkzaamheden zijn in 2025 afgerond en het pand is in gebruik genomen.	J	314.816	346.297	-31.481	74.256	99.018	-24.762	6.719	
Werkplekken Turmac kantoorgebouw(K) Door de groei van het personeel de afgelopen jaren neemt de druk op het aantal beschikbare werkplekken toe, met name op de piekmomenten op dinsdag en donderdag. In het Turmac kantoorgebouw zijn in 2025 nieuwe werkplekken toegevoegd en bestaande bureaus omgebouwd. Er volgen in 2026 nog kosten voor het uitbreiden van enkele werkplekken op de 1e etage.	N			0	50.000	35.949	14.051	14.051	
Voorbereiding verv.nieuwb./renovatie Herenmaten(K) We verwachten deze investering in 2026, na afronding van de definitiefase, in te zetten.	N			0	250.000	0	250.000	250.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Bouwvoorbereiding basisschool de Wissel(K) In januari 2026 heeft de raad positief over een geamendeerd voorstel besloten, waarbij het budget is opgehoogd tot € 550.000. De ontwerpfase zal in voorjaar 2026 van start gaan. Hiermee zal de uitbetaling van het voorbereidingskrediet ook plaatsvinden. De verwachting is dat de ontwerpfase winter 2026/2027 afgerond zal worden en er in voorjaar 2027 verantwoording kan worden afgelegd door LiemersNovum.	N			0	250.000	0	250.000	250.000	
Klimaatadaptieve mtrg Bloemenk, Schrijversh, Oud Z Dit betreft een subsidie van de provincie. Deze wordt ingezet voor klimaatadaptieve maatregelen bij de revitaliseringsprojecten. Deze worden met ingang van 2025-2027 ingezet.	N	144.628	0	144.628	144.628		144.628	0	
Klimaatadaptieve mtrg Lobith, Tolkamer, Pannerden Dit betreft een subsidie van de provincie. Deze wordt ingezet voor klimaatadaptieve maatregelen bij de revitaliseringsprojecten. Deze worden met ingang van 2025-2027 ingezet.	N	144.628	0	144.628	144.628		144.628	0	
Veegwagen 27-BPR-5(K) Betreft de overgenomen veegwagen van de RDL. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	71.250	71.250	0	0	
Veegwagen 86-BNS-3(K) Betreft de overgenomen veegwagen van de RDL. Voorgesteld wordt dit investeriingsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0	65.000	65.000	0	0	
Veegtruck Betreft vervangingsinvestering. Dit voertuig wordt in 2026 aanbesteed.	N				100.000	0	100.000		
Grondverwerving binnen Wvg-locaties Op dit moment worden gesprekken gevoerd met grondeigenaren.	N				16.500.000	0	16.500.000		

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Vervanging zonnepanelen warmtep. gemeentewerf ZVN Dit krediet is voor de vervanging van de zonnepanelen en de warmtepomp. De opdracht is verstrekt en in 2025 zijn deze werkzaamheden uitgevoerd voor de gemeentewerf. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J				58.350	57.675	675		
Aanbrengen zonnepanelen brandweerkazerne Dit krediet is voor het aanbrengen van zonnepanelen. De opdracht is verstrekt en in 2025 zijn deze werkzaamheden uitgevoerd voor de brandweerkazerne. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J				37.900	37.722	178		
Lobith-Noord wegen: duurzaam en circulair Betreft ontvangen subsidie vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ten behoeve van duurzame of innovatieve maatregelen ter bevordering van een circulaire economie en vermindering van de CO_2 uitstoot. Deze subsidie wordt gebruikt voor duurzame bestratingsmaterialen in 2026/2027.	N	220.386	0	220.386	220.386		220.386	0	
Pannerden wegen: duurzaam en circulair Betreft ontvangen subsidie vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ten behoeve van duurzame of innovatieve maatregelen ter bevordering van een circulaire economie en vermindering van de CO_2 uitstoot. Deze subsidie wordt gebruikt voor duurzame bestratingsmaterialen in 2026/2027.	N	110.193	0	110.193	110.193		110.193	0	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Raadzaal inrichting en installaties Voor de vervanging van de apparatuur en audiovisuele middelen in de raadzaal is in 2023 voor het jaar 2025 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld. Het gaat om hardware (zoals camera's, microfoons en beeldschermen), software(licenties) en alle achterliggende technologie. In 2025 is hiervan € 8.400 uitgegeven aan advieswerkzaamheden rondom de aanbesteding. Voor vervanging en modernisering is een Europese aanbesteding nodig. Dit traject is complex vanwege de technische integratie en de organisatorische impact. Daarnaast zijn de kosten voor audiovisuele hardware de afgelopen jaren flink gestegen door onder andere wereldwijde tekorten aan componenten, handelstarieven en inflatie in de technologiesector. Om dit traject zorgvuldig, maatschappelijk verantwoord en tijdig te kunnen uitvoeren, is aanvullend budget van € 220.000 noodzakelijk. Het gaat hierbij om de kosten van hardware, technische installatiewerkzaamheden, advieskosten van de aanbesteding, en de kosten voor de uiteindelijke implementatie van het traject. Deze uitgaven verwachten we in de loop van 2026 te doen en lopen door in 2027. De extra kapitaallasten van jaarlijks € 30.000 doen zich vanaf 2028 voor en ramen wij in de 1e voortgangsrapportage 2026 bij.	N			0	100.000	8.400	91.600	91.600	
Voetpad K03 Ringbaan Noord / K04 Hekke Subsidie van de provincie voor de aanleg van de voetpaden op kruispunt Ringbaan Noord-Doesburgseweg. Deze werkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit krediet bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J	30.049	28.193	1.856	30.049	28.193	1.856	0	
Verwerving gronden en opstallen In de raadsvergadering van 17 december 2025 is een investeringsbudget van € 4.362.000 beschikbaar gesteld zodat de gemeente percelen grond in het gebied van de toekomstige uitbreiding van BusinessPark 7PoortII kan aankopen. Deze aankoop wordt naar verwachting in 2026 gerealiseerd.	N				4.362.000		4.362.000	4.362.000	

omschrijving	Afsl. j/n	Krediet I 2025	Inkomsten 2025	Restant inkomen	Krediet U 2025	Uitgave 2025	Restant uitgave 2025	Saldo krediet	Status
Machinepark OW Dit budget is bestemd voor de aanschaf van brandveilige batterij oplaadkasten. De verwachting is dat de overige kasten die besteld zijn in 2026 worden geleverd.	N			0	31.767	10.293	21.474	21.474	
Verduurzaming Musiater Dit krediet is voor de verduurzaming van het Musiater. Het grootste deel van de verduurzaming is uitgevoerd. Enkel resteert het aanbrengen van de zonnepanelen. Planning plaatsing zonnepanelen vindt plaats maart/april 2026.	N	237.654		237.654	637.654	592.160	45.494	-192.160	
Kubota M4072 DTH Betreft vervangingsinvestering. De oude tractor MF is verkocht omdat deze niet geschikt is voor de huidige werkzaamheden. De opbrengst is verantwoord in de exploitatie. Hiervoor zijn twee kubota's (tractor en voertuig voor ruig terrein) gekocht in 2025. Deze activa hebben we gesplitst in de administratie (7182/7493). Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2025 af te sluiten.	J			0		51.065	-51.065	-51.065	

OVERZICHT RESERVES

Algemene reserve(s)					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	Algemene reserve	38.867	1.715	3.934	36.648
Totaal algemene reserve(s)		**38.867**	**1.715**	**3.934**	**36.648**

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9010	Uitvoeringskosten TOZO	202	0	0	202
9017	Afval	256	94	0	350
9018	Riolering	644	38	0	681
9047	Onderhoud gebouwen	66	0	0	66
9049	Zevenaar Doet	0	0	0	0
9054	Duurzaamheid	1.368	0	147	1.220
9056	Woningbouw	2.097	0	929	1.168
9058	Achterstand groen	387	0	87	301
9059	Advies en begeleiding project A12/A15	494	0	171	323
9073	Opvang en begeleiding Oekraïners	230	0	0	230
Totaal bestemmingsreserves		**5.744**	**131**	**1.334**	**4.542**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9006	Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	500
9007	Werkzaamheden gemeentehuis	492	0	13	479
9012	Snelfietsroute F12	393	0	1	392
9027	Balansverkorting	125	0	5	120
9028	Onderwijshuisvesting	261	0	10	251
9029	Basisschool 't Scathe	1.834	0	59	1.776
9034	De Cirkel/De Duim	551	0	28	524
9035	Sportvelden RKPSC	51	0	9	43
9036	Fietspad Geitenwaard	100	0	0	100
9037	Herinrichting Tengnagelwaard	48	0	1	47
9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	100	0	7	93
9039	Brede Blik Giesbeek	1.009	0	72	938
9040	Verbouw nieuwbouw gemeentehuis	936	0	81	856
9051	Herinrichting Muldershof	565	0	0	565
9052	Herinrichting Markt Zevenaar	375	0	0	375

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
9053	Vervangende nieuwbouw de Wissel	6.500	0	0	6.500
9055	Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar	166	0	0	166
9057	Sportaccommodaties	1.158	0	76	1.082
9061	Ledverlichting sportterreinen	760	0	0	760
9062	Beregeningsinstallatie sportvelden	307	0	0	307
9064	IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn	275	0	0	275
9066	Rioolcombi (kolkenzuiger)	400	0	0	400
9067	Vervanging hardware werkplekken	276	0	92	184
9068	Vervanging hardware werkplekken 2022	24	0	12	12
9069	Vervanging hardware werkplekken 2023	300	0	82	219
9070	Vervanging hardware werkplekken 2024	252	0	0	252
9071	Vervanging hardware werkplekken 2025	192	0	0	192
9072	Vervanging software centrale afsluiting parkeren	34	0	11	22
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		**17.987**	**0**	**556**	**17.430**

OVERZICHT VOORZIENINGEN

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8002	Pensioenen wethouders	2.483	2.251	111	4.623
8004	Onderhoud gebouwen	2.138	684	655	2.167
8006	Openbare verlichting	181	32	0	213
8007	Wegen	2.675	2.010	2.012	2.674
8008	Bruggen	172	149	143	178
8009	Begraafplaatsen	106	10	2	115
8010	Riolering	5.452	515	0	5.967
8013	Wachtgelden wethouders	80	5	85	0
8014	Verlofsparen	306	0	61	245
8015	Voorziening regeling vervroegde uitkering (RVU)	192	214	125	281
8016	Sociaal plan	125	0	125	0
8017	Afval	0	80	0	80
Totaal voorzieningen		**13.910**	**5.951**	**3.319**	**16.541**

OVERZICHT LANGLOPENDE GELDLENINGEN

Vaste schulden 2025 door onderhandse geldleningen (x € 1.000)								
Nr	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Jaar van (laatste) aflossing	Rente-percentage	Restant-bedrag van de geldlening aan het begin	Opgenomen geldlening	Rente-bedrag	Aflossing	Restant van de geldlening 31-12-2025
	Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen							
179Z	7.500	2041	1,210	5.100	-	60	300	4.800
	Binnenlandse banken en overige financiële instellingen							
159Z	5.000	2029	3,989	1.000	-	40	200	800
160Z	4.000	2025	3,610	200	-	7	200	-
161Z*	9.000	2031	4,398	2.520	-	102	360	2.160
168Z	12.000	2038	4,450	5.300	-	227	400	4.900
170Z	6.000	2038	5,200	2.800	-	141	200	2.600
175Z	15.000	2033	3,100	6.750	-	186	750	6.000
176Z	10.000	2029	2,324	2.833	-	58	666	2.167
177Z	10.000	2030	1,340	4.000	-	50	666	3.334
178Z	10.000	2040	1,525	6.400	-	95	400	6.000
180Z	10.000	2026	0,914	10.000	-	91	-	10.000
183R	6.353	2031	5,765	2.533	-	137	304	2.229
185R	2.000	2032	4,810	533	-	26	66	467
186R	2.000	2033	4,890	918	-	42	84	834
187R	2.000	2028	4,750	320	-	15	80	240
189R	2.000	2036	3,900	800	-	31	66	734
190R	2.500	2041	4,100	1.417	-	58	84	1.333
191R	2.500	2043	3,270	1.583	-	51	83	1.500
194Z	15.000	2034	0,215	10.000	-	21	1.000	9.000
195Z	5.000	2025	-0,160	5.000	-	-1	5.000	-
196Z	5.000	2030	0,130	5.000	-	7	-	5.000
198Z	15.000	2044	2,600	15.000	-	381	750,00	14.250
199Z	8.000	2045	3,258		8.000	125	100,00	7.900
200Z	5.000	2033	2,859		5.000	69	-	5.000
201Z	7.000	2035	3,078		7.000	104	-	7.000
				83.907	**20.000**	**2.023**	**11.259**	**92.648**
	Openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.							
193Z	10.000	2038	1,330	7.000	-	88	500	6.500
197Z	20.000	2048	3,300	19.200	-	612	800,00	18.400
	Totaal generaal			116.207	20.000	2.823	13.059	123.148

OVERZICHT GRONDEXPLOITATIES

Overzicht boekwaarden grondexploitaties (x € 1.000)

Bestemmings plan / onder handen werken:	Boek-waarde 1-1-2025	Grond-aanko-pen	Sloop- en milieu-kosten	Bouw-/woon rijpma-ken en kunstwerken	Aandeel rente	VTU- en plankosten	aandeel alg. en zakelijke lasten	grond-verkopen incl. overige opbreng-sten	afwaar-dering boek-waarde	Overige expl. opbr. minus kosten	Afsluiting (deel) grex	Tussen-tijdse winst-neming	Boek-waarde 31-12-2025 excl. verlies voorziening	Verlies-voorzie-ning 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2025 incl. verlies voorziening
Waaijakkers	125			310	2	108		-219					325	-129	196
Mercurion	-373					16							-356	-	-356
Zevenaar-Oost woningen	32.077			1.446	457	728	3	-4.231					30.481	-31.875	-1.394
Zevenaar-Oost bedrijven	1.675		5	1.225	24	845	95	-5.217					-1.349	8.590	7.241
Middag Oost & Zwanenwaay	3.549			192	51	111		0					3.903	-3.353	550
Vestersbos	1.404		1	38	20	113	13	-6					1.584	-362	1.222
Vastgoed locaties	1.052		84	8	15	63	10	-2.060					-828	-	-828
Businesspark 7Poort II	11.978	2.201	60		173	885	2	-35					15.264	-	15.264
Totaal	51.488	2.201	150	3.220	742	2.869	122	-11.767	-	-	-	-	49.024	-27.130	21.894

SINGLE INFORMATION, SINGLE AUDIT (SISA)

Specifieke uitkeringen worden verantwoord via SiSa volgens de Financiële Verhoudingswet. De informatie wordt hiervoor in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			10	52	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten**	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten**				

			Aard controle R *Indicator: B2/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*								
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten**	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten**	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten**	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten**	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten**	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten**
			Aard controle R *Indicator: B2/08*	*Aard controle R* *Indicator: B2/09*	*Aard controle R* *Indicator: B2/10*	*Aard controle R* *Indicator: B2/11*	*Aard controle R* *Indicator: B2/12*	*Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€276.099	€ 923.738			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**

			Aard controle R *Indicator: B2/14*	*Aard controle R* *Indicator: B2/15*	*Aard controle R* *Indicator: B2/16*	*Aard controle R* *Indicator: B2/17*	*Aard controle R* *Indicator: B2/18*	*Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€4.020	€34.888	€36.730	€183.194	€19.010	€98.406
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**		
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: B2/20	*Indicator: B2/21*	*Indicator: B2/22*	*Indicator: B2/23*	*Indicator: B2/24*	
			€50.829	€100.221	€0	€ 0	€386.688	
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.*				

			Indicator: C62/01	*Indicator: C62/02*				
			€ 0	Nee				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 45.035	€ 0	3	308	15	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstanden beleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)

			Aard controle R *Indicator: D8/01*	*Aard controle R* *Indicator: D8/02*	*Aard controle R* *Indicator: D8/03*	*Aard controle R* *Indicator: D8/04*	*Aard controle R* *Indicator: D8/05*	*Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 500.594	€ 236.283	€ 14.225	€ 0	€ 1.087.359	€ 1.667.447
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D8/07*	*Aard controle R* *Indicator: D8/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	*Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	
			€ 60.995	€ 0	€ 0	
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*
			€ 0	€ 60.995	€ 0	Ja

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	
			Indicator: D14/08	*Indicator: D14/09*	*Indicator: D14/10*	*Indicator: D14/11*	
		1					
		2					
		3					
		4					
		5					
		6					
		7					
		8					
		9					
		10					

OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**	Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026. *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*
		1	SB240052	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 100.000
		2	SB240053	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 52.000
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*					
		1	Ja					
		2	Ja					
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021**	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		

		Provincies en Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: E20/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	*Aard controle R* *Indicator: E20/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*	
			€ 0	€ 48.106	€ 28.376	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E20/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*	
		1	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Nee	0		
		2	112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen | aantal in st	Nee	1		

			3	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Nee	1		
			4	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Nee	0		
			5	117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur | aantal in meters	Nee	5		
			6	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Nee	0		

			7	120 Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt | aantal in st	Nee	0		
			8	208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Nee	0		
			9	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur | aantal in meters	Nee	0		
			10	218 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Nee	0		

		11	209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Nee	0			
IenW	**E44**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E44/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/03*	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering *Aard controle R* *Indicator: E44/04*	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/06*
		1	5000006049 / IenW/BSK-2023/8965	€ 1.681	€ 17.983	€ 0	€ 0	Nee
		2	5000006709 / IenW/BSK-2024/99027	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/09*			

			1	5000006049 / IenW/BSK-2023/8965	Toekenningsbeschikking specifieke uitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021/t/m2027 werkregio De Liemers / IenW/BSK-2023/8965	Nee		
			2	5000006709 / IenW/BSK-2024/99027	Toekenningsbeschikking specifieke uitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021/t/m2027 werkregio De Liemers / IenW/BSK-2024/99027	Nee		
				Kopie beschikkingsnummer	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden	
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	

			Indicator: E44/10	*Indicator: E44/11*	*Indicator: E44/12*	*Indicator: E44/13*		
			1	5000006049 / IenW/BSK-2023/8965	Ja			
			2	5000006709 / IenW/BSK-2024/99027	Ja			
IenW	**E53**	**Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord**	Beschikkingsnummer / en projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoording sinformatie	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: E53/01	*Indicator: E53/02*	*Indicator: E53/03*	*Indicator: E53/04*	*Indicator: E53/05*	*Indicator: E53/06*
			1	SPUKSLA25-03810690	€ 0	€ 0	nog niet bekend	nog niet bekend	Nee
				Kopie beschikkingsnummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan	Eindverantwoording (Ja/Nee)		

			Aard controle n.v.t. *Indicator: E53/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/09*		
		1	SPUKSLA25-03810690	nvt	Nee		
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator:*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*	

					E84/07			
			1	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h|aantal in Stuks	Nee	0		
			2	333 As-verspringing|aantal in Stuks	Nee	0		
IenW	**E87B**	**Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikkingsnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E87B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/02*	*Aard controle R* *Indicator: E87B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/04*	*Aard controle R* *Indicator: E87B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/06*
			1	030004 Provincie Overijssel	Project Zoetwatervoorziening Oost Nederland Gemeente Zevenaar / S2023-0000975	€ 0	€ 365.874	€ 0	€ 274.406

			Kopie beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/08*			
			1 Project Zoetwatervoorziening Oost Nederland Gemeente Zevenaar / S2023-0000975	Nee			
IenW	**E115**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E115/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/03*	Beschikking kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/04*	
			€ 0	€ 0	Nee	2001477851	
IenW	**E120**	**Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030**	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)	

				Aard controle R *Indicator: E120/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator E120/02*	*Aard controle R* *Indicator: E120/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/04*
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk
				Aard controle n.v.t. *Indicator: E120/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/08*
			1	421 Vrijliggend fietspad - b=2,5 meter, aantal in m	Nee	0	
			2	448 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt op 50-wegen, aantal in st	Nee	0	
			3	431 Drempel , aantal in st	Nee	0	

			4	442 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom, aantal in st	Nee	0			
			5	402 Aanleg vrijliggend voetpad (≥2,0m), aantal in m	Nee	0			
			6	420 Fietsoversteek over zijweg door middel van een uitritconstructie, aantal in st	Nee	0			
			7	430 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h, aantal in st	Nee	0			
			8	443 Aanleg van rijrichtingsscheiding door rammelstrook op as-markering 50 km/h, aantal in m	Nee	0			
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025**		Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R *Indicator: G2/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 13.076.476	€ 248.176	€ 404.513	€ 4.161	€ 28.298	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)

			Aard controle R *Indicator: G2/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 102.726	€ 1.511	€ 0	€ 1.619.336	€ 7.740	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 *Indicator: G2/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004						
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R *Indicator: G3/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 2.000	€ 5.150	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R *Indicator: G3/07*	*Aard controle R* *Indicator: G3/08*	*Aard controle R* *Indicator: G3/09*	*Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	*Aard controle R Indicator: G4/02*	*Aard controle R Indicator: G4/03*	*Aard controle R Indicator: G4/04*	*Aard controle R Indicator: G4/05*	*Aard controle R Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 51.925	€ 766
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.392	€ 461
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.643	€ 180
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 75	€ 8
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 4.384	€ 719	€ 119
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 4.384	€ 60.754	€ 1.534
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

			Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
6	Totaal	0	0	N.v.t.		

	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/11*	*Aard controle R* *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*	*Aard controle R* *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)			
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)			
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)			
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)			
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)			
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
				Aard controle n.v.t.	Gemeente *Aard controle R*	Gemeente *Aard controle D2*	Gemeente *Aard controle R*

			Indicator: G4/16	*Indicator: G4/17*	*Indicator: G4/18*	*Indicator: G4/19*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	0	0	0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		

			Aard controle R *Indicator: G10/01*	*Aard controle R* *Indicator: G10/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*	
			€ 620.231	€ 0	Ja	
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*	
			€ 0	€ 0	Ja	

SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 93.030	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 825.814	€ 860.361				

			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/03*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/06*		
			€ 105.071	€ 755.290	€ 0			
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Totaalbedrag (jaar T) toegekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) *Aard controle R* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			€ 920.108	€ 92.011	€ 749.406	€ 2.063.458	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

			Aard controle n.v.t. *Indicator: H30/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*				
			Ja	Nee				
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H35B/01*	*Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
		1	060202 Gemeente Arnhem	€ 518.482				

VRO	**J17**	**Realisatiestimulans**	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/01*	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/02*	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/03*			
			103	224	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	

					de regeling.			
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicator: J17/04	*Indicator: J17/05*	*Indicator: J17/06*	*Indicator: J17/07*	*Indicator: J17/08*	
		1	0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
VRO	**J32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen**	Beschikkingsnummer / naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 05 nee is ingevuld)
		Gemeenten						
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle D2*	*Aard controle n.v.t.*

			Indicator: J32/01	*Indicator: J32/02*	*Indicator: J32/03*	*Indicator: J32/04*	*Indicator: J32/05*	*Indicator: J32/06*
			1 SUVIS21-2-02232631	€ 0	€ 150.000	Ja	Ja	
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: J55/01	*Indicator: J55/02*	*Indicator: J55/03*	*Indicator: J55/04*	*Indicator: J55/05*	*Indicator: J55/06*
			75	€ 16.672	€ 338.372	30	€ 6.611	€ 34.994

			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verm	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: J55/07	*Indicator: J55/08*	*Indicator: J55/09*	
			105	€ 0	€ 0	

			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			592	1.233	0	0	105	0
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b

				Aard controle n.v.t. *Indicator: J94/01*	*Aard controle R* *Indicator: J94/02*	*Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	*Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	*Aard controle R* *Indicator: J94/05*	*Aard controle R* *Indicator: J94/06*
			1	*LAI23-03475266*	€ 861.907	587	4	€ 35.186	€ 0
			2	*LAI24-03762864*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			3	*LAI25-03844945*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
				Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
				Aard controle n.v.t. *Indicator: J94/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
			1	€ 16.697	€ 826.721	Nee			
			2	€ 0	€ 0	Nee			
			3	€ 0	€ 0	Nee			

VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
			1 *RHA2023-03517660*	*Ontwikkeling flexwoningen Reisenakker te Zevenaar*	€ 57.800	€ 57.800	€ 0	30
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
			1 *Ontwikkeling flexwoningen Reisenakker te Zevenaar*	30	Nee	Ja	Ja	

KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 2.911	€ 384.222	€ 313.949	€ 1.322.747	€ 274	€ 386
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07* Nee					
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne**	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: M16/01*	*Aard controle R* *Indicator: M16/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	*Aard controle R* *Indicator: M16/04*	*Aard controle R* *Indicator: M16/05*	*Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 4.415.400			€ 801.418	€ 0	€ 267.249
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/10*	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/11*	
			€ 17.441	€ 8.400	€ 220.257	1-11-2024	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/13*				
			€ 5.289.651	€ 20.423.828				

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT

De controleverklaring zal worden toegevoegd aan het accountantsverslag van Baker Tilly.

Accountantsverslag

Gemeente Zevenaar
Boekjaar 2025

bakertilly

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

Onderwerp: Accountantsverslag 2025
Kenmerk: 2605-13006
Datum: 28 mei 2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2025 van gemeente Zevenaar, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 22 juli 2025, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan.

Het accountantsverslag bevat de bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze werkzaamheden. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie op 7 mei 2026 en de portefeuillehouder Financiën op 18 mei 2026.

Wij zijn machtigen u om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2025. Indien de jaarrekening niet door de gemeenteraad wordt goedgekeurd en vastgesteld en leidt tot een aangepaste jaarrekening, dient ook bij deze aangepaste jaarrekening door ons toestemming te worden verleend tot het opnemen van onze controleverklaring.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Baker Tilly (Netherlands) B.V.

drs. W. (Wout) W.L.A. Wentink RA

Director Audit

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting
2. Opdracht, scope en uitkomsten
3. Belangrijke bevindingen
4. Financiële positie
5. Bevindingen interne beheersing
6. Overige onderwerpen
7. Bijlagen

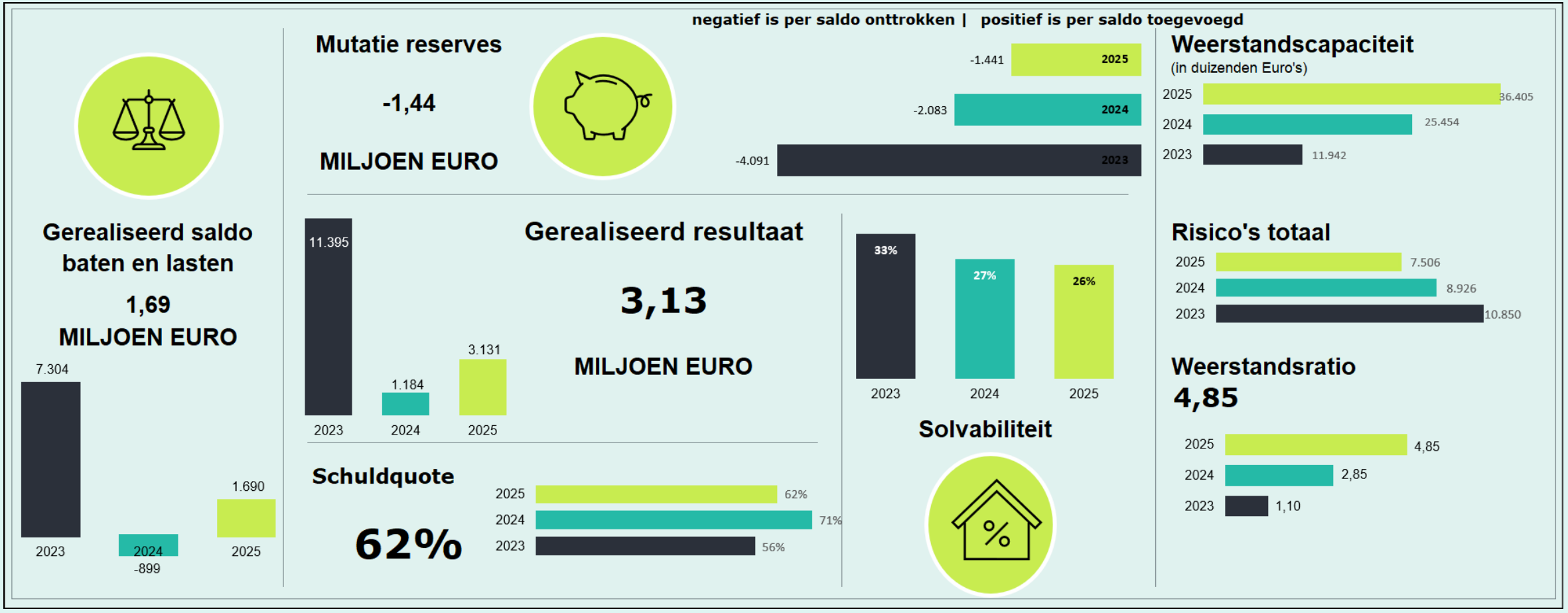

1. Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Financiële kengetallen en signaleringswaarden

Bestuurlijke samenvatting

Wij hebben bij de jaarrekening 2025 een **goedkeurende** verklaring verstrekt.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is in alle opzichten nageleefd in 2025. Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften.

Uit onze controle met betrekking tot ons getrouwheidsoordeel blijkt een beperkt aantal ongecorrigeerde controleverschillen:

- **Fouten**: er is geen sprake van ongecorrigeerde verschillen.
- **Onzekerheden**: er zijn met betrekking tot het sociaal domein onzekerheden in de prestatielevering geïdentificeerd met een impact van € 2.193.528

Het totaal van fouten en onzekerheden blijft binnen de goedkeuringstolerantie ter hoogte van € 3.715.600.

Het college heeft een **rechtmatigheidsverantwoording** opgenomen in de jaarrekening en heeft daarin opgenomen dat de baten en lasten en balansmutaties 2025 voor een bedrag van € 8.948.000 niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. De belangrijke bevindingen betreffen:

- Voorwaardencriterium: er is sprake van rechtmatigheidsafwijkingen met betrekking tot het naleven van de EU-aanbestedingsrichtlijnen ad € 730.000 alsook als gevolg van het niet aantoonbaar maken van de wettelijke identificatieplicht bij de WMO ad € 6.159.000.
- Begrotingscriterium: er is sprake van € 1.632.000 aan onrechtmatigheden als gevolg van overschrijdingen van de lasten. Hiervan is een bedrag ter hoogte van € 1.164.000 acceptabel. Ten aanzien van de kredieten is een bedrag van € 427.000 onrechtmatig, waarvan € 228.000 acceptabel.

Uit onze controle zijn geen bevindingen geconstateerd. De rechtmatigheidsverantwoording geeft een getrouw beeld.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor **SiSa** geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2025 in overeenstemming zijn met de **Wet normering topinkomens (WNT)** en dat de jaarrekening 2025 van Zevenaar voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Bestuurlijke samenvatting

Voor de gemeente Zevenaar doen zich, in lijn met voorgaande jaren, onzekerheden voor bij de vaststelling van de prestatielevering binnen het sociaal domein. Deze onzekerheden hangen samen met het ontbreken van een (goedkeurende) controleverklaring bij een aantal aanbieders. Voor gemeente Zevenaar resteren onzekerheden voor het sociaal domein ad € 2.193.528 ten opzichte van € 1.326.000 in 2024.

De gemeente Zevenaar heeft in 2025 geen nieuwe complexen in exploitatie genomen. Er zijn ook geen complexen afgesloten. De resultaatverwachting van de totale grondexploitatie is behoorlijk teruggelopen in 2025. Dit is het met name het gevolg van het feit dat met ingang van dit boekjaar ook overheadkosten worden toegerekend aan externe inhuur (met name planeconomen) en de programmatische focus op betaalbare en levensloopbestendige woningen. Het verwachte tekort, dat met name wordt veroorzaakt door Zevenaar Oost-wonen en Middag Oost & Zwanenwaay, loopt op van € 12,9 miljoen naar € 20,4 miljoen. Ook het verwachte positieve resultaat van Businesspark 7Poort II loopt terug van € 10 miljoen naar € 7,9 miljoen. Wij hebben vastgesteld dat de waardering van grondexploitaties gebaseerd is op aanvaardbare veronderstellingen en dat de balanswaardering daarmee nauwkeurig is.

Het boekjaar 2025 sluit met een gerealiseerd resultaat van € 3,1 miljoen (voordelig). De totale vermogenspositie van de gemeente Zevenaar bedraagt € 61,8 miljoen (2024: € 60,1 miljoen) met een solvabiliteitsratio van 26% (2024: 27,4%). De vermogenspositie vertoont op een dalende trend, wanneer gekeken wordt naar de ontwikkeling in de begroting 2026-2029. Waakzaamheid is op zijn plaats. Het college concludeert in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing dat de weerstands-capaciteit uitstekend is. De weerstandscapaciteit is ruim voldoende in omvang om de risico's te kunnen opvangen.

Door de korting op het Gemeentefonds, staat de financiële positie van de gemeente Zevenaar onder druk. Derhalve zijn diverse ombuigingen als onderdeel van Financieel gezonde toekomst ingerekend. We bevelen aan om, zoals de organisatie gewend is, afwijkingen in incidentele en structurele resultaten te analyseren en tijdig maatregelen te nemen om toekomstige tekorten te voorkomen.

We hebben vanuit onze zijde ervaren dat het controleproces efficiënter is gelopen dan afgelopen controlecyclus. We hebben met de ambtelijke organisatie op een prettige en constructieve wijze samengewerkt. In lijn met voorgaand jaar nemen we in de evaluatie met de organisatie de verbeterpunten van beide kanten mee.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitvoering

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- Bijlagen (SiSa en Overzicht taakvelden).
- De overige gegevens.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 22 juli 2025 met kenmerk 2507-07759\0089846\v1.0 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2025. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties

Als gevolg van de wijziging van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) geldt vanaf het boekjaar 2025 de materialiteit bij de uitvoering van onze controle voor fouten en onzekerheden 2% van de totale lasten exclusief dotaties aan de reserves. De gemeente Zevenaar heeft deze aanpassingen niet expliciet verankerd in een actueel controleprotocol. In de gemeentelijke controleverordening (ex artikel 213 Gemeentewet) wordt verwezen naar de aanbesteding van de accountantsdienstverlening. Daarbij golden echter nog de “oude toleranties”. Wij adviseren de gemeente dit stuk te actualiseren en een separaat controleprotocol vast te stellen. Evenwel prevaleert landelijke wet- en regelgeving, derhalve zijn wij voor de goedkeuringstolerantie uitgegaan van hetgeen is opgenomen in het Bado. De rapporteringstolerantie is niet voorgeschreven door Bado derhalve zijn zij daarvoor uitgegaan van hetgeen is opgenomen in bij de meest recente aanbesteding.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten en onzekerheden	Op basis van Bado 2% lasten exclusief toevoegingen reserves	€ 3.715.600
Rapporteringstolerantie	Op basis van de meest recente aanbesteding	€ 250.000

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn vastgelegd in de op 25 februari 2026 vastgestelde, financiële verordening. De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording mag vanaf boekjaar 2025 maximaal 2% bedragen (vorig jaar nog maximaal 3%). De rapportagegrens is door u vastgesteld op € 250.000. Dit leidt ertoe dat de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende toleranties:

	Grondslag	Bedrag
Verantwoordingsgrens	2% lasten exclusief toevoegingen reserves	€ 3.715.600
Rapportagegrens	Conform afspraak in de financiële verordening	€ 250.000

2. Opdracht, scope en uitvoering

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Waardering van uw grondexploitaties;
- Prestatielevering inkopen;
- Onterechte betalingen waardoor de lasten ten onrechte zijn verantwoord;
- Wet Normering Topinkomens;
- Prestatielevering sociaal domein;
- Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels;
- Het risico dat de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening geen getrouw beeld geeft doordat onrechtmatigheden onvolledig zijn verantwoord in de rechtmatigheids-verantwoording ten aanzien van het onderdeel aanbestedingsrechtmatigheid

Uitkomsten

Wij zijn hebben bij de jaarrekening 2025 een goedkeurende verklaring verstrekt. De geconstateerde controleverschillen zijn gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening, behoudens de ongecorrigeerde verschillen zoals opgenomen in bijlage B. Tevens zijn er onzekerheden met betrekking tot de prestatielevering van de Zorg in Natura (ZiN) uit hoofde van de Jeugdwet ter hoogte van € 1.683.084 en uit hoofde van de WMO € 510.444.

De genoemde fouten en onzekerheden blijven binnen de goedkeuringstoleranties.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Wij merken op dat de jaarrekeningcontrole niet specifiek gericht is op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen. In onze managementletter hebben wij een aantal attentiepunten ten aanzien van de IT-omgeving opgenomen.

Verloop van de opdracht

We hebben vanuit onze zijde ervaren dat het controleproces efficiënter is gelopen dan afgelopen jaar. Er was wederom een prettige en constructieve wijze van samenwerking met de ambtelijke organisatie. De aanlevering en de beantwoording van vragen vanuit de organisatie is ten opzichte van voorgaand jaar verbeterd. Zo is bijvoorbeeld in de aanlevering van de onderliggende documentatie voor de SiSa bijlage een forse verbeterslag gerealiseerd. Vanzelfsprekend zijn er (aan beide kanten) ook nog verbetermogelijkheden. Die zien vooral toe op de aanlevering van onderliggende documentatie met betrekking tot de prestatielevering bij het inkoopproces alsook de tijdigheid van de rechtmatigheidsverantwoording. Deze verbeterpunten nemen we, in lijn met voorgaand jaar, mee in de evaluatie met de organisatie om zodoende onze dienstverlening verder te verbeteren.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole uw inschatting inzake frauderisico's met betrekking tot uw organisatie besproken. Deze bespreking komt ook voort uit de verplichte rapportage van de accountant over de uitkomsten van onze werkzaamheden met betrekking tot frauderisico's in de controleverklaring.

Onderzoek wijst uit dat het grootste deel van de fraudegevallen door middel van een 'tip' aan het licht komt. Dit toont het belang aan van een fraudemeldpunt en een klokkenluidersregeling.

In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude en de naleving van wet- en regelgeving.

Op de volgende pagina's geven wij een nadere toelichting over de verplichting om in onze controleverklaring te rapporteren over fraude.

Frauderisico's en continuïteit

Onze controleverklaring over boekjaar 2025 bevat een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een met betrekking tot continuïteit.

Frauderisico's

Voorgeschreven frauderisico: management override of controls

Het college dan wel het management bevindt zich in de positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Onze beroepsregels schrijven voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Analyseren en beoordelen van, op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- Analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;

2. Opdracht, scope en uitvoering

- Beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het college en de raad.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college of management.

Frauderisico: inkoopfacturen zijn niet in overeenstemming met de geleverde prestatie omdat de prestatie niet is ontvangen, waardoor de lasten ten onrechte zijn verantwoord

Wij hebben vastgesteld dat binnen het gemeentelijke proces inkopen niet gedurende het gehele boekjaar sprake is van een afgedwongen functiescheiding tussen prestatieakkoordverklaarder en budgethouder. Hierdoor bestaat het risico dat lasten niet nauwkeurig zijn verantwoord, omdat de inkoopfactuur niet in overeenstemming is met de geleverde prestatie of de inkoop niet tegen de juiste prijs is gefactureerd.

Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd in de vorm van een statistische steekproef op basis van een hoger risicoprofiel waarbij voor elke waarneming op basis van onderliggende stukken is vastgesteld dat de prestatie (zowel de prijs component als de hoeveelheid component) onderbouwd is.

Frauderisico: betalingen zijn gedaan aan een onjuist rekeningnummer, waardoor de lasten ten onrechte zijn verantwoord

Dit risico ziet toe op betalingen waarbij betalingen, al dan niet via de reguliere crediteurenadministratie en de daaruit voortvloeiende betaallijsten, waarbij betaald wordt aan een onjuist bankrekeningnummer.

De gemeente beschikt over een collegiale toetsing van mutaties van crediteurenstamgegevens waarbij gebruikt gemaakt wordt van een tweede externe bevestiging om de juistheid van de mutatie te verifiëren. Wij hebben vastgesteld of voor de mutaties in boekjaar 2025 deze collegiale toetsing juist heeft plaatsgevonden. hebben wij gegevensgerichte deelwaarnemingen op de uitgevoerd. Daarnaast hebben hebben wij vastgesteld dat het bedrag volgens de factuur betaald is aan het juiste bankrekeningnummer. Wij hebben hierbij geen onjuiste wijzigingen of betalingen geconstateerd.

Met betrekking tot het uitvoeren van handmatige betalingen, bijvoorbeeld spoedbetalingen, hebben wij gegevensgerichte deelwaarnemingen op de uitgevoerd. Hierbij hebben wij vastgesteld dat het bedrag volgens de factuur betaald is aan het juiste bankrekeningnummer.

Overall constateren wij dat fraude en fraudepreventie een onderdeel is waar de gemeente actief mee bezig is. Het college heeft een integriteitsbeleid en een klokkenluidersregeling geïmplementeerd, maar beschikt nog niet over een volledige interne frauderisicoanalyse waarin frauderisico's worden geïdentificeerd en relevante interne controlemaatregelen gedefinieerd zijn om deze frauderisico's te mitigeren.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden. De transparantie over marktprijzen is niet in alle gevallen voldoende om te beoordelen en wordt frequent zaken gedaan met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Gemeente Zevenaar heeft zelf werkzaamheden uitgevoerd om te controleren dat de aanbestedingen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed. Wij hebben steekproefsgewijs een deel van deze werkzaamheden gecontroleerd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor inkopen die in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkopen door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Continuïteit

Als onderdeel van de vereisten voor de nieuwe controleverklaring hebben wij ook de continuïteitsveronderstelling getoetst. Voor gemeenten geldt dat vanwege de onbegrensde leencapaciteit bij de BNG (en daardoor altijd aanwezige liquiditeit) per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsveronderstelling. Naast feitelijke discontinuïteit is ook de mate waarin de gemeente zelfstandig en autonoom (financieel) beleid kan voeren een belangrijke veronderstelling.

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Zevenaar voor 2026 over een structureel sluitende begroting beschikt. Dit wordt enerzijds gerealiseerd door het inboeken van een aantal structurele bezuinigingen en taakstellingen met een totale omvang van € 3,1 miljoen voor 2026 oplopend tot ruim € 6,8 miljoen voor 2029. Daarnaast is in 2026 een bedrag van € 2,1 miljoen van de vrij besteedbare algemene reserve ingezet als structureel dekkingsmiddel.

De provincie Gelderland heeft in haar schrijven van 23 januari 2026 de gemeente onder regulier (repressief) toezicht geplaatst.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

3. Belangrijke bevindingen

3. Belangrijke bevindingen

Controleverklaring

Rechtmatigheidsverantwoording

Op 16 april 2025 is in het Staatsblad het Besluit van 21 maart 2025 tot wijziging van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gepubliceerd. Als gevolg van de wijzigingen van het BBV en Bado geldt voor de rechtmatigheidsverantwoording vanaf begrotingsjaar 2025 een nieuwe gemaximeerde grens voor fouten en onduidelijkheden samen van 2% op basis van lasten (exclusief dotaties aan reserves). De gemeente Zevenaar heeft hier op 25 februari 2026 haar financiële verordening op aangepast. Alle rechtmatigheidsafwijkingen (individueel en/of cumulatief) boven de door u als raad vastgestelde verantwoordingsgrens (€ 3.715.600, 2%) worden in de rechtmatigheidsverantwoording benoemd.

Totaal conclusie rechtmatigheid

In de tabel hiernaast is een overzicht opgenomen van de door het college geconstateerde rechtmatigheidsfouten. Wij hebben vastgesteld dat dit overzicht een getrouw beeld geeft.

Daarbij merken wij op dat de regelgeving voorschrijft dat alle overschrijdingen van lasten en kredieten als onrechtmatig worden aangemerkt. Afhankelijk van de lokaal vastgestelde spelregels tussen raad en college kunnen deze onrechtmatige overschrijdingen vervolgens als acceptabel of onacceptabel worden beschouwd. De gemeente Zevenaar heeft deze afspraken vastgelegd in de financiële verordening.

(x € 1.000)	Onrechtmatig	Acceptabel	Saldo
Overschrijdingen lasten programma's	1.632	1.164	468
Overschrijdingen kredieten	427	228	199
Overige begrotingsonrechtmatigheden	-	-	-
Bevindingen ten aanzien van het voorwaardencriterium	6.889	-	6.889
Bevindingen ten aanzien van het Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium	-	-	-
Totaal	**8.948**	**1.392**	**7.556**

Het college stelt terecht vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 8.948.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 3.715.600. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.392.000 terecht aangemerkt als acceptabel op basis van door de raad vastgestelde afspraken.

3. Belangrijke bevindingen

Begrotingscriterium

U stelt als raad met het vaststellen van de begroting de budgettaire kaders voor de uitgaven, investeringen en reservemutaties vast. Met het vaststellen van de geactualiseerde financiële verordening heeft u vastgelegd op welke wijze binnen uw gemeente om moet worden gegaan met begrotingsoverschrijdingen, overige begrotingsafwijkingen en welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel).

Wij hebben vastgesteld er lasten overschrijdingen ten opzichte van de geautoriseerde begroting zijn voor een bedrag van € 1.632.000. Zoals het college heeft toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken zijn de overschrijdingen weliswaar onrechtmatig, maar deels acceptabel. Acceptabel houdt in dat deze passen binnen de spelregels, die het college met de raad heeft vastgelegd in de financiële verordening.

De overschrijdingen op de kredieten bedragen € 427.000 bij een totaal investeringsniveau van € 13,4 miljoen. Het betreft overschrijdingen op individuele kredieten die niet voldoen aan de criteria zoals opgenomen in de financiële verordening. Van de overschrijdingen wordt € 228.000 gecompenseerd door hogere baten, waarmee deze als acceptabel zijn aan te merken.

Het college heeft, uitgaande van de bepalingen in de financiële verordening, deze overschrijdingen aangemerkt als onrechtmatig en niet acceptabel.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden komen voort uit externe- en interne regelgeving, zoals opgenomen in het door u op 7 mei 2026 vastgestelde normenkader. Het niet in acht nemen van de geldende voorwaarden bij financiële beheershandelingen leidt tot een onrechtmatigheid die het college moet toelichten in de rechtmatigheidsverantwoording als de verantwoordingsgrens (op basis van individuele en/of cumulatieve onrechtmatigheden) wordt overschreden.

Een belangrijk onderdeel van het voorwaardencriterium is de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Europese aanbestedingswetgeving is complexe materie en het blijkt in de praktijk moeilijk rechtmatig na te leven. De gemeente heeft dit ook onderkend en heeft een spendanalyse uitgevoerd. Uit de controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt geen bevindingen. Wij hebben de gemeentelijke controlewerkzaamheden inhoudelijk beoordeeld en delen deze conclusie.

Uit de controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat voor negental gemeentelijke overeenkomsten met een inkoopwaarde van in totaal € 730.000 niet de juiste procedure is gevolgd (2024: 12 overeenkomsten met een inkoopwaarde van in € 1.873.000). Wij hebben de gemeentelijke controlewerkzaamheden inhoudelijk beoordeeld en delen deze conclusie. Daarbij merken wij op dat de geconstateerde onrechtmatigheden allen hun oorsprong hebben vóór boekjaar 2025.

3. Belangrijke bevindingen

Voorts blijkt dat, in lijn met voorgaand jaren, voor een deel van de cliënten in de Wmo, de wettelijk voorgeschreven identificatieplicht niet op een dusdanig manier is vastgelegd dat deze controleerbaar is. De gemeente heeft na de bevinding in 2024 de procedure hieromtrent aangepast maar wij hebben vastgesteld dat die voor nog niet voor alle nieuwe verstrekte indicaties ook conform is uitgevoerd. De gemeente heeft besloten voor de reeds lopende indicaties voor aanpassing van de procedure geen herstelactie uit te voeren. Dat betekent dat in beginsel de onrechtmatigheid jaar op jaar zal afnemen, ware het niet dat de aangepaste procedure ook de mogelijkheid biedt tot een telefonische identificatie. Juridisch gezien is een telefonische identificatie onvoldoende om te voldoen aan de wettelijke identificatieverplichting. Op basis van extrapolatie van alle bevindingen is de inschatting van de onrechtmatigheid in 2025 € 6.159.000 (2024: € 2.326.000). Wij hebben vastgesteld dat dit juist in de rechtmatigheidsverantwoording op is genomen.

Er zijn ook voorwaarden waar geen mogelijk financieel gevolg aan is verbonden. Er is dan geen fout met betrekking van recht, hoogte of duur. Als de formele en administratieve voorwaarden niet zijn nageleefd dan is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout. Volgens een stellige uitspraak van de Commissie BBV betreffen deze afwijkingen van het voorwaardencriterium formele rechtmatigheidsfouten die in de paragraaf bedrijfsvoering worden gerapporteerd. Een voorbeeld hiervan is het feit dat zorg wordt ingezet via het berichtenverkeer op basis van doorverwijzing door derden (vb. een huisarts, medisch specialist, gecertificeerde instelling). Voor deze zorg wordt geen formele beschikking door de gemeente afgegeven, waar dat wel zou moeten. Een administratieve omissie. De gemeente heeft evenwel wel interne procedures ingericht om eisen met betrekking tot recht, hoogte en duur van deze zorg te borgen, zodat de controle en verantwoording mogelijk blijven. Op basis van extrapolatie bedragen de kosten voor deze zorg circa € 5,6 miljoen. Op basis van de inschatting van de gemeente Zevenaar bedragen de kosten voor deze zorg € 10,3 miljoen. De omissie is in lijn met de uitspraak van de Commissie BBV juist toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Hierbij heeft de gemeente Zevenaar beide bedragen benoemd.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de naleving van schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening. Een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering is hiervoor dus niet noodzakelijk. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting hieromtrent juist is opgenomen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

Het college is verantwoordelijk voor effectieve maatregelen om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregelingen te voorkomen. Deze maatregelen maken deel uit van de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium. Het college heeft hiervoor een Nota misbruik en oneigenlijk gebruik vastgesteld. Ook heeft het college beoordeeld in hoeverre het M&O-beleid wordt nageleefd en of de maatregelen effectief zijn; hierbij zijn geen aandachtspunten geconstateerd.

3. Belangrijke bevindingen

Grondexploitaties

Ten opzichte van 31 december 2024 is de netto boekwaarde van de post grondexploitaties gewijzigd van € 27,9 miljoen naar € 21,9 miljoen. De wijziging van de boekwaarde gedurende 2025 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2025	2024
Boekwaarde per 1 januari	27.922	16.692
Investeringen	9.304	17.849
Grondverkopen	(11.767)	(4.700)
Tussentijdse winstneming / afgesloten projecten	0	2.034
Mutatie verliesvoorziening	(3.564)	(3.953)
Boekwaarde per 31 december	**21.895**	**27.922**

Waardering inclusief specifieke projectrisico's

In 2025 zijn geen nieuwe grondexploitaties geopend en er zijn ook geen complexen afgesloten.

Verliesvoorziening

De voorziening verlieslatende complexen is ten opzichte van 2024 met € 3,6 miljoen toegenomen. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door verder verslechterde resultaatverwachting op complexen Zevenaar Oost- wonen en Middag Oost & Zwanenwaay. Deze lopen terug als gevolg van het feit dat met ingang van dit boekjaar ook overheadkosten worden toegerekend aan externe inhuur (met name planeconomen) en de programmatische focus op betaalbare en levensloopbestendige woningen.

Tussentijdse winstneming

Er is in 2025 geen tussentijdse winstneming gedaan. Wij hebben vastgesteld dat dit, gezien de voortgang van de verschillende complexen, in lijn is met wet- en regelgeving.

De parameters voor de grondexploitaties

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door uw gemeente gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst.

Rente

De gehanteerde rentevoet voor de berekening van de kapitaallasten is 1,47%. Deze ligt in lijn met gemeentelijke omslagrente en daarmee de richtlijnen van het BBV. Voor de toekomstige rente is het percentage vanuit de begroting gehanteerd (2,03% in 2026 aflopend naar 1,94% vanaf 2029).

Disconteringsvoet

De gemeente hanteert voor het contant maken van toekomstige kasstromen in grondexploitaties een disconteringsvoet die aansluit bij de interne rekenrente conform BBV-richtlijnen. Deze rekenrente bedraagt momenteel 2%. Wij achten deze uitgangspunten realistisch en in lijn met de BBV-voorschriften.

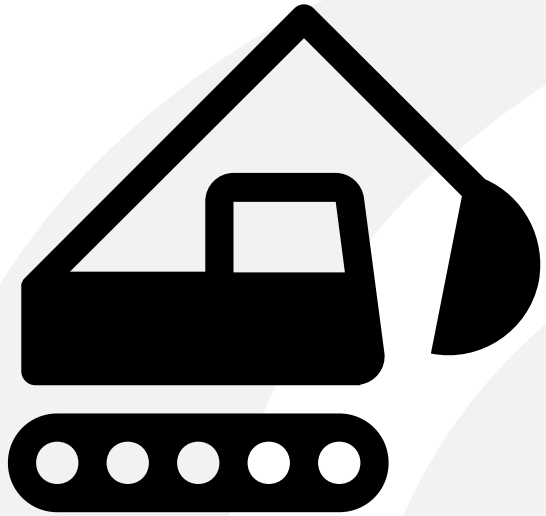
3. Belangrijke bevindingen

Kostenstijging

De gehanteerde parameter voor de kostenstijging ligt in lijn met de landelijke prijsindexcijfers. De gemeente Zevenaar heeft voor het prijspeil 2025 rekening gehouden met de 3% en houdt voor de komende jaren op basis van marktinformatie ook rekening met een inflatie aflopend naar 2,5%. We achten dit een realistisch uitgangspunt.

Opbrengstenstijging

Gezien de hoogte van de marktprijzen per balansdatum houdt de gemeente Zevenaar op basis van marktinformatie voor het komende jaar geen rekening met een verhoging van de grondprijs in haar grondexploitaties. Voor 2026 wordt voor de woningbouw (exclusief Vestersbos) met een stijging van 3,5% gerekend en voor 2027 en verder met 2,5%. Voor Vestersbos wordt gerekend met 1% voor de gehele looptijd. Voor de bedrijventerreinen wordt voor alle jaren met 1% gerekend. We achten dit een voorzichtig, maar realistisch uitgangspunt.

3. Belangrijke bevindingen

Sociaal Domein

De gemeente Zevenaar voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken deels zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijke onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	RSD de Liemers	Werkelijke lasten
Werkdeel (WSW)	Modulair Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Centraal Gelderland (Scalabor)	Vaste bijdrage op basis van de begroting
Jeugdwet	Zelfstandig	Afrekening op basis van werkelijke lasten gebaseerd voornamelijk op budgetfinanciering
Wmo	Zelfstandig	Werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank	Afrekening op basis van werkelijke lasten

Participatiewet inclusief werkdeel (WSW)

Wij hebben vastgesteld dat de uitkeringen in 2025 in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn verstrekt en dat de interne beheersmaatregelen, zoals inkomenscontroles en fraudepreventie, toereikend zijn ingericht. Uit onze controle zijn geen materiële fouten of onzekerheden naar voren gekomen.

Ten aanzien van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) constateren wij dat de bijdragen aan de regionale uitvoeringsorganisatie conform de afspraken en begroting zijn verantwoord.

PGB's

De Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) heeft over 2025 een verklaring met beperking bij de verantwoording PGB-stroom ten aanzien van de Jeugdwet en een goedkeurende verklaring ten aanzien van de PGB-stroom van WMO ontvangen. Hierdoor is vanuit de SVB geen 100% zekerheid over de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de persoonsgebonden budgetten. De impact van de geconstateerde fouten/onzekerheden vanuit de SVB bedragen op basis van de zogenaamde projectiebrief voor gemeente Zevenaar en blijven onder onze rapporteringstolerantie. Daarnaast blijft het de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf om de prestatielevering ten aanzien van de PGB-bestedingen vast te stellen. Derhalve heeft de gemeente Zevenaar aanvullend onderzocht of de kosten nauwkeurig en rechtmatig verantwoord zijn. Uit onze beoordeling van dit onderzoek concluderen we dat de kosten PGB getrouw verantwoord zijn in de jaarrekening 2025.

Wmo en Jeugdzorg - onzekerheden sociaal domein

Voor de gemeente Zevenaar doen zich, in lijn met voorgaande jaren, onzekerheden voor bij de vaststelling van de prestatielevering binnen het sociaal domein. Deze onzekerheden hangen samen met het ontbreken van een (goedkeurende) controleverklaring bij een aantal aanbieders. De gemeente Zevenaar voert geen aanvullende werkzaamheden uit met als doel voldoende zekerheid te verkrijgen, waardoor de onzekerheden zouden kunnen worden beperkt tot een acceptabel niveau.

3. Belangrijke bevindingen

Voor de controle over het boekjaar 2025 zijn deze aanvullende werkzaamheden, mede gezien de timing van de ontvangst van de controleverklaringen, deels nog in uitvoering. Daarbij merken wij op dat door de wijziging in de wettelijk voorgeschreven foutenevaluatie voor de accountant — van 1% fouten en 3% onzekerheden naar 2% voor fouten en onzekerheden — relatief meer nadruk is komen te liggen op de beoordeling van onzekerheden.

Een aanvullend aspect betreft de verhoging van de verantwoordingsgrens in het I-Sociaal Domein controleprotocol voor het boekjaar 2025 naar € 200.000 (2024: € 125.000). Landelijk hoeven hierdoor minder aanbieders productieverantwoording met controleverklaring aan te leveren. Een wijziging die pas in een zeer laat stadium van het boekjaar (november 2025) kenbaar werd gemaakt, hetgeen de gemeente Zevenaar parten heeft gespeeld bij het nemen van maatregelen.

Voor gemeente Zevenaar heeft dit, ondanks de aanvullende werkzaamheden die de gemeente voor de PGB's heeft gedaan dit jaar, geleid tot een stijging in de omvang van onzekerheden voor het sociaal domein naar €2.193.528 ten opzichte van €1.326.000 in 2024.

Onzekerheden	Omvang 2025	Omvang 2024
Prestatielevering Jeugdwet	€ 1.683.084	€ 668.000
Prestatielevering WMO	€ 510.444	€ 200.000
Prestatielevering PGB	€ 0	€ 458.000
Totaal onzekerheden	€ 2.193.528	€ 1.326.000

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Voor de onderbouwing van de onderhoudsvoorziening gebouwen beschikt de gemeente over een beheerplan. Het voorheen geldende beheerplan leidde, bij ongewijzigd beleid en ongewijzigde dotaties, binnen een termijn van vijf jaar tot een negatieve stand van de voorziening, hetgeen niet in overeenstemming is met de uitgangspunten van het BBV. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente een geactualiseerd beheerplan opgesteld en aan ons verstrekt. Dit nieuwe plan is opgesteld naar aanleiding van uitgevoerde inspecties en gebaseerd op geldende onderhoudsnormen. Hierin zijn de jaarlijkse onttrekkingen aan de voorziening circa gehalveerd en de dotatie wordt jaarlijks met circa € 100.000 verlaagd. Hierdoor ontstaat binnen de gehanteerde periode van 5 jaar geen negatieve stand meer. Wij merken overigens op dat bij ongewijzigd beleid op langere termijn alsnog een negatieve stand van de voorziening wordt voorzien, namelijk vanaf het jaar 2037. Wij wijzen erop dat de huidige ingerekende substantiële verlaging van geraamde onderhoudslasten vraagt om een nauwkeurige monitoring. Wanneer blijkt dat de realisatie hoger uitvalt dan het plan, dan vraagt dit aanpassing van de meerjarenraming en de dotaties. Tijdige beleidsmatige bijsturing is noodzakelijk om te blijven voldoen aan de BBV-vereisten.

3. Belangrijke bevindingen

Voorziening pensioenaanspraken politieke ambtsdragers (APPA)

Vanaf 1 januari 2028 worden pensioenen van politieke ambtsdragers (o.a. wethouders) overgedragen aan het ABP in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Uit onderzoek van BZK, VNG, IPO en Unie van Waterschappen blijkt dat de benodigde overdrachtswaarde per 1 januari 2025 gemiddeld 10–20% hoger ligt dan de huidige voorzieningen. Over de impact op de jaarrekening 2025 heeft de Commissie BBV hierover de volgende uitspraak gepubliceerd:

- Gemeenten die hebben deelgenomen aan het onderzoek moeten per 31 december 2025 de voorziening en eventuele kapitaalverzekeringen aanpassen aan de prognose van het benodigd vermogen (op basis van inkoop Wtp bij ABP).
- Gemeenten die niet deelnamen aan het onderzoek moeten hun berekening analoog onderbouwen.
- De voorziening dient jaarlijks te worden herzien tot het moment van overdracht.
- In de jaarrekening moet een toelichting worden opgenomen over schattingsonzekerheden.
- Eventuele vrijval kan worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve om toekomstige dotaties te dekken.

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Zevenaar deze uitgangspunten heeft gevolgd. De voorziening APPA bedraagt per 31 december 2025 € 4,6 miljoen (2024: € 2,5 miljoen). De mutatie van € 2,1 miljoen wordt hoofdzakelijk verklaard door:

- het alsnog opnemen van pensioenverplichtingen van gepensioneerde wethouders die zijn ontstaan tot 2012 (€ 0,9 miljoen). Deze verplichtingen mochten voorheen via de begroting worden verantwoord, maar dit is in het kader van de toekomstige overdracht aan het ABP niet langer toegestaan;
- een aanvullende dotatie van € 0,9 miljoen, omdat het ABP bij de overdracht uitgaat van een dekkingsgraad boven de 100%. De gemeente heeft hierbij de meest recent beschikbare dekkingsgraad van het ABP (123,5%) gehanteerd.

De uiteindelijke overdrachtswaarde blijft afhankelijk van ontwikkelingen in onder meer rente en dekkingsgraad op het moment van overdracht. De gemeente heeft deze schattingsonzekerheden toegelicht in de jaarrekening.

Conclusie

De gemeente heeft de voorziening pensioenaanspraken politieke ambtsdragers aangepast in overeenstemming met de uitspraak van de Commissie BBV. De aanpassing is niet tussentijds verwerkt via een begrotingswijziging, waardoor formeel sprake is van een begrotingsoverschrijding in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording. De Commissie BBV heeft aangegeven dat deze overschrijding als acceptabel kan worden aangemerkt, aangezien deze voortvloeit uit hogere wet- en regelgeving.

3. Belangrijke bevindingen

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening. Voor de accountantscontrole onderzoeken wij, in lijn met de Nederlandse Standaard 720, het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Verbonden partijen

Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van gemeente Zevenaar. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen.
- Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude.
- Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Op de volgende pagina zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat in materiële zin de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV. Daarnaast zouden de cijfers 2025 van uw verbonden partijen opgenomen dienen te worden, deze zijn echter nog niet in alle gevallen beschikbaar.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Overeen-stemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemt met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau..
Informatie-waarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse van het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Fraude	Fraude en de frauderisicoanalyse zijn steeds belangrijker thema's. We adviseren u in de paragraaf bedrijfsvoering te rapporteren over de actualisatie van uw frauderisicoanalyse.

3. Belangrijke bevindingen

SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst en er hebben zich gedurende 2025 geen wijzigingen voorgedaan.

De publicatieverplichting voor uitkering wegens beëindiging dienstverband geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2025 niet strijdig zijn met de WNT en dat de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisaties c.q. nevenactiviteiten hebben die onder de WNT vallen) geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

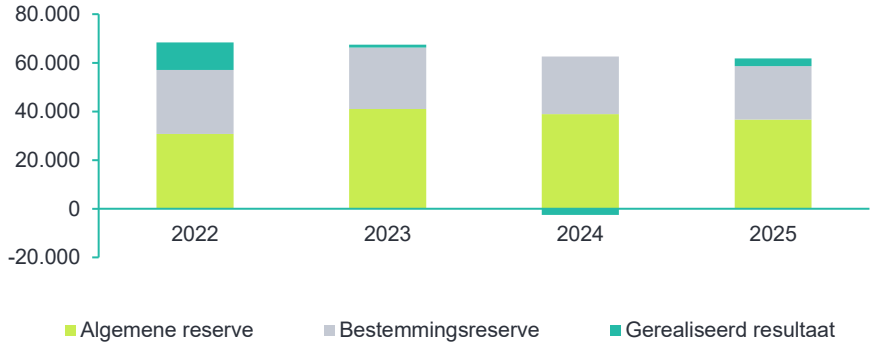
4. Financiële positie

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2025 volgens de jaarrekening € 61,8 miljoen.

Ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

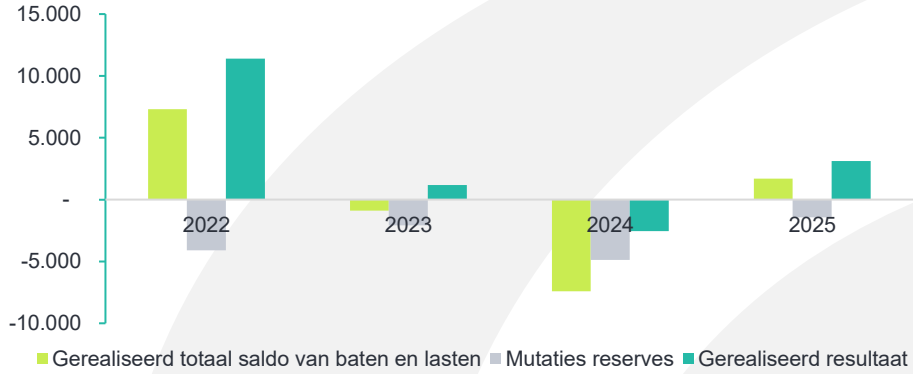
Van de totale reserves ter hoogte (exclusief het resultaat) van € 58,6 miljoen is € 36,6 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gedaald met € 2,2 miljoen met name als gevolg van het onttrekken van het negatieve resultaat 2024. Per saldo is gedurende 2025 € 1,4 miljoen onttrokken aan de reserves.

Analyse van het resultaat

Het resultaat vóór mutaties in de reserves laat een positief saldo zien. Het saldo van baten en lasten bedraagt afgerond € 1,7 miljoen positief. In de gewijzigde begroting was rekening gehouden met een saldo van baten en lasten van € 4,2 miljoen negatief. Per saldo is, zoals hierboven reeds gemeld, gedurende 2025 € 1,4 miljoen onttrokken aan de reserves. Het gerealiseerd (nog te bestemmen) resultaat 2025 komt daarmee op € 3,1 miljoen

Ter illustratie en aanvullende informatie geven wij u in het hierna opgenomen overzicht de ontwikkeling van het resultaat (“gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten” en “gerealiseerde resultaat”) weer over de jaren 2022 tot en met 2025.

Resultaatontwikkeling 2022-2025 (x € 1.000)

Wij constateren dat in 2025 voor het eerst sinds 2022 het operationele resultaat (gerealiseerd saldo van baten en lasten) positief is. Verder valt op dat ieder jaar, gedurende het jaar, meer uit de reserves wordt onttrokken dan wordt toegevoegd met als gevolg dat het eigen vermogen dus ook afneemt.

In de toelichting op overzicht van baten en lasten wordt een gedetailleerde verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2025 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken. Het gerealiseerd resultaat is € 4,4 miljoen voordeliger dan begroot.

Financiële positie

De belangrijke afwijkingen zien toe op:

- Hogere kosten voorziening pensioenen wethouders € 2,1 miljoen;
- Subsidie realisatiestimulans € 0,7 miljoen;
- Hogere algemene uitkering € 3,3 miljoen;
- Aanvullende vangnetuitkering BUIG € 0,6 miljoen;
- Lagere lasten Hulpmiddelen en diensten (WMO)-Vervoersvoorzieningen € 0,5 miljoen;
- Lagere lasten jeugdzorg, waaronder de sterke daling van verblijfkosten door gericht werken vanuit de visie Sociaal Domein en inzet van maatregelen Financieel Gezonde Toekomst € 0,6 miljoen;
- Verslechtering prognoses grondexploitaties € 4,3 miljoen.

We adviseren u, in lijn met de aanbevelingen van de commissie BBV om aandacht te houden voor afwijkingen op baten en lasten, niet zijnde begrotingsoverschrijdingen. Doorlopend is het advies de afwijkingen nader te blijven analyseren, zodat voordelen tijdig richting de raad gemeld kunnen blijven worden.

Ontwikkeling financiële resultaten

Vanaf 2026 wordt een korting op de uitkering uit het gemeentefonds voorzien. Op basis van de meest recente ramingen van het Rijk ligt het zwaartepunt van deze korting in 2028. Deze ontwikkeling kan leiden tot aanzienlijke financiële druk voor Nederlandse gemeenten en noodzaakt tot het maken van keuzes over het voortzetten van bestaande taken en voorzieningen dan wel het doorvoeren van aanpassingen in het beleid.

De gemeente Zevenaar heeft in de Kadernota 2026 met als subtitel Financieel gezonde toekomst uitgangspunten geformuleerd om te komen tot een structureel sluitende begroting in 2029. Dit heeft ertoe geleid dat in de begroting 2026-2029 een aantal structurele bezuinigingen en taakstellingen met een totale omvang van € 3,1 miljoen voor 2026 oplopend tot ruim € 6,8 miljoen voor 2029, zijn geformuleerd. Wij stellen vast dat in de gemeentelijke voortgangsrapportages een aparte onderdeel is opgenomen waarin de voortgang van de maatregelen financieel gezonde toekomst wordt gemonitord. Wellicht ten overvloede merken wij op dat het van belang de realisatie van de ingerekende besparingen goed te blijven monitoren en waar nodig tijdig bij te sturen.

Op 16 maart 2026 heeft de Commissie BBV de notitie *Structurele baten en lasten* gepubliceerd. In deze notitie is vastgelegd dat het surplus van de algemene reserve kan worden ingezet als structurele bate in de begroting. Dit surplus betreft dat deel van de algemene reserve dat niet benodigd is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit).Van dit vrij besteedbare deel kan met ingang van 1 januari 2024 jaarlijks maximaal 10% worden ingezet voor de dekking van structurele lasten, mits de solvabiliteit van de gemeente minimaal 20% bedraagt en blijft. Door deze inzet wordt het surplus van de algemene reserve aangemerkt als structurele bate, hetgeen een uitzondering vormt op de hoofdregel dat mutaties in reserves een incidenteel karakter hebben. Daarbij geldt dat het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder voldoende moet zijn.

De gemeente Zevenaar voldoet aan de voorwaarden en maakt gebruik van deze regeling en zet voor begrotingsjaar 2026 eenmalig € 2,1 miljoen in als dekking uit de algemene reserve.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en financiële kengetallen in meerjarenperspectief

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien.

Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gegeven van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

	Gemeente Zevenaar						Landelijk	
Kengetal	**2024**	**2025**	**2026***	**2027***	**2028***	**2029***	**2025***	**2026***
Netto schuldquote	71,5	61,9	91,1	90,3	91,3	80,9	57,3	63,3
Netto schuldquote gecorrigeerd	60,5	51,8	79,2	79,5	80,5	70,8	52,4	58,0
Solvabiliteit	27,4	26,1	21,1	20,3	19,9	20,6	35,8	34,7
Grondexploitaties	16,9	11,7	10,6	8,4	7,9	3,6	5,1	5,2
Belastingcapaciteit	88,4	87,5	89,6	89,6	89,6	89,6	100,5	100,1
Structurele exploitatieruimte	-1,7	3,4	0,0	0,1	-0,6	0,6	1,3	0,7

*** Op basis van begroting, in tegenstelling tot voorgaande jaren heeft het Rijk geen dataset vanuit de jaarrekening 2024 beschikbaar.**

Financiële positie

We constateren dat de financiële kengetallen van de gemeente Zevenaar minder goed zijn dan het landelijke gemiddelde. Uitzondering hierop is de belastingcapaciteit. Dit geldt ook wanneer gekeken wordt naar de ontwikkeling van de kengetallen op basis van de meerjarenbegroting 2026-2029.

Het kengetal **schuldquote** is gedaald ten opzichte van 2024, hetgeen een gunstige ontwikkeling is. De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Voor de schuldquote geldt een signaalwaarde van 130 en bij percentages tussen de 100 en 130 is voorzichtigheid gevraagd. De schuldquote van de gemeente Zevenaar blijft met 61,9% zeer ruim onder de signaalwaarden.

De **solvabiliteit** daalt naar 26,1% in 2025. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. De VNG hanteert een signaalwaarde als de solvabiliteit onder de 20% komt. Aan de bovenkant oordeelt het VNG dat een solvabiliteit boven de 50% als zeer goed aan te merken is. Uit de prognose van de meerjarenbegroting blijkt dat de financieringspositie tendeert naar de signaalwaarde mede als gevolg van het inzetten van het surplus in de algemene reserve om de begroting 2026 sluitend te maken. Waakzaamheid is derhalve geboden.

Het kengetal **grondexploitaties** geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De dalende trend wordt veroorzaakt door het feit dat de lopende complexen steeds verder gereed zullen komen en de verkopen meer en meer gerealiseerd worden.

Het kengetal **belastingcapaciteit** laat de lastendruk in de gemeente Zevenaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde zien. Geconstateerd kan worden dat dit het gemeentelijke kengetal in 2025 behoorlijk lager ligt dan het landelijke (begrote) gemiddelde, hetgeen als positief moet worden gezien.

Op basis van het kengetal **structurele exploitatieruimte** blijkt dat er structurele begrotingsruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Op basis van de begroting 2026-2029 komt dit cijfer volgende jaren onder druk te staan en de verwachting is dat het zal afnemen tot 0,6 negatief in 2028.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's.

In de tabel hieronder is het verloop over de afgelopen 4 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De weerstandscapaciteit is voornamelijk opgebouwd vanuit de algemene reserve alsook de geraamde resultaten van de komende jaren. Wat daarbij opvalt is dat bij de bepaling van de weerstandscapaciteit voor 2024 werd doorgerekend met de resultaten tot en met boekjaar 2029 en in 2025 gebeurt dit ook, waar je op basis van consistentie zou verwachten dat dit tot en met boekjaar 2030 zou zijn. De weerstandsratio kwalificeert zich als we kijken naar de door de gemeente gehanteerde kwalificering als "uitstekend".

X € 1.000	2025	2024	2023	2022
Weerstandscapaciteit	€ 36.405	€ 25.454	€ 11.942	€ 36.636
Risico's	€ 7.506	€ 8.926	€ 10.850	€ 5.594
Weerstandsratio	**4,85**	**2,85**	**1,10**	**6,55**

De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico zijn:

- Risico's samenhangend met de grondexploitaties € 2,1 miljoen, (2024: € 2,7 miljoen);
- Risico's samenhangend met het de ontwikkeling van de Algemene Uitkering € 2,1 miljoen. Deze is gestegen t.o.v. 2024 (€ 1,9 miljoen,) en ook de kans is toegenomen (70% in plaats van 50%)
- Risico's samenhangend met de Bylandse brug (€ 2 miljoen, gelijke omvang als voorgaand jaar);
- Risico's die samenhangen met de voorgang van de hervormingsagenda (€ 2,9 miljoen gelijke omvang als voorgaand jaar).

We merken op dat de weerstandscapaciteit daarmee ruim voldoende lijkt om de risico's op te vangen.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

5. Bevindingen interne beheersing

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

5. Bevindingen interne beheersing

Inleiding

Dit accountantsverslag bevat onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing (inclusief de IT-omgeving), die zijn gebaseerd op onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole 2025. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Een goede interne beheersing maakt dat de risico's voor de organisatie beter beheersbaar zijn en de jaarrekeningcontrole effectiever en efficiënter kan plaatsvinden. Vanuit onze natuurlijke adviesfunctie willen wij bijdragen aan verbetering van uw bedrijfsvoering, onder andere door het analyseren van de IT-omgeving en de bedrijfsprocessen.

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de interne beheersing inclusief de IT-omgeving, voor zover van belang voor de jaarrekeningcontrole, beoordeeld. Naar aanleiding van onze werkzaamheden hebben wij een managementletter geschreven. Deze managementletter hebben wij op 17 november 2025 besproken met de wethouder financiën alsook een afvaardiging van de ambtelijke organisatie en daarna in definitieve vorm uitgebracht. Tevens is er een toelichting geweest in de auditcommissie van 27 november 2025.

Wij hebben in onze management letter gerapporteerd dat de interne beheersing van de gemeente Zevenaar op hoofdlijnen geen significante tekortkomingen vertoont. Evenwel moet ook worden geconstateerd dat veel processen nog onvoldoende waarborgen kennen om te kunnen steunen op het proces.

De gemeente bevindt zich in een intensieve fase waarin nadrukkelijk wordt ingezet op het verder verbeteren van de interne beheersing. Een goede ontwikkeling mede gezien de voorgenomen herindeling per 1 januari 2029. Een sterke interne beheersing is bij dergelijke trajecten van groot belang. Wij noemen in het kader van de verbetering van de interne beheersing, het inrichten van verbijzonderde interne controle (hierna VIC) op prestatielevering bij inkopen en het opstellen van een frauderisicoanalyse per proces. Wij constateren daarbij dat binnen de organisatie momenteel meerdere omvangrijke trajecten parallel lopen, die gezamenlijk een aanzienlijk beslag leggen op de beschikbare capaciteit en scherpte in prioritering vereisen. Zo vinden in de verslagperiode gemeenteraadsverkiezingen plaats, waarna het coalitieakkoord wordt uitgewerkt tot een collegeakkoord en verwerkt in de meerjarenbegroting. In dit kader is afgezien van een reguliere kadernota en is gekozen voor een kaderbrief. Daarnaast loopt het onderzoek naar de herindeling, inclusief een herindelingsscan en investeringsagenda, met de planning om deze trajecten direct na de zomer aan de gemeenteraden voor te leggen. Tot slot wordt de gemeente Doesburg ondersteund in de aanloop naar het herindelingstraject.

Deze samenloop van trajecten vergroot het risico op druk op de interne beheersmaatregelen, met name ten aanzien van tijdigheid, consistentie en kwaliteitsborging van processen en besluitvorming. Het is van belang dat het college blijft sturen op duidelijke prioritering, realistische planning en adequate inzet van capaciteit om de voortgang van de interne beheersing en de betrouwbaarheid van de (financiële) informatievoorziening te waarborgen.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

6. Overige onderwerpen

6. Overige onderwerpen

Bijdrage accountant inwerkprogramma nieuwe gemeenteraad

In maart 2026 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Met het oog op de samenstelling van een nieuwe raad dragen wij als accountant graag bij aan een goede en zorgvuldige start van de nieuwe raadsperiode.

Wij hebben bijgedragen aan het inwerkprogramma voor nieuwe raadsleden op 13 mei jl.. Als het goed is heeft u inmiddels ons booklet Financiële gids voor raadsleden ontvangen en heeft u de mogelijkheid gehad op juni 2026 ons webinar te volgen. Heeft u het booklet niet ontvangen? Dan is deze via onze website kosteloos te downloaden.

Handreiking kapitaalgoederen: onmisbaar voor toekomstbestendig gemeentelijk vastgoed

De maatschappelijke waarde van gemeentelijk vastgoed is enorm: het biedt ruimte voor onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting. Veel gemeenten staan voor het onderhoud en de mogelijk verplichte verduurzaming in de toekomst voor forse (financiële) uitdagingen. Inzicht in de lange termijn investeringen die nodig zijn om gebouwen duurzaam, veilig en betaalbaar te houden is hierbij essentieel.

Zeker nu de eisen rondom duurzaamheid steeds strenger worden en gemeenten voor grote financiële en maatschappelijke opgaven staan. Wij adviseren u om de toekomstige (financiële) noodzakelijke investeringen in kaart te brengen.

De handreiking kapitaalgoederen van Bouwstenen voor Sociaal biedt een praktisch format en heldere toelichting om het gemeentelijk vastgoed structureel in beeld te brengen. Bouwstenen voor Sociaal is een platform voor maatschappelijk vastgoed. Samen met mensen uit het veld denken zij na over ontwikkelingen binnen dit maatschappelijke vastgoed. Eén van de thema's waar Bouwstenen aandacht aan schenkt is de 'grip op toekomstige investeringen' en de verduurzamingsopgave. Bouwstenen heeft Baker Tilly gevraagd om vanuit ons vakgebied mee te helpen met de handreiking kapitaalgoederen.

De handreiking kapitaalgoederen geeft houvast om eenvoudiger te sturen op doelen, kosten en duurzaamheid en daarnaast om verrassingen in de begroting te voorkomen. Deze handreiking is onder andere opgesteld met het doel de investeringsopgave tussen gemeenten vergelijkbaar te maken door te rapporteren via een vaste structuur. Door het toepassen van deze handreiking kunt u niet alleen beter onderbouwde keuzes maken, maar ook ervaringen met andere gemeenten uitwisselen en van elkaar leren. De handreiking is te vinden op de website van Bouwstenen voor Sociaal: Handreiking Kapitaalgoederen.

6. Overige onderwerpen

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij zijn van mening dat wij onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming niet is aangetast, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Hierbij bevestigen wij dat wij geen geschenk en/of een persoonlijke uiting van gastvrijheid van uw gemeente hebben ontvangen met een waarde van meer dan honderd euro.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder de beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten
- In- en extern kwaliteitsonderzoek
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel

Op deze controleopdracht zijn geen aanvullende maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

6. Overige onderwerpen

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2025 onderkend, deze zijn weergegeven op pagina 11 van dit verslag.

Samenwerking met interne accountantsdienst / andere accountants

Voor de jaarrekening van de gemeente Zevenaar maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties.

Met betrekking tot de Participatiewet (BUIG) is dit uitbesteed aan Samenwerking de Liemers (SDL). Wij hebben met de accountant van SDL afstemming gehad inzake de toereikendheid van hun werkzaamheden.

Inschakeling van interne / externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van interne en/of externe deskundigen.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

Bijlagen

Bijlage A: SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2026 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden toeslagenproblematiek			
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen			
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)			
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertraging			
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen			
E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021			
E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027			
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	**GOEDKEUREND**
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	**GOEDKEUREND**

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023			
E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)			
E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur			
E120	Regeling specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2025			
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T gemeentedeel 2025			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 gemeentedeel 2025			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB) gemeentedeel 2025			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T(exclusief BOB)_gemeentedeel 2025			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2025			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	**GOEDKEUREND**
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	**GOEDKEUREND**

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 2 gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 3 gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 4 gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 5 gemeentedeel 2025			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T gemeentedeel 2025			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2025			
G10	Wet inburgering gemeentedeel 2025			
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2025			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	**GOEDKEUREND**
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	**GOEDKEUREND**

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2025			
G13	Besteding/baten onderwijsroute gemeentedeel 2025			
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2025			
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025			
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026			
H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)			
J17	Realisatiestimulans			
J55	Aanpak energiearmoede			
J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties			
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen			
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	**GOEDKEUREND**
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	**GOEDKEUREND**

Bijlage B: Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 2% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Overzicht ongecorrigeerde fouten en onzekerheden

Aard van de controleverschillen	Fout of onzekerheid	Omvang van de controleverschillen (in €)
Prestatielevering jeugd	Onzekerheid	1.683.084
Prestatielevering Wmo	Onzekerheid	510.444
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen		2.193.528
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening		0
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen		**2.193.528**

Contact

drs. W.W.L.A. (Wout) Wentink RA

Externe accountant

+31 (0) 6 15 38 17 56
w.wentink@bakertilly.nl

Postbus 10525 6500 MB Nijmegen

Baker Tilly (Netherlands) B.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) B.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

bakertilly

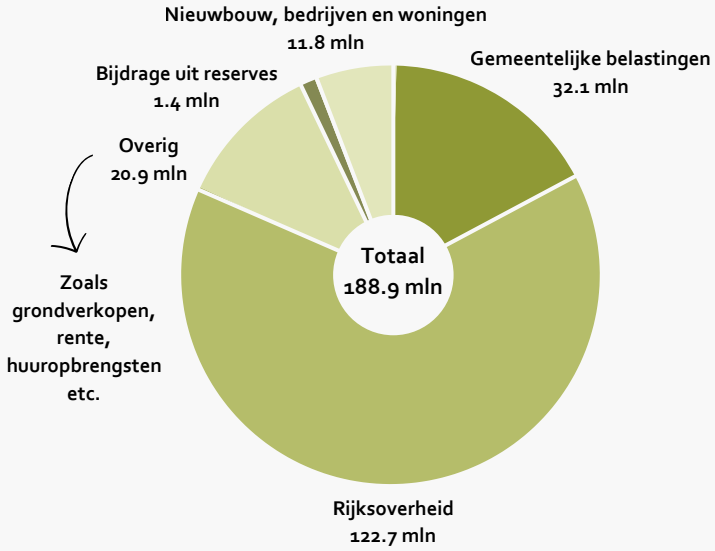
Jaarrekening in één oogopslag

GEMEENTE ZEVENAAR

In dit overzicht zie je wat de inkomsten en uitgaven van de gemeente Zevenaar zijn geweest in 2025. We vinden het belangrijk dat het prettig wonen, werken en verblijven is in onze mooie dorpen en stad. Het werk dat we doen, het beleid dat we maken is van en voor onze inwoners.

Het college van burgemeester en wethouders

Inkomsten: waar komt het geld vandaan?

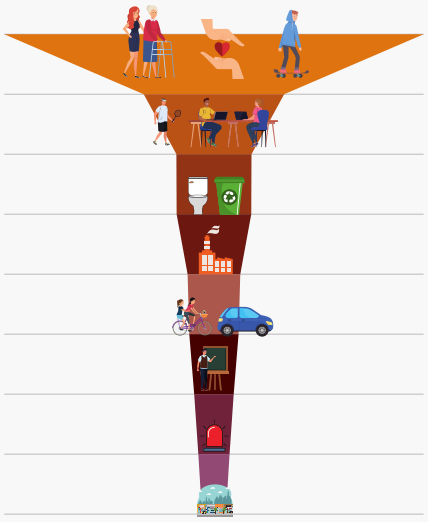
Gemeentelijke belastingen

Onroerend Zaak Belasting	15.4 mln
Rioolheffing	5.1 mln
Afvalstoffenheffing	5.8 mln
Parkeerbelasting	1.4 mln
Overige belastingen	4.4 mln
	32.1 mln

Uitgaven: waar gaat het geld naartoe?

Denk bijvoorbeeld aan:

Jeugd, Wmo, participatie, wijkteams	**Sociaal domein**	**86.0 mln**
Bestuur, gebouwen, ambtelijke organisatie	**Bestuur en ondersteuning**	**28.8 mln**
Musea, sportaccomodaties	**Sport, cultuur en recreatie**	**15.4 mln**
Afval, milieu, riolering	**Volksgezondheid en milieu**	**15.3 mln**
Bedrijventerreinen, stimulering lokale economie	**Economie**	**10.8 mln**
Woningbouw, revitalisering	**Bouwen en wonen**	**10.1 mln**
Wegen, onderhoud, parkeren	**Verkeer en vervoer**	**8.1 mln**
Huisvesting, beleid, vervoer	**Onderwijs**	**6.4 mln**
Brandweer, crisisbeheersing	**Veiligheid**	**4.9 mln**
	Totaal	**185.8 mln**

Meer weten?

Je kunt de complete jaarrekening bekijken via https://zevenaar.pcportal.nl.
Via deze website kun je ook andere financiële documenten digitaal raadplegen.

Raadsvoorstel

onderwerp	Raadsvoorstel – Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025
zaaknummer	Z/26/514176
documentnummer	INT/26/1297176
portefeuillehouder	A. Boone en A. van Orden
portefeuille	Grondexploitatie/financiën

1. Samenvatting

Dit raadsvoorstel heeft betrekking op het besluit om de Uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2025 vast te stellen. De uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025 geeft inzicht in de te verwachten resultaten van de grondexploitaties in de gemeente Zevenaar. Op dit moment kent Zevenaar acht grondexploitaties, waarvan de combinatie van Zevenaar Oost Wonen en Bedrijven de grootste is. Door vaststelling van voorliggende rapportage wordt de herziening van de grondexploitatie geformaliseerd en worden de resultaten van de herziene grondexploitatie met peildatum 1-1-2026 vastgesteld.
Dit betekent een algemene verslechtering van het resultaat op het totaal van alle grondexploitatie van € 7,0 miljoen.
De oorzaak van deze verslechtering is met name het gevolg van het aangaan van projectfinanciering op Businesspark 7Poort II en doorbelasten van overheadkosten over inhuur aan de grondexploitaties. De afgelopen jaren zijn de activiteiten rondom de gebiedsontwikkeling aanzienlijk toegenomen, waarbij veelal gebruik werd gemaakt van inhuur. Om de continuïteit te waarborgen en de afhankelijkheid van inhuur te beperken zetten wij in op vaste formatie. In het verlengde van deze keuze en de toename van de activiteiten hebben wij ook gekeken naar een juiste toerekening van kosten aan de gebiedsontwikkelingen. Op basis hiervan hebben wij geconcludeerd dat een groter deel van de overhead (in lijn met de financiële verordening) aan de gebiedsontwikkeling kan en moet worden toegerekend. Hierdoor ontstaat een structureel voordeel op het begrotingssaldo, maar zullen de incidentele resultaten op de gebiedsontwikkeling lager worden, omdat dit gevolgen heeft voor hoogte van de plankosten binnen de grondexploitaties. Hierover bent u in de eerste voortgangsrapportage 2026 op de hoogte gesteld.
Daarnaast hebben een langere planvorming dan eerder ingeschat bij een aantal projecten en het ophogen van civieltechnische kosten voor Businesspark 7Poort I (zoals reeds aangekondigd in de Meerjarenbegroting 2026-2029) een negatieve invloed op het totaalresultaat van de grondexploitaties.

De verliesvoorziening dient opgehoogd te worden met € 3,5 miljoen. Het ophogen van de verliesvoorziening is het gevolg van verslechterende resultaten van de grondexploitaties met een negatief resultaat en wordt veroorzaakt door de hierboven benoemde oorzaken.

Tot slot verbetert het saldo van het totale risicoprofiel met een bedrag van € 0,9 miljoen.

Op hoofdlijnen kent de herziening van de grondexploitaties de volgende uitkomsten[1]:

	Uitvoerings-rapportage 2024/2e VGR 2025	**Uitvoerings-rapportage 2025**	**Verschil**	**Effect op**
Verwacht **resultaat** (NCW)	-/-12,9	-/-19,9	**Verslechtering 7,0**	Verliesvoorziening en saldo jaarstukken 2025
Verwacht **risico**	3,0	2,1	**Verbetering 0,9**	Claim op weerstandvermogen jaarstukken 2025
Verloop **verliesvoorziening**	23,6	27,1	**Verslechtering 3,5**	Verliesvoorziening

2. Aanleiding

In de Nota Grondbeleid van de Gemeente Zevenaar is bepaald dat de vaststelling van grondexploitaties is voorbehouden aan de raad. Dit geldt ook voor de jaarlijkse herziening daarvan. De herzieningen zijn uitgewerkt in de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025 welke geheim ter inzage is gelegd bij de griffie. De financiële belangen van de bescherming van de bedrijfsgegevens die zijn vermeld in deze Uitvoeringsrapportage wegen zwaarder dan het belang van openbaarmaking van deze gegevens. Daarnaast is er geheimhouding door het college opgelegd voor bijlage 1 en 2 bij dit raadsvoorstel, met hetzelfde argument. Op afspraak is deze in te zien bij de griffie. De accountant voert in het eerste kwartaal de jaarlijkse controle uit. Na de controle zijn alle jaarcijfers van 2025 akkoord bevonden en nu kan de definitieve Uitvoeringsrapportage worden opgesteld. Voor de formaliteit wordt, door middel van een raadsvoorstel, deze aan u voorgelegd ter vaststelling.

3. Beoogd effect

Het beoogde doel van de jaarlijkse Uitvoeringsrapportage is inzicht geven in de verschillende grondexploitaties van de gemeente Zevenaar. Op deze manier leggen we complexe materie op een leesbare manier aan uw raad voor. De Uitvoeringsrapportage zorgt voor een transparante, actualisatie van prognoses- en risicobeheersing. Hierdoor kunnen gemeenten tijdig bijsturen en verantwoording afleggen.

4. Argumenten

4.1 De uitvoeringsrapportage grondexploitaties geeft inzicht in de actuele ontwikkelingen van de grondexploitaties

Vergelijkbaar met het proces van de jaarstukken 2025 brengen wij uw raad op de hoogte van de voortgang, de financiën en het risicoprofiel van de grondexploitaties. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de jaarstukken 2025.

4.2 Het totaalresultaat van de gemeentelijke grondexploitaties laat een verslechtering zien.

Om tot een realistische berekening van het financiële resultaat te komen, stonden wij opnieuw stil bij de te hanteren uitgangspunten. Op 16 december 2025 stelden wij de uitgangspunten voor de herziening van de grondexploitaties vast. Hierin hebben we onder meer de rente en de parameters voor inflatie en fasering bepaald.

[1] Cijfers in € miljoen o.b.v. netto contante waarde per 01-01-2026

De integrale doorrekening van de grondexploitaties heeft de volgende financiële gevolgen voor de jaarstukken 2025 (op basis van netto contante waarde per 01-01-2026):

Grondexploitatie	Saldo 1-1-2025	Saldo 1-1-2026	Verbetering of verslechtering	Verklaring
Zevenaar Oost Bedrijven	€ 12,69 mln.	€ 8,59 mln.	-€ 4,10 mln.	Nieuwe civieltechnische raming en aanpassing overheadkosten.
Zevenaar Oost Wonen	- € 32,04 mln.	- € 31,88 mln.	€ 0,16 mln.	Vrijval van overbodig budget bouw- en woonrijp maken en aanpassing overheadkosten.
Middag Oost & Zwanenwaay	-€ 3,70 mln.	-€ 3,35 mln.	€ 0,35 mln.	Vrijval van overbodig budget bouw- en woonrijp maken en aanpassing overheadkosten.
Mercurion	€ 0,09 mln.	€ 0,05 mln.	€ 0,04 mln.	Actualisatie.
Waaijakkers	€ 0,12 mln.	- € 0,13 mln.	€ 0,25 mln.	Aanpassing overheadkosten.
Vestersbos	-€ 0,51 mln.	-€ 0,36 mln.	€ 0,15 mln.	Aanpassing overheadkosten, hogere grondopbengsten.
Businesspark 7Poort II	€ 9,80 mln.	€ 6,61 mln.	€ 3,19 mln.	Rente-effecten, prijspeilcorrectie,
Vastgoedlocaties	€ 0,62 mln.	€ 0,58 mln.	€ 0,04 mln.	Actualisatie.
Totaal	**-€ 12,93 mln.**	**-€ 19,89 mln.**	**€ 6,96 mln.**	

In totaal is sprake van een eenmalig negatief effect op het resultaat de grondexploitaties in 2025 van € 7 miljoen per 1-1-2026.

4.3 Risicoreservering
De benodigde risicoreservering voor de gemeentelijke grondexploitaties bedraagt € 2.081.000. Ten tijde van de 2e Voortgangsrapportage van 2025 bedroeg het totale verwachte risico nog € 2.974000. De totale risicoreservering is daardoor afgenomen met € 893.000, wat een voordelig effect heeft op het weerstandsvermogen.

4.4 Verloop verliesvoorziening en het effect op het weerstandsvermogen van de gemeente Zevenaar.

Verloop verliesvoorziening (bedragen x € 1000)							
Grondexploitatie	Stand 1-1-2025	positieve projecten die negatief worden	toevoeging rente	afsluiting deelcomplexen	aanpassing door mutatie resultaat	Stand 31-12-2025	Verschil
A	B	C	D	E	F	G	H
Zevenaar-Oost Wonen (progr. 8)	32.041	-	641	-	807-	31.875	166-
Zevenaar-Oost Bedrijven (progr. 3)	12.690-	-	254-	-	4.354	8.590-	4.100
Totaal grex Zevenaar Oost	**19.351**	**-**	**387**	**-**	**3.547**	**23.285**	**3.934**
Vestersbos (progr. 8.)	512	-	10	-	161-	362	151-
Waaijakkers (prog. 8)	-	124-	-	-	129	129	129
Middag-Oost & Zwanenwaay (progr. 8)	3.703	-	74	-	423-	3.353	349-
Totaal	23.566	124-	471	-	3.092	27.130	3.564

De verliesvoorziening gaat enkel over het saldo van de negatieve grondexploitaties en niet over de positieve grondexploitaties. Daarnaast dient de verliesvoorziening direct verhoogd of verlaagd te worden bij veranderende te verwachten resultaten. Volgens het BBV mag de verliesvoorziening geen rekening houden met toekomstige opbrengsten. Hierdoor heeft het positieve resultaat van Businesspark 7Poort II geen invloed op de extra te treffen verliesvoorziening. De totale verliesvoorziening neemt toe met een bedrag van € 3.564.000. Uit bovenstaande tabel is op te maken dat de ophoging van de verliesvoorziening voornamelijk voortkomt uit grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven. De vertraging rond het Tracébesluit Via15 heeft tot uitstel in de uitvoering geleid. Hierdoor is besloten om de exploitatie met een jaar te verlengen, wat extra VTU- en plankosten tot gevolg heeft. Conform de financiële verordening zijn de overheadkosten over de kosten voor inhuur doorbelast aan de grondexploitatie (voor 2025 betrof dit 80%) en geraamd voor komende jaren. Tot slot is er een nieuwe civieltechnische raming uitgewerkt, uitgaande van het volledige plangebied 7Poort en inclusief herstelwerkzaamheden van beschadigd geraakte bestaande wegen.

4.5 Geheimhouding door het college opgelegd voor bijlage 1 en 2 bij dit raadsvoorstel.
Het college heeft op grond van artikel 87 van de Gemeentewet op grond van een belang, genoemd in artikel 5.1 van de Wet open overheid, geheimhouding opgelegd ten aanzien van de stukken die zij aan de raad of leden van de raad overleggen. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen, in acht genomen totdat de raad haar opheft. De financiële belangen van de bescherming van de bedrijfsgegevens die zijn vermeld in deze bijlagen wegen zwaarder dan het belang van openbaarmaking van deze gegevens.

5. Kanttekeningen

5.1 De macro-economische ontwikkelingen die invloed hebben op de grondexploitaties stagneren langzaam.
Op dit moment zijn er veel macro-economische en geopolitieke ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de woningbouwmarkt en de parameters waarmee in de grondexploitaties wordt gerekend (kosten- en opbrengstenstijging, rente). De parameters waarmee in deze grondexploitaties gerekend worden zijn eind 2025 vastgesteld en beschouwen we op dit moment nog als reëel.
Het is nog niet duidelijk in welke mate geopolitiek spanningen het langdurig macro-economisch beeld zullen verstoren en daarmee invloed hebben op de parameters waar in de grondexploitaties rekening mee wordt gehouden.
Wel is duidelijk dat een structurele verslechtering van de parameters een verslechtering van het resultaat van de grondexploitaties zou kunnen betekenen. De eerste analyses hierop laten zien dat , afhankelijk van de mate van verslechtering, hier sprake zou kunnen zijn van een verslechtering van miljoenen euro's.

6. Alternatieven
N.v.t.

7. Planning en evaluatie
De oplevering van de uitvoeringsrapportage geeft de huidige stand van de gemeentelijke grondexploitaties weer. Als grondexploitaties binnen de kaders bewegen, betreft de herziening voornamelijk macro-economische ontwikkelingen. De kaders zijn vastgesteld door de raad. Bij wijzigingen van deze kaders van een project moet een apart raadsvoorstel ingediend te worden. Door de uitvoeringsrapportage heeft uw raad de mogelijkheid om te evalueren over de huidige stand van de grondexploitaties.

8. Communicatie
N.v.t.

9. Financiële gevolgen
Te verwachten winsten van grondexploitaties mogen volgens de BBV-regels niet vooraf ingerekend worden in de begroting. Het verlagen van de winstverwachting van de grondexploitaties met een positief verwacht resultaat heeft dan ook geen directe invloed op de begroting van de gemeente.
Op basis van de voorliggende Uitvoeringsrapportage grondexploitaties dient de bestaande verliesvoorziening met een bedrag van € 3.564.000 opgehoogd te worden. Dit heeft wel direct effect en het financiële effect hiervan verwerken we in de jaarstukken 2025.
Het verlagen van het risicoprofiel op de grondexploitaties met € 893.000 heeft een positief effect. Ook dit effect verwerken we in de jaarstukken van 2025.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	1297182	Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025 – GEHEIM
2.	1297221	Overzicht boekwaarden grondexploitaties 2025 – GEHEIM

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp	Raadsbesluit - Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025
zaaknummer	Z/26/514176
documentnummer	INT/26/1297841

De raad van de gemeente Zevenaar;

heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 2 juni 2026 met nummer 1297222 gelezen;

Besluit:

1. Onder geheimhouding kennis te nemen van bijlagen 1 en 2 (Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025 en overzicht boekwaarden grondexploitaties 2025) behorende bij het raadsvoorstel.
2. De Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2025 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 1 juli 2026.

De griffier	De burgemeester
Lennart Sluis	Lucien van Riswijk

Raadsvoorstel

onderwerp	Zienswijze jaarstukken 2025 en begroting 2027-2030 Groene Metropoolregio Arnhem – Nijmegen (GMR)
zaaknummer	Z/26/512174
documentnummer	INT/26/1293133
portefeuillehouder	L. van Riswijk
portefeuille	Regionale samenwerking

1. Samenvatting

Wij stellen de raad voor kennis te nemen van de concept jaarstukken 2025 en de concept-begroting 2027-2030 van de Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen (GMR). Het college ziet redenen voor het indienen van een zienswijze en doet hiervoor een voorstel.

2. Aanleiding

Volgens de bepalingen van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de gemeenteraad de mogelijkheid zienswijzen in te dienen tegen het jaarverslag, de jaarrekening en de ontwerpbegroting. Op 9 april heeft de GMR de concept jaarstukken 2025 en de conceptbegroting 2027-2030 toegezonden. Met een zienswijze kan de gemeenteraad reageren op deze stukken.

3. Beoogd effect

Door de gemeenteraad kennis te laten nemen van de concept jaarstukken en conceptbegroting en de mogelijkheid te bieden om hierop zienswijze in te dienen, heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op de activiteiten van de GMR.

4. Argumenten

1.1 De jaarstukken en de begroting worden volgens de voorschriften uit de gemeenschappelijke regeling voorgelegd voor zienswijzen aan de raad.

De gemeenteraden van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten hebben volgens artikel 31, lid 3 van de Gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen het recht om hun zienswijze te geven op de jaarstukken en op grond van artikel 30, lid 4 van de regeling ook op de begroting. Zij kunnen deze indienen bij het dagelijks bestuur. De GMR heeft per brief van 9 april 2026 met toezending van de concept jaarstukken 2025 en de concept-begroting 2027-2030 om deze zienswijze gevraagd.

1.2 De behaalde resultaten dragen bij aan de ambitie van Zevenaar.

De Regionale agenda 2025-2028 vertaalt de ambities van de GMR in vijf opgaven: Circulaire regio, Productieve regio, Verbonden regio, Ontspannen regio en Groene Groeiregio. Alle opgaven dragen direct bij aan de versterking van de regio en onze gemeente. De opgaven sluiten goed aan bij onze Omgevingsvisie Zevenaar 2040. Wij stellen vast dat de GMR bij de vijf regionale opgaven goede resultaten heeft geboekt. Binnen de opgaven zijn onderzoeken en projecten uitgevoerd en resultaten behaald die van directe meerwaarde zijn voor onze gemeente zonder dat dit extra uitgaven voor onze gemeente heeft opgeleverd. Hierover informeren wij u mondeling tijdens de commissie- en raadsvergadering en schriftelijk elk half jaar met een RIB.

1.3 De Groene Metropoolregio is bevoegd tot subsidiëring van The Economic Board.
De GMR is bevoegd tot subsidiëring van The Economic Board (TEB). Stichting The Economic Board heeft haar jaarverslag en jaarstukken over 2025 aangeboden aan het bestuur van de GMR. Deze zijn als bijlage bij dit raadsvoorstel gevoegd zodat uw raad kennis kan nemen van deze stukken. De bijdrage aan TEB is structureel opgenomen in de begroting van de GMR.

1.4 De jaarrekening geeft aanleiding tot het indienen van een zienswijze.
De jaarrekening laat een positief resultaat zien. De GMR stelt voor een gedeelte van het resultaat over te hevelen naar boekjaar 2026, omdat een aantal activiteiten doorlopen in 2026 en daarmee ook de afrekening. Dit is in lijn met de financiële spelregels.

2.1 De regionale opgaven zijn vertaald in de conceptbegroting 2027 – 2030.
De conceptbegroting vormt de financiële vertaling van de ambitie uit de regionale agenda 2025-2028 en biedt daarmee inzicht in de middelen die nodig zijn om de gezamenlijke beleidsdoelen in de komende jaren te realiseren. De beleidsmatige uitgangspunten, de financiële randvoorwaarden en de hoogte van de inwonerbijdrage voor 2027 zijn in februari met u gedeeld. Hier kunnen wij mee instemmen.

3.1 Met deze zienswijze informeren wij de GMR over ons standpunt.
Wij stellen voor de zienswijzen op de jaarrekening en begroting te combineren in één brief. Als zienswijze op de jaarrekening geven we aan dat wij tevreden zijn met de toelichting en akkoord gaan met de teruggave aan de gemeenten. We wijzen de GMR er wel op dat het belangrijk is om het tempo van de uitvoering van maatregelen goed te plannen en te monitoren, om te voorkomen dat uitvoering van activiteiten ten laste komen van een ander boekjaar. Ten aanzien van de begroting geven we aan dat we de vertaling van de speerpunten uit de Regionale Agenda terugzien en dat dit bijdraagt aan de ambities zoals opgenomen in onze Omgevingsvisie Zevenaar 2040.

5. Kanttekeningen
1.1 Regionale samenwerking vraagt bestuurlijke en ambtelijke inzet
Regionale samenwerking levert enerzijds efficiencywinst op doordat gemeentelijke activiteiten op een regionale schaal worden uitgevoerd. Maar daarnaast is voldoende bestuurlijke en ambtelijke capaciteit nodig voor het begeleiden van de regionale processen en besluitvorming, zeker nu veel projecten zich in de uitvoeringsfase bevinden of daar bijna zijn. Door op Liemerse schaal werkafspraken te maken, kunnen we de lasten delen.
De gemeenteraden zijn in de regionale samenwerking via de regionale agendacommissie (RAC) aangesloten De taak van de commissie is de procesmatige voorbereiding en planning van de politieke besluitvorming ten behoeve van alle raden van de deelnemers aan de GMR. De Zevenaarse raad is in de RAC met twee raadsleden vertegenwoordigd.

6. Alternatieven
Niet van toepassing

7. Planning en evaluatie
De zienswijzen worden door de GMR beoordeeld en daar waar mogelijk meegenomen bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en de begroting.

8. Communicatie

Voor het jaarverslag en de jaarrekening wordt uiterlijk 2 juli 2026 een zienswijze verwacht. De zienswijze procedure voor de begroting loopt tot 30 juli 2026. Voor deze data delen wij onze reactie op de concept jaarstukken en de conceptbegroting. Wij stellen u voor de zienswijze op de jaarstukken en de begroting in één brief op te nemen.

9. Financiële gevolgen

Jaarrekening

Het overschot van de ontvangen inwonerbijdrage dat per 31 december 2025 niet is aangewend, bedraagt € 258.035. Volgens artikel 31, lid 8, van de gemeenschappelijke regeling wordt een positief saldo naar rato van de inbreng gerestitueerd aan de deelnemende gemeenten, tenzij de vastgestelde algemene reserve van € 100.000 nog niet is gerealiseerd. In 2025 zijn diverse verplichtingen aangegaan die doorlopen in 2026. De hiermee samenhangende uitgaven bedragen € 225.578. De GMR stelt voor het rekeningresultaat van het programma Regiobureau (€ 83.884) naar rato van de inbreng te restitueren aan de deelnemende gemeenten, en het rekeningresultaat van het programma Opgaven (€ 174.151) aan te wenden ter dekking van de kosten die voortvloeien uit de reeds aangegane verplichtingen.
Voor Zevenaar gaat het om een restitutie van zo'n €5.500.

Begroting

Deelname aan de regionale samenwerking kost in 2027 (uitgedrukt in een bedrag per inwoner):

	2027		2026	
Programma Regiobureau[1]		€ 2,95		€ 2,83
Programma Opgaven				
Groene groeiregio	€ 1,04		€ 1,00	
Productieve regio	€ 0,94		€ 0,90	
Ontspannen regio	€ 0,91		€ 0,87	
Verbonden regio	€ 1,58		€ 1,52	
Circulaire regio	€ 1,57		€ 1,51	
subtotaal		€ 6,04		€ 5,80
Totaal		€ 8,99		€ 8,63

De inwonerbijdrage voor 2027 voor het regiobureau en de vijf opgaven bedraagt € 8,99. Dit is exclusief de bijdrage aan The Economic Board (TEB) van € 1,11. De hoogte van de inwonerbijdrage is vastgesteld door de inwonerbijdrage 2026 te vermeerderen met de BRN-norm van 4,15%. Deze norm is als indexatie opgenomen in de overeenkomst met de GMR.

In 2024 stelde het algemeen bestuur van de GMR de regionale agenda 2025 – 2028 vast. Als gemeente Zevenaar tekenden wij voor de looptijd van deze regionale agenda (vier jaar) voor alle vijf de opgaven in. Vorig jaar heeft u ingestemd met de continuering van de jaarlijkse bijdrage aan The Economic Board voor de periode 2026-2030.
De aanvullende bijdragen (€ 21.316) voor deelname aan de regionale opgaven, het regiobureau en The Economic Board verwerken wij in de Meerjaren Programmabegroting 2027-2030.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

1. 1293134 Raadsbesluit Jaarstukken 2025 en Begroting 2027-2030 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

2. 1294734 Zienswijze op jaarstukken 2025 en begroting 2027-2030
3. 1293996 Aanbiedingsbrief jaarstukken 2025 Groene Metropoolregio Arnhem – Nijmegen
4. 1293136 Concept jaarstukken 2025 GMR
5. 1293995 Accountantsverslag 2025 Flynth
6. 1293726 Aanbiedingsbrief jaarstukken 2025 The Economic Board
7. 1293724 Jaarstukken 2025 The Economic Board
8. 1294712 Financiële en algemene uitgangspunten begroting 2027 GMR
9. 1294845 Aanbiedingsbrief concept-begroting 2027-2030 GMR
10. 1293139 Concept-begroting 2027-2030 GMR
11. 1294759 Dashboard GMR 2026

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp	Zienswijze jaarstukken 2025 en begroting 2027-2030 Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
zaaknummer	Z/26/512174
documentnummer	INT/26/1293134

De raad van de gemeente Zevenaar;

heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 12 mei 2026 met nummer Z/26/512174-ADV/26/1293133 gelezen;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 30, lid 4 en artikel 31, lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling GMR;

Besluit:
1. een zienswijze in te dienen op de concept jaarstukken 2025 van de Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen;
2. een zienswijze in te dienen op de concept begroting 2027-2030 van de Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen;
3. de zienswijze vast te stellen overeenkomstig bijgevoegde conceptbrief.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 1 juli 2026.

De griffier	De burgemeester
Lennart Sluis	Lucien van Riswijk

GEMEENTE ZEVENAAR

Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
Aan het dagelijks bestuur
Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS ARNHEM

datum	2 juli 2026
uw kenmerk	2026-015
zaaknummer	Z/26/512174/UIT/26/1294734
onderwerp	Zienswijze op jaarstukken 2025 en begroting 2027 - 2030
contactpersoon	Yvette Abbing

Geacht bestuur,

Op 9 april jl. stuurde u ons de concept jaarstukken 2025 en de concept-begroting 2027 – 2030. U nodigt ons uit om een zienswijze in te dienen op deze stukken. In de gemeenteraadsvergadering van 1 juli hebben wij deze stukken behandeld en besloten hierop een zienswijze in te dienen. In deze brief informeren wij u hierover.

Zienswijze concept jaarstukken 2025
Wij lezen dat de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen een positief resultaat op de vijf regionale opgaven heeft geboekt. U heeft onderzoeken en projecten uitgevoerd en resultaten behaald die bijdragen aan de versterking van de regio en van meerwaarde zijn voor onze gemeente. Deze sluiten mooi aan bij de ambities die wij hebben opgenomen in onze omgevingsvisie Zevenaar 2040. Wij gaan akkoord met de teruggave hiervan aan de deelnemende regiogemeenten. Wij vragen u wel scherp te zijn op het tijdig en daadwerkelijk uitvoeren van activiteiten die in de begroting zijn opgenomen en waarvoor een verplichting is aangegaan.

Zienswijze concept-begroting 2027 – 2030
Wij stellen vast dat de financiële vertaling van de vijf opgaven in de concept-begroting 2027-2030 is opgenomen. Volgens de uitgangspunten in uw brief van februari (financiële en algemene uitgangspunten begroting 2027) heeft u de begroting opgesteld. Hier kunnen wij mee instemmen.

Tot slot
Wij complimenteren u met de volledigheid en helderheid van de jaarstukken en de begroting. Deze laten zien dat wij samen op de goede weg zitten en geven ons vertrouwen in de uitvoering van de regionale samenwerking. Wij zien uw reactie op onze zienswijze graag tegemoet.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op datum openbare vergadering

de griffier	de voorzitter
Lennart Sluis	Lucien van Riswijk

Aan de gemeenteraden en colleges van B&W
van de 17 gemeenten in de
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum	:	9 april 2026
Uw kenmerk	:	
Ons kenmerk	:	2026-015
Contactpersoon	:	Henk van den Berg
Telefoonnummer	:	06-46737374

Onderwerp: aanbieden jaarstukken 2025 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) heeft op 8 april jongstleden kennisgenomen van de jaarstukken 2025 zoals door het dagelijks bestuur op 25 maart jl. in concept zijn vastgesteld.

De jaarstukken bestaan uit:
- concept-jaarverslag – voor de inhoudelijke verantwoording van het regiobureau en de vijf opgaven;
- concept-jaarrekening – de verantwoording van financiële resultaten;
- accountantsverslag.

De Groene Metropoolregio is bevoegd tot subsidiering van The Economic Board. Om die reden bieden wij u ook het jaarverslag en jaarrekening 2025 van The Economic Board aan.

Resultaat 2025
Het jaar sluit met een positief resultaat op de inwonerbijdrage van € 258.035. In overeenstemming met artikel 31, lid 8, van de gemeenschappelijke regeling wordt een positief saldo naar rato van de inbreng gerestitueerd aan de deelnemende gemeenten, tenzij de vastgestelde algemene reserve van € 100.000 nog niet is gerealiseerd.

In 2025 zijn diverse verplichtingen aangegaan die doorlopen in 2026. De hiermee samenhangende uitgaven bedragen € 225.578. De GMR stelt voor het rekeningresultaat van het programma Regiobureau (€ 83.884) naar rato van de inbreng te restitueren aan de deelnemende gemeenten, en het rekeningresultaat van het programma Opgaven (€ 174.151) aan te wenden ter dekking van de kosten die voortvloeien uit de al aangegane verplichtingen.

Proces

De jaarstukken bieden wij u hierbij aan. Wij nodigen de gemeenteraden uit een zienswijze in te dienen **uiterlijk 2 juli 2026**. Definitieve vaststelling van de jaarstukken is, gelet op de wettelijke bepalingen, gepland in de vergadering van het algemeen bestuur van 8 juli 2026. Uw zienswijze kunt u sturen naar henk.van.den.berg@gmr.nl.

Het regiobureau biedt aan een actieve rol te spelen bij de behandeling van de ontwerpjaarrekening 2025. U kunt hierover contact opnemen met Henk van den Berg.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Drs. H.M.F. Bruls	drs. H. Tiemens
Voorzitter	Secretaris

Bijlagen:

- Jaarstukken 2025 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen inclusief accountantsverslag (totaal 2)
- Jaarverslag en jaarrekening 2025 The Economic Board 2023 met aanbiedingsbrief (totaal 2)

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

JAARSTUKKEN 2025

CONCEPT

XX maand 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1 Jaarverslag 4

1.1 Inleiding 4
1.2 Programmaverantwoording regiobureau 4
1.3 Programmaverantwoording opgaven 9
1.4 Resultaat 2025 uitgelegd en samengevat 20
1.5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 21
1.6 Vennootschapsbelasting 21

2 Paragrafen 22

2.1 Risicobeheersing en weerstandsvermogen 22
2.2 Financiering 23
2.3 Bedrijfsvoering 24

3. Jaarrekening 27

3.1 Staat van baten en lasten 28
3.2 Toelichting op staat van baten en lasten 28
3.3 Rechtmatigheidsverantwoording 31
3.4 Incidentele en structurele baten en lasten 33
3.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid 33
3.6 Balans per 31 december 2025 35
3.7 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 36
3.8 Toelichting op de posten van de balans 38
3.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen 44
3.10 Publicatie Wet normering topinkomens 45
3.11 IV3 taakvelden 48
3.12 Overige gegevens 49

BIJLAGEN 50

Bijlage 1 Algemene informatie GMR en inwoneraantallen 50
Bijlage 2 Bestuurlijke opgaveteams per 31-12-2025 51
Bijlage 3 SiSa verantwoordingen 52

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2025 aan van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR). De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De indeling van de jaarstukken volgt het programma van de opgaven en het programma van het regiobureau.

Resultaat 2025

Uit de staat van baten en lasten (paragraaf 3.1) volgt een positief resultaat van € 258.035 voor 2025. Dit resultaat bestaat uit het rekeningresultaat van het programma Regiobureau, groot € 83.884 en het samengevoegd resultaat van 5 opgaven binnen het programma Opgaven, groot € 174.151.

Het totale positieve resultaat is voornamelijk toe te schrijven aan een incidentele bate, het nog niet volledig uitvoeren van de in de Regionale Agenda opgenomen projecten, alsmede de ontvangst van aanvullende financiële middelen. Hierdoor is een deel van de ontvangen inwonerbijdrage niet besteed.

Binnen de opgaven Verbonden regio, Circualire regio en Ontspannen regio zijn drie vorderingen verwerkt die niet invorderbaar blijken als gevolg van een lager dan verwacht vastgestelde subsidie. Deze vorderingen zijn afgeboekt ten laste van de niet bestede inwonerbijdrage.

Bestemming resultaat 2025

Het overschot van de ontvangen inwonerbijdrage dat per 31 december 2025 niet is aangewend, bedraagt € 258.035. Conform artikel 31, lid 8, van de gemeenschappelijke regeling wordt een positief saldo naar rato van de inbreng gerestitueerd aan de deelnemende gemeenten, tenzij de vastgestelde algemene reserve van € 100.000 nog niet is gerealiseerd.

In 2025 zijn diverse verplichtingen aangegaan die doorlopen in 2026. De hiermee samenhangende uitgaven bedragen € 225.578. De GMR stelt voor het rekeningresultaat van het programma Regiobureau (€ 83.884) naar rato van de inbreng te restitueren aan de deelnemende gemeenten, en het rekeningresultaat van het programma Opgaven (€ 174.151) aan te wenden ter dekking van de kosten die voortvloeien uit de reeds aangegane verplichtingen.

Arnhem, XX maart 2026
Dagelijks bestuur

1 Jaarverslag

1.1 Inleiding

Voor 2025 is de vierjarige regionale agenda 2025-2028 leidend. Deze agenda, voor het eerst voor vier jaar, is door het algemeen bestuur op 11 september 2024 vastgesteld. De bijbehorende begroting voldoet aan de BBV-richtlijnen en valt onder het repressief toezicht van Gedeputeerde Staten van Gelderland, mede namens Gedeputeerde Staten van Limburg.

De vijf opgaven werkten in 2025 elk met een eigen begroting, waarvoor de benodigde middelen bij de gemeenten werden gecollecteerd of van samenwerkingspartners werden ontvangen. Het algemeen bestuur stelde in de vergadering van 26 november 2025 met een tweede begrotingswijziging de definitieve begroting vast.

1.2 Programmaverantwoording regiobureau

1.2.1 Algemeen

Het regiobureau verzorgt de ondersteuning van de bestuurlijke en ambtelijke gremia en faciliteert de vijf opgaven. Door de gemeenten zijn via de inwonerbijdrage de middelen voor het regiobureau bijeengebracht. De inwonerbijdrage voor 2025 bedroeg € 2,77.
Het dagelijks bestuur, het algemeen bestuur, de netwerkdirectie (bestaande uit gemeente-secretarissen) en de regiocoördinatoren ontmoeten elkaar op wisselende plaatsen in de regio. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar en worden live uitgezonden. De vergader-stukken van het algemeen bestuur zijn op de website beschikbaar.

1.2.2 In het oog springende ontwikkelingen

Ieder kwartaal beschrijven we in onze kwartaalrapportages de ontwikkelingen in de GMR. Deze kwartaalrapportages staan op onze website.

Enkele bijzonderheden in 2025:

Regionale investeringsagenda (RIA)
In de regio zien we een groei op ons afkomen, die we vatten onder het begrip schaalsprong. De grote woningbouwopgave, de benodigde voorzieningen en bereikbaarheidsmaatregelen, de grote wateropgave in de regio, de stikstofaanpak en natuurherstelopdracht en dat heeft ook alles te maken met economische groei van de topsectoren. Om meer grip te krijgen op omvang en uitwerking van de schaalsprong en om allemaal hetzelfde verhaal te vertellen is een Regionale Investerings Agenda gemaakt, samen met de provincie Gelderland en The Economic Board (TEB). Het is de bedoeling om de grote opgaven zichtbaar te maken en andere partijen, binnen en buiten de regio, nadrukkelijk uit te nodigen bij te dragen aan het realiseren van deze opgaven. Op 10 november 2025 was er een bijeenkomst met bijna honderd deelnemers van overheden, kennisinstellingen en bedrijven. Dit verhaal is breed gedeeld en verspreid.

Rijk investeert 317 miljoen euro voor wonen en bereikbaarheid in onze regio
De gemeenten in de GMR krijgen een stevige impuls om de komende jaren tienduizenden woningen te bouwen en de regio beter bereikbaar te maken. Vanuit de landelijke middelen voor Woningbouw en Mobiliteit (WoMo) en Woningbouw op Korte Termijn (WoKT) stelt het Rijk 317 miljoen euro beschikbaar voor projecten in de regio. Dat bedrag, bijna tien procent van alle beschikbare middelen, vormt een belangrijke stap in de schaalsprong waar de regio aan werkt. De toekenning is het resultaat van intensieve samenwerking tussen de GMR, de provincie Gelderland en de gemeenten in het gebied. Zo komen er investeringen in fietsverbindingen, mobiliteitshubs en het ontsluiten van nieuwe woonwijken.

1.2.3 Informatie

Voor effectieve regionale samenwerking is het belangrijk dat de samenwerking dicht bij de gemeenten blijft. Vanaf de start van de versterkte samenwerking is dit een belangrijk uitgangspunt. Naast bestuurlijke en ambtelijke ontmoetingen is goede informatievoorziening aan de gemeentelijke gremia van groot belang. Leidraad hiervoor is het Informatieprotocol. Het algemeen bestuur stelde deze in september 2021 vast. In 2025 is een start gemaakt met de actualisering van het protocol. Het algemeen bestuur stelde op 26 november 2025 het concept vast. Dit is aangeboden aan de gemeenteraden voor de zienswijzeprocedure, zoals is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling.

1.2.4 Profilering, positionering en lobby

Vanuit public affairs (PA) wordt nauw samengewerkt met de opgaveteams, team communicatie, de PA-adviseurs in de regiogemeenten, TEB en de provincie. Naast de rol die PA heeft gespeeld in het behalen van resultaten binnen de opgaven, zijn voor het jaar 2025 een aantal overkoepelende resultaten uit te lichten:

- In februari bezochten directeuren van de ministeries van VRO, BZK, EZ en SZW de regio in het kader van de Regio Deal Arnhem-Nijmegen.
- In mei is een masterclass georganiseerd over de modernisering van het grondbeleid. Erwin van der Krabben presenteerde de rapportage die hij hierover in opdracht van de GMR opstelde in Nieuwspoort in Den Haag.
- In mei brachten de DG Mobiliteit en directeur OV & Spoor (IenW) een bezoek aan Arnhem. Onder meer Trolley 2.0 en de regionale uitdagingen op het spoor zijn onder de aandacht gebracht.
- In augustus ontving de regio de DG Economie en Digitalisering (EZ) en DG Openbaar Bestuur (BZK) op de Noviotech Campus in Nijmegen. Tijdens dit bezoek stonden de ontwikkelingen in de Semiconsector en de Rijk-regio samenwerking op basis van de Regionale Investeringsagenda centraal.
- Medio november werd bekend gemaakt dat de regio vanuit de landelijke middelen voor Woningbouw en Mobiliteit (WoMo) en Woningbouw op Korte Termijn (WoKT) 317 miljoen euro van het Rijk ontvangt voor projecten in de regio. Een mooi resultaat na de in 2024 opgestarte constructieve lobby door de regiogemeenten, regio en provincie Ook het werkbezoek van IenW medio augustus aan het VeluweWaalpad heeft hieraan bijgedragen.
- Als jaarafsluiter bracht ook de DG Ruimtelijke Ordening (VRO) een bezoek aan Arnhem. Tijdens dit bezoek werd onder meer gesproken over de Ontwerp Nota Ruimte en de door de regio ingediende zienswijze hierop.
- 2025 was ook het jaar waarin de public affairs & lobby-samenwerking in de regio verder is bestendigd. Een viertal werksessies heeft ertoe geleid dat er in het najaar van 2025 een regionale public Affairs & lobbywerkgroep is gestart. Deze groep bestaat uit vertegenwoordigers van de GMR, TEB en enkele regiogemeenten. Ook de provincie is aangehaakt. Inmiddels is er een regionale public affairs kalender en wordt er toegewerkt naar een regionale lobbystrategie waarvoor de Regionale investeringsagenda de inhoudelijke kapstok vormt.
- Tot slot was de regio in 2025 weer zichtbaar op nationale en Europese conferenties en congressen. Enkele voorbeelden zijn de Provada (Amsterdam), POLIS Conference (Utrecht), European Week of Regions (Brussel) en Green Infrastructure Summit (Essen).

1.2.5 Ontmoeting

Het is inmiddels traditie geworden om het jaar te starten met het regiocongres. Deze keer waren we op 14 februari 2025, Valentijnsdag, te gast bij Act. Eventstudios in Arnhem. Het congres had als titel “Verliefd op de regio” en trok ruim 400 bezoekers. De belangstelling voor het regiocongres groeit en trekt een steeds breder publiek.

Vaste onderdelen in de bestuurlijke jaaragenda zijn RegioOverleg(t) en RegioOntmoet. RegioOverleg(t) is een belangrijk periodiek ontmoetingsmoment voor bestuurders en gemeentesecretarissen. De vijf bestuurlijke platforms en de netwerkdirectie komen dan samen op één locatie in de regio. Eén van de gemeenten gastheer is, zoals bij de start van de samenwerking afgesproken, gastheer. Van deze dag maken we telkens een kort verslag dat op de website komt en door de colleges kan worden gebruikt voor het informeren van de gemeenteraden.
De RegioOntmoet bijeenkomsten voor colleges zijn ook in 2025 gebruikt om, los van de agenda, thema's te verdiepen en verbreden.

De regiocoördinatoren kwamen in 2025 weer maandelijks bijeen, afwisselend fysiek en digitaal. De regiocoördinatoren bouwden inmiddels een stevig netwerk op, waarin de personele wisselingen door de collega's goed worden opgevangen. De regiocoördinatoren spelen al jaren een niet meer weg te denken rol in de afstemming met en communicatie tussen de gemeenten en het regiobureau. Meer en meer ontwikkelen zij zich ook, afhankelijk van hun positie binnen de eigen organisatie, tot een belangrijke schakel tussen de opgaven in de eigen gemeente en in de verbinding met het bestuur.

De regioagendacommissie (RAC) is een adviescommissie van het algemeen bestuur. Zij komt volgens een jaarlijks vastgesteld vergaderschema bijeen. Een lid van het dagelijks bestuur en de directie zijn altijd aanwezig. De RAC vond in 2025 4 keer plaats. Onderdeel van het jaarprogramma van de RAC zijn twee radenbijeenkomsten, die door het regiobureau worden georganiseerd. In 2025 is de keuze gemaakt door de RAC om het jaarcongres als eerste radenbijeenkomst aan te merken. De radenbijeenkomst in het najaar vond plaats op 10 oktober 2025. De bijeenkomst had als onderwerp de 4 gebiedsprocessen in de regio. Dit onderwerp kon op voldoende en enthousiaste belangstelling rekenen.

Door het regiobureau is ook medewerking verleend aan een radenbijeenkomst, georganiseerd door de griffiers, in de regio Rijk van Nijmegen en in de regio Gelderland-Midden. Onderwerp van deze ontmoetingen met raadsleden waren m.n. de producten uit de P&C-cyclus.

Een bezoek van de directeur van de GMR aan de colleges van de deelnemende gemeenten is inmiddels een vast gebruik geworden. In 2025 zijn alle colleges éénmaal bezocht.
In aanvulling hierop geven medewerkers van het regiobureau graag gehoor aan uitnodigingen van colleges, collegeleden en gemeenteraden.

1.2.6 Communicatie

De meeste activiteiten van communicatie zijn uitgevoerd binnen de opgaven en projecten. De in het oog springende activiteiten vanuit het regiobureau in 2025:

- De website is verder doorontwikkeld. Daarnaast heeft er een upgrade van het content management system (cms) Umbraco plaatsgevonden. Dit was noodzakelijk omdat de versie waarmee we werkten niet langer werd ondersteund en we ook kwetsbaar werden voor hacks en aanvallen. Deze migratie is op de achtergrond uitgevoerd en vervolgens succesvol en vrijwel probleemloos geïmplementeerd.
- De collectie rechtenvrije en kwalitatief hoogwaardig beeldmateriaal van de hele regio is op alle thema's geactualiseerd en verder aangevuld. Inmiddels staat het beeldmateriaal in een beeldbank.
- In de kwartaalrapportages staan de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen binnen onze opgaven en het regiobureau. De waardering voor deze kwartaalberichten is groot. Ze verschijnen aan het einde van de eerste maand van een nieuw kwartaal. De vier rapportages vormen daarmee de bouwstenen voor dit beknopte jaarverslag.
- De nieuwsbrief is in totaal elf keer verschenen. Het aantal abonnees is in 2025 gestegen van bijna 1000 naar 1070.

- Via LinkedIn houden wij geïnteresseerden op de hoogte van wat er speelt. In 2025 groeide het aantal volgers vergelijkbaar met vorig jaar. Door een groei van iets meer dan 1000 volgers, ging het aantal volgers op de valreep van 2025 over de grens van maar liefst 6000.
- In samenwerking met TEB zijn over de schaalsprong onder de vlag van Lifeport diverse middelen ontwikkeld en is er breed over gecommuniceerd. Zo is er een drieluik “Klaar voor de schaalsprong” beschikbaar, die niet alleen in de regio maar ook daarbuiten zeer positief is ontvangen. In Binnenlands Bestuur stond net voor de verkiezingen een interview opgenomen met onze voorzitter Bruls en de kersverse TEB-voorzitter Van Huffelen. Onder de kop Lifeport Regio Arnhem-Nijmegen zet in op schaalsprong volgde de veelzeggende uitspraak van onze voorzitter: “Hier kan het, dus we gaan het doen”.
- Over de verhuizing van Elst naar Arnhem is vooral intern intensief gecommuniceerd. Zo verscheen vanaf oktober tweewekelijks de nieuwsflits Groene Metromove. Het compacte projectteam maakte daarnaast regelmatig vlogjes om de medewerkers op de hoogte te houden. Over de verhuizing is uiteraard ook extern gecommuniceerd. En er is, waar mogelijk, een aanvang gemaakt met het nieuwe adres op communicatiemiddelen en uitingen.

1.2.7 Wet- en regelgeving

Wet open overheid (Woo)

In 2024 waren de nodige stappen gezet als het gaat over de Woo. Dit is in 2025 verder opgepakt. De passieve openbaarmaking (Woo-verzoeken) is inmiddels volledig ingeregeld. Er is in 2025 één verzoek in behandeling genomen. Dit wordt op onze website gepubliceerd. Daarnaast vroegen andere overheden formele medewerking voor de afhandeling van meerdere verzoeken.
De actieve openbaarmaking is in overeenstemming met de wettelijke fasering ook ingeregeld. Zo is inmiddels, vooruitlopend op de wettelijk verplichte fasering, de voorlopige agenda van het dagelijks bestuur openbaar gemaakt op de website www.gmr.nl. In 2026 volgt (nog niet wettelijk voorgeschreven) actieve openbaarmaking van het overzicht van de genomen besluiten van het dagelijks bestuur.

1.2.8 Klachtenfunctionaris

In de gemeenschappelijke regeling (artikel 25) is een klachtenregeling opgenomen. De gemeentelijke Ombudsman voor het Rijk van Nijmegen ontving in 2025 geen klachten.

1.2.9 Diversiteit en inclusie

De GMR wil een inclusieve organisatie zijn, overeenkomstig met de ambities die zijn vastgelegd in het beleidsplan Diversiteit en Inclusie (2022).

1.2.10 Personeel

In 2025 is de beweging van beleid naar realisatie van beleid ingezet. Inmiddels zijn, na afstemming met de netwerkdirectie, vijf projectleiders aangetrokken die gemeenten ondersteunen met versnellen van woningbouwlocaties en gebiedsontwikkelingen. Deze projectleiders worden voor uitvoering van de Woondeal bekostigd door de provincie Gelderland en voor andere werkzaamheden kunnen gemeenten tegen een vooraf bepaald tarief projectleiding bij ons inbesteden.
Meer dan de helft van het personeel dat voor de opgaven van de GMR werkt bestaat uit gedetacheerde en ingehuurde medewerkers. Dit vergt veel management van contracten. In 2025 is daarom besloten om voor bepaalde sleutelposities mensen in dienst te nemen om de continuïteit en flexibiliteit van werkzaamheden te waarborgen. Er zijn speerpuntcoördinatoren voor mobiliteit en het groen-blauw raamwerk in dienst genomen.

1.2.11 Ontwikkelingen bedrijfsvoering

De in 2024 gestarte aanbesteding van de ICT-diensten is in 2025 afgerond. Na een zorgvuldige aanbestedingsprocedure is een nieuw contract aangegaan met de ICT-dienstverlener sinds 2021.

Een start is gemaakt met de aanbesteding van de administratie. Deze wordt begin 2026 afgerond. Hetzelfde geldt voor de accountant. Het huidige contract eindigt met de controle over boekjaar 2025.

In 2025 is het besluit genomen om het huurcontract van het kantoor in Elst niet te verlengen. Uiteindelijk is de keuze gevallen op een gedeelte van de 7e verdieping van het WTC in Arnhem, beter bekend als de Rijntoren of blauwe toren. Vanaf 12 januari 2026 zit het regiobureau daar.

Tenslotte zijn er de nodige inspanningen verricht en investeringen gedaan om de financiële organisatie en adequate financiële informatievoorziening verder te ontwikkelen.

1.2.12 Verantwoording regiobureau

Door de veranderde wetgeving rondom rechtmatigheid, is afgelopen jaar veel aandacht geschonken aan de verordeningen over de financiële organisatie. Uitgangspunt is dat de rechtmatigheid opgenomen wordt onder de paragraaf Bedrijfsvoering en daarmee afgegeven wordt door het dagelijks bestuur.
Afgelopen jaar zijn verordeningen vernieuwd en aangevuld. Het algemeen bestuur heeft deze verordeningen in de vergadering van 26 november 2025 vastgesteld. De herziene financiële verordening voor 2025 e.v. is ook de vergadering van 26 november 2025 vastgesteld. De GMR heeft voor het vaststellen van de rechtmatigheid een opdracht verstrekt aan MijnOverheidsaccountants (voorheen mijnVIC) voor een gedegen onderzoek.
Na drie volledige boekjaren is het mogelijk om de verhouding tussen inwonerbijdrage en externe gelden inzichtelijk te maken. Daarbij gaan wij uit van de daadwerkelijke besteding van de middelen (restituties zijn verrekend).

(alle bedragen x € 1.000)

	2025		2024		2023	
Besteding inwonerbijdrage	8.017	65%	6.692	70%	5.250	67%
Besteding externe middelen	4.357	35%	2.837	30%	2.644	33%
	12.374		9.529		7.894	

Met de groei van het aantal subsidies en opdrachten neemt ook de verantwoordingsdruk toe. Daardoor is de inzet van de administratieve dienstverlener en controller toegenomen. De groeiende lasten worden gedragen door het programma Regiobureau. Uiteindelijk is ingaande het begrotingsjaar 2025 een systematiek ingevoerd waarbij 5% van de ontvangen subsidie boven € 125.000,00 als dekking van de overheadkosten door de opgaven aan het programma Regiobureau wordt bijgedragen.

Deze regeling is bedoeld om de groeiende shared costs te kunnen dekken Dit zijn de kosten die niet direct aan één specifieke activiteit, project of organisatie-eenheid kunnen worden toegeschreven, Gedacht kan worden aan kosten als secretariaat, administratie, controle, projectondersteuning), ICT-kosten, huisvestingskosten (huur, energie, werkplekken).

Het blijkt dat deze regeling niet het effect heeft dat werd beoogd. De subsidieverstrekker accepteert in de meeste nieuwe aanvragen deze overheadkosten niet als subsidiabele kosten. En in al lopende subsidies worden deze kosten niet als daadwerkelijk gemaakte kosten beoordeeld.

Om toch de overdracht vanuit de opgaven naar het regiobureau administratief te kunnen uitvoeren betekent dit dat de opgaven vanuit de ontvangen inwonerbijdrage de 5% ‘betalen’. De administratieve verwerking van deze regeling heeft geen invloed op het resultaat van de GMR. Het resultaat van het programma Opgaven wordt minder terwijl het resultaat van het programma Regiobureau positief wordt beïnvloed. Omdat de 5% regeling geen effectieve regeling is gebleken, is in de voorliggende jaarrekening de keuze gemaakt de 5% regeling administratief niet toe te passen.

De aandacht voor dit onderwerp samen met de voortdurende ontwikkeling van de financiële administratie heeft inmiddels bijgedragen aan een scherpere toedeling van de kosten binnen en

tussen de programma's Opgaven en Regiobureau. Overigens betekent deze keuze niet dat de noodzaak om een oplossing te vinden voor de shared cost daarmee van tafel is. In boekjaar 2026 wordt de 5% regeling onverminderd toegepast. In het tweede kwartaal van 2026 wordt een verbeterd voorstel voorgelegd aan het dagelijks bestuur.

De kassiersfunctie voor de Regio Deal "Gezonde Groene Groei" is per 1 april 2024 operationeel bij de provincie Gelderland. De GMR heeft voor de looptijd van de Regio Deal een projectmanager aangetrokken. Deze houdt zich bezig met het opzetten van de structuur voor het begeleiden en beoordelen van subsidieaanvragen, de hele governance van de Regio Deal, het organiseren van bijeenkomsten en bestuurlijke overleggen. Deze projectmanager wordt mede door het Rijk uit Regio Deal middelen bekostigd. Inmiddels zijn bijna alle Regio Deal middelen belegd en wordt volop gewerkt aan de diverse programma's.

1.2.13 Verantwoording rekeningresultaat regiobureau

In 2025 bedraagt het positieve rekeningresultaat van het regiobureau € 83.884. Dit resultaat is hoofdzakelijk toe te rekenen aan incidentele baten en lasten.
In 2025 heeft de GMR een uitkering ontvangen ter compensatie van loonkosten van een medewerker die langdurig arbeidsongeschikt is geweest. Naar aanleiding van de ziekmelding is een geschil ontstaan tussen de uitkeringsinstantie en de GMR. Dit geschil is in 2025 afgewikkeld. Daarnaast is de GMR inmiddels verhuist naar de Rijntoren in Arnhem. Aangezien de huurovereenkomst voor de locatie in Elst doorloopt tot en met augustus en er geen nieuwe huurder is gevonden, is volgens de geldende wet- en regelgeving een voorziening getroffen voor het verlieslatende huurcontract. Ook is op de achterblijvende inventaris een versnelde afschrijving toegepast.

1.2.14 Wat heeft het regiobureau gekost?

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten	3.071.384	22.456	3.093.840	3.109.586	15.746
Baten	3.071.384	22.456	3.093.840	3.193.470	99.630
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**83.884**	**83.884**

1.3 Programmaverantwoording opgaven

1.3.1 Algemeen

De GMR presenteert elk kwartaal een kwartaalrapportage, waarin concreet wordt aangegeven wat in dat kwartaal is bereikt in de vijf opgaven. De kwartaalrapportage staat op de website en wordt actief gedeeld. Deze programmaverantwoording geeft een beknopt verslag van de bereikte resultaten en er wordt een relatie gelegd met de beschikbare middelen van de opgave en haar speerpunten. De vier kwartaalrapportages vormen een inhoudelijke aanvulling op de programmaverantwoording van de opgaven.

1.3.2 Groene groeiregio

De begroting van de Groene groeiregio bestaat uit vier onderdelen. Per onderdeel gaan we hier kort op in.

Algemeen – programmakosten

Deze post heeft betrekking op de loonkosten van de medewerkers van de Groene groeiregio, waaronder de opgavemanager en de procesondersteuner. Een deel van de loonkosten van de opgavemanager wordt ingezet als cofinanciering binnen de subsidieregeling voor de Woondeal.

Voor de proceskosten van de Woondeal wordt subsidie ontvangen van de provincie Gelderland. Een voorwaarde voor deze subsidie is dat de GMR € 250.000 aan cofinanciering bijdraagt.

Wonen in balans: Versnellen van de woningbouw

Binnen de Groene groeiregio is dit ver uit de grootste en meest ingewikkelde post omdat we te maken hebben met veel (losse) subsidies van het Rijk en de provincie Gelderland. We hebben dit jaar externe expertise ingehuurd om de verantwoording en geldstromen verder inzichtelijk te maken en om zo aan de subsidievoorwaarden van de provincie te kunnen voldoen. Met investering in deze expertise zal het voor de komende jaren gemakkelijker worden om de subsidie te verantwoorden.
In de subsidies is er onderscheid in de procesgelden en uitvoeringsgelden. De procesgelden worden ingezet rondom de aansturing van de Woondeal; uitvoering is alles wat gemeenten helpt om woningbouw mogelijk te maken. In het geval van de GMR besteden we o.a. aan de projectleiderspool.
We dienen de subsidies jaarlijks te verantwoorden, deels met een accountantsverklaring. Onderstaande cijfers zijn gebruikt voor de tussentijdse verantwoording.

Proceskosten
We hebben in 2025 hiervoor € 631.000 besteed, o.a. aan de volgende posten:

- Coördinatie (o.a. programmanagers, secretaris).
- Maatregelen versnelling woningbouw (o.a. organisatie tempotafels).
- Kennis- en productontwikkeling (o.a. mengpaneel betaalbaar bouwen, woonbehoefte onderzoek en de woningmarktmonitor).
- Coördinatie wonen en zorg (o.a. uitwerken afsprakenkader Een thuis voor iedereen)
- Conceptueel en circulair bouwen (bijdrage aan Regio Deal).
- Uitwerking aanpak huisvesting van arbeidsmigranten.
- Reservering voor de organisatie en deelname aan de PROVADA 2026 en een nieuw te ontwikkelen training conceptueel bouwen voor gemeenten.

Het beschikbare subsidiebedrag inclusief bijdrage van de regio en overloop van subsidies uit 2024 was € 837.500. We zitten dus ruim onder het totaal beschikbare bedrag. Omdat dit vorig jaar ook het geval was, hebben we eind 2024 minder subsidie aangevraagd dan dat er beschikbaar was gesteld door de provincie.
Inmiddels heeft de provincie Gelderland de spelregels rondom subsidie aangepast en is het slechts bij uitzondering mogelijk subsidie mee te nemen naar volgende jaren. Hier hebben we bij de aanvraag voor 2026 rekening mee gehouden. We zijn in overleg met de provincie of het zinvol is om het resterende subsidiebedrag (€ 206.500) mee te nemen.

Uitvoeringskosten
We hebben hier € 447.000 besteed aan de volgende posten:
Salariskosten drie projectleiders woningbouw en één externe tijdelijke projectleider.
Regionale projectontwikkeling (advisering parallel plannen bij diverse gemeenten).
Ondersteuning pilots (Fastlane ontwikkeling typegoedkeuring industriële woningbouw).
Hiervoor is begroot en beschikbaar € 450.000. Ook hier vroegen we in 2024 minder aan, omdat we te maken hadden met overloop van onbestede subsidie.

Uitwerken Verstedelijkingsstrategie

In deze post zitten allerlei zaken die te maken hebben met uitwerken van de Verstedelijkingstrategie. Met name de gebiedsprogramma's in de deelgebieden (vergoeding van de gebiedstrekkers), maar ook de bekostiging van een coördinator, kosten voor onderzoeken voor de aanvragen voor de WoMo en WOKT-middelen, kosten voor symposia, kosten voor het maken van kaarten. Ook hebben we een onderzoek gedaan naar het professionaliseren van de gebiedsteams.
Deze post is begroot op € 300.000. We hebben kosten gemaakt voor ca. € 225.000.

Verbinden ruimtelijke opgaven

Tot slot nog een kleine post die als doel heeft de verschillende opgaven van de GMR met elkaar te verbinden. Hiervoor hebben we o.a. salariskosten voor een regionaal landschapsarchitect, organisatie integratietafels, maken van kaarten en doen van onderzoeken zoals groen-blauw raamwerk en landelijk gebied, economie en mobiliteit (i.s.m. de betreffende opgave).
Deze post sluit licht positief op € 17.000.

Samengevat

De Groene groeiregio had volgens de primaire begroting 2025 € 911.300 inwonerbijdrage te besteden. Daarnaast is € 32.806 overgeheveld van inwonerbijdrage 2024. Hiervan is € 941.880 in 2025 uitgegeven. Daarmee resteert een positief saldo van € 2.202.
Momenteel zijn we bezig om de resterende subsidies Woondeal in kaart te brengen en treden we in overleg met de provincie Gelderland, omdat de regels recentelijk zijn aangepast. Daarnaast loopt er eind 2025 een Rijkssubsidie af, waarvan nog ca. € 140.000 over is. We zijn hierover ook met het Rijk in gesprek.

1.3.3 Productieve regio

Toekomstbestendige werklocaties

Zoals in de regionale agenda 2025-2028 is afgesproken, is het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) afgerond en vastgesteld. Vaststelling door Gedeputeerde Staten en verankering in de omgevingsverordening van de provincie vond in juni 2025 plaats. In de regionale agenda was uitgegaan van een operationeel RPW op 1 januari 2025. Samen met de provincie is in 2024 echter geconstateerd dat er meer tijd nodig is voor een goede afronding en de provincie gaf ons uitstel tot halverwege 2025.
In periode voor de zomer lag de focus op de laatste bestuurlijke issues. Na de zomer gingen we een nieuwe fase in: van beleid naar uitvoering. Dat vergt een nieuwe insteek en een andere actiemodus, mede doordat er een aantal nieuwe onderwerpen zijn meegenomen waar regionale afspraken over zijn gemaakt en waar vervolgens gemeenten en GMR mee aan de slag moeten. Denk daarbij aan ruimtebehoefte voor circulaire economie, de energietransitie, verdichting en herstructurering. Dit zijn nieuwe en complexe onderwerpen waar we de eerste stappen al in hebben gezet.
Met de provincie Gelderland spraken we af dat zij de helft van de kosten van onderzoeken van het RPW betalen tot een maximum van € 168.000. Van dit bedrag maakten we in 2025 slechts deels gebruik. In totaal was de bijdrage van de provincie € 36.200 voor 2025. Over het restant van € 110.000 spraken we met de provincie af dat we deze in 2026 als cofinanciering voor het RPW mogen gebruiken.
Naast onderzoek, bijeenkomsten en kennisdeling waren er ook andere kosten, waaronder de inhuur van een speerpuntcoördinator (ingevuld door twee personen).

Klimaatadaptatie op werklocaties is in de regionale agenda nog genoemd als onderdeel van de Productieve regio. In de bezuinigingsronde is dit onderdeel geschrapt. Daar ondernemen we de komende jaren dan ook geen verdere acties op.

Human Capital

Human Capital is een belangrijke voorwaarde om onze maatschappelijke doelen te bereiken. Het Human Capital Akkoord is in de vorige regionale agenda al vastgesteld. Regie op de uitvoering is belegd bij TEB. Hiervoor is een inwonerbijdrage van € 158.000 begroot. Dit bedrag is als subsidie verstrekt aan TEB. Het HCA is 1 op 1 opgenomen als project in de Regio Deal. De bijdrage vanuit de GMR draagt daarom bij aan de totale financiering binnen het Regio Deal-project. Dit wordt niet alleen gefinancierd door de GMR maar ook andere partijen financieren mee (bedrijven en provincie).

De besteding van de inwonerbijdrage is onderdeel van de totale verantwoording van het Regio Deal-project dat in april 2026 plaatsvindt.

Dienstverlening mkb

Om mkb'ers beter te ondersteunen, werkt de GMR samen met partners in vijf focusgroepen. Dit is gericht op onderzoek, gericht doorverwijzen, strategie en landelijke aansluiting, overzicht van het aanbod en kennisdeling met andere regio's. Op alle punten die in de regionale agenda staan, zijn stappen gezet.
Er is een projectorganisatie opgezet en er is meer inzicht verkregen in het financieringslandschap van de mkb'er. Deze input wordt door de stakeholders gebruikt en ontsloten door Regiolink.
Regiolink is een AI tool die is gebouwd om de mkb'er gericht door te kunnen verwijzen. De tool wordt nog verder doorontwikkeld.
Er is aanhaking gezocht bij de landelijke mkb actieagenda. Dit heeft geleid tot een subsidie van € 100.000 voor het organiseren van bijeenkomsten waar de mkb'er centraal staat. Deze subsidie co-financieren de stakeholders met uren.
De HAN heeft twee keer een RAAK-aanvraag ingediend voor onderzoek naar de latente vragen van mkb'ers. Deze is afgewezen. Onderdelen van het voorstel zijn echter al ontwikkeld en worden doorontwikkeld.
Tot slot is er door de samenwerking meer samenhang tussen stakeholders. Dit verbetert de dienst-verlening aan het mkb.
Begroot voor dit speerpunt was € 91.000. Dit is geheel besteed aan de speerpuntcoördinator, die een verbindende rol vervult tussen alle betrokken stakeholders; en aan bovengenoemde acties.

Slimmere en schonere logistiek

Dit speerpunt heeft betrekking op drie opgaven: Verbonden, Circulaire en Productieve regio. In de regionale agenda valt dit speerpunt onder de Productieve regio. Voor de (financiële) verantwoording wordt verwezen naar de Verbonden regio.

Economische Monitor

Tot slot is er onder Algemeen een bedrag van € 80.000 voor de Economische Monitor doorgeschoven naar 2026, waarvoor het dagelijks bestuur een voorstel heeft aangeboden aan het algemeen bestuur.

Samengevat

Voor de Productieve regio is voor 2025 primair € 714.221 begroot. Uit de gereserveerde inwonerbijdrage 2024 is € 37.095 overgeheveld. Van de ontvangen inwonerbijdrage 2025 is € 80.000 overgeheveld naar 2026, ter dekking van het uitvoeren van de Economische Monitor, te presenteren in 2027 (besluit vergadering algemeen bestuur d.d. 26 november 2025). Van de totale inwonerbijdrage is € 20.905 niet besteed. Hiervan is in 2025 € 20.000 in verplichtingen vastgelegd.

1.3.4 Ontspannen regio

Bij Ontspannen regio zijn de activiteiten in overeenstemming met regionale agenda en bijbehorende begroting uitgevoerd.

Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied

De uitvoeringsagenda Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied is in het najaar door alle colleges vastgesteld, als richtinggevend voor het vervolg van de uitvoering. We zijn gestart met de uitvoering hiervan in vijf gebiedsbrede thema's en vijf gebiedsaanpakken. De provincie Gelderland stelde eind 2025 middelen ter beschikking voor de coördinatie van het Groen-blauw raamwerk en voor twee gebiedsaanpakken. Een subsidie van € 100.000 voor coördinatie Groen-blauw raamwerk met een looptijd tot 1 juli 2026, een subsidie voor de Groene mantel, blauwe motor van ruim € 5 ton en een subsidie voor de gebiedsaanpakken Soerens Beekdal en Zuidflank (Veluwezoom) van ruim € 6 ton.

De twee laatste subsidies hebben een looptijd tot 1 september 2028. Omdat deze subsidies pas aan eind van het jaar zijn verleend, is hier nog maar een klein gedeelte van besteed.

Recreatie en toerisme

De uitbreiding van het wandelroutenetwerk in de GMR is in maart 2025 geopend. We onderzochten Ruimte voor recreatie en gebruiken de uitkomsten daarvan om in 2026 in de gebiedsprogramma's ook deze ruimteclaim goed mee te nemen. De organisaties van het Masterplan Romeinen en de verhaallijn 'De rivier, je kunt er niet omheen' staan. Zij werken aan de uitvoering van projecten en initiatieven om deze verhaallijnen nog beter voor het voetlicht te brengen.

Binnen het vitaliteitsprogramma zijn 13 workshops en 2 bedrijfsbezoeken georganiseerd voor toeristisch recreatieve ondernemers met in totaal ruim 170 deelnemers. Er kregen 22 recreatieve ondernemers advies om hun onderneming te versterken en er zijn 2 kennissessies voor gemeenten georganiseerd.

Cultuur

Het uitvoeringsprogramma, behorend bij het transformatievoorstel cultuur is afgerond: tien innovatieve projecten voerden met subsidie vanuit dit programma innovaties door in de culturele sector, cultuureducatie kreeg in 3 gemeenten een extra impuls, in het meester-gezel traject zijn drie "gezellen" opgeleid tot meesters in cultuureducatie, er zijn field labs georganiseerd om amateurs en vrijwilligers in de cultuursector te ondersteunen en er is gewerkt aan een digitaal platform voor amateurkunst en vrijwilligers, dat begin 2026 operationeel is. Daarnaast kregen we van de provincie een subsidie van € 6 ton voor de komende 2 jaar voor ons nieuwe regioplan voor cultuur. Deze subsidie is niet zichtbaar in de begroting, omdat de gemeente Arnhem hiervoor penvoerder is.

Verschuivingen tussen en binnen de speerpunten

Qua inkomsten is de inwonerbijdrage iets lager dan ingeschat, omdat de gemeente Doesburg niet meedoet aan Ontspannen regio in 2025. Wel mochten wij de gemeente Mook en Middelaar verwelkomen als nieuwe deelnemende gemeente aan de opgave. De subsidie van de provincie voor verhaallijnen en voor vitaliteit voor de jaren 2023 en 2024 is dit boekjaar € 16.132 lager vastgesteld, omdat we minder subsidiabele kosten hebben gemaakt. Dit bedrag is opgevangen met een iets hogere cofinanciering vanuit de inwonerbijdrage.

Aan de uitgavenkant vallen vooral de verschuivingen tussen speerpunten op.
De kosten voor de speerpunten Groen-blauw raamwerk en cultuur zijn hoger dan ingeschat.
Bij het Groen-blauw is dit het gevolg van de sterke ontwikkeling die dit speerpunt doormaakt. We zijn gestart met de gebiedsaanpakken en dit levert veel enthousiasme en actie in de gebieden op. Tegelijkertijd kost het veel tijd en energie om dit goed te managen. Ook de afstemming met de provincie Gelderland en het verkrijgen van middelen vanuit het geld dat de provincie heeft gekregen voor de gebiedsaanpakken van het Rijk, was tijdrovend. De kosten voor capaciteit zijn daarmee hoger geworden dan vooraf voorzien.
Voor cultuur werd in de loop van 2025 duidelijk dat de provincie Gelderland opnieuw geld beschikbaar stelt voor een regioplan. Het maken en coördineren van de aanvraag voor deze middelen wordt door de GMR gedaan. Hiermee was geen rekening gehouden bij het maken van de begroting.

Bij recreatie en toerisme is minder besteed dan begroot. In het najaar heeft het algemeen bestuur, op advies van het bestuurlijk opgaveteam Ontspannen regio, besloten de activiteit vitaliteit te schrappen in het kader van de bezuinigingen. Om deze reden is het vitaliteitsprogramma minder ambitieus ingevuld en zijn we terughoudend geweest met vooruitlopen op gelden die mogelijk in de toekomst niet meer beschikbaar zouden komen. Dit heeft dan ook minder inzet van middelen gevraagd.

Bovendien kunnen we de subsidie van de provincie voor het vitaliteitsprogramma over een langere periode dan eerder voorzien inzetten. We vroegen namelijk zowel voor deze subsidie als de subsidie van de provincie voor verhaallijnen verlenging aan tot 1 september 2026. Deze subsidies waren door de bijbehorende procedures in 2024 lang onzeker en werden uiteindelijk pas in november 2024 beschikt. Tot die tijd hebben wij wel onze cofinanciering ingezet, maar zijn we voorzichtig geweest met uitgaven daarbuiten. Voor het vitaliteitsprogramma geldt daarnaast dat de inzet die we plegen erg seizoensgebonden: alleen in het laagseizoen is hiervoor animo. Dankzij de verlenging kunnen we met deze subsidiemiddelen het vitaliteitsprogramma goed borgen en afronden en de verhaallijnen goed in de steigers blijven zetten.

Samengevat

Ontspannen regio heeft volgens de primaire begroting in 2025 € 703.340 te besteden. Ook zijn er nog middelen beschikbaar (€ 117.426) die in 2024 in verplichtingen zijn vastgelegd. Hiervan is uiteindelijk € 708.824 besteed. Waardoor een overschot van € 111.942 blijft. In 2025 is € 119.988 in verplichtingen vastgelegd.

1.3.5 Verbonden regio

De inwonerbijdrage bedroeg € 1.224 miljoen. Daarbovenop kwam nog de overloop uit 2024 (€ 243.412). Het totale beschikbare bedrag was in 2025: € 1.467.412 (excl. subsidies). In 2025 heeft Verbonden regio voor € 1.342.290 aan externe middelen besteed. De totale lasten zijn € 2.538.816, waardoor een overschot van € 188.609 ontstaat. Dit overschot zal worden aangewend als dekking voor de vordering die in 2024 is ontstaan ten gevolge van een tekort op de subsidie Slim en Schoon Onderweg 2022 en 2023.

De processen/projecten uit de regionale agenda zijn in overeenstemming met het bestedingsplan 2025 grotendeels uitgevoerd of in gang gezet. De capaciteitsinzet binnen de opgave was in 2025 wat lager dan vooraf ingeschat. Dit heeft te maken met een ouderschapsverlof, een zwangerschapsverlof en een sabbatical op één van de speerpunten. Een deel van deze capaciteit is door externe inhuur opgevangen. De detacheringscontracten bij de verschillende gemeenten zijn iets lager uitgevallen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting.

Het jaar 2025 stond o.a. in het teken van woningbouw en bereikbare mobiliteit. In het voorjaar van 2025 stelde de GMR samen met gemeenten, provincie en Rijk een mobiliteitspakket op voor nieuwe woonlocaties. In het najaar gaf het Rijk aan hiervoor € 317 miljoen beschikbaar te stellen.

In NOVEX-verband is gestart met de netwerkanalyse Arnhem-Nijmegen – Foodvalley. Deze wordt in 2026 afgerond.

Voor de formele opstart van de huidige GMR was er een mobiliteitsfonds opgericht. Daarvoor was Nijmegen de penvoerder; destijds was er een ander regime, waarbij onderbesteding niet hoefde te worden teruggestort. Nu de GMR een eigen juridische entiteit is, is in de loop van 2022 het open-staande bedrag overgemaakt naar de GMR. Een deel van dit bedrag is besteed in 2022 en 2023, maar er blijft nog een bedrag van ongeveer € 400.000 over. In het bestuurlijk platform Verbonden regio en het dagelijks bestuur is besloten om het beschikbare bedrag toe te voegen aan het bestedingsplan Verbonden regio 2026.

Speerpunt Duurzame mobiliteit en gedrag

Slim & Schoon Onderweg (S&SO)

De begroting van het programma S&SO is begin 2025 vastgesteld door de gezamenlijke partners, inclusief het bijbehorende uitvoeringsplan. Bijna € 1,5 miljoen is door het Rijk en provincie als subsidie beschikbaar gesteld. Het programma S&SO is grotendeels volgens de subsidiebeschikking uitgevoerd. In het najaar van 2025 hebben we een subsidievaststellingsverzoek bij de provincie Gelderland ingediend voor het subsidiejaar 2024.

Deelmobiliteit
In de loop van 2025 is een geactualiseerde, gezamenlijke aanpak voor deelmobiliteit vastgesteld. Dit is een uitwerking van de visie van begin 2025. Er zijn zes profielen onderscheiden voor de inzet van deelmobiliteit, die elk een andere aanpak vereisen en een andere trekker hebben.

Logistiek
Samen met de provincie ondersteunen we logistieke makelaarsbedrijven bij CO_2- en kilometerreductie. Het doel was om in 2025 20 miljoen kilo CO_2 (274.359 km) te besparen. Dit is ruimschoots gehaald. De samenwerking met de provincie is via aanbesteding met drie jaar verlengd. De pilot laadinfrastructuur is afgerond en leverde een concrete samenwerking tussen ondernemers op voor het realiseren van laadinfrastructuur op het bedrijventerrein Pannenhuis, ondanks de huidige netcongestie. Er worden nu afspraken gemaakt tussen betrokken ondernemers over hoe de samenwerking concreet vorm krijgt.
Er is voor de MIRT goederenvervoercorridors (GVC) gewerkt aan een realisatiepact. Onder andere de verkenning van truckparkings, clean energy hubs, logistieke laadinfrastructuur en het uitbreiden van walstroom. Ook is een convenant getekend door de provincie Gelderland en de gemeenten Arnhem, Nijmegen en Tiel, genaamd Gelreport. Dit is een samenwerkingsverband tussen Gelderse binnenhavens (Arnhem, Nijmegen en Tiel), gericht op het versterken van hun positie in duurzame logistiek, innovatie en toekomstbestendigheid.

De GMR stimuleert de deelname aan het Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB)-convenant. Dat draagt bij aan natuurherstel, klimaat en een toekomstbestendige bouwsector, vooruitlopend op toekomstige wetgeving. In samenwerking met het speerpunt Circulaire GWW is in juni een voorstel aangeboden aan de regiogemeenten. Op 26 juni is in samenwerking met Connectr en het Gelders Energie Akkoord een masterclass over het thema schoon en emissieloos bouwen georganiseerd. Een groot aantal gemeenten besloot in het derde kwartaal om deel te nemen aan het convenant. Daarmee is 75 procent van de regiogemeenten nu lid.

Verkeersveiligheid
In maart is een onderzoek naar de objectieve verkeersveiligheid bij scholen in de regio Arnhem-Nijmegen opgeleverd. Daarnaast zijn er afspraken met de gemeenten gemaakt over het leveren of ontvangen van ongevallendata.

Speerpunt Voorzieningen en Infrastructuur
In augustus is het Koersdocument Zuidflank Nijmegen bestuurlijk besproken en vastgesteld. Deze gebiedsgerichte aanpak helpt gemeenten bij een gestructureerde mobiliteitsaanpak. Deze werkwijze intensiveren we in 2026 verder voor onder meer de Oostflank van Arnhem/de Liemers. Het Rijk heeft bij de Voorjaarsnota 2025 helaas besloten om de voor de A50 gereserveerde middelen elders in te zetten. Daardoor loopt de verbreding van de A50 vertraging op, met gevolgen voor de bereikbaarheid tussen Nijmegen en Eindhoven.

Spoor
Op het gebied van spoor zijn er een drietal studies opgestart of afgerond. Zo is het MIRT-onderzoek naar het nut en de noodzaak van GNOE (Goederenroutering Noord Oost Europa) gestart. Ook is het MIRT-onderzoek naar de spoorlijn Utrecht-Arnhem-Duitse grens gestart. De resultaten van deze twee MIRT-onderzoeken verwachten we in 2026. De verkenning naar de spoorlijn Arnhem-Tiel is afgerond en besproken tijdens het bestuurlijk platform in juni 2025. In overleg met regio Rivierenland is een vervolgonderzoek afgesproken naar de doortrekking naar Geldermalsen en een bijpassende stationsstrategie voor de gehele lijn. In het najaar van 2025 is een verkenning gestart naar de gelijkvloerse overwegen in Rheden en Wijchen (IJssellijn). Dit is een vervolg op de studie die we in 2024 in de Liemers uitvoerden.

Fiets
Op 19 mei 2025 tekenden provincie Gelderland, de GMR en vijf gemeenten de samenwerkings-overeenkomst VeluweWaalpad. De route verbindt Arnhem, Elst en Nijmegen én nieuwe woonwijken. Een nieuwe brug over de Nederrijn scoort goed in de MKBA (Maatschappelijke kosten-baten analyse). We onderbouwden de brede welvaartseffecten van investeringen in de routes VeluweWaalpad (west) en Arnhem-Huissen (oost). Dit heeft mede geleid tot een investeringsbijdrage vanuit het Rijk van € 65 miljoen. De regio gaat nu samen met de gemeenten en de provincie toewerken naar een projectteam die de uitvoering gaat voorbereiden.

In 2025 rondden we een grote studie af naar de fietsbereikbaarheid in de regio. BOD (Bicycle Oriented Development) gaat over fietsbereikbaarheid, de mogelijkheid om met de fiets werk, school en allerlei andere voorzieningen te bereiken. Goede fietsbereikbaarheid is gunstig voor het functioneren van ons regionale mobiliteitssysteem. Zowel in de stedelijke setting als het landelijk gebied. Alle gemeenten namen in 2025 actief deel en ontvingen een eigen specifiek deelrapport over hoe het staat met de fietsbereikbaarheid in hun eigen kernen of stad. In het eindrapport staan interessante inzichten voor de regio als geheel.

Actieve mobiliteit – lopen en fietsen – blijft een pijler van de regio. De GMR publiceerde een overzichtsdocument met de ondersteuningsmogelijkheden van de provincie Gelderland voor gemeenten die hiermee aan de slag willen. Ook zijn in 2025 een tweetal verkenningen opgeleverd naar eventuele hubs in de regio (Malden en Druten-Nijmegen).

Digitalisering
De GMR werkt aan het op orde brengen en houden van digitale weg- en verkeersgegevens. Dit is in lijn met de landelijke digitaliseringsopgave en de wettelijke taak vanuit de ITS-richtlijn (Intelligent Transport Systems). Wegbeheerders zijn afgelopen jaar met een tweetal interactieve werksessies geïnformeerd over hun bronhouderschap op het regionaal Verkeersmanagementnetwerk en het structureel, compleet en kwalitatief hoogwaardig digitaal beschikbaar stellen van wegkenmerken en ITS-gegevenstypen.

Samengevat
Verbonden regio heeft volgens de primaire begroting in 2025 € 1.224.000 te besteden. Ook zijn er nog middelen beschikbaar (€ 239.474) die in 2024 in verplichtingen zijn vastgelegd. Uit deze middelen is de vordering op gemeente ten bedrage van € 189.401 bekostigd waardoor een overschot van € 92.676 blijft. In 2025 is € 85.590 in verplichtingen vastgelegd.

1.3.6 Circulaire regio

Circulair bouwen en infra
Project Circulaire GWW
Dit project is gebaseerd op een uitvoeringsprogramma voor 2020-2025 en in 2025 volgens plan uitgevoerd. Het accent in dit programma ligt op het praktisch ondersteunen van gemeenten om projecten in de openbare ruimte circulair aan te besteden. Hiervoor worden kennistafels ontwikkeld, praktijkbijeenkomsten en workshops georganiseerd en gemeenten de mogelijkheid geboden gebruik te maken van de digitale grondstoffenbank Duspot. In onze regio ondertekenden 13 gemeenten nu ook het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen.
Het project is geëvalueerd en er is een nieuw uitvoeringsplan gemaakt voor de periode 2026-2030, waarmee het bestuurlijk platform akkoord is. Hierin verschuift het accent van kennis delen naar het ondersteunen van gemeenten bij het maken van circulaire impact met GWW uitvoeringsprojecten. Het project Circulaire GWW is integraal onderdeel van Regio Deal project Toekomstbestendig Bouwen.

Programma Conceptueel Circulair Bouwen 2023-2030
Ook het programma CCB is integraal onderdeel van Regio Deal-project Toekomstbestendig Bouwen. Het programmateam voor het Regio Deal-project is in de loop van 2025 op sterkte gebracht en vrijwel alle activiteiten en bouwstenen kregen in 2025 invulling. Er zijn werkbezoeken georganiseerd naar projecten en initiatieven, waarbij wordt ingezet op conceptueel circulair bouwen (CCB). Er is gewerkt aan het uitwerken van CCB ambities in een handelingsperspectief én het instrumentarium voor CCB is uitgebreid en toegepast.

Regio Deal-project Toekomstbestendig Bouwen
In oktober 2024 is het projectvoorstel Toekomstbestendig Bouwen ingediend. Het hierboven genoemde project Circulaire GWW en het programma CCB zijn hierin geïntegreerd. De Rijksbijdrage van € 1,37 miljoen en een aanvullende bijdrage van € 120.000 van provincie Gelderland zijn in december 2024 officieel toegekend, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024. Samen met cofinanciering van de GMR (dekking vanuit inwonerbijdrage) en de regiogemeenten is de totale begroting van € 4,7 miljoen gedekt voor de periode 2024 t/m 2027. Het organiseren van het projectconsortium heeft langer geduurd dan voorzien. Daardoor is het programmateam pas in de loop van 2025 op sterkte gebracht en kregen vervolgens de (meeste) activiteiten invulling.
De voor dit speerpunt beschikbare inwonerbijdrage is volledig besteed aan personele lasten van projectleiders en de deelprogrammamanager.

Grondstoffen en ketens
We ondersteunen gemeenten bij het circulair inkopen van producten en diensten en zorgen voor uitwisseling van kennis en ervaringen. In het noorden en zuiden van de regio zijn twee intervisie-groepen gestart en nu samengevoegd. Deze komt vier keer per jaar bij elkaar, voor het uitwisselen van kennis en vragen.

We stimuleren ontwikkeling van productieketens/reststromen in de regio. De focus ligt op twee ketens per jaar. We werken aan het stimuleren van een regionaal circulair textielecosysteem. Daarin trekken we op met lokale partners en het Europese Engage4Bio project. We zijn daarnaast betrokken bij de verkenning hoe we een rol kunnen pakken in het opschalen van het circulaire verf-recyclingpilot.

Daarnaast is er ingezet op het voorbereiden en organiseren en leiden van praktijkbijeenkomsten. Het jaarevent ‘Samen op weg naar een circulaire topregio’ stond het meest centraal. Ruim 200 bestuurders en medewerkers van gemeenten, collega-overheden, bedrijven en studenten namen deel aan het event. Naast een plenair gedeelte organiseerden we tien verschillende workshops met thema’s vanuit de speerpunten. Tijdens het circulaire jaarevent trapten we gezamenlijk de Check Friday campagne af. Een campagne waarbij we samen met dertien gemeenten, drie onderwijs-instellingen en diverse stichtingen en ondernemers een positief tegengeluid lieten horen in aanloop naar Black Friday. De GMR heeft hierin een initiërende, organiserende en faciliterende rol.

Vanuit de betrokkenheid bij het Regio Deal-project Circulaire topregio Arnhem-Nijmegen nemen we deel aan de adviescommissie. In dit project wordt in een triple helix-verband samengewerkt aan de versterking van de circulaire economie in onze regio.

De voor dit speerpunt gereserveerde inwonerbijdrage is volledig benut, met name voor de speerpuntcoördinator en de lasten van het jaarevent.

Water en klimaatadaptie
In dit speerpunt werken we vanuit een verbindende en aanjagende rol in een groter geheel van partijen die elk vanuit hun rol en expertise ook hun bijdragen leveren. Met name in de DPRA regio’s

(Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie) werken gemeenten en waterschappen aan een klimaatbestendige en water-robuuste regio. In onze rol bewaken we het overzicht in de bijdragen van triple helix partijen en GMR-opgaven, ondersteunen we om het thema water en bodem sturend goed op de bestuurlijke agenda krijgen) en jagen we innovaties en investeringen aan met bijvoorbeeld het Europese project Pathways2Resilience.
In 2025 hebben we als volgt invulling gegeven aan dit speerpunt:

- De werkwijze ‘water en bodem sturend’ uit de Achterhoek/Liemers is als voorbeeld gebruikt en geïntroduceerd in de GMR als een manier van werken. Met de uitdaging die er ligt als gevolg van een meer versnipperd landschap binnen de GMR met drie waterschappen en zes werkregio’s en 17 gemeenten. Een bestuurlijke bijeenkomst in september 2025 heeft geleid tot het initiatief om een zogenaamde integratietafel op 5 februari 2026 te organiseren voor gemeentebestuurders uit alle vijf opgaven en een vertegenwoordiging van waterschappen en provincie.
- Als mede-uitvoerder met het Pathways2Resilience project. Dit project helpt ons maatregelen in beeld te krijgen om klimaatadaptief te worden. Hiervoor is gezamenlijk met het Soil Valley consortium een subsidie van € 210.000 verworven voor de periode oktober 2024-maart 2026. Zo legden we de basis om met kennisinstellingen en bedrijven in onze regio verdere toegang te hebben tot financiering van onderzoeksprojecten en een internationaal netwerk van partijen, waarbij in onderzoeksprojecten kan worden samengewerkt. Dit heeft onder meer geleid tot een betere verbinding met het project Toekomstbestendig Bouwen.
- Als verbinder werken we als overheden samen met onderwijsinstellingen en bedrijven in onze regio en daarbuiten. En we bouwen veel kennis op over thema’s als hitte, droogte en extreme regenval, maar ook nieuwe thema's als klimaatadaptieve bedrijventerreinen en drinkwater-besparing.
  We werken nauw samen met de triple helix-groep Slimme Duurzaamheid van TEB. Denk aan het project Groen Blauwe Stad waar met hulp van Hogeschool Van Hall Larenstein kennis over groene en blauwe structuren in de gebouwde omgeving is gedeeld tussen vijf gemeenten. Of een bijdrage aan het Regio Deal-project Lifeport Cool Lab waar met de hulp van de HAN kennis over vergroening en hittestress wordt gedeeld met vijf gemeenten. De ervaringen van het Cool Cities project van Arnhem zijn gedeeld met andere gemeenten op het Circulaire Jaarevent. We hebben actief deelgenomen aan leerprojecten, zoals het Living Lab Park Lingezegen.

De inwonerbijdrage die voor dit speerpunt was gereserveerd, is volledig benut, met name voor de taak speerpuntcoördinatie, de bijdrage aan Pathways2Resilience en de bijdrage aan een kostenverkenningsonderzoek, samen met Ontspannen regio.

Transitie naar duurzame energie

Dit onderdeel van de Opgave Circulaire regio kent relatief veel externe financieringsbronnen.

Regionale Energiestrategie (RES)
Financiering door het Rijk en de beschikbare inwonerbijdrage zorgen vooralsnog voor een solide basis om de regionale ambities op het gebied van energietransitie te realiseren. De belangrijkste bijdragen en bestedingen worden hieronder toegelicht:

- Bijdragen vanuit het Rijk

Decentrale uitkering ondersteuning RES. Deze bijdrage bedroeg € 510.387. Het niet bestede gedeelte uit voorgaande jaren bedraagt € 391.994.
Specifieke Uitkering Warmte: een bedrag van € 796.656 is nog beschikbaar voor de periode 2025-2026.
Decentrale uitkering toekomstbestendig maken energiesysteem. In 2025 is twee keer een bedrag van € 370.500 toegekend, met een looptijd van 2025-2026.
Kwaliteitsbudget voor biodiversiteit bij duurzame opwekprojecten. Een bedrag van € 778.000 is beschikbaar voor de periode 2025-2026.

- Inwonerbijdrage

Voor de uitvoering van taken voor de RES is in 2025 een inwonerbijdrage beschikbaar van € 455.000.

Het accent in 2025 lag op het opstellen van de RES 2.0. De RES 2.0 ligt sinds december ter inzage en wordt naar verwachting in februari 2026 vastgesteld door de colleges, Gedeputeerde Staten en het dagelijks bestuur van de waterschappen. Daarnaast is er gewerkt aan de actielijnen uit het regionaal uitvoeringsplan Warmte. Hierdoor is er met behulp van Rijksmiddelen (Specifieke Uitkering) een solide basis gelegd voor de aanpak van regionale en subregionale warmteprojecten. Het uitvoeringsplan Energiesysteem is langs een drietal lijnen gestart: netbewuste nieuwbouw, netbewuste bedrijventerrein en versnellen energie infra. Voor beide uitvoeringsplannen stelden we in november een voortgangsrapportage op.
Om het kwaliteitsbudget uit te kunnen keren is een regeling opgesteld. Gemeenten en andere initiatiefnemers kunnen projecten indienen om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage.

Andere energieprojecten:

- Dit jaar is voor de tweede maal de rapportage gemaakt van de *CO_2-uitstoot* in de GMR. De GMR volgt de landelijke trend. Al is er extra besparing nodig om de landelijke doelstellingen te kunnen behalen. Er is een adviesbureau ingezet om de data, gemakkelijk en geordend naar regio, uit de Klimaatmonitor te halen.
- Het *Regionaal Expertiseteam Energie (REE)* heeft dit jaar bijna 150 bedrijven geholpen op het gebied van energieadvies en met meer dan 500 bedrijven contact gehad. Er zijn 20 nieuwe subsidies aangevraagd en het REE heeft 4 collectieven van bedrijven ondersteund. De inzet van het REE-team is betaald uit onderstaande financieringsbronnen:
    - SPUK-subsidie via de provincie Gelderland: in 2025 is besteed € 112.703,
    - Regio Deal middelen binnen het programma Toekomstbestendige bedrijventerreinen is in 2025 besteed € 72.090,
    - Inwonerbijdrage € 25.000 is geheel benut.
- De subsidie van de provincie voor het REE voor de jaren 2023 en 2024 is € 19.339 lager vastgesteld, omdat we minder subsidiabele kosten hebben gemaakt. Dit bedrag is opgevangen met een hogere co-financiering vanuit de inwonerbijdrage. Het Europese CO_2-beprijzingsproject *DeCarb Pro* besteedde de Europese subsidie dit jaar volgens begroting. De projectleider is ingehuurd voor dat bedrag. Hij werkte inhoudelijk aan het project, verzorgde een workshop voor regionale bestuurders uit het bestuurlijk opgaveteam en nam deel aan de (Europese) projectbijeenkomsten. Er is gewerkt aan concrete CO_2 beprijzingsstrategieën en aan een training om gemeenten in Noordwest-Europa te helpen CO_2 beprijzing toe te gaan passen. Ambtenaren uit onze regio kunnen in 2026 deelnemen aan die training.
- Het organiseren van de *gezamenlijke inkoop van groene energie* is wederom gefinancierd vanuit de inwonerbijdrage. Op deze manier hoeven gemeenten zelf geen projectleiderscapaciteit in te zetten met deze specifieke expertise. De inzet van zowel de regionale projectleider als de externe adviseur Hellemans is volgens begroting. Dankzij deze inzet betalen de gemeenten een zo goed mogelijke prijs voor elektriciteit en groen gas en krijgen zij verdere verduurzamingsprikkels. Dit jaar zijn de prijsafspraken voor 2028 gemaakt met Greenchoice. Ook is de nieuwe inkoopstrategie voor aardgas 2028 vastgelegd. Hiermee kunnen we beter inspelen op de huidige trend van dalende prijzen. En GMR-gemeenten konden hun bespaarplannen voor vastgoed indienen en krijgen gericht hulp van experts uit onze eigen organisaties. Er zijn elf gemeenten die hierop reageerden.
- De GMR speelde een coördinerende rol rondom de knelpunten tussen natuurwetgeving in relatie tot woningisolatie-aanpak binnen gemeenten.

Samengevat

Circulaire regio heeft volgens de primaire begroting in 2025 € 1.243.310 vanuit inwonerbijdrage te besteden. Ook zijn nog middelen beschikbaar (€ 9.000) die in 2024 in verplichtingen zijn vastgelegd. In totaal is € 1.305.884 besteed waardoor een tekort van € 53.574 resteert.

1.3.7 Wat hebben de opgaven gekost?

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Groene groeiregio					
Lasten	1.782.544	52.962	1.835.506	1.923.083	87.577
Baten	1.782.544	52.962	1.835.506	1.925.285	89.779
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**2.202**	**2.202**
Productieve regio					
Lasten	714.221	-57.141	657.080	641.898	-15.182
Baten	714.221	-57.141	657.080	662.803	5.723
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**20.905**	**20.905**
Ontspannen regio					
Lasten	703.340	264.846	968.186	891.351	-76.835
Baten	703.340	264.846	968.186	1.003.293	35.107
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**111.942**	**111.942**
Verbonden regio					
Lasten	1.224.000	1.273.066	2.497.066	2.538.816	41.750
Baten	1.224.000	1.273.066	2.497.066	2.631.492	134.426
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**92.676**	**92.676**
Circulaire regio					
Lasten	2.453.310	486.907	2.940.217	3.011.133	70.916
Baten	2.453.310	486.907	2.940.217	2.957.559	17.342
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-53.574**	**-53.574**
Totaal					
Lasten	**6.877.415**	**2.020.640**	**8.898.055**	**9.006.281**	**108.226**
Baten	**6.877.415**	**2.020.640**	**8.898.055**	**9.180.432**	**282.377**
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**174.151**	**174.151**

1.4 Resultaat 2025 uitgelegd en samengevat

De inwonerbijdrage bij de GMR kan gerelateerd worden aan twee programma's binnen de jaarrekening. Enerzijds het regiobureau met een exploitatierekening en anderzijds het programma Opgaven met een projectadministratie.

Kenmerkend voor het regiobureau is dat het de bedrijfsvoering betreft en de activiteiten over het algemeen aan een kalenderjaar zijn gerelateerd. De ontvangen inwonerbijdrage bij het regiobureau wordt volledig in de staat van baten en lasten opgenomen. Daartegenover komen de uitgaven te staan en per saldo resteert het rekeningresultaat. Een positief resultaat vloeit terug naar de deelnemende gemeenten. Een negatief saldo komt, mits toereikend, ten laste van de algemene reserve.

Het programma Opgaven omvat een groot aantal activiteiten die elk afzonderlijk als een project gedefinieerd kunnen worden. Deze projecten zijn vastgelegd in de regionale agenda en voor deze projecten heeft de GMR met zeventien gemeenten een opgavenovereenkomst afgesloten. De doorlooptijd van de projecten wijkt in veel gevallen af van het kalenderjaar. Daarom worden in het programma Opgaven de ontvangen bijdragen van deelnemende gemeenten en ontvangen subsidies en andere externe bijdragen niet volledig in de staat van baten en lasten opgenomen, maar slechts dat deel ter dekking van de kosten van de projecten. Einde boekjaar resulteert een rekeningresultaat. Subsidies en andere externe middelen blijven conform looptijd van de beschikking

beschikbaar voor het project. Is het project voltooid of niet uitgevoerd, dan wordt het restant van de beschikbare externe middelen terugbetaald.

Voor 2025 is het resultaat als volgt opgebouwd:

Regiobureau	+ € 83.884
Opgaven	+ € 174.151
Totaal	+ € 258.035

Een nadere toelichting op de terug te betalen inwonerbijdrage is opgenomen in paragraaf 3.8.
Volgens artikel 31 lid 8 van de gemeenschappelijke regeling vloeit een positief saldo naar rato terug naar de deelnemende gemeenten.

1.5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Volgens Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet de post Onvoorzien apart als programma worden gepresenteerd. In 2025 zijn geen kosten ten laste van de post onvoorzien geboekt. De post muteert dus niet in het resultaat.
In artikel 25, lid 1, onder c (BBV) wordt gevraagd om in de programmaverantwoording het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien op te nemen.

1.6 Vennootschapsbelasting

In artikel 25, lid 1, onder b (BBV) wordt gevraagd het bedrag voor vennootschapsbelasting te vermelden. Dit is voor de GMR niet van toepassing.
Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, wanneer aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijke participerende publiekrechterlijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op het overschot dat wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden, moet hierover in beginsel vennootschapsbelasting betaald worden
De GMR verricht voor derden vooral werk voor “activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid”. Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd.

De organisatie voldoet aan bovenstaande drie voorwaarden en is daarom vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

2 Paragrafen

2.1 Risicobeheersing en weerstandsvermogen

Op grond van artikel 11 BBV moet de GMR in de paragraaf weerstandsvermogen[1] inzicht verschaffen in de robuustheid van de rekening. Het weerstandsvermogen van de GMR is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers op te vangen, zodat taken kunnen voortgezet.

2.1.1 Risico's

De risico's kunnen worden ingedeeld in:

1. Risico's voortvloeiend uit eigen beleid;
2. Risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid;
3. Risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties;
4. Risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden;
5. Risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen

Risico's voortvloeiend uit het eigen beleid

Er zijn geen risico's voortvloeiend uit het eigen beleid. Om eventuele kortingen op de exploitatie op te vangen, is er op grond van de gemeenschappelijke regeling artikel 31, lid 8 een reserve van in totaal € 100.000 gevormd.

Risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid

Het risico dat een gemeente niet aan zijn betalingsverplichting (de inwonerbijdrage) voldoet, wordt zeer klein geacht. Daarnaast is in de gemeenschappelijke regeling artikel 29, lid 6 vastgelegd dat gemeenten zorgen dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Het risico voor de GMR bedraagt bij de zeventien deelnemende gemeenten, conform de begroting 2025, gemiddeld € 452.000. Daarbij geldt een bandbreedte van € 18.000 voor de gemeente Rozendaal tot € 1.880.000 voor de gemeente Nijmegen.

Risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties

Gekeken naar de voorgaande punten en de flexibele inzet van adviseurs, kan het achterwege blijven van financiering van gemeenten, provincie en andere partijen opgevangen worden door het afvloeien van flexibele inzet. Er is een zeer laag risico dat gelden niet betaald worden. Mocht dit het geval zijn, dan worden projecten on-hold gezet en stroomt de flexibele inzet per direct uit.

Risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden

De risico's worden beperkt door het hanteren van onze eigen inkoopvoorwaarden. Het maximale risico volgens het verplichtingenregister begin 2025 bedroeg € 254.000 voor een leverancier.

Risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden/autonome ontwikkelingen

Vanaf 2025 gaat de Belastingdienst handhaven op de Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties). Deze wet heeft als doel schijnzelfstandigheid tegen te gaan en duidelijkheid te scheppen over de arbeidsrelatie tussen opdrachtgevers en zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). De opheffing van het handhavingsmoratorium is een van de maatregelen die genomen zijn om schijnconstructies te bestrijden en draagt bij aan meer zekerheid op de arbeidsmarkt. Bedrijven en organisaties die mensen als zzp'er inhuren voor werk dat zij niet zelfstandig uitvoeren, kunnen een boete en naheffingen krijgen. De GMR heeft ongeveer 20 inhuurcontracten die voldoen, die te duiden zijn als zzp'er. Deze worden aan de hand van een beoordelingskader getoetst op schijnzelfstandigheid.

[1] Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de GMR beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de GMR.

Overige verzekerde risico

De GMR heeft de inventaris verzekerd tegen brand en diefstal. Voor personeel is een aansprakelijkheids- en ongevallenverzekering afgesloten. De aansprakelijkheid van bestuurders in de GMR is afgedekt door de verzekering van de gemeente voor de betreffende bestuurder.

2.1.2 Overzicht reserves 2025

Op grond van de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling bedraagt de toegestane omvang van de algemene reserve € 100.000. Deze algemene reserve is per eind 2022 gevormd op basis van het rekeningresultaat over het jaar 2021. In verband met de uittreding van de gemeente Montferland is in 2024 een bedrag van € 4.557 aan de algemene reserve onttrokken. In 2025 is de algemene reserve aangevuld vanuit het resultaat over het jaar 2024.

2.1.3 Rente

Ten aanzien van de rente van de middelen vastgelegd in schatkistbankieren, is het algemene beleidsuitgangspunt om deze ten gunste van de exploitatie te brengen.

2.1.4 Financiële kengetallen

In de paragraaf worden enkele financiële kengetallen opgenomen. De berekeningswijze is via een ministeriële regeling voorgeschreven. Hiermee wordt de (onderlinge) vergelijkbaarheid (van gemeenschappelijke regelingen) bevorderd.

	2025
Netto schuldquote	40,83%
Solvabiliteitsratio	5,15%
Structurele exploitatieruimte	2,17%

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De uitkomst geeft geen aanleiding tot verhoogde risico's.

De solvabiliteitsratio geeft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal weer. Deze ratio ligt net onder de gebruikelijke norm van de provincie, maar past bij een startende organisatie.

Een positief percentage structurele exploitatieruimte geeft aan dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

2.1.5 Conclusie

Kenmerkend voor het risicoprofiel is dat de organisatie beperkt risico loopt en dat voor dit risico een algemene reserve is gevormd. Op basis van de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen, artikel 29 lid 6, is de beschikking over voldoende middelen en het nakomen van verplichtingen te allen tijde door de deelnemende gemeenten gewaarborgd.

2.2 Financiering

Algemeen

Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de GMR beschrijft hoe zij in 2025 de investeringen heeft gefinancierd. Het doel van deze paragraaf is inzicht te verschaffen in de financieringssystematiek en de risico's die daarmee samenhangen. Met deze paragraaf wordt eveneens voldaan aan een aantal verplichtingen volgend uit de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido). In de vergadering van het algemeen bestuur op 6 september 2023 is het Treasury statuut vastgesteld.

Rentelasten/baten

De GMR heeft in 2021 met de Rabobank een rekeningcourant-overeenkomst gesloten. Per 1 maart 2022 wordt deelgenomen aan het voor gemeenschappelijke regelingen verplicht gestelde schatkistbankieren.

Rentelasten:	In 2025 sprake van minimale rentelasten
Rentebaten:	In 2025 ongeveer € 109.064 aan rentebaten ontvangen
Renteresultaat:	In 2025 geen sprake van renteresultaat
Toerekening rente aan taakvelden:	In 2025 geen rente toegerekend aan taakvelden

Financieringspositie

Er is een rekeningcourant-overeenkomst met de Rabobank met een tegoed van € 1.510.974. De GMR kent geen langlopende financieringsmiddelen.

Rente-risiconorm

Om het herfinancieringsrisico voor de samenwerkingsverbanden te beperken, is een norm ingesteld waaraan de samenwerkingsverbanden worden getoetst: de rente-risiconorm.
De rente-risiconorm is voor de GMR niet van toepassing aangezien er geen externe langdurige financiering is afgesloten.

Geldstroombeheer

De GMR is verplicht liquiditeitsoverschotten met een drempelbedrag van € 1 miljoen af te storten bij het Rijk (schatkistbankieren).

2.3 Bedrijfsvoering

Algemeen

Artikel 14 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de GMR om in elk geval de stand van zaken en de voornemens voor de bedrijfsvoering weer te geven. Met bedrijfsvoering worden bedrijfsprocessen bedoeld, die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de vijf opgaven te realiseren. Hierbij staat het belang van een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beleid en beheer voorop.
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering, het algemeen bestuur heeft hierbij een kaderstellende en controlerende taak. De directeur is tekeningsbevoegd en heeft mandaat om personeel aan te nemen, verplichtingen aan te gaan tot € 100.000 en om opdracht tot betaling tot € 250.000 te geven.

Huisvesting

Vanaf september 2021 heeft de GMR haar kantoor in Elst met dertien werkplekken, maar met de groei van het personeelbestand en de omvang van de flexibele schil, ontstond grote druk op de beschikbare werkplekken en ontmoetings- en vergadermogelijkheden in het kantoor. Inmiddels is een passende nieuwe werkplek gevonden in de WTC-toren in Arnhem.

Personeelszaken

Met de gemeente Nijmegen is een dienstenverleningsovereenkomst voor het uitbesteden van salarisadministratie en ondersteuning op personeelszaken verlengd.

Archief en informatiemanagement

De archiefinspectie is toevertrouwd aan de archiefinspecteur van Rijk van Nijmegen. De GMR heeft afgelopen jaren stappen gezet om te voldoen aan de bepalingen van de Archiefwet en de eigen Archiefverordening. In 2025 vonden meerdere gesprekken plaats met de Archiefinspecteur om de selectie en waardering van archiefwaardige stukken verder te verbeteren.
In 2025 is de samenwerking met M&I partners voortgezet. M&I partners is verantwoordelijk voor: functionaris gegevensbescherming, privacy officer, SISA functioneel beheer en informatie-management.

Verbonden partijen
De GMR heeft, zoals bedoeld in de BBV-voorschriften, geen verbonden partijen.

Schatkistbankieren
De GMR maakt sinds 2022 gebruik van een schatkistbankieren-faciliteit.

Planning & control en administratie
Naast reguliere werkzaamheden uit de planning en control cyclus en het (laten) voeren van de financiële administratie, zijn ondersteunende werkzaamheden voor de vijf opgaven bijvoorbeeld subsidieaanvragen en -verantwoordingen.

Btw-compensatiefonds
De zogenaamde transparante c.q. doorschuif btw kan door de GMR aan de deelnemende gemeenten worden gefactureerd. Deze gemeenten kunnen deze facturen vervolgens bij het zogenaamde btw-compensatiefonds verhalen. In dit jaarverslag worden de cijfers exclusief btw gepresenteerd.

Juridische zaken en inkoop
Ook in 2025 leverde de gemeente Arnhem juridische expertise op het gebied van publiek- en privaatrecht. Op het gebied van inkoop en aanbesteding werd in 2025 gebruik gemaakt van externe adviseur voor de meer complexe vraagstukken.

Rechtmatigheidsverantwoording
Vanaf het verslagjaar 2023 is het dagelijks bestuur verantwoordelijk om een rechtmatigheids-verantwoording af te geven en deze op te nemen in de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur verantwoordt aan het algemeen bestuur in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in, of afwijkingen in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals begroting en interne verordeningen en met de bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Het algemeen bestuur bepaalt de verantwoordingsgrens en spelregels. De uitgangspunten waar het dagelijks bestuur aan moet voldoen zijn vastgelegd in de door de commissie BBV uitgegeven kadernota Rechtmatigheid 2025.

In hoofdstuk 3.3 van dit jaarverslag is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen over het boekjaar 2025. De uitkomst is dat naar oordeel van het dagelijks bestuur een aanzienlijk deel van de overschrijdingen van de begrote lasten en de totale niet acceptabele afwijkingen blijven onder de verantwoordingsgrens (2% van de lasten).

Op basis van de spelregels, opgesteld door het algemeen bestuur, moeten individuele afwijkingen groter dan € 50.000 aanvullend worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Volgens de door de commissie BBV uitgegeven kadernota Rechtmatigheid 2025 in combinatie met de Financiële verordening 2025 e.v., vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 26 november 2025, worden alleen de overschrijdingen van de lasten in dit jaarverslag toegelicht. Deze overschrijdingen zijn niet meegenomen in tussentijdse begrotingswijzigingen en niet aan het algemeen bestuur gecommuniceerd. In de financiële verordening is tijdig melden als volgt gedefinieerd: onder ‘tijdig melden’ wordt verstaan het melden van de afwijkingen in de P&C producten gedurende het jaar of in de jaarstukken.

Uit de analyse op de begrotingsrechtmatigheid blijkt dat sprake is van afwijkingen van begrote baten en lasten. De afwijkingen zijn toegelicht in hoofdstuk 3.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid.

De afwijkingen bestaan uit:
- Regiobureau – overschrijding van lasten (€ 15.746) en overschrijding van baten (€ 99.630)
- Groene groeiregio – overschrijding van lasten (€ 87.577) en overschrijding van baten (€ 89.779)
- Productieve regio – onderschrijding van lasten (€ 15.182) en overschrijding van baten (€ 5.723)
- Ontspannen regio – onderschrijding van lasten (€ 76.835) en overschrijding van baten (€ 35.107)

- Verbonden regio – overschrijding van lasten (€ 41.750) en overschrijding van baten (€ 134.426)
- Circulaire regio – overschrijding van lasten (€ 70.916) en overschrijding van baten (€ 17.432).

Voorwaardencriterium

Als onderdeel van de controle op het voorwaardencriterium heeft de Groene Metropoolregio Arnhem–Nijmegen een zogeheten 'SPEND-analyse' uitgevoerd. Hiermee toetsen wij de rechtmatigheid van aanbestedingen. Uit deze analyse blijken twee onrechtmatigheden die hieronder nader worden toegelicht.

Categorie	Bedrag	Toelichting
Administratieve dienstverlening	€ 100.000	Betreft een bestaand contract in het kader van administratieve dienstverlening, waarvan de besteding ultimo 2025 boven de Europese drempelwaarde uitkomt. Daarmee zijn bestedingen in 2025 onrechtmatig gebleken. De GMR heeft passende maatregelen getroffen en eind 2025 een Europese aanbestedingsprocedure gestart.
Project-management	€ 77.000	De GMR heeft met deze leverancier contracten verlengd om projecten te kunnen laten doorlopen, waar dit niet aansluit op de contractpositie met deze leverancier. Daarmee zijn deze verlengingen onrechtmatig gebleken. Nieuwe contracten vanaf juni 2025 zijn via een DAS procedure aanbesteed, waarmee toekomstige onrechtmatigheden kunnen worden voorkomen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)

De basis voor de toetsing op mogelijke risico's van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) is de uitgevoerde verbijzonderde interne controles en evaluaties. Uit deze werkzaamheden zijn geen bevindingen gebleken die moeten worden opgenomen voor de rechtmatigheidsverantwoording.

3. Jaarrekening

In dit hoofdstuk staan de volgende paragrafen:

- Staat van baten en lasten
- Toelichting op staat van baten en lasten
- Rechtmatigheidsverantwoording 2025
- Incidentele en structurele baten en lasten
- Analyse begrotingsrechtmatigheid
- Balans per 31 december 2025
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- Toelichting op de posten van de jaarrekening
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen
- Publicatie Wet normering topinkomens (WNT)
- Taakvelden
- Overige gegevens

3.1 Staat van baten en lasten

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Programma Regiobureau					
Lasten	3.071.384	22.456	3.093.840	3.109.586	-15.746
Baten	3.071.384	22.456	3.093.840	3.193.470	-99.630
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**83.884**	**-83.884**
Programma Opgaven					
Groene groeiregio					
Lasten	1.782.544	52.962	1.835.506	1.923.083	-87.577
Baten	1.782.544	52.962	1.835.506	1.925.285	-89.779
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**2.202**	**-2.202**
Productieve regio					
Lasten	714.221	-57.141	657.080	641.898	15.182
Baten	714.221	-57.141	657.080	662.803	-5.723
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**20.905**	**-20.905**
Ontspannen regio					
Lasten	703.340	264.846	968.186	891.351	76.835
Baten	703.340	264.846	968.186	1.003.293	-35.107
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**111.942**	**-111.942**
Verbonden regio					
Lasten	1.224.000	1.273.066	2.497.066	2.538.816	-41.750
Baten	1.224.000	1.273.066	2.497.066	2.631.492	-134.426
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**92.676**	**-92.676**
Circulaire regio					
Lasten	2.453.310	486.907	2.940.217	3.011.133	-70.916
Baten	2.453.310	486.907	2.940.217	2.957.559	-17.342
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-53.574**	**53.574**
Totaal programma opgaven					
Lasten	6.877.415	2.020.640	8.898.055	9.006.281	-108.226
Baten	6.877.415	2.020.640	8.898.055	9.180.432	-282.377
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**174.151**	**-174.151**
Programma Regiobureau en Opgaven					
Lasten	**9.948.799**	**2.043.096**	**11.991.895**	**12.115.867**	**-123.972**
Baten	**9.948.799**	**2.043.096**	**11.991.895**	**12.373.902**	**-382.007**
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**258.035**	**-258.035**

3.2 Toelichting op staat van baten en lasten

De baten en lasten over 2025 bedragen respectievelijk € 12.373.902 en € 12.115.867. Het verschil in baten en lasten en mutatie bestemmingsreserve resulteert in een voordelig rekeningresultaat van totaal € 258.035.

Programma regiobureau

De baten en lasten van het regiobureau bedragen respectievelijk € 3.109.586 en € 3.193.470.

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	1.419.615	-	1.419.615	1.276.861	142.754
3.5.1 Ingeleend personeel	210.874	-	210.874	177.056	33.818
3.8. Overige goederen en diensten	754.628	22.456	777.084	884.439	-107.355
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	746.267	-	746.267	746.267	-
5.1 Rentelasten	-60.000	-	-60.000	3.799	-63.799
7.3 Afschrijvingen	-	-	-	21.164	-21.164
Saldo lasten	**3.071.384**	**22.456**	**3.093.840**	**3.109.586**	**-15.746**
Baten					
3.8 Overige goederen en diensten	124.000	-	124.000	86.182	37.818
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	2.872.384	-9.464	2.862.920	2.922.741	-59.821
4.3.4 Inkomensoverdrachten - provincies	75.000	-	75.000	-	75.000
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-	31.920	31.920	75.483	-43.563
5.1 Rentebaten	-	-	-	109.064	-109.064
Saldo baten	**3.071.384**	**22.456**	**3.093.840**	**3.193.470**	**-99.630**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**83.884**	**-83.884**
Bestemmingsreserve					
Toevoeging reserve	-	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-	-	-
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Regiobureau	**-**	**-**	**-**	**83.884**	**-83.884**

Programma opgaven

Voor de opgaven zijn door de GMR € 9.006.281 aan lasten gerealiseerd. Deze lasten worden gefinancierd door de inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten en subsidies van o.a. provincie en Rijk.

Bij de opgaven Verbonden regio, Circulaire regio en Ontspannen regio zijn drie vorderingen verwerkt die niet realiseerbaar zijn, ontstaan door een lager vastgestelde subsidie dan verwacht.

Groene groeiregio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	215.000	-1.244	213.756	209.964	3.792
Versnellingsopgave woningbouw	1.130.000	21.400	1.151.400	1.325.161	-173.761
Gebiedsprocessen	276.544	32.806	309.350	288.951	20.399
Ruimtelijke integratie opgave	161.000	-	161.000	99.007	61.993
Saldo lasten	**1.782.544**	**52.962**	**1.835.506**	**1.923.083**	**-87.577**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	912.544	31.562	944.106	944.082	24
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-		-	20.000	-20.000
Bijdrage uit subsidies	870.000	-	870.000	899.803	-29.803
Overige ontvangen bijdragen	-	21.400	21.400	61.400	-40.000
Saldo baten	**1.782.544**	**52.962**	**1.835.506**	**1.925.285**	**-89.779**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**2.202**	**2.202**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-		-	-	-
Reserves onttrekking	-		-	-	-
Mutatie	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**2.202**	**2.202**

Productieve regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	316.000	-82.341	233.659	238.714	-5.055
Toekomstbestendige werklocaties	165.000	18.258	183.258	151.690	31.568
Human Capital	158.000	-3.935	154.065	162.951	-8.886
Stimuleren ondernemersschap MKB	75.221	10.877	86.098	88.543	-2.445
Saldo lasten	**714.221**	**-57.141**	**657.080**	**641.898**	**15.182**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	714.221	-61.949	652.272	657.543	-5.271
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	-	-	-	-
Bijdrage uit subsidies	-	4.808	4.808	4.808	-
Overige ontvangen bijdragen	-	-	-	452	-452
Saldo baten	**714.221**	**-57.141**	**657.080**	**662.803**	**-5.723**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**20.905**	**-20.905**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-		-	-	-
Reserves onttrekking	-		-		-
Mutatie	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Productieve regio	**-**	**-**	**-**	**20.905**	**-20.905**

Ontspannen regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	145.000	20.002	165.002	91.329	73.673
Recreatie en toerisme	321.600	80.554	402.154	280.385	121.769
Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied	211.740	157.285	369.025	464.531	-95.506
Cultuur	25.000	7.005	32.005	55.106	-23.101
Saldo lasten	**703.340**	**264.846**	**968.186**	**891.351**	**76.835**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	703.340	111.039	814.379	814.379	-
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	117.253	117.253	117.253	-
Bijdrage uit subsidies	-	10.554	10.554	71.661	-61.107
Overige ontvangen bijdragen	-	26.000	26.000	-	26.000
Saldo baten	**703.340**	**264.846**	**968.186**	**1.003.293**	**-35.107**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**111.942**	**-111.942**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-	-	-	-	-
Reserves onttrekking	-	-	-	-	-
Mutatie	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Ontspannen regio	**-**	**-**	**-**	**111.942**	**-111.942**

Verbonden regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	489.000	24.438	513.438	350.039	163.399
Voorzieningen en infrastructuur	385.000	218.974	603.974	560.897	43.077
Duurzame mobiliteit en gedrag	350.000	1.029.654	1.379.654	1.627.880	-248.226
Saldo lasten	**1.224.000**	**1.273.066**	**2.497.066**	**2.538.816**	**-41.750**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	1.224.000	243.412	1.467.412	1.470.725	-3.313
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	87.542	87.542	97.170	-9.628
Bijdrage uit subsidies	-	938.212	938.212	1.062.747	-124.535
Overige ontvangen bijdragen	-	3.900	3.900	850	3.050
Saldo baten	**1.224.000**	**1.273.066**	**2.497.066**	**2.631.492**	**-134.426**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**92.676**	**-92.676**
Bestemmingsreserve					
Toevoeging reserve	-		-	-	-
Onttrekking reserve	-		-	-	-
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Verbonden regio	**-**	**-**	**-**	**92.676**	**-92.676**

Circulaire regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	184.486	2.231	186.717	143.877	42.840
Circulaire bouw- en infrastructuur	632.933	9.000	641.933	917.528	-275.595
Grondstoffen en ketens	125.459	-	125.459	129.413	-3.954
Water en klimaatadaptie	68.432	-	68.432	138.797	-70.365
Energietransitie	1.442.000	475.676	1.917.676	1.681.518	236.158
Saldo lasten	**2.453.310**	**486.907**	**2.940.217**	**3.011.133**	**-70.916**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	1.243.310	11.231	1.254.541	1.253.281	1.260
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	475.676	475.676	-	475.676
Bijdrage uit subsidies	1.210.000	-	1.210.000	961.870	248.130
Overige ontvangen bijdragen	-		-	742.408	-742.408
Saldo baten	**2.453.310**	**486.907**	**2.940.217**	**2.957.559**	**-17.342**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-53.574**	**53.574**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-		-	-	-
Reserves onttrekking	-		-	-	-
Mutatie	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Circulaire regio	**-**	**-**	**-**	**-53.574**	**53.574**

3.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten, evenals de balansmutaties, worden getrouw in de jaarrekening verantwoord. Het getrouw opnemen van deze posten maakt drie rechtmatigheidscriteria echter niet rechtstreeks inzichtelijk: het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik. In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het dagelijks bestuur aan in welke mate bij de in de jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansmutaties aan deze criteria is voldaan. Hierbij geldt dat de verantwoorde posten in overeenstemming moeten zijn met de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders, waaronder de begroting en de verordeningen van de GMR, alsmede met de relevante wet- en regelgeving.

In de waarderingsgrondslagen van de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 26 november 2025 vastgestelde normenkader van toepasselijke wet- en regelgeving nader toegelicht. Voor de rechtmatigheidsverantwoording wordt een materialiteitsgrens gehanteerd, waarbij uitsluitend financieel materiële afwijkingen worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 242.317. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV van september 2025.

Rechtmatigheidsbevindingen

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, evenals de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, € 393.489 bedraagt. Dit is hoger dan dan de daarvoor gestelde grens van € 242.317. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het bestuur overigens en bedrag van € 162.415 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

(alle bedragen in €)

	Afwijking
Begrotingscriterium	
1a. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het dagelijks bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	215.989
1b. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	-
2. Ongeautoriseerde reservermutaties	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**215.989**
4. Totaal van de begrotingsrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daar vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	162.415
De niet-accpetabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht	-
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (indien van toepassing inhoudelijk hier toegelicht en in de paragraaf bedrijfsvoering)	177.500
M&O criterium	
6. Geen bevindingen	-
Totaal onrechtmatigheden	393.489
Waarvan acceptabel	162.415
Waarvan niet-acceptabel	231.074

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Onderschrijding/Overschrijding van lasten welke tijdig via jaarstukken wordt gemeld en verklaard

Regiobureau
In 2025 zijn individuele bijdragen van deelnemers van de Regioreis verantwoord als baten, in tegenstelling tot voorgaande jaren (negatieve lasten).

Groene groeiregio
In 2025 is co-financiering aan lasten verantwoord als baten in plaats van negatieve lasten.

Productieve regio
In 2025 zijn werkzaamheden getemporiseerd. De lagere lasten zijn onvoldoende tot uiting gekomen in een begrotingswijziging.

Ontspannen regio
In 2025 zijn werkzaamheden van projecten doorgeschoven naar volgende jaren. De lagere lasten onvoldoende tot uiting gekomen in een begrotingswijziging.

Verbonden regio
In 2025 hebben sommige activiteiten extra lasten en baten gegenereerd die onvoldoende tot uiting zijn gekomen in begrotingswijziging.

Circulaire regio
In 2025 zijn extra lasten met betrekking tot Circualaire bouw- en infrastructuur onvoldoende tot uiting gekomen in de begrotingswijziging.

3.4 Incidentele en structurele baten en lasten

(alle bedragen in €)

	Realisatie 2025	Incidenteel 2025	Structureel 2025
Lasten			
1.1 Salarissen en sociale lasten	3.237.977	-109.926	3.347.903
3.5.1 Ingeleend personeel	4.187.582	-	4.187.582
3.8. Overige goederen en diensten	3.894.078		3.894.078
4.3.8 Inkomensoverdrachten - Overige instellingen en personen	771.267	-	771.267
5.1 Rentelasten	3.799		3.799
7.3 Afschrijvingen	21.164		21.164
Totaal lasten	**12.115.867**	**-109.926**	**12.225.793**
Baten			
3.8 Goederen en diensten	86.182	86.182	-
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	8.297.174	-	8.297.174
4.3.4 Inkomensoverdrachten - provincies	3.000.889	-216.994	3.217.883
4.3.8 Inkomensoverdrachten - Overige instellingen en personen	880.593	-	880.593
5.1 Rentebaten	109.064	10.370	98.694
Totaal baten	**12.373.902**	**-120.442**	**12.494.344**
Saldo	**258.035**	**-10.516**	**268.551**
Bestemmingsreserve			
Toevoeging reserve	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**-**	**-**
Resultaat Regiobureau	**258.035**	**-10.516**	**268.551**

In 2025 is een uitkering van het UWV ontvangen voor de loonkosten over 2023 en 2024, inclusief, betreffende rentederving een werknemer die langdurig arbeidsongeschikt is geweest.

Binnen de opgaven Verbonden regio, Circualire regio en Ontspannen regio zijn drie vorderingen verwerkt die niet invorderbaar blijken als gevolg van een lager dan verwacht vastgestelde subsidie. Deze vorderingen zijn afgeboekt ten laste van de niet bestede inwonerbijdrage.

GMR heeft in 2025 twee medewerkers op detacheringsbasis uitgeleend aan de NOVEX.

3.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording over 2025, zoals opgenomen in hoofdstuk 2.3, heeft de GMR een toets uitgevoerd op het begrotingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid als volgt omschreven:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.”

Conform de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV wordt onderscheid gemaakt tussen begrotingsafwijkingen die wel en niet meetellen in de foutevaluatie ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording.

In de onderstaande tabel zijn per programma de overschrijdingen ten opzichte van de begroting weergegeven, uitgesplitst naar de verschillende typen begrotingsafwijkingen. Aansluitend wordt per type begrotingsafwijking een toelichting gegeven.

(alle bedragen in €)

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Over- of Onderschrijding	Conclusie t.a.v. rechtmatigheid
Programma Regiobureau				
Regiobureau	15.746	99.630	overschrijding	rechtmatig indien tijdig gemeld
Programma Opgaven				
Groene groeiregio	87.577	89.779	overschrijding	Overschrijding baten indien tijdig gemeld, overschrijding lasten onrechtmatig maar acceptabel
Productieve regio	15.182	5.723	onderschrijding	rechtmatig indien tijdig gemeld
Ontspannen regio	76.835	35.107	onderschrijding	rechtmatig indien tijdig gemeld
Verbonden regio	41.750	134.426	overschrijding	Overschrijding baten indien tijdig gemeld, overschrijding lasten onrechtmatig maar acceptabel
Circulaire regio	70.916	17.342	overschrijding	Overschrijding baten indien tijdig gemeld, overschrijding lasten onrechtmatig maar acceptabel

Op basis van de bepalingen van de Kadernota Rechtmatigheid 2025 worden de afwijkingen hieronder individueel toegelicht.

Overschrijdingen van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die tot een begrotingswijziging hebben geleid maar bij tijdig melden niet meetellen in foutevaluatie

Uit de analyse op de begrotingsrechtmatigheid blijkt dat voor de opgaven Groene groeiregio, Verbonden regio en Circulaire regio sprake is van afwijkingen van begrote baten en lasten. Het algemeen bestuur autoriseert de begroting op het saldo van baten en lasten; in bovenstaande analyse is daarmee rekening gehouden.

Toelichting op begrotingsafwijkingen

In hoofdstuk 2.3 (Bedrijfsvoering) is per programma een toelichting opgenomen op de begrotingsafwijkingen.

3.6 Balans per 31 december 2025

	ref	31-12-2025	31-12-2024
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1		
Investeringen met economisch nut		123.620	33.288
		123.620	**33.288**
Financiële vaste activa			
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2	4.768	4.768
		4.768	**4.768**
Vlottende activa			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3		
Vorderingen op openbare lichamen		1.576.302	1.637.247
Uitzettingen in 's Rijks schatkist		3.309.517	4.292.506
Liquide middelen	4	1.510.974	121.710
Overlopende activa	5		
Overige nog te ontvangen bedragen		390.019	900.663
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		42.150	110.266
		6.828.962	**7.062.392**
TOTAAL ACTIVA		**6.957.350**	**7.100.447**

	ref	31-12-2025	31-12-2024
		€	€
PASSIVA			
Vaste passiva			
Eigen vermogen	6		
Algemene reserve		100.000	95.443
Bestemmingsreserve		-	31.911
Onverdeeld resultaat boekjaar		258.035	244.429
		358.035	**371.783**
Voorzieningen	7		
Voorziening verlofuren		-	-
Voorziening verlieslatend contract		31.281	-
		31.281	**-**
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één	8		
Overige schulden		2.348.052	1.471.570
Overlopende passiva	9		
Vooruit ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen		3.875.252	4.892.152
Overige overlopende passiva		344.730	364.942
		6.568.034	**6.728.664**
TOTAAL PASSIVA		**6.957.350**	**7.100.447**

3.7 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zijn betrekking hebben. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen al zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijke participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op het overschot dat wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vennootschapsbelasting betaald worden.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurends beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Algemene waarderingsgrondslagen voor rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van het kader zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekend dat:

De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van artikel 17, Financiële verhoudingswet;
De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium omvat:

- Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 26 november 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van lasten onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld;
- Ten aanzien van het M&O criterium is de beleidsnotitie M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de recht-matigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening.
Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 2% is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. De afschrijvingen zijn in het algemeen lineair berekend en gerelateerd aan de verwachte economische levensduur, met inachtneming van de restwaarde. Eventuele tegemoetkomingen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs. Duurzame waardevermindering van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in acht genomen.
In de financiële verordening is het afschrijvingsbeleid opgenomen. Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs onder € 10.000 worden niet geactiveerd. Voor inrichting van gebouwen en inventaris is de afschrijvingstermijn 15 jaar.Voor computers en telefoons (mobiele apparatuur) is de afschrijvingstermijn op 3 jaar gesteld.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid zijn in mindering gebracht op de aldus bepaalde waarde van de vordering.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor zover liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, is hiermee indien noodzakelijk, bij de waardering rekening gehouden.

Overige activa en passiva

Activa worden conform artikel 63, lid 1 (BBV) gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Passiva worden gewaardeerd conform artikel 63, lid 7 (BBV) op basis van nominale waarde.

Eigen vermogen

De grondslag van het eigen vermogen is bepaald als de resultante van de, volgens wettelijke voorschriften van BBV, afzonderlijk gewaardeerde activa en de schulden, voorzieningen en overlopende posten.

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van het algemeen bestuur. In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de algemene reserve maximaal € 100.000 bedraagt. Reserves worden onderverdeeld in algemene reserve en bestemmingsreserve. Zodra het algemeen bestuur aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis een bestuursbesluit genomen voor het einde van het beteffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Alle posten in de rekening van baten en lasten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen die op de balansdatum in rechte afdwingbaar zijn of zijn aan te merken als een ‘feitelijke’ verplichting waarbij het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen of verliezen middelen of andere activa de onderneming zullen verlaten en van de verplichtingen en verliezen een betrouwbare schatting is te maken.
Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Bij deze schatting is zoveel mogelijk rekening gehouden met alle risico’s en onzekerheden die samenhangen met de voorziening. Voor zover de uitgaven voor de afwikkeling van voorzieningen op derden kunnen verhaald, zijn deze vergoedingen niet in de voorziening betrokken maar als afzonderlijk actief op de balans opgenomen.
Tenzij anders vermeld in deze toelichting, zijn de voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde. Bij waardering tegen de contante waarde is de voorziening contant gemaakt tegen de actuele marktrente per balansdatum (disconteringsvoet vóór belastingen), gebaseerd op hoogwaardige ondernemingsobligaties.
De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een al bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.
Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van ‘het jaarlijks vergelijkbaar volume’ is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

3.8 Toelichting op de posten van de balans

1. Materiële vaste activa

Het waardeverloop van de overige materiële vast activa is als volgt samen te vatten:

Investeringen met economisch nut

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Inventaris	103.060	33.288
Computers en telefoons	20.560	-
Totale materiële vaste activa	**123.620**	**33.288**

Verloopoverzicht materiële vaste activa

	Boekwaarde 01-01-25	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-25
	€	€	€	€	€	€	€
Inventaris	33.288	90.936	-	21.164	-	-	103.060
Computers en telefoons	-	20.560	-	-	-	-	20.560
Totaal	**33.288**	**111.496**	**-**	**21.164**	**-**	**-**	**123.620**

De afschrijvingen zijn in het algemeen lineair berekend en gerelateerd aan de verwachte economische levensduur, met inachtneming van de restwaarde.

Verloopoverzicht investeringskrediet

	Benodigd krediet	Geautoriseerd krediet	Investeringen	Saldo krediet	Raming investeringen
	€	€	€	€	€
Inventaris					
Verbouwingskosten	50.000	50.000	50.000	-	50.000
Inrichtingskosten	41.000	41.000	40.936	64	41.000
Aanpassing automatisering	19.000	19.000	-	19.000	19.000
Computers en telefoons					
Laptops	30.000	30.000	20.560	9.440	30.000
	140.000	**140.000**	**111.496**	**28.504**	**140.000**

2. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één of langer

Alle vorderingen hebben een looptijd langer dan 1 jaar.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Borgsom	4.768	4.768
Totaal	**4.768**	**4.768**

3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Vorderingen op openbare lichamen

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Btw-compensatiefonds samenwerkingsverband	1.566.302	1.446.225
Debiteuren	10.000	191.022
Totaal	**1.576.302**	**1.637.247**

Uitzettingen in ’s Rijksschatkist

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Schatkistbankieren NL 51 RABO 0374 5541 61	3.309.517	4.292.506
Totaal	**3.309.517**	**4.292.506**

Uitzettingen in ’s Rijksschatkist

Voor het schatkistbankieren is een drempelbedrag berekend. Dit drempelbedrag is ingesteld om te voorkomen dat elke dag alle positieve banksaldi afgeroomd moeten worden naar nihil. Het drempelbedrag is € 1.000.000 (0,75% van de begrote lasten met een minimum van € 1.000.000).

alle bedragen x € 1.000

		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**1.000**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen**	620	609	740	520
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	380	391	260	480
(3b) = (1) > (2)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

		Verslagjaar
(1) Berekening drempelbedrag		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	9.949
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	9.949
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat € 500 miljoen te boven gaat	0
(1) = (4b) x 0,02 + (4c) 0,002 met een minimum van € 1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is, is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	Drempelbedrag	1.000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	55.778	55.415	68.064	47.795
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	620	609	740	520

4. Liquide middelen

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Rabobank NL 15 RABO 039 8279 02	1.510.974	121.710
Totaal	**1.510.974**	**121.710**

5. Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Nog te ontvangen rente	22.262	43.193
Nog te ontvangen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen	210.908	640.516
Nog te ontvangen subsidies overige Europese overheidslichamen	155.989	-
Nog te vorderen inwonerbijdrage	-	189.401
Netto lonen	860	-
Overige vorderingen	-	27.554
Totaal	**390.019**	**900.663**

Verloopoverzicht Nog te ontvangen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen

(alle bedragen in €)

Zaaknummer	Omschrijving	Saldo 1-jan-25	Ontvangen	Realisatie	Saldo 31-dec-25
	VAT kosten	-		54.481	54.481
2024-001929	Slim en Schoon Onderweg Arnhem-Nijmegen 2024	-319.053		341.006	21.953
2024-011861	Multidisciplinaire leerlijn Bouwen en Regiseren	1.650		2.083	3.733
2024-004576	Jaarplan circulair opdrachtgeverschap GMR 2023	-44.965		60.049	15.084
2024-009190	Ondersteuning procesbegeleiding GMR voor netcongestie	-54.752		66.360	11.608
2024-012745	Toekomst bestendig bouwen	-175.431	306.880	586.360	104.049
Totaal		**-592.551**	**306.880**	**1.110.339**	**210.908**

Verloopoverzicht nog te ontvangen overige Europese overheidslichamen

(alle bedragen in €)

Omschrijving	Saldo 1-jan-25	Ontvangen	Realisatie	Uitbetaald	Saldo 31-dec-25
DeCarb-Pro	91.788	-71.188	4.813	-	25.413
Pathways2Reslience	-56.191	-	71.267	115.500	130.576
	35.597	**-71.188**	**76.080**	**115.500**	**155.989**

Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	42.150	110.266
Totaal	**42.150**	**110.266**

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedraagt € 349.463 en bestaat uit een algemene reserve van € 100.000 en onverdeeld resultaat boekjaar van € 258.049.

Verloop overzicht eigen vermogen:

Algemene reserve

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Beginstand	95.443	100.000
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	4.557	-
Onttrekking		-4.557
Eindstand	**100.000**	**95.443**

Op grond van de gemeenschappelijke regeling mag de algemene reserve € 100.000 zijn. Deze algemene reserve is eind 2022 gevormd uit het rekeningresultaat van 2021. Op basis van allocatie van het resultaat van voorgaand jaar is de algemene reserve aangevuld tot € 100.000.

Bestemmingsreserve

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Beginstand	31.911	83.255
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	-31.911	75.000
Onttrekking	-	-126.344
Eindstand	**-**	**31.911**

Op basis van de allocatie van het resultaat voorgaand jaar de bestemmingsreserve gerestitueerd aan de 17 deelnemende gemeenten.

Resultaat boekjaar

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Beginstand	244.427	197.682
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	-244.427	-197.682
Mutatie uit resultaatbestemming	258.035	244.429
Eindstand	**258.035**	**244.429**

De resultaatbestemming over het verslagjaar 2024 is op 9 juli 2025 door het algemeen bestuur vastgesteld. Het gerealiseerde resultaat over 2024 bedroeg € 244.429. Het algemeen bestuur heeft besloten dit resultaat als volgt te bestemmen.

Een bedrag van € 4.557 wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Het resterende bedrag € 239.872 wordt, conform artikel 31 van de Gemeenschappelijke Regeling, terugbetaald aan de deelnemende gemeenten. Daarnaast is het niet-benutte deel van de bestemmingsreserve 2021, ter grootte van € 31.911, terugbetaald.

7. Voorziening

Voorziening verlofuren

Op basis van overzicht verlofuren per ultimo 2025 is er geen bovenmatig saldo van bovenwettelijk verlofuren.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Beginstand	-	25.000
Dotatie	-	-
Vrijval	-	-25.000
Eindstand	**-**	**-**

Voorziening verlieslatend contract

Als gevolg van de verhuizing naar de nieuwe locatie in Arnhem en het uitblijven van een nieuwe huurder voor de locatie in Elst, is voor de resterende huurverplichtingen een voorziening voor een verlieslatend contract gevormd.

In december 2025 is een factuur voor de huurpenningen voor januari 2026 ontvangen. Deze is ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Beginstand	-	-
Dotatie	35.750	-
Onttrekking	-4.469	-
Eindstand	**31.281**	**-**

7. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Loonheffing	231.467	156.890
Afdracht pemies sociale verzekeringen	386	-
Premies pensioen- en sociale fondsen	49.238	36.049
Nog te betalen declaraties	-	746
Crediteuren	1.278.140	846.593
Terug te betalen subsidies het Rijk	162.476	-
Terug te betalen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen	626.345	431.293
Totaal	**2.348.052**	**1.471.570**

Verloopoverzicht terug te betalen subsidies het Rijk

(alle bedragen in €)

Kenmerk	Omschrijving	Saldo 1-jan-25	Ontvangen	Terug-betaald	Realisatie	Saldo 31-dec-25
2020-000081473	Rijksmiddelen Woondeal	249.018	-	-	86.542	162.476
Totaal		**249.018**	**-**	**-**	**86.542**	**162.476**

Verloopoverzicht terug te betalen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen

(alle bedragen in €)

Kenmerk	Omschrijving	Saldo 1-jan-25	Ontvangen	Terug-betaald	Realisatie	Saldo 31-dec-25
2024-006095	Uitvoering Woondeal Proces Arnhem-Nijmegen	244.822	300.360	-	359.700	185.482
2024-006096	Uitvoering Woondeal Uitvoering Arnhem-Nijmegen	351.058	138.254	-	394.372	94.940
2024-006098	Oprichting personele pools Arnhem-Nijmegen	66.357	-	-	-	66.357
2025-008363	Slim en Schoon Onderweg Arnhem-Nijmegen (Provincie)	-	960.000	-	743.262	216.738
2025-008363	Slim en Schoon Onderweg Arnhem-Nijmegen (Gemeenten)	-	160.000	-	97.172	62.828
Totaal		**662.237**	**1.558.614**	**-**	**1.594.506**	**626.345**

8. Overlopende passiva

Vooruit ontvangen bijdragen overige Nederlandse overheidslichamen

De post vooruit ontvangen bijdrage overige overheidslichamen bedraagt ultimo 2025 € 4.141.175. Het programma Opgaven binnen de GMR wordt gefinancierd vanuit inwonerbijdragen en subsidies.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Nog te besteden subsidies overige Nederlandse overheidslichamen	3.795.252	4.021.694
Terug te betalen inwonerbijdrage	-	434.657
Overlopende verplichtingen inwonerbijdrage	80.000	435.801
Totaal	**3.875.252**	**4.892.152**

Verloopoverzicht Nog te besteden subsidies overige Nederlandse overheidslichamen

(alle bedragen in €)

Kenmerk	Omschrijving	Saldo 1-jan-25	Ontvangen	Terug-betaald	Realisatie	Correctie	Uitbetaald	Verrekenen	Saldo 31-dec-25
Groene groeiregio									
2022-016158	Procesgelden regionale woondeals 2022	21.194	-	-	-	-	-	-	21.194
2023-004272	Ondersteuning woningbouwprojecten woondeals GMR	110.744	-	94.136	-	-	-	-	16.609
2024-000638	Procesgelden regionale Woondeal GMR 2023	-27.600	35.500	-	7.924	-	-	-24	-
2025-000997/1261	Wijk- en dorpsgericht werken	-	274.253	-	52.988	-	189.113	-	32.153
2025-013982	Adviseur gebiedsprogramma Veluwezoon	-	152.000	-	-	-	-	-	152.000
Totaal Groene groeiregio		**104.338**	**461.753**	**94.136**	**60.912**	**-**	**189.113**	**-24**	**221.956**
Productieve regio									
2023-006348	Human Capital Akkoord regio Arnhem-Nijmegen	-10.005	20.000	-	4.808	-	-	5.187	-
P6004	RPW 2024	-29.464	30.000	-	536	-	-	-	-
Totaal Productieve regio		**-39.469**	**50.000**	**-**	**5.344**	**-**	**-**	**5.187**	**-**
Ontspannen regio									
2023-011810	Vitaliteitsprogramma en verhaallijnen GMR	-10.200	3.500	9.432	-	-	-	-16.132	-
2024-010556	Uitvoering ambitiedocument verhaallijnen GMR	29.840	29.840	-	39.455	-2.320	-	-	22.545
2024-010559	Uitvoering vitaliteitsprogramma	31.000	31.000	-	28.268	2.320	-	-	31.412
2025-011315	Gebiedsaanpak Oostelijke Beekdalen Veluwezoom	-	91.440	-	20.070	-	-	-	71.370
2025-011326	Gebiedsaanpak Groene mantel Blauwe motor	-	67.000	-	-	-	-	-	67.000
2025-013755	Coördinatie Groen-blauw raamwerk regioarrangement	-	95.232	-	-	-	-	-	95.232
	Realisatieplan Middengebied	-	40.000	-	-	-	-	-	40.000
Totaal Ontspannen regio		**50.640**	**358.012**	**9.432**	**87.793**	**-**	**-**	**-16.132**	**327.559**
Verbonden regio									
P5024	Mobiliteitsaanpakker	-50.000	50.000	-	-	-	-	-	-
	Mobiliteitsfonds	429.014	-	-	-	-	-	-	429.014
2025-010860	Impulsmaatregelen A12/A50	-	83.306	-	-	-	-	-	83.306
Totaal Verbonden regio		**379.014**	**133.306**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**512.320**
Circulaire regio									
2023-0000701938	NPL Warmtetransitie	487.223	309.433	-	327.877	-	-	-	468.779
2023-001107	Aanjagen Conceptueel bouwen	20.116	-	-	20.116	-	-	-	-
2023-004501	Regionaal expertisecentrum energie voor bedrijven	-45.000	25.661	-	-	-	-	-19.339	-
2024-007307	REE ontzorging het klein en micro MKB	-	-	-	112.704	-230.360	-	-	117.656
GMR-2024-0047	RES 2024	391.994	510.387	-	215.224	-	-	-	687.157
P7024	Kwaliteitsbudget	-	788.499	-	-	-	-	-	788.499
	REE Regio Deal VNO-NCW	230.360	154.112	-	72.090	230.360	-	-	82.022
	Rijksmiddelen netcongestie	370.500	370.500	-	181.694	-	-	-	559.306
Totaal Circulaire regio		**1.455.193**	**2.158.592**	**-**	**929.705**	**-**	**-**	**-19.339**	**2.703.419**
Regiobureau									
	Regio Deal VAT kosten	45.000	-	-	15.000	-	-	-	30.000
Totaal Regiobureau		**45.000**	**-**	**-**	**15.000**	**-**	**-**	**-**	**30.000**
Totaal		**1.949.716**	**3.161.663**	**103.568**	**1.083.754**	**-**	**189.113**	**-30.308**	**3.795.254**

Verloopoverzicht Inwonerbijdrage

(alle bedragen in €)

	Saldo 01-01-2025	Besteed in 2025	Te besteden in 2026	Saldo 31-12-2025
Regiobureau	-	-		-
Groene groeiregio	32.806	32.806		-
Productieve regio	37.095	37.095	80.000	80.000
Ontspannen regio	117.426	117.426	-	-
Verbonden regio	239.474	239.474	-	-
Circulaire regio	9.000	9.000	-	-
Totaal	**435.801**	**435.801**	**80.000**	**80.000**

Overige overlopende passiva

	31-12-2025	31-12-2024
	€	**€**
Nog te besteden bijdragen overige partijen	-	101.303
Nog te betalen kosten	344.716	261.661
Nog te betalen accountants- en administratiekosten	-	1.979
Totaal	**344.716**	**364.943**

3.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurverplichtingen

De GMR is een huurovereenkomst aangegaan voor de kantoorruimte aan de Nieuwe Stationsstraat 10 te Arnhem. De huurverplichting is aangegaan voor een periode van 5 jaar en loopt tot en met 31 september 2026. De totale huurverplichting bedraagt € 364.549.

Huurverplichting binnen 1 jaar	€	77.797	
Huurverplichting binnen 1-5 jaar	€	286.752	Tot en met 30-09-2030

De GMR is een huurovereenkomst aangegaan voor een ruimte aan de Square de Meeûs 1-1000 te Brussel. De huurverplichting is aangegaan voor een periode en loopt tot en met 31 maart 2025. De totale huurverplichting bedraagt € 16.969.

Huurverplichting binnen 1 jaar	€	8.484	
Huurverplichting binnen 1-5 jaar	€	8.484	Tot en met 31-12-2027

Accountants- en administratiekosten

Accountants- en administratiekosten worden conform artikel 49 van het BBV verantwoord in het jaar waarin de prestatie plaatsvindt. Voor 2026 wordt een uitgave van € 50.000 verwacht.

Regio Deal

De Regio Deal gaat inmiddels het derde jaar in en bij veel projecten zijn de eerste resultaten zichtbaar.
Wat betreft de Toekomstbestendig bouwen, looptijd tot en met 31 december 2027, bedraagt de verplichting na aftrek van de mutatie 2025 € 605.377.
Medio 2025 is voor het project Wijk- en dorpsgericht werken een verlenging van de looptijd toegekend. Dit heeft geen effect op de co-financiering en voor dit project resteert een verplichting van € 58.165.

Naast deze twee projecten neemt de GMR deel aan het project Human Capital Akkoord waarvoor TEB penvoerder is. Dit project loopt tot 31-12-2026 en de verplichting voor de GMR bedraagt € 158.000.

3.10 Publicatie Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de WNT in werking getreden. De WNT is van toepassing op de GMR. De maximale bezoldiging van een topfunctionaris bedraagt per kalenderjaar ten hoogste € 246.000, dit betreft het algemeen bezoldigingsminimum.
De leden van het dagelijks- en algemeen bestuur van de GMR vallen onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT, maar ontvangen van de GMR geen bezoldiging.
De directie van de GMR valt onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT. De directie bestaat uit één lid:
Drs. H. Tiemens (1 januari 2025 - 31 december 2025).

Verantwoordingsmodellen

WNT-verantwoording 2025 GMR

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog vier jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

(alle bedragen in €)

Gegevens 2025	H. Tiemens
Functiegegevens	**Regiodirecteur**
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	130.615
Beloningen betaalbaar op termijn	22.951
Subtotaal	**153.567**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t
Bezoldiging	153.567
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

(alle bedragen in €)

Gegevens 2024	H. Tiemens
Functiegegevens	**Regiodirecteur**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	132.998
Beloningen betaalbaar op termijn	22.736
Subtotaal	**155.734**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t
Bezoldiging	155.734
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

1b Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

1d Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Algemeen Bestuur

Gegevens 2025 Naam topfunctionaris	functie
A. Marcouch (burgemeester Arnhem)	
M. Slinkman (burgemeester Berg en Dal)	
D.A. Bergman (burgemeester Beuningen)	
L.W.C.M. van der Meijs (burgemeester Doesburg)[1]	
A.C. Hofland (wnd burgemeester Doesburg)[1]	
S.W.P.J. Sengers (burgemeester Druten)	
H.B. Hieltjes (burgemeester Duiven)	
J.W.M.S. Minses (burgemeester Heumen)	
P.T.A.M. Kalfs (burgermeester Lingewaard)	
I van Dijk (burgermeester Mook en Middelaar)	
H.M.F. Bruls (burgemeester Nijmegen)	voorzitter
P. Hoytink-Roubos (burgemeester Overbetuwe)[2]	
R. van den Dam (wethouder Overbetuwe)[2]	
A.M.J. Schaap (burgemeester Renkum)[3]	
M.A. Fränzel (wnd burgemeester Renkum)[3]	
C.F. van Eert (burgemeester Rheden)	
E. Weststeijn (burgemeester Rozendaal)[4]	
I. Timmer (wnd burgemeester Rozendaal)	
A.J. van Hout (burgemeester Westervoort)	
R.D. Helmer-Englebert (burgemeester Wijchen)	
L.J.E.M. van Riswijk (burgemeester Zevenaar)	

[1] L.W.C.N. van der Meijs (burgemeester van Doesburg) per 10 maart 2025 vervangen door A.C. Hofland (wnd burgemeester Doesburg)
[2] P. Hoytink-Roubos (burgemeester Overbetuwe) per 4 februari 2025 vervangen door R. van Dam (wethouder Overbetuwe)
[3] A.M.J. Schaap (burgemeester Renkeum) per 10 juni 2025 vervangen door M.A. Fränzel (wnd burgemeester Renkum)
[4] E. Weststeijn (burgemeester Rozendaal) per 25 september vervangen door I. Timmer (wnd burgemeester Rozendaal)

Dagelijks Bestuur

Gegevens 2025 Naam topfunctionaris	functie
P.T.A.M. Kalfs (burgermeester Lingewaard)	
H.M.F. Bruls (burgemeester Nijmegen)	voorzitter
L.J.E.M. van Riswijk (burgemeester Zevenaar)	

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100

Niet van toepassing.

1f Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

1g Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.11 IV3 taakvelden

alle bedragen in €

	Begroting		Realisatie		
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning					
0.4 Overhead	3.660.145	3.660.145	3.687.725	3.353.165	334.560
	3.660.145	**3.660.145**	**3.687.725**	**3.353.165**	**334.560**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
2.1 Verkeer en vervoer	1.983.628	1.983.628	2.121.139	2.188.777	-67.638
	1.983.628	**1.983.628**	**2.121.139**	**2.188.777**	**-67.638**
3. Economie					
3.1 Economische ontwikkeling	4.084.188	4.084.188	4.113.269	4.115.714	-2.445
3.4 Economische promotie	402.154	402.154	440.612	280.385	160.227
	4.486.342	**4.486.342**	**4.553.881**	**4.396.099**	**157.782**
5. Sport, cultuur en recreatie					
5.5 Cultureel erfgoed	401.030	401.030	420.216	519.637	-99.421
	401.030	**401.030**	**420.216**	**519.637**	**-99.421**
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.151.400	1.151.400	1.183.757	1.325.161	-141.404
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	309.350	309.350	303.107	228.951	74.156
	1.460.750	**1.460.750**	**1.486.864**	**1.554.112**	**-67.248**
Totaal	**11.991.895**	**11.991.895**	**12.269.825**	**12.011.790**	**258.035**

0.4 Overhead
Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, dat wil zeggen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.
Bij de GMR betekent dat programma regiobureau en alle algemene onderdelen van programma opgaven onder het taakveld overhead worden gepresenteerd.

2.1 Verkeer en vervoer
Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van ver verkeer te land (inclusief voetgangers en bijbehorende droge infrastructuur.
Bij de GMR zijn de speerpunten van de Verbonden regio gekwalificeerd als ‘Verkeer en vervoer’.

3.1 Economische ontwikkeling
Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
Bij de GMR vallen speerpunten van Productieve regio, Circulaire regio en Groene groeiregio onder het taakveld ‘Economische ontwikkeling’. De subsidieverstrekking aan TEB wordt ook verantwoord onder 3.1 Economische ontwikkeling.

3.4 Economische promotie
Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid.
Bij de GMR valt het speerpunt ‘Duurzaam toerisme’ onder het taakveld ‘Economische promotie’.

5.5 Cultureel erfgoed

Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk van cultureel erfgoed.
Bij de GMR worden de speerpunten ‘Groen-blauw raamwerk’ en ‘’Sterke culturele infrastructuur’ onder het taakveld ‘Cultureel erfgoed’ gepresenteerd.

8.1 Ruimte en leefomgeving

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van de ruimtelijke ordening en ontwikkeling en functietoedeling van de leefomgeving.
De GMR verantwoord het speerpunt ‘Versnellingsopgave woningbouw’ onder het taakveld ‘Ruimte en leefomgeving’.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie.
Het speerpunt ‘Uitwerking verstedelijkingsstrategie’ van de opgave groene groei is de door de GMR gekwalificeerd als ‘Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen).

3.12 Overige gegevens

Controleverklaring

BIJLAGEN

Bijlage 1 Algemene informatie GMR en inwoneraantallen

Algemene informatie GMR

Naam : Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Rechtspersoon : Publiekrechtelijke rechtspersoon

Bezoekadres (t/m 2025) : Nijverheidsweg 2a, 6662 NG Elst

Kamer van Koophandel : 81903421

Inwoneraantallen

Gemeente	Per 01-01-2024
Arnhem	167.651
Berg en Dal	35.478
Beuningen	26.723
Doesburg	11.081
Druten	19.581
Duiven	24.869
Heumen	16.839
Lingewaard	47.342
Mook en Middelaar	8.153
Nijmegen	187.011
Overbetuwe	48.909
Renkum	31.419
Rheden	43.656
Rozendaal	1.831
Westervoort	15.152
Wijchen	41.543
Zevenaar	45.050
Totaal	**772.288**

Bijlage 2 Bestuurlijke opgaveteams per 31-12-2025

Groene groeiregio

Carol van Eert (Rheden)	- *bestuurlijke opdrachtgever*
Boy Jansen (Druten)	- *contactpersoon netwerkdirectie*
Aad van Orden (Zevenaar)	Cathelijne Bouwkamp (Arnhem)
Noël Vergunst (Nijmegen)	Maarten van den Bos (Lingewaard)
Sijmen Versluijs (Beuningen)	Gea Hofstede (Rheden)
Geert Gerrits (Wijchen)	Ronald Thoonen (Druten)

Productieve regio

Sigrid Sengers (Druten)	- *bestuurlijke opdrachtgever*
Dirk van Eeten (Overbetuwe)	- *contactpersoon netwerkdirectie*
Huub Hieltjes (Duiven)	John Brom (Nijmegen)
Ronald ter Hoeven (Rheden)	Arthur Boone (Zevenaar)
Maurits van der Geijn (Arnhem)	Anouk Dam (Wijchen)

Ontspannen regio

Nick Hubers (Lingewaard)	- *bestuurlijke opdrachtgever*
Edwin van der Velde (Berg en Dal)	- *contactpersoon netwerkdirectie*
Rik van den Dam (Overbetuwe)	Noël Vergunst (Nijmegen)
Jan Derksen (Westervoort)	Kees Telder (Beuningen)
Eva vanEsch (Arnhem)	Erik Weijers (Berg en Dal)
Dorus Klomberg (Rheden)	

Verbonden regio

Nermina Kundiç (Arnhem)	- *bestuurlijke opdrachtgever*
Igor van der Valk (Lingewaard)	- *contactpersoon netwerkdirectie*
Wijnte Hol (Overbetuwe)	Frans Houben (Beuningen)
René Derksen (Lingewaard)	Twan Bronkhorst (Wijchen)
Cilia Daemen (Nijmegen)	Toon Albers (Zevenaar)
Pepijn Baneke (Heumen)	Ronald Thoonen (Druten)

Circulaire regio

Tobias van Elferen (Nijmegen)	- *bestuurlijke opdrachtgever*
Dyanne Kocken (Beuningen)	- *contactpersoon netwerkdirectie*
Joa Maouche (Renkum)	Evert Westerbeek (Overbetuwe)
Laura Kaper (Westervoort)	Maarten van den Bos (Lingewaard)
Pascal Cobussen (Beuningen)	Bea Schouten (Wijchen)
Bart Kagei (Zevenaar)	Alex ten Westeneind (Berg en Dal)

Bijlage 3 SiSa verantwoordingen

Regio Deal 4e tranche

VRO	J96B	Regiodeals 4e tranche	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/01*	Kenmerk/ beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/02*	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/03*	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96B/04*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96B/05*
			030005 Provincie Gelderland	2024-012745	Toekomstbestendig bouwen	571.446	532.915
			030005 Provincie Gelderland	2025-000997	Wijk- en dorpsgericht werken	52.988	20.000
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/06*	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96B/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/09*	
			030005 Provincie Gelderland	673.887	963.446		
			030005 Provincie Gelderland	52.988	31.835		
			Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J96B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/12*		
			-	93.048	Nee		
			-	9.964	Nee		

Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw

VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: J210B/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J210B/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/06*
			030005 Provincie Gelderland	43.314	502.002	12	3.000	Nee

Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml)

LVVN	L35B	Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml) (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/01*	Besteding (jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L35B/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/03*
			030005 Provincie Gelderland	20.070	Nee
			Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/04*	Naam maatregelpakket *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/05*	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen per maatregelpakket *Aard controle R* *Indicator: L35B/06*
			030005 Provincie Gelderland	Gebiedsaanpak Oostelijke Beekdalen Veluwezoom	20.070
			030005 Provincie Gelderland	Gebiedsaanpak Groene mantel blauwe motor	0

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS Arnhem
info@gmr.nl
www.gmr.nl

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Accountantsverslag controle 2025

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Flynth

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
T.a.v. het algemeen bestuur
Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS ARNHEM

Groningensingel 1
Postbus 9221
6800 KB ARNHEM
telefoon (088) 236 7777
e-mail audit@flynth.nl

kenmerk
661077217/MV/0582

behandeld door
M. Vink RA

datum
7 april 2026

onderwerp
Accountantsverslag 2025

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2025. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van de door ons uitgevoerde werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2025 en voor het beoordelen van de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met hetgeen is uiteengezet in onze opdrachtbrief.

Ons accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle. In de rapportage nemen we u mee in de belangrijkste uitkomsten van werkzaamheden, zoals ons oordeel over uw schattingen, gehanteerde materialiteit en onderkende risico's. De structuur van de rapportage vindt u terug in de inhoudsopgave op de volgende pagina.

Wij benadrukken het belang van een open communicatie als essentieel onderdeel van het controleproces. Wij hebben deze rapportage op 24 maart 2025 met uw directie besproken. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij bedanken de medewerkers van uw organisatie voor de samenwerking. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Mark Vink

M. Vink RA

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting
Hoofdstuk 2	Jaarrekening
Hoofdstuk 3	Jaarverslag (en paragrafen)
Hoofdstuk 4	Significante risico's
Hoofdstuk 5	Interne beheersing
Hoofdstuk 6	Externe ontwikkelingen

Bijlage A	Niet-gecorrigeerde bevindingen
Bijlage B	Gecorrigeerde bevindingen
Bijlage C	SiSa – Fouten en onzekerheden
Bijlage D	Onafhankelijkheid
Bijlage E	Onze communicatie met u

Hoofdstuk 1: Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Onze controle

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2025 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (hierna: GMR) afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid. Dit alles is onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het algemeen bestuur. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De gehanteerde materialiteit, respectievelijk uitvoerings-materialiteit, bedraagt € 242.000 respectievelijk € 170.000.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.

Uw financiële positie

In 2025 heeft de gemeenschappelijke regeling een positief resultaat van € 258.000 gerealiseerd.
Het gerealiseerde resultaat op het Regiobureau bedraagt € 84.000. Het gerealiseerde resultaat op de overige opgaven bedraagt € 174.000. Het resultaat op de overige opgaven komt voort uit lagere besteding dan is bijgedragen door de deelnemende gemeente. Dit is verwerkt op basis van hernieuwde afspraken.

Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar hoofdstuk 3.1 van de jaarrekening, de staat van baten en lasten over 2025 inclusief de bijbehorende toelichting.

Belangrijkste bevindingen

Wij merken in de controle dat de organisatie haar afsluitproces heeft doorontwikkeld ten opzichte van voorgaand jaar. Hierdoor is de reguliere controle soepeler verlopen dan voorgaand jaar. Wel zien we dat door de toename van het aantal subsidies ook de verantwoordingsdruk is toegenomen. U bent bezig om de bezetting en de inrichting van het Regiobureau aan te passen aan deze toenemende verantwoordingsdruk.

De belangrijkste bevindingen uit de controle hebben betrekking op het afsluitproces en naleving van het BBV, een aantal specifieke casussen (zie pagina 10), de administratie van subsidiebaten en de hieruit volgende balansposities en de uitvoering van de VIC.
Daarnaast vragen wij de aandacht van uw organisatie voor het ordelijk en navolgbaar documenteren van onderbouwingen van prestatieleveringen.

Belangrijkste aandachtspunten 2026

Naar aanleiding van onze controle over het boekjaar 2025 willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie de volgende aandachtspunten voor 2026 benoemen:

1. navolgbare onderbouwing van specificaties met betrekking tot subsidiebaten;
2. op juiste en navolgbare wijze documenteren van specifieke onderwerpen;
3. het doorontwikkelen van de VIC op de inkopen;
4. het doorontwikkelen van het proces rondom de SiSa-verantwoording.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Hoofdstuk 2: Jaarrekening

Jaarrekening – Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordings- en rapportagegrens	We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is opgenomen ter hoogte van 2% van de totale lasten exclusief dotaties reserves. Het besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze controleverklaring hanteert een percentage van 2% voor fouten, waardoor de rechtmatigheidsverantwoording dezelfde zekerheid verschaft. In de financiële verordening heeft u verder een rapportagegrens opgenomen van € 50.000.
Normenkader	Het normenkader heeft u geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe en interne regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uitgevoerd en het normenkader aansluit op de geldende externe en interne regelgeving.
Begrotingscriterium	We constateren in uw rechtmatigheidsverantwoording een overschrijding op de lasten van € 216.000. De diverse afwijkingen op de baten en onderschrijdingen op de lasten hebben in overeenstemming met de afspraken in de financiële verordening grotendeels niet tot onrechtmatigheden geleid, aangezien deze tijdig zijn gemeld.
Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium	We constateren dat de uitgevoerde werkzaamheden toereikend zijn om tot een oordeel te komen voor de rechtmatigheidsverantwoording. U heeft effectieve M&O maatregelen waarbij geen rechtmatigheidsafwijkingen en/of onduidelijkheden geconstateerd zijn die consequenties hebben voor getrouwe beeld van de jaarrekening. Momenteel heeft u uw M&O beleid opgenomen in diverse beleidsdocumenten. Gelet op de toenemende groei van de organisatie adviseren wij u om een expliciete beleidsnotitie op te stellen en vast te laten stellen door het algemeen bestuur.
Voorwaardecriterium	Het voorwaardecriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. U heeft afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geconstateerd van in totaal € 177.000. Dit bedrag aan onrechtmatigheden is meegenomen in de door het dagelijks bestuur opgestelde rechtmatigheidsverantwoording ten behoeve van het boekjaar 2025.
Oordeel	Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de getrouwe weergave van de rechtmatigheidsverantwoording gecontroleerd. Het dagelijks bestuur geeft, na de doorgevoerde correcties, een niet rechtmatig maar acceptabel oordeel. Wij komen niet tot een ander oordeel dan het dagelijks bestuur. Ons oordeel wordt dan ook niet aangepast als gevolg van het oordeel van het dagelijks bestuur.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Uw belangrijkste schattingen samengevat

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het dagelijks bestuur belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die bij het opstellen van de jaarrekening 2025 zijn gemaakt geëvalueerd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Belangrijke schattingen	Onze beoordeling 2024	Onze beoordeling 2025	Toelichting
Beoordeling subsidiebaten met subsidievoorwaarden			Bij het rapporteren wordt gemonitord in hoeverre is voldaan aan de gestelde subsidievoorwaarden en worden de subsidiebaten geactualiseerd. Wi achten de inschatting lichtelijk optimistisch.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

= controleverschil = Optimistisch = Evenwichtig = Voorzichtig

Jaarrekening – Nadere toelichting

Wijziging in overige wet- en regelgeving	In de jaarrekening 2025 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt. De gemeenschappelijke regeling heeft de jaarrekening verder opgesteld volgens de verslaggevingsvereisten van het besluit begroting en verantwoording (BBV).
Bevestiging van de directie	Wij hebben de directie ter confirmatie een schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving. Van de directie van de GMR is een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.
Reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met de directie noch het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het dagelijks bestuur de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Wet Normering Topinkomens (WNT)	Wij wijzen u erop dat het op grond van de WNT een wettelijke verplichting is om het jaarverslag uiterlijk 1 juli in het jaar t+1 openbaar te maken. Daarnaast geldt het uitgangspunt dat de WNT-gegevens gedurende 7 jaar algemeen toegankelijk en eenvoudig vindbaar moeten zijn. Openbaarmaking kan gebeuren door het plaatsen van uw jaarverslag op uw website. Binnen de WNT gelden specifieke regels voor de samenloop van uitvoerende topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. In overeenstemming met het controleprotocol WNT hebben wij geen controlewerkzaamheden uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatieregeling. Dit is net als in voorgaande jaren in de controleverklaring tot uitdrukking gebracht.
Controlebevindingen – presentatiecorrecties	Wij merken dat de organisatie verbeterslagen heeft doorgemaakt ten opzichte van voorgaand boekjaar. Wij constateren echter ook dat niet alle voorgenomen plannen en besluiten op juiste wijze zijn doorgezet en vertaald naar de jaarrekening. Zo hebben wij diverse controlebevindingen en presentatiecorrecties geconstateerd. Deze correcties zagen onder andere toe op interpretatie van BBV en salderen van baten en lasten. Details van deze bevindingen zijn opgenomen in bijlage B van dit verslag. Wij adviseren deze bevindingen in het afsluitingsproces 2026 mee te nemen.
Presentatiewijziging staat van baten en lasten	Met ingang van 2025 is de presentatie van de staat van baten en lasten aangepast met als doel om meer transparantie te geven over niet bestede inwonerbijdrage binnen de opgaven. Dit heeft tot gevolg dat de gerealiseerde baten in lijn liggen met de gewijzigde begroting. Bovendien is sprake van een resultaat binnen de opgaven, indien meer of minder is besteed dan is bijgedragen door de deelnemende gemeenten. Dit is conform het algemeen bestuur besluit van 2 april 2025.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Nadere toelichting

Vordering op gemeenten afgehecht (€ 189.000)

De vorig jaar gesaldeerde vordering op gemeenten van € 189.000, bestaande uit te weinig eigen bijdrage Slim en Schoon Onderweg (SSO) 2022 en 2024 en overlopende reserveringen inwonerbijdrage, is afgehecht met het overschot 2025 conform het algemeen bestuur besluit van 26 november 2025. Deze zijn als negatieve baten verantwoord in 2025 en opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten in de jaarrekening.

Bovendien is in 2024 op twee subsidieprojecten meer lasten, en daarmee baten en een vordering, verantwoord dan in 2025 is ontvangen van de subsidieverstrekker. Deze bedragen van resp. € 19.000 en € 16.000 zijn eveneens als negatieve baten verantwoord in 2025 en opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten in de jaarrekening.

Mobiliteitsfonds (€ 429.000)

Onder de nog te besteden subsidies op de balans staat ook een nog een bedrag van € 429.000 van gelden die in het verleden zijn ontvangen en die betrekking hebben op het mobiliteitsfonds.
Het afgelopen jaar heeft geen mutatie plaatsgevonden op deze reservering. Conform het dagelijks bestuur (plus) besluit van 12 november 2025 worden deze middelen toegevoegd aan het bestedingsplan Verbonden regio 2026, onderverdeeld naar 7 onderwerpen. Wij adviseren u om de voortgang van het bestedingsplan te blijven volgen. Op het moment dat geen sprake is van een feitelijke verplichting zal het bedrag terugbetaald moeten worden aan de deelnemende gemeenten.

Ziekengeld UWV (€ 109.000)

We hebben geconstateerd dat in 2025 een UWV ziektewetuitkering van € 110.000 is ontvangen voor een medewerker in verband met loonkosten uit 2023 en 2024. Deze zijn in eerdere jaren niet als vordering of negatieve lasten opgenomen. Deze baten zijn in de jaarrekening 2025 verantwoord en opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten. U was niet op de hoogte van deze mogelijke vordering, ondanks dat in 2023 bezwaar is aangetekend door de gemeente Nijmegen.
Door uitbesteding van werkzaamheden aan externe partijen bestaat het risico dat er geen informatie bekend is over eventuele onzekerheden over rechten en verplichtingen. We adviseren tenminste halfjaarlijks uitvraag te doen bij de serviceorganisaties over eventuele onzekerheden over rechten en verplichtingen, zoals die het gevolg zijn van rechtszaken.

Toekomstig Bouwen

Binnen het Regio Deal project Toekomst Bouwen heeft u vertraging opgelopen welke u voornemens bent in de rest van de looptijd (t/m 2027) in te lopen. U heeft de Provincie Gelderland (de subsidieverstrekker) hiervan gedurende 2025 op de hoogte gesteld. Momenteel bent u bezig de publiek-private samenwerking vorm te geven. In het geval dit niet slaagt, dan zult u het project afschalen, zodat de Rijksbijdrage over de gehele looptijd onder de 50% van de totale subsidiabele projectkosten blijft. In 2025 heeft u relatief meer Rijksbijdrage genoten ten opzichte van de initiële begroting. U bent van mening dat momenteel geen sprake is van een lagere vaststelling van de subsidie indien het project wordt afgeschaald en de Rijksbijdrage over de gehele looptijd onder de 50% blijft van de totale subsidiabele projectkosten. Wij vragen uw aandacht voor het periodiek evalueren van het maximale percentage en het maximumbedrag dat de subsidieverstrekker bijdraagt. In 2025 achten wij uw inschatting ten aanzien van dit project aan de optimistische kant.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Nadere toelichting

Proces opstellen SiSa	Vanaf 2025 legt u verantwoording af over ontvangen specifieke uitkeringen middels de SiSa (Single information, Single audit). Dit doet u over een vijftal specifieke uitkeringen die ontvangen zijn van de Provincie Gelderland. Bij de eindejaarscontrole hebben we diverse afwijkingen geconstateerd die in de definitieve SiSa verantwoording zijn gecorrigeerd. Wij vragen uw aandacht voor navolgbare aansluitingen tussen de verantwoording en onderbouwende documentatie.
Verbijzonderde Interne Controle (VIC)	De GMR heeft de VIC grotendeels belegd bij een externe partij, die zijn werkzaamheden verricht op basis van het interne controleplan. Tijdens de interim-controle hebben wij reeds geconstateerd dat de VIC haar werkzaamheden op het inkoopproces niet geheel conform afspraken heeft afgerond. Ook bij de eindejaarscontrole bleek dat de werkzaamheden niet tijdig (niet voor aanvang controle) waren afgerond en niet voldoende items waren gecontroleerd. Tot slot is er een afwijking geconstateerd als gevolg van onjuiste afgrenzing van de lasten, zie ook bijlage A. De rol van de VIC kan en moet beter worden ingebed in de organisatie.
Prestatielevering inkopen	Om de getrouwheid en rechtmatigheid van de materiële kosten vast te stellen is het onderbouwen en ordelijk administreren en archiveren van prestatieleveringen van belang. Wij constateren dat de organisatie hier beleid voor heeft geformaliseerd en in 2025 ook aandacht heeft gehad voor het verbeteren van onderbouwen van prestatieleveringen.
Subsidiebaten en overlopende activa/passiva	Wij constateren dat de GMR met een totaalspecificatie is gaan werken, waarin alle subsidievoorschotten en bestedingen overzichtelijk worden opgenomen en volgbaar is vanuit de financiële administratie. De volgende stap is het opnemen van totaalcontroles door zichtbare aansluiting te maken met de mutaties in het grootboek en verschillen te verklaren, zoals met betrekking tot de beginbalans en wanneer een project wordt gedekt vanuit de subsidies én inwonerbijdrage. Bovendien adviseren wij u om het aantal memoriaalboekingen te beperken tot een minimum.
Voorwaardecriterium - Spendanalyse	Ten behoeve van het voorwaardecriterium binnen de rechtmatigheidsverantwoording heeft de VIC een spend-analyse uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van het algemeen bekende en aanvaarde model Beter Aanbesteden van expertisecentrum PIANOo. Bij de spend-analyse zijn twee onrechtmatigheden geconstateerd van in totaal € 177.000. Wij hebben de spend-analyse gecontroleerd en hierbij geen verdere bijzonderheden geconstateerd.
Verordende bevoegdheid	Begin 2026 is de verordende bevoegdheid verruimd naar het verstrekken van subsidies die toezien op de uitvoering van de taken die de GMR heeft op basis van de gemeenschappelijke regeling. In 2025 is enkel sprake geweest van verstrekte subsidies aan The Economic Board, waarvoor reeds bevoegdheid bestond.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Hoofdstuk 3: Jaarverslag (en paragrafen)

Jaarverslag – Kwaliteit toelichting

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag na de doorgevoerde correcties voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt.

Aandacht voor frauderisico's als onderdeel van risicobeheersing

De GMR heeft geen integrale frauderisicoanalyse opgesteld. In de jaarstukken wordt ook niet gerapporteerd over fraude. Wij adviseren u om te overwegen om een integrale fraude risico analyse op te stellen en om hierover te rapporteren in het jaarverslag.

Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.
Uit onze werkzaamheden blijkt dat wij geen informatie hebben verkregen die strijdig is met de toelichting in het jaarverslag. Op basis hiervan achten we de toelichting verenigbaar.

Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarrekening gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit het perspectief van het algemeen bestuur. De inzichtelijkheid is toereikend en heeft de aandacht van het dagelijks en algemeen bestuur.
U heeft in de toelichting van de balans toegelicht wat de kern elementen zijn van de post en de mutatie binnen de post.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Hoofdstuk 4: Significante risico’s

Jaarrekening – Significante risico's

Omschrijving risico	Aanpak directie	Eigen controlewerkzaamheden
De directie bevindt zich in een positie om fraude te plegen door interne beheersing te doorbreken. Het risico is verondersteld in alle entiteiten aanwezig te zijn. Wij hebben dit risico specifiek onderkend ten aanzien van de memoriaalboekingen rond het afsluitproces.	Gegeven de aard van het risico waarbij interne beheersing wordt doorbroken kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.	Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken. Wij hebben middels en geautomatiseerde tool journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het dagelijks bestuur.

Omschrijving risico	Aanpak directie	Eigen controlewerkzaamheden
Het risico bestaat dat subsidiebaten worden opgenomen zonder dat daadwerkelijk aan de onderliggende subsidie-voorwaarden is voldaan, of zonder dat recht bestaat op deze baten. Een frauderisico bij de verantwoording van opbrengsten is verondersteld in alle entiteiten aanwezig te zijn. Wij hebben dit risico specifiek onderkend ten aanzien van de verantwoording van subsidiabele activiteiten waar subsidie-voorwaarden op van toepassing zijn.	Gegeven de aard van het risico, waarbij subsidiebaten zonder bestaand recht kunnen worden verantwoord, kan de directie dit risico slechts beperkt mitigeren. Hoewel procedures zijn ingericht voor de beoordeling van subsidiabele activiteiten en voorwaarden, blijft sprake van beoordelingsruimte die niet volledig door interne beheersing kan worden afgedekt.	Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom de verantwoording van subsidiebaten, waar subsidievoorwaarden op van toepassing zijn. Wij hebben op basis van risicocriteria transacties geselecteerd die betrekking hebben op de verantwoording van subsidiebaten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer het inspecteren van brondocumenten, zoals subsidiebeschikkingen, voortgangsrapportages en realisatieoverzichten, en het verifiëren van de aansluiting tussen gerealiseerde activiteiten en de verantwoorde subsidiebaten. Wij hebben geen significante transacties geïdentificeerd die naar hun aard of omvang afwijken van de normale bedrijfsuitoefening of die duiden op het opnemen van subsidiebaten zonder dat de onderliggende voorwaarden zijn vervuld. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het ten onrechte verantwoorden van subsidiebaten.

Conclusie
Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij het onderkende risico tot een aanvaardbaar niveau teruggebracht. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden alsmede gevoerde gesprekken met de organisatie hebben wij geen signalen en/of vermoedens van fraude.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Uw verantwoordelijkheid

- De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het dagelijks bestuur en de directie. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het uitvoeren en bijwerken van de frauderisicoanalyse als onderdeel van de interne beheersing, inclusief het beoordelen van de impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's, zoals omkoping corruptie en cybersecurity, en de maatregelen om deze te beperken.
- Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw organisatie integer zijn en ethisch gedrag bevorderen.
- Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het bestuur en de directie wordt gebracht; en
- Daarnaast is het bestuur verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het overige management en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.

Onze verantwoordelijkheid

- Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van de directie en anderen binnen de organisatie ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de organisatie te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude.
- Verder hebben wij de directie verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag.
- Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop het bestuur toezicht uitoefenen op de door de directie gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen.
- Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden gecommuniceerd met het dagelijks bestuur.
- Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.

Geen aanwijzingen

Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen. De werkzaamheden voor de frauderisico's zijn opgenomen in de voorgaande sectie van significante (fraude)risico's.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Beoordeling interne beheersing frauderisico's

Wij hebben naast onze eigen werkzaamheden tevens beoordeeld in hoeverre frauderisico's intern beheerst worden. De uitkomsten zijn onderstaand opgenomen:

- Bewustzijn
  - We nemen waar dat de medewerkers die we hebben gesproken een integere houding hebben. U heeft ook trainingen hiervoor uitgevoerd, waarbij de aandacht voornamelijk ligt in het primaire proces.
- Preventieve maatregelen
  - We nemen in de opzet van de processen geen leemte waar die aanleiding geven tot en aanvullende frauderisico factoren. Wanneer de interne beheersing meeweegt in de risico inschatting van de verbijzonderde interne controle dient u wel de werking vast te stellen middels deelwaarneming.
- Detectieve maatregelen
  - Uit uw maatregelen zijn geen fraudes gebleken, zoals u ons ook heeft bevestigd.
    We constateren ruimte voor verbetering bij de verbijzonderde controle door de fraude-risicoanalyse hierin te verwerken en specifieke werkzaamheden voor erkende frauderisico's uit te voeren.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Hoofdstuk 5: Interne beheersing

Algeheel beeld interne beheersing

Rapportage interim

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in oktober 2025 een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover deze van belang is voor onze accountantscontrole van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Onze bevindingen hebben wij opgenomen in de door ons uitgebrachte managementletter.
Wij verwijzen voor meer informatie over onze bevindingen naar deze rapportage.

Rapportage IT

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast maken wij in onze controleaanpak de afweging voor welke processen en stromen wij een gegevensgerichte aanpak passend vinden en voor welke processen en stromen wij in belangrijke mate steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen. In onze uitgebrachte managementletter hebben wij enkele adviespunten opgenomen die de IT-omgeving van uw organisatie raken.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Hoofdstuk 6: Externe ontwikkelingen

Disclaimer
De externe ontwikkelingen zoals opgenomen op de volgende pagina's, zijn geformuleerd vanuit de naleving BBV en voor grote werkgevers. Deze externe ontwikkelingen zijn niet allemaal relevant voor de gemeenschappelijke regeling, maar mogelijk wel voor de deelnemende gemeenten.

Cybersecurity – van verplichting naar kracht

Cybersecurity voor gemeenschappelijke regelingen: van verplichting naar kracht
Instellingen in de sector lokale overheid beheren grote hoeveelheden gevoelige data en systemen die vitale infrastructuur aansturen. Door snelle digitalisering en toenemende geopolitieke spanningen groeien de risico's. Tegelijkertijd stellen normen als BIO 2.0 en NIS2 steeds hogere eisen aan uw cyberbeveiliging. De invoering van BIO 2.0 maakt een stevige en gestructureerde aanpak nu urgent.

Waar het vaak misgaat
Veel instellingen in de sector lokale overheid hebben onvoldoende overzicht van hun systemen, getroffen maatregelen en verantwoordelijkheden. Zonder duidelijke regie blijft cybersecurity tussen afdelingen zweven. Uit penetratietesten die bij instellingen in de sector lokale overheid uitgevoerd zijn, blijkt dat de basis regelmatig ontbreekt. Denk aan eenvoudig te raden wachtwoorden en onvoldoende bewustzijn bij medewerkers.

Graag geven we u een vijftal concrete stappen mee voor de cybersecurity
1.Richt een ISMS in — een Information Security Management System helpt u beveiligingsmaatregelen te evalueren, testen en verbeteren. Dit is tevens een kernvereiste binnen BIO 2.0.
2.Test structureel — laat regelmatig penetratietesten en vulnerability scans uitvoeren op uw IT- én OT-omgeving.
3.Investeer in bewustwording — trainingen en phishing-simulaties verkleinen de kans op datalekken. NIS2 verplicht u bovendien om ook uw bestuur te trainen.
4.Regel een Incident Response Team — maak vooraf afspraken, zodat u bij een cyberincident niet achteraan in de wachtrij staat.
5.Monitor continu — houd alle toegangspunten en kwetsbaarheden actief in de gaten om problemen vroegtijdig te signaleren.

Aan de slag met BIO 2.0
De implementatie van BIO 2.0 biedt een concreet aanknopingspunt om cybersecurity structureel te beleggen binnen uw organisatie. Wijs een verantwoordelijke aan, stel een plan van aanpak op en maak cybersecurity expliciet onderdeel van een bestuurlijke portefeuille. Zo wordt cybersecurity geen risico, maar een kracht.

Wilt u weten hoe uw GR ervoor staat? Onze adviseurs helpen u graag op weg door het uitvoeren van een scan van uw cybersecurity.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Datalekken – verwerking in de jaarstukken

Datalekken en privacyincidenten: wanneer raken zij uw jaarrekening?
Instellingen in de sector lokale overheid verwerken dagelijks grote hoeveelheden persoonsgegevens van inwoners. Instellingen in de sector lokale overheid zijn verantwoordelijk voor een derde van alle datalekincidenten binnen het openbaar bestuur. Toch wordt de relatie tussen privacyincidenten en de jaarrekening in de praktijk vaak onderschat. Hieronder zetten wij uiteen wanneer datalekken en privacyincidenten doorwerken in uw jaarstukken.

Wanneer leidt een datalek tot een vermelding in de jaarrekening?
Een datalek op zichzelf leidt niet automatisch tot een vermelding in de jaarrekening. Er zijn echter drie situaties waarbij dit wel het geval is.

Ten eerste wanneer sprake is van een opgelegde of verwachte boete van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Bij niet-naleving van privacy- en gegevenswetgeving legt het AP mogelijk een boete op en kunt u verplicht worden tot schadevergoeding. Een boete dient als voorziening op de balans te worden opgenomen zodra deze waarschijnlijk en redelijk inschatbaar is en als last zodra deze is opgelegd. Ten tweede wanneer herstelkosten of schadevergoedingen aan gedupeerde inwoners worden gemaakt. Deze kosten dienen te worden verantwoord in de exploitatie en bij looptijd over meerdere jaren als voorziening op de balans. Ten derde bij significante verstoringen van de bedrijfsvoering als gevolg van een cyberaanval, waarbij systemen uitvallen en herstelkosten worden gemaakt. Deze kosten dienen te worden toegelicht in de bedrijfsvoeringsparagraaf.

Wanneer raken privacyincidenten de rechtmatigheidsverantwoording?
Datalekken bij Instellingen in de sector lokale overheid tonen aan dat het zichtbaar voldoen aan normenkaders zoals BIO 2.0 een kritische succesfactor is in het informatiebeveiligingsproces, met directe gevolgen voor zowel de rechtmatigheidsverantwoording als de jaarrekeningcontrole. Concreet zijn er twee situaties waarbij privacyincidenten de rechtmatigheidsverantwoording raken. Wanneer een datalek het gevolg is van het niet naleven van de AVG, bijvoorbeeld door het ontbreken van een verwerkersovereenkomst, of het niet tijdig melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens, is sprake van een rechtmatigheidsfout. Een ernstig datalek moet zonder onredelijke vertraging, uiterlijk 72 uur na ontdekking, worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Het niet voldoen aan deze meldplicht is een schending van een wettelijke verplichting die thuishoort in de rechtmatigheidsverantwoording.

Wat kunt u nu doen?
Wij adviseren u de volgende maatregelen te treffen. Evalueer jaarlijks uw intern datalekregister om trends te herkennen en structurele verbeteringen door te voeren. Beoordeel aan het einde van het boekjaar of lopende incidenten of claims aanleiding geven tot het treffen van een voorziening. Zorg dat de bedrijfsvoeringsparagraaf een actueel en eerlijk beeld geeft van de stand van informatiebeveiliging en privacybescherming, inclusief de mate van naleving van BIO 2.0.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Flynth

Externe ontwikkelingen (3/4)

Regels studiekosten

Hoge Raad verduidelijkt regels studiekosten: check uw scholingsbeleid
De Hoge Raad heeft zich uitgesproken over de vraag of werkgevers de kosten van een verplichte beroepsopleiding mogen verhalen op werknemers. De uitspraak heeft gevolgen voor alle werkgevers — waaronder instellingen in de sector lokale overheid — die medewerkers verplichte scholing laten volgen.

Wat speelde er?
Sinds de invoering van de Wet transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden geldt als uitgangspunt dat scholing die noodzakelijk is voor het uitoefenen van een functie kosteloos moet worden aangeboden. In de praktijk bestond onduidelijkheid over de reikwijdte van de uitzonderingen, met name rondom start- en beroepskwalificaties. De Hoge Raad heeft in een zaak over de verplichte Beroepsopleiding Advocaten geoordeeld dat een studiekostenbeding voor wettelijk verplichte scholing niet rechtsgeldig is. De werkgever kon de studiekosten dan ook niet verhalen op de werknemer.

Wat betekent dit voor u?
De uitspraak reikt verder dan de advocatuur. Het principe geldt voor alle werkgevers: scholing die wettelijk verplicht is of noodzakelijk voor de functievervulling, moet kosteloos worden aangeboden. Een studiekostenbeding is in die gevallen nietig. Uitzonderingen gelden alleen voor startkwalificaties of niet-verplichte scholing in het kader van een beroepskwalificatie — kort gezegd: scholing die niet noodzakelijk is voor de functie.

Voor grote werkgever, van instellingen in de sector lokale overheid, met diverse functiegroepen en bijbehorende opleidingsverplichtingen, is het verstandig het huidige scholingsbeleid en eventuele studiekostenbedingen tegen het licht te houden. Denk daarbij ook aan functies waarbij permanente educatie wettelijk verplicht is.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Externe ontwikkelingen (4/4)

Vakantieopbouw na einde loondoorbetalings-verplichting

Vakantieopbouw na einde loondoorbetalingsplicht: tijdig handelen loont
De kantonrechter in Gelderland heeft een opvallende uitspraak gedaan over de opbouw van vakantiedagen bij langdurige arbeidsongeschiktheid. De uitkomst wijkt af van wat de Nederlandse wet voorschrijft en heeft directe gevolgen voor werkgevers — waaronder instellingen in de sector lokale overheid — met langdurig zieke medewerkers.

Wat speelde er?
Volgens artikel 7:634 lid 1 BW bouwen werknemers alleen vakantiedagen op over de periode waarover zij recht hebben op loon. De kantonrechter oordeelde echter dat deze nationale bepaling in strijd is met Europees recht en liet haar buiten toepassing. In de voorliggende zaak betrof het een werknemer die na het verstrijken van de loondoorbetalingsverplichting een IVA-uitkering ontving en in een slapend dienstverband verkeerde. De rechter ontbond de arbeidsovereenkomst en oordeelde dat de werknemer gedurende de gehele periode, ook ná het einde van de loondoorbetalingsverplichting, vakantiedagen had opgebouwd. De werkgever werd veroordeeld tot uitbetaling van ruim € 13.000 bruto aan niet-genoten vakantiedagen.

Wat betekent dit voor u?
Grotere Instellingen in de sector lokale overheid hebben vrijwel zeker te maken met medewerkers in een slapend dienstverband. Deze uitspraak benadrukt het belang van een tijdige beëindiging van het dienstverband bij langdurige arbeidsongeschiktheid, bij voorkeur op of direct na het moment waarop de loondoorbetalingsverplichting eindigt. Dit kan via een vaststellingsovereenkomst of een ontslagprocedure bij het UWV. Laat u dit na, dan loopt u het risico dat er onbedoeld extra vakantiedagen worden opgebouwd die alsnog moeten worden uitbetaald.

Wij adviseren u de gevallen binnen uw organisatie waarbij de loondoorbetalingsverplichting recent is verstreken of binnenkort verstrijkt, tijdig in kaart te brengen en hierop actie te ondernemen.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
Lasten zijn onjuist afgegrensd (geprojecteerde fout vanuit de steekproef) Vooruitbetaalde kosten (B) @ Lasten Regiobureau	16.000	-
Inkoopfactuur twee keer in de administratie opgenomen, eenmaal betaald Crediteuren @ BTW @ Lasten	17.000	
Totaal	**33.000**	**-**

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage B – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Bedrag
Verkoopfacturen doorbelaste kosten niet bruto verantwoord Lasten @ Baten	104.000
Baten niet verantwoord conform het AB besluit van 2 april 2025 Nog te besteden inwonerbijdragen @ Baten	226.000
Afhechting vordering conform het AB besluit van 26 november 2025 Lasten @ Nog te vorderen inwonerbijdrage	182.000
Vrijvallen vordering overschrijding subsidies 2025 Lasten @ Nog te vorderen inwonerbijdrage	35.000
Presentatiecorrectie m.b.t. schulden subsidie Nog te besteden subsidies @ Terug te betalen subsidies	508.000
Diverse presentatiecorrecties in de rechtmatigheidsverantwoording, SiSa, WNT en toelichtingen op de jaarrekening	-

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage C – SiSa - Fouten en onzekerheden

In onze controle zijn specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening.

Voor de werkzaamheden stelt het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) andere rapportage toleranties dan gehanteerd zijn bij de controle van uw jaarrekening. De rapporteringstolerantie per specifieke uitkering is:

- € 12.500 wanneer de omvangsbasis niet hoger is dan € 125.000;
- 10% van de omvang wanneer de omvangsbasis tussen € 125.000 en € 1.000.000 ligt;
- € 125.000 wanneer de omvangsbasis hoger is dan € 1.000.000.

Wanneer de regelingen geen toelichting bevatten hebben we geen bevindingen geconstateerd met een omvang groter dan de rapportage tolerantie.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
J210B	Uitvoeringsagenda's woondeals (uitvoering) 2024-25	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J96B	Toekomstendig Bouwen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J96B	Wijk en dorpsgericht werken	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
L35B	Gebiedsaanpak Oostelijke Beekdalen Veluwezoom	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
L35B	Gebiedsaanpak Groene mantel Blauwe motor	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit controleverklaring)	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	Goedkeurend

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage D - Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de GMR, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2025 geen rotatie plaatsgevonden. Het is eveneens niet noodzakelijk om voor de accountantscontrole 2026 te roteren. U heeft ervoor gekozen om de accountancy diensten (controle van de jaarrekening) opnieuw te gaan aanbesteden.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en GMR, inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage E - Onze communicatie met u

Bevestiging van onafhankelijkheid

Door middel van dit accountantsverslag informeren wij het algemeen bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2025.

Bevestigingen van de directie
Wij hebben bij de directie ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen opgevraagd aangaande uw verantwoordelijkheden inzake de jaarrekening en de andere informatie.

Daarnaast hebben wij van u een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening van de GMR ontvangen.

Onze communicatie met het algemeen bestuur

Wij hebben in ons opdrachtbevestiging gecommuniceerd over onze verantwoordelijkheden en onafhankelijkheid.

Middels onze boardletter en dit accountantsverslag informeren wij het algemeen bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2025.

Geen meningsverschillen met bestuur en/of beperkingen in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het DB geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door het DB en de medewerkers van de GMR de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Proces van de controle

Wij hebben met de organisatie een beter controleproces dan vorig jaar doorlopen. Wij zien dat punten uit de evaluatie van voorgaand jaar zijn opgepakt en dat de organisatie op het gebied van financial control een ontwikkeling heeft doorgemaakt. De door ons in dit verslag genoemde specifieke onderwerpen en onvoldoende uitvoering van de VIC op de inkopen en SiSa heeft echter tot grotere inspanningen in het proces geleid. Hierdoor hebben wij meer tijd moeten besteden dan vooraf initieel begroot.

Wij zullen met de organisatie evalueren op welke wijze het controleproces verder geoptimaliseerd kan worden.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van het dagelijks of algemeen bestuur behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
t.a.v. Algemeen Bestuur
Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS Arnhem

Nijmegen, 31 maart 2026
Betreft: aanvraag vaststelling subsidie The Economic Board 2025

Geacht bestuur,

Hierbij bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening van The Economic Board over 2025 aan. Het jaar 2025 was een jaar waarin de kracht van samenwerking in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen duidelijk zichtbaar werd. Ondanks maatschappelijke en economische uitdagingen – van energietransitie en digitalisering tot arbeidsmarktkrapte en vergrijzing – hebben bedrijven, kennisinstellingen en overheden in onze regio opnieuw laten zien dat gezamenlijke actie leidt tot concrete resultaten.

Afgelopen jaar hebben wij belangrijke stappen gezet om innovatie en brede welvaart dichter bij elkaar te brengen. Met de presentatie van het strategisch plan *"Brede welvaart en innovatie in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen 2026–2030"* is de koers voor de komende jaren bepaald. Tegelijkertijd hebben we in de uitvoering vooruitgang geboekt via onder andere de Schaalsprong, de Regionale Investeringsagenda en het nieuw gelanceerde Lifeport Partnerfonds. Onze speerclusters in Energy, Health en High Tech hebben concrete resultaten geboekt op het gebied van innovatie, talentontwikkeling en samenwerking binnen de regio.

De financiële resultaten van 2025 laten een evenwichtige verhouding tussen baten en lasten zien, waardoor het boekjaar wordt afgesloten met een klein positief saldo. De totale baten bedroegen € 2.422.383 en de totale lasten € 2.412.998, resulterend in een positief exploitatieresultaat van € 9.385. Dit resultaat wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve ter dekking van negatieve saldo's uit voorgaande jaren. De financiële positie van The Economic Board blijft solide, mede dankzij een brede financieringsbasis bestaande uit gemeentelijke inwonerbijdragen, partnerbijdragen uit onderwijs en bedrijfsleven, en subsidies voor projecten en programma's.

Wij vertrouwen erop u met deze documenten een duidelijk beeld te geven van de activiteiten, resultaten en financiële positie van The Economic Board in 2025.
Tot slot wil ik u hartelijk danken voor uw financiële bijdrage en betrokkenheid en kijken uit naar de voortzetting van onze succesvolle samenwerking in het komende jaar.

Met vriendelijke groet,

Jan van Dellen
Algemeen Directeur

Bijlage: Jaarverslag en jaarrekening The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen 2025
Cc: College Burgemeester & Wethouders gemeenten regio Arnhem-Nijmegen

Jaarverslag en jaarrekening 2025

THE ECONOMIC BOARD
Regio Arnhem Nijmegen

Enkele resultaten 2025

Schaalsprong

Lifeport Regio Arnhem Nijmegen zet in op een Schaalsprong: de schaalsprong stimuleert economische en sociale groei in de regio Arnhem-Nijmegen via samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijven.

Lifeport Partnerfonds

Investeert in projecten die innovatie, economische groei en maatschappelijke impact in de regio Arnhem-Nijmegen stimuleren. Inmiddels zijn de eerste 35 partners aangesloten.

Nationaal Versterkingsplan Microchip sector (Beethoven)

Lifeport Semion Talentplan - financiering Semicon programma Beethoven, Erkenning Lifeport tweede semiconregio, Lifeport Café Semicon.

Lanceringsevent Lifeport Regio Arnhem Nijmegen

Eén sterk merk voor innovatie en samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen.

Human Capital Akkoord

Kennisreis Zuid- Limburg, Practoraat Energy, Talenttours, Energy Talentplan, lancering Arbeidsmatchplatform.

Rapport Wennink

In Lifeport Regio Arnhem Nijmegen kunnen we waarmaken wat Wennink adviseert.

Presentatie Strategisch Plan

‘Brede welvaart en innovatie in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen’ nieuw Strategisch Plan 2026–2030 voor The Economic Board.

Regionale Investeringsagenda Lifeport

Eén strategisch plan dat investeringen in de regio Arnhem-Nijmegen coördineert om innovatie, economische groei en maatschappelijke impact te versnellen.

Lifeport
Regio Arnhem Nijmegen

Inhoudsopgave

Voorwoord 6

Hoofdstuk 1

Opgaven en activiteiten 8

1.1 Innovatie, technologie en ondernemen 9

1.2 Talent 20

1.3 Regionale welvaart en welzijn 24

Hoofdstuk 2

Organisatie en Financiën 26

2.1 Organisatie 27

2.2 Financiën 28

2.3 Risico's 30

2.4 Jaarrekening 32

Bijlage 1

De Board 34

Bijlage 2

Jaarrekening 36

Woord vooraf

2025 was een jaar waarin de kracht van samenwerking in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen zichtbaar werd. In een tijd van grote maatschappelijke en economische uitdagingen – van energietransitie en digitalisering tot arbeidsmarktkrapte en vergrijzing – hebben bedrijven, kennisinstellingen en overheden in onze regio opnieuw laten zien dat gezamenlijke actie leidt tot concrete resultaten.

De regio heeft het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet om innovatie en brede welvaart dichter bij elkaar te brengen. Met de presentatie van het strategisch plan “Brede welvaart en innovatie in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen 2026–2030” hebben we onze koerst bepaald voor de komende jaren. Deze koers richt zich op het versterken van onze unieke kracht op het snijvlak van Energy, Health en High Tech, met technologie als motor voor oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.

Ook in de uitvoering zijn grote stappen gezet. Met de Schaalsprong en de Regionale Investeringsagenda is een gezamenlijke investeringsstrategie neergezet die economische ontwikkeling, leefbaarheid en talentontwikkeling met elkaar verbindt. Het nieuw gelanceerde Lifeport Partnerfonds, waarin inmiddels tientallen partners samenwerken, vormt een belangrijke motor om strategische projecten in de regio te versnellen.

In onze speerclusters zien we eveneens sterke vooruitgang. In de energietransitie werken partners samen aan innovatieve oplossingen voor netcongestie en elektrificatie, onder andere via het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie, Smart Energy Hubs en het Energy Talentplan. In de zorg zetten we in op technologische innovatie, preventie en digitalisering, zodat mensen langer gezond en zelfstandig kunnen leven. En in de halfgeleiderindustrie versterken we het regionale ecosysteem met nieuwe talentprogramma’s, samenwerking tussen bedrijven en onderwijs, en een duidelijke positionering van Lifeport Semicon als tweede semiconregio van Nederland. Deze ontwikkelingen laten zien dat onze regio de potentie heeft om een belangrijke rol te spelen in de toekomst van Nederland en Europa. Tegelijkertijd weten we dat de uitdagingen groot blijven. Talent aantrekken en behouden, economische groei versnellen en tegelijkertijd brede welvaart versterken vraagt om langdurige samenwerking en gezamenlijke investeringen.

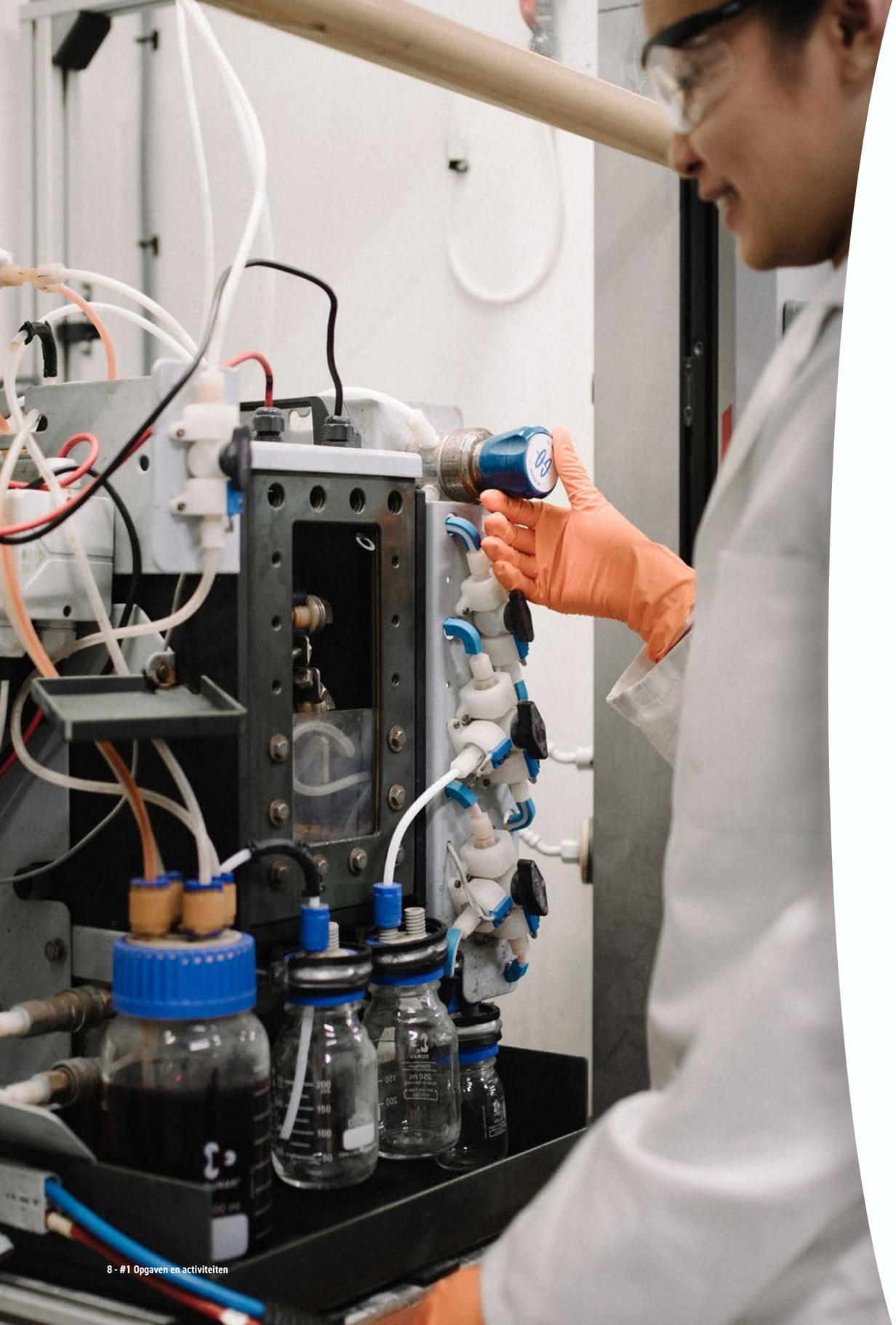
Daarom blijven we bouwen aan een sterk ecosysteem waarin publieke en private partners elkaar versterken. Alleen samen kunnen we de schaal en impact bereiken die nodig is om onze ambities waar te maken.

In dat licht hebben we Lifeport Regio Arnhem Nijmegen als gezamenlijk regiomerk gelanceerd. Met Lifeport presenteren we ons als één regio naar Nederland en Europa: een regio waar innovatie, talent en ondernemerschap samenkomen om te werken aan een vitaal en duurzaam leven. Het nieuwe merk verbindt initiatieven, partners en projecten en geeft onze regio een herkenbaar gezicht.

Wij danken alle partners, bestuurders, ondernemers, onderzoekers en studenten die zich dagelijks inzetten voor de ontwikkeling van onze regio. Dankzij hun betrokkenheid en energie groeit Lifeport Regio Arnhem Nijmegen uit tot een regio waar innovatie en maatschappelijke vooruitgang hand in hand gaan. Samen bouwen we verder aan een toekomst waarin onze regio economisch sterk, sociaal verbonden en duurzaam is – een regio waar mensen graag wonen, werken, leren en ondernemen.

Alexandra van Huffelen
Voorzitter

Jan van Dellen
Directeur

#1 Opgaven en activiteiten

Innovatie, technologie en ondernemen

Opgave 1

Technologie marktcombinaties voor maatschappelijke vraagstukken

In de regio Arnhem-Nijmegen vormen innovatie, technologie en ondernemerschap samen de motor voor duurzame economische groei én maatschappelijke vooruitgang. Hier werken bedrijven, kennisinstellingen en overheden intensief samen aan oplossingen voor grote transities op het gebied van energie, gezondheid, circulariteit en digitalisering. De kracht van de regio ligt in het verbinden van technologische vernieuwing aan concrete marktvraagstukken. Ondernemers krijgen ruimte om te experimenteren, op te schalen en internationaal te concurreren, terwijl tegelijkertijd wordt bijgedragen aan maatschappelijke opgaven. Zo gaan economische kansen en publieke waarde hand in hand.

Door gerichte publiek-private investeringen en meerjarige programma's wordt innovatie niet alleen gestimuleerd, maar ook daadwerkelijk toegepast. Dit versnelt de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten en versterkt het regionale ecosysteem.

Energy

De vraag naar elektriciteit groeit explosief door verduurzaming, digitalisering, economische groei en woningbouw. Ook in de regio Arnhem-Nijmegen leidt netcongestie tot beperkingen voor bedrijven, woningbouw en de teruglevering van duurzame energie. Deze uitdaging vraagt om slimme, regionale oplossingen. Daarom werkt The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen samen met partners aan concrete doorbraakprojecten zoals Smart Energy Hubs, het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie, Hydrogen Valley Hy-East en innovatieve energie-uitwisselingsconcepten. Zo wordt netcongestie niet alleen een probleem, maar ook een katalysator voor systeeminnovatie.

Nationaal Expertisecentrum Netcongestie (NEcN)

Doel
Het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie (NEcN) heeft als doel om innovatieve oplossingen voor netcongestie te ontwikkelen, te testen en op te schalen, zodat economische groei en de energietransitie mogelijk blijven binnen de beperkingen van het elektriciteitsnet.

Resultaat
Het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie (NEcN), opgericht in mei 2025, is hét landelijke knooppunt voor slimme oplossingen bij een vol elektriciteitsnet. Alliander, TenneT, Provincie Gelderland, Oost NL, VNO-NCW, HAN, gemeente Arnhem, Connectr en The Economic Board werken samen in living labs en campusprojecten. Met €30 miljoen aan investeringen versnelt het NEcN innovatie, ondersteunt bedrijven bij netbeperkingen en maakt oplossingen nationaal toepasbaar.

“In Lifeport Regio Arnhem Nijmegen zetten we innovatie in om netcongestie aan te pakken, slimme energie-oplossingen te versnellen en zo de regio als nationale koploper in de energietransitie te versterken.”

Nermina Kundic – wethouder gemeente Arnhem

Energy Talentplan

Doel
Het doel van het Energy Talentplan is het structurele tekort aan energieprofessionals aanpakken door onderwijs, overheid en bedrijfsleven te verbinden voor werving, opleiding, bij- en omscholing, en het behoud van talent.

Resultaat
In november is het Energy Talentplan gepresenteerd. Het plan biedt een gezamenlijke regionale aanpak om vraag en aanbod op de energiearbeidsmarkt beter op elkaar af te stemmen. Samen met Connectr en SEECE werken we aan concrete projecten, KPI’s en de benodigde startfinanciering, waarvoor we momenteel actief de middelen werven.

Lobby en Positionering

Doel
Het doel is Lifeport Regio Arnhem Nijmegen nationaal te positioneren als dé Energy-regio van Nederland, met focus op elektrificatie, systeeminnovatie en test- en demonstratie-infrastructuur. Zo vergroot de regio haar zichtbaarheid en invloed bij beleidsmakers, investeerders en strategische partners, en kan ze structureel meebeslissen over energietransitieprioriteiten.

Resultaat
Eind 2025 heeft de Board het lobby- en positioneringsplan vastgesteld. Lifeport Regio Arnhem Nijmegen profileert zich als dé regio voor elektrificatie, met Connectr als motor en de triple-helix-governance als fundament. De gezamenlijke lobbystrategie brengt één consistent verhaal richting Den Haag, benadrukt de regionale kracht en benoemt wat nodig is om te kunnen leveren. Kernpunten zijn Connectr, het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie, het Energy Talentplan en het advies van Wennink.

Energy Hubs

Doel
Regionale Smart Energy Hubs ontwikkelen om lokaal energieaanbod en -vraag te balanceren, netcongestie te verminderen en bedrijventerreinen duurzaam van energie te voorzien.

Resultaat
Bedrijven op Bijsterhuizen (Wijchen/Nijmegen) hebben inzicht in hun energieprofiel en kansen voor opslag, efficiëntie en besparing. Met een nieuwe energiecoöperatie en versterkte samenwerking tussen gemeenten, ondernemers en ontwikkelaars kan bijna 100% van de uitbreiding duurzaam van stroom worden voorzien, terwijl bedrijven meer grip krijgen op hun energiekosten.

Hydrogen Valley – Hy East NL.

Doel
Opzetten van een sterke Hydrogen Valley in Oost-Nederland, met decentrale waterstofecosystemen en duurzame Europese transportcorridors, in samenwerking met Duitse grensregio's, voor toekomstbestendige infrastructuur en grensoverschrijdende samenwerking.

Resultaat
In april 2025 is een gezamenlijke EU-subsidieaanvraag ingediend door onder andere Oost NL en regionale economic boards. Hiermee wordt geïnvesteerd in infrastructuur, kennisdeling en innovatie, en ontstaat de basis voor een internationaal verbonden waterstofregio met een economische waarde van meer dan €20 miljoen, die bijdraagt aan klimaatdoelen en regionale groei.

Energie-uitwisseling Wijken en Bedrijven (Regio Deal)

Doel
Het verkennen van lokale energie-uitwisseling tussen woonwijken en bedrijven om verduurzaming te stimuleren, energiearmoede te verminderen en netcongestie aan te pakken binnen de geldende energiewet-geving.

Resultaat
Het haalbaarheidsonderzoek Bedrijven en wijken in balans laat zien dat fysieke koppeling van zonne-energie tussen woningcorporaties en grootverbruikers zoals NXP niet haalbaar is. Virtuele uitwisseling via een energiecoöperatie biedt wel perspectief, mits voldoende schaal en volume. Grote daken en bedrijven zijn cruciaal voor opschaling. De inzichten zijn toepasbaar in andere gebieden en ondersteunen verdere energie-hub-initiatieven.

Naar inhoudsopgave

Health

Door vergrijzing staat de zorg onder druk. De regio Arnhem-Nijmegen zet in op preventie, zorg dichtbij huis en technologische innovatie. Met een sterke zorgsector (21% van de werkgelegenheid) en innovatieve clusters zoals Life Sciences en biotech, Digital Health en Neurotech stimuleert Lifeport brede zorginnovatie en ontlast zo personeel en voorzieningen.

Healthy Data Gezonde Data

Doel
Een veilige, functionele Gezonde Data-infrastructuur ontwikkelen die persoonlijke patiëntdata van thuis combineert met zorgsystemen en proeftuinen, zodat preventieve zorg en gepersonaliseerde behandelingen dichtbij huis mogelijk worden.

Resultaat
In de tweede helft van 2025 is met Pubhubs een basis gelegd voor een regionale veilige communicatie-infrastructuur voor zorginitiatieven. Pubhubs werkt technisch en kan als veilig platform dienen. In 2026 wordt het systeem verder getest en uitgerold in de Lifeport-regio.

Digital Health Challenge Lab

Doel
Het doel van Digital Health Challenge Lab is om nieuwe zorgconcepten te ontwikkelen om inwoners in de Lifeport-regio langer zelfredzaam te maken, zorg dichter bij huis te brengen en gezondheidsverschillen te verkleinen.

Resultaat
In 2025 is het Digital Health Challenge Lab operationeel met co-creaties tussen zorginstellingen, woningcorporaties en startups voor innovaties die zelfstandig en gezond thuis wonen mogelijk maken.

Build4Health

Doel
Build4Health stimuleert beweging door de openbare ruimte zo in te richten dat bewoners, scholieren, werkenden en reizigers gezonder leven.

Resultaat
In 2025 is het programma gestart met living labs en praktijkexperimenten in vijf verschillende leefomgevingen, waarbij ruimtelijke interventies zijn uitgevoerd om beweeggedrag te stimuleren. Minimaal 2.000 deelnemers worden gemonitord op hun beweeggedrag en omgeving, en er zijn structuren opgezet voor evaluatie en aansluiting op landelijke initiatieven. Deze basis maakt het mogelijk om gezondheidseffecten en beweeggedrag in de regio systematisch te analyseren.

Health Talentplan

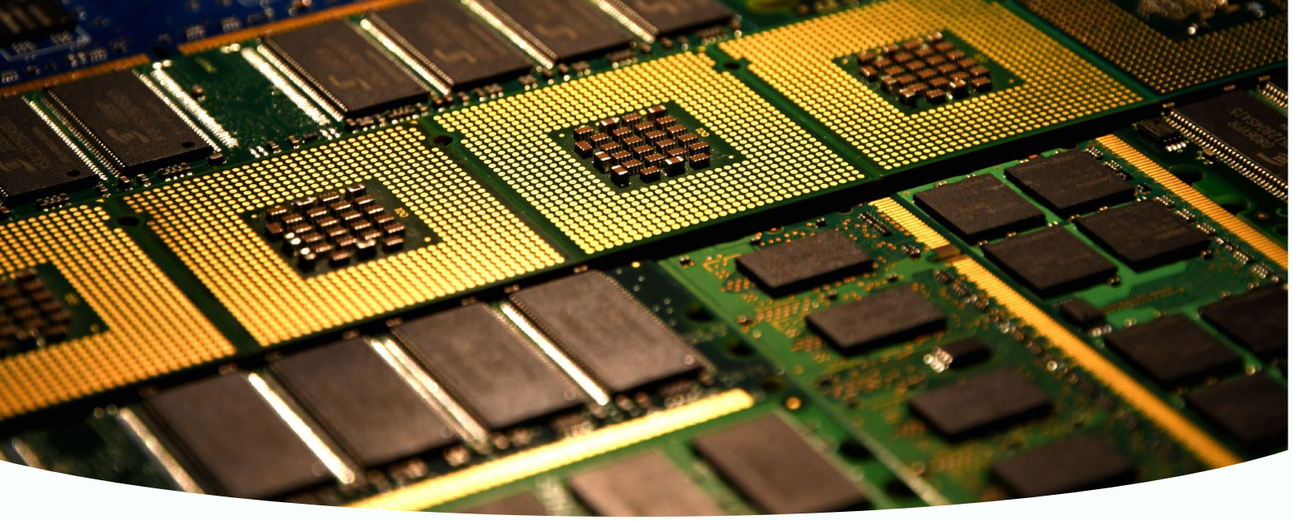
Doel
Het Health Talentplan vermindert structureel het tekort aan zorg- en gezondheidstalent door werving, opleiding, bij- en omscholing en behoud van professionals.

Resultaat
In navolging van de Energy- en Semicon-talentplannen werken we aan een Health Talentplan met als doel het tekort aan professionals structureel aan te pakken. Samen met Health Valley wordt een gezamenlijke regionale strategie opgezet die onderwijs, overheid en bedrijfsleven verbindt en direct inzetbaar is voor het ontwikkelen van talent in de regio.

“Nederland zal zijn strategische relevantie op het Health domein moeten versterken door bewust te kiezen voor technologische niches, waaronder life Sciences en biotechnologie en door innovaties daadwerkelijk te vertalen naar Valorisatie oftewel opschaling en concrete toepassingen in de praktijk.”

Bertine Lahuis – voorzitter Raad van Bestuur Radboudumc

High Tech

Lifeport Regio Arnhem Nijmegen is het hart van de Nederlandse halfgeleiderindustrie. De regio beschikt over de enige front-end wafer fabriek in de Benelux, unieke expertise in RF-technologie, chip-packaging en heterogene integratie en levert wereldwijd essentiële componenten voor auto's, telecom en consumentenelektronica. Met vier van de zes grootste chipbedrijven van Nederland, een omzet van meer dan €3 miljard en 7.000 banen, vormt Lifeport een onmisbare schakel in de nationale en Europese waardeketen.

Het academisch jaar startte met bedrijfsbezoeken en Challenge-Based Learning, waarbij studenten en bedrijven actief samenwerken aan innovatieve projecten. Tegelijkertijd wordt de voorbereiding van het Lifeport Semicon Event 2026 concreet vormgegeven. Dit event, dat in januari 2026 plaatsvindt, is hét netwerk- en innovatieplatform voor de halfgeleiderindustrie, waar bedrijven, onderzoekers en beleidsmakers samenkomen om de nieuwste chiptechnologieën te tonen, samenwerking te stimuleren en talentontwikkeling in de sector te versterken.

"In Lifeport Regio Arnhem Nijmegen bundelen we kennis, talent en innovatie om de toekomst van de chipindustrie te versterken. Door samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid maken we het semicon-ecosysteem sterker, zorgen we voor technisch talent en creëren we een regio die onmisbaar is voor Nederland en Europa."

Doeco Terpstra – Executive Director NXP Semiconductors Netherlands B.V.

Nationaal versterkingsplan MicrochipTalent – Lifeport Regio Arnhem Nijmegen

Doel
Het Lifeport-consortium van bedrijven, kennisinstellingen en overheid wil het tekort aan technisch talent structureel aanpakken om de groei en innovatie van het semicon-ecosysteem in de regio Arnhem-Nijmegen te versterken. Dit gebeurt door het aantrekken, opleiden, omscholen, bijscholen en behouden van talent, in nauwe samenwerking met bedrijven, kennisinstellingen, overheid, Brainport en het bredere landelijke semicon-netwerk. Het plan richt zich op mbo-, hbo- en wo-opleidingen, Challenge-Based Learning, multidisciplinaire onderwijsprojecten en campagnes om techniek- en semicon-talent zichtbaar en bereikbaar te maken. Ook Leven Lang Ontwikkelen (LLO) is onderdeel van dit programma.

Resultaat
Via het Versterkingsplan Microchip Talent is €6 miljoen toegekend voor 2026–2029 voor initieel onderwijs. De eerste projecten zijn gestart, met een programmateam en regie-infrastructuur om coördinatie en uitvoering te borgen. Een gezamenlijk LLO-plan is ingediend bij Brainport Development.
Vanuit de Provincie is een subsidie van €500.000 ontvangen voor de voortzetting van de benodigde coördinatie, uitvoering en regie op deze plannen in 2026 en 2027, en om het talentprogramma goed aan te laten sluiten bij de Lifeport Semicon Regiegroep. Hiermee is een stevig fundament gelegd voor duurzame ontwikkeling van technisch talent en een toekomstbestendig semicon-ecosysteem in de regio.

Regiegroep Lifeport Semicon

Doel
De Regiegroep Lifeport Semicon vormt de strategie en ambitie voor het semiconcluster in de regio Arnhem-Nijmegen, positioneert de regio sterk in de snelgroeiende chipindustrie en stimuleert duurzame innovatiekracht binnen het cluster.

Resultaat
In 2025 is de Regiegroep Lifeport Semicon, met triple-helix bestuurders, van start gegaan en heeft een meerjarenplan opgesteld dat de ambities, sterktes, groeikansen en concrete acties van het cluster beschrijft. Het MJP dient als leidraad voor de duurzame versterking en verdere ontwikkeling van het Lifeport Semicon-ecosysteem.

Oprichten semicon bedrijvennetwerk Lifeport Semicon Industries

Doel
Het netwerk versterkt de samenwerking tussen bedrijven in de regio, met een gezamenlijke missie, visie en profilering, gericht op innovatie, talentontwikkeling en het verbeteren van het vestigingsklimaat.

Resultaat
Het bedrijvennetwerk is in november afgetrapt, met Briskr en Oost NL als gezamenlijke leiding. In 2026 starten gesprekken met koploperbedrijven voor een gezamenlijke agenda, en worden diverse events georganiseerd om het netwerk verder op te bouwen en de samenwerking tussen bedrijven in de regio te versterken.

Slimme Duurzaamheid

Voor economische groei en een veerkrachtige regio is een circulaire, klimaatadaptieve basis met een gezond ecosysteem essentieel. Slimme Duurzaamheid bundelt innovaties in energie, gezondheid en hightech, versnelt de klimaat- en circulaire transitie, en creëert een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor talent, bedrijven en werknemers. Zo verbinden we technologische vooruitgang, maatschappelijke impact en economische groei – en bouwen we aan een circulaire topregio.

"De regio Arnhem-Nijmegen staat voor een schaalsprong en kiest voor stevige stappen op het gebied van duurzaamheid en circulariteit. Wat mij inspireert is de combinatie van grote opgaven en grote betrokkenheid. Met Slimme Duurzaamheid brengen we kennisinstellingen, bedrijven en overheden bij elkaar. Het is mooi om te zien hoe studenten en docenten daar samen met partners aan werken, aan een regio waar zij ook zelf graag willen wonen en blijven."

Jan van Iersel – voorzitter College van Bestuur Hogeschool Van Hall Larenstein

Lifeport Circulair Lab

Doel
De Helixgroep verbindt overheid, kennisinstellingen, onderwijs en bedrijfsleven structureel om duurzame transities in de regio Arnhem-Nijmegen te versnellen, innovatie in energie, gezondheid, hightech en grondstoffen te stimuleren, en zo toekomstbestendige bedrijven én brede welvaart te creëren.

Resultaat
In 2025 versterkte de Helixgroep strategische advisering, consortiavorming en samenwerking door het Metalab op te zetten voor betere afstemming van kennisvragen, het Lifeport Resource Center te integreren voor circulaire vraagstukken, thematische hubs zoals VIA-T, Soil Valley en Innovatiehub Circulair te verbinden en Regio Deal-projecten af te stemmen voor maximale impact op duurzame transities.

Zichtbaarheid vergroten en gezamenlijke beweging richting duurzaamheid versterken

Doel
Duurzaamheid zichtbaar maken en de gezamenlijke regionale beweging versterken.

Resultaat
In 2025 zijn verschillende zichtbaarheid- en duurzaamheidsinitiatieven uitgevoerd: HCM Medical ontving op 21 november tijdens het Circulaire Jaarevent van de Groene Metropoolregio de Lifeport Parel Award voor hun circulair duurzame aanpak, en op 21 maart vond de derde editie van het jaarlijkse symposium bij Hogeschool Van Hall Larenstein plaats, met 80 deelnemers.

Opgave 2

Financiering & ondersteuning mkb, startups en scale-ups

Lifeport Regio Arnhem Nijmegen telt meer dan 20.000 mkb-bedrijven, de drijvende kracht van onze regionale economie. Om hen te ondersteunen bij uitdagingen zoals duurzaamheid, digitalisering, personeelstekorten en netcongestie, bundelt The Economic Board krachten met regionale partners. Samen versterken we de aansluiting van het mkb op regionale ontwikkelingen, stimuleren we innovatie en zorgen we dat ondernemers optimaal profiteren van de kansen die onze regio biedt.

MKB Dienstverlening Actieagenda

Doel
We maken mkb-dienstverlening overzichtelijk, praktisch en vraaggericht, zodat ondernemers sneller en effectiever worden geholpen bij personeel, digitalisering, energie en financiering.

Resultaat
Samen met KVK, kennisinstellingen en Lifeport@ is een pilot opgezet om dienstverlening te verbeteren, met focus op digitalisering, AI, Human Capital en netcongestie. Door bestaande middelen slimmer te benutten en ondernemersvragen actief te stimuleren, wordt innovatie toegankelijker en het mkb toekomstbestendig gemaakt.

“Wanneer we het mkb effectief ondersteunen, zetten we de motor van onze economie sterker aan het werk en vergroten we de veerkracht van Lifeport Regio Arnhem Nijmegen.”

Ilko Bosman – voorzitter VNO NCW regio Arnhem-Nijmegen

Opgave 3

Arbeidsmarkt in balans

De arbeidsmarkt staat onder druk. In Nederland en zeker in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen ontstaat een structurele krapte aan gekwalificeerd personeel, met name in de sectoren die cruciaal zijn voor onze regio én bepalend voor de toekomst: Energy, Health en High Tech. De vergrijzing, snelle technologische veranderingen en beperkte productiviteitsgroei vergroten de uitdaging: er zijn niet alleen te weinig mensen, maar ook te weinig mensen met de juiste vaardigheden. Tegelijkertijd verdwijnen oude functies terwijl nieuwe, complexere en digitalere banen ontstaan.

Om de regionale economie en maatschappelijke opgaven — van de energietransitie tot slimme zorg en hightech innovatie — succesvol te realiseren, is een arbeidsmarkt in balans geen luxe, maar een voorwaarde. Daarom werkt de regio onder de regie van The Economic Board aan een samenhangend publiek-privaat arbeidsmarktprogramma. Centraal staan drie speerpunten: een leven lang ontwikkelen, aantrekken en behouden van talent, en activeren van onbenut arbeidspotentieel.

Concreet leidt dit tot strategische talentplannen, zoals Talentplan Semicon, Energy en Health, waarin onderwijsinstellingen, bedrijven, kennispartners en overheden gezamenlijk werken aan duurzame oplossingen. Het doel: voldoende goed opgeleid talent beschikbaar maken, de regionale transities versnellen en een arbeidsmarkt creëren die niet alleen functioneert, maar floreert — voor iedereen.
(zie ook opgave 1)

Arbeidsmatchplatform

Doel
Het Arbeidsmatchplatform brengt werkgevers samen om talenten op te leiden en te matchen voor de energietransitie. Met innovatieve zijinstroom en skills matching versterken we de technische arbeidsmarkt in Lifeport Regio Arnhem-Nijmegen voor een duurzame toekomst.

Resultaat
Het Arbeidsmatchplatform is in april officieel gelanceerd. Werkgevers bundelen hun krachten om talent beter te matchen met de juiste banen en zo de regionale werkgelegenheid en technische arbeidsmarkt te versterken.

Stagepact MBO

Doel
Realiseren van een regionaal Stagepact dat voldoende stageplaatsen biedt, met kwalitatieve begeleiding, eerlijke vergoedingen en inclusiviteit.

Resultaat
De kwartiermaker brengt mbo-instellingen en bedrijven samen en organiseert werksessies om het regionale Stagepact vorm te geven. Het pact sluit aan bij het landelijke Stagepact en borgt een netwerk van voldoende stages, goede begeleiding, eerlijke vergoedingen en inclusiviteit. Lancering en ondertekening staan gepland voor voorjaar 2026.

Creative x Human Capital

Doel
Ontwikkelen van innovatieve oplossingen voor regionale arbeidsmarkt- en human capital-uitdagingen, met focus op praktische toepasbaarheid en brede inzetbaarheid.

Resultaat
Na de zomer van 2025 startte de kwartiermakersfase van Creative x Human Capital. Tijdens de co-creatiesessie op de INNOVATE Experience werd het vraagstuk van werving en behoud van technisch talent vernieuwd, ondersteund met persona's en Lego Serious Play. Twee kwartiermakers begeleiden de trekkers individueel en bouwen een lerende community, waardoor de opgedane inzichten direct toepasbaar zijn voor andere human capital-uitdagingen in de regio.

Samen slimmer: skills & technologie voor Zorg en Welzijn.

Doel
Versterken van de regionale samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en zorginstellingen om technologische innovatie en talentontwikkeling in de zorg- en welzijnssector te stimuleren.

Resultaat
In samenwerking met HAN University of Applied Sciences, ROC, Health Valley en The Economic Board is de kwartiermaker gestart met het inventariseren van initiatieven, om te komen tot een breed gedragen regionaal Health Talentplan.

Vervolgproces HCA 2.0

Het Human Capital Akkoord (2023–2026) loopt eind 2026 af. De afgelopen jaren is samen met Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, The Economic Board, provincie, arbeidsmarktregio's, onderwijs en bedrijfsleven een sterke regionale infrastructuur opgebouwd. Technologische veranderingen, vergrijzing en aanhoudende arbeidsmarktkrapte vragen nu om herijking. Met HCA 2.0 wordt continuïteit en doorontwikkeling geborgd: thema's, governance en financiering worden afgestemd, zodat de aanpak na 2026 aantoonbaar bijdraagt aan maatschappelijke en economische opgaven. Eind 2026 volgt bestuurlijke besluitvorming over inhoud, vorm en uitvoering.

"Wij leiden vakmensen op die klaar zijn voor de uitdagingen van vandaag én morgen. Vanuit onze overtuiging dat je nooit uitgeleerd bent, zetten we ons in voor talentontwikkeling en stimuleren we blijvende ontwikkeling. Dit doen we samen met onze partners - arbeidsmarkt, overheid, onderwijs - in de regio. Met de Human Capital-initiatieven helpen we talent te groeien en behouden. Zo bouwen we samen aan een sterke, toekomstbestendige regionale arbeidsmarkt."

Peter van Mulkom – voorzitter College van Bestuur ROC Nijmegen

Regionale welvaart en welzijn

Opgave 4

De triple helix als hulpmotor voor brede welvaart

Opgave 5

Instrumenten ter ondersteuning van publiek-private ecosystemen

Lifeport Regio Arnhem Nijmegen groeit economisch, maar brede welvaart blijft achter bij het landelijk gemiddelde. The Economic Board verbindt economische groei, innovatie en maatschappelijke vooruitgang en bundelt in de triple helix kennis, middelen en netwerken om technologische doorbraken in Energy, Health en High Tech/Semicon te realiseren. Met publiek-private instrumenten zoals de Schaalsprong en het Lifeport Partnerfonds versnelt de Board innovatie, ontwikkelt en behoudt talent, en maakt brede welvaart concreet voor inwoners, bedrijven en samenleving. Zo werkt Lifeport aan een regio die economisch sterk én maatschappelijk vooruitstrevend is – aantrekkelijk voor talent, ondernemerschap en duurzame ontwikkeling.

Lifeport Regio Arnhem-Nijmegen – Schaalsprong & Regionale Investeringsagenda (RIA)
De schaalsprong is een integrale regionale aanpak waarbij overheden, bedrijven en kennisinstellingen gezamenlijk investeren in wonen, werken, leren, mobiliteit, gezondheid en een gezonde leefomgeving. Deze samenwerking vraagt focus, samenhang en langdurige inzet over bestuurs- en organisatiegrenzen heen.
Met één gezamenlijke ambitie versterkt de regio het ecosysteem, met speciale aandacht voor de topsectoren Energy, Health en High Tech/Semicon, ondersteund door digitalisering, innovatie en duurzaamheid. De Regionale Investeringsagenda (RIA) vormt het centrale instrument: zij bundelt publieke en private investeringen tot één samenhangend meerjarig programma tot 2040, waarmee strategische keuzes, economische ontwikkeling, leefbaarheid en talentontwikkeling met uitvoeringskracht worden verbonden.
Op 10 november werd de Schaalsprong en RIA gepresenteerd aan bestuurders, kennisinstellingen en ondernemers – een belangrijk moment waarin de regio koos voor één verhaal, één regio en één gezamenlijke investeringsrichting. Met deze aanpak neemt Lifeport Regio Arnhem-Nijmegen bewust gezamenlijke verantwoordelijkheid en creëert het de ruimte om haar unieke ambitie en kracht daadwerkelijk te verzilveren.

Lifeport Partnerfonds: investeren in de toekomst van de regio
Op 10 november is het Lifeport Partnerfonds gelanceerd: een privaat investeringsfonds van 204 miljoen euro over tien jaar dat de Schaalsprong en de Regionale Investeringsagenda (RIA) ondersteunt. Het fonds stimuleert leefbaarheid, bereikbaarheid, talentontwikkeling en innovatie in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen. Door financiële middelen en kennis van bedrijven te bundelen, versnelt het strategische projecten, versterkt het de regionale economie en maakt het de regio aantrekkelijk voor bedrijven, talent en inwoners. Inmiddels hebben zich al 35 partners bij het fonds aangesloten.

Lifeport Regio Arnhem Nijmegen
Lifeport Regio Arnhem Nijmegen presenteert de regio als één herkenbaar innovatief gezicht naar het Rijk, Brussel en Europa. Het merk laat zien waar de regio sterk in is: samenwerking tussen bedrijven, overheden en kennisinstellingen op het snijvlak van Energy, Health en High Tech, gericht op vitaal en duurzaam leven.

Met een feestelijke lancering is op 4 juni is het officiële startsein gegeven voor Lifeport als regiomerk. Tijdens het evenement werd het digitale platform lifeport.nl gelanceerd, werden concrete samenwerkingen en projecten gepresenteerd. Netwerken zoals Leren en Innoveren, het Lifeport Marketeers Netwerk en de Captains of Lifeport zorgen ervoor dat bestuurders, bedrijven en kennisinstellingen actief als ambassadeurs betrokken zijn. Een belangrijke pijler van Lifeport is de samenwerking tussen acht toonaangevende kennis- en onderwijsinstellingen. Door krachten te bundelen op onderwijs en kennisontwikkeling profileert de regio zich als topregio voor innovatie, duurzaamheid en talentontwikkeling – en zet zij een stevig fundament voor economische groei én maatschappelijke vooruitgang. Lifeport was zichtbaar op evenementen zoals ASM Studentfestival, Health Valley, de Vierdaagsefeesten en Innovate.

Lifeport reageert op het Wennink-rapport
Op 13 december presenteerde oud-ASML-topman Peter Wennink zijn advies over het versterken van het investeringsklimaat en de strategische positie van Nederland. Lifeport Regio Arnhem Nijmegen reageerde direct: wie het advies van Wennink gerealiseerd wil zien, heeft Lifeport nodig. Met een krachtige combinatie van High Tech innovatie, energiezekerheid en digitale gezondheidszorg biedt de regio concrete oplossingen voor nationale uitdagingen, van chipproductie en netcongestie tot digitalisering van de zorg en talentontwikkeling.

“Lifeport Regio Arnhem Nijmegen laat zien wat mogelijk is als overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen samenwerken. Met de Schaalsprong, het Partnerfonds en de Regionaal Investerings Agenda maken we de regio innovatiever, economisch sterker én leefbaar voor talent en ondernemerschap.”

Helga Witjes – Gedeputeerde Provincie Gelderland

#2 Organisatie en Financiën

2.1 Organisatiestructuur

In Lifeport Regio Arnhem Nijmegen speelt The Economic Board een sleutelrol bij het verbinden van innovatie en brede welvaart. Begin 2025 presenteerde The Economic Board haar strategisch plan 'Brede welvaart en innovatie in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen' voor 2026-2030, gericht op het stimuleren van innovatie én brede welvaart in de regio. De focus ligt op de speersectoren Energy, Health en High Tech, waarbij technologische innovaties worden ingezet om economische groei te versterken én maatschappelijke uitdagingen zoals de energietransitie en de regionale arbeidsmarkt aan te pakken. Het doel is dat innovaties alle inwoners ten goede komen, van betere zorg tot werk- en energievraagstukken.

The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen is een onafhankelijke stichting. De Board wordt gevormd door 18 topbestuurders en CEO's afkomstig uit onderwijs, kennisinstellingen, overheid en bedrijfsleven. Zij bepalen de strategische koers, fungeren als ambassadeurs van de regio en zetten hun uitgebreide netwerk in om projecten te versterken en maatschappelijke impact te vergroten.

De bestuursfuncties binnen The Economic Board zijn onbezoldigd.

In september 2025 is Alexandra van Huffelen benoemd tot voorzitter, als opvolger van Ahmed Marcouch, waarmee onderwijs, onderzoek en innovatie een prominente plek in de regionale economie krijgen.

Het projectbureau, een team van circa 17 medewerkers (ca. 9 fte), is het motor van de organisatie: het coördineert initiatieven, brengt partners samen en legt de basis voor samenwerking en allianties. Dankzij de flexibiliteit van het team – waaronder medewerkers die in-kind door partners worden ingezet en tijdelijk projectpersoneel – kan het projectbureau snel schakelen en expertise op maat inzetten.

Rondom deze kern is het netwerk van partners opgebouwd volgens het Triple Helix-model: bedrijven, kennisinstellingen en overheden werken samen aan projecten die innovatie stimuleren en maatschappelijke uitdagingen aanpakken. Door deze Triple Helix-aanpak stimuleert The Economic Board samenwerking voor een vitaal, duurzaam en innovatief leven in de regio, waarbij economische kracht wordt ingezet voor maatschappelijke vooruitgang.

In contact met ons netwerk

Communicatie & Events

In een steeds competitievere wereld is het voor Lifeport Regio Arnhem Nijmegen essentieel om haar kracht te tonen. The Economic Board vertaalt strategische keuzes naar heldere communicatie die de economische en sociaal-maatschappelijke meerwaarde van de regio zichtbaar maakt. De focus ligt op de clusters Energy, Health en High Tech en de thema's Slimme Duurzaamheid, Human Capital en AI, waarbij het unieke DNA van de regio centraal staat. Deze boodschap wordt actief uitgedragen door The Economic Board. Via o.a. lifeport.nl, de nieuwsbrief, sociale media en mediapartners wordt zichtbaar hoe initiatieven bijdragen aan een vitaal, duurzaam leven en de brede welvaart van inwoners en ondernemers.
Afgelopen jaar nam de Board deel aan diverse communicatie- en projectwerkgroepen om het DNA van de regio aan de speerclusters te koppelen en de impact nog zichtbaarder te maken. Alle events, meetups en kennissessies die wij organiseren of aan bijdragen, sluiten direct aan bij de ambities en doelstellingen van de Board. Enkele voorbeelden van activiteiten van het afgelopen jaar zijn: Kennisreis HCA Zuid-Limburg, Lifeport Café voor Kamerleden en ambtenaren van ministeries, internationale persreis Health & High Tech, uitreiking Lifeport Parel Award en het Inspiratiediner.

2.2 Financiën

Dit financieel verslag geeft een toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in de baten en lasten van The Economic Board over het boekjaar 2025. De organisatie wordt gefinancierd vanuit gemeentelijke inwonerbijdragen, partnerbijdragen uit onderwijs- en kennisinstellingen en bedrijfsleven en subsidies voor projecten en programma's. Deze financieringsstructuur sluit aan bij de triple helix-samenwerking die centraal staat in de activiteiten van The Economic Board.

Resultaat over 2025

In 2025 bedragen de totale baten € 2.422.383. De totale lasten bedragen € 2.412.998, waardoor het boekjaar afsluit met een positief exploitatieresultaat van € 9.385. Het resultaat wordt gebruikt om de negatieve bestemmingsreserve van voorgaande boekjaren aan te zuiveren.

Opbouw van de baten

De baten van The Economic Board bestaan uit verschillende financieringsbronnen. De structurele basis wordt gevormd door de inwonerbijdragen van gemeenten. In 2025 bedraagt deze bijdrage € 784.615. Daarnaast leveren partners uit het bedrijfsleven, onderwijs en kennisinstellingen een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van programma's en projecten. Deze bijdragen bestaan zowel uit financiële middelen (cash bijdragen) als inzet van capaciteit en expertise (in-kindbijdragen). In 2025 bedragen de in-kindbijdragen € 514.992 en de cash bijdragen € 555.259.

Verder ontvangt The Economic Board subsidies en overige project gerelateerde baten. Deze bedragen in 2025 € 567.517 en worden voornamelijk ingezet voor specifieke projecten en programma's die bijdragen aan de regionale economische agenda.

De baten in %	
Inwonerbijdragen gemeenten	32,4%
Bijdragen in-kind partners	21,3%
Bijdragen cash partners	22,9%
Subsidies en overige baten	23,4%

Besteding van middelen

In 2025 bedragen de totale lasten € 2.412.998. Deze zijn toe te wijzen organisatiekosten, programmateams en communicatie en de programmalijnen van The Economic Board.

De lasten in %	
Organisatiekosten	20%
Programmateams/clusters (communicatie)	8%
Programma innovatie, technologie en ondernemen	19%
Programma talent	28,6%
Programma regionale welvaart en welzijn	24,4%

De kosten zijn verdeeld over de programma's zoals deze op bladzijde 25 bijlage 1 van de jaarrekening zijn weergeven.

In 2025 is 7,97 fte in loondienst bij The Economic Board, verdeeld over negen medewerkers. Daarnaast is 1,33 fte (acht strategen) verbonden aan The Economic Board. De strategen zijn ter beschikking gesteld door onderwijs- en kennisinstellingen, overheden en bedrijfsleven.

Financiële ontwikkeling ten opzichte van begroting
Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is sprake van een hogere realisatie van baten. Met name de cash bijdragen van partners en de subsidies en overige baten vallen hoger uit dan begroot. Hierdoor ontstaat extra ruimte voor projectondersteuning en programmatische activiteiten.

De lasten liggen eveneens hoger dan begroot, voornamelijk door een hogere inzet op projecten en regionale programma's. Deze extra inzet wordt echter volledig gedekt door aanvullende partnerbijdragen en subsidies, waardoor het exploitatieresultaat beperkt blijft.

Het exploitatieresultaat bedraagt € 9.385 positief; dit bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Financiële stabiliteit en samenwerking

De financieringsstructuur van The Economic Board is gebaseerd op samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Deze brede financieringsbasis draagt bij aan financiële stabiliteit en maakt het mogelijk om flexibel in te spelen op regionale opgaven. Door de combinatie van structurele gemeentelijke bijdragen en projectfinanciering kan The Economic Board zowel haar kernactiviteiten uitvoeren als nieuwe initiatieven ontwikkelen in samenwerking met regionale partners. Met een stabiele financiële basis, een breed partnernetwerk en een duidelijke strategische agenda blijft The Economic Board zich inzetten voor het versterken van innovatie, talent en brede welvaart in de regio.

ANBI-status

Sinds 2017 is de Stichting Economic Board Arnhem Nijmegen aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Partijen die ons willen helpen bij onze doelstelling door middel van een donatie, kunnen deze gift aftrekken van de winst- of inkomstenbelasting.

Financiële kerngegevens

Over de jaarrekening 2025 van The Economic Board is op 12 maart 2026 door de externe accountant Reith & Ten Böhmer Accountants en Belastingadviseurs, in de persoon van de heer N.H.M. Reith AA, een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Voor een verdere toelichting op de cijfers 2025, verwijzen wij u naar de jaarrekening, zie pagina x

2.3 Risico's

Onderstaande risicoanalyse geeft inzicht in welke risico's kunnen worden geïdentificeerd, de impact en waarschijnlijkheid van deze risico's en de maatregelen om deze risico's te beheersen.

- Financiële risico's
- Operationele risico's
- Regelgevende risico's
- Fiscale risico's
- Continuïteit

Financiële risico's

- Financieringstekorten: als subsidies of partnerbijdragen bijdragen wegvallen dan is de organisatie redelijk goed in staat om kosten te reduceren. Veel projecten worden uitgevoerd door tijdelijke adviseurs en deze contracten kunnen dan ontbonden worden.
- Budgetafwijkingen: op basis van een maandelijkse rapportage kunnen kostenoverschrijdingen geprognotiseerd worden en zo maatregelen genomen worden om bijvoorbeeld een project af te bouwen of stop te zetten.
- Liquiditeitsrisico's: betreft onzekerheid over voldoende financiële reserves om operaties voort te zetten bij financiële tegenslagen zoals recessie en inflatie. De inwonerbijdrage van de gemeenten via de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen waarborgt een basis van activiteiten die door de deelnemende gemeenten aan The Economic Board zijn overgedragen. Bij een tekort aan liquiditeiten zullen de projecten die niet uit de inwonerbijdragen worden gefinancierd noodgedwongen gestopt of afgebouwd moeten worden. Mogelijke oplossing zou het aantrekken van externe financiering kunnen zijn.

Operationele risico's

- Projectvertragingen: zoals bijvoorbeeld bij innovatieve projecten als Smart Energy Hubs en Hydrogen Valley kunnen hinder ondervinden van wet- en regelgeving of technische uitdagingen. Door het continue monitoren van projecten kan hierdoor adequaat gestuurd worden op de beheersing van de looptijd, capaciteit en de financiële investering.
- Personeelstekorten: bij het initiëren en/of opstarten van een project of programma wordt ook de personeelscapaciteit meegenomen in de risicoanalyse.

Regelgevende risico's

Niet voldoen aan subsidieverordening: met het afsluiten van een Regio Deal is de financieringsstroom uit subsidiegelden sterk gestegen. De subsidie wordt achteraf door de subsidieverstrekker op basis van een inhoudelijk verslag en een accountantscontrole op de financiële cijfers vastgesteld. Als niet voldaan wordt aan de eisen van de subsidieverordening kan de subsidieverstrekker een deel van de subsidie inhouden. Dit wordt voorkomen door de administratie zo in te richten dat de financiële cijfers van een project eenvoudig gefilterd uit de administratie kunnen worden. Daarnaast vindt regelmatig een inhoudelijke afstemming met de subsidieverstrekker plaats om aan de vereisten van het projectplan te blijven voldoen.

Fiscale risico's

In 2026 zal een risicomatrix worden opgesteld om de fiscale risico's in beeld te brengen.

Continuït

In 2026 is het nieuwe strategisch plan voor de periode 2026–2030 gestart. Voor de uitvoering van deze strategie is aan de deelnemende gemeenten gevraagd hun inwonerbijdrage voort te zetten. Deze bijdragen vormen de basis voor de continuïteit van de organisatie en haar activiteiten.

In 2025 is gestart met de opzet van het Lifeport Partnerfonds: een nieuw privaat investeringsfonds dat de komende tien jaar 204 miljoen euro inzet voor de toekomst van de Lifeport Regio Arnhem Nijmegen. Op 10 november 2025 is het Lifeport Partnerfonds officieel gelanceerd. Het is de intentie dat in 2026 het fonds formeel wordt opgericht als een onafhankelijke stichting met een onafhankelijk bestuur.

Het fonds wordt een financiële aanjager en richt zich op vier pijlers die essentieel zijn voor de groei en leefkwaliteit van onze regio: Innovatie, Talentontwikkeling, Wonen, Bereikbaarheid. Het fonds fungeert als cofinanciering voor publieke investeringen van Rijk, provincie en gemeenten. Daarmee versnelt het de uitvoering van de Regionale Investeringsagenda (RIA) en draagt het bij aan de Schaalsprong: het gezamenlijke programma waarmee de regio zich voorbereidt op groei richting 2040. Steeds meer bedrijven sluiten zich aan bij het fonds. De overheid heeft aangegeven financieel bij te dragen wanneer het bedrijfsleven dat ook doet. Hierdoor ontstaat een krachtige publiek-private samenwerking die extra landelijke en Europese middelen kan aantrekken.

Jaarrekening The Economic Board 2025

Baten (in euro's)	**Totaal**
Inwonerbijdragen	784.615
Partnerbijdragen cash ArtEZ, Avisi Group, CCV Nederland, gemeente Arnhem, gemeente Nijmegen, Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, HAN University of Applied Sciences, NXP Semiconductors Nederland, Provincie Gelderland, Rabobank, Radboud Universiteit, Radboudumc, Rijn IJssel , ROC Nijmegen, Sportbedrijf Arnhem, Stichting Yuverta en Van Hall Larenstein Universitiy of Applied Sciences	555.259
Partnerbijdragen in-kind De Droombaanfabriek, gemeente Nijmegen, Google Grants, KplusV, Mooi Werruk, Radboud Universiteit, Radboudumc, Rijn IJssel en TTN Tomassen Beheer	514.992
Subsidies	567.517
Totaal Baten	**2.422.383**

Lasten (in euro's)	**Totaal**
Organisatiekosten	
Huisvesting	98.449
Overige kosten	
Projectbureau	
Projectondersteuning	515.722
Advieskosten	32.730
Overige kantoorkosten	27.428
Subtotaal	**674.329**
Projecten en Programma's	
Innovatie, technologie en ondernemen *Opgave 1 Technologie-marktcombinaties voor maatschappelijke vraagstukken* *Opgave 2* Financiering & ondersteuning mkb, startups en scale-ups	459.097
Talent *Opgave 3* Arbeidsmarkt in balans	689.804
Regionale welvaart en welzijn *Opgave 4* Hulpmotor voor brede welvaart *Opgave 5* Instrumenten voor publiek en private ecosystemen	589.768
Totaal Lasten	**2.412.998**
Exploitatieresultaat	**9.385**

Klik hier om naar de jaarrekening te gaan

Bijlage 1

De Board

Alexandra van Huffelen

Voorzitter College van Bestuur Radboud Universiteit, Voorzitter The Economic Board

Ilko Bosman

Voorzitter VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen, lid DB

John Brom

Wethouder gemeente Nijmegen

Peter van Mulkom

Voorzitter College van Bestuur ROC Nijmegen

Huub Sanders

Co-founder Byondis

Bram Sieben

Directeur Corporate & Social Affairs Alliander

Doeco Terpstra

Executive Director NXP Semiconductors Netherlands BV

Huub Hieltjes

Burgemeester gemeente Duiven, voorzitter auditcommissie

Sander Hulsebos

CEO van Hoogwegt Group, lid auditcommissie

Jan van Iersel

Voorzitter College van Bestuur Van Hall Larenstein University of Applied Sciences

Rob Verhofstad

Voorzitter College van Bestuur HAN University of Applied Sciences, lid auditcommissie en lid DB

René Verhulst

Burgemeester gemeente Ede, voorzitter Regio Foodvalley

Nermina Kundić

Wethouder gemeente Arnhem

Bertine Lahuis

Voorzitter Raad van Bestuur Radboudumc

Ahmed Marcouch

Burgemeester Arnhem, lid DB en vicevoorzitter The Economic Board

Helga Witjes

Gedeputeerde provincie Gelderland

d.d. 31 december 2025

Bijlage 2

Jaarrekening Stichting Economic Board Regio Arnhem Nijmegen 2025

de administratiekamer
administraties & belastingen

JAARREKENING 2025

STICHTING ECONOMIC BOARD REGIO ARNHEM-NIJMEGEN

NIJMEGEN

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT

A.	Opdracht	pagina 3
B.	Samenstellingsverklaring	pagina 3
C.	Algemeen	pagina 4
D.	Resultaten	pagina 4
E.	Financiële positie	pagina 5

JAARREKENING

1.	Balans per 31 december 2025	pagina 7
2.	Staat van baten en lasten over 2025	pagina 9
3.	Kasstroomoverzicht 2025	pagina 10
4.	Grondslagen voor waardering en bepaling exploitatieresultaat	pagina 11
5.	Toelichting op de balans per 31 december 2025	pagina 14
6.	Toelichting op de staat van baten en lasten	pagina 17

Overige gegevens

1.	Ontbreken van de verklaring	pagina 24
2.	Statutaire regeling bestemming exploitatieresultaat	pagina 24

Bijlage

1.	Overzicht verdeling kosten programma's	pagina 25

Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen
Toernooiveld 300
6525 EC Nijmegen

Nijmegen, 12 maart 2026

Geacht bestuur,

A. Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2025 van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen samengesteld.

Het bestuur van de stichting is op grond van wettelijke bepalingen verantwoordelijk voor de jaarrekening.

B. Samenstellingsverklaring

De jaarrekening van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2025 en de staat van baten en lasten over 2025 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Bij deze jaarrekening wordt door de externe accountant Reith & Ten Böhmer, in de persoon van de heer N.H.M. Reith AA, een controleverklaring verstrekt. Voor deze controleverklaring verwijzen wij naar de overige gegevens.

C. Algemeen

Doelstelling
De stichting heeft ten doel het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Energy, Health, High Tech, Food en de cross-overs daartussen om daarmee de economische slagkracht van de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en de regionale groeikansen te benutten met alle voor dat doel dienstige middelen.

Directie
Per balansdatum wordt de directie gevoerd door de heer J. van Dellen.

D. Resultaten

Het exploitatieresultaat over 2025 bedraagt € 9.385,-.
De vergelijking van de staat van baten en lasten ten opzichte van de begroting ziet er als volgt uit:

	Gerealiseerd		Begroot		Verschil
	€	%	€	%	€
Inwonerbijdragen gemeenten	784.615	32,4	784.615	45,9	0
Bijdragen in kind partners	514.992	21,3	551.226	32,2	-36.234
Bijdragen cash partners	555.259	22,9	155.000	9,1	400.259
Subsidies en overige baten	567.517	23,4	220.000	12,9	347.517
Totaal Baten	**2.422.383**	**100,0**	**1.710.841**	**100,0**	**711.542**
Personeels- en salariskosten (*)	1.069.677	44,2	1.106.691	64,7	-37.014
Huisvestingskosten (*)	98.449	4,1	100.500	5,9	-2.051
Reiskosten	13.899	0,6	9.000	0,5	4.899
Projectondersteuning	946.764	39,1	242.000	14,1	704.764
Communicatie / Media (*)	217.553	9,0	192.000	11,2	25.553
Advieskosten	16.622	0,7	13.500	0,8	3.122
Administratiekosten	18.666	0,8	19.000	1,1	-334
Afschrijvingskosten	5.691	0,2	4.500	0,3	1.191
Kantoorkosten	25.677	1,1	22.650	1,3	3.027
Onvoorzien	0	0,0	1.000	0,1	-1.000
Totaal Lasten	**2.412.998**	**99,6**	**1.710.841**	**100,0**	**702.157**
Exploitatieresultaat	**9.385**	**0,4**	**0**	**0,0**	**9.385**

*De met een * gemarkeerde posten bevatten een in kind bijdrage, deze worden onder de baten en lasten nader toegelicht (pagina's 17 t/m 21).*

E. Financiële positie

In dit hoofdstuk wordt de financiële positie van de stichting toegelicht.

In het algemeen geldt, dat het voor een gezonde financiering noodzakelijk is, dat vaste activa gefinancierd wordt met op lange termijn beschikbaar vermogen, zoals eigen vermogen en langlopende schulden. Voor de financiering van vlottende activa behoeft dan slechts van kortlopend vreemd vermogen gebruik te worden gemaakt, voor zover het op lange termijn beschikbare vermogen hierin niet voorziet.

	31-12-2025		31-12-2024	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Kapitaalcomponenten:				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	14	2%	14	2%
	14	2%	14	2%
Vlottende activa				
Overige vorderingen	77	9%	149	22%
Liquide middelen	748	89%	529	76%
	839	100%	692	100%
Vermogenscomponenten				
Stichtingskapitaal	50	6%	41	6%
Kortlopende schulden	788	94%	649	94%
	838	100%	690	100%

Current ratio
De liquiditeitspositie, uitgedrukt in het kengetal "current ratio", is de verhouding vlottende activa/kortlopende schulden. Dit kengetal wordt wel beschouwd als een aanwijzing van de mogelijkheid dat de stichting de schulden, die op korte termijn invorderbaar worden, ook op korte termijn kan inlossen. Dit kengetal dient in een gezonde situatie meer dan 1 te bedragen.

Voor de stichting geldt per 31 december 2025:	1,05
Voor de stichting geldt per 31 december 2024:	1,04

Solvabiliteit
De solvabiliteitspositie wordt uitgedrukt in de verhouding eigen vermogen/totaal vermogen x 100%. Wil de stichting in staat zijn alle schulden te voldoen zal de solvabiliteit positief moeten zijn.

Voor de stichting geldt per 31 december 2025:	6%
Voor de stichting geldt per 31 december 2024:	6%

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
De Administratiekamer B.V.

De heer A.W.N. Wijers

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2025
(na verwerking exploitatieresultaat)

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	**13.885**	**11.696**
Vlottende activa		
Overige vorderingen	76.579	149.271
	76.579	**149.271**
Liquide middelen	**748.022**	**528.561**
Totaal	**838.486**	**689.528**

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2025
(na verwerking exploitatieresultaat)

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Stichtingskapitaal		
Continuïteitsreserve	50.000	50.000
Bestemmingsreserve	0	-9.385
	50.000	**40.615**
Kortlopende schulden		
Crediteuren	75.954	42.129
Belastingen	0	20.037
Overige schulden	712.532	586.747
	788.486	**648.913**
Totaal	**838.486**	**689.528**

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2025

	2025	2024
	€	€
Inwonerbijdragen gemeenten	784.615	729.521
Bijdragen in kind partners	514.992	538.578
Bijdragen cash partners	555.259	574.432
Subsidies en overige baten	567.517	119.285
Totaal baten	**2.422.383**	**1.961.816**
Personeels- en salariskosten	1.069.677	980.266
Huisvestingskosten	98.449	104.553
Reiskosten	13.899	7.260
Projectondersteuning	946.764	602.630
Communicatie/Media	217.553	191.158
Advieskosten	16.622	29.572
Administratiekosten	18.666	14.599
Afschrijvingskosten	5.691	4.439
Kantoorkosten	25.677	26.902
Onvoorzien	0	437
Totaal lasten	**2.412.998**	**1.961.816**
Exploitatieresultaat	**9.385**	**0**

3. KASSTROOMOVERZICHT OVER 2025

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2025	
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	9.385	
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	5.691	
Veranderingen in het werkkapitaal		
Mutatie vorderingen	72.692	
Mutatie kortlopende schulden	139.573	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		227.341
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa		-7.880
		219.461

Samenstelling geldmiddelen

	2025	
	€	€
Liquide middelen per 1 januari	528.561	
Mutatie liquide middelen boekjaar	219.461	
Geldmiddelen per 31 december		748.022

4. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING EXPLOITATIERESULTAAT

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen is statutair gevestigd te Nijmegen en feitelijk gevestigd op Toernooiveld 300, 6525 EC te Nijmegen. De stichting is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 65371992; RSIN 856085261.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Op 17 december 2025 is bekend geworden dat dertien van de zeventien regiogemeenten via de inwonersbijdrage zullen blijven bijdragen aan de basisfinanciering van The Economic Board. De bijdragen van de gemeenten in 2026 bedraagt € 761.848.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de aanschaffings- of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De materiële vaste activa waarvan de stichting krachtens een financiële lease-overeenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële lease-overeenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële lease-overeenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Voor zover niet anders is vermeld hebben de vorderingen een looptijd van korter dan 1 jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan enkel uit banktegoeden en zijn direct opneembaar.
De liquide middelen worden gewaardeeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Waarderingsgrondslagen voor de staat van baten en lasten

Baten

De baten bestaan uit subsidiebijdragen van €1,04 per inwoner van de deelnemende gemeenten.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen, boekwinsten alleen voor zover deze niet in mindering zijn gebracht op vervangende investeringen.

Bestemming exploitatieresultaat 2025
Het exploitatieresultaat over 2025 bedraagt € 9.385,-.
De bestemmingsreserve is hiermee aangezuiverd tot nihil.

5. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2025

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Materiële vaste activa		
Stand 1 januari	11.696	11.503
Investeringen	7.880	4.632
Afschrijving (-)	5.691	4.439
Stand 31 december	13.885	11.696

De materiële vaste activa betreft inventaris. Er wordt voor de inventaris geen restwaarde gehanteerd.

Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde kosten	7.589	1.325
Waarborg	136	136
Subsidie Provincie Gelderland	32.152	76.348
Overige vorderingen	28.713	3.595
Nog te ontvangen van partners	7.989	67.867
	76.579	149.271

De post "Nog te ontvangen van partners" betreft vorderingen op partners voor toegezegde partnerbijdragen voor 2025 en vergoeding van kosten.

Liquide middelen		
Rabobank The Economic Board	96.676	478.043
Rabobank spaarrekening The Economic Board	651.346	50.518
	748.022	528.561

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Continuïteitsreserve		
Stand 1 januari	50.000	50.000
Dotatie boekjaar	0	0
Stand 31 december	50.000	50.000

De continuïteitsreserve is gevormd om mogelijke financiële verplichtingen op te kunnen vangen die voortvloeien uit het beëindigen van de activiteiten van de stichting. Specifiek betreft dit de eventuele transitievergoedingen die op grond van de geldende wet- en regelgeving betaald dienen te worden bij beëindiging van arbeidsovereenkomsten.

Bestemmingsreserve		
Stand 1 januari	-9.385	-9.385
Resultaat boekjaar	9.385	0
Stand 31 december	0	-9.385
Crediteuren		
Crediteuren	75.954	42.129
	75.954	42.129
Belastingen		
Loonheffingen	0	20.037
	0	20.037
Overige schulden		
Voorziening vakantiegeld	28.445	26.302
Nettolonen	0	2.249
Overige te betalen kosten	35.803	19.919
Vooruit ontvangen van partners	293.959	113.300
Vooruit ontvangen project "Aanjaag- versnellingsmiddelen t.b.v. Energy cluster The Economic Board"	0	100.000
Vooruit ontvangen project "Zonnepark Regio Deal"	0	60.756
Vooruit ontvangen project "HCA Regio Deal"	242.362	264.221
Vooruit ontvangen project "Actieagenda MKB-dienstverlening"	64.601	0
Vooruit ontvangen project "Lifeport Semicon Talentprogramma"	47.362	0
	712.532	586.747

De partnerovereenkomsten zijn gerelateerd aan meerjarige projecten, de ontvangen gelden worden over de looptijd verdeeld.
In het tweede jaar van de Regio Deal is het project Zonnepark afgerond, de verantwoording vindt in het eerste kwartaal 2026 plaats. Binnen het Regio Deal project HCA zijn nog vrij besteedbare middelen voor o.a.invulling vacatures. Verder zijn er nieuwe subsidies toegekend voor MKB-dienstverlening en het Lifeport Semicon Talentprogramma.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

The Economic Board heeft per 1 september 2024 een huurovereenkomst afgesloten met Stichting Radboud Universiteit voor de huur van kantoorruimten gelegen op de tweede verdieping aan het Toernooiveld 300 te Nijmegen.
De huurovereenkomst loopt tot en met 31 augustus 2027.
De totale huurverplichting voor 2026 bedraagt op jaarbasis € 97.891, hiervan draagt het College van Bestuur van de Stichting Radboud Universiteit € 66.020 bij. Het restant ad. € 31.872 komt voor rekening van The Economic Board. Opzegging kan plaatsvinden met inachtneming van een termijn van drie maanden.

In 2024 hebben drie partijen uit de regio te weten, provincie Gelderland, Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en The Economic Board een Regio Deal met het Rijk afgesloten.
Looptijd van deze subsidie is 2024 t/m 2027 en betreft het project "Samenwerken aan een arbeidsmarkt die werkt". In deze subsidie is een cofinancieringsverplichting van € 89.262 opgenomen voor The Economic Board voor 2026 en 2027.

Medio 2025 heeft het Ministerie van Economische Zaken een subsidie toegekend in het kader van de Actieagenda MKB-dienstverlening. Ook deze subsidie kent een cofinancieringsverplichting voor The Economic Board, totaal € 19.160. In 2025 is hiervan een groot gedeelte door The Economic Board ingelost en resteert eind 2025 een verplichting van € 603.

6. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2025

	2025	2024
	€	€
Inwonerbijdragen gemeenten		
via Groene Metropoolregio	784.615	729.521
	784.615	729.521
Bijdragen in kind		
Radboud Universiteit	63.904	54.852
KplusV	80.924	0
Gemeente Nijmegen	56.628	56.628
Radboudumc	56.628	56.628
Google Grants	120.000	120.000
HAN - University of Applied Sciences	0	28.314
De Droombaanfabriek	28.314	28.314
TTN Tomassen Beheer	75.504	56.628
Mooi Werruk	18.090	0
Rijn IJssel	15.000	0
Diverse partners	0	137.214
	514.992	538.578
Bijdragen cash		
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	162.359	167.343
Provincie Gelderland	20.440	79.471
CCV Nederland	30.000	60.000
NXP Semiconductors Nederland	60.000	60.000
HAN - University of Applied Sciences	66.165	50.000
Gemeente Nijmegen	4.840	41.968
ROC Nijmegen	37.260	30.000
Van Hall Larenstein University of Applied Sciences	37.260	30.000
St. PlatForm Talent voor Technologie	0	18.150
Alliander	0	15.000
Rijn IJssel	27.500	15.000
Radboudumc	20.125	5.000
Oost NL	0	2.500
Radboud Universiteit	15.125	0
ArtEZ University of the Arts	3.630	0
Avisi Group	5.000	0
Coöperatieve Rabobank UA	29.925	0
Gemeente Arnhem	3.630	0
Sportbedrijf Arnhem	30.000	0
Stichting Yuverta	2.000	0
	555.259	574.432

	2025	2024
	€	€
Subsidies- en overige baten		
Subsidie Provincie Gelderland project "Aanjaag- versnellingsmiddelen regionale economische ontwikkelingen"	0	50.000
Regio Deal Human Capital Akkoord	338.724	69.285
Regio Deal Zonnepark	60.756	0
Subsidie Provincie Gelderland project "Aanjaag- versnellingsmiddelen Energy cluster TEB"	100.000	0
Subsidie Minsterie van Economische Zaken project "Actieagenda MKB-dienstverlening"	15.399	0
Subsidie Provincie Gelderland project "Lifeport Semicon Talentprogramma"	52.638	0
	567.517	119.285

Subsidies worden alleen opgenomen indien hiervoor kosten zijn gemaakt.
De resterende subsidiesgelden worden gereserveerd voor de komende boekjaren, passend binnen de looptijd van de subsidie.

Personeels- en salariskosten		
Loonkosten	536.086	452.584
Voorziening vakantiegeld	44.654	36.754
Sociale verzekeringen	91.648	73.220
Pensioenpremie	22.048	17.451
Ziekengeldverzekering	23.985	19.380
Reiskostenvergoedingen	6.886	5.353
Onkostenvergoedingen	3.600	3.600
Werkkostenregeling vrije ruimte	8.055	7.510
Scholingskosten	813	0
Overige personeelskosten	814	688
	738.589	616.540
Loonkosten (in kind*)	331.088	363.726
	1.069.677	980.266

** Gemeente Nijmegen, Radboudumc, TTN Tomassen Beheer, De Droombaanfabriek, KplusV, Rijn IJssel en Mooi Werruk hebben in 2025 strategen ter beschikking gesteld voor de clusters en opgaven van The Economic Board. Daarnaast hebben diverse strategen hun expertise ter beschikking gesteld voor de opgaven van The Economic Board.*

	2025	2024
	€	€
Huisvestingskosten		
Huur	30.850	43.250
Parkeerkosten	3.695	2.400
Overige huisvestingskosten	0	4.051
	34.545	49.701
Huur (in kind*)	63.904	54.852
	98.449	104.553

**De Radboud Universiteit heeft in 2025 een in kind bijdrage geleverd aan de huur van de kantoorruimte van The Economic Board.*

Reiskosten		
Reis- en verblijfkosten	13.899	7.260
Projectondersteuning		
Projectstimulering	766.686	392.047
Events	22.087	4.090
Project Regio Deal	0	455
Kosten project "Aanjaag- versnellingsmiddelen regionale economische ontwikkelingen"	0	36.379
Kosten project "HCA Regio Deal"	99.196	138.819
Kosten project "Zonnepark Regio Deal"	58.795	30.840
	946.764	602.630

De kosten "Projectondersteuning" zijn gestegen door inhuur op diverse projecten zoals HCA, Lifeport en Lifeport Semicon Talentplan.
Tegenover deze kosten staat ook een stijging van de partnerbijdragen en subsidies.

	2025	2024
	€	€
Communicatie/Media		
Abonnementen en contributies – Print / digitaal	949	577
Abonnementen en contributies – Tools	6.499	7.408
Vertalingen	800	1.468
Website – Techniek	12.994	4.918
Website – Content	24.178	20.543
Events	16.291	4.112
Advertentie- en reclame-uitgaven	17.440	13.189
Vormgeving	2.138	711
Corporate	12.406	18.232
Campagnes	3.858	0
	97.553	71.158
Campagnes Google Grants (in kind*)	120.000	120.000
	217.553	191.158

**Het Google Grants Fund stelt (in kind) online advertentiebudget ter beschikking aan organisaties met een ANBI status. Dit budget wordt aangewend om de vindbaarheid van de website te vergroten.*

Advieskosten		
Accountant- en notariskosten	14.064	9.853
Advieskosten	2.558	19.719
	16.622	29.572
Administratiekosten		
Administratiekosten	15.972	12.655
Salarisadministratie	2.694	1.944
	18.666	14.599
Afschrijvingskosten		
Afschrijvingskosten	5.691	4.439

	2025	2024
	€	€
Kantoorkosten		
Kantoorartikelen	4.557	3.207
Internet en automatiseringskosten	15.947	17.469
Telefoon	364	319
Verzekeringen	2.405	2.265
Kleine aanschaffingen	1.506	720
Contributies en abonnementen	893	54
Representatiekosten	4.606	3.129
Rente en bankkosten	552	562
Ontvangen rente spaarrekening	-5.160	-828
Overige kantoorkosten	7	5
	25.677	26.902
Onvoorzien		
Uitgaven onvoorzien	0	437

Binnen de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen waren over het boekjaar 2025 7,97 fte werkzaam (2024: 7,27 fte). Deze fte is verdeeld over 9 medewerkers.
Daarnaast is 1,33 fte (8 strategen) in kind verbonden aan The Economic Board.
De salarissen binnen de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen voldoen voor 2025 aan de vereisten van de Wet Normering Topinkomens (WNT).

ONDERTEKENING BESTUUR VOOR AKKOORD

Nijmegen, 27 maart 2026

Directie

Directeur:	De heer J. van Dellen

Dagelijks bestuur:

Voorzitter:	Mevrouw A.C. van Huffelen
Vicevoorzitter:	De heer A. Marcouch
Lid dagelijks bestuur	De heer L. J. M. Verhofstad
Lid dagelijks bestuur:	De heer I. P. Bosman
Voorzitter auditcommissie:	De heer H.B. Hieltjes

Algemeen bestuur:

Bestuurder:	De heer J.A.R. Brom
Bestuurder:	De heer S. C. Hulsebos
Bestuurder:	De heer J. van Iersel
Bestuurder:	Mevrouw N. Kundić
Bestuurder:	Mevrouw B. E. Lahuis
Bestuurder:	De heer P. A. A. van Mulkom
Bestuurder:	De heer H.C.W.M. Sanders
Bestuurder:	De heer D. Terpstra
Bestuurder:	De heer L. J. Verhulst
Bestuurder:	Mevrouw H. W. M. Witjes

OVERIGE GEGEVENS

1. Ontbreken van de verklaring

Conform artikel 15.3 van de oprichtingsakte wordt de accountantsverklaring door de directie van de stichting aan deze jaarrekening toegevoegd.

2. Statutaire regeling bestemming exploitatieresultaat

In de statuten is geen vermelding over de bestemming van het exploitatieresultaat opgenomen. Echter in de vergadering is overeengekomen, dit resultaat mee te nemen naar een opvolgend jaar. Voor 2025 bedraagt het resultaat € 9.385,-. Hiermee is de bestemmingsreserve aangezuiverd.

BIJLAGE

1. Overzicht verdeling kosten programma's

	Besteding per programma en financiering 2025						
	begroting cash	begroting in kind	begroting totaal	realisatie cash	realisatie in kind	realisatie totaal	afwijking op begroting
Lasten							
Organisatiekosten	363.402	67.500	430.902	416.342	63.904	480.246	-49.344
Programmateams/clusters (communicatie)	72.000	120.000	192.000	74.083	120.000	194.083	-2.083
Programma innovatie, technologie en ondernemen	280.752	210.634	491.386	345.841	113.256	459.097	32.289
Programma talent	228.296	111.252	339.548	646.490	43.314	689.804	-350.256
Programma regionale welvaart en welzijn	215.165	41.839	257.005	415.249	174.519	589.768	-332.764
Totaal begroting en realisatie lasten	***1.159.615***	***551.226***	***1.710.841***	***1.898.005***	***514.993***	***2.412.998***	***-702.157***
Baten							
Inwonerbijdrage	784.615	-	784.615	784.615	-	784.615	-
Partnerbijdrage	155.000	551.226	706.226	327.258	514.993	842.251	-136.025
Partnerbijdrage Regio Deal	-	-	-	228.000	-	228.000	-228.000
Subsidies	-	-	-	168.037	-	168.037	-168.037
Subsidies Regio Deal	220.000	-	220.000	399.480	-	399.480	-179.480
Totaal begroting en realisatie baten	***1.159.615***	***551.226***	***1.710.841***	***1.907.390***	***514.993***	***2.422.383***	***-711.542***
Totaal	**-**	**-**	**-**	**9.385**	**-**	**9.385**	**-9.384**

Reith Ten Böhmer
Accountants en Belastingadviseurs

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport op bladzijde 7 tot en met bladzijde 21 opgenomen jaarrekening van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen, gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2025 en de staat van baten en lasten over 2025 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor de financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Buskesdries 13b
6673 DP Andelst
Postbus 85
6670 AB Zetten
T 0488 - 473347
F 0488 - 473348
E info@rentb.nl

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met in Nederland aanvaarde waarderingsgrondslagen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijke te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor de financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen per 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met Nederlands recht.

Andelst, 12 maart 2026
Reith & Ten Böhmer Accountants en Belastingadviseurs

N.H.M. Reith
Accountant-administratieconsulent

Aan de gemeenteraden en colleges van B&W
van de 17 gemeenten in de
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum	:	14 april 2026
Uw kenmerk	:	
Ons kenmerk	:	2026-017
Contactpersonen	:	Henk van den Berg Elke Dreier
Telefoonnummers	:	06 – 46 73 73 74 06 – 23 92 81 70

Onderwerp: aanbieden conceptbegroting Groene Metropoolregio 2027-2030

Geachte raad, geacht college,

Met gepaste trots presenteren wij u de conceptbegroting 2027-2030.

Onze regio staat voor de uitdaging om de groei van wonen, werken en mobiliteit zo te realiseren dat we een balans vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit. We noemen dat groene groei. In 2024 heeft het algemeen bestuur de regionale agenda 2025-2028 vastgesteld waarin de ambities en activiteiten van onze samenwerking zijn vastgelegd. Samen hebben we de keuze gemaakt om wat de afgelopen jaren in gang is gezet, doorgezet kan worden.

Wij vragen u
In 2024 heeft u met de GMR een opgaveovereenkomst gesloten waarmee u, met uitzondering van een enkele gemeente, heeft ingetekend op de 5 opgaven. De conceptbegroting 2027-2030 is gebaseerd op de ambities en activiteiten die in de regionale agenda zijn beschreven. De regionale agenda vormt de basis voor de inzet van menskracht en middelen in 2027.

De gemeenteraden worden uitgenodigd een zienswijze in te dienen. We vragen u vóór 30 juli 2026 te reageren en de zienswijze in te dienen bij **Henk van den Berg (henk.van.den.berg@gmr.nl).**

Inwonerbijdrage 2027
De inwonerbijdrage 2027 is opgebouwd uit de bijdrage voor het regiobureau (€ 2,95) en bijdragen voor de vijf inhoudelijke opgaven (gezamenlijk € 6,04). Daarmee komt de inwonerbijdrage voor 2027 uit op € 8,99.

Verdere procedure
Na de zienswijzeprocedure wordt de begroting 2026-2029 op 9 september 2026 vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor dat moment ontvangen de gemeenteraden de op te stellen zienswijzennotitie.

Het regiobureau biedt aan een actieve rol te spelen bij de behandeling van de begroting door de gemeenteraad. U kunt hiervoor contact opnemen met Henk van den Berg of Elke Dreier.

Wij zien uw zienswijze tegemoet.

Met vriendelijke groet,
het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Drs. H.M.F. Bruls
Voorzitter

Drs. H. Tiemens
secretaris

Bijlagen:
1. conceptbegroting Groene Metropoolregio 2027-2030

in afschrift aan: regiocoördinatoren

Per mail
Aan de gemeenteraden en colleges van de
17 deelnemende gemeenten

Datum	:	18 februari 2026
Ons kenmerk	:	2026-006
Zaaknummer	:	
Contactpersoon	:	H. van den Berg
Telefoonnummer	:	06 – 46 73 73 74

Onderwerp: financiële en algemene uitgangspunten begroting 2027

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding
Wij informeren u over beleidsmatige en financiële ontwikkelingen voor de begroting 2027 e.v. van de Groene Metropoolregio. Wij vragen de colleges en gemeenteraden kennis te nemen van deze brief. De informatie uit deze brief kunt u betrekken bij het opstellen van uw eigen financiële documenten. Onze conceptbegroting wordt in april aangeboden.

Vertrekpunt
De regionale agenda 2025-2028, in september 2024 vastgesteld door het algemeen bestuur, vormt het vertrekpunt. De doelstelling van de samenwerking is onverminderd door te gaan op de weg die in de eerste twee jaren is ingeslagen. Bij de vaststelling van deze agenda is door veel gemeenten aandacht gevraagd voor het gemeentelijk financieel perspectief voor het jaar 2026. Dit heeft ertoe geleid dat voor de begroting 2026 door het algemeen bestuur keuzes zijn gemaakt die hebben geleid tot een lagere inwonerbijdrage dan voor het jaar 2025.

Uitgangspunten
Voor het opstellen van de begroting hanteren we (wederom) de volgende uitgangspunten:
1. de begroting 2027-2030 heeft als uitgangspunt de activiteiten die zijn vastgelegd in de regionale agenda 2025-2028;
2. de vastgestelde financiële verordeningen en landelijke voorschriften;
3. het spoorboekje P&C-cyclus 2025-2026;
4. de GMR hanteert de indexeringsmethodiek zoals die is opgesteld door de adviesfunctie gemeenschappelijke regelingen en vastgelegd in de Begrotingsrichtlijnen regio Nijmegen (BRN). De index voor 2027 is 4,15%. Met dit percentage wordt de inwonerbijdrage 2026 verhoogd. De inwonerbijdrage 2027 wijkt daarmee af van de in de begroting 2026-2029 opgenomen inwonerbijdrage voor 2027;
5. de inwonerbijdrage is opgebouwd uit de 5 opgaven en het regiobureau;
6. de hoogte van de algemene reserve is in overeenstemming met de Gemeenschappelijke Regeling maximaal € 100.000,00;
7. de bijdrage aan The Economic Board is voor 2027 ongewijzigd ten opzichte van 2026 met dien verstande dat Uw bijdrage eveneens wordt geïndexeerd met de BRN genoemd onder 4;
8. de Netwerkdirectie wordt gevraagd een ‘uitvoeringstoets’ uit te voeren op de activiteiten zoals opgenomen voor 2027 in de regionale agenda;

9. bij het bepalen van de hoogte van de inwonerbijdrage is het uitgangspunt dat de deelname van de gemeenten aan de 5 opgaven ongewijzigd is. Met de gemeenten is een opgaveovereenkomst gesloten voor de duur van de regionale agenda;
10. ter dekking van de kosten die het regiobureau maakt voor de opgaven wordt een bijdrage in rekening gebracht van 5% over de ontvangen subsidiegelden (> € 125.000).

Ontwikkelingen

In de regionale agenda 2025-2028 hebben wij benoemd dat de regionale samenwerking in een nieuwe fase is gekomen. Lag in de eerste jaren de focus op beleidsontwikkeling, onderzoek en planvorming. In de jaren 2025 en verder ligt de focus meer en meer op uitvoering. Dit doen we als regio niet zelf maar gebeurt door de gemeenten en partners. De regio ondersteunt de uitvoering. Dit zullen we in 2027 blijven doen op diverse manieren zoals is aangegeven in de regionale agenda en in nauwe samenspraak met de Netwerkdirectie.

Proces begroting 2027-2030

In eerdergenoemd spoorboekje is het begrotingsproces uiteengezet.

- **8 april:** behandeling conceptbegroting 2026-2030 door het algemeen bestuur en aanbieding aan de gemeenten. Zienswijzeperiode gemeenteraden loopt tot **30 juli 2026**.
- **9 september:** vaststellen begroting 2026-2030 door het algemeen bestuur

Slot

Met deze brief hebben wij getracht u een beeld te geven van ontwikkelingen die van invloed zijn op de op te stellen begroting voor 2027 e.v. Wij concluderen dat het aantal in het oog springende ontwikkelingen, voor zover wij dat nu kunnen overzien, beperkt is in het derde jaar van de actuele regionale agenda.

Net zoals voor de begroting 2026 mag u voor de begroting 2027 van de samenwerking verwachten dat kritisch gekeken wordt naar de regionale opgaven en activiteiten en daarmee de omvang van de bijdrage van gemeenten. De inwonerbijdrage is bestemd voor de organisatiekosten, de uitvoering van de opgaven, maar ook noodzakelijk als cofinanciering voor het succesvol binnenhalen van externe gelden voor de gezamenlijke agenda.

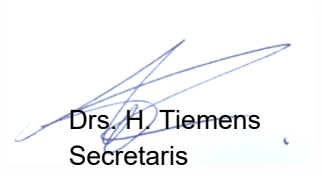
Mocht de brief aanleiding geven tot vragen dan kunt u contact opnemen met Harriet Tiemens (harriet.tiemens@gmr.nl)

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

Drs. H.M.F. Bruls
Voorzitter

Drs. H. Tiemens
Secretaris

i.a.a.: RAC, algemeen bestuur, regiocoördinatoren, Regiobureau (E. Dreier, M. Duijn)

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

BEGROTING 2027-2030

XX maart 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

1. Inleiding 3

2. Uitgangspunten en planning 3

3. Programma regiobureau 3

4. Programma opgaven 4

5. Begroting Groene Metropoolregio 2027-2030 8

6. Bedrag heffing vennootschapsbelasting 13

7. Paragrafen 13

BIJLAGEN 17

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2027-2030. De derde begroting die is opgesteld in het kader van de regionale agenda 2025-2028. Deze vierjarige regionale agenda vormt het fundament voor de ambities en samenwerking in 2027.

De begroting 2027-2030 is beknopt van omvang en bevat per opgave de financiële vertaling van de activiteiten, voorzien van een korte toelichting. Voor een uitgebreide beschrijving van de ambities van het programma Opgaven en de speerpunten wordt verwezen naar de regionale agenda 2025-2028.

De inwonerbijdrage voor 2027 voor het regiobureau en de vijf opgaven bedraagt € 8,99. Dit is exclusief de bijdrage aan The Economic Board (TEB) van € 1,11. De hoogte van de inwonerbijdrage is vastgesteld door de inwonerbijdrage 2026 te vermeerderen met de BRN-norm van 4,15%.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

Arnhem, 10 september 2025

1. Inleiding

In de regionale agenda voor 2025-2028 gaven wij aan wat de doelen zijn die we met regionale samenwerking in deze periode willen bereiken en wat de bijdrage van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) is om dit te realiseren. De regionale agenda is op 11 september 2024 door het algemeen bestuur (AB) vastgesteld, voorzien van de begroting 2025-2028.
In 2025 zijn we van start gegaan met de uitvoering van de agenda. Onze ambitie blijft in 2026 ongewijzigd: werken aan een gezonde groei van onze regio, waarbij het accent meer en meer komt te liggen op uitvoering van onze gezamenlijke ambities.

Intekenen op opgaven door gemeenten

Alle gemeenten hebben een vierjarige opgaveovereenkomst gesloten.

Financieel perspectief 2027

Bij de vaststelling van de regionale agenda en de begroting 2025-2028, hebben de gemeenteraden aandacht gevraagd voor het zogenoemde *ravijnjaar* 2026. Het bestuur anticipeerde hierop, wat resulteerde in een pakket aan besparingsmaatregelen en een herziening van de inwonerbijdrage tot een bedrag van € 8,63. Deze inwonerbijdrage vormt het uitgangspunt voor de bepaling van de inwonerbijdrage voor 2027.
De inwonerbijdrage voor 2027 is vastgesteld door de inwonerbijdrage voor 2026 te verhogen met de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN)-norm van 4,15%.

The Economic Board

In 2027 begint de vierde periode van vijf jaar van het Strategisch Plan van The Economic Board (TEB). TEB verzocht de gemeenten om voor de periode 2025-2028 subsidie te verstrekken. In deze begroting is de bijdrage per inwoner opgenomen volgens de stand van zaken per september 2025. Het AB nam op 5 februari 2025 een besluit over de indexering van de subsidie. Met ingang van 2026 wordt de jaarlijkse subsidie geïndexeerd volgens de BRN-norm. Daarmee wordt aansluiting gezocht bij de indexering van de inwonerbijdrage van de GMR.

2. Uitgangspunten en planning

De begroting 2027-2030 vormt de financiële uitwerking van het jaar 2027 binnen de regionale agenda 2025-2028. De activiteiten, in samenhang met vastgestelde besparingsmaatregelen voor het ravijnjaar 2026, lopen in belangrijke mate door in het begrotingsjaar 2027.
De vaststelling van de begroting door het AB is gepland op 9 september 2026.
Bij de berekening van de inwonerbijdrage is uitgegaan van het inwonertal per 1 januari 2026 en van de gemeentelijke deelname zoals vastgelegd in de ondertekende opgaveovereenkomsten.
Eventuele afwijkingen ten opzichte van deze begroting die zich gedurende het jaar 2027 voordoen, worden volgens de gedragslijn in het financieel spoorboekje 2026-2027 door begrotingswijzigingen ter besluitvorming aan het AB voorgelegd.

3. Programma regiobureau

Het regiobureau heeft de volgende taken:

- Het voorbereiden van de opgaven - inhoudelijk en financieel - en het zorgen voor coördinatie en integraliteit van de opgaven;
- Organisatie, voorbereiden en uitwerken van DB- en AB-vergaderingen;
- Profilering, positionering en lobby van de regio (provincie, Rijksoverheid, Euregio, Europa);
- Informatie, communicatie en ontmoeting in/van de regio (bestuurders en raden);
- Aanspreekpunt van externe partners;
- Ondersteuning en advisering van colleges en raden en de regioagendacommissie bij het regionale werk;
- Het tijdig zien en vertalen van nieuwe opgaven en kansen voor de regio;

- Bedrijfsvoering (zoals financiën, archief, privacy, juridische zaken, aanbestedingsbeleid en personeelszaken);
- Het verstrekken van de subsidie aan TEB.

Vanuit het regiobureau wordt regie gehouden op capaciteit voor communicatie, financiën, bedrijfsvoering en procesondersteuning.

De gemeente Mook en Middelaar krijgt een korting van 50% op de inwonerbijdrage voor het regiobureau.

4. Programma opgaven

4.1 Groene groeiregio

Zoals opgenomen in de regionale agenda 2025-2028 heeft de opgave Groene groeiregio twee speerpunten: verbinden van ruimtelijke opgaven en versnellen van de woningbouw (wonen in balans).

Verbinden van de ruimtelijke opgaven

In 2027 ligt de focus op het verder versterken en uitwerken van de vier gebiedsprogramma's, Veluwezoom, Middengebied, Liemers en Rijk van Nijmegen (RvN). De Veluwezoom en het RvN doen dat in samenhang met de grootschalige woningbouwontwikkelingen van de steden Arnhem en Nijmegen. We doen een bijdrage vanuit de inwonerbijdrage aan de gemeenten die de ambtelijke gebiedstrekkers leveren. En we doen een financiële bijdrage aan andere ondersteuning, zoals onderzoeken, expertise en coördinatie. In 2027 scherpen we de gebiedsagenda's verder aan. We werken mee aan de uitvoering van de Gelderse Omgevingsvisie en verordening. We organiseren zogenaamde integratietafels over vraagstukken die bij meerdere opgaven spelen, zoals klimaat-adaptatie. We werken nauw samen met andere opgaven bij de agendering van vraagstukken op provincie- en rijksniveau. Denk aan de ontwikkelingen in de Gelderse Poort, de uitwerking van de netwerkanalyse Mobiliteit en de agendering op o.a. het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) en BO MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) en het coördineren van nieuwe subsidiemogelijkheden vanuit Rijk of provincie. Bijvoorbeeld rondom wonen en mobiliteit of natuurherstel. Daarnaast zorgen we voor of bekostigen we een regionaal planoloog (o.a. voor de aanhaking bij diversie ruimtelijke trajecten van Rijk en provincie) en een regionaal landschaps-architect (die werkt tussen de opgaven van de GMR). Voor de bekostiging van deze activiteiten gebruiken we de inwonerbijdrage. In totaal gaat het om een bedrag van ca. € 500.000 (inclusief de post algemeen waaruit o.a. de opgavemanager, procesondersteuning en communicatie betaald worden).

Versnellen van de woningbouw

Via het kernteam Woondeal coördineren wij de acties vanuit de GMR/Woondeal om de woning-bouw aan te jagen. Dit doen wij op verschillende manieren en met verschillende instrumenten. Belangrijke instrumenten die we in 2027 inzetten zijn:

- Organiseren van tempotafels met onder meer marktpartijen om knelpunten in woningbouw te bespreken. Dit om zo de woningbouw in de regio te kunnen versnellen.
- Een regionale projectleiderspool die gemeenten helpt en ondersteunt met ambtelijke capaciteit voor woningbouw. In 2027 gaan we na of we deze pool structureel kunnen maken.
- Data en monitoring (realisatiecijfers, prognoses, woonbehoefteonderzoek etc.)
- Diverse pilots of initiatieven om planprocessen te versnellen zoals de Fast Lane voor conceptuele of fabrieksmatige bouw of grondbeleid.
- Hulp en ondersteuning bij het opstellen van gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma’s.
- Samenwerking met de provincie Gelderland als het gaat om Wonen en het versnellingsteam.
- Verdere uitbouw van de huisvesting van aandachtsgroepen, waaronder arbeidsmigranten en ouderen.

De bekostiging van de activiteiten van de Woondeal gebeurt grotendeels met twee subsidies van de provincie Gelderland (voor de uitvoering van de Woondeal, door de projectleiderspool en voor het proces, ca. € 900.000 in totaal). Daarnaast zetten we de inwonerbijdrage in voor de benodigde co-financiering van deze subsidies (ca. € 300.000). De totale inwonerbijdrage 2027 voor Groene groeiregio bedraagt. € 812.000, Daarnaast ontvangen wij jaarlijks ca. € 910.000 aan subsidie. Hiermee kunnen we de activiteiten zoals beschreven in de regionale agenda bekostigen.

4.2 Productieve regio

Voor de Productieve regio ligt, zoals afgesproken in de regionale agenda 2025-2028, de focus in 2027 op:

- De uitvoering van de afspraken uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) dat is vastgesteld door Gedeputeerde Staten in juni 2025. Focus ligt daarbij op herstructurering en intensivering van bestaande locaties. Maar we blijven ook werken aan het bieden van ruimte aan gemeenten voor nieuwe uitleg. In 2027 vindt ook de monitoring van het RPW plaats en sturen we bij waar nodig. Daarnaast blijft het Intergemeentelijk Overleg Werklocaties (IOW) nieuwe plannen toetsen aan het RPW en op basis daarvan adviseert het bestuurlijk platform Productieve regio (BPPR) de provincie. Verder blijven wij gemeenten op verschillende manieren ondersteunen. In 2026 krijgen we zicht op de (capaciteits)behoefte van gemeenten voor deze opgave. In 2027 geven we invulling aan meer gerichte ondersteuning van gemeenten. De coördinatie van het speerpunt Toekomstbestendige werklocaties is ingevuld via inhuur, omdat dit via detachering door gemeenten niet is gelukt. Kosten zijn daardoor hoger dan voorheen ingeschat. We verhogen het bedrag hiervoor voor de komende jaren van € 75.000 naar € 100.000. Vanwege druk op het proces, gevoeligheid en complexiteit is continuïteit in dit speerpunt van belang gedurende de looptijd van het RPW (tot en met 2028).
- De koers die we varen op werklocaties is sterk afhankelijk van welke economie we willen zijn. Hiervoor hebben we voorafgaand aan het huidige RPW een onderzoek gedaan: Economie van de Toekomst. Het onderzoek geeft richting. Maar er zijn nog geen scherpe keuzes gemaakt. Die behoefte is er nu wel. Kunnen scherpere keuzes in welke economie we willen zijn? En wat betekent dat voor werklocaties en de monitoring in 2027, voor huisvesting van arbeidsmigranten etc. Daarvoor is verdieping nodig van Economie van de Toekomst. Dit proces starten we in 2026. In 2027 volgt besluitvorming. Dit doen we binnen de bestaande kaders.
- Om de dienstverlening aan het mkb te vergroten blijven wij de samenwerking en kennisdeling tussen alle betrokken partijen faciliteren. De samenwerking is in 2026 flink verstevigd en de acties die voortkomen uit deze samenwerking blijven we begeleiden.
- Een van de acties is het ontwikkelen van de doorverwijstool Regiolink die op dit moment nog in de testfase zit. De tool verwijst mkb'ers met vragen naar het juiste publieke loket. Regiolink moet in 2027 en de jaren erna worden onderhouden, doorontwikkeld en uitgebreid. Deels gefinancierd door de stakeholders, deels door de GMR. Hiervoor nemen we € 10.000 extra op in de begroting voor 2027 en verder.
- De regio sluit ook aan bij het Nationale Actieplan mkb-dienstverlening. Doel is om 5000 ondernemers uit onze regio in 2028 te bereiken, activeren en ondersteunen bij het toekomst-bestendig maken en houden van hun bedrijf. TEB voert regie, maar wel samen met de brede stakeholdersgroep. Voor 2027, 2028 en 2029 is € 100.000 per jaar gevraagd aan het Rijk voor verdere uitrol. De toezegging hiervoor is nog niet definitief. Uitgaande van de rijksbijdrage van € 100.000 is co-financiering nodig van eenzelfde bedrag. Dit draagt de triple helix. Voor 2026 draagt de GMR € 8.000 bij. Het voorstel is om dit bedrag ook voor de komende jaren in te brengen. De kosten voor 2027 e.v. worden daarom verhoogd met € 8.000. Mocht de rijks-bijdrage niet doorgaan, dan vervalt deze verhoging. In totaal (Regiolink borging en bijdrage Nationale Actieplan mkb) komt de verhoging daarmee op € 18.000.
- Uitvoering van de Roadmap logistiek. Het gaat daarbij om het signaleren van externe ontwikkelingen, het versterken en verschonen van multimodaliteit, het slimmer maken van de aanpak laadinfrastructuur en ruimtelijke inpassing.

Economische monitor
Gezien de bezuinigingen, is besloten de Economische monitor niet meer jaarlijks op te stellen maar om het jaar. In 2026 en 2028 verschijnt er daarom geen Economische monitor. Voor wat betreft de Economische monitor nam het DB op 20 augustus 2025 het besluit om de komende twee edities enkelvoudig aan te besteden aan Moventem. Voor 2026 staat hiervoor €80.000 op de begroting voor de Economische Monitor die begin 2027 verschijnt.

Human Capital
Het bestuurlijk platform Productieve regio gaf aan dat het belangrijk is om de bijdrage aan het Human Capital Akkoord structureel te maken. De huidige afspraken lopen eind 2026 af. Het proces om hier concrete invulling aan te geven (zowel inhoudelijk al financieel) starten we begin 2026. Om welk bedrag het gaat vanaf 2027 is daarom nog niet duidelijk. Vooralsnog gaan we in de begroting uit van het doortrekken van het huidige bedrag van € 158.000 per jaar.

4.3 Ontspannen regio

Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied
Voor de versterking van het groen-blauw raamwerk en landelijk gebied voeren we in 2027 de uitvoeringsagenda groen-blauw raamwerk en landelijk gebied verder uit. Waar nodig, actualiseren we deze. Hiervoor zijn naast de inwonerbijdrage, externe middelen beschikbaar uit drie subsidies: een subsidie voor de coördinatie van het groen-blauw raamwerk en twee subsidies voor de gebiedsaanpakken beekherstel Oostelijke beekdalen Veluwezoom en Blauwe motor, groene mantel.

Recreatie en toerisme
Het speerpunt recreatie en toerisme richt zich op de ontwikkeling van vijf verhaallijnen: De rivier, je kunt er niet omheen, Romeins verleden, WO II, Gezond en lekker leven en Verrassende en verborgen verhalen. We doen dit op basis van het ambitiedocument verhaallijnen en de uitwerkingen die per verhaallijn zijn gemaakt. Waar mogelijk, koppelen we de ontwikkeling van de verhaallijnen aan het verbeteren van ons wandelroutenetwerk. Vooralsnog hebben we hier alleen inwonerbijdrage voor beschikbaar. Het organiseren van externe financiële middelen voor de verhaallijnen is een aandachtspunt voor zowel 2026 als 2027.

Samen met het speerpunt groen-blauw raamwerk en landelijk gebied en de andere opgaven, waaronder Groene groeiregio, blijven we inzetten op een betere spreiding van recreatie en toerisme over de regio. We doen dit door in de gebiedsprogramma's in beeld te brengen welke kansen en belemmeringen er zijn voor recreatie en toerisme en welke acties genomen kunnen worden om een betere spreiding te realiseren. We bekostigen dit uit de inwonerbijdrage.

Cultuur
We voeren het regioplan cultuur verder uit. Hiervoor zijn middelen beschikbaar vanuit de inwoner-bijdrage en een subsidie van de provincie. De GMR coördineert de uitvoering van het regioplan. De subsidie loopt via penvoerder gemeente Arnhem en komt dus niet in zijn geheel terug in de begroting van Ontspannen regio. Wel wordt uit deze subsidie een deel van de coördinatie bekostigd.

4.4 Verbonden regio

We werken voor de Verbonden regio in 2027 aan twee speerpunten: 'Duurzame mobiliteit en gedrag' en 'Voorzieningen en infrastructuur'.
Met de bijdrage van het Rijk in het kader van de WOKT (Woningbouw op korte termijn) en investeringen in grootschalige woningbouwlocaties ter hoogte van meer dan € 300 miljoen kan de regio een flinke stap zetten in het verbeteren van de bereikbaarheid. Er blijft echter nog steeds een investeringsbehoefte bestaan. In 2026 is het uitvoeringsprogramma Regionaal Mobiliteits-programma (RMP) gerealiseerd. Samen met de betrokken gemeenten zijn de specifieke projecten

geprioriteerd en geprogrammeerd voor 2027 en daarna. Onze projecten/processen voor 2027 passen binnen de afspraken van het RMP.

Speerpunt Duurzame mobiliteit en gedrag

Gedragsaanpak op mobiliteit vergt een lange adem. Voor 2027 houden we vast aan kaders van het programma Slim & Schoon Onderweg. Scherpere CO_2-regels zorgen ervoor dat we specifiek inzetten op de werkgeversaanpak, bewonersaanpak, regionale deelmobiliteit, duurzame logistiek en versnelde uitrol van laadinfrastructuur.
Naast de GMR zijn de provincie, het Rijk en de gemeenten Arnhem en Nijmegen co-financiers van het programma Slim & Schoon Onderweg. In 2026 is een meerjarige subsidie (2026 en 2027) aangevraagd, waarbij alle partijen hun bijdrage voor 2026 en 2027 toezegden.

Speerpunt Voorzieningen en infrastructuur

In 2027 concretiseren wij een drietal gebiedsaanpakken en werkten we een aantal mobiliteitsafspraken met het Rijk uit. We willen verbinding tussen de economische kerngebieden Nijmegen-Eindhoven (zuidflank regio) versterken. We positioneren de spoor-as Nijmegen-Wijchen-Oss-Den Bosch (onderdeel van de 'IJssellijn' tussen Zwolle en Roosendaal) op provinciaal en Rijksniveau en streven via BOL en/of BO MIRT naar een MIRT-onderzoekstatus voor het traject Arnhem-Nijmegen-Eindhoven. Daarnaast continueren wij ons pleidooi voor verbreding van de A50 en koersen op het opnieuw opstarten van de gepauzeerde MIRT-verkenning. Om de bereikbaarheid in de zuidflank op peil te houden, vragen we het Rijk om (compenserende) investeringen in:

- Het regionale (door-)fietsnetwerk (bijv. Wijchen-Oss).
- OV, waaronder hoogwaardige busverbindingen.
- Fietsinfrastructuur, waaronder een fietsbrug over de Maas.

Voor drie doorfietsroutes zijn samenwerkingsovereenkomsten getekend. Daarnaast zijn wij als regio actief betrokken bij de voorbereidingen en planvoorbereiding van het VeluweWaalpad en het uitwerken van 2-3 hubs.

4.5 Circulaire regio

Over de begroting 2027 van de Circulaire regio zijn onderstaande ontwikkelingen het vermelden waard.

We zetten weer flinke stappen om samen met onze partners onze regio circulair te ontwikkelen. We gaan door met inspireren, aanjagen, kennisdelen en verbinden van partijen. Bijvoorbeeld op het befaamde jaarevent, dat inmiddels een goede traditie is geworden. Maar ook door gemeenten te helpen om hun vastgoed te verduurzamen en ze te helpen bij het circulair inkopen van producten. In de Grond-, Weg- en Waterbouwsector is ook in 2027 nog veel te winnen bij gemeentelijke aanbestedingen.
We helpen gemeenten met circulair opdrachtgeverschap. Dat voorkomt dat alle gemeenten in onze regio zelf veel specialistische kennis en ervaring moeten opbouwen.

Het Regio Deal project 'Toekomstbesteding bouwen' gaat in 2027 het vierde jaar in en komt tot een afronding. Hierbij gaat het om een bedrag van gemiddeld € 430.000 per jaar. Mocht verlenging na 2027 noodzakelijk zijn, dan moeten we hiervoor aanvullende financiering zoeken.

Het speerpunt Water en Klimaatadaptatie leverde in 2026 de resultaten op van het project Pathways2Resilience. Die resultaten zijn een eerste verkenning voor de investeringen en innovaties die nodig zijn voor een klimaatbestendige regio. Hierbij is het accent komen te liggen op klimaatbestendig bouwen en ontwikkelen. Hier geven we in 2027 een vervolg aan, mits we er financiële dekking voor kunnen krijgen.

De aanpak voor de Regionale Energiestrategie (RES) krijgt in 2027 verdere invulling. Naast de inwonerbijdrage beschikken we jaarlijks over een rijksbijdrage van € 510.000. Gemeenten worden geholpen met het realiseren van grote wind- en zonprojecten om de laatste 0,3 TWh van ons bod voor elkaar te krijgen. Daarnaast krijgt de uitvoering van de regionale warmtestrategie een vervolg

en zetten we noodzakelijke stappen in het terugdringen van de netcongestieproblematiek in onze regio.
De invulling van de RES heeft inmiddels een breder karakter gekregen. Integraal programmeren en de ontwikkeling van een regionaal energiesysteem maken een essentieel onderdeel uit van het takenpakket. Het Rijk heeft voor de duur van twee jaar hiervoor extra middelen aan RES-regio's toegekend. Het gaat om tweemaal € 370.500, grotendeels te besteden in de jaren 2025 en 2026. We verwachten dat deze financiering in 2027 wordt voortgezet. Maar dit kunnen we nu nog niet begroten. Een aantal bestuurders van deze opgave heeft aangegeven deze aanpak te willen voortzetten. Mocht het Rijk de extra middelen niet willen continueren, dan wordt een extra beroep op de inwonerbijdrage niet uitgesloten.
Ook voor de warmtestrategie zijn extra middelen toegekend, via een specifieke uitkering die in meerdere tranches beschikbaar komt. We dienen een verlengingsverzoek in om over een klein deel van de beschikbare middelen uit 2026 nog in 2027 te kunnen beschikken.
We ondersteunen in 2027 daarnaast met behulp van het restant Rijksmiddelen die we eind 2024 hebben ontvangen gemeenten bij het natuurinclusief inrichten van duurzame energieprojecten.
Gelet op de bezuinigingstaakstelling, is afgesproken om vanaf het jaar 2027 € 65.000 te bezuinigen op de inwonerbijdrage voor de uitvoering van RES-taken en te onderzoeken of deze bezuiniging is te vermeerderen met € 35.000 tot in totaal € 100.000. Dit blijkt net als in 2026 haalbaar te zijn voor het jaar 2027. Echter voor de jaren 2028 e.v. kunnen we dit nog niet garanderen en is dit afhankelijk van beschikbare rijksmiddelen. We vullen deze bezuiniging in 2027 in, door lasten te dekken vanuit een restant rijksmiddelen uit eerdere jaren.
Voor het Regionaal Expertisecentrum Energie (REE) zijn eveneens extra middelen verworven via de Regio Deal en op grond van de SPUK-regeling. Het gaat om subsidies van samen € 230.000 per jaar voor de jaren 2024-2027.
De vernieuwing of verlenging van het gezamenlijke gascontract staat in 2027 op de rol. Het huidige contract loopt immers eind 2028 af.

5. Begroting Groene Metropoolregio 2027-2030

5.1 Inleiding

De begroting is opgebouwd uit twee programma's:
1. Programma regiobureau
2. Programma opgaven
De begroting is opgesteld voor de jaren 2027-2030 en materieel sluitend.

Het benodigde budget voor het programma regiobureau wordt gefinancierd uit bijdragen van de zeventien deelnemende gemeenten en een bijdrage van de provincie. Voor de berekening van deze gemeentelijke bijdragen wordt het inwoneraantal per 1 januari 2026 als verdeelsleutel gehanteerd (zie bijlage 3).
Naast de gemeentelijke bijdrage voor de kosten van het regiobureau, betalen de gemeenten een bijdrage (subsidie) voor TEB. De GMR beschikt op grond van de gemeenschappelijke regeling over de bevoegdheid om namens de colleges subsidie te verstrekken aan TEB. Deze subsidie wordt verantwoord binnen het programma regiobureau. Voor 2027 is begroot dat veertien gemeenten een bijdrage aan TEB leveren, eveneens op basis van het inwoneraantal per 1 januari 2026. De subsidie aan TEB bedraagt € 1,11 per inwoner. Het algemeen bestuur besloot op 5 februari 2025 dat deze subsidie met ingang van 2026 jaarlijks wordt geïndexeerd volgens de BRN-norm.
De middelen voor het programma opgaven zijn enerzijds afkomstig van gemeenten die intekenen op specifieke opgaven en anderzijds van subsidies en externe bijdragen van het Rijk, provincies en overige partners, waaronder koepelorganisaties, onderwijsinstellingen en bedrijven.

Samengevat zijn voor 2026 de bijdragen per inwoner als volgt:

	2027		2026	
Programma Regiobureau[1]		€ 2,95		€ 2,83
Programma Opgaven				
Groene groeiregio	€ 1,04		€ 1,00	
Productieve regio	€ 0,94		€ 0,90	
Ontspannen regio	€ 0,91		€ 0,87	
Verbonden regio	€ 1,58		€ 1,52	
Circulaire regio	€ 1,57		€ 1,51	
subtotaal		€ 6,04		€ 5,80
Totaal		€ 8,99		€ 8,63

5.2 Programma regiobureau

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat afzonderlijke aandacht moet worden besteed aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume. Zoals uit de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling blijkt, wordt voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. Alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn in de exploitatiebegroting verwerkt.

Investeringsbegroting

De organisatie verwacht in 2027 geen investeringen te plegen, daarom ontbreekt de investeringsbegroting en daarmee toe te kennen investeringskredieten.

Begroting Programma regiobureau

(bedragen x € 1.000)

Regiobureau	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1.1 Salarissen en sociale lasten	0.4	1.541	1.709	1.709	1.709	1.709
3.5.1 Ingeleend personeel	0.4	195	195	90	90	90
3.8 Overige goederen en diensten	0.4	842	876	876	876	876
5.1 Rentelasten	0.4	0	0	0	0	0
7.3 Afschrijvingen	0.4	12	14	14	14	14
Totaal lasten		**2.590**	**2.794**	**2.689**	**2.689**	**2.689**
Baten						
3.8 Overige goederen en diensten	0.4	137	240	240	240	240
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0.4	2.202	2.309	2.309	2.309	2.309
4.3.4 Inkomensoverdrachten - provincies	0.4	105	105	0	0	0
5.1 Rentebaten	0.4	146	140	140	140	140
Totaal baten		**2.590**	**2.794**	**2.689**	**2.689**	**2.689**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Aantal inwoners deelenemende gemeenten t-1		777.929	782.665	782.665	782.665	782.665
Bijdrage per inwoner		**€ 2,83**	**€ 2,95**	**€ 2,95**	**€ 2,95**	**€ 2,95**

Subsidie TEB

(bedragen x € 1.000)

The Economic Board	2026	2027	2028	2029	2030
Aantal deelnemende gemeenten vanuit GMR	13	14	14	14	14
Aantal inwoners per t-1	712.006	731.948	731.948	731.948	731.948
Totale subsidie door GMR verstrekt	762	812	812	812	812
Bijdrage per inwoner	**€ 1,07**	**€ 1,11**	**€ 1,11**	**€ 1,11**	**€ 1,11**

5.3 Programma opgaven

De financiële uitwerking van de opgaven is ook dit jaar voorbereid in het betreffende bestuurlijke opgaveteam (BOT). Uitgangspunt is dat de regionale agenda 2025-2028 verder uitgevoerd wordt in 2027.

(bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten (per opgave)					
Groene groeiregio	1.819	1.724	814	814	814
Productieve regio	686	718	863	779	863
Ontspannen regio	664	1.150	702	702	702
Verbonden regio	1.184	1.237	1.237	1.237	1.237
Circulaire regio	3.087	2.386	1.216	1.216	1.216
Totaal lasten	**7.440**	**7.214**	**4.831**	**4.747**	**4.831**
Baten (per financieringsstroom)					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	4.481	4.686	4.831	4.747	4.831
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	0	0	0	0	0
Subsidies	2.959	2.527	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0
Totaal baten	**7.440**	**7.214**	**4.831**	**4.747**	**4.831**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

5.4 Totaaloverzicht begroting per taakveld

(bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten					
0.0 Bestuur en ondersteuning					
0.4 Overhead	3.953	4.230	4.205	4.121	4.205
subtotaal	3.953	4.230	4.205	4.121	4.205
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat					
2.1 Verkeer en vervoer	652	691	691	691	691
subtotaal	652	691	691	691	691
3.0 Economie					
3.1 Economische ontwikkeling	4.223	3.555	2.451	2.451	2.451
subtotaal	4.223	3.555	2.451	2.451	2.451
5.0 Sport, cultuur en recreatie					
5.5 Cultureel erfgoed	497	967	519	519	519
subtotaal	497	967	519	519	519
8.0 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing					
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.254	1.156	246	246	246
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	213	221	221	221	221
subtotaal	1.466	1.377	467	467	467
Totaal Lasten	**10.791**	**10.820**	**8.332**	**8.248**	**8.332**
Baten					
0.0 Bestuur en ondersteuning					
0.4 Overhead	3.953	4.230	4.205	4.121	4.205
subtotaal	3.953	4.230	4.205	4.121	4.205
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat					
2.1 Verkeer en vervoer	652	691	691	691	691
subtotaal	652	691	691	691	691
3.0 Economie					
3.1 Economische ontwikkeling	4.223	3.555	2.451	2.451	2.451
subtotaal	4.223	3.555	2.451	2.451	2.451
5.0 Sport, cultuur en recreatie					
5.5 Cultureel erfgoed	497	967	519	519	519
subtotaal	497	967	519	519	519
8.0 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing					
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.254	1.156	246	246	246
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	213	221	221	221	221
subtotaal	1.466	1.377	467	467	467
Totaal Baten	**10.791**	**10.820**	**8.332**	**8.248**	**8.332**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

5.5 Geprognoticeerde balans

(bedragen x € 1.000)

	31-dec-25	31-dec-26	31-dec-27	31-dec-28	31-dec-29	31-dec-30
Activa						
Materiële vaste activa						
Investeringen met economisch nut	124	110	96	82	68	54
	124	110	96	82	68	54
Financiële vaste activa						
Overige uitzetten met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	5	20	20	20	20	20
	5	20	20	20	20	20
Uitzettingen met een rentetypische looptijd< 1 jaar						
Vorderingen op openbare lichamen	1.576	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.310	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Liquide middelen	1.511	100	100	100	100	100
Overlopende activa	649	224	238	252	266	280
	7.046	6.324	6.338	6.352	6.366	6.380
Totaal activa	**7.174**	**6.454**	**6.454**	**6.454**	**6.454**	**6.454**
Passiva						
Eigen Vermogen						
Algemene reserve	100	100	100	100	100	100
Onverdeeld resultaat boekjaar	249	-	-	-	-	-
	349	100	100	100	100	100
Voorzieningen	31	-	-	-	-	-
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overige schulden	1.840	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
Overlopende passiva	4.955	4.955	4.955	4.955	4.955	4.955
	6.795	6.355	6.355	6.355	6.355	6.355
Totaal passiva	**7.174**	**6.454**	**6.454**	**6.454**	**6.454**	**6.454**

5.6 Financiële kengetallen

	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	48,92%	58,28%	75,89%	76,67%	75,89%
Solvabiliteitsratio	4,87%	1,55%	1,55%	1,55%	1,55%
Structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.
Het solvabiliteitsrisico laat zien in welke mate de organisatie in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
De structurele exploitatieruimte is een financieel kengetal dat inzicht geeft in hoeveel ruimte de organisatie heeft om structurele tegenvallers op te vangen.
De voorgeschreven financiële kengetallen in de begroting 2027-2030 zijn gebaseerd op de formele meerjarenraming volgens het BBV. Daarbij is relevant dat een belangrijk deel van de inkomsten van de GMR afkomstig is uit subsidies en projectbijdragen die pas kunnen worden opgenomen zodra sprake is van een juridisch afdwingbare verplichting. Omdat deze verwachte middelen niet in de begroting mogen worden verwerkt, blijven zij ook buiten de geprognosticeerde balans. Hierdoor kunnen enkele kengetallen, zoals solvabiliteit en schuldpositie, een beperkt of minder representatief beeld geven van de feitelijke financiële positie tijdens de uitvoering.

6. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijke participerende publiekrechterlijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Deze vrijstelling is nadrukkelijk bedoeld voor activiteiten die worden verricht aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband, en voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft uitsluitend betrekking op het overschot dat wordt gerealiseerd door leveringen aan de deelnemende gemeenten. Indien winst wordt gerealiseerd in verband met leveringen aan derden, is hierover in beginsel vennootschapsbelasting verschuldigd. Deze regeling vindt haar juridische grondslag in artikel 2, derde lid, onderdeel c, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, waarin de zogenoemde *overheidsvrijstelling* is vastgelegd.
De GMR verricht voor derden vooral werk voor “activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid”. Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd.
De organisatie voldoet aan bovenstaande drie voorwaarden en is derhalve vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

7. Paragrafen

7.1 Risico’s en weerstandsvermogen

Op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de GMR in de paragraaf *Weerstandsvermogen* inzicht te verschaffen in de robuustheid van de begroting.
Het weerstandsvermogen van de GMR betreft het vermogen om niet-structurele financiële tegenvallers op te vangen, zodat de uitvoering van taken kan worden gecontinueerd.
De GMR onderschrijft de principes van risicomanagement en risicobeheersing. Dit betekent dat risico’s worden gekoppeld aan doelstellingen en dat maatregelen worden getroffen om deze risico’s te beperken of te beheersen.

Beleid t.a.v. reserves en voorzieningen

De GMR heeft een reserve voor het exploitatierisico, i.c. de algemene reserve, gevormd. Deze reserve (€ 100.000) wordt toereikend geacht gelet op de voorwaarden in de gemeenschappelijke regeling.

Stille reserves

De GMR heeft geen stille reserves.

Stelposten

In de begroting 2027 is een stelpost van € 100.000 opgenomen. Dit bedrag is gereserveerd voor uitgaven die ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet voorzien waren.

Risico's

De risico's kunnen worden ingedeeld in:

1. Risico’s voortvloeiend uit het eigen beleid

Er zijn risico’s die voortvloeien uit het eigen beleid. Ter opvang van eventuele kortingen op de exploitatie is, in overeenstemming met artikel 31, lid 8, van de gemeenschappelijke regeling, een reserve gevormd van in totaal € 100.000.

2. Risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid
Het risico dat een deelnemende gemeente niet aan haar betalingsverplichting (de inwonerbijdrage) voldoet, wordt als zeer gering ingeschat. Bovendien is in artikel 29, lid 6, van de gemeenschappelijke regeling vastgelegd dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te voldoen.

3. Risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties
Gelet op de voorgaande punten en de mogelijkheid tot flexibele inzet van adviseurs kan het wegvallen van financiering door gemeenten, de provincie of andere partijen worden opgevangen door het beëindigen van de flexibele inzet. Het risico dat verschuldigde bedragen niet worden voldaan, wordt als zeer gering ingeschat. Als dit zich toch voordoet, worden de betreffende projecten tijdelijk stilgelegd en wordt de flexibele inzet direct afgebouwd.

4. Risico's voortvloeiend uit doen/nalaten van derden
De risico's worden beperkt door het hanteren van onze eigen inkoopvoorwaarden.

5. Risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen
Met ingang van 2025 handhaaft de Belastingdienst actief op de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (Wet DBA). Deze wet beoogt schijnzelfstandigheid tegen te gaan en duidelijkheid te verschaffen over de arbeidsrelatie tussen opdrachtgevers en zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). De beëindiging van het handhavingsmoratorium maakt onderdeel uit van de maatregelen ter bestrijding van schijnconstructies en draagt bij aan meer zekerheid op de arbeidsmarkt. Organisaties die zzp'ers inhuren voor werkzaamheden die zij feitelijk niet zelfstandig uitvoeren, lopen het risico op boetes en naheffingen.

Secundaire arbeidsvoorwaarden
Op grond van de gemeenschappelijke regeling volgt de GMR de cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO), waarin de secundaire arbeidsvoorwaarden zijn vastgelegd.

Werkkostenregeling
De werkkostenregeling (WKR) is per 1 januari 2020 aangepast. Over de eerste € 400.000 van de fiscale loonsom geldt een vrijstellingspercentage van 1,92%. Voor het deel van de fiscale loonsom boven € 400.000 blijft het percentage 1,2%. Daarnaast hoeven bepaalde kostensoorten niet langer ten laste van de WKR te worden gebracht. Voor vergoedingen die de vrije ruimte overschrijden, is een eindheffing van 80% verschuldigd.

7.2 Financiering

Algemeen
De begroting van de GMR wordt in overwegende mate gefinancierd door de deelnemende gemeenten. De in artikel 29, lid 1, van de gemeenschappelijke regeling vastgelegde afspraak over de gemeentelijke bijdragen waarborgt dat de inkomende en uitgaande geldstromen in evenwicht blijven. Financiering van de organisatie door middel van het aantrekken van leningen is niet aan de orde.

Rentelasten/baten
De GMR heeft met de Rabobank een rekening-courantovereenkomst afgesloten en maakt gebruik van schatkistbankieren bij het Ministerie van Financiën. De renteopbrengsten en -lasten worden niet toegerekend aan de afzonderlijke taakvelden.

Financieringspositie
De GMR kent geen langlopende financieringsmiddelen.

Rente-risiconorm
De GMR heeft geen vaste schuld en daarom is de rente-risiconorm niet van toepassing.

7.3 Bedrijfsvoering

Algemeen
Op grond van artikel 14 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de organisatie gehouden de stand van zaken en de voornemens met betrekking tot de bedrijfsvoering weer te geven. De deelnemende gemeenten hebben gekozen voor een compacte organisatie van het regiobureau, die ten dienste staat van de opgavegerichte samenwerking.
De taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling van de GMR en in de onderliggende regelingen en mandaatbesluiten. Voor de realisatie van de hoge ambities in het programma, gericht op de uitvoering van de regionale visie en agenda, is een efficiënt en slagvaardig bureau noodzakelijk.
Voor bureau-ondersteunende taken, zoals archiefbeheer en personeelszaken, wordt gebruikgemaakt van de dienstverlening van de gemeente Nijmegen. Voor juridische zaken ondersteunt de gemeente Arnhem de GMR.
De GMR is een netwerksamenwerking. Uitgangspunt daarbij is dat de samenwerking wordt ondersteund door een regiobureau, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de in de gemeenten aanwezige capaciteit en kennis.

Financiën
De ontwikkeling van een adequate bedrijfsvoering – waaronder de scheiding van functies, de inrichting van de administratieve organisatie, bewaking, verantwoording en rechtmatigheid – is een continu proces. De regiodirecteur is tekeningsbevoegd en beschikt over mandaat om betalingsopdrachten te verstrekken. De controller is verantwoordelijk voor het beheer en de regie over de financiële organisatie, terwijl de administratieve verwerking wordt uitgevoerd door aaff.

BTW
De bedragen in de begroting zijn exclusief btw. De betaalde btw wordt door de regiogemeenten gecompenseerd. Deze zogenoemde *doorschuif-btw* of *transparante btw* wordt in de jaarrekening verantwoord en is opgenomen op de balans.

Personeelszaken
Op het personeel van de GMR is de rechtspositie van toepassing, zoals is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling. Voor de inzet van de bedrijfsgezondheidsdienst wordt gebruikgemaakt van de dienstverlening van de gemeente Nijmegen. Een personeelsconsulent van deze gemeente fungeert ook als adviseur van de GMR en is het primaire aanspreekpunt voor het personeel. Ook de salarisadministratie verzorgt de gemeente Nijmegen.

Automatisering
In 2027 maakt de GMR gebruik van de diensten van een ICT-dienstverlener. Deze dienstverlener ondersteunt de organisatie en adviseert bij de aanschaf van hardware.

Interne zaken
De postregistratie vindt plaats op het regiobureau. Vanuit het regiobureau worden de verslaglegging, correspondentie en het agendabeheer voor het bestuur verzorgd.
Informatiemanagement, privacy officer en FG diensten worden ingehuurd bij een particuliere dienstverlener.

Huisvesting
De GMR huurt kantoorruimte in het WTC-gebouw (blauwe toren) in Arnhem. Voor de afdeling Public Affairs wordt daarnaast kantoorruimte gehuurd in Brussel.

Overhead
Volgens het *Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV* dienen de kosten van overhead, overeenkomstig de definitie in de notitie *Overhead* van de commissie BBV, inzichtelijk te worden gemaakt. In paragraaf 5.2 is de specificatie van de overheadkosten van het regiobureau opgenomen. Daarnaast is binnen het programma *Opgaven* per opgave een post overhead opgenomen voor de managementkosten.

Rechtmatigheid

Het algemeen bestuur stelt vooraf de kaders en normen vast voor de rechtmatigheids-verantwoording door het dagelijks bestuur en voor de controle op getrouwheid door de accountant. Gedurende het jaar geeft het dagelijks bestuur uitvoering aan de vastgestelde kaders en normen. In de jaarstukken legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de rechtmatigheid.

7.4 Verbonden partijen

In overeenstemming met artikel 1 van het *Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten* (BBV) wordt onder een verbonden partij verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. De GMR heeft zelf geen verbonden partijen, met dien verstande dat zij voor de regiogemeenten wél als verbonden partij wordt beschouwd. In de Gemeentewet is bepaald dat de kosten van gemeen-schappelijke regelingen behoren tot de verplichte uitgaven van gemeenten. In de Gemeenschap-pelijke Regeling is vastgelegd dat de verdeling van deze kosten tussen de regiogemeenten plaatsvindt op basis van het inwoneraantal per 1 januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.

7.5 Ontwikkeling van het EMU saldo

(bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-		-	-	-	-
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	-21	-12	-14	-14	-14	14
3 Mutatie voorzieningen (dotatie - onttrekkingen)	-		-	-	-	-
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-		-	-	-	-
5 Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van de financiële vaste activa	-		-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-21	-12	-14	-14	-14	14

BIJLAGEN

Bijlage 1: Inwoneraantallen per gemeente

Deelnemers	*1-1-2025*	*1-1-2026*
Arnhem	169.302	172.002
Berg en Dal	35.556	35.706
Beuningen	26.742	26.871
Doesburg	11.120	11.172
Druten	19.748	20.015
Duiven	24.937	24.856
Heumen	16.866	16.977
Lingewaard	47.655	47.804
Mook en Middelaar	8.103	8.190
Nijmegen	188.981	189.850
Overbetuwe	49.553	49.259
Renkum	31.498	31.355
Rheden	43.785	43.848
Rozendaal	1.836	1.836
Westervoort	15.202	15.250
Wijchen	41.833	42.104
Zevenaar	45.212	45.570
Totaal	**777.929**	**782.665**

Bijlage 2: Deelnemende gemeenten

Gemeenten	Regiobureau	TEB	Groene groeiregio	Productieve regio	Ontspannen regio	Verbonden regio	Circulaire regio
Arnhem	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Berg en Dal	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Beuningen	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Doesburg	ja	nee	ja	nee	nee	ja	ja
Druten	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Duiven	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Heumen	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Lingewaard	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Mook en Middelaar	ja	nee	ja	nee	ja	ja	nee
Nijmegen	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Overbetuwe	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Renkum	ja	nee	ja	ja	ja	ja	ja
Rheden	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Rozendaal	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Westervoort	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Wijchen	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Zevenaar	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Totaal	**17**	**14**	**17**	**15**	**16**	**17**	**16**

Bijlage 3: Bijdrage per gemeente

Gemeenten	Regiobureau	TEB	Groene groeiregio	Productieve regio	Ontspannen regio	Verbonden regio	Circulaire regio	Totaal
Bedrag per	***€ 2,95***	***€ 1,11***	***€ 1,04***	***€ 0,94***	***€ 0,91***	***€ 1,58***	***€ 1,57***	
Arnhem	507.406	190.922	178.882	161.682	156.522	271.763	270.043	1.737.220
Berg en Dal	105.333	39.634	37.134	33.564	32.492	56.415	56.058	360.631
Beuningen	79.269	29.827	27.946	25.259	24.453	42.456	42.187	271.397
Doesburg	32.957	0	11.619	0	0	17.652	17.540	79.768
Druten	59.044	22.217	20.816	18.814	18.214	31.624	31.424	202.152
Duiven	73.325	27.590	25.850	23.365	22.619	39.272	39.024	251.046
Heumen	50.082	18.844	17.656	15.958	15.449	26.824	26.654	171.468
Lingewaard	141.022	53.062	49.716	44.936	43.502	75.530	75.052	482.820
Mook en Middelaar	12.080	0	8.518	0	7.453	12.940	0	40.991
Nijmegen	560.058	210.734	197.444	178.459	172.764	299.963	298.065	1.917.485
Overbetuwe	145.314	54.677	51.229	46.303	44.826	77.829	77.337	497.516
Renkum	92.497	0	32.609	29.474	28.533	49.541	49.227	281.881
Rheden	129.352	48.671	45.602	41.217	39.902	69.280	68.841	442.865
Rozendaal	5.416	2.038	1.909	1.726	1.671	2.901	2.883	18.544
Westervoort	44.988	16.928	15.860	14.335	13.878	24.095	23.943	154.025
Wijchen	124.207	46.735	43.788	39.578	38.315	66.524	66.103	425.250
Zevenaar	134.432	50.583	47.393	42.836	41.469	72.001	71.545	460.257
Totaal	**2.296.782**	**812.462**	**813.972**	**717.505**	**702.059**	**1.236.611**	**1.215.926**	**7.795.315**

NB: Door de methodiek van vaststellen inwonerbijdrage ontstaan kleine verschillen.

Bijlage 4: Lasten en baten per opgave

(bedragen x € 1.000)

Groene groeiregio	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Algemeen	0.4	215	226	226	226	226
Versnellingsopgave woningbouw	8.1	1.254	1.156	246	246	246
Gebiedsprocessen	8.2	213	221	221	221	221
Ruimtelijke integratie opgaven	3.1	138	121	121	121	121
Totaal lasten		**1.820**	**1.724**	**814**	**814**	**814**
Baten						
Inwonerbijdrage		780	814	814	814	814
Overige middelen		1.039	910	0	0	0
Totaal		**1.819**	**1.724**	**814**	**814**	**814**
Aantal inwoners		777.929	782.665	782.665	782.665	782.665
Bijdrage per inwoner in euro's		€ 1,00	€ 1,04	€ 1,04	€ 1,04	€ 1,04

(bedragen x € 1.000)

Productieve regio	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Algemeen	0.4	276	292	367	287	367
Toekomstbestendige werklocaties	3.1	175	170	235	235	235
Human Capital	3.1	158	158	158	158	158
Stimuleren ondernemerschap MKB	3.1	78	98	99	99	99
Totaal lasten		**687**	**718**	**859**	**779**	**859**
Baten						
Inwonerbijdrage		686	718	718	718	718
Overige middelen		0	0	0	0	0
Totaal		**686**	**718**	**718**	**718**	**718**
Aantal inwoners		758.706	763.303	763.303	763.303	763.303
Bijdrage per inwoner		€ 0,90	€ 0,94	€ 0,94	€ 0,94	€ 0,94

(bedragen x € 1.000)

Ontspannen Regio	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Algemeen	0.4	166	183	183	183	183
Recreatie en toerisme	3.4	255	266	266	266	266
Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied	5.5	217	658	226	226	226
Cultuur	5.5	26	43	27	27	27
Totaal lasten		**664**	**1.150**	**702**	**702**	**702**
Baten						
Inwonerbijdrage		664	702	702	702	702
Overige middelen		0	447	0	0	0
Totaal		**664**	**1.150**	**702**	**702**	**702**
Aantal inwoners		766.809	771.493	771.493	771.493	771.493
Bijdrage per inwoner in euro's		€ 0,87	€ 0,91	€ 0,91	€ 0,91	€ 0,91

(bedragen x € 1.000)

Verbonden Regio	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Algemeen	0.4	532	546	546	546	546
Fysieke Netwerken	2.1	294	331	331	331	331
Duurzame mobiliteit en gedrag	2.1	359	360	360	360	360
Totaal lasten		**1.185**	**1.237**	**1.237**	**1.237**	**1.237**
Baten						
Inwonerbijdrage		1.184	1.237	1.237	1.237	1.237
Overige middelen		0	0	0	0	0
Totaal		**1.184**	**1.237**	**1.237**	**1.237**	**1.237**
Aantal inwoners		777.929	782.665	782.665	782.665	782.665
Bijdrage per inwoner		€ 1,52	€ 1,58	€ 1,58	€ 1,58	€ 1,58

(bedragen x € 1.000)

Circulaire Regio	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Algemeen	0.4	174	190	190	190	190
Circulaire bouw en infrastructuur	3.1	649	625	195	195	195
Circulaire economie: grondstoffen en ketens	3.1	129	134	134	134	134
Water en klimaatadaptatie	3.1	88	73	73	73	73
Transitie naar duurzame energie	3.1	2.048	1.364	624	624	624
Totaal lasten		**3.088**	**2.386**	**1.216**	**1.216**	**1.216**
Baten						
Inwonerbijdrage		1.166	1.216	1.216	1.216	1.216
Extern		1.921	1.170	0	0	0
Totaal		**3.087**	**2.386**	**1.216**	**1.216**	**1.216**
Aantal inwoners		769.826	774.475	774.475	774.475	774.475
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 1,51**	**€ 1,57**	**€ 1,57**	**€ 1,57**	**€ 1,57**

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS Arnhem
info@gmr.nl
www.gmr.nl

Dashboard verbonden partij

Naam: Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (GMR)

Datum: 17-04-2026

Samenwerkingsvorm: Gemeenschappelijke regeling	**Samenwerkingspartners:** Gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.	**Aandeel Zevenaar:** 45.570 inwoners op een totaal van 782.665 is 5,82%
Aard van de samenwerking: Gemeenten werken samen om de positie van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen te versterken en een kwalitatieve groei van de regio te bewerkstelligen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling (waaronder wonen, landschap, verkeer en mobiliteit) en sociaaleconomische ontwikkeling (waaronder werkgelegenheid, bedrijvigheid, recreatie, toerisme, leefbaarheid en cultuur), waarbij integraliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit belangrijke uitgangspunten zijn.	**Belangrijk voor wie:** • College • Gemeenteraad	**Bestuurlijke vertegenwoordiging:** L. van Riswijk (AB en DB lid), A. van Orden, A. Boone, B. Kagei, T. Albers (BOT leden) Het algemeen bestuur bestaat uit leden van de deelnemende gemeenten, de voorzitter inbegrepen. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden, door en uit het algemeen bestuur gekozen.
Taken: • het bevorderen en faciliteren van de samenwerking op majeure maatschappelijke thema's en opgaven; • het voorbereiden, vastleggen, regisseren van de uitvoering en monitoring van de regionale agenda bestaande uit opgaven gericht op ruimtelijke ontwikkeling en sociaaleconomische ontwikkeling op de schaal van de regio; • het inspireren en stimuleren van de gemeenten en samenwerkingspartners om deel te nemen en bij te dragen aan de opgaven uit de regionale agenda; • het positioneren en profileren van		**Risico's:** • Bestuurlijk • Financieel

de regio, en het behartigen van de belangen van de regio op interregionaal, nationaal en internationaal niveau in partnerschap met andere overheden, bedrijven en maatschappelijke partners.		
Bijzonderheden: De huidige Regionale Agenda heeft een looptijd van 2025-2028. De gemeente Zevenaar heeft voor deze looptijd besloten in te tekenen voor alle vijf de opgaven. In 2026 startte de derde periode van vijf jaar van het Strategisch Plan van The Economic Board (TEB). In onze begroting is de bijdrage per inwoner opgenomen volgens de begroting van de GMR.		**Risicoprofiel:** Gemiddeld Het werkgebied van de GMR kent een gemiddeld aantal financiële en beleidsmatige ontwikkelingen. Als een gemeente niet deelneemt aan een opgave, dan vrijwaart de GMR deze gemeente voor kosten en risico's die met deze opgave verband houden.
Begrote kosten en baten 2026 € 438.941 (deel ZNR)	**Dekking meerjarenbegroting Zevenaar:** € 438.941	**Bijdrage per inwoner 2026:** € 8,63 per inwoner (GMR) € 1,07 per inwoner (TEB)
Begrote kosten en baten 2027 € 460.257 (deel ZNR)	**Dekking meerjarenbegroting Zevenaar:** P.M. (begroting 2027)	**Bijdrage per inwoner 2027:** € 8,99 per inwoner (GMR) € 1,11 per inwoner (TEB)
Nieuw beleid: In de regionale agenda 2025-2028 hebben wij benoemd dat de regionale samenwerking in een nieuwe fase is gekomen. In de eerste jaren lag de focus op beleidsontwikkeling, onderzoek en planvorming. Vanaf de jaren 2025 en verder ligt de focus meer en meer op uitvoering. Dit doen we als regio niet zelf maar gebeurt door de gemeenten en partners. De regio ondersteunt de uitvoering. Dit zullen we in 2027 blijven doen op allerlei manieren zoals aangegeven in de Regionale Agenda.	**Kostenstijging/verlaging**. De begroting is opgesteld volgens de vastgestelde financiële en algemene uitgangspunten 2027 van de GMR. De indexering (uit de Begrotingsrichtlijn regio Nijmegen) verwerkt. De index voor 2027 is 4,15%.	**Ontwikkelingen:** Het is voor gemeenten niet eenvoudig om openstaande vacatures ingevuld te krijgen. De personele krapte bij de gemeenten maakt dat de Groene Metropoolregio steeds vaker genoodzaakt wordt externen in te huren. Samen met de Netwerkdirectie is afgelopen jaar gezocht naar oplossingen. Deze worden gecontinueerd in 2026.